BARIŞ TERKOĞLU
BARIŞ PEHLİVAN
MAHREM
GİZLİ BELGELERDE
TÜRKİYE'NİN SIRLARI
KIRMIZIKEDİ

GİZLİ BELGELERDE
TÜRKİYE'NİN SIRLARI

Mahrem

BARIŞ TERKOĞLU
BARIŞ PEHLİVAN

₺9,90

KIRMIZIKEDİ

Barış Terkoğlu

İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Marmara Üniversitesi Ortadoğu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkileri Bölümü'nde yüksek lisans yaptı. Aynı enstitüde Ortadoğu İktisadı Anabilim dalında doktora eğitimine başladı. CNN Türk'te yayınlanan "Oradaydım" adlı belgesel programında araştırmacı olarak çalıştı. *Bağımsız* dergisinde haber müdürlüğü, *Karşı* gazetesinde köşe yazarlığı yaptı. Çeşitli kuruluşlardan ödüllere layık görüldü. Odatv davası kapsamında 19 ay tutuklu kaldı ve 14 Eylül 2012'de tahliye oldu. Cezaevindeyken Barış Pehlivan ile birlikte *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler* adlı kitaba imza attı. 2008 yılından beri Odatv.com adlı haber sitesinin haber müdürlüğünü yapıyor.

Barış Pehlivan

İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. Profesyonel gazeteciliğe 2004 yılında *Kaçak Yayın* adlı dergide başladı. CNN Türk'te yayınlanan, Türkiye'nin yakın tarihine yansıyan olayları tanıklarıyla ekrana getiren "Oradaydım" adlı belgesel programını hazırladı. Birçok dosya habere, belgesele ve kurumsal tanıtım filmine imza attı. Çeşitli kuruluşlarca ödüllere layık görüldü. Odatv davası kapsamında 19 ay tutuklu kaldı ve 14 Eylül 2012'de tahliye oldu. Cezaevindeyken Barış Terkoğlu ile birlikte *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler* adlı kitaba imza attı. Karşı gazetesinde köşe yazarlığı yaptı. 2007 yılından beri Odatv.com adlı haber sitesinin genel yayın yönetmenliğini yapıyor.

KIRMIZIKEDİ

Kırmızı Kedi Yayınevi: 449
İnceleme: 44

Mahrem / Gizli Belgelerde Türkiye'nin Sırları
Barış Terkoğlu & Barış Pehlivan

Yayın Yönetmeni: İlknur Özdemir

Editör: Tunca Arslan
Kapak Tasarımı: Sinan Acıoğlu
Grafik: Yeşim Ercan Aydın

Birinci Basım: Nisan 2015, İstanbul
ISBN: 978-605-9908-74-0
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedikitap.com / www.kirmizikedikitap.com
www.facebook.com/kirmizikedikitap / twitter.com/krmzkedikitap
kirmizikediedebiyat.blogspot.com.tr
Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Barış Terkoğlu
Barış Pehlivan

MAHREM

Gizli Belgelerde Türkiye'nin Sırları

İNCELEME

KIRMIZIKEDİ

İÇİNDEKİLER

BAŞLARKEN...

Dört kelebek aralarında tartışıyordu: Ateş nedir?

Birinci kelebek şöyle uzaktan ateşe bakarak "Ateş ışıktır, aydınlatır," dedi.

İkinci aynı fikirde değildi. Yerinden doğruldu. Ateşe doğru yaklaştı ve geri döndü. Birinci kelebeğe bakarak "Ateş sıcaktır, ısıtır," dedi.

Üçüncü kelebek her ikisine de karşı çıktı. Havalanarak ateşe daha da yaklaştı. Kanatlarının ucu yanmıştı. "Ateş yakıcıdır, yakar," diye katıldı tartışmaya.

Son kelebek, en gözü kara olanı. Gökyüzüne yükseldi, kanatlarını hızla çırparak tereddütsüz ateşe daldı. Alevlerin arasında bir göz kırpması kadar görünüp yanarak kayboldu. Ateşin ne olduğunu en iyi o öğrendi. Lakin dönüp de anlatamamıştı yaşadıklarını.

Dört yıl önce bu zamanlar girdik Silivri duvarlarından içeri.

Dokunanın yanacağı kadar, yananın da dokunacağı bir hakikate tutkuydu bizimkisi.

İşte bu kitap kanadı yanmış kelebeklerin ateşe tekrar dokunma çabasıdır.

Unutmadık; ateşi en iyi bilenleri toprağa bıraktık.

"Kızgın çöl kavuşunca dinginliğine
bir ben vardım kuyunun başında diri
ve her şeyi görebilen sağlıklı çöl tanığı
öğrendim çöl kızgınsa öfkesi nice olur"[1]

İki ortaktılar.
İki ortak da ülkenin tüm birikimine düşmandılar.
Biri tutuyor öbürü vuruyordu.

"Emniyet Cemaat'e bağlandı," yazıyorlardı, "2004'ten önce kaç valiniz vardı, 2004'ten bu yana kaç valiniz oldu," buyuruyorlardı, "ne istediler de vermedik," diyorlardı.

---

1 Arkadaş Z. Özger, "Gezgin".

Canciğerdiler, kuzu sarmasıydılar.

Onları yoldaş eden çıkarların ortaklığıydı.

Yol bitti.

Avın başında kavgaya tutuştular.

Bir zamanlar el ele tüm ülkenin mahremine girenler, şimdi birbirinin mahremine el uzatıyordu.

"Büyükanıt'la Dolmabahçe'de ne konuştunuz?" diye soranlara, "Mahrem bir görüşme yaptık," cevabını veriyordu Erdoğan.

Gülen'in yargı, polis ve orduda örgütlenmesine ise "mahrem hizmetler" deniliyordu.

Devir değişti.

Erdoğan, "Mahrem telefonları dinleyerek, insanların yatak odalarını gözetleyerek 'Ben alimim' diyeceksin. Tarihte böyle bir alim var mı?" diye söyleniyor Gülen'e.

Gülen ise "Mahrem konuşmalar bilgi havuzlarına akıtılıyor. Mevsimi geldiğinde 'İşte siz de busunuz' demek için sürekli gözetleyip fırsat kolluyorlar," diyerek suçluyor Erdoğan'ı.

"Ey Adalet'ten söz eden zalim
Şimdi bi dur, düşün:
Ev ki, en büyük mahremiyetti
Kimdi vuran, kimi, en mahreminden?"[2]

Evlere kamera koydular, istifa ettirdiler. Manşetlerle intihar ettirdiler. Ülkenin mahremini bavullarla ikram ettirdiler. Telefon konuşmalarını, sağlık raporlarını, sevgili mektuplarını servis ettirdiler.

En gizli odaları açanlar, en önemli belgeleri sızdıranlar, en özel anları kaydedenler şimdi adaletten ve mahremiyetten söz ediyor.

Çok günah işleyenin çok sırrı olur.

İşte bu yüzden Erdoğan ve Gülen için mahrem, bir savaş alanıdır.

Mahrem savaş, saray siyasetidir.

Biri Beştepe'de, öteki Pensilvanya'da.

Kapıları birbirlerine karşı saraylarda yaşıyorlar.

Silivri'yi kuranlar, Gezi'ye vuranlar, Anayasa'yı yıkanlar şimdi ayrı mahallelerde soluk alıyor.

---

2 Birhan Keskin, "Taş Parçaları".

Karı-koca kavgasını hatırlatan bu kavgada, kimi zaman komik de oluyorlar. Cemaat'in hukuksuzluklarına müdahale Hükümet'e bırakılmayacak kadar, Hükümet'in yolsuzluklarıyla mücadele Cemaat'e terk edilmeyecek kadar ciddi bir iştir, dedirtiyorlar.

Ya Muhalefet?

Önemli kısmı kavgadakilerden birini seçerek yolunu arıyor. Kimi zaman Cemaat'ten, kimi zaman AKP'den kafasını çıkarıyor.

Alışkınız, Namık Kemal'den Uğur Mumcu'ya direngen bir aydın geleneğimiz varsa; bir de kurtuluşu hep saraylarda arayanlar var. Masayı devirmeyi değil, masada yer kapmayı seçiyorlar.

Okuyacaklarınız, İktidar'ı ya da Cemaat'i olduğu kadar, istikbalini onlardan birinde gören kimi muhalifleri de yakından ilgilendiriyor.

Rahatsız oldularsa, bize değil gerçeklere kızsınlar.

Bu kitap bedeli ne olursa olsun kurtlar sofrasına oturmayanların notlarıdır.

Yeraltında değil yerüstünde yazıldı.

Efsanelere, uydurmalara, kurgulara değil belgelere dayanıyor.

İlk kitabımız *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler*'de[3], Wikileaks'e düşen bazı ABD kriptolarını yazmıştık. ABD Dışişleri'nden CIA'e kadar gönderilen, "süper güç" ABD'nin sırlarıydı söz konusu olan. Ve ortaya çıkan Türkiye görüntüsünden biz de ürktük. Sanki ülke bir fotoğraf karesiydi, negatifiyse ABD Büyükelçiliği'ndeydi. Öyle ki, polisler bile içeri atacaklarını, önceden ABD misyonuna bildiriyordu.

Bu kitapta ise AKP-Cemaat savaşının peşine düştük. İz sürerken, haber değeri taşıdığını gördüğümüz başka noktaları da keşfettik. Bu kez elimizde hem ABD kriptoları, hem devletin resmi belgeleri, hem de "Gölge CIA" denilen Stratfor notları vardı. Yazdıklarımız tamamen bu arşive dayanıyor. Okuyucuya bir belgenin analizini ve kendisini birlikte sunuyoruz.

Şunu da söyleyelim: Hem ABD kriptoları hem de Stratfor notlarından, ABD'nin Cemaat ya da AKP ile ilişkisinin tüm sırlarına

3 Barış Pehlivan-Barış Terkoğlu, *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler*, Kırmızı Kedi Yayınevi, 2012.

vâkıf olmak mümkün değil. Zira bu politikalar çok daha merkezi yerlerde belirleniyor. Ancak kriptolar ve notlar bu politikanın gölgesini görmemizi sağlıyor. İçimize yansımalarını içeriyor. Hem Cemaat'e hem AKP'ye ABD bakışını gösteriyor. En önemlisi ise ABD misyonlarının kapısından girince torbasındaki her şeyi Amerikalıların önüne dökenlerin gerçek görüşlerini okumamızı sağlıyor.

Mahremin çatısı burada çöküyor.

Devletin belgeleri ise Cemaat'le en iç içe olunan dönemde dahi duyulan şüpheyi gösteriyor. Cemaat övülürken, hep sorgulanıyor.

Adını anmamız gerekenler var.

Kitap için Nijerya'dan Özbekistan'a, Avusturya'dan elbette Ankara'ya kadar birçok ABD misyonunun yüzlerce belgesini inceledik. Kitaba alacaklarımıza karar verdik. Sevgili dostumuz Utku Kavasoğlu çevirileri titizlikle yaptı. Şükran duyuyoruz.

Hayat arkadaşlarımız Aysel ve Özge ruhumuzun direncini artırdılar.

Ustamız Soner Yalçın bize yol gösterici oldu, Odatv Ailesi sıkıntılarımızda hep yanımızdaydı.

Avukatımız Celal Ülgen kitabı hukukçu titizliğiyle okudu. Hüseyin Ersöz avukat gözüyle bize fikir verdi. Tugay Topbaş aklımıza takılan sorulara çözüm buldu.

Toygun Atilla, Meltem Önal, Deniz Hakyemez dostluklarını esirgemediler.

Elbette yayıncımız Haluk Hepkon, yayın yönetmenimiz İlknur Özdemir, editörümüz Tunca Arslan başta olmak üzere sabırlarını sınadığımız Kırmızı Kedi Ailesi'ne de teşekkür ederiz. Bu kitap onların cesaretinin de ürünüdür.

Dünyanın en güzel insanları ütopyaları olan insanlardır.

Hayalleri olan, geleceğin iyimserliğini, bugünün karamsarlığıyla değişir.

Kış geçer, bahar gelir.

Karanlık biter, gün aydınlanır.

Mahrem'e başlayalım...

Mart 2015

S.Ö.'YE KİM TECAVÜZ ETTİ?

Tarih: 29 Ekim 2007.

Sabaha karşı 03.00...

Yer: Erzurum.

Bir kız çocuğu Dadaşkent Polis Merkezi'nden içeri girdi.

O sırada karakolda olan polislere, "Gidecek yerim yok, bana yardımcı olun, tecavüze uğradım," dedi.

Adı: S.Ö.

Yaşı: 15.

Küçük bir kız çocuğu tecavüze uğradığını söylüyordu. Konuya dair bilgilendirilen savcılık, S.Ö.'yü Erzurum Asayiş Şube Müdürlüğü Ahlak Büro Amirliği'ne sevk etti. S.Ö. aynı gün saat 16.08'de Erzurum Numune Hastanesi acil servisine getirildi. İlk muayenesi ve testleri yapıldı.

Saat 21.30'da avukat ve sosyal hizmetler uzmanı nezaretinde, yaşadıklarının bir bölümünü anlatmaya başladı.

S.Ö. verdiği ilk ifadede; ilk kez 10 yaşındayken tecavüze uğradığını anlattı. Söylediği ilk isimler, E. Zengin, N. Zengin, H. Aydemir, Y. Derman, S. Aydemir, İ. İnan ve S. Aras'tı.

İfadesinde; tüm yalvarmalarına rağmen, tehdit ve şiddetle defalarca tecavüze uğradığını ayrıntılarıyla aktardı. İddiasına göre; korkutuyorlar ve "kimseye söyleme" deyip para veriyorlardı.

Şüpheliler tecavüz iddialarını kabul etmiyor, başka isimleri işaret ediyor, ismi verilenler ise tecavüze uğrayan S.Ö.'yü tanımadıklarını ileri sürüyordu. Halbuki S.Ö., ismini verdiği şüphelileri tek tek teşhis etmişti.

Verilen ifadeler neticesinde, soruşturmaya E. Yıldız ve R. Taş da dahil edildi.

Toplam dokuz şüpheli, "çocukları fuhuşa teşvik etmek veya yaptırmak veya aracılık ettirmek", "nitelikli cinsel saldırı", "kişiyi hürriyetinden yoksun kılma" suçlarından gözaltına alındı. Mahkeme, R. Taş dışındaki sekiz şüpheliyi tutukladı.

S.Ö. hakkında ise acil koruma kararı alındı ve küçük kız Nene Hatun Kız Yetiştirme Yurdu'na yerleştirildi.

Fethullah Gülen'in kardeşi de şüpheli

Tarih: 16 Kasım 2007.

S.Ö. yurdun Sosyal Hizmet Uzmanı Hakan Şahin tarafından görüşmeye çağrıldı. Görüşmedeki amaç, S.Ö.'yü yaşadıklarının etkisinden kurtarmak ve yurtla uyumunu sağlamaktı. Bunun için, daha önceki ifadelerine yansımayan başka isimler tarafından da cinsel istismara uğrayıp uğramadığı soruldu.

Sosyal Hizmet Uzmanı Hakan Şahin'in 2007/295 No'lu raporuna göre, S.Ö. kendisine tecavüz eden başka isimleri ayrıntılarıyla anlattı. S.Ö. kimi zaman silahla korkutularak, kimi zaman ise dövülerek tecavüze uğramıştı.

Rapora göre, S.Ö.'nün son söylediği isim S. Gülen'di.

İddiaya göre, S. Gülen korkutarak, cinsel gücü artırıcı ilaç kullanarak ve para vererek S.Ö.'ye tecavüz etmişti. S.Ö. birçok kez yaşadığını söylediği bu durumu, açık adres ve ayrıntı vererek anlattı. Hatta bir defasında, bölgedeki stadın güvenlik görevlisine yakalandıklarını ileri sürdü. Bununla birlikte, S. Gülen'in oğlunun Samanyolu TV'de haber spikeri olarak görev yaptığı da S.Ö.'nün ağzından rapora yansıdı.

Evet, S.Ö.'nün kendisine tecavüz ettiğini ileri sürdüğü isimlerden biri olan S. Gülen, Fethullah Gülen'in kardeşinden başkası değildi.

Sosyal Hizmet Uzmanı Şahin, başka isimleri de hatırladığı takdirde zaman kaybetmeden kendilerine bildirmesini söyleyerek, S.Ö. ile yaptığı görüşmeyi sonlandırdı.

Annesi ilişkiye zorladı, babası tecavüz etti

Aradan on gün geçti...

Bu kez S.Ö., yurt görevlileriyle görüşme talebinde bulundu. Sosyal Hizmet Uzmanı Hakan Şahin'in yanı sıra, yurtta görev yapan Psikolog Selma Kırmızı da görüşmede hazır bulundu.

Rapora göre S.Ö.'ye "Daha önceden ne yaşamış olursa olsun şu anda devletin koruma ve bakımı altında olduğu, kendisine yaşadığı olaylardan dolayı kimsenin zarar veremeyeceği, bundan dolayı kendisine zarar veren ve kendisi yapmak istemediği halde bu durumları yaşamasına neden olan kişilerin hak ettiği cezayı bulması ve kendisinin de bundan sonra geleceğiyle ilgili olarak düzenli bir yaşam kurmasının önemli olduğu" hatırlatıldı.

Devlet koruması, hak ettikleri cezanın verilmesi... Ne güzel sözlerdi bunlar.

Yapılan görüşmede S.Ö.; dayısı, kuzenleri ve ablasının eşinin de dahil olduğu birçok yakın akrabası tarafından tecavüze uğradığını, tek tek isim vererek belirtti.

Görüşme ilerledikçe S.Ö. daha can acıtıcı yaşantılarını ayrıntılarıyla anlattı. S. Gülen'in oğlu olduğunu söylediği S. Gülen ve İ. Gülen adlı iki kişinin daha ismini verdi.

Ne acıdır ki, annesinin de kendisini başkalarıyla ilişkiye zorladığını belirtti.

Ve görüşmenin sonunda...

Dokuz yaşındayken...

2002'de ölen babasının da kendisine birçok kez tecavüz ettiği, rapora yansıdı. S.Ö.'nün anlattıklarını dikkatle dinleyen Sosyal Hizmet Uzmanı Hakan Şahin ve Psikolog Selma Kırmızı, hazırladıkları 26 Kasım 2007 tarihli raporun "Değerlendirme ve Sonuç" bölümüne şunları yazdı:

"Kız çocuğu uğramış olduğu ruhsal ihmal, fiziksel istismar ile cinsel istismara özellikle vefat eden babası, annesi ile yakın akrabaları tarafından maruz kaldığı ve bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal olarak olumsuz etkilenerek korunmaya ihtiyacı olan çocuk konumuna düşmüştür. Kız çocuğunun zihinsel olarak sebep sonuç ilişkisi kuramadığı, bundan dolayı yaşadığı olayları olduğu gibi anlatarak verdiği ifadelerin doğru olduğu kanaati uyanmıştır."

İki uzman, "S.Ö. üzerinde cinsel ihmal ve istismarda bulunan kişiler hakkında yasal işlem yapılması" gerektiğini de raporunda vurguladı.

S.Ö. ise artık Erzurum'da kalmak istemiyor, başka bir ildeki bir yurda gitmeyi talep ediyordu. Görüşmeyi yapan uzmanlar da gerek can güvenliği, gerekse hayatına yeni bir yön vermesi için bu kararın son derece önemli olduğunun altını çizdi.

Bu oldukça ağır görüşmeden bir gün sonra...

Saat 14.00'da S.Ö.'nün yurtta olmadığı anlaşıldı. Hemen Emniyet'in Çocuk Şube Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlığı haberdar edildi.

Her yerde aranırken, S.Ö. saat 15.30'da yurda geri döndü ve hemen görüşme odasına alındı.

Psikolog Selma Kırmızı ve Sosyal Hizmet Uzmanı Hakan Şahin, S.Ö.'ye neden yurttan ayrıldığını sordu.

S.Ö. saat 11.30'da annesini ziyaret etmek için yurttan ayrıldığını söyledi.

Acı olan ise; annesinin kaldığı köye gittiğinde, dayısı ve kuzeni tarafından tekrar tecavüze uğradığını açıklamasıydı. Annesiyle görüşmüş, eşyalarını almış ve tekrar yurda geri dönmüştü.

Pişmandı.

Hazırlanan 2007/302 No'lu raporda, tecavüz edenler hakkında savcılık tarafından yasal işlem yapılması tekrar istendi.

Vali: "Hoca'ya komplo mu kuruyorsunuz?"

Aradan iki gün geçti.

Sonunda, S.Ö.'nün yurtta anlattıklarını içeren üç görüşme raporu Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderildi.

Ertesi gün, yani 30 Kasım 2007...

S.Ö. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı'na getirildi.

S.Ö. Adli Tıp'ta muayene edilirken, Yurt Müdürü Faruk İlhan'ın telefonu çaldı. Arayan, dönemin Erzurum Vali Yardımcısı idi.

Yurt Müdürü'ne, "Çabuk gel," dedi.

Belliydi, S.Ö. konusunu görüşeceklerdi. Öyle ya, Fethullah Gülen'in kardeşi de "tecavüz" iddiasıyla şüpheli durumdaydı.

Neler oluyordu?

Bitmedi.

İddia o ki, dönemin Erzurum Valisi Celalettin Güvenç de S.Ö.'nün kaldığı yurdu bastı ve yurt yöneticilerine, "Hoca'ya komplo mu kuruyorsunuz!" diye çıkıştı. "Hoca" dediği Fethullah Gülen'di. Nasıl atlanır, o dönem AKP-Cemaat koalisyonunun olduğu mutlu günlerdi! Böylesi bir soruşturma, yani Gülen'in kardeşinin tecavüzle suçlanması, bu mesut evliliğin taraflarına zarar verirdi!

Halbuki...

Hiç mi sormadılar kendi kendilerine: 15 yaşındaki bir kız çocuğu mu Fethullah Gülen'e komplo kuracaktı?

Yanıtını öğrenmek istedik.

Dönemin Erzurum Valisi Celalettin Güvenç, 2014 yerel seçimlerinde AKP'den siyasete soyundu. Bugün Şanlıurfa Büyükşehir

Belediye Başkanı olan AKP'li Güvenç, aynı zamanda AKP Kahramanmaraş Milletvekili Sıtkı Güvenç'in de ağabeyiydi.

Farklı kaynaklardan doğrulattığımız hakkındaki iddiaları sormak için Celalettin Güvenç'i aradık. AKP'li Güvenç, S.Ö. dosyasını "hatırlamadığını" belirtti. Erzurum Valisi olduğu dönemde yurdu basıp "Hoca'ya komplo mu kuruyorsunuz!" dediği iddiasını ise, "Ben yurda falan gitmedim," diyerek yalanladı.

Yeni savcı görevlendirildi

Devam edelim...

Tarih: 3 Aralık 2007.

S.Ö. bu kez Savcı Yakup Özdemir'in karşısındaydı.

Yanında Erzurum Barosu'ndan bir avukat ile Adliye'de görev yapan psikolog da hazır bulundu.

S.Ö. orada da, kendisine tecavüz edenlerin isimlerini yine tek tek, olay olay savcıya anlattı.

Ertesi gün...

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanlığı'nın hazırladığı raporda; S.Ö.'nün yıllardır birçok kişi tarafından ilişkiye zorlandığı, karşılığında kendisine para verildiği, öldürülme korkusunu duyduğu, annesiyle birlikte maddi açıdan zor, zaman zaman aç kaldığı bir yaşantısının olduğu yazıldı.

Hatırlatalım: S.Ö.'nün ilk ifadeleriyle dokuz kişilik bir soruşturma açılmış ve sekiz şüpheli cezaevine gönderilmişti.

Çarpıcı bir şekilde...

S.Ö.'nün yurtta ve savcılıkta verdiği ek ifadelerde kendisine tecavüz ettiğini söylediği 75 isim hakkında, başka bir savcı görevlendirildi.

Evet...

Mağdur, konu, suçlama, olayların geçtiği zaman dilimi aynıydı ama soruşturmaya giren yeni isimler için ayrı bir savcı atanmıştı.

Kim miydi o savcı derseniz: Taner Aksakal!

Bir parantez açalım...

İleride, İlhan Cihaner hakkında Fethullah Gülen'e komplo kurma suçlamasıyla iddianame hazırlayacak olan özel yetkili savcıydı Taner Aksakal!

2010 yılında Erzurum'da görülen o davanın duruşmasında, cemaatleri sivil toplum kuruluşu olarak tanımlayan kişiydi.

Yani...

Fethullah Gülen'in kardeşi S. Gülen'in tecavüz şüphelisi olduğu S.Ö. soruşturmasında Savcı Taner Aksakal'ın görevlendirilmesi hiç de tesadüf değildi.

Bu, zaman içinde daha net anlaşılacaktı...

Anne, S. Gülen'i "hatırlamıyor"

Tarih: 10 Aralık 2007.

Savcı Taner Aksakal S.Ö.'nün annesi S.Ö.'nün ifadesini aldı.

Anne S.Ö. savcıya yaptığı açıklamada, kızını nüfusa iki yıl geç yazdırdıklarını, yaşının da yakında 18 olacağını iddia etti.[4]

İlginçtir; aslında beş yıl önce (2002) ölen ve kızına tecavüzle suçlanan baba H.Ö.'nün ise sekiz yıl önce hayatını kaybettiğini belirtti.

Ne anlama geliyordu tüm bunlar?

Anne S.Ö. savcıya verdiği ifadede, kızının kendisine tecavüz ettiğini söylediği yakın akrabalarına dair sorulara "İhtimal vermiyorum," ve "Bilgim yoktur," şeklinde yanıtlar verdi. Kızını ilişkiye girmesi için kendisinin de zorladığı suçlamalarına ise, "kızımın niçin böyle bir iddiada bulunduğunu bilmiyorum," dedi.

Bununla birlikte...

Kızının "kötü yola düşmüş bir adama kaçtığını" da Savcı Taner Aksakal'a söyledi.

Daha önce tutuklanan S. Aras adlı şüphelinin ise, kızı S.Ö.'yü "erkeklere pazarladığını" açıkladı.

Tutuklu S. Aras, anne S.Ö.'nün yeğeni Y. Karakuş'un kayınvalidesiydi.

Özetle...

Anne S.Ö. ifadesinde, kendisine ve yakın akrabalarına dair tüm suçlamaları reddetti. Yani, kızının yalan söylediğine dair bir tablo ortaya koydu.

"Kocasından boşanıp şehir merkezine yerleşen" S. Aras'ı ise şüpheli olarak ifade tutanağına geçirdi.

Çarpıcı olan ise...

---

4 Annenin bu beyanından dolayı, S.Ö.'nün gerçek yaşı araştırıldı. Erzurum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde "yaş tashihi" davası açıldı. Savcılıkta kızının 18 yaşına basacağını iddia eden anne, dava duruşmasında bunu "cahilliğinden" söylediğini ve aslında 16 yaşından gün aldığını belirtti. Erzurum Numune Hastanesi de aynı yönde rapor verince, dava reddedildi. Mahkeme 7 Mart 2008'de verdiği kararında, S.Ö.'nün nüfustaki yaşıyla (16) tıbbi yaşının uyumlu olduğuna karar verdi.

Kızının kendisine tecavüz ettiğini ileri sürdüğü, Fethullah Gülen'in kardeşi S. Gülen isimli kişiyi "hatırlayamadığını" belirtti.

Bu "hatırlamama" manidardı.

Zira...

"Gülen'in cinsel ilişki yetisi yok" raporu

Tarih: 11 Aralık 2007.

Savcı Taner Aksakal'ın karşısında bu kez S. Gülen vardı.

S. Gülen verdiği ifadede, mağdur S.Ö. ve ailesinin komşuları olduğunu söyledi.

Hatta, aileye düzenli olarak zekât ve fitre verdiklerini, ihtiyaçlarını karşıladıklarını belirtti.

Yani, anne S.Ö.'nün "hatırlamıyorum" dediği S. Gülen, kendisini tanıdığını ayrıntılarıyla açıkladı.

Kim, neden yalan söylüyordu acaba?

S. Gülen, mağdur S.Ö.'nün iddia ettiği gibi kendisinin İ. Gülen adlı bir oğlu veya yakını olmadığını da savcıya aktardı.

Ve...

S.Ö. ile cinsel ilişki kurmadığını, küçük kızın kendisine iftira attığını iddia eden S. Gülen, "S.Ö.'nün geçen seneden beri kötü yolda olduğuna dair duyumlarını" da Savcı Aksakal'a belirtti.

Ertesi gün...

Savcı, S. Gülen'i Atatürk Üniversitesi Üroloji Anabilim Dalı Başkanlığı'na gönderdi. Talimat yazısında, S. Gülen'in geçirdiği ameliyatların da etkisiyle "cinsel gücü olmadığına" dair beyanı ve S.Ö.'nün "S. Gülen'in cinsel gücü artırıcı ilaçlar kullanarak tecavüz ettiği" şeklindeki ifadesi hatırlatıldı. Savcı Taner Aksakal, bu iddiaların doğru olup olmadığının tespitini istedi.

Ve rapor çıktı.

Raporda, muayene ve laboratuvar bulguları sonucunda S. Gülen'in cinsel ilişki kurma yetisine sahip olmadığı kanaatine varıldığı yazıldı.

Bu sıralarda, baba S. Gülen'in oğlu, yani Fethullah Gülen'in yeğeni S. Gülen de savcı Taner Aksakal'ın karşısındaydı.

Oğul S. Gülen verdiği ifadede, S.Ö. ile bir samimiyetinin olmadığını, sadece komşuluk ilişkisi yaşadığını belirtti. S.Ö.'nün kendisine dair söylediklerinin iftira olduğunu belirten S. Gülen, tıpkı babası gibi, "Köyün içerisinde S.Ö.'nün başkalarıyla ilişkiye girdiği konuşulmaktadır," diyecekti.

Adli Tıp: S.Ö.'ye birçok kez tecavüz edilmiş

Aynı gün...

Tarih: 12 Aralık 2007.

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı beklenen raporunu yazdı.

Raporun altında Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Ahmet Nezih Kök ile araştırma görevlileri Dr. Gökmen Alp ve Dr. Cemil Beder'in imzaları vardı.

Savcılığa gönderilen rapora göre, S.Ö.'de "kronik fiili livataya ait bulguların olduğu" ve S.Ö.'nün "anal yolla cinsel ilişkiye girdiği" tespit edildi.

Yani, 15 yaşındaki S.Ö.'ye birçok kez tecavüz edildiği Adli Tıp tarafından kanıtlandı.

AKP-Cemaat koalisyonu devrede: Tutuklular özgür

Sonra neler mi oldu...

İki istihbaratçı polis, valiliğin arabasıyla Erzurum Nene Hatun Kız Yetiştirme Yurdu'na geldi. Mağdur kız çocuğu S.Ö. yurttan çıkarıldı ve Şanlıurfa'da bir Kadın Sığınma Evi'ne götürüldü.

Halbuki...

Böylesi nakillerde, kız çocuklarını bizzat yurt görevlileri götürürdü.

Şimdi neden valilik arabası, neden istihbaratçı polisler?

Yanıtı basitti: Olaya, AKP-Cemaat koalisyonu el koymuştu. Kız çocuk şehirden uzaklaştırıldı. Peki, ya soruşturmalar ne olacaktı? Öyle ya, ilk soruşturmadan sekiz tutuklu dahi vardı.

Tarih: 17 Aralık 2007.

Cezaevinde bulunan S. Aras dışındaki yedi tutuklu tahliye edildi, artık özgürdüler.

Evet...

S.Ö.'nün defalarca tecavüze uğradığının Adli Tıp tarafından kanıtlanmasından sadece beş gün sonra, S.Ö.'nün "bana tecavüz edenler bunlar" dediği kişiler cezaevinden çıkarıldı.

Bitmedi...

Yurt Müdürü Faruk İlhan, Balıkesir'e sürüldü.

Hakkında çeşitli gerekçeler uydurularak birçok soruşturma açıldı.

Hatta...

Yurtta kalan çocuklara baskı yapıldı. Yurt Müdürü İlhan aleyhinde ifadeler vermeleri istendi.

Yetmedi...

Daha önce Erzurum'daki yurtta kalan, ama daha sonra Van'a sevkedilen bir çocuğa kadar ulaşıldı. Bir kadın polis, çocuğun bulunduğu yurda kadar giderek ondan Faruk İlhan aleyhine ifade vermesini istedi.

Eğer çocuk istediklerini yaparsa, Erzurum'a tekrar dönmesi talebi karşılanacaktı!

Kinlenmişlerdi.

Bir küçük kız çocuğunun 84 kişi tarafından tecavüze uğradığını belirtmesinin peşine düşenlere bedel ödetiliyordu.

Öyle ya, nasıl olurdu da Gülen soyadı böylesi bir olaya karıştırılırdı! Dokunmuşlardı, yanmaları gerekiyordu!

Keza...

Yurtta S.Ö. ile yaptıkları görüşmeleri raporlayan Psikolog Selma Kırmızı'nın ve Sosyal Hizmet Uzmanı Hakan Şahin'in de görev yerleri değiştirildi.

S.Ö.'ye tecavüz dosyaları tek tek kapatıldı

Ve Savcı Taner Aksakal da görevini yerine getirdi.

Önce, S.Ö.'nün verdiği 75 isimli yeni soruşturmayı ikiye böldü.

Böylece...

İlk soruşturmayla birlikte, S.Ö.'ye tecavüz soruşturması üçe ayrılmış oldu.

Sonra, Fethullah Gülen'in kardeşi S. Gülen'in ve yeğeni S. Gülen'in de içinde olduğu 32 şüpheli hakkındaki 2007/13808 No'lu soruşturma sonuçlandırıldı.

Takvim yaprakları 29 Ocak 2008'i gösteriyordu.

Savcı Aksakal kararında, şüphelilerin tecavüz iddiasını inkâr ettiğini tek tek belirtti ve hepsini "Müsnet suçun işlendiğine dair S.Ö.'nün soyut iddiasından başka delil bulunamamıştır," diyerek akladı.

Her nedense (!) S. Gülen'in nasıl "suçsuz" olduğunu, kararının en sonunda ayrıntılı olarak anlattı.

Yani...

Savcı Taner Aksakal, küçük kız çocuğu S.Ö.'ye tecavüz suçlamasının yapıldığı soruşturmada, "kovuşturmaya yer olmadığına dair karar" verdi.

Fethullah Gülen'in yakınları artık rahat bir nefes alabilirdi!

Soruşturma dosyası, emin ellerde hukuk tarihine geçecek bir hızla kapatılmıştı. Geri kalan şüphelilere dair soruşturmada da karar 17 Nisan 2008'de verildi: Kovuşturmaya yer yoktu!

O dosya da kapatıldı.

Ve kaldı elde bir dosya...

Hani, içeride sadece S. Aras'ın tutuklu kaldığı ilk soruşturma.

Tüm bunlar olurken, tek tutuklu S. Aras da 12 Mart 2008 tarihinde özgürlüğüne kavuşmuştu.

Ya sonra ne oldu?

29 Ekim 2007'de başlatılan soruşturmanın iddianamesi 25 Ekim 2010'da yazıldı.

Yani tam üç yıl sonra!

Savcı Mustafa Kızılateş, S.Ö.'nün anlattıklarını önemsedi.

Psikiyatri ve Adli Tıp raporlarını inceleyen savcı, S.Ö.'nün defalarca tecavüze uğramasında söz konusu dokuz kişinin suçlu olduğu kanaatine vardı.

Dava açıldı açılmasına ama...

8 Kasım 2012 tarihinde...

Erzurum 1. Ağır Ceza Mahkemesi tüm sanıkların beraatine karar verdi.

Artık...

S.Ö.'ye tecavüz eden kimse yargılanmıyordu.

Üstü kapatıldı.

Ta ki...

Yıllar sonra cezalandırılacaklar mı?

Adı: S.Ö.

Bugün artık 23 yaşında.

Evlendi, bir oğlu oldu.

Yaşadıkları, bir emniyet müdürü tarafından yedi yıl sonra tesadüf eseri öğrenildi.

Ankara Cumhuriyet Savcısı Serdar Coşkun, 2014 yılında dosyayı yeniden açma kararı aldı. Tekrar ifadesi alınan S.Ö., kendisine tecavüz edenlerden bir kez daha şikâyetçi oldu.

Şimdi...

Dosyaların kapatılmasındaki hukuksuzluklar ve Cemaat baskısı olup olmadığı araştırılacak.

Oysa ki...

Daha 15 yaşındayken, “Devletin koruması altındasın, bunu yapanlar hak ettiği cezayı alacak, korkma, anlat!” denildi.

İnandı.

Ve isim isim, olay olay, adres adres, kendisine tecavüz eden, fuhuşa zorlayan, şiddet uygulayan 84 kişiyi açıkladı.

Raporlar, defalarca tecavüze uğradığını doğruladı.

Ama tecavüz edenler bulunamadı!

Aslına bakılırsa, S.Ö.'ye kimin tecavüz ettiği açıktı.

AKP-Cemaat evliliğinin bu ülkeye hediye ettiği sözde “adalet”ti S.Ö.'ye tecavüz eden.

Tecavüz soruşturmasının şüphelilerinden S. Gülen, 28 Kasım 2014'te vefat etti. *Zaman* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı, Gülen'in vefatının ardından şöyle yazdı:

“Her şeyi bu dünyadan ibaret sananlar ve bu zan ile insanların hukukuna tecavüz edenler, saraylarda da yaşasa mutsuz olmaya, umutsuz kalmaya mahkûmdur...”

Ekrem Dumanlı'nın dediğinin altına şerh koyarak imza atıyoruz.

İnsanların hukukuna tecavüz edenlerin, hak ettikleri cezayı bir gün gerçekten bu dünyada alacakları umuduyla...

ABD'NİN "YASAKLI" İMAMI

FBI sorgusundaydılar.

Üstleri, bagajları didik didik arandı.

Şüpheli bir durum vardı.

Acaba daha önce yaşananlar, onların da mı başına gelecekti?

Olmadı. Serbesttiler. Rahat bir nefes aldılar, havaalanından çıktılar.

ABD'deydiler artık.

Emniyet'ten arkadaşları onları bekliyordu.

Pensilvanya'ya doğru yola koyuldular.

Farkında değillerdi: FBI hemen arkalarındaydı.

Bunun bir de dönüşü olacaktı...

Yıl 2007'ydi.

"Asrın davasının zarar görmemesi adına"

Türkiye onun adını ilk kez 20 Ağustos 2010 günü duydu.

Adı Osman Hilmi Özdil. Kod adıyla Kozanlı Ömer.

Adana, Kozan doğumlu.

Kâğıt üzerindeki mesleği, sigortacılık. Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Bakım ve Yardım Sandığı'nın iştiraki olan Ankara Sigorta'nın temsilcilerinden biri.

Dönemin Eskişehir Emniyet Müdürü Hanefi Avcı'nın *Haliç'te Yaşayan Simonlar*[5] adlı kitabına göre ise Emniyet'te Cemaat'in imamlığını yürüten isim oydu. Öyle ki, Cemaatçi polisler için aslolan resmi amirlerinin değil, Kozanlı Ömer'in verdiği talimatlardı.

Avcı'nın açıkladığına göre Kozanlı Ömer, USAK isimli araştırma merkezinin danışmanı olduğuna ilişkin bir kartvizit taşıyordu. Kartvizitin kendisi hem Amerikan FBI hem de Türk Emniyeti'nin arşivlerinde tutuluyordu.

Açık adı Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu olan USAK'ın kurucusu tanıdık bir isimdi: Sedat Laçiner.

5 Hanefi Avcı, *Haliç'te Yaşayan Simonlar / Dün Devlet Bugün Cemaat*, Angora Yay., 2010.

Abdullah Gül'ün Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne rektör olarak atadığı, hükümetin *Star* gazetesinden kovdurduğu Laçiner ise, USAK'ta "Kozanlı Ömer" ya da "Osman Hilmi Özdil" adlı birini tanımadığını söylüyordu.

"Peki" diyelim ve devam edelim...

Hanefi Avcı yalnız iddiada bulunmadı, Kozanlı Ömer'in çalışmalarına ilişkin belgelere de kitabında yer verdi.

Bunlardan biri özellikle bahse değerdi.

Belgenin en üstünde "Değerlendirme Notu" yazıyordu.

Emniyet içerisinde Kozanlı Ömer'den rahatsızlık duyan Cemaatçi polisler tarafından, Fethullah Gülen'e de verilmek üzere "yetkili olan büyüklere" hitaben kaleme alındığı anlaşılan belgede, Osman Hilmi Özdil'den "Ömer Bey" diye söz ediliyordu.

Cemaatçi polislerin Kozanlı Ömer'den rahatsızlığının sebebiyse tam anlamıyla şımarıklık ve güç zehirlenmesiydi. İddia o ki, Ömer astlarına kötü muamele ediyor, keyfi uygulamalarda bulunuyor, dikkatsizlik yapıyor, Cemaat içindeki isimleri bile dinletiyordu.

İşte o belgede, ilk kez okuyacağınız yazım gerekçesi şu satırları içeriyordu:

"Peygamber Efendimiz (SAV) bir hadis-i şeriflerinde mealen 'Başınıza emir (yani idareci) olarak getirilenler; saçları siyah üzüm gibi kıvırcık bir zenci dahi olsa, ona itaat ediniz' buyurmuşlardır. Efendimizin (SAV) bu emri doğrultusunda hizmetimizi tanıdığımız günden itibaren başımıza gelen tüm sorumlu ağabeylerimizi emir sahibi telakki ederek itaatte kusur etmemeye büyük gayret sarf ettik ve inşaallah bundan sonra da bu emre sadık kalmaya devam edeceğiz.

Aşağıda arz edilen hususlar, tespit edilen arızaların Allah rızası için tedavi edilerek gerekli tedbirlerin alınması, hizmetimizin selameti ve Hocamızın çok büyük önem atfettiği asrın davasının zarar görmemesi adına sadece yetkili olan büyüklerimize takdim edilmek amacıyla hazırlanmıştır."

Dikkat çekelim; "Hocamızın çok büyük önem atfettiği asrın davası" deniyordu.

Kuşku yok ki, Ergenekon davasından bahsediliyordu.

Erdoğan'ın yakın çevresi Ömer Bey'i biliyor

Peki, Emniyet teşkilatı dışında devletin başka kurumları Kozanlı Ömer'i biliyor muydu?

Evet.

MİT Müsteşarlığı ve askeri istihbarat birimlerinin Ömer Bey'i gerçek adıyla bildiğinin ve takip ettiğinin anlatıldığı belgede, "Başbakan'ın çok yakınında bulunan Mücahit Arslan tarafından da Ömer Bey teşkilatın imamı olarak bilinmekte ve adı geçen şahıs tarafından bu durum çeşitli mahfillerde ifade edilmektedir," ifadelerine yer veriliyordu.

Kuşkusuz burada Mücahit Arslan ismi çok kritikti.

Zira Arslan tıpkı belgede yazdığı gibi, Recep Tayyip Erdoğan'ın çok uzun süredir en yakınındaki isimlerden biriydi, başdanışmanıydı.

O halde şunu söylersek yanlış olmaz: En yakınındaki isim Kozanlı Ömer'i, yani Emniyet imamını tanıyorsa, Erdoğan'ın da haberdar olmaması mümkün değildi.

Perçinliyoruz bilgimizi; kol kolaydılar.

Tam da bu noktada bir not düşelim.

Hanefi Avcı bu belgedeki isimleri kitabında baş harfleriyle aktardı. Daha sonra savcılığa belgenin açık halini sundu. Bu nedenle, artık devletin resmi kayıtlarına giren o belgeden isimleri sansürlemeden veriyoruz.

Devam edelim...

Ve buraya dikkat:

Söz konusu belgede "2007 yılında Ömer Bey ve Yenimahalle ile ilgilenen Sinan Bey'in (Murat Bey) ABD'ye giriş ve çıkışlarında FBI tarafından önce sorgulanmaları..." ifadeleri geçiyordu.

Sinan Bey olarak geçen kişinin gerçek adı Murat. Soyadının Karabulut olduğu iddia ediliyor. Yenimahalle olarak kodlanan kurum ise Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT). İmamlardan şikâyetçi polislerin raporuna göre, MİT'teki Cemaatçilerin imamı da "Sinan Bey"di.

Sinan ve Ömer, ABD'ye zaman zaman Fethullah Gülen'i görmeye gidiyorlardı. Bu süreçte de FBI tarafından sorgulanıyorlardı.

Bu sorgulamaların ayrıntısına geleceğiz, ama önce...

Belgedeki şu ifadeler çarpıcıydı:

"Bütün masrafları Başbakanlık örtülü ödeneğinden karşılanan ve İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı'nın kont-

rolünde kurdurulan Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşlarını Destekleme Derneği'nin il temsilcileri ve merkez koordinatörleri Ömer Bey'in emniyet teşkilatına bakan ekibi tarafından oluşmaktadır. Teşkilat mensuplarıyla yapılan ikili görüşmeler ve istişareler zaman zaman bu dernek merkezi ve temsilciliklerinde yapılmaktadır."

Kısa adı, USİDER.

Açık adı, Uluslararası Sivil Toplumu Destekleme ve Geliştirme Derneği.

26 Aralık 2005 tarihinde kuruldu.

Genel merkezi Çankaya/Ankara'da.

Derneğin internet sitesinden baktığımızda, kuruluş amacı şöyle belirtiliyordu:

"USİDER, insanlık yararına, ülkemizde ve dünyada sivil toplumun sinerjisini toplumsal faydaya dönüştürmek amacıyla sivil toplum kuruluşlarının (STK) ve özellikle derneklerin kapasitelerini artırarak, kaynakların proje esaslı, etkin ve optimum seviyede kullanımını sağlamayı vizyon olarak benimsemiştir."

Dikkat çekici husus ise faaliyetlerin örtülü ödenekten karşılanıyor olmasıydı. Öyle anlaşılıyor ki, Cemaatçi polisler bir dönem örtülü ödenek zırhına sığınmıştı.

Ve dikkat çekici nokta:

Nedendir bilinmez; hakkındaki iddialar sonrasında dernek, adının kısaltmasını USİDER'den STD'ye çevirdi ve logosunu değiştirdi.

Hanefi Avcı'nın kitabından Cemaatçi polislerin şikâyetlerine devam edelim:

"Ömer Bey ve görevlendirdiği sivil arkadaşların konumları dolayısıyla sahip oldukları bilgileri eskiden irtibatlı oldukları şahıslara aktarmaları nedeniyle, teşkilat kemmiyet ve keyfiyet bakımından deşifre edilmektedir. Örneğin Nuh Mete Yüksel ve ÇEV vb. gibi olaylar resmi arkadaşlarla ilişkilendirilerek anlatılmaktadır."

Cemaat'in imamı ipin ucunu iyice kaçırıyordu:

"Çok mahrem mevzular, her ortamda, neye hizmet edeceği bilinmeksizin konuşulmakta, reklam konusu haline getirilmektedir. (YAŞ, MGK, Ergenekon, parti kapatılması, L. Erdoğan, N. Veren, vb.) HE'nin[6] davası için rüşvet verildiği, telefonların

6 Hocaefendi: Fethullah Gülen.

dinlendiği, bir Yargıtay üyesinin evinin tefrişatının yapıldığı gibi konular Ömer Bey ve ekibi tarafından herkesle rahatlıkla paylaşılmaktadır. Planlama aşamasında olan operasyonlar önceden duyurulmakta, Ergenekon dalgaları olmadan haber verilmektedir. Atabeyler ve Danıştay operasyonlarında, Y. Büyükanıt, İ. Başbuğ hadisesinde yaşanan sıkıntılar."

Sözün özü...

Fethullah Gülen'e dava açan Nuh Mete Yüksel'e yapılan kaset kumpasından ÇEV'e yapılan "PKK'lı bursiyerler" komplosuna, Ergenekon operasyonlarından YAŞ planlamalarına kadar Cemaat'in elinin nerelere uzandığını, kendi ağızlarından okuyoruz.

İmamın belgeleri FBI'ın elinde

Gelelim asıl meseleye...

Ne demiştik:

Emniyet imamı Kozanlı Ömer ile MİT imamı Sinan Bey 2007 yılında ABD'ye gidiş gelişlerinde FBI tarafından sorgulanıyorlardı.

Dahası, kısa süre önce...

Cemaat'in üst düzey yöneticileri Kemalettin Özdemir ile Latif Erdoğan da, ABD'de FBI tarafından sorgulanmıştı.

Bunları aklımızda tutarak devam edelim...

Kozanlı Ömer'den şikâyetçi polisler yazdığı raporda "(Ömer Bey) ABD'den çıkışı esnasında da sorgulanmış, bilgisayarı dahil üzerinde ve bagajda bulunan bütün bilgi ve belge niteliğindeki eşyanın kopyası alınmış..." diyordu.

Yani...

Emniyet imamının elindeki tüm belgelere ABD, daha doğrusu FBI el koymuştu.

Devam ediyordu "şikâyet" raporu: "İfadelerinin birer sureti ile kendisinden alınan bilgi ve belgelerin birer kopyası Emniyet Genel Müdürlüğü'ne intikal ettirilmiştir."

İşte dananın kuyruğu burada kopuyordu.

Evet, Kozanlı Ömer 2007 yılında ABD'de Gülen'in yanından dönerken FBI tarafından gözaltına alındı.

ABD'de CIA Gülen'e ne kadar sıcak davranıyorsa, FBI'ın o kadar Gülen'i soruşturduğunu, zaman zaman okullarına baskın düzenlediğini, hatta Gülen'e vize çıkmasına karşı görüş bildirdiğini hatırlatalım.

Peki, ne vardı Kozanlı Ömer'in el konulan belgelerinde?

Bu sorunun yanıtı çok net değil.

Zira...

Cemaatçi polislerin şikâyet raporunda şu cümle karşımıza çıkıyordu:

"Yapılan tüm çalışmalara rağmen, FBI tarafından kopyalanan Ömer Bey'in bilgisayarında bulunan bilgilerin içeriği hakkında ne FBI yetkililerinden ne de Ömer Bey'den tatminkâr bir cevap alınamamıştır."

"Konu, olağanüstü hassasiyeti nedeniyle Büyüğümüze genel hatlarıyla arz edilmiştir..." diyen Cemaatçi polisler, "Büyüğümüzün talimatı üzerine ilgili Daire Başkanı Recep Gültekin Ömer Bey'le görüşmüş ve kendisinden ABD'de yaşanan olayla ilgili bilgi talep etmiştir," ifadelerini kullanıyordu.

Raporu yazanlar, Kozanlı Ömer'in gözaltına alındığını önce inkâr ettiğini anlatıyordu. Devamı ise şöyle getiriliyordu:

"Ömer Bey (Daire Başkanı Recep Gültekin'e) –Amerika'daki– olayın vuku bulmadığını... ifade ederek hilaf-ı vaki beyanda bulunmuştur. Bilahare önüne bilgi ve belgeler konulduğunda kabullenmek zorunda kalmıştır."

Önüne belgeler konulmuş.

Hangi belgeler mi?

Elbette Ömer Bey'in yakalanmasının ardından yapılan yazışmalar. Yazdık; FBI'ın ele geçirdiği dosyanın kopyası bir süre sonra Türkiye'ye de ulaşıyordu.

Sadece bu kadar da değil.

Raporda, "Elazığ ve Burdur'da yaşanan üzücü hadiselerden ders alınmamıştır,"[7] ifadeleri de dikkat çekiciydi.

Emniyet imamı Ömer Bey ve ekibi istihbari bilgileri flaş belleklerde taşıyordu. Cemaatin polisleri Ömer Bey ve ekibini "Böyle yapmayın!" diye defalarca uyarıyordu. Ama imam söz dinlemiyordu.

---

7 Elazığ'ın Sivrice ilçesinde, 4 Ağustos 2002'de Merkez Camisi avlusunda bir çanta bulundu. Çantada 164 emniyet mensubunun ismi, rütbesi, sicili, eski ve yeni görev yerlerinin de yer aldığı bir liste vardı. Bununla birlikte; bazı hedef şahıslarla ilgili planlar, fişlemeler ve stratejiler de içindeydi. Çantanın sahibi, Ahmet Şahinalp adlı, Cemaat'in imamlarından biriydi. Şahinalp önce gözaltına alındı, daha sonra serbest bırakıldı. Ve o günden sonra nerede olduğu bilinmiyor. Aradan 12 yıl geçtikten sonra, 2014 yılında bu çantaya dair yeni bir soruşturma başlatıldı.
Burdur'da ise, Cemaat yapılanmasına dair MİT'e istihbarat verme aşamasındaki bir kişinin önlendiği iddia ediliyor.

Kriptodaki çarpıcı isim: Defne Bayrak

Ve gelelim Wikileaks belgelerine...

Gizli Amerikan kriptolarında Osman Hilmi Özdil de vardı.

Hem de oldukça ilginç bir şekilde.

Tarih: 13 Ocak 2010.

Ankara Büyükelçiliği'nden Maslahatgüzar Douglas Silliman, ABD Dışişleri Bakanlığı'na (CIA ve FBI'a da), belki de durumun hiç de farkında olmadan ilginç bir kripto geçti.[8]

Kriptonun başlığı oldukça sıradandı: "Ocak Ayı Türkiye Vize Yasakları Listesi İbrazı".

Belgenin, büyükelçiliğin vize yasakları konusunda kendi ülkesine yaptığı rutin bir çalışma olduğu anlaşılıyordu. Nitekim belgede yer alan "Aşağıdaki bilgi ilgili departmanın ve Ulusal Terörle Mücadele Merkezi'nin uygun gördüğü takip listeleri bünyesinde sağlanmaktadır" şeklindeki not da bunu gösteriyordu.

Özetle...

Türkiye'deki elçilik, Türkiye'den ABD'ye gidecek/gitmeyi planlayan terör şüphelileri konusunda kendi ülkesini uyarıyordu.

Söz konusu kriptodaki ilk isim ise oldukça çarpıcıydı: Defne Bayrak.

Bayrak için özel olarak şu ifade dikkat çekiyordu:

> (...) Bu raporda adı geçen ilk şahsın, ABD'de veya yurtdışında sivil havacılığa bir tehdit oluşturabileceği gerekçesiyle Amerikan Taşımacılık Güvenliği İdaresi'nin ABD'li ve yabancı hava taşımacılarına ibraz ettiği Uçuş Yasağı Güvenlik Direktifi kapsamına alınmasını öneriyoruz. (...)

Kısacası, ABD Büyükelçiliği 11 Eylül'ün ardından benzeri eylem yapma potansiyeli olan kişiler arasında sayıyor, Defne Bayrak'ın sivil uçaklar adına sakıncalılar listesine alınmasını istiyordu.

Peki, kimdi Defne Bayrak?

Bu belgenin yazıldığı tarihten iki hafta öncesine gidelim.

Afganistan'daki yedi CIA ajanı, o gün beraber çalıştıkları iki Ürdünlü ile buluşacaktı.

---

8 http://wikileaks.org/cable/2010/01/10ANKARA50.html.

Biri Ürdün İstihbaratı çalışanı, diğeri ise Halil Ebu Mulal El Belavi adında bir doktordu.

1977 doğumlu Belavi, 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girmiş ve doktor olmuştu. 2001 yılında evlenen Belavi, 2002 yılında Ürdün'e geri döndü. Burada iki çocuk sahibi olan Belavi için 2008 yılı bir dönüm noktasıydı. Cihatçı bağlantıları nedeniyle Ürdün İstihbaratı tarafından gözaltına alınan Belavi, ajan olarak çalışmaya ikna edildi. O günden sonra hem Ürdün İstihbaratı ve CIA'e El Kaide'nin sırlarını veriyor, hem de El Kaide içerisinde yükseliyordu.

Daha doğrusu, CIA böyle olduğunu sanıyordu.

2009 yılında ailesini Türkiye'ye getiren Belavi, onları Türkiye'de bırakarak Afganistan'ın yolunu tuttu.

New York Times gazetesine göre, Belavi, son yıllarda El Kaide hakkında CIA'e en çok yardımcı olan muhbirlerin başında geliyordu.

CIA, Belavi'ye o kadar güveniyordu ki...

Bin Ladin'in sağ kolu Eymen El Zevahiri'yi yakalamak için çok önemli bir bilgisi olduğunu söylediğinde, Afganistan'daki ABD üssünde bir toplantı ayarladı.

Tarih, 30 Aralık 2009'du.

Belavi o toplantıya üstündeki bombalarla geldi. Toplantı başladıktan sonra bombaları patlatan Belavi, yedi CIA ajanı ve bir Ürdünlü ajanı öldürdü.

İşte ABD'lilerin "sakıncalı yolcu" ilan ettiği Defne Bayrak, yedi CIA ajanını öldüren Belavi'nin resmi eşiydi.

Belavi Türkiye'de öğrenciyken onunla tanışan ve evlenen Bayrak, iki çocuk sahibi olmuştu. Aslen gazeteci olan Defne Bayrak, İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun olduktan sonra, bir ay kadar *Hürriyet*'te staj yaptı. Çevirdiği kitaplar vardı. *Usama Bin Laden: Doğu'nun Che Guevara'sı* isimli bir kitaba imza attı. *Vakit* gazetesine çeviri yapıyor, İBDA-C Hareketi'nin yayınları *Baran* ve *Aylık* dergilerine yazıyordu. Son olarak TimeTurk ve Risale Haber gibi sitelerde editör ve muhabir olarak çalışıyordu.

Defne Bayrak kocasının ölümünün ardından kara çarşafıyla basının önüne çıkmış, "Eşimle gurur duyuyorum, onu çok seviyorum. Eşim böyle bir savaşçı, çok büyük bir operasyon gerçekleştirdi," ifadelerini kullanmıştı. Haliyle, ABD Büyükelçiliği

olası bir saldırı potansiyeli taşıdığını düşündüğü Defne Bayrak'ı "uçuşa yasak sivil" ilan etmişti.

Buraya kadar durum anlaşılıyor.

İmamının ismini ABD'ye veren Türk polisi

Devam edelim...

Kriptodaki vize yasaklıları bununla sınırlı değildi. Durumları Defne Bayrak gibi olmasa da, yasaklılar listesi sürüyordu.

ABD'li diplomat sakıncalı diğer beş kişi için haber kaynağını da, vize yasağının gerekçesini de şöyle aktarıyordu:

> (...) Ankara'daki ABD Hava Kuvvetleri Özel Araştırma Ofisi, bir vize yasaklıları telgrafı aracılığıyla aşağıdaki bilgiyi sağladı. 19 Haziran 2009 tarihinde Türk Polis Teşkilatı'ndan bir terör yetkilisi aşağıda adı verilen beş kişinin "İslami Cihat Birliği"[9] terör örgütü mensubu olduğunu onayladı. Geçmişte bu beş adamın hepsine ABD vizesi verilmiş. Türk Polis Teşkilatı terör yetkilisi bu isimleri verdi ve bu adamların ABD'ye seyahat edip etmediklerini, ettilerse hangi tarihte bunu gerçekleştirdiklerini belirlemek için ABD Hava Kuvvetleri Özel Araştırma Ofisi'nden yardım istedi. Bilgi kaynağı, rapor edilen bilgiye doğrudan erişimi olan orta düzeydeki bir Türk güvenlik yetkilisidir. Söz konusu kaynak dört yıldır ABD hükümetine güvenilir bilgi sağlamaktadır. Bu isimler ayrıca, ABD Hava Kuvvetleri Özel Araştırma Ofisi tarafından, Amerikan Taşımacılık Güvenliği İdaresi'nin ABD'li ve yabancı hava taşımacılarına ibraz ettiği Uçuş Yasağı Güvenlik Direktifi kapsamına alınması önerisiyle birlikte terörist takip listelerine aday olarak gösterilmiştir (...)

Ankara'da ABD Hava Kuvvetleri'nin Türkiye'deki personelinin idaresini sağlayan bir ofis var. Belgeden anlaşıldığına göre; bu ofisin "ziyaretçisi" olan, terörle mücadele konusunda çalışan bir de Türk polisi. Büyükelçiliğin ifadesiyle 2006'dan beri ABD'ye istihbarat sağlıyor. Söz konusu polis bu kez beş kişinin ismini, ABD'lileri korkutacak şekilde "radikal dinci" olarak veriyordu.

Dördünün ismini sayalım: Fatih Köksal, Eyyüp Şimşek,

9 Özbekistan kökenli, El Kaide ile ilişkisi olan ve ABD tarafından "terör örgütü" olarak tanımlanan örgüt.

İbrahim Halil Yavuz ve Mehmet Kama. Beşinci isim ise oldukça ilginçti: Osman Hilmi Özdil.

Yani Kozanlı Ömer ya da Cemaatçi polislerin diliyle Ömer Bey.

Sormak gerek:

ABD'ye Osman Hilmi Özdil'i bir nevi "ispiyonlayan" polisin amacı neydi?

ABD'ye Özdil'in ismini veren polis, Cemaat'in "yetkili olan büyüklerine" Özdil'i şikâyet edenlerin arasında mıydı?

Sorular çok, yanıtlar tartışmalı.

Devam edersek...

Belgede Kozanlı Ömer'in kimlik ve pasaport bilgileri de vardı.

Ve...

Büyükelçilik, aldığı istihbaratta adı geçen isimlerin daha önce ABD vizesi almış olmalarından hareketle, kendi veritabanında sorgulamaya girişiyordu. Çıkan sonuçlara da belgede yer veriyordu. İşte o sorgulamada, Cemaat'in imamı için şu tablo vardı:

Vizenin Veriliş Tarihi: 11 Aralık 2001
Vize Tipi: İş ve Gezi Amaçlı Ziyaretçi (B1/B2);
Vize Geçerlilik Sonu: 10 Aralık 2011
Verildiği Yer: Ankara
Durumu: 09 Mayıs 2007'de iptal edildi.

Özetle...

Osman Hilmi Özdil, 2001 yılında 10 yıllık ABD vizesi almıştı. Ancak resmi kriptoda da yazdığı gibi, vizesi 2007 yılında iptal edildi.

2007'de ne olmuştu hatırladınız mı?

Şikâyet belgesinin ayrıntıları

Şimdi, Cemaatçi polislerin yazdığı söz konusu şikâyet belgesine bir kez daha dönelim ve daha ayrıntılı bakalım:

"2007 yılında Ömer Bey ve Yenimahalle ile ilgilenen Sinan Bey'in (Murat Bey) ABD'ye giriş ve çıkışlarında FBI tarafından önce sorgulanmaları, sorgulanma sırasında üst ve bagaj aramaları yapılmış, bu şüpheli duruma rağmen Ömer Bey'in seyahat programını değiştirmeyerek ABD'de bulunan emniyetçi arkadaşlar tarafından havaalanında karşılanmış ve onlarla görüşmüş,

daha sonra yine emniyetçi arkadaşların kullandığı araç ile HE'nin bulunduğu kamp yerine götürülmüş ve fiziki ve teknik takip ile bu süreç bütün teferruatıyla FBI tarafından kayıt altına alınmıştır.

ABD'den çıkış esnasında da tekrar sorgulanmış, bilgisayarı dahil üzerinde ve bagajında bulunan bütün bilgi ve belge niteliğindeki eşyanın kopyası alınmış, FBI sorgusunda ABD'de daha önceden defalarca ziyaret ettiği Emniyet Müdürü Samih Teymur isimli kişiyi ziyaret maksadıyla bulunduğunu ifade etmiş, ifadelerinin birer sureti ile kendisinden alınan bilgi ve belgelerin birer kopyası Emniyet Genel Müdürlüğü'ne intikal ettirilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü'ne intikal ettirilen bilgi ve belgeler arasında bazı üst düzey emniyet yetkililerinin ve eşlerinin bilgileri de tespit edilmiştir. Örnek, Emniyet Müdürü Mehmet Yaşar Tapkan, Ankara İstihbarat Şube Müdür Yardımcısı Zeki Güven'in eşinin isim ve telefon bilgileri, Emniyet teşkilatı mensuplarının da bulunduğu USAK isimli araştırma merkezinin danışmanı olduğuna ilişkin Ömer Bey'in kendi adına düzenlenmiş kartvizit vb.

Yukarıda özetlenen olayın akabinde Emniyet Müdürü Samih Teymur'un ABD vizesi iptal edilmiştir. Yine bu olayın akabinde iki FBI ajanı New Jersey'de ikamet eden ve New York Bölgesi'ndeki emniyetçilerin manevi sorumlusu olan Emniyet Müdürü Ahmet Çelik'i evinde ziyaret ederek Ömer Bey'i kampa götüren araç hakkında bilgi istemişler, aracın başkası adına kayıtlı olmasının gerekçesini soruşturmuşlardır.

Yapılan tüm çalışmalara rağmen, FBI tarafından kopyalanan Ömer Bey'in bilgisayarında bulunan bilgilerin içeriği hakkında ne FBI yetkililerinden ne de Ömer Bey'den tatminkâr bir cevap alınamamıştır.

Konu, olağanüstü hassasiyeti nedeniyle Büyüğümüze genel hatlarıyla arz edilmiştir. Büyüğümüz, Ömer Bey'le görüşülerek bilgisayarında bulunan bilgilerin muhtevasının ne olduğunun sorulması talimatını vermiş ve olaydan büyük üzüntü duyduğunu ifade etmişlerdir. Büyüğümüzün talimatı üzerine ilgili Daire Başkanı Recep Gültekin Ömer Bey'le görüşmüş ve kendisinden ABD'de yaşanan olayla ilgili bilgi talep etmiştir. Ancak Ömer Bey böyle bir olayın vuku bulmadığını, kendisinin sadece pasaportuna bakılarak uçağa bindiğini ifade ederek, hilaf-ı vaki beyanda

bulunmuştur. Bilahare önüne bilgi ve belgeler konulduğunda kabullenmek zorunda kalmıştır. Ancak bu esnada bile bilgisayarında bulunan bilgilerle ilgili malumat vermek istememiştir. Bu süreçte Ömer Bey'in ABD vizesi ABD hükümeti tarafından iptal edilmiştir. Benzer bir sıkıntının Yenimahalle ile ilgilenen arkadaş (Sinan Bey) için de söz konusu olabileceği değerlendirilmektedir.

Ömer Bey ABD vizesini geri alabilmek için İstihbarat Dairesi Başkanlığı'ndaki arkadaşları riske atarak kendisinin Polis Sandığı'nın sahibi olduğu Ankara Sigorta'nın temsilcisi olduğunu, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün araçlarının kendisi tarafından sigortalandığını ifade ettirmiş, ancak bu durum FBI yetkilisinde daha büyük bir şüphe uyandırmış ve Ömer Bey'e vize verilmesi talebi reddedilmiştir.

Daire Başkanı Recep Gültekin ve emsali teşkilat büyüklerinin katılımıyla oluşturulan istişare heyetlerinde Ömer Bey'in müteaddit defalar verdiği sözleri tutmaması, hilaf-ı vaki beyanları ve heyetlerin sembolik misyonu nedeniyle bu teşkilat büyüklerimiz nezdinde Ömer Bey'e karşı büyük bir güven kaybı söz konusu olmuştur. Yıllarca hizmetimizin yükünü çekmiş ve teşkilatın önemli mevkilerinde görev yapan bu büyüklerimizde fikir ve önerilerine kıymet verilmediği, teşkilatın önemli hiçbir meselesinin görüşülmediği bu heyetlerde büyüklerimizde idare edildikleri kanaati oluşturulmuştur. Netice olarak Ömer Bey'le görüşülmekte bir maslahat olmadığı düşüncesi hakim olmuştur."

Büyükelçilik bilgileri de Osman Hilmi Özdil'in 2007'de FBI tarafından yakalandığını doğruluyordu.

Özetlersek:

FBI, ABD'ye girdiklerinde Emniyet imamı Özdil ve beraberindeki MİT imamı Murat'ı sorguladı. Buna rağmen iki isim, ABD'de bulunan Türk polisleri tarafından alınıp Fethullah Gülen'in yanına götürüldü. Bu süreçte FBI kendilerini takip etti. ABD'den çıkarken karşılarına bir kez daha FBI dikildi. Üstlerindeki bütün arşiv kopyalandı. O arşiv Türkiye'ye kadar geldi. Ve devletin kayıtlarına girdi. Özdil'in vizesi iptal edilirken, tekrar yaptığı başvurular da kabul edilmedi. İşte Wikileaks'ten sızan kripto, meseleyi teyit ediyordu.

Özdil'in Hanefi Avcı kehaneti

Hanefi Avcı, *Haliç'te Yaşayan Simonlar* kitabında "Emniyet imamı" olarak ismini verince, Odatv'de Osman Hilmi Özdil'e dair birçok habere imza attık. Özdil ise kitaba ve bu haberlere dair avukatı aracılığıyla bir ihtarname gönderdi. Gönderilen ihtarnamede, hakkındaki iddiaların gerçeğe aykırı olduğunu ifade eden Özdil'in şu söyledikleri oldukça çarpıcıydı:

"Söz konusu kitabı yazan kişinin, halihazırda yargılaması devam eden Ergenekon Terör Örgütü ve benzeri bazı davalar bakımından değerlendirildiğinde örgüt lehine olacak şekilde yargılamaları etkilemek, toplanan delillerin geçersiz ve hükümsüz olduğunu ileri sürmek suretiyle de, örgütü aklamaya çalıştığının farkında olması gerekirdi."[10]

Buyrun buradan yakın.

Osman Hilmi Özdil racon kesiyordu. Hanefi Avcı'nın "Ergenekon Terör Örgütü'ne" destek verdiğini iddia ediyordu.

Ama sormadan edemeyeceğiz...

Kendi halinde "sigortacılık yapan" bir kişi için bu ne öfkeydi, bu nasıl bir yargıydı?

Ergenekon davası Osman Hilmi Özdil'i neden ilgilendiriyordu?

Ergenekon, Balyoz, Danıştay, Poyraz vd. davalarla Özdil'in ne alakası vardı?

"Ben Cemaat'in imamı değilim. Bana iftira atılıyor," dese yeterliydi. Ama üstüne bir de hüküm veriyordu.

Aslında, bugün anlıyoruz ki: Özdil'in ihtarnamesi, Odatv'nin üzerine doğru yaklaşan trenin ışığıydı.

Zira, bu ihtarnameden yaklaşık iki ay sonra...

Savcı Kadir Altınışık, "Emniyet Müdürü Avcı'nın kitabıyla Ergenekon Terör Örgütü arasındaki örgütsel irtibatı ortaya koyacak tüm delillerin toplanması" talimatını verdi.

Yani, Osman Hilmi Özdil'in Odatv'ye gönderdiği ihtarnamedeki "tespitler" soruşturma konusu oldu.

Sonunda...

Bu satırların yazarlarının da dahil olduğu Odatv yöneticileri ile Hanefi Avcı aynı davada "Ergenekoncu" diye yargılandı, hapis yattı.

---

10 http://www.odatv.com/n.php?n=turkiyenin-aradigi-isim-odatvye-aciklama-gonderdi-2708101200.

AKP-Cemaat savaşıyla birlikte, AKP'ye yakınlığıyla bilinen yayın organları da Fethullah Gülen'i keşfetti. Dün allayıp pulladıkları, pamuklara sarıp sarmaladıkları Gülen'i, bugün "terör örgütü lideri" ilan ettiler.

Tam da bu savaşın kızıştığı günlerde...

Sabah gazetesi, Osman Hilmi Özdil'in daha önce görülmeyen fotoğraflarını yayınladı.

Özdil'in İstanbul'da yaşamasından, araç kullanırken yaptıklarına kadar ilginç ayrıntılar vardı.[11]

Dahası...

Osman Hilmi Özdil'in başkalarının telefonları aracılığıyla gerçekleştirdiği görüşmeler de haberleştirildi. İddia o ki, Özdil'in kendisine ait olmayan telefonla görüştüğü kişilerden biri de ABD Ankara Büyükelçiliği'nde çalışan David Johnson'dı.

Dahası...

Özdil'in kardeşi Yasin Özdil'le görüşen iki isim de öne sürüldü: Bugün ABD'ye kaçan "gazeteci" Adem Yavuz Arslan ile eski Polis Akademisi Öğretim Üyesi Önder Aytaç.

Bitmedi.

Osman Hilmi Özdil'in önce ABD'ye gittiği ve orada Fethullah Gülen'le görüştüğü,[12] daha sonra ise Tayland'a kaçtığı iddia edildi.[13]

Ve Özdil konuştu: Yurtdışındayım, çünkü...

Hem kaçtığı iddialarına hem de Wikileaks kriptosunda yazanlara dair, Osman Hilmi Özdil'e ulaşmak istedik ve avukatı Orhan Karakuş'u aradık. Avukat Karakuş, "Osman Hilmi Özdil'le görüştükten sonra yanıt verebileceğini" belirtip, sorularımızı mail yoluyla iletmemizi istedi.

Sonunda...

İşte sorularımız ve Osman Hilmi Özdil'in avukatı Orhan Karakuş aracılığıyla verdiği yanıtlar:

10 Şubat 2014 tarihli *Sabah* gazetesinde Osman Hilmi Özdil'in ABD'ye gittiği ve Fethullah Gülen'le görüştüğü; 11 Şubat 2015 tarihli *Star* gazetesinde ise Tayland'a kaçtığı iddia edildi. Bu iddialar doğru mu?

---

11 http://www.sabah.com.tr/gundem/2013/12/27/iste-cemaatin-emniyet-imami.
12 http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/02/10/pensilvanyada-imamlar-zirvesi.
13 http://mobil.stargazete.com/mobildetay.asp?Newsid=999328.

– Kesinlikle doğru değil. Müvekkilim ne ABD'ye ne de Fethullah Gülen'i ziyarete gitti. Tayland'a kaçtığı da doğru değil. Müvekkilim işadamı olup işi gereği yurtdışına çıkıyor. Kaçtığı, özel olarak ABD'ye gittiği doğru değil. Bahsettiğiniz bu gazetelerde müvekkilimle alakalı birçok yalan, iftira ve hakaret içerikli yazılar kaleme alındı. Bunların hepsine açıklama göndermemize rağmen, hiçbirini yayınlamadıkları gibi habercilik anlayışına sığmayan yalan, iftira ve hakaretlerine yenilerini ekleyerek devam etmişlerdir.

Osman Hilmi Özdil iddia edildiği gibi yurtdışında mı, yoksa Türkiye'de mi? Yurtdışında ise nedeni, iddia edildiği gibi "kaçmak" mı?

– Müvekkilim işi gereği yurtdışındadır. Kaçmasını gerektirecek hiçbir şey yok. Her işadamı gibi, ülkemizin içerisinde bulunduğu durum nedeniyle yurtdışında iş yapmaya karar vermiştir.

Beyaz Saray ve ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından da doğruluğu kabul edilen Wikileaks kriptoları var. Bu kriptolardan 13 Ocak 2010 tarihli ABD Ankara Büyükelçiliği çıkışlı olanında, Osman Hilmi Özdil'in "İslami Cihat Birliği" mensubu olduğu iddia ediliyor. Bu iddia hakkında, Osman Hilmi Özdil ne düşünüyor?

– Bu iddiaların hiçbir gerçekliği yoktur. Müvekkilim böyle bir oluşumda hiçbir zaman yer almamıştır. Müvekkilim bu iddianın nereden çıktığını bilmemektedir. Anlaşıldığı kadarıyla, kendisine iftira atmaktan fayda sağlayan bir kişi bu şekilde asılsız iddialarda bulunmuştur.

Eğer "İslami Cihat Birliği" mensubu olduğu iddiası doğru değilse, ABD Büyükelçiliği teyit ettiğini belirttiği böyle bir bilgiyi neden Washington'a geçmiş olabilir?

– Bu bilgi kesinlikle doğru değil. Bu şekilde bir bilginin teyit edilmesi de mümkün değildir.

Yine aynı Wikileaks kriptosuna göre, ABD Büyükelçiliği Osman Hilmi Özdil'in ABD vizesinin 9 Mayıs 2007'de iptal edildiğini belirtiyor. Özdil'in vizesi neden iptal edildi?

– Birilerinin özel olarak bu şekilde bir karar çıkması için uğ-

raştığı anlaşılıyor. Müvekkilim, ticari olarak kendisine zarar vermek isteyen birilerinin bunu yapmış olabileceğini düşünüyor. Ama nedeni ve kim olduğunu bilemiyor.

ABD kriptosuna göre vizesi iptal olan Osman Hilmi Özdil'in ABD'ye gittiği doğruysa, bu nasıl gerçekleşti?

– ABD'ye gitmedi.

Evet...

Osman Hilmi Özdil ve avukatının yaptıkları görüşme sonrası verdikleri yanıtlar böyle.

Kuşkusuz, söylenecek çok şey var.

Ancak sadece özetlersek...

Özdil...

2014 yılındaki haberlerde iddia edildiği gibi; yakın süreçte ABD'ye gitmediğini ve Fethullah Gülen'i ziyaret etmediğini belirtiyor ama yurtdışında olduğunu doğruluyor. Tayland iddiasını ise "kaçtı" iddiaları üzerinden yalanlıyor. Yurtdışında olmasını "her işadamı gibi, ülkemizin içerisinde bulunduğu durum nedeniyle yurtdışında iş yapmaya karar verdiği" gerekçesiyle açıklıyor.

Vurgulanması gereken bir diğer nokta ise, Wikileaks kriptosuna dair söyledikleri...

Kriptoda belirtilen "İslami Cihat Birliği" mensubu olduğu iddiasını yalanlarken, bu iddianın nereden çıktığını "bilmediğini" belirtiyor. Ve iddianın kaynağına dair şu ileri sürülüyor: "Kendisine iftira atmaktan fayda sağlayan bir kişi bu şekilde asılsız iddialarda bulunmuştur."

Peki, ya 2007 yılında ABD vizesinin iptal edilmesi?

Hani Cemaatçi polislerin, şikâyet raporunda, FBI tarafından gözaltına alınması sonrasında gerçekleştiğini belirttiği...

Hani Wikileaks kriptosunda da ABD Büyükelçiliği'nin teyit ettiği...

Osman Hilmi Özdil bize verdiği yanıtta, vizesinin iptal olmasını, "ticari olarak kendisine zarar vermek isteyen birilerinin yapmış olabileceğini" iddia ediyor. Ama o kişilerin kim olduğunu bilmediğini öne sürüyor.

TIPS'tan TISD'a Samih Teymur

Osman Hilmi Özdil'in açıklamalarına yer verdik.

Ancak yazmasak olmaz.

Dikkat edilirse...

Cemaatçi polislerin şikâyet raporuna göre Özdil, FBI tarafından sorgulanınca "Samih Teymur'a geldiğini" söylüyordu.

Peki, belgelere göre Cemaat'in Emniyet imamı olan Osman Hilmi Özdil'in ABD'de defalarca ziyaret ettiği Samih Teymur kimdi?

Araştırma konusunda fakirlik içinde olan Türk basınının gündemine, 2012 yılında Kürt sorununa yönelik bir çalışma düştü. Emniyet kaynaklı o çalışmayı hazırlayan üç polisti. O polislerden biri kimdi?

Samih Teymur.

Teymur 2002 yılında ABD'ye giderek Kuzey Teksas Üniversitesi'nde yüksek lisans yaptı. Doktorasını aynı üniversitede yapan Teymur, Kuzey Teksas Üniversitesi'nde kurulan (Turkish Institute for Police Studies – Polis Eğitimi için Türk Enstitüsü) TIPS adlı kuruluşta eğitim aldı. Türkiye'ye döndükten sonra Batman Emniyet Müdür Yardımcılığı görevinde bulunan Teymur'un ABD'deki tez konusu "DHKP-C Terör Örgütü'nün Eleman Kazanma Yöntemleri" idi. Yani Kürt meselesiyle ilgili bir yetkinliği yoktu, ama Kürt raporlarını inceleyen bir çalışma hazırlıyordu. Nasıl oluyordu bu? Bir polis olan Teymur'u Türkiye'den ABD'nin Teksas Eyaleti'ne götüren neydi? Teksas'ta Türk polisini eğitmek için bir enstitü kurulması tesadüf müydü?

Bir soru daha soralım:

Cemaatçi polisler Osman Hilmi Özdil'den şikâyet ettiğinde, kendisiyle görüşen Recep Gültekin'in konuyla ne ilgisi vardı?

Bütün uçları birbirine bağlayarak yanıt verelim...

ABD'nin başkenti Washington'da, Özdil'in ziyaretinin olduğu yıllarda faaliyet yürüten bir kuruluş vardı: Turkish Institute for Security and Democracy (TISD).

Yani: Güvenlik ve Demokrasi için Türk Enstitüsü.

Enstitüyü kuranlar Türk Emniyet Teşkilatı üyeleri; yani Türk polisi.

TISD kendi yayınlarında kurumu, "Türk Emniyet Teşkilatı'nın ABD'deki yüzü" olarak tanımlıyordu.

Amaçlarını şöyle özetliyorlardı: ABD'ye okuma amaçlı gelen

polis memurlarına burs, barınma ve akademi olanakları sağlamak.

Yani, TISD Türk polisinin ABD'de eğitilmesine yardımcı oluyordu.

Anlaşılacağı gibi, Türk polisi için ABD'de eğitim almak öyle bir hale gelmişti ki, Washington'da bir oluşuma dahi gitmişlerdi.

Peki TISD'ın, yani Türk polislerini ABD'ye götüren kuruluşun başında kim vardı?

Doğru tahmin ettiniz: Samih Teymur.

Yani, Cemaat'in Emniyet imamını ABD'deki polislerin şefi karşılıyordu.

Manidar değil mi?

Bu iki ucu birleştirdikten sonra devam edelim.

Teymur ABD'ye nasıl gitti?

Bunun için Türk polislerinin ABD'de nasıl eğitim aldığının hikâyesine bakalım.

1999-2003 yılları arasında Emniyet Teşkilatı yönetmeliklerinde bir dizi değişiklik yapıldı. Bu değişikliklere kadar, polisler diğer kamu görevlileri gibi yurtdışında akademik eğitim alamıyordu. İlginçtir, bu yönetmelik değişimi sonrasında yurtdışına giden polislerin neredeyse tamamı ABD'ye gitti. Sayılara bakıldığında, ABD dışında başka bir ülkede lisansüstü eğitim yapan polis sayısı ABD'ye gidenlerin yüzde 2'si kadardı! İçişleri Bakanlığı'nın resmi açıklamasına göre, 2002-2013 yılları arasında ABD'de eğitim veren 37 farklı üniversitede toplam 253 Emniyet teşkilatı mensubu master ve doktora eğitimi aldı.

Sorular birbirini izliyor:

Polisleri yurtdışına taşıyan bu dönüşümün mimarı kimdi?

Yönetmelik değişikliğinin yapıldığı yıllarda Polis Akademisi'nde hocalık yapan eski YÖK Başkanı Yusuf Ziya Özcan'a, polisteki bazı isimler tarafından bir enstitü kurma fikri iletildi. O dönemde Yusuf Ziya Özcan, ODTÜ Sosyoloji Bölüm Başkanı'ydı. Özcan, öneriyi ODTÜ Rektörü Ömer Saatçioğlu'na götürdü. Özcan ve Saatçioğlu konuya sıcak baktılar. 2000 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü ile "Uluslararası Güvenlik ve İnsan Hakları Araştırma Merkezi" kurulması konusunda anlaşma imzalandı. YÖK de bu merkezin kuruluşuna onay verdi.

Böylelikle...

Polis eğitimi için bir merkez ODTÜ'de kuruldu.

Üzerinden çok zaman geçmedi...

Bu kez Yusuf Ziya Özcan'a, ODTÜ'de kurulan enstitü gibi bir enstitüyü ABD'nin Kuzey Teksas Üniversitesi'nde kurma teklifi geldi.

Ve kısa süre sonra da Kuzey Teksas Üniversitesi'nde TIPS'ın (Turkish Institute for Police Studies-Polis Eğitimi İçin Türk Enstitüsü) kuruluşu gerçekleşti. Aynı yıl 65 polis eğitim için Teksas'a gönderildi.

Okuyalı uzun zaman olmadı. Teksas'taki TIPS'ı hatırladınız mı?

Evet, Samih Teymur'un okuduğu üniversitedeki merkezdi.

1990 yılında komiser yardımcısı olarak Polis Akademisi'nden mezun olan, ardından Terörle Mücadele Şubesi'nde göreve başlayan Teymur, 2002 yılında Teksas'a giderek TIPS'ın ilk öğrencileri arasında yer aldı.

Daha sonra...

TIPS, Washington'da TISD (Turkish Institute for Security and Democracy) haline dönüştü. Artık yalnız Teksas'a değil, ABD'nin birçok eyaletine polisler götürülüyor, orada eğitim almaları koordine ediliyordu.

Samih Teymur ABD'de birçok röportaj verdi. Bu röportajlarında bir konunun altını çiziyordu: TISD, Amerika'da CIA ile oldukça sıcak ilişkilere sahipti.

Ayrıca...

TISD'ın ABD'de bağlantılı olduğu polislerden biri olan dönemin komiseri Fatih Balcı'nın yazılarından öğrendiğimize göre, TISD'ın NATO ile yaptığı ortak projeler de mevcuttu.

Örneğin: TISD, NATO ile birlikte Washington'da "Terörizmin Uluslararası Alandaki Etkilerini Anlamak ve Mücadele Etmek" başlıklı bir çalışmayı 8–9 Eylül 2006 tarihlerinde gerçekleştirdi. TISD Başkanı Samih Teymur, CIA ile yaptığı görüşmelerde kendilerine inanılmaz tekliflerde de bulunduğunu rahatlıkla açıklıyordu.

Öyle ki dönemin komiseri Samih Teymur, Amerikan istihbarat birimleriyle yaptığı görüşmede, Guantanamo'daki sorgulamalara Türk polisi olarak girmeyi önerdiğini şöyle anlatıyordu:

"Biz Amerikalı meslektaşlarımıza, 'Biz sizden öğrenelim, siz de bizden öğrenin' dedik. Polis teşkilatı deyince, herkes *Geceyarısı Ekspresi*'ni seyretmiş, ondan bahsediyor. Bize 'Siz hâlâ öyle misiniz?' diye soru soruyorlar. Guantanamo üssünde Türkler vardı. 'Gerekirse gidip biz sorgulayalım' diye konuşuyorduk. 'İşkence

mi edeceksiniz yoksa!' diyenler oldu."[14]

TISD'in mali kaynağı elbette İçişleri Bakanlığı'ndan ve Türk Tanıtma Fonu'ndan gelen destekti. Yani Cemaatçi polisler kamu kaynaklarını kullanarak eğitim alıyor ve örgütleniyordu.

Buna rağmen TISD'li polislerin eğitim süresince aldıkları dersler ve bu dersleri verenler, devlet tarafından denetlenemiyordu. Çünkü bu derslerin verildiği üniversiteler Türk makamlarına/YÖK'e bağlı değildi.

Dersleri veren, konferanslarda konuşan isimlerden; Prof. Dr. Cindy J. Smith, Prof. Dr. Thomas Albert Gilly, Prof. Dr. Hans-Jörg Albrecht, Prof. Dr. Christopher Dandeker, Prof. Dr. Chris W. Eskridge gibi isimlerin hepsi aynı zamanda ABD, İngiltere, Almanya gibi ülkelerin haberalma teşkilatlarının projelerinde çalışıyor. TISD'ın Florida temsilcisi Bahadır Şahin'in ifadesine göre, TISD'in toplantılarında FBI ve CIA de bulunuyor, polislere verilen eğitimlerde sunumlar yapıyorlardı.

Polislerin hazırladığı tez konuları da ilginçti.

Komiser Ahmet Ekici'nin hazırladığı "Bir Protestoya Katılır mısınız? Protestolara Katılım ve Etkileyici Etmenlerin İncelenmesi";

Komiser Ali Özdoğan'ın hazırladığı "Amerikan İletişim Şirketlerinin Kolluk Kuvvetlerine Yardımı Kanununun Analizi";

Komiser Halim İltaş'ın hazırladığı "Türkiye'de Sol Terörizm: DHKP-C";

Komiser Hüseyin Cinoğlu'nun hazırladığı "Belli Başlı Amerikan Ayaklanmalarının İncelenmesi: Ayaklanmalar ve Kontrol Metotları";

Komiser İbrahim Meşe'nin hazırladığı "ABD'de Politik Retorik Yolu ile Terörizmin Sosyal Olarak İnşası";

Komiser İsmail Dinçer Güneş'in hazırladığı "Kolektif Hareketler ve Kalabalıkların Kontrolü";

Komiser Oğuzhan Başıbüyük'ün hazırladığı "Haber Konusu Olarak Polisin Toplumsal Olaylara Müdahalesi";

Komiser Samih Teymur'un hazırladığı "DHKP-C Terör Örgütünün Eleman Kazanma Yöntemleri";

Komiser Sebahattin Gültekin'in hazırladığı "Polis Sapmasında Mesleki Kültürün Rolü: Türk ve Amerikan Polisinde Ana Kültürel Temalar";

14 http://www.hurriyet.com.tr/dunya/8895318_p.asp.

Komiser Serdar Yıldız'ın hazırladığı "Polis Performans Değerlendirme: Türkiye ve Amerika Arasında Karşılaştırmalı Bir Çalışma";

Komiser Serdar Tatıl'ın hazırladığı "İstihbarat Topluluklarının Terör Saldırılarına Tepkileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz" göze ilk çarpan tezler...

Polisler bu tezleri vererek Türkiye'ye doktor unvanıyla dönüyordu.

TISD'ın 2006 raporunda oldukça çarpıcı olduğunu düşündüğümüz bir konu da dikkat çekiyor.

Buna göre...

TISD yalnız Türk polisini değil, Türki Cumhuriyetler'deki polisleri de ABD'de eğitmeye başladı! TISD aracılığıyla, özellikle TISD'ın Türki kimliği kullanılarak Türki Cumhuriyetler'den getirilen polisler burada yeni bir dünyayla tanışıyorlardı. Gittikleri ülkelere tanıştıkları Cemaat rüzgârını taşıyorlar mı, bilemiyoruz. Ancak Cemaat okulları gibi Cemaat polisleri de Türki Cumhuriyetler ile ABD arasında adeta köprü gibiydi.

Aslında başta sormamız gerekeni sonda soralım: TISD nedir?

TISD'ın ne olduğuna ilişkin açık bir ifade yok.

Kimi zaman yalnızca polislere yurtdışı eğitimini sağlayan bir organizasyon teşkilatı...

Kimi zaman CIA ve FBI ile Türk polisinin iletişimini sağlayan bir örgütlenme...

Kimi zaman ise yeni bir polis kuşağının yetiştirilmesini hedefleyen bir düşünce kuruluşu olarak tarif ediliyor.

Belki de tüm bunların cevabını, Samih Teymur'un Anadolu Ajansı'na verdiği röportajın şu satırlarında bulmak mümkün:

"ABD'de, FBI, Merkezi Haberalma Teşkilatı (CIA) ve Yurtiçi Güvenlik Bakanlığı içindeki birimlerle Türkiye'deki ilgili birimlerin bağlantılarına yardımcı olduklarını belirten Teymur, 'Güvenliğe çok farklı açılımlar getirecek yeni bir grup yetiştiriyoruz; hem akademik, hem uzmanlık alanı olan... Güvenlik biliminin altyapısı oluşuyor' dedi."

Sorular çok:

TISD üyesi olan polisler hangi kriterlere göre seçiliyordu?

Nasıl bir eğitim alıyorlardı?

ABD'den dönen polisler nerelere yerleştiriliyordu?

Washington'da konuştuğumuz pek çok kimse, TISD'ın ağır-

lıklı olarak Emniyet içinde Cemaatçi görüşe sahip polisleri ABD'de eğittiği iddiasında. İddia sahipleri, eğitilen polisler aracılığıyla Türkiye'de yeni bir teşkilatlanmanın oluşturulduğunu söylüyorlardı.

Gerçekten de...

Cemaat'in Emniyet imamının ABD'de TISD'in başındaki isimle buluşarak Fethullah Gülen'e gittiği hatırlanırsa, yeni bir kuşakla kastedilenin ne olduğu anlaşılabilir.

Kendisi de TISD çalışmasıyla Utah Üniversitesi'ne giden Fatih Balcı'nın şu satırları belki de bu yeni teşkilatı ele veren itiraflar olarak görülebilir:

"Yeniliğe giden birçok yol, yeni yerlerde tasarlanır. Jön-Türkler buna kayda değer bir örnektir. Jön-Polisler de Emniyet Teşkilâtı açısından yenilik getirici olmaları bakımından bu anlamda benzer kodlara sahiptirler."

Elbette burada, Türk polisinin dünyanın herhangi bir ülkesinde bilgi ve görgüsünü artırmasını tartışmıyoruz.

Ancak görülüyor ki, bu eğitim sürecini bir tür "Jön Türk örgütlenmesi" olarak kullanmak isteyenler, sürecin amacını sorgulanır hale getirmiş.

Neyse...

Sanırız Samih Teymur ile Osman Hilmi Özdil'in görüşmesinin önemi anlaşıldı.

Son bir ayrıntıdan söz edip Teymur bahsini kapatalım. Hanefi Avcı'nın savcılığa sunduğu, Cemaatçi polislerin hazırladığı raporda, Osman Hilmi Özdil'in 2007 yılında FBI tarafından yakalanmasının ardından Teymur'un vizesinin de tehlikeye girdiğinden söz ediliyordu. Şaşırtıcı...

Gerçekten de Samih Teymur olaydan kısa süre sonra Türkiye'ye döndü.

Kim bu Emniyet imamını sorgulayan Gültekin?

Ve gelelim, yakalanmasının ardından Osman Hilmi Özdil'i sorguladığı söylenen Recep Gültekin'e.

Önce size Gültekin'den söz edelim...

1953 Afyon Dinar doğumlu.

1970'de Ankara Polis Koleji'ne girdi. Ardından Polis Akademisi'nde okudu. Sonra mesleğe adım attı.

1990'da ODTÜ Sosyoloji Bölümü'nde "Polis Akademisi'ndeki

Eğitimin Kalitesi Hakkında Öğrencilerin Algı ve Beklentileri" çalışmasıyla master yaptı.

Tez hocası kim olsa beğenirsiniz?

YÖK Başkanı Prof. Yusuf Ziya Özcan!

Recep Gültekin ile Prof. Özcan öğrenci-öğretmen ilişkisinden öte dost da oldular.

Gültekin, Prof Özcan'ın katkılarıyla doktora tezini hazırladı.

Emniyet'in terfi ve atamalarındaki politikası ile politik ilişkileri üzerine çalıştı!

Akademik çalışmalarını yürütürken polislik mesleğini de sürdürdü.

Ankara Emniyet Müdürlüğü kadrosunda değişik birimlerde komiserlik yaptı. Şans yüzüne güldü, Amerika Chicago Başkonsolosluğu'nda Emniyet Ataşesi olarak çalıştı. Türkiye'ye döndüğünde Polis Akademisi Başkanlığı'nda Şube Müdürü ve Başkan Yardımcısı görevlerini yürüttü. 1990'lı yıllarda adı medyada, "Emniyet içindeki Fethullahçı müdürler" listesinde yer aldı. Çıkan haberler üzerine, Mesut Yılmaz'ın Başbakanlık ve Ünal Erkan'ın Emniyet Genel Müdürlüğü yaptığı dönemde "Başmüfettiş" kadrosuyla kızağa alındı.

Ancak...

İçişleri Bakanı Murat Başesgioğlu döneminde yıldızı yeniden parladı ve teşkilatın yedi yıldır atama yapılamayan en kritik makamına getirildi: Personel Daire Başkanlığı.

Milliyet gazetesi 12 Temmuz 1998 tarihli haberinde bakın ne diyordu:

"Personel Daire Başkanlığı'na yapılan 'ani atamanın' yürürlüğe girmesiyle Emniyet Genel Müdürlüğü karargâhı karıştı. Yapılan atamayla ilgili *Milliyet*'e konuşan bazı üst düzey polis şefleri atamanın yerinde olduğunu öne sürerken, bir bölümü ise Bakan Başesgioğlu tarafından yapılan seçim nedeniyle Emniyet teşkilatı üzerindeki "dinci kadrolaşma" iddialarının yeniden gündeme geleceğini belirtti."

İlginçtir...

Aynı dönemde (21 Temmuz 1998'de) Emniyet teşkilatı içine İngiltere'den bir kurum geldi: Uluslararası Polis Birliği (IPA).

Bu kurumun başkanlığını 10 yıl boyunca kim yönetti dersiniz: Recep Gültekin.

Uzatmayalım...

Recep Gültekin ismi bu dönemde neden kritik önem kazandı, onu söyleyelim.

Gültekin'in uzun yıllar görev yaptığı Emniyet Genel Müdürlüğü Dış ilişkiler Daire Başkanlığı, master-doktora yapan polisleri yurtdışına gönderiyor da ondan.

Yani, Emniyet'in dış bağlantıları ondan soruluyor da ondan.

Ve evet, Cemaatçi polislerin Osman Hilmi Özdil'i şikâyet ettiği söz konusu raporda "Daire Başkanı" olarak geçen Gültekin, Osman Hilmi Özdil'in yakalandığını ve üstünden çıkanları ilk bilebilecek isimlerden biri.

Sorgulama hikâyesi tüm bunlarla anlam kazanıyor.

Polis nerede Özcan orada

Gelelim bir ayrıntıya daha.

Fark ettiniz mi; karşımıza sık sık Yusuf Ziya Özcan çıktı.

ODTÜ'de bir sosyoloji profesörü olmasına rağmen Özcan polislerle sıkı fıkıydı.

Sadece Polis Akademisi'nde hocalık yapması ya da ODTÜ'de polis eğitimi için merkez kurması mıydı tüm mesele?

Hayır!

Özcan akademik çalışmalarını neredeyse polisliğe, daha doğrusu Cemaat'in polislerine adadı.

İpucu verdik, biraz daha ayrıntılandıralım.

Örneğin...

Son anlattığımız Recep Gültekin ile Özcan'ın "Police and Politics in Turkey: Revisited", "Police and Politics in Turkey", "Polis Akademisi Ögrencilerinin Sosyo-Ekonomik Geçmişleri" ve "Türkiye'de Polis ve Politika İlişkisi" başlıklı dört ortak akademik çalışması vardı.

Öyle ki...

Erdoğan'a küfrettiği gerekçesiyle Polis Akademisi'nden atılan eski *Taraf* yazarı ve Cemaat'e yakın polislerden Önder Aytaç'ın bile tez hocası Yusuf Ziya Özcan'dı.

Polislerin düzenlediği konferanslarda konuşmacı olarak da hep onun adı vardı. Eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün YÖK Başkanlığı'na uygun bulduğu Özcan, üniversitelere Cemaat'e yakın rektörlerin atanması için seçim sıralamalarını değiştirmesiyle de tanınıyordu.

Bölümü kapatırken, sizi 12 Aralık 2007 tarihli, Ankara

Büyükelçiliği kaynaklı bir ABD kriptosuna götürelim.[15]

Büyükelçi Ross Wilson imzalı kripto "Türkiye: Gül'ün Yükseköğretim Kurulu'na Türban Yasağına Karşı Çıkan Bir Profesörü Ataması Laik Düzende Kaygı Yarattı" başlığını taşıyordu. Anlaşıldığı gibi kripto, Özcan'ın YÖK'ün başına gelmesini irdeliyordu.

Büyükelçi Wilson, Özcan'ı Washington'a şöyle tanıtıyordu:

> (...) Özcan daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı bursuyla sekiz yılını ABD'de geçirdi ve 1978'de ve 1981'de Chicago Üniversitesi'nden master ve doktora derecelerini aldı. O zamandan bu yana ODTÜ'de öğretim üyesi ve profesör. 1992-1994 yılları arasında Malezya'daki Uluslararası İslam Üniversitesi'nde misafir profesör olarak bulundu ve burada Polis Akademisi'nde terör araştırmalarıyla ilgili dersler verdi. Özcan aynı zamanda Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) başkanına danışmanlık yapıyor ve Ankara merkezli düşünce kuruluşu Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu'nun (USAK) bilim kurulunun başkanı. İslam, Müslüman toplumsal hareketler ve polis hakkında yayınları var. Günlük gazete *Hürriyet* yazarı Tufan Türenç, Özcan'ın dini lider Fethullah Gülen'e yakın olduğunu iddia ediyor. Özcan şu anda, Bilkent Üniversitesi'nde iktisat profesörü olan üçüncü karısıyla evli. Dört yaşında bir oğulları var. (...)

Gazeteci Türenç'in malumun ilamı olan tanımı bir yana, Özcan'ın bilim kurulu başkanı olduğu kurum dikkatinizi çekti mi: USAK.

Anımsamadınızsa hatırlatalım...

Osman Hilmi Özdil, Cemaatçi polislerin raporuna ve tabii Hanefi Avcı'nın kitabına göre cebinde hangi kurumun kartvizitini taşıyordu: USAK.

Şaşırdınız mı?

Edip Cansever'in "Caz Mevsimiydi" şiirindeki o muhteşem dizeyle bitirelim:

"Ve her şey o kadar çoktu ki, şaşırmak az gelirdi."

---

15 http://wikileaks.org/cable/2007/12/07ANKARA2944.html.

POLİSTEN BAŞKONSOLOSLUĞA ÖZEL BİLGİ

Gülen Cemaati'nin AKP'den kopmasıyla, AKP'nin alacağı oy merak konusuydu. Cemaat, kendisiyle birlikte AKP'nin oy potansiyelinden geniş bir parçayı uzaklaştırabilecek miydi?

2014 yerel seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimi bu yönde beklentisi olanları yanılttı.

Zira Cemaat'in gücü ne kitle desteğine ne de milyonları sürükleme yeteneğine dayanıyordu.

Şeyh uçmaz mürit uçurur, derler.

Gülen'i uçuransa polis, yargı, bürokrasi ve medya içindeki gücüydü. Bu gücü etkili kılansa sinir merkezlerinde toplanması ve örgütlü hareket edebilmesiydi.

Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler adlı ilk kitabımızda bu konuya dair geniş bir analiz yer aldı. Kitabın bu bölümünde konuya dair yeni belgelerden söz edeceğiz.

Ankara'daki ABD Siyasi Müsteşarı Janice G. Weiner'ın kaleme aldığı anlaşılan, 5 Haziran 2008 tarihli belge konuya dair bir yanlış alarm sorgulaması içeriyor.

"Böcek Vakası Muhalefetin Aleyhine Dönüyor" başlıklı kripto, dinci gazete *Vakit*'in CHP Genel Sekreteri Önder Sav'ın eski Bolu Valisi Ali Serindağ ile Mayıs ayının sonlarında yaptığı görüşmenin metnini yayımlamasından sonra yaşanan krizi içeriyor.[16] CHP söz konusu kayıtla ilgili olarak polis içindeki Cemaat yapılanmasını suçlamış, *Vakit* ise Sav'ı röportaj için aradıklarını ancak Sav'ın telefonu kapatamaması sonrası görüşmeyi dinlediklerini söyleyerek kendisini savunmuştu.

Söz konusu olay CHP ile Cemaat arasında son yıllarda yaşanan en sert atışmaydı. Dönemin CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, 3 Haziran 2008'deki grup toplantısında açıkça Cemaat'i hedef almış ve "Yani, yeni bir dinleme düzeni ve çok özel bir kadrolaşma. Nasıl bir kadrolaşma? Bir cemaat kadrolaşması... Emniyet Genel Müdürlüğü'nde, bu konuda kadrolaşmanın yaşanmakta olduğunu siyaseti izleyen herkes biliyor," demişti.[17]

16 http://wikileaks.org/cable/2008/06/08ANKARA1048.html.
17 http://www.haberturk.com/gundem/haber/78201-baykal-telekulak-israrini-surduruyor.

Baykal, Temmuz 2005'te Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın kurulduğuna dikkat çektikten sonra, "Başına da bir emniyetçi atanmıştır. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nda Cemaat kadrolaşması var," diye vurgulamıştı. Deniz Baykal, bu olay üzerinden tüm dinlemeleri tartışmaya açtı.

İlginç bir ayrıntı...

Baykal'ın daha önce Erdoğan'a yönelik ağır sözlerini yayınlayan Meclis TV, Baykal Cemaat'e yüklenince yayınını kesiyordu.

Cemaat ise, Baykal'ın yüklenmesine *Zaman* yazarı Bülent Korucu'nun ağzından "Ergenekon soruşturmasının tutuklu sanığı Doğu Perinçek ve yayın organı *Aydınlık*'ın polis karşıtlığının anlaşılır bir yanı var. Ama onlar bile Baykal kadar ileri gitmiyor," ifadeleriyle yanıt verecekti.[18]

İşte bu konuya ilişkin kripto, *Vakit*'in açıklamasını inandırıcı bulurken Baykal'ı eleştiriyordu.

Washington'a gönderilen kriptoda olay şöyle özetleniyordu:

> (...) Alelacele Türkiye'nin Watergate skandalı olarak mahkûm edilen ve hükümetin telekulak vakası olduğu iddia edilen olayın, giderek sözü edilen "kurbanın" yaptığı teknik bir gaf olduğu görülüyor. Aksi yöndeki kanıtlara rağmen muhalefetteki Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) Başkanı Deniz Baykal, hükümeti suçlayarak ve aşırı boyutlara ulaşmış telefon dinleme ve böcek yerleştirme korkularını körükleyerek kendi adamı olan Genel Sekreter Önder Sav'ın arkasında duruyor (...) Sonuç ne olursa olsun, dikkatlerin elektronik gizli dinleme –prensipte terörizmle mücadelede önemli bir araç– için geniş yetkilerle donatılmış çeşitli kurumlara çevrilmiş olması kamuoyunu alarma geçirdi ve Fethullah Gülen grubunun polis içindeki kontrolüyle ilgili korkuları depreştirdi. (...)

ABD'li diplomat Weiner imzalı kriptoda, Baykal'ın sözünü ettiğimiz grup toplantısına da geniş yer veriliyordu. "Baykal, polis teşkilatını ele geçirdiğine inanılan Fethullah Gülen Cemaati'nin şantaj yapmak için bilgi topladığını ifade etti," notuyla Baykal'ın Gülen Cemaati'ne yüklendiği hatırlatılıyordu.

Aktardığımız bu belgenin tamamının Wikileaks sızıntıları arasında yer almadığını belirtip, bir başka kriptoya dönelim...

---

18 http://www.zaman.com.tr/bulent-korucu/baykal-aydinliki-bile-gecti_697730.html.

Emin Arslan'ın anlattıkları

Cemaat'in polis içindeki gücüyle ilgili daha ilginç bir belge vardı.

İstanbul Başkonsolosu Sharon Wiener'in imzasını taşıyan, 2 Ekim 2009 tarihli kripto "İstanbul'da Tutuklanan Türk Emniyeti Genel Müdür Yardımcısı" başlığını taşıyordu.[19] Başkonsolos Wiener'in sözünü ettiği polis, eski Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Emin Arslan'dı. Tıpkı Hanefi Avcı gibi Emniyet içinde Cemaat'e karşı olan polislerden biri olan Arslan da, bir uyuşturucu soruşturmasına dahil edilerek tutuklandı. Arslan'ın bundan önce de hedefte olduğu, son dönemde açığa çıkan dinleme listeleriyle anlaşıldı.

2008 Nisan'ında İBDA-C şüphelisi olarak İsmail Korkmaz, 2009 Mart'ında ise Hizbullah şüphelisi olarak İsmail Çalışkan ismiyle dinlenmiş, birçok uyuşturucu çetesini çökerten Emniyet Müdürü Arslan uyuşturucu davasına monte edilmişti.

Emin Arslan'ın başına gelenleri anlattığı iki önemli yer vardı.

Erdoğan'ın çalışma ofisinde bulunan "böcek" sonrası, Meclis'te kurulan ve "Böcek Komisyonu" olarak bilinen, "Haberleşme Özgürlüğüne ve Özel Hayatın Gizliliğine Yönelik İhlallerin Tespiti ve Önlenmesine Dair Tedbirlerin Belirlenmesiyle İlgili Meclis Araştırma Komisyonu"nda dinlenen isimler arasında Emin Arslan da vardı.

Arslan'ın anlattıkları nedense medyada hak ettiği ilgiyi görmedi.

Neler mi anlattı Emin Arslan?

Özetleyelim:

"– Şu anda sizin incelediğiniz, insanların özel hayatına kâbus gibi çöken teknik dinleme ve izlemelerin teknik ve yasal anlamda geliştirilmesine İstihbarat ve KOM Daire Başkanlığım zamanında katkı sağladım. Tabii, bu konuda gerçek uzman Hanefi Avcı Bey'di. Onun katkılarını, bu imkânlarla ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan operasyonları unutmak imkânsızdır.

– Sabit veya cep telefonlarıyla kimin kimi aradığı, telefonunun açılıp açılmadığı, açılmışsa ne kadar süreyle görüştüklerine dair kayıtlar, herhangi bir somut olay gösterilmesine gerek duyulmadan Türkiye genelinde MİT, Emniyet, İstihbarat ve Jandarma'ya verilmekteydi. Bu yetki 2008 yılında Ankara'da mahkeme

19 http://wikileaks.org/cable/2009/10/09ISTANBUL377.html.

kararıyla sadece Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı'na ve Jandarma Genel Komutanlığı'na verilmekteydi. Bilahare, mahkeme kararıyla Jandarma'dan kaldırıldığını, yalnız Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı ve MİT'e verildiğini biliyorum.

– Mesela, en basiti, diyelim ki MHP milletvekillerinden 10 muydu, 12'si miydi, CHP'den, diğer yerden, Ak Parti'den de maruz kalanlar oldu, bu kadar büyük bir organizasyonu ortaya koyabilmek için Türkiye'de data kayıtlarının hepsini kim tutabiliyorsa, kim bu önleme dinlemeleri adresleri tespit edebiliyorsa; bunu yapan da odur... Bu yetkiye kimler haizse, yani "Devlet gücünü art niyetli kullanan kişiler" diyebilirim açıkça.

– Yani, eğer bu Komisyonunuzun veya Teknik Komisyonun görevi kapsamındaysa sadece bu değil, adı çok geçen, her gün gazetelere çıkan, istifa eden, bir kısmı intihar eden kişilerin, lütfen IMEI numarası üzerinden telefonlarına bakın, yüzde 90'ının önleme dinlemesine tabi tutulduğunu, ben size açıklıkla söyleyebilirim. Hâkim, savcı, siyasetçi, bürokrat, gazeteci, hepsi. Belki bunlar zamanında kullanılmak üzere bir kısmı daha bekletiliyordur.

– Bu data tetkikini tüm Türkiye genelinde kim yapabiliyorsa, önleme dinlemeleri konusuyla kimin nereye gittiğini, nereye şey ettiğini devletin hangi organları yapabiliyorsa gerçekten oraya odaklanmamız lazım. Ben size başında da kişisel, internette satılan, odaya böcek konulmuş, şey konulmuş onları anlatmıyorum. Ben size yasal boyutuyla bunun organize devlet gücünü arkasına alan, fakat devlet gücünü yozlaştıran, şahsi çıkarları için de bunu kullanan bir grup veya devlet görevlileri tarafından yapıldığına ben inanıyorum –ve gelen bilgiler de bu yönde– ama bunu, dediğim gibi, dara tetkikine, önleme dinlemesi yetkisini kimlere vermişsek onların üzerinde odaklaşmamız ve ona göre de bunu sınırlandırmamız lazım.

– Şimdi, gidin, Emniyet'in bu ilgili birimlerinde, maalesef, farklı görüşte, farklı düşüncede, farklı şeyde hiçbir görevli bulamazsınız. Şimdi, bu gibi yerlere gittiğiniz zaman sahte bir tutanak tutulsa... Kendi dava dosyamda gördüm, eğer tesadüfen çıkmasa bu tutanağın sahte olduğunu hiçbir mülkiye müfettişi çıkaramaz.

– Geliyorum en can alıcı noktaya; gizli kamera yerleştirilmesi. Komisyonunuzun beni çağıracağını gazete ve TV'lerden duyunca hem yurtiçinden hem de yurtdışından polis meslektaşlarımdan

ve uzmanlardan araştırma yaptım, yurtdışı uzmanlardan da. Bunların konulacağı hedef adresler ve hedef kişilerin karakteristik özellikleri, ancak –demin sizin sorduğunuz şeyin cevabı– tüm data kayıtlarını incelemeye yetkili, önleme dinlemesi kararı verme ve bu suretle kişilerin özel hayatına ait önbilgileri toplama imkânı olan devlet kurumlarınca belirlenebilir, bunları başkası belirleyemez. Deniz Baykal ve MHP milletvekilleri ile bir kısım asker ve yargı mensupları örneğinde görüldüğü gibi bu kadar kalabalık hedeflerin zaaf ve gittikleri adresler ancak yukarıda izah ettiğim imkânlarla belirlenir. Bunlar bazı medyada da yer aldığı gibi kayıt için konulup kayıt yaptıktan sonra alınan cihazlar değildir; çünkü kameranın kayıt süresi bellidir. İnsanların bu cihaz konulan yerlere ne zaman gideceği belli olmadığı için, sadece sabit kaydedici kamera amaca hizmet etmeyecektir. Bunun için, kameraların kaydettikleri görüntüyü sürekli, izleyenlere göndermesi gerekmektedir. Görüntüleri 3G sistemi üzerinden aktarmaktadırlar. Kibrit kutusu büyüklüğündedirler ve iyi görüntü aktarması için çift sim kart takılmaktadır. Artık günümüzde tek sim kart iyi görüntü aktarabilmektedir. Bunun için, ilgisiz kişiler adına alınmış mobil kartların bu cihazlara takılı olması ve mobil olarak sürekli aktarması gerekmektedir. Bu sim kartlarını arama veya SMS gönderme yöntemiyle kamera çalıştırılabilmektedir. Güvenlik kuruluşlarının bazı birimleri yapan organizasyonun içinde olmasa bu olaylar şimdiye kadar çoktan aydınlatılırdı Başkanım. Neden? Bunların tespiti gayet kolaydır. Kameraya alınan hedef evleri kapsama sahasında olan baz istasyonları incelenerek o süre içinde hiç sesli konuşma yapmayan, sadece yüksek data gönderen GSM modülü, sim kartları hangisidir, bu gayet kolay tespit edilecektir. Bu tespit sonrası da hangi zaman diliminde, kimlere göndermiştir. Bu araştırılır ama böyle bir çalışma güvenlik ve istihbarat birimleri dışında herkesin güvenini kazanmış üniversitelerden yetkili hocalar ve siyasetçiler denetiminde bir ekiple yapılmalıdır.

– Bir de özellikle dikkatinizi çekmek istediğim konu var Başkanım, bu birimlerde kullanılan cihazlar son iki yıldan beri örtülü ödenekle alınıyor ve envantere kaydedilmiyor. Bunun özellikle bilinmesini istiyorum.

– Ama yani gerçekten de koordineli ve devlet gücünü arkasına almış, kanunun verdiği imkânları kötü kullanan kişiler yapıyor bunu. Bunu bu kadar açık söyleyebiliyorum."

Neden hedef seçildi?

Emin Arslan'ın anlattıkları Emniyet merkezli yapılanmanın nasıl çalıştığını, neler yaptığını özetliyordu.

Konumuza gelirsek, Arslan'ın bizzat kendisi neden hedef alındı?

Onu yine Arslan'ın kendisinden dinleyelim.

Arslan, Ankara Adliyesi'nde sahte isimlerle dinlenmesi nedeniyle 3 Şubat 2015'te verdiği ifadede durumu ayrıntılarıyla anlattı.

Arslan neden kendisine bu komplonun kurulduğunu o ifadede şöyle açıkladı:

"Yönetmelik gereği her yıl mayıs ayında toplanması gereken Emniyet Terfi Komisyonu 2003 yılında toplanıp terfi edecekleri belirlemiş ve ilan etmişti. Ancak aradan bir hafta kadar bir süre geçtikten sonra, verilen bir emirle bu kurulun tekrar toplanıp Emniyet içinde Fethullahçı diye listelenen ve faaliyetlerde bulunan bir grubun terfi durumlarını ele almak istemişti. Bu kurulun ikinciye toplanmasının hukuksuz olduğu konusunda on bir üyeden sadece ben ve bir üye daha muhalefet şerhi koyduk. Ayrıca yurtdışı misyonların korunması için görevlilerin seçiminde komisyon başkanı olduğum sınavlarda, tespit edilen kişiler yerine hak edenler kazandı. Benzeri atamalarda ve sohbetlerde daima layık olanın göreve getirilmesini savunduğum için Emniyet'te kilit noktalara hak etmeden gelmek isteyen bu grup için sürekli bir engeldim. Akabinde görevden alındım. Ancak idari yargı kararıyla göreve döndüm, itirazların da 2009 yılında lehime sonuçlanmasıyla görevden alınmam imkânsız hale geldi. Görevden uzaklaştırılmam için bir operasyona eklenmem gerekiyordu."

Tutuklanmadan önce Hizbullah ve İBDA-C soruşturmasından sahte isimle dinlendiğini hatırlatan Arslan, kendisine kurulan komployu ise şöyle anlattı:

"İlk duruşmada da tahliye olmam sonucu bu örgütün bana ve ülkemdeki diğer aydın kişi, siyasetçi, asker ve bürokratlara yaptıklarını, amaçlarını yazıp İngilizce'ye çevirterek yurtdışında benimle ilgisini kesmeyen, polis, diplomat ve hukukçulara sürekli göndermeye başladım. Bu defa da 10 Mart 2011 tarihinde savcı Zekeriya Öz'ün yürüttüğü soruşturma kapsamında Ergenekon ve Odatv davalarıyla bağlantılı olarak dinlenmeye başlamışım. Bana yapılanlar, bu faaliyetlerin bir örgüt çatısı altında yapıldığının somut örnekleridir. Örgütün Ankara'daki İstihbarat Daire

Başkanlığı'ndaki mensupları sahte isim ve gerekçelerle dinleme yapıp önce benim çevre ilişkilerimi öğrenip, ya benim hakkımda şantaj yapacağı bir bilgi elde etme, ya da kolayca çarpıtacağı bilgilerle nasıl bir operasyona eklenip Emniyet'ten uzaklaştırılacağının planlarını bu önleme dinlemesi ile hazırlamaktadır. Suçun manevi unsuru açıkça bellidir. Bana yapılanlar bu çetenin varlığını belgelemektedir."

Emin Arslan'ın anlatımlarından öğrendik ki, bu kitabın yazarları da az kalsın Arslan'la aynı örgütten yargılanacakmış. Emin Arslan ucuz kurtulmuş!

Today's Zaman'ın öncü polis elemanlığı

Ve gelelim kriptoya...

Cemaat'in ilişkilerini sıcak tutmaya çalıştığı Başkonsolos Sharon Wiener'in imzasını taşıyan kripto, Arslan'ın uyuşturucu operasyonuyla tutuklanmasının hemen ardından kaleme alındı.

Arslan'ın neden tutuklandığını basındaki bilgilere dayanarak aktaran Başkonsolos Wiener bu noktada ilginç bir referans veriyordu:

> (...) ABD'de gönüllü sürgün hayatı yaşayan dini bir cemaatin başındaki Fethullah Gülen'e yakın bir gazete olan *Today's Zaman* daha da ileri gitti ve Arslan'ı bir tetikçiyle bağlantılandırarak onu Ergenekon davasına dahil etti (...)

Gerçekten de, Cemaat medyası Emin Arslan'ı gözaltına alınmasından itibaren adeta linç etti. Silivri davaları sürecinde görülen ve büyük oranda polis sızıntılarına dayanan ifadelerle, Emin Arslan peşinen suçlu ilan edildi.

Burada ilginç olansa...

Arslan hakkında henüz Ergenekon davasında dinleme kararı alınmadan, *Today's Zaman*'ın onu Ergenekon davasıyla ilişkilendirmesiydi. Bu da bir tür öncü polis elemanlığıydı.

Başkonsolos Wiener'in Türk basınından gözüne çarpanlar bununla da sınırlı değildi. Kriptodan aktaralım:

> (...) Eskişehir Emniyet Müdürü ve bir dönem Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) Ulusal İstihbarat Birimi'nin başındaki isim olan Hanefi Avcı, Arslan'la ilgili iddialara şiddetle karşı çıktı. Pek çokları tarafından siyasi gerekçeleri olduğu düşünülen bir dava

nedeniyle medya imparatorluğu ağır vergi cezasına çarptırılan Aydın Doğan'ın sahip olduğu *Milliyet* gazetesinde yayımlanan bir röportajında Avcı, Arslan'ın kimi Ergenekon şüphelileriyle olan kişisel bağları nedeniyle tutuklandığını belirtti. Avcı'ya göre Arslan Ergenekon sürecini yaşanan hukuksuz tutuklamalar nedeniyle eleştirmişti (...)

ABD'li diplomat Wiener, aynı davada CHP yöneticisi Hakkı Süha Okay'ın kardeşi Mustafa Fehmi Okay'ın da şüpheli olmasını hatırlatarak şu değerlendirmede bulunuyordu:

(...) Arslan'ın tutuklanmasının hukuki mi yoksa siyasi mi –ya da her ikisi birden mi– dayanakları olduğu belirsizdir. Ne var ki, Ergenekon davasını eleştiren birinin Emniyet Genel Müdürlüğü'nün başındaki ikinci adam konumundan uzaklaştırılması, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) milletvekili Süha Okay'ın erkek kardeşinin de uyuşturucu suçlamasıyla tutuklanması gibi bu hafta atılan diğer hukuki adımlarla birleşince, polis gücünün artan siyasileşmesi hakkındaki korkuları körüklemektedir. Arslan'ın görevden alınması, EGM (Emniyet Genel Müdürlüğü) liderliğinde artan Gülenci eğilimlere dair bir çıkarım sağlayabilir (...)

Görülüyor ki ABD, daha o günden Emin Arslan'ın tutuklanmasını bir Cemaat operasyonu olarak kaydediyordu. Arslan'ın Ergenekon operasyonuna taş koyması nedeniyle bir soruşturmaya dahil edilerek tutuklandığını not düşüyordu.

Büyükelçi'nin şüpheleri

Cemaat'in polis içindeki gücünü sorgulayan 24 Kasım 2009 tarihli ve Büyükelçi James Jeffrey imzalı bir başka belgeyse, Ergenekon davalarını da içerecek şekilde, "Türkiye: AKP İktidarının Önündeki Engelleri Ortadan mı Kaldırıyor?" başlığıyla dikkat çekiyordu.[20]

(...) Geçtiğimiz altı ayda, iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) siyasi rakiplerini veya iktidarını frenleyebilecekleri sindirmek, baskılamak ve onlara saldırmak için hukuki ve sıradışı kanalları kullanmasında bir artış görüldü. Medyanın öne çıkar-

20 http://wikileaks.org/cable/2009/11/09ANKARA1691.html.

dığı olayların çoğu, AKP'nin de ileri sürmekte gecikmediği üzere yasalar veya düzenlemeler içindeymiş gibi görünüyor. Ancak, Türkiye'nin yönetim sisteminde, hükümet yapılarının siyasi çıkarları için yürütme yetkisini kötüye kullanmasını engelleyip denetleyecek çok az mekanizma bulunuyor ve AKP bundan azami ölçüde faydalanıyor. (...)

Durumu böyle özetleyen Büyükelçi Jeffrey, AKP'nin hedefindekilerle kan uyuşmazlığını ise şöyle anlatıyordu:

> (...) Asıl sorun tüm bunların etkisini değerlendirmekte. Ergenekon vakasında olduğu üzere, AKP'nin "hedefindekiler" –Türk Genelkurmayı ve "derin devletin" kendisi– uzun zaman boyunca sistemin otoriter, denetim mekanizmalarından uzak yapısından kendi çıkarları doğrultusunda istifade etmişlerdi (...)

Büyükelçi Jeffrey, kriptoda "Türk Genelkurmayı'nı Budamak" ara başlığıyla verdiği bölümde ise, geçmişte siyasi partilerin askeri tahrik edecek düzenlemeleri yapmaktan imtina ettiğini hatırlattıktan sonra şöyle devam ediyordu: "Ancak, ordunun 2007'deki başarısız 'e-muhtıra'sından bu yana nüfuzu zayıfladı ve AKP de ordunun güvenilirliği ve otoritesini baltalamakta kararlı görünüyor."

Duruma ilişkin, o dönem sıcak bir örnek olan İrticayla Mücadele Eylem Planı'nı konu alan Büyükelçi Jeffrey, "Muvazzaf askeri personelle Ergenekon davasının ilişkilendirilmesinde kilit isim olan Albay Dursun Çiçek vakası,[21] hükümet yanlılarının, hukukun –üstünlüğüne değil– lafzına bağlı kalarak mevcut avantajlarından mümkün olduğunca yararlandığının en açık örneği" tespitinde bulunuyordu.

Büyükelçi Jeffrey bu noktada *Zaman* gazetesinin yayınlarına da dikkat çekerek şunları söylüyordu:

> (...) Gülen'e bağlı *Zaman* gazetesi belgelerin özgünlüğünü ilan

21 *Taraf* gazetesinin 12 Haziran 2009 tarihinde yayımladığı "İrticayla Mücadele Eylem Planı"nda, Albay Dursun Çiçek imzasıyla AKP ve Fethullah Gülen Cemaati'ne karşı yapılacak bir operasyonun hazırlığı iddia ediliyordu. Yargılama sürecinde, söz konusu planın sahte olduğuna ve altındaki imzanın taklit edildiğine ilişkin birçok bulgu ortaya çıktı. Buna rağmen Ergenekon davasıyla birleşen davada, Dursun Çiçek'in de aralarında bulunduğu isimlere ceza verildi.

eden "adli testlerin" (genellikle vasıfsız ve Türk Genelkurmayı'yla paylaşılmayan) borazanlığını yapıyor. Ancak, adli testler bunların örgütlü bir komplonun bir parçası oldukları bir yana, gerçekten özgün metinler olup olmadığını değil, yalnızca belgelerin bir askeri bilgisayardan alındığı (yazarı belirsiz şekilde) savını destekliyor. *Zaman*, *Yeni Şafak* ve diğer AKP yanlısı basın kuruluşları böylesi bir "kanıt"ın etrafında şekillenen bir meşruiyet algısı yarattılar ve hikâyenin diğer yönüne çok az yer verdiler (...)

ABD Büyükelçisi Jeffrey, belgeye ilişkin şüphelerini dile getirirken, Cemaat ve Hükümet medyasının belge üzerinden orduya yaptığı operasyona kilitleniyordu.

(...) Türkiye'deki laikler yıllardır AKP'nin çeşitli bakanlıkları ve bürokrasiyi, parti taraftarları ve Fethullah Gülen hareketinin takipçileri için bir sığınağa dönüştürdüğünden şikâyet ediyorlar. Bu yöndeki ithamların ilki, Polis Teşkilatı'nın tamamen Gülencilerle doldurulduğu iddiasıyla İçişleri Bakanı'na karşı dile getirildi (...)

Jeffrey bu iddiasına ilişkin ilginç bir not düşüyordu:

(...) Amerikan Misyonu'nun emniyet personelince gerçekleştirilen resmi olmayan bir araştırma, Emniyet'in üst düzey mevkilerinde çalışan itaatkâr Müslümanların sayısında büyük bir artış olduğunu gösteriyor (...)

AKP savcılara siper oldu

ABD'li diplomat Jeffrey, AKP kadrolaşmasının ne hale geldiğini, "İddiaya göre, AKP'nin beyin takımı kendi politikalarına hiç değilse düşmanca yaklaşmayacak adaylar aradığı için, Dışişleri'nde olağandışı sayıda mevki aylardır boş duruyor," ifadeleriyle aktarırken, "Yeni savaş alanı, Hakimler ve Savcılar Üst Kurulu'nun Ergenekon savcılarını yeniden atama girişimiyle gündeme gelen Adalet Bakanlığı gibi görünüyor," değerlendirmesiyle sonraki cepheyi tarif ediyordu.

Gerçekten de...

Bu satırlardan bir süre sonra referandumla HSYK'nın yapısının değiştirildiği hatırlanırsa, tahmin doğrulanmış görülüyor.

Dönemin AKP'li Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in, Zekeriya

Öz gibi savcılara HSYK'da nasıl siper olduğuysa kriptoya şöyle giriyordu:

> (...) Tartışma esnasında Kurul üyeleri, savcıların performanslarının değerlendirmeye tabi tutulması görevlerini gerektiği gibi yerine getirmelerini Bakan'ın imkânsızlaştırdığını; zira Bakan'ın savcılar hakkında meslektaşları tarafından yapılan 100'ü aşkın şikâyeti Kurul'a sunmadığını belirttiler. Bu esnada, hükümetin Anayasa Mahkemesi'ndeki yargıçların sayısını artırma veya Mahkeme'yi ikiye ayırma fikrini ortaya atması, muhalefetin AKP'nin adalet sistemini AKP yanlısı yargıçlarla doldurmaya çalıştığı suçlamalarına yol açtı (...)

Öyle ya...

Yargıya doldurdukları savcı ve hâkimlerle bir gün ters düşecekleri hiç akıllarına gelmemişti.

Özkök ABD için rakiplerinin emekliliğini bekliyor

Birkaç ayrıntıya daha değinelim.

Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler kitabında, 18 Nisan 2003 tarihli "Türk Genelkurmayı: Fevri ve Huysuz Bir Siyasi Koalisyon" başlığını taşıyan Büyükelçi Robert Pearson imzalı belgeye ayrıntısıyla değinmiştik.[22]

Hatırlanırsa...

Türk-ABD ilişkileri için dönemin Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün rolünü önemseyen Pearson, hem Özkök'e muhalif olan generallerin listesini veriyor hem de onları Avrasyacı ya da milliyetçi gibi sınıflandırmalara tabi tutuyordu.

Büyükelçi Pearson'un bu tabloyu oluştururken kullandığı ve "kesinlikle korunmalı" dediği bağlantılar arasında "Fethullah Gülen'in İŞHAD[23] grubu liderliği"nin adının yazması dikkat çekiciydi.

Kitabın ilerleyen bölümlerinde, Gülen'e bağlı işadamları örgütlenmesinin büyükelçiliğe götürülen sahte darbe belgesinde nasıl karşımıza çıktığını anlatacağız.

Ama önce söz konusu kriptoya gelirsek...

Adeta bir alarm ziliyle bitiyordu:

---

22 http://wikileaks.org/cable/2003/04/03ANKARA2521.html.

23 İŞHAD: İş Hayatı Dayanışma Derneği.

> (...) Mevcut siyasi atmosfer düşünüldüğünde, Türk Genelkurmayı içindeki uyuşmazlıklar, Türk Devleti'nin ABD'ye yönelik küskünlüğü ve önümüzdeki istikrarsız dönemde bizim için merkezi önem taşıyan başlıklarda yardımı dokunacak kararlar almaktaki gönülsüzlüğüyle birleşmeye devam edecektir. Dahası, emir komuta zincirinin alt ve üst kademeleri arasındaki gerilimler, geçmişteki örneklerinde (en yakını 1997'de) görüldüğü gibi, liderlik için siyasi bir sorun olarak ortaya çıkabilir. Özkök'ün ABD'yle sağlam bir işbirliğini yeniden tesis etmek için, Türk Genelkurmayı içindeki rakiplerinin emekliliğini sabırla bekleyeceğine dair elimizde bazı kanıtlar var. Ancak Türkiye'de sıkça karşılaşıldığı üzere, birinin kendi zamanının gelmesini beklemesi, dışında yaşanan olayların kendi daha seri temposunun akışı içinde, kendisi için de yolun sonu anlamına gelebilir. Bağlantılarımız, Türk devlet sistemindeki mevcut asker hegemonyasında olduğu kadar, Amerikan-Türk ilişkilerinin yeniden dinamizm kazanmasındaki olası köklü değişimlerin, hem şahinlerin emekliliğini hem de, özellikle, modern, ileri görüşlü yeni bir subay kadrosunun gelişimini gerektirdiğine inanıyor (...)

ABD'li diplomat Pearson'ın, nihayetinde emekliliği beklemenin ötesine geçmeyi öneren bu ilginç Türkiye ve TSK değerlendirmesinin ardından...

Kriptoda adı geçen birçok general emekli oldu ya da edildi. Hilmi Özkök'ün koltuğunaysa, Yaşar Büyükanıt oturdu.

Büyükanıt'a komploların arkasında kim var?

8 Ağustos 2006 tarihli "Yeni Genelkurmay Başkanı – Farklı Biçim, Benzer Strateji" başlıklı kripto yeni Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt'ı mercek altına alıyordu.[24] Altında ABD Ankara Büyükelçisi Ross Wilson'ın imzası vardı.

Büyükanıt'ın genel anlamda övüldüğü, ABD ile dostluğu Özkök çizgisinde sürdüreceğine inancın altının çizildiği kriptoda, Büyükanıt'ın görev sürecinde uğradığı saldırılar da vardı.

Hatırlanırsa...

Göreve gelmesi sürecinde, binlerce kişinin cep telefonuna Büyükanıt aleyhine mesajlar atılmıştı. Keza, operasyonel web sitelerinde hakkında birçok iddiada bulunulmuştu.

Büyükanıt'ın dedesinin mezarının Kudüs'te olmasından

---

24 http://wikileaks.org/cable/2006/08/06ANKARA4528.html.

Sabetayist iddialarına kadar, aslında hiçbiri yüz kızartıcı olmayan birçok itham çeşitli yollarla servis edildi. Büyükanıt'ın soyağacı bile internetten sızdırıldı.

İşte...

Wikileaks'in yayınladığı söz konusu kriptoda; Büyükanıt hakkında yapılan bu operasyonel çalışmalarla ilgili şöyle bir tespit yer alıyordu:

> (...) Askeri çevrelerdeki, Büyükanıt aleyhindeki suçlamaların pek çoğunun arkasında Fethullah Gülen'in dinci destekçileri olduğuna dair inanç dikkate alınacak olursa, köktendincilere karşı tutumu da bir o kadar sert olabilir (...)

Görülüyor ki asker, Büyükanıt aleyhindeki çalışmaları Gülenciler'in yaptığını düşünüyordu.

Bu noktada; *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler* kitabında yazdığımız, Türk Emniyeti'nin ABD Büyükelçiliği'nde verdiği brifingi hatırlatalım.[25]

21 Kasım 2008 tarihinde, Türk polisi Ankara'da bulunan ABD Büyükelçiliği'nde ABD'li yetkililere Ergenekon operasyonu hakkında oldukça ayrıntılı bir brifing vermişti.

Polisler söz konusu brifingde; Büyükanıt'ın kızıyla ilgili mahrem görüntüleri Ergenekon sanıklarında buldukları iddiasını, –böyle bir görüntü bulmadıkları halde– ABD'li diplomatlarla paylaşmıştı. Kitabın o bölümünde polisin, Büyükanıt'la ilgili bu özel çalışmalarından ayrıntılarıyla söz etmiştik.

Bu bakış açısı sürüyor olacak ki...

"Türkiye'nin Ordu Komutanı Ergenekon Soruşturması ve Bölgesel Meseleler Hakkında Medyaya Konuşuyor" başlıklı 30 Nisan 2009 tarihli kriptoda ilginç bir ayrıntı vardı.[26]

Bir gün önce, 29 Nisan 2009'da dönemin Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un yaptığı basın toplantısını ayrıntılarıyla konu alan kripto, Başbuğ'un bir sözüne not düşüyordu.

Ergenekon davasında gömülü silahlarla ilgili olarak Başbuğ'un sözlerini, "Medyadan, ortaya çıkartılan silahların kaynağına dair spekülasyonlarda bulunmamasını isteyen Başbuğ'un kendisi de birkaç fikir öne sürdü. Ordunun yanı sıra,

---

25 http://wikileaks.org/cable/2008/11/08ANKARA2041.html.

26 http://wikileaks.org/cable/2009/04/09ANKARA625.html.

Türk Polis Teşkilatı'nın da silah ve el bombalarına erişim hakkı bulunduğunu belirtti, ancak ortaya çıkartılan silahların polise ait olduğunu ima etmediğini vurguladı," diye not alan Büyükelçi James Jeffrey, yine de bu sözlerin alt metnini şöyle okuyordu:

> (...) Söz konusu silahların, ordunun da içinde bulunduğu laik kesimlerin İslamcı Fethullah Gülen hareketi mensuplarınca ele geçirildiğine inandığı bir kurum olan Türk Polis Teşkilatı'na ait olabileceğini dillendirmesiyle bile, Başbuğ saklanmış silahları orduyu zor durumda ve zan altında bırakmak isteyen Polis Teşkilatı'nın yerleştirdiğini düşünen laik kesimden pek çok kişinin görüşlerini yansıtmaktadır (...)

Yılmazer'in kafası, Ekizoğlu'nun askerlik sevdası

Tam da bu noktada iki iddiayı gündeme getirelim:

Ergenekon ve Balyoz operasyonlarının ilk zamanları...

Muvazzaf ve emekli generaller tutuklanmış, toplum da bütün olan bitenlere sessiz kalmıştı. Olan biteni küçük bir azınlık dışında kimse sorgulamıyor, sorgulayanların da sesi duyulmuyordu.

Koro halinde bir kabulleniş vardı.

Tam da o günlerde dönemin İstanbul İstihbarat Şube Müdürü Ali Fuat Yılmazer Vatan Caddesi'ndeki odasında yardımcılarıyla birlikte otururken şunları söyledi:

"Karşımda koca, büyük, yıkılmaz denen bir dağ vardı (TSK'dan bahsediyor). Ben o dağa kafa attım. Kafam yarılabilirdi ama, o dağ tuzla buz oldu."

Silivri davalarının beyin takımından olan Emniyet Müdürü Mutlu Ekizoğlu ise Cemaat tarafından askeri okula girmek üzere yetiştirilmişti. Kendisi de asker olmayı istiyordu. Sosyal bir genç olduğu ve askeri lisede bu sayede göze batmayacağı düşünülmüştü. İmtihanlara girdi. Teker teker bütün sınavları kazandı.

Ve sıra muayeneye geldi...

Her şey iyi gidiyordu. Ta ki göz muayenesine girene kadar. Gözünde doğuştan bir rahatsızlık çıktı.

Bu, askeri okula girmesine engeldi. Elendi.

Bu hep içinde ukde olarak kaldı.

İlerleyen yıllarda oğlunu askeri okula yazdırdı.

Emniyet'in koridorlarında bu hikâyeler anlatılır durur. Biz konumuza geri dönelim...

Polisten ABD'ye: 1 numara yok

Son bir belgeden söz edip bölümü kapatalım...

"Ergenekon: Her Şey Nerede Durduğunuza Bağlı" başlıklı kriptom, 16 Mayıs 2009 tarihini taşıyordu. ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon Wiener imzalı kripto, Ergenekon davası üzerine Cemaat'e yakın Orhan Kemal Cengiz ile İngiliz gazeteci Gareth Jenkins'in görüşlerine yer veriyordu.[27]

Cengiz'in kendinden emin "Ergenekon var" tavrı ile Jenkins'in aksi yöndeki kanaati Başkonsolos Wiener'in şu notu almasına neden oluyordu:

> (...) "Ergenekon", yaklaşık bir yıllık iddianameler, soruşturmalar, tutuklamalar ve arama kararlarının ardından herkesi kapsayan bir kavram olarak kalmaya devam ediyor. Türkiye'nin iç siyasetindeki gündemlerin sayısı kadar çok Ergenekon gerçeği algısı varmış gibi görünüyor. Ergenekon soruşturmasının anlamı ve geçerliliği konusundaki görüşlerini almak üzere çok sayıda düşünür ve hukukçuyla konuştuk. Konunun uzmanlarının farklı fikirleri, davanın süren belirsizliğini vurguluyor. Soruşturmanın ilerlemesiyle ek gerçekler gün ışığına çıksa da, tüm gerçekliğin anlaşılması, o da mümkün olursa tabii, on yıllar alabilir (...)

Cemaat'e yakınlığıyla bilinen ve son dönemde *Bugün* gazetesinde yazarlık yapan Orhan Kemal Cengiz, ABD'li diplomat Wiener'e sözde Ergenekon'un Jön Türkler'den itibaren tarihini anlatıyor. "Ergenekon çok güçlü tarihsel köklere sahip ve son dönem Osmanlı tarihi bilinmeden anlaşılması zor," diyen Cengiz, uzun tarih anlatımından sonra sadede geliyor:

> (...) Cengiz'e göre Ergenekon'un felsefi temelleri "Kemalizmin hukuk-ötesi biçimi" olarak tariflenebilir. Yine Cengiz'e bakılırsa ordu her şeyin merkezinde duruyor ve örgütün efsanevi "1 numarasının" muvazzaf bir subay olduğundan en ufak bir kuşkusu yok (...)

Bugüne kadar o "1 numarayı" neden açıklamadı bilinmez, ama Orhan Kemal Cengiz erken bir tarihte, 2009 yılında "Ergenekon'un 1 numarası" hakkında ABD'li diplomata bilgi veriyordu.

---

27 http://wikileaks.org/cable/2009/05/09ISTANBUL170.html.

Başkonsolos'un Cengiz'in sözlerinin yanına şu notu düşmesi de dikkat çekiyordu:

> (...) Ergenekon soruşturmasına bakan üst düzey polis soruşturmacıları bize, örgütün tepesinde bir "1 numara" olmadığı, bunun yerine grubun bir komite tarafından yönetildiği sonucuna vardıklarını söylediler (...)

Evet... Bir başka skandalla daha karşı karşıyayız.

Ergenekon soruşturmasını yürüten Türk polisleri, bu kez ABD Başkonsolosluğu'na "1 numara yok, Ergenekon'u bir komite yönetiyor" demişti.

STV dizilerinin vazgeçilmezi "karanlık kurul"un nasıl ortaya çıktığı anlaşılıyordu!

Kriptoda titiz araştırmalarıyla bilinen ve Ergenekon davası konusunda rapor yazan İngiliz gazeteci Gareth Jenkins'in de görüşlerinin yer aldığını söylemiştik.

Gazeteci Jenkins'in tespitleri kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Jenkins, Türk hükümetinin derin devlet örgütlenmelerine odaklanmasının ve aralarında ordu ile laik kurumlardan temsilcilerin de bulunduğu düşmanlarına saldırmasının arkasında, Fethullah Gülen destekçilerinin olduğunu varsayıyor. Gülen'in dolduruşa getirdiği Türk Polis Teşkilatı'nın, Ergenekon şüphelilerinin davasını cesaretlendirdiğini iddia ediyor (...)

Orhan Kemal Cengiz'in görüşlerinin mi, Gareth Jenkins'inkilerin mi daha akla yatkın olduğuna, bugünden bakarak karar vermek çok güç değil.

EVİ BASILAN GÜLEN'İN VİZEYLE İMTİHANI

Tarih: 17 Eylül 2003.

ABD'de kalıcı oturma vizesi isteyen Fethullah Gülen, ABD Göçmenlik Bürosu ile bir görüşme gerçekleştirdi. Gülen'le yapılan görüşmenin biyometrik kasetleri, Göçmenlik Bürosu tarafından FBI ve CIA'e teslim edildi.

O kasetlerin akıbeti iki yıl bilinmeyecek, ta ki 2005 yılında aniden bulunacaklardı.

Ardından... Tarih: 12 Ocak 2006.

Pensilvanya eyaletinde bulunan Philadelphia Göçmenlik Bürosu, Fethullah Gülen'le bir görüşme daha yaptı. Pek alışıldık bir durum değildi bu. Zira, üç saat süren görüşmeye Washington'dan bir görevli de katıldı. Tüm görüşme kameraya kaydedildi.

Evet, bir vize görüşmesinden ziyade, sorgulanıyordu Fethullah Gülen. Öyle ki; ABD'li yetkililer Gülen'e Cemaat'in yapısı, öldükten sonra başa kimin geçeceği, toplantıların nasıl düzenlendiği gibi çarpıcı sorular soruyordu.[28]

Bu soruları soranlardan ABD Göçmen Bürosu'ndan David Spaulding, mülakat sırasında Fethullah Gülen'in rahatsızlandığını raporladı: "Gülen'e mal varlığı, banka hesapları, taraftarlarının satın aldığı gayrimenkuller ve kurdukları banka konusunu soramadım. Çünkü mülakatın bu kısmında Gülen, hafif bir kalp rahatsızlığı geçirdi ve doktoru Recep Gündoğan tarafından gözetim altına alındı. Mülakatın kalan bölümünü 20 dakikayla kısıtlamak zorunda kaldım. Terör grupları ve eğitim konularını da kalp rahatsızlığı nedeniyle soramadım."[29]

Aradan tam dört ay geçti... Ve tarih: 12 Mayıs 2006 Cuma...

Fethullah Gülen'in Pensilvanya'da oturduğu malikâneye baskın düzenlendi. Operasyon, ABD Göçmenlik Bürosu İstihbarat

---

28 James C. Harrington, *Fethullah Gülen'in Hukuk Serüveni*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2011, s. 189.

29 http://www.milliyet.com.tr/Yazdir.aspx?aType=HaberDetayPrint&ArticleID=1005812.

Servisi'nin Dolandırıcılıkla Mücadele ve Milli Güvenlik Bölümü tarafından yönetildi.

İddia o ki, yapılan baskında mahkeme kararı yoktu. Neler oluyordu?

Yaşanan bu olağanüstü durumdan haberdar edilen Gülen'in avukatı, o sırada malikânede olan Göçmenlik Bürosu görevlileriyle telefonda görüştü.

Pensilvanya'da arama devam ederken, ABD'liler Fethullah Gülen'den çok çarpıcı bir istekte bulundu: Kalıcı oturma vize başvurunu geri çek!

Ve eğer Gülen bunu yaparsa, ABD'yi terk ettiğinde, tekrar ABD'ye geri dönüşünü engelleyecek hiçbir durum olmayacağının sözü verildi.[30]

Evet, –Cemaat'e göre– mahkeme kararı olmadan Gülen'in Pensilvanya'da kaldığı yeri basan ABD'liler, Gülen'e "ABD'yi terk et" mesajı veriyordu.

Bu çarpıcı talep ABD'nin resmi görüşü müydü?

Dahası... ABD'yi terk eden Gülen, nereye gidecekti?

Sıcak günlerin yaşandığı Türkiye'ye mi?

O günlerde Türkiye'de neler yaşanıyordu, hatırlayalım.

Bomba, beraat, saldırı...

Pensilvanya'daki baskından bir hafta önce... Tarih: 5 Mayıs 2006.

Alparslan Arslan ve Osman Yıldırım ile suç arkadaşları *Cumhuriyet* gazetesine bomba attı. Ancak bomba patlamadı.

Aynı gün... Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi, uzun süredir görülen davada Fethullah Gülen'in beraatına karar verdi.

Tarih: 8 Mayıs 2006. Cemaat'in kilit isimlerinden Ramazan Akyürek Emniyet İstihbarat Daire Başkanı oldu.

Aradan iki gün geçti...

Cumhuriyet gazetesine tekrar bomba atıldı. Yine patlamadı.

Ertesi gün... *Cumhuriyet* gazetesine atılan üçüncü bomba patladı.

Ve bir gün sonra... Fethullah Gülen'in Pensilvanya'da kaldığı malikâneye baskın düzenlendi.

Bitmedi.

Pensilvanya baskınından beş gün sonra... Tarih: 17 Mayıs 2006.

---

30 James C. Harrington, *age*, s. 179.

Alparslan Arslan Danıştay'a saldırı düzenledi ve Danıştay 2. Daire Üyesi Mustafa Yücel Özbilgin'i öldürdü. Cinayette, Fethullah Gülen'in amca oğlu Kemalettin Gülen'in ismi de birçok kez geçti. İddiaya göre, Kemalettin Gülen Danıştay üyelerinin fotoğraflarını yayımlayan *Vakit* gazetesini ve Danıştay hâkimi Mustafa Birden'in telefonunu saldırıdan önce Alparslan Arslan'a vermişti. Amcaoğlu Gülen, Danıştay katili Arslan'la okul arkadaşıydı.

İşte... ABD Göçmenlik Bürosu, Fethullah Gülen'den bu Türkiye'ye dönmesini istiyordu!

Evet Gülen, elinde her an kullanabileceği bir seyahat izni olsun istiyordu, ama...

ABD içerisinde olup göçmen vize başvurusu yaptıysanız, ABD dışına seyahat edebilmek için Göçmenlik Bürosu'ndan (USCIS) özel izin almanız gerekiyordu. İşte bunun adı "şartlı seyahat"ti (Advance Parole). Eğer bu izin alınmazsa, tekrar ABD'ye girmek çok zordu. Dahası, devamlı kalabilmek...

Fethullah Gülen de bu özel seyahat izni için düzenli olarak başvurdu.

En son başvurusu 27 Ekim 2004 tarihindeydi. Göçmenlik Bürosu bu başvuruyu bir türlü sonuçlandırmıyordu. Bir nevi Fethullah Gülen'e "daimi oturma vizen çıkana kadar burada kalacaksın, gidersen dönemezsin" mesajı veriliyordu.

İşte Pensilvanya'daki baskın tam da bu son seyahat başvurusunun üzerinden 19 ay geçtikten sonra gerçekleşti. Bir daha hatırlatalım; baskında "daimi oturma vizesinden vazgeç, git buradan, yine dönersin" deniyordu. Doğru muydu bu? Yoksa Gülen'e ABD'yi terk etmesi için bir tuzak mı kuruluyordu?

Gülen vize başvurusundan da vazgeçmedi, ABD'yi de terk etmedi.

Hatta...

19 Mayıs 2006'da, seyahat iznini almak için tekrar Göçmenlik Bürosu'nun kapısını çaldı. Gerekçe olarak, Türkiye'deki çok hasta kardeşini görmek istediğini söyledi.

Bu talepten bir hafta sonra...

Gülen'e şartlı seyahat izni çıktı.

Ne yani, yedi yıl aradan sonra Gülen Türkiye'ye dönecek miydi?

Göçmenlik Bürosu'nun verdiği iznin çarpıcı şartları vardı.

Zira...

1- 15 Temmuz 2006 tarihine kadar geçerliydi. Yani en fazla iki ay süreli seyahat izni veriyordu.

2- Seyahat güzergâhını öncesinden adım adım bildirmeyi şart koşmuştu.

3- ABD'ye bir kez giriş hakkı tanıyordu.[31]

Bu koşullar çok ağırdı. Gülen'in avukatı "Türkiye'de yükselen politik tansiyonu" gerekçe göstererek, Türkiye'ye seyahatin ertelendiğini bildirdi. "Çok hasta kardeş" unutuldu.

ABD Göçmenlik Bürosu ile Fethullah Gülen arasında deyim yerindeyse kıran kırana bir satranç oynanıyordu.

Yeşil Kart ne anlama geliyor?

Fethullah Gülen 21 Mart 1999 tarihinden beri ABD'de yaşıyor.

Gidişinin gerekçesi sağlık sorunları olarak lanse edildi. Ancak Gülen tedavisinin ardından Türkiye'ye dönmedi.

Amerika'da kalıcı oturma hakkını, Yeşil Kart'ı ve belki de en sonunda vatandaşlığı alabilmek için çok uzun bir mücadele verdi. Birçok farklı vize türüne başvuruda bulundu. Bu süreçte, bir yandan destek, diğer yandan da aktardıklarımıza benzer bir dizi sorun ve engelle karşılaştı.

Zira CIA ve ABD Dışişleri Gülen'in Yeşil Kart alması için önünü açarken, ABD'de iç güvenlikle ilgilenen FBI ve savcılar buna karşı çıkıyordu.

Öncelikle şu soruyu özetleyerek yanıtlayalım:

Yeşil Kart (Green Card) nedir?

Amerika'da yasal ve kalıcı oturum için izin belgesi olarak bilinir. Yeşil Kart sahibi kişi daimi oturumun dışında, istediği yasal işte çalışabilir ve Amerikan yasaları tarafından korunur. Bununla birlikte, Yeşil Kart sahibi de Amerika'nın tüm yasal kurallarına uymak zorundadır.

Örneğin...

Eğer Yeşil Kart'ın varsa, gelir vergisi vermek ve kazançlarını bildirmek zorundasın.

Ayrıca... ABD yönetiminin yapısını desteklemek, sorumluluklarının arasında.

Yeşil Kart sahibi kişiler Amerika dışına seyahat etmekte serbesttirler. Geçici ve kısa süreli seyahatleri ABD'deki yasal du-

---

31 *Age*, s. 180.

rumlarını etkilemez. Ancak eğer asıl ikâmetlerinin ABD'de olmadığına kanaat getirilirse, ABD'deki yasal oturumlarını terk ettikleri sonucuna varılır.

Para karşılığı konferanslar

Çok fazla detaya boğulmadan, Gülen'in Yeşil Kart mücadelesindeki kritik noktaların bir bölümünü sıralayalım:

20 Kasım 2006: Gülen "olağanüstü yetenekli olan yabancı eğitimci" (I-140) başvurusu yaptı. Olağanüstü yetenekli kişi, olağanüstü yeteneği alanında çalışacak ve bu becerilerini ABD'nin yararına kullanacaktı. İşte Fethullah Gülen ABD'ye bu vaatte bulunuyordu. Bu statüye sahip olanlara oturma ve çalışma izni veriliyordu. Kabul edilirse, ABD'de sürekli kalma yolu da açılmış oluyordu. Gülen'in avukatı 15 gün içinde cevabın verilmesini sağlayan 1000 dolar ekstra primli opsiyonu tercih etti.

14 Aralık 2006: Gülen'in avukatı vize sürecinin hızlanması için ödenen 1000 doların, 15 gün içinde cevap gelmediği için geri ödenmesi talebinde bulundu.

25 Mayıs 2007: Gülen, ABD İç Güvenlik Bakanı Michael Chertoff, FBI Başkanı Robert Mueller ve ABD Göçmenlik Bürosu aleyhine, "yasal süreci işletmedikleri" gerekçesiyle ve göçmenlik statüsünün onanması için dava açtı.

19 Kasım 2007: ABD Göçmenlik Bürosu'ndan karşı hamle geldi. Gülen'in I-140 başvurusu, yani Yeşil Kart'a giden yol reddedildi.

7 Mart 2008: Gülen'in ABD Göçmenlik Bürosu'nun temyiz dairesine yaptığı itiraz da reddedildi.

Kuşkusuz bu kısa kronolojide, en çarpıcı olay Fethullah Gülen'in ABD'de açtığı davaydı.

Davada ABD İç Güvenlik Bakanlığı adına savunmayı Savcı Patrick Meehan ve Mary Catherine Frye yaptı. ABD'li savcıların mahkemeye sunduğu 4 Haziran 2008 tarihli belgelerde şu yazıyordu:

> Davacı (Fethullah Gülen), kendisinin din adamı olduğunu ve eğitim alanında çalışmalar yaptığını belirtiyor. Oysa eğitimci olduğunu gösteren hiçbir belge sunmadığı gibi, kendisini akademisyenlerle çevreleyip para karşılığı kendi görüşlerinin tartışıldığı konferanslarda konuşturuyor ya da görüşlerini yazdırıyor.[32]

---

32 http://www.milliyet.com.tr/Yazdir.aspx?aType=HaberDetayPrint&ArticleID=883012.

Aynı gün...

Gülen onlarca akademisyen, din adamı ve Morton Abramovitz, George Fidas, Graham Fuller gibi önemli ABD'li isimler tarafından kendisi hakkında yazılmış referans mektuplarını mahkemeye sundu.

Kim miydi Fethullah Gülen'e referans olanlar?

Ayrıntılandıralım...

George Fidas: CIA'in "Analiz Bölümü Direktörlüğü" görevini yürüttü. Washington Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim görevlisi.

Graham Fuller: Eski Ulusal İstihbarat Konseyi Başkan Yardımcısı ve eski CIA Türkiye Masası şeflerinden. RAND Corporation'ın danışmanı.

Morton Abramowitz: ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi.

Alexander Karlutsos: ABD Rum Ortodoks Kilisesi Başpiskoposu yardımcısı.

Emin Başer: 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın danışmanı, Kayseri Erciyes Üniversitesi'nde öğretim görevlisi.

John Obert Voll: Georgetown Üniversitesi İslam-Hıristiyan Anlayış Bölümü Başkanı ve İslam Tarihi Profesörü.

Ralph ve Richard Lazarus, Dale Eickelman: Darthmouth Üniversitesi Antropoloji Bölümü öğretim üyeleri.

Yıldırım Akbulut: Eski Başbakan ve eski Meclis Başkanı.

Mehmet Sağlam: Eski YÖK Başkanı ve eski Milli Eğitim Bakanı.

Bernadette Andrea: Teksas Üniversitesi İngilizce ve Felsefe Bölümü öğretim üyesi.

Paul Barker: Profesör. Elmhurts College, Teoloji ve Din Bölümü öğretim üyesi.

Rahip Floyd Schoenhals: Evanjelist Kilisesi Arkansas-Oklahoma sinodu.

Murat Saraylı: Eski Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD) Başkanı.

Rahip Thomas Michael: Katolik Kilisesi Cizvit Tarikatı mensubu. Gülen'in Papa'yla görüşmesine katılmıştı.

Rahip Donald Senior: Katolik Teoloji Birliği Başkanı.

James Kenneth Echols: Chicago Lutheran Teoloji Okulu Başkanı.

Jill Carroll: Profesör. Rice Üniversitesi, Boniuk Dini Hoşgörü Merkezi Başkanı.

Lynn Mitchell: Houston Üniversitesi Dini Çalışmalar Bölümü Direktörü.

Sheryl E. Santos: Teksas Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Başkanı.

David Capes: Profesör. Houston Baptist Üniversitesi, Hıristiyanlık Çalışmaları ve Felsefe Bölümü Başkanı.

Rahip Terry Mathis: California Üniversitesi Riverside Kampusü rahibi.

James E. Bowley: Millsaps College Dini Çalışmalar Bölümü Başkanı.

Rahip Loye Ashton: Tougaloo College Dini Çalışmalar Bölümü Başkanı.

Lawrence T. Geraty: La Sierra Üniversitesi Onursal Başkanı.

H. Ali Yurtsever: Washington Rumi Forum Başkanı.

Kemal Öksüz: Niagara Foundation (Niagara Vakfı) Başkanı.

John Esposito: Profesör. Georgetown Üniversitesi Prens Al Walid bin Tallal Müslüman-Hıristiyan Anlayış Bölümü Direktörü.

FBI'ı savunan savcılardan CIA çıkışı

Ve...

Bunun üzerine ABD savcıları "Davacı'nın (Gülen) sunduğu deliller göstermektedir ki, kendisi siyaset ve din konularında çok etkili bir hareketi yönetmektedir. Ama bu, çok özel yetenekte insanlara verilen vizeyi almasını haklı kılacak bir alan değildir," dedi, mahkeme savcılık makamının kararını kabul etti. Gülen'in avukatları itirazda bulundu.

Tarih: 18 Haziran 2008.

Çarpıcı bir şekilde, Gülen'in avukatları, "dini yaz kamplarından yurtlara, dershanelere, özel üniversitelere" uzanan süreci anlattı. Böylece, Gülen'in "eğitimci" kimliği de "din adamı" kimliğiyle birlikte öne sürüldü.

Yani...

Gülen, Cemaat okullarıyla organik bağını kabul etti.[33]

Yaşanan tam bir güç savaşıydı. ABD'li savcılar karşı sav olarak özetle şunları söyledi:

"Davacı eğitim konusunda uluslararası alanda takdir kazandığını iddia etmektedir. Oysa kendisi, 'olağanüstü yetenekli'

---

33 http://www.milliyet.com.tr/Yazdir.aspx?aType=HaberDetayPrint&ArticleID=969277.

eğitimciler arasında olmadığı gibi eğitimci bile değildir. Kendisi delillerde de sunulduğu gibi büyük ticari kaynakları bulunan etkili dini ve politik bir hareketin lideridir. Dinlerarası diyalog ve tolerans da bu statüde vize verilen alanlar değildir."[34]

Gülen'in "dini hoşgörüyü eğitim kurumlarının içine sokan metotlar geliştirdiği iddiasına" savcıların yanıtı oldukça netti: "Davacı, bu metotların ne olduğunu gösteren bir delil sunmamıştır. Yazıları bir müfredat modeli ya da metodoloji içermemektedir. Kendisinin eğitmenlik yaptığını belgeleyen bir delil dahi bulunmamaktadır."

Takvim yaprakları 25 Haziran 2008'i gösteriyordu.

Gülen'in avukatları mahkemeye sundukları son belgelerde artık Gülen'in "siyasi kimliğini" reddetmedi. Avukatlar, müvekkillerinin "siyaset ve dini çalışmalar alanında olağanüstü yetenek" vizesine hak kazandığını, çalışmalarının ABD'nin terörle mücadelesine faydalı olduğunu belirtti.

Ve... ABD İç Güvenlik Bakanlığı ile FBI'ı savunan savcılar, Fethullah Gülen'in CIA bağlantısına ilişkin çok çarpıcı bir iddiada bulundu:

"Gülen hareketinin, yürüttüğü projelerin finansmanında kullanılan paraların büyüklüğü nedeniyle Suudi Arabistan, İran ve Türk hükümetleriyle gizli anlaşma içinde olduğu iddiaları dile getirilmektedir. CIA'in de bu projelere finansal ortaklık ettiği şüpheleri bulunmaktadır." Savcılık, Gülen adına mektup verenlerin hep eski CIA'ci olmasına taş atıp, "Gülen'in sunduğu onlarca destek mektubundan hiçbirinin bir eğitimciden gelmediğini" söyleyerek, bir tür imada bulundu.

Dosyada yer alan ve Gülen'in kendisini savunmak için sunduğu ödül listesinin gerçek sayılmasının şüpheli olduğuna söyleyen ABD'li savcılar, "Davacı'nın UNESCO ödülünü aldığı törende Papa II. Jean Paul'le bir kez daha görüştüğü iddiası doğru değildir. Papa, ödül tarihinden altı ay önce ölmüştü," ifadeleriyle Gülen'in yalanını belgeliyordu.

Ve savcılık elbette FBI çalışmasına dayanarak, Gülen Cemaati ile ilgili çarpıcı bir iddiada daha bulundu. Cemaat'in 25 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaştığını söyleyen ABD'li savcılar, "Okullar, gazete, üniversite, sendikalar, televizyonlar. Bunların

34 Ahu Özyurt, *Milliyet*, 27 Haziran 2008.

birbiriyle ne kadar bağlantılı olduğu tartışılıyor. İş yapma şeklinde hiçbir şeffaflık yok" tespitinde bulunuyordu. Savcılık, "Gülen'in kendi açıklamaları da gösteriyor ki, kendisi felsefesini eğitim yoluyla yayan bir din adamıdır ama eğitimci değildir," tespitiyle, eğitimci ile eğitim aracılığıyla misyon taşıyanlar arasındaki farka dikkat çekiyordu.

Kazanan Gülen oldu

ABD'li savcıların tüm çarpıcı iddialarına rağmen...

Sonunda...

Tarih: 16 Temmuz 2008.

Pensilvanya Doğu Bölgesi Federal Mahkemesi Hâkimi Stewart Dalzell kararını açıkladı.

Dalzell, "Dinlerarası gerilimin yaşandığı şu dönemde, kendisinin diyalog çalışmaları ABD'ye faydalıdır," dedi.

"Olağanüstü yetenekte siyaset ve din bilimcisi" tanımının bir içtihatla yeniden yorumladığı kararda şunlar yazıyordu:

"Gülen, çalışmalarının pek çok akademisyene teoloji, siyaset bilimi ve İslami araştırmalar konusunda yol gösterdiğini belirtiyor. Hukuken belirtmemiz gerekir ki, pek çok Amerikan üniversitesi bu belirtilen dallarda diploma vermektedir. Vize makamlarının Gülen'i sadece eğitimci olarak nitelemesi eksik ve yasaya aykırıdır. Siyaset ve din bilimcisi sıfatıyla oturma iznine hakkı vardır."[35]

Ve tarih: 10 Ekim 2008.

Davayı kazanan Fethullah Gülen Yeşil Kart'ına kavuştu.

Yahudi Cemaati'nin mektubu

Meseleyi özetledikten sonra, gelelim kriptolara...

Gülen'in Yeşil Kart mücadelesi, dahası Cemaat'in vizelerle sınavı ABD kriptolarına nasıl yansıyordu?

Dikkat çeken ayrıntı, Gülen'in Türkiye'deki Hahambaşılığı ya da Patrikhane'yle kurduğu ilişkileri vize durumunda bir faydaya dönüştürmesiydi.

Bu konuda İstanbul Başkonsolosluğu kaynaklı, 21 Temmuz 2008 tarihli kriptoya mercek tutalım.[36]

İstanbul Başhahamlığı'ndaki Türk Musevi/Yahudi Cemaati

35 http://www.radikal.com.tr/politika/gulen_oturma_iznini_nasil_almisti-1183762.

36 http://wikileaks.org/cable/2008/07/08ISTANBUL387.html.

liderliğiyle yapılan görüşmenin notlarının yer aldığı kriptoda, konuşulan konular arasında Gülen'in vize meselesi de vardı.

Belgede, Başkonsolosluk'ta vizelerle ilgilenen Sandra Oudkirk, Musevi Cemaati ile görüşmesinden şu notu aktarıyordu:

> (...) Türk Musevi Cemaati liderleri, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın (GYV) 2004 yılında, kendilerinden ABD'de kalıcı ikametgâh başvurusuna destek amacıyla Fethullah Gülen'in kişiliğine referans olmalarını istediğini söyledi. Söz konusu destek mektubunu GYV'ye sunmaktansa, ABD Başkonsolosluğu aracılığıyla Konsolosluk İşleri'ne ileten Türk Musevi Cemaati, Gülen'in haziran ayında bir Türk mahkemesinde hakkındaki laiklik karşıtı faaliyetler yürütmek suçlamasından aklanması ve ABD'de kalıcı ikametgâh hakkı almayı başaramaması haberlerinin yer aldığı Türk medyasında, bir Gülen destekçisi olarak görünmekten kaçındı. Ana akım Türk medyası Gülen'e destek mektupları veren ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi Morton Abramowitz ve diğer ABD'li siyasetçilerle Amerikan vatandaşlarına geniş yer verdi (...)

Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı (GYV), Fethullah Gülen'in onursal başkanlığını yaptığı ve Cemaat'in gazeteciler, yazarlar ve entelektüeller arasında örgütlü gücünü temsil eden kurumdu. Görülüyor ki, Gülen'in vize işleri için herkes seferber olurken, GYV de Yahudi Cemaati'nde lobi için çalışmıştı. Yahudi Cemaati liderleri de Gülen'in vizesi için referans vermişti.

Ancak bir farkla...

Referans mektubunu doğrudan Cemaat'in eline vermek yerine, Başkonsolosluk aracılığıyla mektubu iletmişlerdi.

Kuşkusuz Yahudi Cemaati bu yolla kendisini garanti altına almak istemişti. Yahudi Cemaati'nin diplomatik deneyiminin, diğer cemaatlerin önünde olduğu hatırlanırsa bu adım gayet anlaşılır görünüyordu. Yahudi Cemaati aynı zamanda Gülen'in açık destekçisi durumuna düşmenin, hem kendisine hem de Gülen'e verebileceği zararı da muhtemelen hesaplıyordu.

Hahambaşı'nın zor kararı

Bir başka ve çok daha kapsamlı olan kripto, 2004 yılında yaşanan mektup krizini ayrıntılandırıyordu. "Hoca İçin Destek Toplamak" başlığını taşıyan İstanbul Başkonsolosluğu kaynaklı

gizli belge 4 Ağustos 2005 tarihini taşıyordu.[37]

ABD İstanbul Başkonsolos Vekili Stuart Smith tarafından kaleme alınan kriptonun özet bölümünde şunlar yazıyordu:

> (...) Başkonsolos için verilen bir veda yemeğinde, Hahambaşı İsak Haleva, yerel bir vakıf aracılığıyla halen ABD'de ikâmet etmekte olan, bir İslami cemaatin ruhani önderi konumundaki Türk-Müslüman dini lideri Fethullah Gülen için bir destek mektubu isteyen güç bir taleple boğuştuğunu belirtti. Haleva, kendisine bu istekle gelenlerin Gülen'in kısa bir süre sonra ABD'deki göçmenlik statüsünü değiştirmek için başvuracağını ve ABD hükümeti içerisinde kendisini ılımlı mesajlarıyla daha sinsi ve radikal gündemini örtmeye çalışan bir 'radikal İslamcı' olarak gören kesimlerin görüşlerine karşı bir tavsiye mektubuna ihtiyacı olduğunu belirttiğini aktardı. Söz konusu kaygı, açıkça Gülen taraftarlarının ABD'de yakın geçmişli bir FOIA [Bilgi Edinme Yasası] talebi kapsamında edindikleri FBI belgelerinden kaynaklanmaktadır. Bunun haricinde, Gülen'in yakınlarıyla ticari bağlantıları olanlar da kendilerinden Gülen'in şahsi isteğiyle benzer tavsiye mektupları rica edildiğini onaylıyorlar. Diğer yandan, Gülenci bağlantıları olan polislerin de bürodan (FBI) Gülen için 'temiz kâğıdı almak için İstanbul'daki Hukuki Ateşe'ye ["legat", Legal Attache, ABD konsolosluklarında FBI'a bağlı çalışan yetkili] danışıyorlar (...)

Görüntüye göre...

2005 yılında bir yandan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı, bir yandan Gülenci işadamları, bir yandan Cemaatçi polisler Gülen'e referans alabilmek için kapı kapı dolaşmışlardı. Hahambaşı'nı dahi bunalacak noktaya getirmişlerdi.

Gelelim Hahambaşı Haleva ile Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı arasında krize dönen mektup olayına...

Haleva kriptoda meseleyi şöyle aktarıyordu:

> (...) Bu öğle yemeğinde Haleva, vakfın kendisini müşkül durumda bıraktığını vurguladı. Bir yandan, Gülen'in nihai amaçlarından kendisi de emin olmadığı için, açık uçlu, yaygın olarak kullanılabilecek, "ilgilisinin dikkatine" yazılmış bir tavsiye mektubu vermek istemiyordu. Öte yandan Hahambaşı, Gülen'in geçmişte

37 http://wikileaks.org/cable/2005/08/05ISTANBUL1336.html.

Türkiye'deki Yahudi Cemaati'ne verdiği destek nedeniyle, bu talebi öylece geri de çevirememişti. Henüz son kararını vermemiş olmakla birlikte Haleva, ABD Göçmenlik Bürosu yetkililerine hitaben (bizden uygun bir muhatabın adını vermemizi istedi) daha sınırlı bir mektup yazarak, sadece Yahudi Cemaati'nin Gülen'le olan özel etkileşiminden söz etme eğiliminde olduğunu söyledi. Ardından, Ekümenik Patriki ile Ermeni Patriki'ne de benzer başvurular yapıldığını, ancak onların buna yanaşmadığını öğrenince, Haleva da Başkonsolos'a, sınırlı bir mektup yazmanın uygun olacağı yönündeki fikrini bile yeniden gözden geçirdiğini söyledi (...)

Kriptodan anlaşılıyor ki, Hahambaşı ikilemdeydi. Bir yandan asıl hedefinden emin olmadığı Gülen'e ucu açık bir şekilde referans vermek, öte yanda Gülen'le iyi ilişkileri nedeniyle onu yüzüstü bırakmak arasındaki tercihte, üçüncü bir yol buluyordu.

Üç Türk polisinin FBI'dan Gülen isteği

Peki Cemaat'i bu kadar endişelendiren neydi?

Bölümün başında sözünü ettik. ABD'de FBI ısrarla Gülen'e karşı pozisyon alıyordu.

Gülen'e karşı ABD'li savcıların ağır ithamları da FBI'ın Gülen hakkındaki çalışmasına dayanıyordu. Bu durum söz konusu kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Gülen'in ABD'deki kendisine karşı olumsuz yaklaşımlardan duyduğu endişe, kısmen Gülen'in avukatının Bilgi Edinme Yasası kapsamında sahip olduğu 2004 Kasım tarihli bir FBI raporundan kaynaklanmaktadır (...)

Ve tam da bu aşamada...

Sorunu aşmak için Gülen'in Emniyet'te örgütlü müritleri devreye giriyordu.

Yaptıkları polislik mesleğini hiçe sayarak, üzerlerindeki üniformayı unutarak ABD'den istedikleri, kriptoda şöyle anlatılıyordu:

> (...) Türk Ulusal Polis Teşkilatı'ndan bağlantıda olduğumuz üç rütbeli, yakınlarda İstanbul'da gerçekleşen bir toplantıda, Gülen hakkındaki evrakla birlikte konuyu İstanbul'daki Hukuki Ateşe'nin önüne getirdiler ve kendisinden FBI'ın Gülen için bir çeşit "temiz raporu" temin edip edemeyeceğini sordular (...)

ABD Başkonsolosluğu Başvekili ise, FBI temsilciliğinden alınacak böylesi bir raporla yapılabilecek olanı öngörerek, tavırlarını kriptoya şöyle not ediyordu: "Böylesi bir malzeme kullanılarak, bir halkla ilişkiler kampanyası başlatılması açık niyeti nedeniyle Hukuki Ateşe itiraz etmiştir"

Girişimi Gülen başlattı

Sadece bu kadar da değil.

GYV ve polisin ardından sırada işadamları vardı.

O dönem TUSKON'un yerinde bulunan İŞHAD Genel Sekreteri Mustafa Günay devreye giriyordu. Yaşananlar söz konusu kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Başkonsolos için verilen başka bir veda yemeğinde Gülen'le bağlantılı İş Hayatı Dayanışma Derneği (İŞHAD) Genel Sekreteri Mustafa Günay, Gülen'in iyi niteliklerini temel alan bir tavsiye mektubu için genel bir çaba sarf edildiğini doğruladı. Günay, girişimi, ABD Göçmenlik Bürosu yetkililerinin bu yıl ilk kez Gülen'in yurtdışına seyahat etme hakkını reddetmeleri nedeniyle, ABD'de kimilerinin kendisinin iyi niyetinden kuşkulanabileceğinden endişelenen Gülen'in başlattığını ekledi (...)

Adı geçen Mustafa Günay, daha sonra kurulan TUSKON'un genel sekreteri oldu.

Fethullah Gülen'in 2014 yılında internete sızdırılan telefon görüşmelerinde, para meselelerini konuştuğu kişinin Günay olduğu iddia edildi.

Ve kriptodan anlaşılıyordu ki; hem polisi, hem GYV'yi, hem de işadamlarını referans arayışına iten bizzat Gülen'in kendisiydi.

İşte o mektup

Belgenin devamında, Cemaat'in Hahambaşı Haleva'nın önüne imzalaması için koyduğu, ancak Haleva'nın imzalamayı reddettiği mektup da vardı. Daha önce incelediğimiz kriptoda, Haleva'nın bu mektup yerine daha sınırlı bir referans mektubunu GYV aracılığıyla değil, Başkonsolosluk aracılığıyla ABD'ye ulaştırdığını söylemiştik.

Başkonsolos Vekili Smith'in "Hahambaşı'na sunulan (Gülenci vakıf tarafından) ancak kendisinin kabul etmediği mektup taslağı" notuyla paylaştığı o mektubu aktaralım:

İlgili Makamın Dikkatine,

Dünya şiddet, düşmanlık ve zulmün ıstırabını yaşarken, insanlık anlayış, sevgi ve cömertliğin değerini anlayabileceği bir çevrenin var olmadığını acı bir şekilde idrak etmektedir.

Bu meyanda sizinle Türk-Müslüman âlimi ve küresel iman esaslı bir hareketin manevi lideri olan Sayın Fethullah Gülen hakkında konuşmak isterim. Sayın Gülen, birçoklarını şiddet ve zulüm de dahil olmak üzere dünyanın sıkıntılarına etkili bir biçimde cevap vermek üzere hoşgörü ve diyalog ortamı oluşturulması için yönlendirmiştir. Kendisi "barış dünyası" diyebileceğim bir ortamı yaratmak için insanları bir araya getirebilecek liderlerden birisidir. Sayın Gülen Müslümanlar arasında diyaloğun esas olduğunu vurgulamıştır.

Ancak Sayın Gülen'in hoşgörü ve diyalogla ilgili fikirleri yalnızca Müslümanlarla sınırlı olmayıp, aynı zamanda Hıristiyanlar, Museviler ve diğer inanç gruplarına da uzanmaktadır. Sayın Gülen insanlar farklı inançlardan da olsa, onları birbirinden ayıran bağlardan çok bir araya getirecek bağlar olduğunu ileri sürmektedir. Bütün sosyal katmanlar arasında diyalog ve hoşgörüyü teşvik eden bir grup olan Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın kurucu üyelerinden olan Sayın Gülen, farklı yaşam gruplarının hemen hepsi tarafından memnuniyetle karşılanmaktadır.

Bu diyalog perspektifi ile kendisi, aralarında Papa II. Jean Paul, Vatikan'ın Türkiye Büyükelçisi, Türkiye Ortodoks, Rum Ortodoks ve Ermeni Cemaati Patriklerini, Türkiye Musevî Cemaati Hahambaşısı olarak beni, önde gelen gazetecileri, köşe yazarlarını, televizyon ve sinema yıldızlarını ve aydınlarını ziyaret etmekte ve onları kabul etmektedir.

Kendisini başkalarının iyiliğine adayan, insanları inançları ve fikirlerine bakmaksızın kucaklayan Sayın Gülen'in misyonunu açıklamak için bana vakit ayırdığınız için teşekkürlerimi sunarım.

Gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim ve Tanrı'dan barışçıl bir dünya kurma misyonumuza yardım etmesini niyaz ederim.

Saygıyla,
İshak Haleva
Türkiye Musevi Cemaati Hahambaşı

Mektuba bakınca, Haleva'nın rahatsızlığının yalnızca mektubun "İlgili Makamın Dikkatine" şeklinde ucu açık hitabından ibaret olmadığı anlaşılıyordu.

Zira... Mektubun dili diplomasiden o kadar uzaktı ki, Haleva bu mektuba imza atsaydı Cemaat bir süre sonra kendisini herhangi bir dershanesinde görevlendirebilirdi!

Haleva'dan adeta Cemaat'e biat edeceği, sonsuz bağlılığı içeren bir metnin arkasında durması istenmişti. Doğal olarak da Haleva bunu reddetmişti.

Bunun yerine Gülen'le var olan sıcak ilişkilerini açıklayan bir mektubu, doğrudan ABD'nin vize işleriyle ilgilenen makamlarına sunmayı düşünmüştü.

ABD medyasında Cemaat rahatsızlığı

Gülen'in belgelerde sunduğumuz gelgitli vize hikâyesi özetle böyleydi. Ancak bitti sanmayın...

ABD vize konusunda yalnızca Gülen'den değil, Gülen'in takipçilerinden yana da dertliydi.

Belgelere geçmeden önce şunu söyleyelim: ABD'de konuyla ilgilenen birçok kesim de, Gülen Cemaati mensuplarının vize durumuna şüpheyle yaklaşıyordu. Bu konu ABD medyasına bile konu oluyordu.

Örnek verelim...

ABD'nin Arizona Eyaleti'nde yayın yapan *Arizona Daily Star* gazetesi, 25 Nisan 2010 tarihinde Cemaat'in Arizona'daki okullarını sorgulayan bir haber yaptı. Tim Steller imzalı haberde, Arizona'nın Tucson şehrindeki Sonoran Bilim Akademisi ve aynı zincire bağlı kardeş okulların, Türkiye'den getirdikleri Türk öğretmenlerin yarattığı sorunlar irdeleniyordu.[38]

Özellikle de ekonomik krizin kötü etkilediği bir eyalet olan Arizona'da binlerce Amerikalı öğretmen işsizken, Fethullah Gülen'e bağlı okulların, öğretmen ihtiyacının önemli bir kısmını Türkiye'den özel statü ve vizeyle getirdikleri öğretmenlerle karşılaması, eyalette bir tartışma başlatıyordu.

Diyeceksiniz ki, ABD'ye ne?

Mesele şu ki; adına "charter okulları" denilen okullar, özel olmasına rağmen ABD yasalarına göre devlet tarafından

38 http://tucson.com/news/science/environment/article_dec199db-be3f-5519-be3d-f6ad970db1f8.html.

destekleniyordu. Haliyle, bu okullara harcanan paralar da, kurumların niteliği de doğrudan ABD'yi ilgilendiriyordu. Bu nedenle Cemaat'in birçok soruşturma geçirdiğini, birçok usulsüzlük tespiti yapıldığını söyleyelim.

Doğal olarak, konu ABD vatandaşlarının doğrudan ilgi alanına giriyordu. Devam edelim...

Sözünü ettiğimiz haberde, Daisy Eğitim Şirketi adı altında iş yapan ve Sonoran Bilim Akademisi'ne bağlı, Cemaat'ten beş okulun, 2002-2009 arasında, bu okullarda yabancı öğretmenler için istenen H-1B vizesinden 120 adetini almış bulunduğu bilgisi veriliyordu.

Bu sayıdaki vizenin, bu yıllar arasında aynı büyüklükteki Arizona okullarından hiçbiri için verilmediği hatırlatılıyordu. H-1B vizesi o yıl ABD'de 65 binle sınırlandırılmıştı. Fakat üniversitelerle bağlantılı bulunan ve kâr amacı gütmeyen okullar için bu sayı sınırlandırması bulunmuyordu. İşte Gülenci Sonora Bilim Akademisi de, gereken H-1B vizeleri için bu istisnai kuralı kullanıyordu.

Tucson şehrinde yer alan altı okuldaki 100 bin öğrenci için, 2002-2008 aralığında sadece 54 H-1B vizesi ihtiyacı duyuldu. Ama aynı şehirde eğitim veren Cemaat'in Sonora Bilim Akademisi'nin beş okulundaki 1525 öğrenci için aynı dönemde 120 H-1B vizesi alındı.

Yine Tucson şehrinde aynı başarı seviyesinde eğitim hizmetleri veren Basis Okulları, Cemaat'in okullarındaki öğrenci sayısına eşit sayıdaki öğrencileri için, aynı dönemde sadece yedi tane H-1B vizesi alabiliyordu.

Yine Tucson'da hizmet veren bir başka okul zinciri olan Matematik ve Bilim Akademisi, son on yılda hiçbir yabancı öğretmene ihtiyacı olmadan eğitim hizmetlerini sürdürüyordu. Gülen okullarında okul işletmecisi, ortaokul öğretmeni, ilkokul öğretmenleri ve hatta İngilizce öğretmenlerinin bile Türkiye'den getirilmek için vize istenenler arasında yer alması, gazetenin irdelediği bir başka konuydu.

Peki ya öğretmen kalitesi?

Haberden aktaralım:

"Veliler, bu öğretmenlerin İngilizce aksanlarının çok bozuk olduğundan şikâyet edip, gerek derslerin verilmesinde gerekse iletişim kurulmasında oldukça zor durumlar yaşandığını belirtiyorlar. Bu velilerden biri olan Tina Cloutier bu konuda 'En

büyük problem bu öğretmenlerin İngilizcelerinin gerektiği kadar iyi olmaması. Bu yüzden öğretmenler öğrencileri, öğrenciler de öğretmenleri anlamakta güçlük çekiyorlar,' diye tepki gösteriyor."

Haberin özeti şuydu: Eğitim bahane, kadroları ABD'ye taşımak şahane!

Cemaat nasıl dershaneleri bir örgütlenme alanı olarak kullandıysa, söz konusu okulları da ABD'ye kadrolarını taşımak için bir fırsat olarak görüyordu. Bu sırada da tüm dengeleri altüst edebiliyordu. ABD'ye bu sayede normalin üzerinde insan, hem de yetenekleri sınırlı olduğu halde taşınıyordu.

İşte bu taşınma sırasında, ABD temsilcilikleri kendilerini bir tuhaf oyunun içinde buluyordu.

Başkonsolosluk çetelesi

Sizi 23 Mayıs 2006 tarihli kriptoya götürelim.

ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah Jones'un yazdığı kriptonun başlığı "Fethullah Gülen: Müritleri Neden Yolculuk Ediyor?" başlığını taşıyordu.[39]

Kriptonun özet bölümünde Diplomat Jones durumu şöyle aktarıyordu:

> (...) Fethullah Gülen, 50'den fazlası ABD'de olmak üzere 30'u aşkın ülkede 160'tan fazla bağlı kuruluşu kapsayan muazzam ve genişlemeye devam eden bir şebekenin merkezinde duruyor. Bunun sonucunda, Gülen destekçileri Türkiye Misyonu'nun [Türkiye'deki ABD diplomatik varlığının tümüne verilen ad] göçmen statüsünde olmayan vize başvurularının giderek artan bir bölümünü teşkil ediyor. Başvuru sahibi Gülenciler, neredeyse değişmez bir biçimde seyahat amaçları ve Gülen'le ilişkileri hakkındaki sorulara, konsolosluk yetkililerinde soru işareti uyandıran kaçamak cevaplar veriyorlar. Endişelerimiz Türk toplumunun laik kesimlerince de paylaşılmakta (...)

Belgenin özet bölümü böyleydi. Cemaat mensupları sık sık ABD'ye seyahat ediyorlardı. Ancak her nedense Cemaat bağlantılarını gizli tutuyorlardı. Bu yöndeki sorulara verdikleri yanıtlar ise ABD'li diplomatları daha da şüphelendiriyordu.

---

39 http://wikileaks.org/cable/2006/05/06ISTANBUL832.html.

Kriptonun devamında Jones, "Gülen Ağı Küresel Ölçeğe Erişti" başlığıyla Gülen Cemaati'nin bir çetelesini tutuyordu.

Gülen'in durumunu, "1999'da göçmen statüsünde olmayan turist vizesiyle ABD'ye gelmesinden önce, 65 yaşındaki Fethullah Gülen, İslam'ın evrensel, barışsever vizyonunu vaaz eden, büyüyen küresel bir örgütler ağının zirvesindeydi. Büyük çoğunluğu seküler okullar ve eğitim hizmetleri –Gülen'in takipçilerinin çalıştığı– açmak ve fonlamak, hareketinin başlıca hedeflerinden biri. Bununla birlikte Gülen, hayatı boyunca birkaç defa Türk yönetiminin incelemelerine konu oldu, ancak bu ay içerisinde bir Ankara mahkemesi kendisini Türkiye'nin laik devletini yıkmaya çalışma suçlamasından beraat ettirdi," ifadeleriyle tanımlayan Jones, daha sonra sıkıntılarını şöyle aktarıyordu:

> (...) Gülen'in faaliyetleri, konsolosluk yetkililerinin dikkatini birkaç yıl önce ilk olarak, aşina olmadıkları, ABD'deki bir dizi sözleşmeli okulu [charter okul] ziyaret etme isteğiyle gelen başvurularla çekti. Söz konusu okulların çoğunluğu isimlerinde "bilim" ve/veya "akademi" sözcüklerini barındırdığından, bunları belirlemek ve izlemek kolay olmuştu. O zamandan beri, binlerce mülakat ve başvuru formundan derlenen bilgileri kullanan konsolosluk yetkilileri, bir şekilde Gülen'le bağlantılı görünen örgütlerin zengin bir listesini çıkardı. Gülen hareketiyle bağlantılı olduğunu düşündüğümüz başvuru sahiplerinin geçmişleri çeşitlilik gösteriyor ve vize yelpazesindeki tüm türlere başvuruyorlar: Turist, öğrenci ve değişim programı vizeleri (...)

Öyle anlaşılıyor ki, vize başvuruları ABD Başkonsolosluğu tarafından Cemaat hakkında bir arşiv çalışmasına dönüşmüştü. Bu yolla Cemaat kurumlarının fotoğrafı çekilmişti.

Başkonsolos Jones o gün için tespiti şöyle yapıyordu:

> (...) Son hesaplarımıza göre Gülen hareketinin bünyesinde:
>
> – ABD'de 30'u aşkın bilim akademisi (charter okulları olarak kurulmuşlar);
>
> – Orta Asya / Kafkaslar, Rusya, Balkanlar, Afrika, Güneydoğu Asya, Uzakdoğu, Ortadoğu ve Avrupa'da 52 uluslararası bilim akademisi;
>
> – Türkiye'de 24 bağlı okul;

– 34 eğitim danışmanlığı ve eğitim vakfı (22'si ABD'de olmak üzere);

– 6 yayın ve medya kuruluşu (Türkiye'deki *Zaman* gazetesi dahil)

– Artık ABD pazarına da girmiş olan Türk kökenli restoranlar zinciri Hacıbaba ile Türkiye ve Teksas'ta faaliyet gösteren inşaat ve gıda hizmetleri firması Atlas'ın da dahil olduğu çeşitli iş alanları;

– Bir düzineyi aşkın örgüt ve bağışçı (İŞHAD, MARİFED ve TUSKON gibi etkili Türk işadamları dernekleri de dahil). TUSKON adlı şemsiye örgüt 9000 üyesi olduğunu iddia ediyor (...)

ABD'li diplomat Jones'un alt alta yazdığı yapılanmanın dikkat çekici bir boyuta ulaştığı anlaşılıyordu.

Bu devasa yapı içinde, oradan oraya hareket eden müritlerin Başkonsolosluk ile karşılaşmalarıyla oluşan tablo, kriptoda şöyle aktarılıyordu:

(...) Bu büyüyen şebekenin merkezindeki ruhani lider olarak Gülen her yıl Türkiye'den kendisiyle tanışmaya veya verdiği vaazları dinlemeye gelen yüzlerce ziyaretçiyi kendine çekiyor. Gülen hareketiyle ilişkili olduğundan şüphelendiğimiz yüzlerce başvuru sahibiyle yaptıkları mülakatların ardından, konsolosluk yetkilileri söz konusu başvuru sahiplerinden çoğunun paylaştığı ortak bir nokta olduğunu fark ettiler: Genellikle ABD'yi ziyaret amaçları hakkında kaçamak cevaplar veriyorlar ve doğrudan sorulduğunda Gülen'i tanıdıklarını veya onu ziyaret etmek istediklerini inkâr ediyorlar (...)

Kısacası Cemaat mensupları açıkça yalan söylüyorlardı. Gizli bir örgüt üyesiymiş gibi davranıyor ve ilişkilerini saklıyorlardı.

Ketumluğun nedeni laik düzenmiş

Başkonsolosluk, Cemaat mensuplarını vize alırken sıkıştırmaya devam ediyordu. Belgeden aktaralım:

(...) Başvuru sahipleri genelde yolculuk masraflarının kaynakları konusunda bilgi vermeye istekli değiller. DS-156 başvuru formundaki yolculuk masraflarının karşılanmasıyla ilgili sorulara, sık sık "kendim" veya "şirketim" cevabını veriyorlar. Ancak ayrıntılı cevap

vermeleri istendiğinde, muğlak bir biçimde "şirket" veya "kurum"un ödeme yapacağını söylüyorlar. "Kurum"un veya "şirket"in herhangi açık veya doğrudan bir bağının olmadığı durumda turistik ya da eğitim amaçlı bir geziye niçin sponsor olduğu konusunda, biraz daha açıklamaları için baskı yapıldığında, birçok başvuru sahibi yetkililere tatmin edici cevap veremiyor. Başvuru sahiplerinin, gerçeği söyleme konusunda açık sözlü olmaları gerektiğini ya anlamadıkları ya da bunda tereddüt ettikleri görülüyor (...)

Sonuçta...

Vize alamayan Cemaat mensuplarının durumunu ABD'li diplomat Jones şöyle aktarıyordu:

(...) Gerek ziyaret amacı gerekse de masrafların karşılanması başlıklarında, genellikle vize talebinin reddedilmesiyle sonuçlanan kaçamak tavırların, Başkonsolosluk yetkilileri arasında yol açtığı şüpheye karşın, yandaş olduğu varsayılan bu kişiler Gülen'le ilişkilerini ifşa etme konusunda ketumluklarını koruyorlar. Kimi başvuru sahipleri, sonrasında, söz konusu ketumluğu laik düzenin misilleme korkusu ya da Amerikan yönetiminin Gülen'e yönelik tutumu konusundaki belirsizlik bağlamında açıkladılar (...)

Özetle, Cemaat sorunu yine kendisinde görmüyordu.

ABD'ye gitmek isteyenler kim?

Bu ilginç belgeden devam edelim...

ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah Jones, adeta bir Cemaat laboratuvarı olan vize başvurularından ABD'ye seyahat etmek isteyenleri sınıflandırmış ve "Gülenci Başvuru Sahiplerinin Profili Ne?" ara başlığıyla Washington'a geçmişti.

Öyle anlaşılıyor ki, vize retlerinden ders çıkaran Cemaat, profilinde bir değişiklik yapmıştı.

Kriptodan aktaralım:

(...) Konsolosluk yetkilileri birkaç yıl önce Gülenci örgütlerin listesini aktif olarak çıkarmaya başladığında (ve Gülenci başvuru sahibi havuzundaki eğilimleri tartışmak için periyodik olarak toplantılar yaptıklarında), Ankara ve İstanbul'daki konsolosluk yetkilileri vize mülakatlarına çağrılan başvuru sahiplerinin profilinde

kasıtlı bir "değişim" gözlemlediler. Buna göre, Gülencilerin "başarılı" profil olarak tanımlanmaya yönelik bir çabası fark edildi (...)

Başkonsolos Jones, "Son birkaç yılda sıkça karşılaştığımız kişiler arasında yer alanlar şunlardır" diyerek vize başvurusundakilerin profilini aktarıyordu:

(...) –Genç değişim programı ziyaretçisi: Yukarıda belirtildiği üzere konsolosluk yetkililerinin dikkatini çeken ilk grup. Bu kişiler ağırlıkla, ABD'deki bilim akademilerinde öğretmenlik yapmak için J-1 tipi değişim vizesine başvuran genç, erkek üniversite mezunları. Birçoğu Orta Asya cumhuriyetlerinde okul öncesi eğitim veya öğretmenlik deneyimine sahip. Bu bekâr erkeklerin büyük çoğunluğunu, yetersiz iş deneyimi nedeniyle reddettik. Bir yıl sonra, 2004'te bu başvuru sahiplerinin büyük kısmı, Gülen'e bağlı bilim akademilerinin sponsor göründüğü H1-B tipi vize dilekçeleriyle geri döndü. İlginç olan, H1-B vize dilekçelerinin işlem süresi düşünüldüğünde, bu başvuru sahiplerinin H1-B dilekçelerinin, J-1 vize mülakatlarından bile önce doldurulduğu görülüyor.[40]

– Evli, orta yaşlı, İngilizcesi olmayan ve tek başına seyahat eden erkek: Son iki yıl içinde, New York, New Jersey ve Connecticut'a "turizm" veya "iş" gerekçesiyle yalnız başına seyahat eden, hiç İngilizce konuşamayan, evli, orta yaşlı işadamlarının sayısında büyük bir artış olduğunu gördük. Bu başvuru sahiplerinin büyük çoğunluğunun çok az yurtdışı seyahat deneyimi bulunuyor ya da hiç bulunmuyor. Olanlar da yalnızca Orta Asya, Balkanlar ve Suudi Arabistan'a gitmişler. Bu kişilerin başvuruları ilk bakışta ikna edici olmadığından, Konsolosluk yetkilileri, niçin ABD'ye seyahat etmek istediklerini anlamak için daha derine inerken, genellikle doğrudan sorular sorarak bu kişilerin Gülen'i ziyaret etme arzularını açığa çıkardılar. Yine de başvuru sahiplerinin birçoğu vize koşullarını sağlayamadı. 2005 yılının ortasından bu yana, aynı başvuru sahiplerinin –ve aynı başvuran profili– çoğunun, ABD merkezli Türk-Amerikan işadamları

40 J-1 vizesi eğitim ve kültürel amaçlı ziyaretçi vizesiyken, B-1 (İş), B-2 (turist-tatil ve ziyaret için), H-1B (geçici çalışma vizesi; öğretmen ve öteki meslek sahipleri vs. için), H-2A- H-2B, H-3 vizesi (geçici tarım işçileri vs. için), F ve M vizesi (öğrenci ve akademisyenler için), E vizesi (yatırım yapmak isteyenler için) diğer vize türlerini oluşturuyor.

örgütlerinin Türkiye'deki muadilleri işadamları gruplarına mensup kişiler sıfatıyla, ABD'de "iş fırsatları" aramak için vize başvurusunda bulunduğunu gördük.

– Ortaokul çağındaki İngilizce öğrencileri: 2005 yazından itibaren, çoğunluğu erkek ortaokul öğrencisi olan, Türkiye'deki kendi okullarıyla Connecticut'taki Gülen bağlantılı Putnam Bilim Akademisi arasındaki kısa ve uzun dönem İngilizce değişim programına katılan yüzlerce başvuru gördük. Bu başvuru sahiplerinin çoğu, babaları orta ölçekli işletme (15-20 çalışan) sahibi, orta sınıf ailelerin çocukları. Bu istikrarlı orta sınıf ailelerden gelen çocukların başvurularına vize verilme oranı yüzde 90'ın üzerinde.

– İngilizce öğrenmeye giden yüksek lisans öğrencileri: 2006 Şubat'ından bu yana, hiç İngilizce bilmediklerini öne süren ve yüksek lisans çalışmaları için bunun gerekli olduğunu beyan eden 50'yi aşkın genç öğretmen F-1 tipi vizeye başvurdu. Tüm bu başvuru sahipleri kısa süre önce Türkiye'deki bilindik Fethullah Gülen üniversitelerinden mezun olmuşlardı. Sergiledikleri profil "Genç değişim programı ziyaretçisi"ninkilere benziyor, ancak iş ve yurtdışı seyahat deneyimleri yok. Dikkatimizi çekmelerinin bir nedeni de, bireysel olarak aynı ABD kurumlarına –bu örnekte görüldüğü üzere açıkça Gülen hareketiyle bağlantılı olmayan kurumlara– başvurmaları. Örneğin bu türden başvuru sahiplerinin yaklaşık yüzde 50'si, herhalde Gülen'le bağlantılı olduğunu düşündüğümüz Teksas'taki 12 örgüt ve okula yakın olmak için, Rice Üniversitesi veya Houston Üniversitesi'ne gitmekteydi. Başvuranların yarısı ısrarcıydı, iki-üç kez başvurularını yinelediler (...)

Sözün özü...

Cemaat ABD'yi bir santral merkezi, eğitim alanı ve Gülen'le irtibat mekânı olarak görüyordu. Ancak ilişkilerini saklaması, daha da samimiyetsiz bir durum yaratıyordu.

Ama bir de... Gülen'le ilişkilerini ifade etmekten çekinmeyenler de vardı. Başkonsolos Jones onları da şöyle not etmişti:

(...) Gülen'le ilişkili başvuru sahiplerinden tipik kaçamak cevaplar verme eğilimi sergilemeyen tek karşı örnek, Türk işadamları derneği İŞHAD ve MARİFED üyesi profesyonel işadamları. Onlar, Türkiye'de ve denizaşırı ülkelerde (ABD'de dahil) ticari

> çıkarlarını ilerletmek için, bu gruplar içindeki ilişkilerini kullanan orta ve büyük ölçekli işletmelerin sahibi veya yöneticileri. ABD'ye seyahatleri konusunda Gülen hareketiyle herhangi bir bağın dışında açık, ikna edici gerekçeler sunabiliyorlar (...)

Paranın gözü kör olsun!

Kriptonun sonundaki çarpıcı "hata"

Başkonsolos Jones ABD'ye seyahat etmek isteyen Gülenciler konusunda tespitlerine "Gözün Gördüğünden Fazlası Mı?" ara başlığı altında devam ediyordu:

> (...) Gülenciler'le "gözleme dayalı" deneyimimiz, seyahat modelleri ve kimi belirgin özelliklerini aydınlatmak suretiyle, dünya genelindeki Gülen bağlantılı örgütlere dair hatırı sayılır bir liste çıkarmamıza imkân sağladı. Ancak Gülenciler'in, hareketlerinin Türk ve Amerikan yönetimlerince olumsuz bir şekilde değerlendirilebileceğine yönelik kaygılarının ötesinde, söz konusu başvuru sahiplerinin gerekçelerinin, vize mülakatlarındaki kaçamak tavırlarının içyüzüne ilişkin çok az şey öğrenebildik. Başvuru sahiplerinin iş ve seyahat deneyimlerinden gördüğümüz kadarıyla; bağlı ve ilişkili okullar, vakıflar, örgütler ve bağışçılardan oluşan şebeke hızla büyümeye devam ediyor. Ancak şebekenin faaliyetlerinin, eğitim vermenin ve Gülen'in vaaz ettiği İslam'ın barışsever, evrensel vizyonunun ötesine geçip geçmediğini bilmiyoruz. Vize verdiğimiz Gülenci başvuru sahipleriyle olan karşılaşmalarımızı belgelemek için onları düzenli olarak güvenlik soruşturmalarına tabi tutuyoruz (...)

Ve kriptonun sonuç bölümünü, Başkonsolos Jones'un çok ilginç bir "hata" yaptığını belirterek aktaralım:

> (...) Çoğunluğu daha önce sözü edilen bölgelere seyahat amacıyla ve iş bağlantıları nedeniyle Türkiye'den yapılan Gülenci başvurular, göçmen statüsünde olmayan vize başvuruları havuzumuzun düzenli ve artan bir kısmını oluşturuyor. Bu başvuruların, Türkiye Misyonu'nun yaklaşık olarak yıllık 75.000 kişilik göçmen statüsünde olmayan başvuru dosyaları bütününün yüzde üç ila beşini teşkil ettiğini tahmin ediyoruz. Dışarıdan mülayim insancıl

bir hareket olarak görünse de, Gülenci başvuru sahiplerinin yaygın kaçamak tavırları –başvuru profillerinin son birkaç yıl içinde kasten düzenlendiği izlenimiyle birleşince– konsolosluk yetkililerinde, Türkiye'de Gülenciler'e aşina kişilerde olduğu gibi, bir huzursuzluk yaratıyor. Daha ayrıntılı bilgiye, Gülen hareketinin kendisinin hazırladığı http://fetullahgulen.org/ sitesinden ulaşılabilir.

Evet...

ABD'li diplomat Washington'a geçtiği kriptoda yaşadıkları huzursuzluğu aktarmış ve daha ayrıntılı bilgi için "Gülen hareketinin kendisinin hazırladığı" dediği bir web sitesinin linkini vermişti.

İşte tam da burada çok ilginç bir "hata"ya imza atıyordu ABD'li diplomat.

Zira, Washington'a bilgilenmesi için duyurulan *fetullahgulen.org* adlı web sitesi, kriptoda yazdığı gibi Cemaat'in hazırladığı bir site değildi.

Tam aksine...

Fethullah Gülen'i eleştiren, onun CIA ve radikal İslam'la ilişkileri olduğu iddiasında olan, Gülen karşıtı yabancı bir siteydi.

Acaba diyoruz, Başkonsolos gerçekten "hata" mı yaptı?

Makedonya belgesindeki sahtecilik

Peki... Aktardıklarımız sadece Türkiye'de mi yaşanıyordu?

Bu soruya, Makedonya'daki ABD Üsküp Büyükelçiliği'nin 6 Mayıs 2009 tarihli kriptosuna giderek yanıt verelim.[41]

Kriptodan anlaşıldığına göre, Büyükelçilik yetkilileri ABD vizesi alabilmek için yapılan sahtecilikleri düzenli olarak Washington'a raporluyordu.

Söz konusu kripto Makedonya'da Eylül 2008 – Şubat 2009 dönemini kapsayan rutin altı aylık raporlardan birini içeriyordu.

Ve raporda çeşitli vakalardan sonra, sıra Gülenciler'e geliyordu.

Kriptodan aktaralım:

> (...) Üçüncü vaka, Kosova'daki Mehmet Akif Özel Okulu'ndaki bir öğretmen ve meslektaşının vize başvurularını içeriyor. Meslektaşı Teksas'taki bir kardeş okulu ziyaret etmeyi planlarken, başvuru sahibi Pensilvanya'ya, Mehmet Akif Koleji'nin de için-

41 http://wikileaks.org/cable/2009/05/09SKOPJE203.html.

de bulunduğu okullar ağının kurucusu Fethullah Gülen'i ziyarete gittiğini belirtiyor. Başvuru sahibi her ne kadar meslektaşına Teksas'a kadar eşlik etmeyeceğini belirtse de, adı davet mektubunda yer alıyordu. Daha önce Türkiye'deyken vize başvuruları reddedilmiş; Türkmenistan ve Suriye'de öğretmenlik yapmış. Kosova ile zayıf bağları ve muğlak seyahat planları vardı. Başvuru sahibinin, meslektaşının meşru ziyaretini ABD'ye girmek için kullandığı izlenimi edinildiğinden, INA'nın 214 (b) bölümü kapsamında başvurusu reddedildi. Aynı okuldan bir başka öğretmenin benzer bir başvurusu da daha önce benzer gerekçeler nedeniyle reddedilmişti (...)

Kısacası... Gülenciler bir makul ziyaretçinin yanına, bir başka takipçilerini katarak ABD Büyükelçiliği'ni kandırmaya çalışıyor, ancak başarısız oluyordu.

Kanada'dan Türkiye'ye Gülen talebi

Bir başka sahtekârlık örneği de, Kanada'daki ABD Vancouver Konsolosluğu'ndan...

"Calgary ve Vancouver Dolandırıcılık Özeti" başlığını taşıyan kripto 10 Kasım 2009 tarihinde yazılmıştı.[42]

Aslında bölgede pek de vize dolandırıcılığı olayı yaşanmadığı kriptonun içeriğinden anlaşılıyordu.

Ta ki Gülenciler vize başvurusu yapana kadar...

Konsolosluk o anı "daha önce belirtildiği üzere, bu dönemde Vancouver, tarihinde ilk kez bir dizi Türk başvuru sahibinin H1B vize talebine tanıklık etti" ifadeleriyle anlatırken, ne yapacağı konusunda kararsız kalıyordu. Sonrasını belgeden okuyalım:

(...) Başvuru sahiplerinin çoğu eğitimlerini Türkiye'de tamamlamıştı ve başvuru için, ESL (İkinci Dil Olarak İngilizce) çalıştıkları ABD'den doğruca Vancouver'a gelmişlerdi. H1B dilekçeleri ABD'deki charter (sözleşmeli) okullarda öğretmenlik yapmaya yönelik olsa da, pek çok başvuru sahibinin daha önce öğretmenlik deneyimi bulunmuyordu ve listelerindeki okullar Fethullah Gülen bağlantılıydı. İlgili merci, bu dosyaları nasıl değerlendirmesi gerektiği konusunda yardım almak için Türkiye'deki FPM'ler ile irtibata geçti (...)

42 http://wikileaks.org/cable/2009/11/09VANCOUVER261.html.

Kanada'daki konsolosluk ne yapacağını bilemeyince, Türkiye'deki ABD'li diplomatlardan yardım istiyordu.

Teknoloji alanında kariyer

Son bir örnekle tamamlayalım...

Bu seferki kripto, Türkmenistan'ın Aşkabat Büyükelçiliği'nden.

5 Şubat 2010 tarihli kriptonun başlığı "Türkmenistan'ın Dilsel Uzamı" başlığını taşıyordu.[43]

Belgenin içeriğinin vizelerle de bir ilgisi yoktu. Esas olarak, Türkmen dilinin Türkmenistan'daki durumunu ele alıyordu. Zira devlet Rusçayı kısıtlamak için bir kampanya yapmış durumdaydı.

İşte bu noktada... ABD'li Maslahatgüzar Sylvia Reed Curan durumu şöyle not ediyordu:

> (...) İlginç bir şekilde, Türkçe eğitim görmüş Türkmen kökenli vize başvurusu sahiplerinin yalnızca çok temel düzeyde Rusça konuştuklarını fark ettik. Ancak söz konusu başvuru sahipleri genellikle Türkçe ve Türkmencenin yanı sıra, makul düzeyde İngilizce biliyorlar. Bu başvuru sahipleri sıklıkla Gülenci bağlantılı Türkmen-Türk okullarından geliyorlar ve yalnızca satış başlığıyla sınırlı kalsa da teknoloji alanında kariyer yapma eğilimindeler. (Not: Bu durum Gülen hareketinin teknoloji odaklı eğitimiyle örtüşüyor.)

Cemaat mensupları Türkmenistan'da yaptıkları vize başvurularında, ABD'de teknoloji kariyerini gerekçe gösteriyorlardı. Ancak bu kariyer teknoloji satışına yönelikti. Türkiye'de kül yutmayan diplomatlar, Türmenistan'da yutmuş gibiydi.

Sonuç olarak...

Dünyadaki ABD temsilciliklerinin Cemaat'in vize sorunuyla başı dertte gibiydi.

Öyle ki, bu konuda Washington'da yaşayan Gazeteci Yılmaz Polat, Türkiye'deki Başkonsolosluğun bulduğunu söylediği çözümü şöyle yazdı:

---

43 http://wikileaks.org/cable/2010/02/10ASHGABAT172.html.

> ABD'ye gidecek Türk vatandaşlarına yeni bir vize türü eklendi. İstanbul Başkonsolosluğu Fethullah Gülen'i ziyaret vizesi veriyor. Konsolosluk Gülen'i ziyaret edeceği gerekçesiyle vize başvurusu yapanların pasaportlarına "Visiting Fethullah Gülen Pennsylvania" yazılı resmi damga vuruyor.[44]

Sözün özü: Amerikalıları bile şaşırtacak oranda ABD'ye vize almak isteyen Cemaat'in işlemleri, diplomatların ciddi manada başını ağrıtıyordu.

---

44 Yılmaz Polat, *Yurt* gazetesi, 27 Ekim 2012.

ERDOĞAN-GÜL KAVGASI GİZLİ BELGELERDE

Recep Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül'ü tasfiye etmeye ne zaman karar verdi?

Bu sorunun net bir cevabı yok. Ancak Cumhurbaşkanlığı seçiminden çok önce olduğu kesin.

İlginçtir: Gül'ün AKP'nin dışına itilmesi, Fethullah Gülen'le kavganın yükselmesiyle eşzamanlı oldu.

Hayır, Gül, "Gülenci"ydi demek istemiyoruz. Ancak Gül, Erdoğan'a göre Gülenciler'le çok daha vaatkâr bir ilişkiye sahipti.

Biraz daha geriye gidelim...

Erdoğan ile Gül'ün arkadaşlığı lise yıllarına kadar uzanıyordu. 1960'lı yıllarda yükselen sola karşı sağ kesimin gençlik hareketi olarak kurulan Milli Türk Talebe Birliği (MTTB), Gül ile Erdoğan'ın yollarını birleştiriyordu.

Yalnız bu iki isim değil, Ahmet Davutoğlu ve AKP'nin beyin takımına dahil olan Numan Kurtulmuş ve gazeteci Fehmi Koru gibi birçok isim de o yıllarda bu örgüte üyeydi. MTTB'de Erdoğan'la Gül'ün yollarının kesişmesini, Erdoğan'ın uzun yıllardır çalışma arkadaşı olan Hüseyin Besli şöyle anlatıyordu:

> Abdullah Bey'le ilişkisi ta gençlik yıllarına dayanan ve ikisinin de siyasetle ilişkilerinin olmadığı yıllarda. O zaman parti falan yok, o zamanda ortak payda Milli Talebeler Birliği. Abdullah Bey, üniversiteye gider gibi MTB'ye gidermiş, Tayyip Erdoğan da lise yıllarında yani İmam Hatip'e giderken MTB ile ilişkisi başlamış durumda, Abdullah Bey'in ifadesiyle.[45]

Erdoğan ve Gül yollarına Milli Görüş Hareketi'nde devam etti. İslam Kalkınma Bankası'nda uzmanlık yapan Abdullah Gül, 1991'de Refah Partisi'nden milletvekili ve 1996'da Refah-Yol hükümetinde Devlet Bakanı oldu. Erdoğan ise başka bir yol izleyecekti. 1976 yılında Millî Selâmet Partisi (MSP) Beyoğlu Gençlik

45 http://www.bugun.com.tr/son-dakika/huseyin-besli-gul-partinin-basinda-olursa--haberi/500625.

Kolu Başkanlığı'yla başlayan siyasi serüvenini, Refah Partisi Beyoğlu İlçe Başkanlığı ile sürdürdü. İki kez milletvekili adayı olduğu halde seçilemeyen Erdoğan, Refah Partisi kariyerinin zirvesine 1994'te İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile ulaştı.

Biri örgütçü biri bürokrat

Aynı siyasi hareket içindeki bu işbölümü Erdoğan ve Gül arasında farklılığa yol açtı. Erdoğan, Milli Görüş teşkilatının nabzını tutan bir örgütçü, Abdullah Gül ise devletin işleyişini bilen yönetici olarak ön plana çıktı. Erdoğan toplumun alt sınıflarıyla ilişki kurma yeteneğiyle, Gül elitlerle diyalog kurma becerisiyle tanındı. Erdoğan mahallenin dilini konuşuyor, Gül daha seçici bir üslubu tercih ediyordu. Erdoğan öfkeli, Gül ise sakindi. Kuşkusuz iki isim birbirini her açıdan tamamlayacaktı.

Her ikisi de Milli Görüş Hareketi'nde Erbakan'dan ayrılık çizgisini savunan "Yenilikçiler" içerisinde yer alıyordu. Hareketin 90'lı yıllara damga vuran son partisi Fazilet'in kapatılması, Yenilikçiler'in kendi yolunu çizmesi için bir fırsat olacaktı.

2001 yılında Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül, Bülent Arınç ve Abdüllatif Şener öncülüğünde AKP kuruldu. Erdoğan'ın Siirt'te yaptığı konuşma nedeniyle aldığı siyaset yasağı 3 Kasım 2002 seçimlerinde milletvekili olmasını engelliyordu. Erdoğan ve Gül arasındaki işbölümü burada da devreye girdi. Erdoğan, Meclis dışında partinin doğal lideri olurken, Gül Meclis içinde AKP'nin ilk başbakanı olacaktı. Birkaç ay sonra Erdoğan'ın siyasi yasağı kalkınca Gül, Siirt Milletvekili Erdoğan'a koltuğunu teslim etmekte tereddüt etmedi.

Kader değil koşul arkadaşlığı

Erdoğan ile Gül arasındaki bu uyum geri planında birçok dedikodu biriktirdi. Amerikan kriptolarına göre Gül ile Erdoğan kabine içinde iki farklı eğilimi temsil ediyordu. Ancak Türkiye şartlarında AKP'nin kendi iç koalisyonundaki uyum zorunluluktu. 2007 yılında Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde kendi önünde biriken muhalefeti gören Erdoğan, "Adayımız Abdullah Gül kardeşimdir," diyerek Gül'ün önünü açtı. Artık Abdullah Gül devletin tepesindeki Cumhurbaşkanlığı koltuğunda, Erdoğan ise siyasetin tepesindeki Başbakanlık koltuğunda oturuyordu. İki isim arasındaki gerginlik iddiaları bu tarihten sonra daha da arttı.

Erdoğan ve Gül kamuoyu önünde doğrudan hiç tartışmıyorlardı. Ancak dolaylı da olsa birbirlerine mesaj vermekten de vazgeçmiyorlardı. Bu atışma bazen Erdoğan'ın söylediği gibi "Devlette çift başlılık olmaz" ifadelerine kadar gidiyordu.

Bugün artık sır değil, Erdoğan yapacağı Anayasa değişikliğiyle Başkanlık sistemini getirmek istiyor. Erdoğan bu isteğini başbakanlığı sürecinde defalarca yineledi. Yeni bir Anayasa yapmaktan, yeni Anayasa'da Başkanlık sisteminin olmasından söz ediyordu. Yeni Anayasa için kurulan Meclis Komisyonu'na, AKP bir Başkanlık tasarısı bile hazırladı. Buna karşın Gül daha 2010 yılında Hindistan uçağında Erdoğan'ı kızdıran şu sözleri etti: "Yeni bir Anayasa fırsatı kaçtı. Bu Meclis'e yakışırdı, ta başından bunu yapmak. Ama olmadı bu". Erdoğan, Gül ile aynı fikirde olmadığını yeni Anayasa çalışmalarını hızlandırarak ortaya koydu.

2011 yılının Ocak ayı...

Abdullah Gül bu kez Strazburg uçağında Başkanlık sistemine yönelik soruları, "Şüphesiz ki çekincem var. Ama avantajları da çok, dezavantajları da var Başkanlık sisteminin. Ama bilerek biz bunu istiyoruz diye karar verilirse tabii..." ifadeleriyle yanıtladı. Gül yeni Anayasa'yı kimin yazacağı konusunda, "Ergun Özbudun bu ülkenin bu anlamda vizyonu açısından en seçkin anayasacılarından biri," yanıtını verdi. Kuşkusuz, uçan kuşlar bile Özbudun'un Başkanlık sistemine karşı olduğunu biliyordu.

Gül'ün uçaktaki bu sözlerine yandaş medyada en az yeri Erdoğan'a yakın *Sabah*'ın, en fazla yeri Gül'e yakın *Zaman*'ın vermesi tesadüf değildi.

Erdoğan ve Gül arasındaki gerginlik Cumhurbaşkanlığı görev süresi tartışmalarında zirveye çıktı. AKP'nin Haziran 2012'de Meclis'ten geçirdiği yasa cumhurbaşkanını halkın seçmesini, görev süresinin beş yıl olmasını ve cumhurbaşkanının iki dönem görev yapmasını sağlıyordu.

Ancak tüm bu haklar sadece bir kişiye tanınmamıştı: Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e. Yasanın geçici maddesi mevcut cumhurbaşkanının görev süresinin yedi yıl olarak kalmasını, ancak bir kez daha aday olamamasını öngörüyordu. Yasa Abdullah Gül'ün 2014'te aday olmasının önünü tamamen kapatıyordu.

Gül, bu durumdan rahatsızlığını ve atılmasını beklediği adımı, "Anayasa'ya aykırılığı iddia ediliyorsa, herhalde ana muhalefet partisi Anayasa Mahkemesi'ne gidecektir," sözleriyle ifade

ediyordu. Öyle de oldu. CHP yasayı Anayasa Mahkemesi'ne götürdü. Mahkeme Gül'ün görev süresinin yedi yıl olmasını uygun bulurken, yeniden aday olamayacağı yönündeki hükmü iptal etti.

Erdoğan'a yakınlığıyla bilinen isimler bu süreçte arka arkaya Gül'ün bir daha aday olmamasını öneren açıklamalar yaptılar. Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, "Bana göre Anayasa Mahkemesi'nin cumhurbaşkanının görev süresinin yedi yıl olduğuna ilişkin kararı Anayasa'ya uygundur ve doğrudur. İkinci kez seçilme hususunun iptaline ilişkin hususu ise Anayasa'ya aykırıdır," derken, Çalışma Bakanı Faruk Çelik, "Abdullah Gül çok iyi bir cumhurbaşkanı oldu. Ancak Erdoğan aday olursa, Sayın Gül'ün aday olacağını sanmıyorum," ifadelerini kullandı.

Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Gül'e yeni görev bile bulmuştu: "NATO, Sayın Cumhurbaşkanımızdan daha iyi bir genel sekreter bulamaz. Bundan hiçbir endişem yok. Ama Sayın Cumhurbaşkanımız böyle bir görevi kabul eder mi, etmez mi, onu bilemiyorum." AKP Grup Başkanvekili Nurettin Canikli ise Erdoğan'ın adaylık konusunda karar vermesi durumunda Gül'ün bir öneminin olmadığını şöyle anlatıyordu: "2014 yılındaki cumhurbaşkanı seçiminde adaylık konusunda takdiri olursa, karşısında kimin olup olmadığının çok önemi yok."

Kuşkusuz Gül, kendisini arka arkaya hedef alan bu açıklamalardan rahatsız oldu. Rahatsızlığını kendisi değil ama Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Ahmet Sever üzerinden dile getirdi. Sever, gazeteci Ruşen Çakır'a mahkeme kararından sonra AKP içerisindeki önemli isimlerin Gül'ün yeniden adaylığına karşı açıklamalar yapmasının Cumhurbaşkanı'nı "üzdüğünü ve kırdığını" söyledi. Aynı söyleşide Ahmet Sever, Erdoğan'a yakın gazetelerde yer alan ve Gül'ü Erdoğan karşısında yok sayan anketleri de eleştirmekten geri durmadı. Kamuoyu böylece Erdoğan-Gül gerginliğini şah ve vezir üzerinden olmasa da, daha küçük taşlar üzerinden izlemiş oldu.

Öyle ki...

2014 yılının Ağustos resepsiyonunda Hayrünnisa Gül, Erdoğan'a yakın gazeteci Abdulkadir Selvi'nin elini, "Sizinle tokalaşmak istemiyorum size çok kırgınım," diyerek sıkmıyordu. Gül'ü, tabii eşini de kıransa Abdulkadir Selvi'nin yazısında kullandığı şu ifadelerdi: "Şunu teslim etmek gerekiyor ki, Abdullah

Bey, Çankaya'da, 'Gül gibi' cumhurbaşkanlığı yaptı. Hatta öyle ki, eşi başörtülü diye Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanı olmasını engelleme uğruna Cumhuriyet mitingleri düzenleyenleri, 367 kararını verdirip 27 Nisan e-muhtırasını alkışlayanları dahi, yeniden cumhurbaşkanı adayı gösterilse itiraz etmeyecek bir noktaya getirdi."

Erdoğan ve Gül rekabeti bunlarla sınırlı kalmadı.

Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler adlı ilk kitabımızda okuduğunuz ve bu kitapta da özetleyeceğimiz belgelere göre; Erdoğan girdiği her seçimde, kurduğu her kabinede Gül'e yakın isimleri tasfiye etti. Gül'ün Cumhurbaşkanlığı'na çıkışını AKP'yi "Erdoğanize" etmek için kullandı.

Başka örnekler de vardı...

Şike operasyonu Erdoğan ve Gül arasındaki gerilimin bir başka dışavurumu oldu. 3 Temmuz 2011'de başlayan ve Fenerbahçe yönetiminin baş hedef olduğu şike operasyonunun ardından, Erdoğan'ın isteğiyle şike ve teşvik suçlarına indirim getiren yasa Meclis'ten geçti. Yasa, Gül tarafından veto edildi. Gül'ün vetosunun ardından AKP Grup Başkanvekili Mustafa Elitaş, "Cumhurbaşkanı'nın görüşlerine saygılıyız ancak Meclis'in iradesi öne çıkar," diyerek Cumhurbaşkanı Gül'ü yanıtladı. Ardından Erdoğan'ın "aynen geçirin" çağrısıyla, yasa değiştirilmeden Gül'e tekrar gönderildi. Gül yasayı istemeden de olsa onaylamak zorunda kaldı.

30 Eylül 2012'de ise Erdoğan'ın AKP Kongresi'nde yaptığı konuşma Hasan Cemal tarafından şöyle eleştirilecekti: "Erdoğan o uzun konuşmasında Abdullah Gül adını bir defa bile geçirmedi. Ak Parti tarihinde sanki Abdullah Gül diye bir isim yoktu."

Hemen bir gün sonra... 1 Ekim 2012'de...

Abdullah Gül'ün TBMM'nin açılışında yaptığı, tutuklu vekillerin yerinin, haklarında hüküm çıkana kadar Meclis olduğuna yönelik açıklamasına, Erdoğan "Cumhurbaşkanı'yla aynı düşünmüyorum," yanıtını verdi.

Aynı günlerde Gül'ün, Pervin Buldan, Sırrı Süreyya Önder ve Ahmet Türk'le Kürt sorununun görüşüldüğü bir görüşme yaptığı basına yansıdı. Erdoğan, bu görüşmeye jet yanıt verdi: "Teröristle kucaklaşanla bizim konuşacak bir şeyimiz yoktur."

Çok sert değil mi?

29 Ekim 2012'deki Cumhuriyet Bayramı'nda Ulus'ta topla-

nan büyük kalabalık polis barikatını aşarken Erdoğan öfkeliydi: "Olaylar sırasında polisin görevini yapmadığını düşünüyorum."

Ancak...

İlginç gerçek akşamki resepsiyonda ortaya çıktı. Basınla sohbet eden Gül'ün sözcüsü Ahmet Sever, Cumhurbaşkanı'nın 27 Ekim'de Ankara Valisi Alaattin Yüksel'i makamına çağırdığını söyledikten sonra ekledi: "Sayın Cumhurbaşkanı, Vali'ye 'Gerilim olmasın, kötü görüntüler oluşmasın, gerilim artarsa esnek davranın' talimatını verdi. Gerginliğin arttığı saatlerde barikatların açılması bu talimata uygun."

Kuşkusuz bu açıklamalar Erdoğan'ı kızdıracaktı. Erdoğan'ın "Devlette çift başlılık olmaz" açıklaması Gül'ün tavrına yanıt oldu.

Erdoğan ve Gül, bir başka atışmayı "kuvvetler ayrılığı" üzerinden Aralık 2012'de yaşadı. Başbakan Erdoğan'ın, "Kuvvetler ayrılığı denilen olay var ya, o geliyor sizin önünüze bir engel olarak dikiliyor. Diyor ki, senin de bir oynama sahan var," ifadelerine, Cumhurbaşkanı Gül, "Kuvvetler ayrılığı demokrasinin temeli" yanıtını verecekti.

Aralık 2012'de Erdoğan kendisine ODTÜ'de yapılan protesto için açtı ağzını yumdu gözünü. Başbakan, ODTÜ'lü öğretim üyelerine, "Sizin yetiştirdiğiniz öğrenciler bunlarsa ülkemiz batmış, gitmiş," diye seslenirken, Erdoğan'ın protesto edildiği TÜBİTAK'ın toplantısına çağrılmayan Gül'e mikrofonlar uzatıldığında, "Bilim dünyasını kısır tartışmaların dışında tutmalıyız," yanıtı duyuldu.

Liste uzayıp gidiyor.

Ama unutulmaması gereken bir ayrıntı daha var.

İmralı tutanaklarının *Milliyet* gazetesinde yayımlanmasının ardından, Erdoğan'ın gösterdiği tepki Hasan Cemal'in gazetedeki işine mal olmuştu. Dönemin Cumhurbaşkanı Gül, Letonya uçağında, "Açıkçası Hasan Cemal'e karşı yapılan çok büyük bir ayıptır. Yani fikirlerini tutarsınız, tutmazsınız o ayrı, ama bunları samimiyetle yazıyor. Yani eğer gazetesine varsa bir empoze, gazetesi de orada direnecek kardeşim," diyerek Erdoğan'ın ayıbını yüzüne vuruyordu.

Günden güne ısınan Erdoğan-Gül geriliminde son perdeyi, 2014 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçiminde gördük.

"Gül yeniden aday olur mu" tartışmasını yapan bu kez AKP

değil, muhalefetti. *Hürriyet* gazetesinin manşetine MHP lideri Devlet Bahçeli'nin Abdullah Gül'e adaylık önerdiği iddiası bile yansıdı.

Erdoğan, "Başbakan da genel başkan da aynı kişi olmalı. Partiyi seçimlere de bu kişi taşımalı," diyerek Gül'e kapıyı bir kez kapattı. Ardından AKP Kongresi'ni Gül'ün Köşk'ten inişinin öncesine getirerek Gül'ün AKP'nin liderliğine oynama ihtimalini de ortadan kaldırdı. Erdoğan'a yakın gazeteci Abdulkadir Selvi AKP kulislerinden, "Ben Erdoğan'ın şimdiye kadarki çizdiği gelecek vizyonunda birinci önceliğinin Abdullah Gül olduğu sonucuna varmadım," diyerek aslında oldukça doğru bir tespit yapıyordu.

Nihayetinde Erdoğan, Gül'ü hem Köşk'ten indirdi hem de AKP'nin dışına attı.

Öyle ki Erdoğan'a yakın gazetecilerden Sevilay Yükselir, Gül'e oturduğu Huber Köşkü'nü bile çok görüyordu. Yükselir, Gül'ün Cumhurbaşkanlığını bırakmasına rağmen Huber'de oturmasına, "Eğer gerçekten etik kurallara saygı ve bağlılık varsa o zaman o köşk bir an evvel boşaltılmalıdır. Devlet terbiyesi bunu gerektirir," ifadelerini kullanacaktı.

Yükselir'in satırlarını tamamlayan açıklamayı gazeteci Devrim Gürkan şöyle yapıyordu: "Abdullah Gül ilk seçildiğinde "Kayseri'den Çankaya'ya" isimli belgesel için Recep Tayyip Erdoğan ile röportaj yapmıştım. Bir sorum üzerine 'Kader arkadaşlığı denmez bizimkine. Koşullar öyle gerektirdi,' demişti. TRT Haber Daire Başkanı Ahmet Çavuşoğlu metni gördüğünde panikledi. En sonunda o kısmı çıkarttık."[46]

Evet, onlarınki kader değil koşul arkadaşlığıydı.

Gül'ün Erdoğan rahatsızlığı

Bu uzun girişten sonra, gelelim belgelere...

Aslında bu konuda bir önceki kitabımızda ayrıntılı notlar verdik. Ancak bugün, bu perspektifle ikili arasındaki kavgaya tekrara düşmeden bakmaya çalışalım.

ABD Dışişleri Bakanlığı'na ait resmi yazışmaları içeren kriptolar incelendiğinde, Recep Tayyip Erdoğan – Abdullah Gül ilişkisine çok erken tarihlerden itibaren geniş yer verildiği gözlemleniyordu. Belgeler, kamuoyunun yaygın şekilde paylaştığı

---

46 http://odatv.com/n.php?n=trt-erdoganin-o-sozlerini-nasil-sansurledi-0502151200.

haliyle AKP'yi, Erdoğan liderliğindeki Nakşibendilik ile Gülen Cemaati'nin bir koalisyonu olarak tarif ediyordu. Belgelere göre, parti içinde Gülen Cemaati'nin liderliğini Abdullah Gül temsil ediyordu. ABD büyükelçileri AKP içindeki çekişmeyi ve değişimi Gülen Cemaati ile Erdoğan arasındaki itişmeyle okuyordu.

Ve yine Wikileaks belgelerine göre Cemaat ve Erdoğan liderliği kritik konularda beraber davranıyordu.

Tarih: 16 Kasım 2002.

Bu tarihli kripto, Abdullah Gül'ün AKP'nin ilk hükümetini kurmak üzere yetkilendirildiği tarihte ABD Büyükelçiliği Başmüsteşarı Robert S. Deutsch tarafından kaleme alındı ve Büyükelçi Pearson'ın onayıyla Washington'a gönderildi.[47]

Söz konusu belgede Gül ile ilgili olarak şu tespit yapılıyordu:

> (...) Gül, uzun süredir Ankara Büyükelçiliği'nin yakın ilişkide olduğu kişilerden biridir. Amerikan zihniyeti ve ABD'nin dış politika öncelikleri konusunda mükemmel bir "kavrayışa" sahiptir (...)

Belgenin henüz AKP hükümeti kurulmadan önce yazıldığı hatırlanırsa, uzun süredir devam eden yakın ilişkinin Refah Partisi'ne kadar uzandığı düşünülebilir. Abdullah Gül'ün Refah ve Fazilet partilerinin fiili sözcüsü olduğu, ılımlı ve etkili bir İslami görüşü savunduğu anlatılırken, Erdoğan'la ilişkisi üzerine belgede şu ifadeler kullanılıyordu: "Erdoğan'a sadık ama kendi ihtirasları var ve zaman zaman bizimle konuşurken, kaba saba bir adam olan Erdoğan'a tabi olmaktan duyduğu rahatsızlığı yansıttı."

Gül'ün Amerikalılara Erdoğan'dan duyduğu rahatsızlığını göstermesi oldukça çarpıcıydı.

Cemaat'in tarafı

Tarih: 28 Şubat 2003.

"Türk Parlamentosu ve Hükümeti ABD'nin Asker Sevkiyatı Kararı Öncesi MGK Toplantısını Bekliyor" başlıklı kriptoyu ABD Ankara Büyükelçisi Robert Pearson kaleme aldı.[48]

Kripto, 1 Mart tezkeresinin arifesinde ve tedirginliğinde yazılmıştı ve hoşnutsuzluk içeriyordu:

---

47 http://wikileaks.org/cable/2002/11/02ANKARA8358.html.
48 http://wikileaks.org/cable/2003/02/03ANKARA1325.html.

Türk Parlamentosu, AKP hükümetinin, ABD birliklerinin Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a sevkiyatı ve Türk askerlerinin Irak'a gönderilmesine izin verilmesine dair karar taslağını görüşmeyi ve muhtemel oylamayı 1 Mart tarihine –Milli Güvenlik Kurulu toplantısından bir gün sonraya– erteledi. Hükümetin karar taslağı ABD birliklerinin Türkiye üzerinden Kuzey Irak'a sevkiyatı ve Türk askerlerinin Irak'a gönderilmesine izin verilmesini kapsıyor. Belirleyici bir MGK tavsiyesi, askeri birliklerin sevkiyatı kararının dinamiklerini değiştirebilir, ama geçen ay toplanan MGK sorumluluğu resmi olarak hükümete bırakmış durumda.

Tam da bu noktada, ilginç bir ismin görüşlerine başvuruluyordu. Bugün Cemaat'in işadamları örgütü olan TUSKON'un o yıllardaki karşılığı olan İŞHAD ile ABD Büyükelçiliği görüşmesi kriptoya şöyle yansıyordu:

(...) Fethullah Gülen bağlantılı (İslamcı) işadamları derneği İŞHAD'ın genel sekreteri ve Gül'le yakın bağlara sahip Mustafa Günay, Türk Devleti ve Hükümeti'nin söz konusu ekonomik kaygıların tamamen bilincinde olduğunu, ama Türk hükümetinin her şeyden önce, Amerikan yönetiminin Saddam sonrası Irak'ta bağımsız bir Kürt devleti kurulmayacağı güvencesi konusunda endişeler taşıdığını söyledi. Günay'a göre, Gül ve Genelkurmay Başkanı Özkök daha uzlaştırıcı (ABD yanlısı) bir görüşe sahipler, ama onları engelleyen iki unsur bulunuyor:

1) Askeri yönetimdeki, Genelkurmay İkinci Başkanı Büyükanıt'ın da dahil olduğu şahinler

2) Türk devletinin ABD'ye yönelik geleneksel şüphelerini taşıyan Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış (...)

Görülüyor ki Büyükelçiliğin de Gül ile bağlantılı olarak tarif ettiği Cemaat'in işadamları örgütü yöneticisi, tercihini Gül ve Özkök'ten yana koyuyordu.

Gözü arkada kalan Erdoğan

Tarih: 20 Ocak 2004.

ABD'nin Ankara Büyükelçisi Eric Edelman'ın Washington'a gönderdiği kriptoda, izleyen günlerde ABD'ye resmi ziyarette bulunacak Başbakan Erdoğan ve AKP hakkında bilgiler bulunu-

yordu.[49] Söz konusu bu belgede Büyükelçi Edelman, AKP'nin olumsuzluklarına işaret etmesine rağmen, bu eksiklikleri aşma potansiyeline sahip tek ismin Erdoğan olduğunun altını çiziyordu.

Wikileaks belgesinden öğreniyoruz ki, Büyükelçi'ye göre ABD müttefiki olan Erdoğan tehdit altındaydı. Bu tehditlerden biri, Erdoğan'a büyük güvensizlik besleyen laik ordu ve bürokrasiydi.

İkincisi ise, AKP içinde Abdullah Gül ve Bülent Arınç gibi isimlerdi.

Büyükelçi Edelman bu konuyu şöyle dile getiriyordu:

> (...) Kabinedeki bakanlar, Erdoğan'ın danışmanları ve bir grup milletvekili bize sürekli olarak Erdoğan ve Gül arasındaki gerginlikleri ve Gül'ün ısrarla Erdoğan'a alttan alta vurma çabasında göründüğünü anlatıyorlar (...)

Büyükelçi Edelman, dönemin Milli Savunma Bakanı Vecdi Gönül'ün kendilerini, Abdullah Gül'ün Arap/İslami yönelimli bir dış politikayı savunduğu konusunda uyardığını da belgede dile getiriyordu.

Tarih: 30 Aralık 2004.

Kripto, "İktidardaki İkinci Yılında Erdoğan ve Ak Parti: Onları, Türkiye'yi, Avrupa'yı Anlamaya Çalışmak" başlığını taşıyordu.

Erdoğan'ın Gül ile geriliminin AKP içine yansıması, Büyükelçi Edelman imzalı tarihi belgede şöyle anlatılıyordu:[50]

> (...) İkinci sorun, AKP'nin koalisyona benzer yapısı, Erdoğan'ın güvendiği bakan sayısının sınırlı olması ve başta Gül ve kısmen Çiçek olmak üzere Erdoğan'ı zayıflatmak için bazı bakanların gayret göstermesidir. AKP içinde hiç kimse Erdoğan'ın parti tabanındaki popülaritesine yaklaşamamaktadır. Gül'ün AKP içinde ve hatta yabancı misafirlerine karşı (örneğin İsrail Başbakan Yardımcısı Olmert) Erdoğan'ın görüşlerini eleştirmeye hevesli olması ve ABD'nin Irak politikasını ya da AB'nin Kıbrıs siyasetini sert bir biçimde eleştirerek Erdoğan'ın manevra alanını daraltması,

49 http://wikileaks.org/cable/2004/01/04ANKARA348.html.
50 http://wikileaks.org/cable/2004/12/04ANKARA7211.html.

> Erdoğan'ın gözünün sürekli olarak arkada kalmasına ve Türk-Amerikan ilişkilerine yönelik muhalif görüşler dile getirerek kendini ispatlamaya çalışmasına neden olmaktadır. Erdoğan'ın 2005 başında kabinede bir revizyona gitmesini bekliyoruz ancak bu süreçte Gül'ün etkisini devredışı bırakması imkânsız görünüyor (...)

Söz konusu kriptoyu daha da ayrıntılandırırsak...

"Başbakan Erdoğan ve Ak Parti iktidarı iyice kontrol altına almış durumda. Bunun tek nedeni şu an için herhangi uygulanabilir bir alternatifin olmaması ve siyasetin derin bir atalet içinde olması" denildikten sonra AKP içindeki gruplaşmalar irdeleniyordu.

Erdoğan'a bakış şu sözlerle yansıyordu:

> (...) Erdoğan'ın iktidar açlığı kendisini, parti içinde keskin otoriter tavrı ve başkalarına duyduğu derin güvensizlikle açığa vuruyor. Erdoğan ve eşi Emine'nin eski bir danışmanının söylediği gibi, "Tayyip Bey Allah'a inanır ama O'na güvenmez." Etrafına dalkavuk (ama küçümseyen) danışmanlarından oluşan demirden bir halka ören Erdoğan, bu yolla kendisini güvenilir bilgi akışından yalıtmış durumda. Bu da ABD'nin Tel Afer ve Felluce'deki operasyonlarının bağlamını –ya da gerçeklerini– niçin göremediğini açıklıyor. Erdoğan'ın üzerindeki İslamcı etkiye gelirsek, muhafazakâr ama maddeci bir Müslüman olan Savunma Bakanı Gönül, kısa süre önce Gül'ün ortağı Davutoğlu'nu "aşırı tehlikeli" sözleriyle tarif etti (...)

Burada bir başka ayrıntıya daha girelim.

Kriptoda Erdoğan'ın hiçbir bağlama oturmayan ve oldukça çok sayıdaki dış gezilerinden de söz ediliyordu. Bu dış gezilerin yarattığı tehlikeyse kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Bu meşakkatli gezi döngüsü Erdoğan'ı ve kurmaylarını yorgun düşürüyor. Partinin, parlamento grubunun ve hükümetin dümenini elinde tutma yetisini sekteye uğratıyor. Milletvekillerini sertçe azarlama alışkanlığı nedeniyle AKP'nin parlamento grubundaki pek çok kişiyi yabancılaştırdı. Dahası, 2002 seçimlerinden önce AKP'ye çok önemli mali destek sunan, İslamcı çevrelerde etkili Anadolulu işadamları derneği MÜSİAD'ın, Erdoğan'ın

erişilmezliğinden olumsuz etkilendiğini anlıyoruz. Etkili İslamcı Fethullah Gülen Cemaati içindeki yayıncı Abdurrahman Çelik gibi bağlantılarımızın bize sağladıkları yorumlardan; AKP içine sızmış olan (Adalet Bakanı Çiçek, Kültür ve Turizm Bakanı Mumcu, 368 milletvekilinin 60 ila 80'i, bürokrasideki kimi atamalar) Cemaat'in Erdoğan ve AKP'ye karşı ikircikli tutumuna geri döndüğünü anlıyoruz (...)

Cemaat'ten bir kaynağın açıklamasına göre, o tarihlerde AKP içinde kendileriyle birlikte davranan 60-80 milletvekili vardı. Ve iddia o ki Cemaat, daha o tarihte Erdoğan'a karşı eleştirel yaklaşıma geri dönmüştü.

Emniyet İstihbarat: Erdoğan'ı suçlayıcı kanıtlara ulaşıldı

Büyükelçi Edelman'ın kriptoda yer alan "AKP'liler arasında bakanlardan tutun da partiye yakın olan, kişilere kadar birçok isim; ulusal, bölgesel, yerel ölçekte ve bakanların aile üyeleri arasında çıkar çatışmaları ile ciddi yolsuzluklar olduğunu bize söylüyor," ifadeleri kuşkusuz bugün daha çok anlam kazanıyordu.

Yıl 2004. AKP sadece iki yıldır iktidarda.

Ve aralarında bakanların da olduğu AKP'liler, gidip ABD'li diplomatlara kendi içlerindeki yolsuzlukları aktarıyor.

AKP'liler dışında bilgi veren yok mu bu konuda?

Ya da yolsuzluk yapanların ismi yok mu?

Olmaz mı!

İşte Amerikan kriptosundan o çok çarpıcı ifadeler:

(...) Belirgin bir biçimde yolsuzluğa bulaştığı söylenen birçok isim arasında İçişleri Bakanı Aksu, Ticaret Bakanı Tüzmen ve AKP İstanbul İl Başkanı Müezzinoğlu yer alıyor. Türk Polis Teşkilatı'nın istihbarat dairesinden bir bağlantımızın verdiği bilgiye göre, Müezzinoğlu'nun tehditle haraç alma ve diğer eylemleri hakkındaki soruşturmada daha şimdiden Erdoğan'ı suçlayıcı kanıtlara ulaşıldı. Anadolu'daki bağlantılarımızda, henüz parti tabanı seviyesinde Erdoğan'ı ve partiyi bu konuda yakından inceleme isteklilği tespit etmesek de, bu eğilim bir saatli bombayı andırıyor (...)

Bu kripto daha önce gündeme geldiğinde, medya bir konuyu itinayla sakladı:

ABD Büyükelçiliği'ne AKP'lilerin yolsuzluk dosyasına dair bilgi veren kişi Emniyet İstihbarat Dairesi'ndendi.

Gülen Cemaati'nin kontrolünde olduğu herkesçe kabul edilen Emniyet İstihbarat Dairesi mensubunun, Recep Tayyip Erdoğan'a uzanan yolsuzluk dosyalarından daha o günlerde bahsetmesi oldukça çarpıcıydı.

ABD'li diplomatların bu konuya dair "saatli bomba" tespiti de dikkate değerdi.

Cemaat'e yakın polislerin elindeki dosyalarla operasyon yapması için, 17 Aralık 2013'ü ya da daha doğru deyişle Cemaat-Hükümet savaşını bekleyecektik.

Oysa ki, yıllar yıllar önce herkes her şeyi biliyordu.

Bir anekdotla bu kriptoyu bitirelim.

Kriptoda "tehditle haraç alma" suçlaması yapılan ve hakkındaki soruşturma Erdoğan'a kadar uzandığı iddia edilen isme dikkat: Mehmet Müezzinoğlu.

Dönemin AKP İstanbul İl Başkanı Müezzinoğlu, önce 2007'de dokunulmazlık zırhına girdi, yani AKP milletvekili oldu.

Ve 2013'ten bugüne de Sağlık Bakanı olarak görev yapıyor.

İşte dünün "tehditle haraç alma" şüphelisi, bugünün Sağlık Bakanı Müezzinoğlu, 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonunun yıldönümünde ne dedi biliyor musunuz:

"Bütün yönetimlerde zaman zaman hata yapan, yanlış yapanlar olabilir. Benim örneğimle, ağzımda çürük diş olabilir. Diş hekiminin görevi çürük dişi ya dolgusunu yapmaktır, tedavisini yapmaktır, yetmiyorsa o dişi çekmektir."

Yani, yolsuzluk ve rüşvetle suçlanan AKP'li bakanları "çürük dişlere" benzeterek, "gerekirse çekilebileceğini" belirtti.

Sonucu biliyoruz.

Keza kendisinden de görüyoruz ki, çekilmek bir yana çürük dişler altınla kaplanıyordu!

Kimseyi değil, Davutoğlu'nu dinliyor

Tarih: 25 Mart 2005

"Türkiye Belirsizliğe Sürükleniyor" başlıklı, ABD Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Robert Deutsch imzalı kriptonun[51] özet bölümü şöyleydi:

---

51 http://wikileaks.org/cable/2005/03/05ANKARA1730.html.

(...) AKP iktidarı altındaki Türkiye, yönetimsel ve yapısal sorunlardan kaynaklanan bir iç ve dış politika belirsizliği ile karşı karşıya. Türkiye'nin kimliği ve ABD'yle ilişkileri ele alış biçimi de dahil, AKP üzerine bir hayli gecikmiş sağlıklı bir tartışma başladı. Ama AKP'nin siyasi şaşkınlığı, yeniden dirilen milliyetçiliğin doldurmak istediği bir iktidar boşluğu yaratıyor. Bu belirsiz dönem uzayabilir, AB reformlarını ve ikili ilişkileri daha da zorlaştırabilir. Bu belirsizlik, bir sonraki kriz bir hesaplaşma anında yeni siyasi alternatifler yaratana dek sürebilir (...)

ABD misyonunun AKP'nin geleceğine ilişkin özellikle "yeniden dirilen milliyetçilik"le ilgili olarak kaygılar taşıdığı görülüyordu.

Devamında, yakın isimlerin ağzından Erdoğan'ın tek adamlığı anlatılıyordu:

(...) Başbakan Erdoğan yalıtılmış bir halde. Kabinesi ve parlamento grubuyla bağını yitirdi. Milletvekilleri ve bakanlardan, hatta Erdoğan'a yakın olan Enerji Bakanı Güler'den bile Erdoğan'a rahat erişemedikleri veya onun gazabına uğrama korkusuyla kendilerini onun karşısında el pençe divan durmak zorunda hissettiklerine dair yakınmalar işitiyoruz. AKP'nin ekonomi politikalarını hararetle savunan işadamları dernekleri başbakanın kendilerine kulak vermediğini söylüyorlar. Tarikatın iki numaralı isminin ağzından doğrudan duyduğumuza göre Erdoğan kendisini, içinde büyüdüğü Nakşibendi İskender Paşa tarikatındaki en yakın dini danışmanlarından bile uzaklaştırmış (...)

Kriptoda Erdoğan'ın içinde bulunduğu iktidar kibri ise şöyle aktarılıyordu:

(...) Geniş bir yelpazedeki bağlantılarımızın söylediğine göre, Erdoğan çok az okuyor, okuduğu zaman da ağırlıkla İslami eğilimli basını takip ediyor. Egemen düzen içinde geniş ve derin bağlantıları olan diğerlerine göre, Erdoğan Dışişleri Bakanlığı'nın analizlerinden yararlanmayı reddediyormuş, ordu ve MİT kendisine rapor geçmeyi bırakmışlar. Erdoğan hiçbir zaman gerçekçi bir dünya görüşüne sahip olmadı, ama İslamcı cenahtan 'Hoca' lakaplı Erbakan'ın Saadet Partisi'nce geride bırakılma korkusu

bunun başlıca emarelerinden biri oldu. Bunun yerine Erdoğan karizmasına, içgüdülerine ve İslamcı dış politika danışmanı ve Gül'ün müteffiki Ahmet Davutoğlu benzeri, internette yayımlanan komplo teorilerinde veya yeni Osmanlıcı-İslamcı fantezilerde kaybolmuş danışmanlarının aktardıklarına güveniyor (...)

Bugün başbakan olan Ahmet Davutoğlu için yapılan tespitlerin çarpıcılığına dikkat çekip, kriptoda sözün Erdoğan ve Gül arasındaki iktidar kavgasına nasıl geldiğine bakalım:

> (...) AKP içerisinde, daha ideolojik bir duruşu olan Başbakan Yardımcısı/Dışişleri Bakanı Gül, özellikle Erdoğan'ın yurtdışı gezileri sırasında sahne arkasından ipleri oynatıyor. Gül, Erdoğan'ın altını oyuyor ve partide daha fazla kontrol sağlamaya çalışıyor gibi görünüyor. AKP'nin iktidara gelişinden dört ay sonra Erdoğan'a devretmek zorunda kaldığı başbakanlıkta yeniden hak iddia etme umudunda. Görece daha iyi durumdaki İngilizcesiyle Gül, "ılımlı" ya da "modern" biri imajı çizmeye çalışıyor. Açıkçası, Gül'ün mevkidaşları onun Erdoğan'dan çok daha ideolojik bir Batı karşıtı dünya görüşü olduğunu söylüyor. Gül, pragmatik karakterini yansıtırcasına, ikili ilişkilere ve Irak seçimlerinden bu yana Türkiye'nin izlediği Irak politikasına dair kimi yapıcı açıklamalarda bulundu. Ancak, Gül ve benzer şekilde düşünen bir grup milletvekili ve gazetecinin, kendisi de İslami/Sünni dayanışması duygularının tesirindeki Erdoğan'ı etki altında bırakmanın bir yolu olarak Amerikan karşıtı yaklaşımları kışkırtmaya devam ettiğini görüyoruz (...)

ABD'li diplomata göre, kabine, Erdoğan ile Gül'ün güç savaşının alanıydı. Abdullah Gül, Erdoğan'a karşı unsurları kendi etrafında toplamaya çalışıyordu. Bir yandan Erdoğan'ı Batı'ya karşı kışkırtırken, öte yandan Batı'yla iyi ilişki kurmayı seçiyordu.

AKP'li bakanların rahatsızlığı

Kriptoda bizzat AKP içindeki isimlerin Erdoğan'a ilişkin şikâyetlerinin yer aldığı çarpıcı bir bölüm vardı:

> (...) AKP'nin düzensizliği Erdoğan'ı destekleyenlerde olduğu gibi, AKP'yi oluşturan diğer eğilimlerin bazılarında da ciddi iç huzursuzluklar yarattı. Enerji Bakanı Güler ve Maliye Bakanı

Unakıtan güvenilir bir aracıyla bize, Erdoğan'ın gerek iç politikada gerekse ABD'yle ilişkilerin yoluna koyulması hususlarında nasıl ilerleyeceğini bilmediğini ilettiler. İslamcı cenahın önemli isimlerinden Başbakan Yardımcısı Şener, AKP içindeki bağlantılarımızdan ikisine, parti içinde başını alıp gitmiş yolsuzluklara duyduğu tiksintiyle istifa etmek üzere olduğunu söylemiş. Erdoğan'ın en yakın iş ortaklarında tarikat içindeki arkadaşlarından ve İstanbul'daki danışmanlarından biri olan Hasan Osman Çelik, bu hükümet için bir gelecek görmediğini ve daha esnek ve açık bir liderin zamanının geldiğine inandığını söylüyor. Fethullah Gülen Cemaati'nin önde gelen isimlerinden, AKP içinde 60 veya daha fazla milletvekili üzerinde etkisi olduğu söylenen Abdurrahman Çelik, Gülenciler'in Erdoğan'ın bu işi kıvıramadığına kanaat getirdiğini belirtti (...)

Öyle anlaşılıyor ki... AKP içinde Erdoğan'dan kurtulmak isteyen geniş bir çevre daha o yıllarda oluştu. Bunun içerisinde başı çekenlerden biri de, AKP içinde en az 60 milletvekili üzerinde etkileri olduğunu söyleyen Gülenciler'di.

ABD, Gül-Erdoğan kavgasından şikâyetçi

Tarih: 11 Nisan 2005.

"Türk Dışişleri Müsteşarı Tuygan'ın Washington Ziyareti İçin Bilgilendirme" konulu kriptoyu Büyükelçi Eric Edelman kaleme aldı.[52]

Kripto, Müsteşar Tuygan'ın ABD ziyareti öncesinde bilgilendirici bir not içeriyor ve özet bölümünde soğuk rüzgârlar esiyordu:

(...) Türk Dışişleri Müstaşarı Tuygan, Türk hükümetinin stratejik ortaklıktan bahsetmeyi sürdürdüğü ama ikili ilişkilerin Türk tarafının doğrultusu ve niyeti konusunda şeffaflıktan yoksun olması nedeniyle bozulduğu bir dönemde Washington'a geliyor. İktidardaki AKP yetkilileri ikili ilişkilerde herhangi bir sorun olduğu iddiasını reddediyor ya da olanlardan ABD politikalarını sorumlu tutuyorlar. Türk Genelkurmayı liderliği dışında çok az Türk yetkilisi ilişkileri gayretle ve tutarlı bir biçimde savunuyor. Başbakan Erdoğan ile Cumhurbaşkanı Gül arasındaki rekabet ve ikilinin devlet kurumlarıyla aralarındaki mesafe, görüşlerimizi iletmemizi veya tutarlı, zamanında bir cevap alabilmemizi güçleştiriyor (...)

52 http://wikileaks.org/cable/2005/04/05ANKARA2076.html.

Edelman Washington'a, abartılı olabilirse de, Erdoğan-Gül rekabeti nedeniyle Hükümet'le diyalog sorunu yaşadıklarını iletiyordu.

Kriptoda yine Erdoğan tasvirleri geniş yer tutuyordu. Bu tasvirlerden biri yine Gül'le ilişkisini konu alıyordu:

> (...) Yeterli bilgiye sahip olmayan dar bir danışmanlar halkasına tutunan Erdoğan, yönetim tarzını karizma (şimdiye dek belli bir formüle dayanan) ve kabine ile parlamento grubu arasındaki etkin işbirliği yerine süreklileşmiş yurtdışı gezilerine dayandırmayı sürdürüyor. Dahası, hâlâ oldukça etkili ve AKP başlığında temkinli olan devletin önemli kurumlarıyla (silahlı kuvvetler, MİT, yargı, bürokrasi) işlerlik kazanmış bir ilişki kuramadı. Gül'ün kendisinin altını oymaya çalıştığını anlamış görünüyor, ama ne iç ne de dış siyaset sahnesinde onun yerine birini atamış değil (...)

Kriptoda Türk dış politikasının sorunları çeşitli başlıklar halinde ele alınıyordu.

Tam da bu noktada, Orta Asya bölümünde dikkat çekici bir cümleden bahsedelim. İlki, bugün başbakan, o gün danışman olan Davutoğlu'nu ilgilendiriyordu: "Başbakanlık dış politika danışmanı ve Gül'ün ortağı Davutoğlu gibi kimileri, Rusya'yla 'Avrasya' işbirliğine gitmeyi Orta Asya'da dinamik bir Türk varlığını yeniden tesis etmenin bir yolu olarak görüyor."

Davutoğlu, kriptoda hiç de hak etmediği şekilde "Avrasyacı" olarak adlandırılıyordu.

Tarih: 4 Haziran 2005.

AKP'de kabine değişimi gerçekleşmiş ve analizi kriptolaştırılıp Washington'a gönderilmişti. Belgelere göre; kabineden gönderilen Sami Güçlü, Zeki Ergezen, Güldal Akşit'in yerlerine getirilen Mehdi Eker, Faruk Nafiz Özak, Nimet Çubukçu bu çatışmada Erdoğan'ın Gül'e karşı elini güçlendiriyordu. Gidenler Gül'cü, gelenler Erdoğan yanlısıydı.[53]

8 Haziran 2005 tarihli belgede konuyla ilgili şu tespit yapılıyordu:

> (...) Uzun zamandır kabinede değişiklik yapacağı konuşulan Başbakan Erdoğan, bu konuda ani bir çıkış yaptı. Kendisine parti içinde en büyük rakip olarak gördüğü Dışişleri Bakanı Abdul-

53 http://wikileaks.org/cable/2005/06/05ANKARA3199.html.

lah Gül'ün etkisini adım adım kırabilmek için, Erdoğan'ın dikkati Gül'e yakın bakanlar üzerinde olacaktır (...)

Söz konusu kabine değişimi aynı belgede şu ilginç tespitle ele alınıyordu:

(...) Şubat 2005'te Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun istifasının ardından, Erdoğan bu göreve geçici olarak, önce Devlet Bakanı Beşir Atalay'ın, sonra da nihai olarak Atilla Koç'un atanması kararında Abdullah Gül'e bağlı kalmaya devam etmiştir. Şimdilerde Erdoğan bu durumu atlatmış, kararsız tutumunu geride bırakmış görünmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler'in 6 Haziran'da bize yakın kaynaklardan birine aktardığına göre, Erdoğan, Abdullah Gül ve çevresindekilerin kendi politikalarına ne denli zarar verdiklerini anlamış ve bu doğrultuda bir karar vermiş durumdadır (...)

Ve son olarak... 2007 seçimlerinden AKP'nin yüksek oy oranıyla çıkması, cumhurbaşkanını tek başına belirleyebileceği iradeyi de ortaya çıkardı. 14 Ağustos 2007 tarihinde Dışişleri Bakanı Abdullah Gül tekrar aday oldu, 28 Ağustos 2007 tarihinde 339 oy alarak cumhurbaşkanı seçildi.

Bu sürece yansıyan belgelerde de Gül'e Amerikan desteğini görüyorduk.

29 Ağustos 2007 tarihli, Büyükelçi Ross Wilson onaylı belgede Gül'ün Çankaya'ya çıkışı değerlendiriliyordu.[54]

Söz konusu kriptoda; Gül'ün Erdoğan'ın özensiz üslubuna kıyasla sakin ve pragmatik bir dilinin olduğu, Özal ve Demirel gibi bir lider potansiyeli taşıdığı, uluslararası ilişkilerdeki başarılarının ülke içindeki gerilimde Gül'ün lehine olacağı, Erdoğan'ı tamamlayacağı, hatta onu gölgede bile bırakabileceği iddia ediliyordu.

ABD kriptolarına yansıyan Gül-Erdoğan gerilimi hakkında, bugünkü büyükelçiler ne yazıyorlardır acaba?

Bir gün yeni sızıntılar gerçekleştiğinde, elbette onları da öğreneceğiz.

Zira, gerçeklerin bir gün ortaya çıkmak gibi kötü bir huyu vardır!

---

54 http://wikileaks.org/cable/2007/08/07ANKARA2234.html.

ABD AKP'NİN YATAK ODASINDA

AKP dönemi, özel hayat tartışmalarının merkezde olduğu bir süreci beraberinde getirdi. Alkol, giyim, "kızlı erkekli" evler, cinsellik, kürtaj gibi vatandaşların özel yaşamlarına dahil olan konular, siyasetin de gündemindeydi.

ABD kriptolarında da bu durum ilginç bir şekilde yer alıyordu.

Örneğin...

AKP'nin zinayı suç kabul eden düzenlemeyi 2004 yılında Meclis'e getirme girişimi, ABD tarafından pek de hoş karşılanmıyordu.

Önce bu konuya dair bir yanılgıdan söz edelim.

Konu ne zaman gündeme gelse, muhalefet "AKP'nin zinayı serbest bıraktığını" söylüyordu. Ancak durum tam olarak böyle değildi.

Eski Türk Ceza Kanunu (TCK) 440. maddesi kadınlar, 441. maddesi de erkekler için "zina suçu"nu düzenliyordu. Ancak kadınlar ve erkekler için farklı zina tanımları vardı. Kanunda kadınlar için "zina eden karı hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis cezası tertip olunur" yazarken, erkekler için "karısı ile birlikte ikamet etmekte olduğu evde yahut herkesçe bilinecek surette başka yerde karı koca gibi geçinmek için başkası ile evli olmayan bir kadını tutmakta olan koca hakkında altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur" şeklinde düzenleme yer alıyordu.

Anayasa Mahkemesi, bu maddenin eşitliğe aykırı olduğu ve erkekler için zinanın dar olarak tanımlandığı gerekçesiyle 23 Eylül 1996'da 441. maddeyi iptal etti. Mahkemenin verdiği bir yıllık sürede yeni düzenleme yapılmayınca, "zina" erkekler için suç olmaktan çıktı. Ancak bu iptal üzerine, "zina" erkekler için serbest, kadınlar için ise suç haline geldi. Bu eşitsizliğe de itiraz üzerine, Anayasa Mahkemesi 23 Haziran 1998'de 440. maddeyi iptal ederek "zinayı" kadınlar için de suç olmaktan çıkardı. Aslında...

Anayasa Mahkemesi'nin iptalinin ana sebebi zinanın suç olması değil, kadınlarla erkekler arasındaki açık eşitsizlikti. Ancak bu eşitsizliği gidermek için yapılan iptallere Meclis yeni düzenlemeyle yanıt vermeyince "zina" suç olmaktan çıktı.

Ve AKP iktidara geldi...

Yıl: 2004.

AB müktesebatı çerçevesinde Türk Ceza Kanunu'nda reform görüşülürken, AKP "zina"nın tekrar suç sayılması önerisinde bulundu. Ancak, Avrupa Birliği ve muhalefet itiraz etti.

Bunun üzerine AKP "zina"nın suç sayılması girişiminden vazgeçti.

Ve sonunda, yeni TCK 26 Eylül 2004'te "zina suçu" olmadan yasalaştı.

ABD kriptolarına bakınca görülüyor ki:

Büyükelçiler bu süreci sadece takip etmekle kalmayıp, AKP'lilerin özel yaşamlarına dair önemli ayrıntıları da not ediyorlardı. Ve bunların hepsi kripto halinde Washington'a gönderiliyordu. Üstelik bu bilgileri yabancılardan değil, doğrudan AKP ile o dönem iç içe olan kişilerden alıyorlardı.

Bir nevi, bilgi verenlerin de AKP'lilere dair ciddi biyografik istihbarata sahip olduğu anlaşılıyordu. Bu kişilerin kim olduğunun yanıtını tahmin etmek de güç değildi.

Ve başlayalım...

AKP'lilerin özel hayatları kriptolarda

Tarih: 10 Eylül 2004.

ABD Ankara Büyükelçiliği'nden Washington'a bir kripto gönderildi.

"İktidardaki Ak Parti'nin İkiyüzlü Yemini: Zina Ve Evlilik Dışı İlişkiyi Yeniden Suç Olarak Gösterme Girişimi" başlıklı belgeyi Büyükelçi Eric Edelman kaleme aldı.[55]

Kriptonun başlığı yeterince açıktı.

Belgenin özet bölümünde Edelman zina yasası getirmeye çalışan AKP'nin durumunu şöyle anlatıyordu:

> (...) İktidardaki Ak Parti'nin (AKP) zina ve evlilik dışı ilişkiyi yeniden suç haline getirme girişimi, AKP'nin AB değerlerine bağlılığı ve parti önderliğinin İslamcı köklerinden uzaklaşma becerisi konusunda ciddi soru işaretleri yaratıyor (...)

---

55 https://wikileaks.org/cable/2004/09/04ANKARA5114.html.

Söz konusu tarihte, Türkiye'nin AB üyeliği için Kopenhag kriterlerini yasalarına uygulamaya çalıştığını hatırlatalım. Kriptonun yazılmasından bir ay sonra (Ekim ayında) yayımlanacak AB İlerleme Raporu tartışılırken, AKP beklenmedik bir zina adımı atıyordu.

Üstelik, AKP'nin önerisi 5-9 Eylül'de Türkiye'de olan AB'nin Genişlemeden Sorumlu Komiseri Günter Verheugen'in ziyaretinin ortasında gerçekleşiyordu.

Büyükelçi Edelman, Verheugen'in tepkisini şöyle aktardı: "Konuyu Erdoğan ve Gül'le gerçekleştireceği özel buluşmalarda gündeme getirmeyi planlamış olan Verheugen 9 Eylül'de, AKP'nin bu hamlesini 'bir şaka olmalı' sözleriyle betimlediği bir açıklama yapma ihtiyacı duydu."

ABD'li diplomat Edelman, AKP'nin zina çıkışının şaka olmadığını, "İslami duyarlılıkları olan AKP'nin hamlesi bir şaka değil. Erdoğan ve arkadaşları bir kez daha zamanlama ve gündem konusunda tartışmalı bir tercihte bulundular," ifadeleriyle Washington'a iletti.

İşte tam da bu noktada Edelman, yasaya ilişkin AKP'nin nabzını ölçmeye çalışıyordu.

Son dönemde Erdoğan'a sadakatle bağlı olan ve "Cumhurbaşkanına rüşvet aldı diyen puşt oğlu puşttur," sözleriyle gündeme oturan Tansu Çiller'in başdanışmanı Hüseyin Kocabıyık, AKP döneminde müsteşarlık yaparken 2004 yılının Haziran ayında Kürşat Tüzmen'le anlaşamayarak istifa eden Nevzat Saygılıoğlu, daha sonra Gül'ün karşısına cumhurbaşkanı adayı olarak çıkma cesaretini gösteren dönemin AKP milletvekili Ersönmez Yarbay bilgi verenlerden bazılarıydı.

Büyükelçi Edelman üç isimden aldığı bilgiyi şöyle aktardı:

> (...) Daha da önemlisi merkez sağ muhalefetin önde gelen temsilcilerinin (örneğin siyasi danışman Hüseyin Kocabıyık) ve bu çizgiye yakın veya AKP'nin içinden isimlerin (eski Gümrük Müşaviri Nevzat Saygılıoğlu, AKP milletvekili Ersönmez Yarbay) küçümser yaklaşımları. Gerek 'seküler' kanattan, gerek AKP'nin muhafazakâr muhaliflerinden kaynaklanan bu yaklaşım AKP'yi ikiyüzlü olarak tanımlıyor (...)

ABD Büyükelçisi Eric Edelman işte tam da bu noktada, neden "ikiyüzlü" tabirini kullandığını dile getirecekti. Aynen aktaralım:

(...) Siyasi yelpazenin farklı renklerinden birçok bağlantımız, eğer girişim başarılı olursa, Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik (sekreteriyle açıkça ilişki yaşayan), İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu (ergenlik çağındaki kızları tercih eden) ve Erdoğan'ın dış politika danışmanı Ömer Çelik'in (Rus hayat kadınları), adli kovuşturmaya maruz kalabilecek pek çok AKP'li yetkili arasında olacağını açıkça belirtti (...)[56]

Yanlış okumadınız.

Evet, AKP'nin önemli isimlerinden Hüseyin Çelik, Abdülkadir Aksu ve Ömer Çelik'in özel hayatlarına dair iddialar, ABD büyükelçisinin ajandasına not edilmişti. Ve bu isimlerden daha fazla AKP'linin de benzer "ikiyüzlü" durumda olduğu ima edilmişti.

Dahası, bu özel hayat iddiaları, "zina yasasıyla cezalandırılmalılar" denilip kripto haline getiriliyor ve Washington'a gönderiliyordu.

Neler oluyordu?

Yurt gazetesinin haberi

Aslına bakılırsa...

Bu "ikiyüzlülük" imasını kullanan tek kişi Büyükelçi Edelman değildi...

AKP Genel Başkan Yardımcısı ve Sözcüsü Hüseyin Çelik, 2013 yılının Ekim ayında "muhafazakâr yaşam tarzı"nı savunan çıkışlarıyla gündeme geldi. Çelik'in bir TV programı sunucusu olan Gözde Kansu'yu, "dekolte" giydiği gerekçesiyle işten attırdığı iddiası çok tartışıldı.

İşte tam da bu noktada, *Yurt* gazetesi kamuoyu dikkatinin üzerinde toplandığı Hüseyin Çelik'i "mercek altına" aldı. "Kamuoyunda AKP'nin 'ahlak bekçisi' gibi bir kimlikle öne çıkan Hüseyin Çelik hakkında bir süredir Ankara'nın politik kulislerinde gündeme getirilen çeşitli iddialara kulak verdik," denilen haberde bazı sorular sıralandı. "Hüseyin Çelik'in 'Sicil Amiri' konumundaki Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'a yöneltiyoruz," diye başlayan sorular şöyleydi:[57]

---

56 "(...) Many contacts from across the spectrum have remarked bluntly that, were the move to succeed, Education Minister Huseyin Celik (openly consorting with his secretary), Interior Minister Abdulkadir Aksu (a predilection for teenage girls), and Erdogan foreign policy advisor Omer Celik (Russian prostitutes) would be among the many AKP officials vulnerable to prosecution. (...)"

57 *Yurt* gazetesi, 14 Ekim 2013.

– AKP genel başkan yardımcısı (yani sizin yardımcınız) olan Hüseyin Çelik'in biri resmi nikâhlı, diğeri imam nikâhlı iki eşi olduğu doğru mu?

– Hüseyin Çelik'in, ilk eşi Şahsenem Sema Hanım ile evli olduğu sırada, aynı zamanda kendi sekreteri olan Ş.A. ile ilişki kurduğu ve bu ilişki olayının bir süre sonra size kadar intikal ettiği doğru mu?

– Şahsenem Sema Hanım'ın olayı eşiniz Emine Hanım'a nakletmesi üzerine sizin Hüseyin Çelik'i çağırarak, "Ya bırak ya istifa et" dediğiniz doğru mu?

– Hüseyin Çelik'in uzun konuşmalar sonucu sizi "İkinci eşimle de imam nikâhlıyım. Çok seviyorum. İslam'da çok eşliliğe izin vardır," gerekçesiyle ikna ettiği doğru mu?

– Hüseyin Çelik'in iki çocuklu ilk eşi Şahsenem Sema Hanım Dikmen'de ikamet ederken, Çelik'in imam nikâhlı ikinci eşi Ş.A.'ya Oran'da genişlettiği bir daire tuttuğu ve Ş.A.'nın Çelik'ten olan oğlu ile orada yaşadığı doğru mu?

– Çelik'in imam nikâhlı ikinci eşinin kadrosunun halen Meclis'te gözüktüğü, ancak kendisinin AKP Merkezi'nde Çelik'e bağlı olarak çalıştığı doğru mu? Siz bu durumu onaylıyor musunuz?

– Çelik'in sizin ve AKP camiasının bildiği bu çift eşlilik durumu, "İslam'da çokeşlilik vardır" gerekçesi ile mi sizin nezdinizde ve AKP camiasında ahlaki ve etik açıdan bir sıkıntı ve rahatsızlık yaratmıyor?

– Muhafazakâr yaşam tarzı adına "dekolte"ye karşı TV'lerde ve kamuoyunda AKP Sözcüsü olarak "ahlak bekçisi" rolünü üstlenen Hüseyin Çelik'in kendi yaşamında "çift eşlilik" durumunu sürdürmesi, AKP'nin kurumsal kimliği bakımından sizce "ahlaki bir sorun" yaratmıyor mu?

– Sayın Başbakan, "Âleme verir talkını, kendi yutar salkımı" atasözünün sizce anlamı nedir?

Önkibar'ın iddiaları

Yurt gazetesinin Çelik'in özel yaşamına dönük ithamlarını, muhafazakâr camiadan gelen ve AKP camiasını yakından tanıyan Sabahattin Önkibar daha da ileri götürdü. Önkibar, *Yurt*'un ifadelerine şunları ekleyecekti:

"Bugün AKP'de 40 civarında ismin ikinci eşleri var ki bunlar

TBMM'ye gelmeden önce tek eşlilerdi. AKP'lilerin sekreter merakı yeni değil. Gümüşhane eski milletvekili Sabri Varan'ın sekreteriyle evlenmek için eşi ile yaşadığı kavgalar medyaya malzeme olmuştu. Aynı şekilde Afyon mebusu Halil Ürün'ün eşinin sekreter ilişkisi nedeniyle kocasını Emine Hanım'a şikâyet ettiği gazete manşetlerine çıktı. Keza Yusuf Özal'ın oğlu İbrahim Özal'ın sekreteriyle ilişkisi yüzünden ailesinin dağıldığı kayıtlarda! Tabii AKP'lilerin skandalları sekreterlerle sınırlı değil. Hele bir tanesi var ki uluslararası krize sebep oluştu. KEİ toplantısı için Belgrad'a giden AKP'nin eski Bayındırlık Bakanı Zeki Ergezen'ın kat görevlisi sarışın hizmetçiye cinsel istismarda bulunduğu hem Sırbistan'ın *Novesti* gazetesine hem de *Sözcü*'ye malzeme olmuştu ki bu olay üzerine iki ülke arasında kriz çıkmış ve Sırbistan nota vermeye kalkışmıştı."[58]

Hüseyin Çelik'in yanıtı

Hüseyin Çelik, özel yaşamını hedef alan bu iddialara o günlerde çok sert yanıt verdi. Çelik şunları söyledi:

"Son günlerde, şahsi ve ailevi hayatımla ilgili alçakça dedikodu, yalan ve iftiralarla dolu son derece kirli bir kampanya başlatılmıştır. Bugüne kadar daha çok sosyal medya üzerinden yürütülen bu kampanya, şimdi marjinal ideolojik grupların sesi olan gazetelere taşınmıştır. 'Cemaati ve Ak Parti'yi Bitirme Eylem Planı'nda, 'M.E. Bakanı Hüseyin Çelik, kamuoyunda yıpratılacaktır' diye hedef gösterilen tek bakandım. Bugün Ergenekon davasında yargılama konusu olan söz konusu belgeden beri, şahsıma yönelik bu kirli ve alçakça kampanya sürdürülmektedir. Bugüne kadar, söz konusu pespayeliklere, belden aşağı vurmalara, iddia sahiplerini ve iddialarını ciddiye almadığım için cevap vermedim. Bugün bu adice iftiralar, bu sefer sahibi bir CHP milletvekili olan, Beşar Esad'ın yayın organı gibi hareket eden bir gazeteye taşınmıştır. Bu sefer, kamuoyuna ve bizi seven insanlara duyduğum saygıdan dolayı, onların gerçekleri bilmesi adına bu açıklamaları yapıyorum. Hem tüm halkımız, hem Ak Partili yol ve dava arkadaşlarım bilsinler ki, şahsıma yöneltilen bu iddialar, külliyen yalan ve iftiradır. İddia sahipleri, iddiasını ispat etmekle yükümlüdür. Aksi halde iftiracı olurlar. Bu kampanyanın hedefi elbette partim ve iktidarımızdır. Bizimle siyaseten mücadele

58 Sabahattin Önkibar, *Aydınlık*, 15 Ekim 2013.

edemeyenlerin, böyle ucuzcu ve ahlak dışı yöntemlere başvurmaları onların zavallılığının bir göstergesidir. Unutulmasın ki, dedikodu nefret edenler tarafından çıkarılır, aptallar tarafından yayılır ve geri zekâlılar tarafından inanılır. 'Çamur at, tutmazsa izi kalır.' yöntemiyle rakipleriyle mücadele edenler, bilsinler ki, o çamur bir gün kendi suratlarına sıçrar."

Hüseyin Çelik'in *Yurt* gazetesinin haberi üzerinden CHP'yi suçlamasının nedeni, gazetenin sahibinin CHP milletvekili Durdu Özbolat olmasıydı.

AKP'li Çelik, bu durumu CHP'nin siyaset tarzına bağladı ama ertesi gün çarpıcı bir gelişme yaşandı:

Yurt gazetesi "Haddimizi aştık!" sürmanşetiyle şunları yazacaktı:

"Ankara'da politikacıların özel yaşamına ilişkin söylentilerin yarattığı büyük rahatsızlık su yüzüne çıktı. Bu nedenle verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı Başbakan'dan, Hüseyin Çelik ve ailesinden özür dileriz. Başbakan Erdoğan'a yönelttiğimiz Hüseyin Çelik'e ilişkin soruları geri çekiyoruz. Tüm politikacılara kendi özel yaşamında mutluluklar diliyoruz."[59]

Bu bir özür dileme miydi?

Şu bilgiyi verelim; *Yurt*'a "geri adım attıran" bizzat CHP Milletvekili Özbolat'tı. Gazete yönetimini arayarak, kesinlikle özür dilenmesini istedi.

Gazetenin editoryal kadrosu da "Haddimizi aştık!" sürmanşetiyle okurlarının karşısına çıktı.

Kısacası...

Hüseyin Çelik'in iddia ettiği gibi CHP, Baykal'ın kasetini miting meydanlarında "Ne özeli, genel genel" diye anlatan Erdoğan'a rağmen, Çelik'in özel hayatını bir siyaset aracı olarak kullanmamıştı.

Ancak Hüseyin Çelik'in sert yanıtında bir ayrıntı daha vardı.

Ergenekon davasına konu olan ve "ıslak imza" tartışmalarıyla ünlenen "İrticayla Mücadele Eylem Planı"nda, Hüseyin Çelik'in adı verilerek "Okullarda, öğrencilere ait ibadet görüntülerinin medyada yoğun olarak yer alması sağlanarak Milli Eğitim Bakanı (Hüseyin Çelik) kamuoyu nezdinde yıpratılacak" ifadeleri kullanılmıştı. Çelik, kendi özel hayatının gündeme gelmesini yorumlarken bu ifadeye atıfta bulunmuştu.

Yakın dönemde ortaya çıkan gelişmeler, söz konusu belgenin

---

59 *Yurt* gazetesi, 15 Ekim 2013.

bir Cemaat komplosu olduğunu kanıtladı. Hatta, sahte olduğu kanıtlanan belgenin muhatabı AKP'nin de bu noktaya geldiğini görüyoruz.

O halde soralım: Yoksa İrticayla Mücadele Eylem Planı'nı hazırlayan el, Hüseyin Çelik'e mesaj mı vermişti? Hüseyin Çelik'in, Hayati Yazıcı'yla birlikte Cemaat'e karşı en tutuk, dahası en siper bakan olmasının sırrı neydi? İki ismin de Cemaat operasyonlarıyla birlikte koltuktan alınması tesadüf müydü?

Neyse...

Herkesin özel hayatı kendisini ilgilendirir ve bunlar siyaset malzemesi yapılmamalıdır, diyelim.

İmam nikâhı aldatmaya kılıf

Bununla birlikte...

Kriptolara yansıyan benzer iddiaların bunlarla sınırlı kalmadığını söyleyelim ve devam edelim.

Hatırlanırsa... Cemaat 17 Aralık sonrası, AKP'ye yolsuzluk dışında özel hayat göndermeleriyle de vurdu.

İran yanlısı olduğunu iddia ettiği AKP'lilerin "Muta nikâhı" denilen "hülleli imam nikâhı"yla ilişki yaşadığına dair sayısız ithamda bulunan Cemaat'in sözlerini hatırlatan bazı ifadeler, Büyükelçi Edelman'ın kaleminden de çıkmıştı: "Bağlantılarımız, bir din adamının evliliği takdis etmesiyle gerçekleştirilen imam nikâhı uygulamalarının (birkaç saatlik yada süresiz olarak), aslında aldatmak için bir kılıf olduğuna işaret ettiler."

İslamiyet'teki zina hukukundan bahseden Büyükelçi Edelman, yasa çıkarsa pek çok kadının sokakta kalmamak için kocalarını ihbar etmeyeceği ve yasanın kadınlar için geçerli olacağı fikrini kriptoya not ediyordu. Edelman, AKP'nin yasaya ilişkin samimiyetsizliğiniyse yine AKP'li bir ismin ağzından şöyle aktarıyordu:

> (...) Buna ek olarak, Yarbay gibi AKP'yi içeriden eleştirenlerin altını çizdiği üzere, AKP liderliği zinanın yeniden suç olarak tanımlanması çabasıyla dikkatleri dağıtarak Ceza Yasası'na dair ciddi sorunlar içeren, ifade özgürlüğünü sınırlandıran (Cumhurbaşkanlığı veya Silahlı Kuvvetler'e hakaret içeren ifadeleri düzenleyen 159. madde) veya İslami kıyafetlerin giyilmesini cezalandıran maddeleri tartışmadan uzak tutuyor (...)

Büyükelçi'nin "zina" mesaisi

ABD'li diplomat Edelman bu noktada önemli bir soru soruyor, "Neden bu tasarı, neden şimdi?" diyerek zina yasasını ve zamanlamasını sorguluyordu. Sıraladığı cevapları verelim:

> (...) İktidara geldikleri günden bu yana gerek Erdoğan gerekse de Gül kamuoyu önünde tekrar tekrar değiştiklerini, kendilerinin ve partilerinin demokratik değerlere bağlılığını ifade ettiler. Ancak, AKP'nin Türkiye'nin katı, kalıplaşmış düzeninin yüksek duyarlılık gösterdiği alanlarda dolaşma çabalarını gördükçe, her ikisinin de iyice içlerine işlemiş olan İslami güdülerinin pençesinde olduğunu görüyoruz. Erdoğan bu eğilimi daha açık, mütedeyyin kitlelerin çıkarlarının yılmaz savunucusu rolüne bürünerek sergilerken, Gül ise dost canlısı bir tutumun ardına saklanarak, AKP'li bağlantılarımızın mümkün olan en geniş kesimine göre çok daha bariz bir gizleme çabasıyla sergiliyor.
>
> Dahası, her ikisi de böylesi bir girişimi ilkin, partinin istihdamı artırma veya başörtüsü sorununa kalıcı bir çözüm getirme konusundaki beceriksizliği yüzünden giderek daha fazla aklı karışacak AKP tabanına seslenme fırsatı ve ikincisi Kemalizmin hakim, dar laiklik tanımı ve günah olan bir şeye onay vermeleri sebebiyle "laikler" üzerinde ek bir baskı oluşturma fırsatı olarak görüyor. Diğer belirleyici faktörler arasında, her birinin diğerini saf dışı bırakmaya kararlı olduğu Erdoğan-Gül rekabeti ve Erdoğan'ın kendi partisi içindeki en radikal unsurlarca atılan siyasi adımları kontrol etmekteki yetersizliği yer alıyor (...)

Büyükelçi Eric Edelman'ın, AKP'nin İslami bir gizli ajandası olduğu yolundaki tespiti o günlerde yaptığı görülüyordu. Kriptolar gösteriyor ki, ABD türban yasağının çözüme kavuşmasını istiyor, ancak AKP bu konuda beceriksiz davranıyordu. Bu beceriksizliği ise İslami söylemini daha da radikalleştirerek tamamlıyordu.

Erdoğan-Gül rekabetini bu konuyla, hem de daha 2004 yılında ilişkilendirmek ise şaşırtıcı bir öngörüyü gösteriyordu.

Anlaşılıyor ki, Edelman zina yasasına dair oldukça mesai harcıyordu.

Bu konuda dönemin Adalet Bakanı Cemil Çiçek'le görüşmesini şöyle aktarıyordu:

(...) Adalet Bakanı ve hükümet sözcüsü Cemil Çiçek, 9 Eylül tarihinde Büyükelçi'ye zina başlığının gündeminin ilk maddesi olduğunu söyledi. Çiçek kadınlarla erkeklere eşit yaklaşıldığı müddetçe, anayasal açıdan yasanın çıkması önünde herhangi bir engel olmadığını düşünüyor. Çiçek, AKP hükümetinin zinayı yalnızca, zinanın bir suç olarak değerlendirilmesini isteyenler için suç tanımına girecek şekilde tanımlamak suretiyle, yasa tasarısına muhalefet edenlerle ortak bir zeminde anlaşmaya çalıştığını söyledi. (Not: Bu durum, yasa tasarısında kanunun yalnızca mağdur eşin şikâyetçi olduğu hallerde işletileceği olası bir düzenlemeye işaret ediyor.)

Büyükelçi Edelman, yaptığı görüşmeler sonunda umudunu yavaş yavaş yitiriyordu. Son umut ise dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'di. Edelman'ın kaleminden okuyalım:

> (...) AKP'nin hamlesi AB değerlerinin mizacına ters düşüyor, ancak tasarıya karşı çıkan AKP'li ve CHP'li bağlantılarımız düzenlemenin Meclis'ten geçeceğini düşünüyor. Tasarının Meclis'ten geçmesi durumunda Cumhurbaşkanı Sezer'in yasayı veto etmesini bekliyoruz. Tasarının ayrıntıları henüz kamuoyuyla paylaşılmasa da, yasanın kadın ve erkeğe eşit koşullarda yaklaşacağı beklentisi içindeyiz. Ancak yasaya karşı çıkanların öngörüsü uygulamada kadınların aleyhine olacağı yönünde. AKP'nin tavrının, Erdoğan, Gül ve parti tabanının aşırı İslamcı geçmişlerinden ne denli ayrıştıkları konusunda soru işaretleri uyandırdığını düşünüyoruz.

Haşim Kılıç'ın AKP endişesi

Bitmedi.

Bu kriptodan sadece dört gün sonra.

Tarih: 14 Eylül 2004.

Kriptoyu "İktidardaki Ak Parti Zina ve Evlilik Dışı İlişkiyi Yeniden Yasaklama Hamlesinden Geri Adım Atıyor" başlığıyla kaleme alan yine Büyükelçi Edelman.[60]

AKP'nin zina yasasından geri adım atmasını "parti içindeki çeşitli grupların güçlü direnci ve AB üyesi ülkelerin sert tepkisi"ne bağlayan Edelman durumu şöyle özetliyordu:

---

60 http://wikileaks.org/cable/2004/09/04ANKARA5200.html.

(...) Erdoğan bir kez daha, AKP içindeki çekirdek İslamcı unsurlardan kaynaklanan yetkisiz bir girişimi birdenbire dizginlemeden önce, söz konusu girişimin uygunsuz bir şekilde ivme kazanmasına izin verdi. Ardından tahrik edilmiş "laik" yerleşik düzen karşısında –bu özel durumda AB karşısında da– geri adım attı. Dahası, girişime karşı oluşan muhalefet, parti içinde bile gözle görülür haldeydi. Eski Cumhurbaşkanı Özal'ın serbest piyasa eğilimli partisi ANAP'tan AKP'ye sonradan katılan, hırslı genç isim, Kültür ve Turizm Bakanı Mumcu bunun bir örneği. Mumcu siyasal İslamcı Milli Görüş çizgisinin parti içinde süren etkisinden duyduğu rahatsızlığı açıkça dile getirmişti (...)

Büyükelçi Edelman'a göre, Erdoğan ipleri bir gerip bir gevşetiyordu. Hem laikleri hem dinci kesimi ayağa kaldırıyordu. Bu durum ise, hele de başarısızlıkla sonuçlanınca, ne AB'yi, ne ABD'yi, ne de AKP içindeki koalisyon ortaklarını memnun ediyordu.

ABD'li diplomat Edelman bu konuda üç kişinin ismini kriptoya yazıyordu. Biri Cemaat gazetesi *Zaman*'ın Genel Yayın yönetmeni Ekrem Dumanlı, diğeri o dönem Anayasa Mahkemesi Başkanvekili olan Haşim Kılıç, üçüncüsü ise gazeteci Nuray Başaran.

Ayrıntılarını ileriki bölümlerde anlatacağız:

Akşam gazetesinin o dönem Ankara Temsilcisi olan Başaran'ın, sahte darbe belgelerini ABD Büyükelçiliği'nden askere götüren Faruk Demir'i askerle tanıştıran kişi olduğunu hatırlatalım. Nuray Başaran'ın Ergenekon davasında önce şüpheli olarak ifadesi alınmış, ancak ne olduysa savcı bir karar değişikliğiyle Başaran'ı davanın tanığı yapmıştı. Başaran hem Silivri'ye giderek davada sanıklar aleyhinde konuşmalar yaptı, hem de Cemaat medyasına çıkarak sanıkları suçladı.

Nuray Başaran ismiyle kriptolarda çok sık karşılaşacaktık.

İşte Edelman'ın aralarında Başaran'ın da olduğu söz konusu üç isimle görüşme notlarını içeren ve zina yasasında geri adıma dair durumu yorumladığı kısım ise şöyleydi:

(...) Erdoğan'a yakın (*Akşam* gazetesi Ankara temsilcisi Başaran) veya AKP'ye sempatisi olan (Fethullah Gülen bağlantı-

> lı *Zaman* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Dumanlı, Anayasa Mahkemesi Başkanvekili Kılıç) giderek daha fazla sayıda insan, Erdoğan'ın özellikle yurtdışına gerçekleştirdiği aşırı sayıdaki seyahatlerinin, AKP'nin, her durumda uyumlu bir partiden ziyade ittifak gibi bir oluşum olarak kalabilmesi üzerindeki sıkı kontrolünü kaybetmesine yol açmasından duydukları endişeyi ifade ediyor. Erdoğan Türkiye'deki "laik" düzen için nevraljik öneme sahip bir başlıkta, bir kez daha –daha önce de İmam Hatip Lisesi mezunlarının üniversiteye girişi, türbanın üniversiteye ve diğer kamu kuruluşlarına sokulması ve Kuran kurslarının artırılması konularında olduğu gibi– geri adım attı. Ancak bu son aksilik, AB içindeki bağlantılarımız arasında öncekilere nazaran daha sert bir tepkiye yol açmışa benziyor (...)

Yakın tarihten biliyoruz ki, Recep Tayyip Erdoğan önce beceremediği birçok vaadini zaman içinde hayata koydu.

Ancak aklımıza takılan bir başka konu var.

Gazetecileri bir nebze anladık da, o dönem Anayasa Mahkemesi'nde Başkanvekili olan Haşim Kılıç neden ABD Büyükelçiliği'ne gidip Erdoğan'ın AKP içindeki kontrolünü kaybetme ihtimalinden dolayı endişelerini dile getirir? Birkaç yıl sonra AKP'nin kapatma davasında hakim olarak karşı oy verdiği hatırlanırsa, kullandığı oy tartışmalı hale gelmez mi?

Neyse...

Sorularımızı tarihe not düşüp, Türkiye gerçeklerine geri dönelim...

Emine Erdoğan'dan "cinsel kabahat" baskısı

Büyükelçi Eric Edelman'ın zina yasasıyla hesaplaşması bitmiyordu.

Üç gün sonra... 17 Eylül 2004'te daha da sert bir kripto kaleme alacaktı.

Başlığı ise çarpıcıydı: "İktidardaki Ak Parti Siyasi Geleceğini ve AB Adaylığını Zora Sokuyor: Seks, İkiyüzlülük ve Zafer Korkusu."[61]

Erdoğan bu kez zina yasasıyla beraber AB'nin istediği diğer yasal düzenlemeleri de rafa kaldırıyordu. Kısacası, zina yasağı yoksa AB reformları da yok, diyordu. Bu durum Edelman'ı

61 http://wikileaks.org/cable/2004/09/04ANKARA5310.html.

oldukça sinirlendirmiş olacak ki Washington'a geçtiği kriptoya şu ifadelerle başladı:

> (...) Ak Parti (AKP) hükümeti için işler, zinayı suç sayan yasa taslağındaki ısrarı ve Türkiye'nin AB aday üyeliği hakkında 6 Ekim'de çıkacak ilerleme raporundan önce yeni ceza yasası görüşmelerinin askıya alınmasıyla tersine döndü. AB yeni ceza yasasının 6 Ekim'den önce çıkmasında ısrarcı. Başbakan Erdoğan'ın kimsenin Türkiye'nin içişlerine karışamayacağı yönündeki sert çıkışı AKP'nin siyasi konumlanışını ve Türkiye'nin AB adaylığını zorlaştırdı (...)

Ve Edelman, açıkça Erdoğan'ın beceriksizliğinden ve gizli dini ajandasından bahsedecekti:

> (...) Başbakan Erdoğan'ın zinanın suç sayılması konusundaki zikzakları, AKP'nin iktidara geldiği 2002 Kasım'ından bu yana yakasını bırakmayan beceriksizlik ve belirsiz niyetlerin –yani gizli bir gündem ihtimali– bir karışımından kaynaklanıyormuş gibi görünüyor (...)

Edelman bu noktadan sonra, partinin zina yasasına yönelmesindeki nedenleri, AKP'lilerin özel hayatlarına girerek ve dahası istihbarat kaynaklarından birini deşifre ederek açıklamaya başlıyordu:

> (...) – Erdoğan'a ve eşi Emine'ye en kolay erişebilen Türk gazeteci *Akşam* gazetesinin Ankara temsilcisi Nuray Başaran'ın 17 Eylül'de bize bildirdiğine göre; kocasının partiyle ilişkili kararları üzerinde güçlü bir etkisi bulunan Emine, Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik ve Erdoğan'ın dış politika danışmanı Ömer Çelik'in cinsel kabahatlerine karşı harekete geçmesi için kocasına aralıksız baskı yapıyormuş.[62]
>
> – Nüfuzlu İslami cemaat lideri Fethullah Gülen'in önemli bir

62 "(...) 'Aksam' Ankara bureau chief Nuray Basaran, the Turkish journalist with the best access to Erdogan and his wife Emine, affirmed to us Sept. 17 that Emine, who has strong influence on her husband's party-related decisions, has put unremitting pressure on her husband to act in response to the sexual peccadilloes of Education Minister Huseyin Celik and Erdogan foreign policy advisor Omer Celik. (...)"

danışmanı ve aralarında Adalet Bakanı Cemil Çiçek'in de bulunduğu birçok AKP milletvekilinin akıl hocası Abdurrahman Çelik'in 14 Eylül'de bize söylediğine göre, Erdoğan'ı zina ve evlilik dışı cinsel ilişkinin suç sayılmasına yönelik ilk adımı atmaya ikna eden Cemil Çiçek imiş.

Başaran ve AKP'nin muhafazakâr bir Gaziantep milletvekiline çalışan personelinin 17 Eylül'de bize doğruladığına göre; Fethullah Gülen Cemaati'nden çeşitli sivil toplum kuruluşları son birkaç gün içerisinde AKP'li vekillere, Türk Devleti içerisinde kilit önem taşıyan Gülen karşıtı unsurların dikkatini, Gülen hakkında devam etmekte olan adli kovuşturmaya temel teşkil eden ve ABD'ye yerleşme talebinde bulunmasına yol açan maddeleri yürürlükten kaldıracak ceza kanunu değişikliklerinden uzaklaştırmak adına, zinanın suç sayılmasına dair değişikliğin söz konusu değişiklik paketine eklenmesi için yoğun bir lobi faaliyetinde bulunmuşlar.

– Bir avukat olan ve partinin hukuki konularda öne çıkan kadın üyesi AKP İstanbul milletvekili Nimet Çubukçu, 16 Eylül'deki görüşmemizde zinanın suç kapsamına alınmasının parti tabanındaki kadınlarca desteklendiğini öne sürdü. Muhafazakâr kimliğiyle öne çıkan Doğu Karadeniz bölgesinde, Kafkaslar ve Rusya'dan gelen hayat kadınlarının kuma getirilmesiyle resmi kayıtlara göre bile 1,2 milyonu bulan imam nikâhı vakaları göz önüne alındığında, zinanın suç olarak tanımlanmasının ilk aşamada imam nikâhının kötüye kullanılmasının önüne geçebileceğini belirtti. Çubukçu'ya göre, bu açıdan bakıldığında, Türkiye'de kadının konumuna ilişkin sorunlar AB ülkelerindekinden farklı bir seyir izliyor ve bu nedenle sorunların çözümü için ülkenin geleneklerine uygun bir yol izlenmesi gerekiyor (...)

ABD Büyükelçisi'nin AKP'ye yönelik zina yasası baskılarını sıralarken, partililerin özel hayatıyla başlayıp Pensilvanya'ya uzanan bir yol çizdiğini görüyoruz. En ikna edici konuşan ise kuşkusuz Nimet Çubukçu olmuş!

"85 AKP'li iki eşli" iddiası

Büyükelçi Edelman zina meselesini derinleştirerek başka bir analiz de yapıyordu. "AKP'nin zinanın suç sayılmasında ısrarcı olması çeşitli nedenlerden ötürü hükümete ve partiye pahalıya patlayabilir," diyen Edelman, olası sonuçları listelemeye

başlıyordu. ABD'li diplomat, zina yasasının ilk sonucunun AKP'nin geçmişinden kopamadığı algısı olduğunu, eski Çalışma Bakanı Yaşar Okuyan'a dayandırarak şöyle aktarıyordu:

> (...) İlk olarak, bu hamle Devlet'in temel unsurlarının ve ana akım muhafazakâr ama AKP karşıtı unsurların gözünde, Erdoğan'ın, Dışişleri Bakanı Gül'ün ve diğerlerinin radikal İslamcı geçmişlerinden kopamadıklarının diğer bir kanıtı olarak değerlendiriliyor. Bu açıdan bakıldığında, merkez sağ ANAP'ın eski Çalışma Bakanı, klasik bir mütedeyyin ama liberal olan (içki içiyor), üniversite yıllarında Erdoğan ve Gül ile birlikte milliyetçi-İslamcı Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) mensubu Yaşar Okuyan bize inatla ve sabırla, Erdoğan'ın ve –çok daha ideolojik bir düzlemde– Gül'ün pragmatik davranışlarına karşın, hâlâ siyasal İslamcı olarak kaldıklarını söyleyen pek çok deneyimli merkez sağ siyasetçiden yalnızca biri (...)

ABD'li Büyükelçi Edelman'ın not aldığı ikinci sonuç askerle ilgiliydi. Hilmi Özkök liderliğinde ordunun sadece "kırmızı çizgiler"i hatırlattığını söyleyen Edelman, zina yasasındaki zikzakın orduya Erdoğan karşısında hareket edebileceği bir alan açtığı tespitini yapıyordu.

Yaşar Okuyan'ı bir kez daha referans veren Edelman, ordunun AKP'nin karşısına laiklik gündemiyle çıkmaktansa, zina konusundaki ikiyüzlükle çıkmayı tercih edeceğini not ediyordu. Bu sırada Washington'a geçilen kriptoya, 85 AKP'linin iki eşli olduğu ve 23'ünün uzun süreli ilişki olduğu iddiası yansıyacaktı:

> (...) İkincisi, Devlet'in temel unsurlarına, özellikle de Genelkurmay Başkanı Özkök'ün liderliğinde herkese kırmızı çizgilerini hatırlatmaktan öteye geçmekten dikkatlice sakınan Türk Genelkurmayı'na, Erdoğan'ın keyfi tutumuna karşı artan hınçları ve AKP'nin tam da bitiş çizgisine varmışken tökezleme kabiliyetini –kaçınılmaz olarak doğrudan olmayan araçlarla (postmodern) kötüye kullanılabilecek– içeren fay hatları olduğu algısı yaratacaktır. Bunların ışığında, 17 Eylül tarihinde Okuyan bize, AKP'nin seçmen tabanının dini inancını rencide eder görünebilecek ve bu nedenle ters tepebilen bir yolla AKP tabanının karşısına çıkmaktansa, Türk Genelkurmayı'nın AKP'nin türban ve verdiği diğer

sözleri yerine getirmedeki başarısızlığına işaret ederek ve zina konusundaki ikiyüzlülüğünü öne çıkararak partinin popülaritesini ciddi biçimde aşındırmaya başlayabileceğini söyledi. Okuyan'ın söylediğine göre en az 85 AKP'li vekilin birden fazla eşi var ve bunların 23'ü uzun süreli ilişkiler (...)

AKP Genel Merkezi'nden istihbarat

Büyükelçi Edelman'ın kriptoya not aldığı üçüncü sonuç ise, söz konusu yasanın AKP'ye güç kaybettirme ihtimaliydi. AKP'yi bu konuda açık sözlülükle Edelman'a eleştiren kişiler, biri başı açık, diğer ikisi türbanlı üç kadındı. Çarpıcı olan ise; bu bilgi AKP Genel Merkezi'nden geliyordu. Edelman görüşmeyi şöyle aktarıyordu:

> (...) Üçüncüsü, söz konusu hamlenin gerek kabine üyeleri gerekse de milletvekilleri tarafından koşulsuzca desteklendiğini söylemek zor. Çubukçu'nun zinanın suç kapsamına alınmasının parti tabanındaki kadınlar arasında geniş bir destek bulduğu yönündeki açıklamalarına rağmen, AKP başkanvekili danışmanı olan biri başı açık, diğer ikisi türbanlı üç kadın, konunun, özellikle de AKP'nin AB cephesinde başarı sağlamaya başladığı şu günlerde partiye ivme kaybettirecek bir tartışmaya yol açabileceği endişesiyle, şu an için gündeme getirilmesini yerinde bulmadıklarını, 16 Eylül'de parti genel merkezinde bize söylemek istediler (...)

Edelman'ın yasanın AKP'ye maliyetine ilişkin analizinin son maddesi ise AB sürecine ilişkindi. ABD'li diplomat, söz konusu yasanın gündeme gelmesiyle birlikte, AB'nin Türkiye'ye uyum süreci için tarih vermesine gölge düşeceği tespitini yapıyordu. En çok kızılan kişi ise, beklentilerin en yüksek olduğu Abdullah Gül'dü. Büyükelçi Edelman, Gül'ün durumu bir türlü anlamamasından şöyle şikâyet ediyordu:

> (...) Dördüncüsü, aralarında Hollanda devlet başkanlığının da bulunduğu Ankara'daki AB büyükelçileri, 16 Eylül'deki toplantıda Büyükelçi Edelman'a, AKP'nin zina meselesini gündemine almasından önce dahi, konuya dair ilk tartışmaların başlamasıyla, AB başkentlerinde Türkiye'nin reform ivmesinin ciddi bir darbe aldığı

ve bu durumun Aralık ayında gerçekleşecek zirvede 2005 yılı içinde uyum sürecinin başlatılması için Türkiye'ye açık bir davetiye gönderme ihtimaline gölge düşürdüğü konusunda, bir görüş birliği olduğunu ilettiler. AB büyükelçileri için asıl tedirgin edici olansa Türk hükümeti liderlerinin –özellikle de Gül'ün– zinanın yeniden suç kapsamına alınmasının Türkiye'nin üyelik sürecine giderek büyüyen bir gölge düşüreceğini anlamamaktaki ısrarları (...)

Edelman, bir kehânetle AKP'nin söz konusu tutumundan geri adım atacağını, "Erdoğan ve Gül'ün, güçlü bir muhalefetle karşılaştıklarında, yaptıkları sert açıklamalardan geri adım atma örnekleri göz önünde bulundurulduğunda, birbiriyle çelişen AB istekleri ve ülke içi gereklilikler arasında bir yol bulma çabalarına geri döneceklerini bekliyoruz" ifadeleriyle tahmin ederken, Türkiye'nin zina yasası nedeniyle AB'nin kapısından dönme ihtimali karşısında olabilecekleri şöyle sıralıyordu:

(...) Ancak, Erdoğan ve Gül'ün Ekim ayındaki AB ilerleme raporunu, Aralık'ta bir evet cevabını ciddi ölçüde zora düşürecek bir gelişme olarak yorumlamaları halinde Erdoğan'ın öncelikli olarak İslamcı-milliyetçi bir söyleme sarılmasına hazırlıklı olmalıyız. Daha geniş bir ölçekten bakıldığında Okuyan'ın Gül, Erdoğan ve genel olarak AKP'nin düalizmi hakkındaki yorumlarına (örneğin Batı'ya karşı Doğu, hoşgörü ve moderniteye karşı İslam) kulak vermeliyiz. Diğer bir deyişle, İslamcı doğaları nedeniyle, düşüncelerini içgüdüsel olarak saklama ve olduğundan farklı gösterme çabaları, kendi kuyularını kazmaya devam etmelerine ve Aralık ayındaki AB kararlarından olumlu bir cevap alma başarısını gösterememelerine yol açacaktır (...)

Edelman'ın korkusu gerçekleşmiyordu.

AKP, zina yasasında geri adım attı. 17 Aralık 2004 tarihli Brüksel Zirvesi'nde, Türkiye'nin siyasi kriterleri yeteri ölçüde karşıladığı belirtilerek müzakerelere başlanması kararı alındı. Böylece, AKP bir süre daha AB ile uyumlu bir politikayı sürdürür gözükmüş oldu.

Kuşkusuz AKP bilemezdi: Dün zafer olarak kutladığı 17 Aralık, yıllar sonra yolsuzluklarına yapılan operasyonla hatırlanacaktı.

Mumcu'nun özel hayatı şaka konusu

ABD'lilerin AKP'lilerin özel yaşamlarına dair oluşturdukları kriptolara devam edelim.

Bu kez AB'den müzakere kararı alınmıştı ve AKP bir zafer sarhoşluğu yaşıyordu. Zina yasası da unutulmuştu.

Bu havayı Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun istifası bozdu.

"Türk Kabinesinde İstifalar: Başbakan Erdoğan'a Gerçek Bir Alternatif Nasıl ve Ne Zaman Doğacak?" başlıklı kriptoyu 17 Şubat 2005'te yine ABD Ankara Büyükelçisi Eric Edelman kaleme aldı.[63] Başlığından da anlaşılacağı gibi, Erdoğan'a alternatif arayışını anlatan kriptoda oldukça tartışmalı ifadeler vardı.

Edelman söze şöyle başlıyordu:

> Kültür ve Turizm Bakanı Mumcu'nın kabineden ve AKP'den istifası partiyi bölmeyecek. Ne Mumcu ne de AKP dışından güvenilir bir siyasi alternatif oluşturma arzusunda olan başkaları partinin yakın vadedeki egemenliğini tehdit edebilecek durumda. Ama Mumcu'nun hamlesi, 17 Aralık'ı izleyen iki aylık atalet döneminin Başbakan Erdoğan'ın liderliğine ödettiği bedeli ortaya çıkarıyor. Mumcu'nun kabinenin yetersizliğini açığa vurmaktaki artık dizginlenemez istekliliği, Erdoğan'a karşı daha gerçekçi muhalefet odaklarının –Türk devletinin temel kurumları ve kendi Dışişleri Bakanı Gül– daha avantajlı bir konum alma arayışlarını destekleyecektir. Bu nedenle, şayet sürdürülebilir bir liderliği yeniden tesis etmek istiyorsa, Erdoğan'ın çok önemli kararlar alması gerekiyor ve bunu yapabilmek için de çok az zamanı var (...)

Büyükelçi Edelman'a göre, Erdoğan'ın gerçek rakipleri devlet kurumları ve kişi olarak ise Abdullah Gül'dü. Erkan Mumcu gibi isimlerin böyle bir potansiyeli yoktu.

Mumcu'nun istifasına şaşırmadıklarını söyleyen Edelman, "Kasım 2002 genel seçimlerinden önce son anda partiye katılan Mumcu, AKP'nin toplumsal gündemindeki daha İslami eğilimli başlıklarda –örneğin türban– ilerlerken tutturduğu acemice yola ilişkin tahammülsüzlüğünü saklamaktan hiç çekinmedi," ifadelerini kullanıyordu.

---

63 http://wikileaks.org/cable/2005/02/05ANKARA911.html.

Eric Edelman, o dönemde Cemaat'le yakın olduğu ve kendisini siyasete Fethullah Gülen'in soktuğu iddia edilen Erkan Mumcu ile ilgili çok şaşırtıcı ifadeleri kriptoya not ediyordu:

> (...) AKP'nin daha iddialı dindar bakan ve milletvekilleri de; Mumcu'nun bir oportünist, çıplak hırsıyla tuhaf bir adam, İslami değerlere daha "liberal" yaklaşımda, İslamcı düşünür Fethullah Gülen'e (eski Başbakan Necmettin Erbakan'ın Milli Görüş hareketinden gelen AKP üyelerinin, rakip bir hareket olarak gördüğü) bağlı olduğuna dair görüşlerini saklamadılar. Dahası, evlilik dışı ilişkisi kabinede öylesine ifşa olmuştu ki, mülayim Devlet Bakanı ve ilahiyatçı Mehmet Aydın'ın bile meslektaşlarına bu durumla ilgili müstehcen şakalar yaptığı biliniyordu. Mumcu'nun dikkatsiz yakınlaşması önceki kabine arkadaşlarından daha ikiyüzlü olanların hedefi haline gelmişti ve adı bir kabine değişikliğinde çıkarılması muhtemel isimlerden biri olarak dillendiriliyordu (...)[64]

Mumcu'yla ilgili müstehcen şakaların Washington'dan duyulur olması kuşkusuz ilginç görünüyor. Ancak tartışılmaz bir mesele var ki ABD, Mumcu'nun istifasını Cemaat'e bağlıyordu.

"Hisarcıklıoğlu, Gül'ün kuklası"

İncelediğimiz bu kriptoda yer alan, Erdoğan'a alternatif için ismi geçen Sarıgül ve Baykal seçeneklerini nasıl elediklerini bir başka bölümde anlatacağız...

Ancak... Büyükelçi Edelman'ın, siyasetin periferisinde duran Rıfat Hisarcıklıoğlu için yaptığı şaşırtıcı tespiti burada aktaralım:

> (...) Odalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu kimilerince Erdoğan'ın başlıca rakibi Dışişleri Bakanı Gül'ün kuklası olarak nitelendiriliyor. Gül'ün kendi reklamını yapmak için kullanabileceği yaklaşık 300 milyon dolarlık bir birikimi ve 350'yi aşkın odadan oluşan ülke çapında bir ağı bulunuyor. Ancak, Anadolu'da görüldüğü kadar albenili bir muhafazakâr olsa da, temkinliliği şu

64 "(...) Moreover, while marital infidelity appears to be so widespread in the cabinet that even mild-mannered State Minister and Islamic scholar Mehmet Aydin has been known to make ribald jokes about it to colleagues, Mumcu's casual approach has been an easy target for the more hypocritical ones among his former cabinet colleagues, and he was also among those most rumored as likely choices to be axed in any cabinet re-shuffle. (...)"

an için adaylığını sorunlu kılıyor ve aşikâr yükselme arzusuna rağmen son yıllarda konumunu bir türlü güçlendiremedi (...)

Gerçekten de Hisarcıklıoğlu, eski bir deyimle söylersek hep nişanlandı ama hiç evlenmedi.

Daha önce de anlattık: Büyükelçi Edelman, Erdoğan'a karşı muhalefet odakları olarak cumhurbaşkanlığı, bürokrasi ve askeriyeyi de sayıyordu. Ancak ABD Büyükelçisi Erdoğan için asıl tehlikenin pek yakınında olduğunu şöyle aktarıyordu:

> (...) Erdoğan'a karşı daha doğrudan, güçlü bir muhalefetse AKP'nin kendi saflarında yer alıyor. Dışişleri Bakanı Gül ve parlamento sözcüsü Bülent Arınç, ayrı ayrı, Erdoğan'ın yurtdışı ziyaretleri nedeniyle sıkça ortada bulunmayışını ve kabine üyeleri ile milletvekillerine karşı önemsemez tavırlarını, küskün vekillerin desteğini kazanmak ve AKP'nin il örgütleri üzerindeki kontrollerini pekiştirmek için kullanıyorlar (...)

Bu satırların yazıldığı tarihin 2005 olduğunu hatırlarsak, öyle anlaşılıyor ki Gül'ü Erdoğan'a alternatif yapma fikri çok eskilere dayanıyor. Büyükelçi Edelman, Gül'ün de bu fikirde olduğunu düşünüyor olacak ki şu önemli tespitleri yapıyordu:

> (...) Gül sessiz sedasız, beşerli onarlı gruplar halinde, partinin nereye doğru gitmesini istedikleri konusunda ağızlarını yoklamak için milletvekilleriyle akşam yemekleri düzenlemeye başladı. Bu bir Türk Dışişleri Bakanı için sıra dışı bir etkinlik. Gül daha iki yıl öncesine kadar şöyle böyle tanıdığı, şimdiyse beş parti denetçisinden birinin (Faruk Çelik) sıkı sıkıya Erdoğan'ın tarafında olduğunu iddia ettiği parlamento grubunda daha fazla sorumluluk üstlendi. Gül dış politika başlıklarında (örneğin 2004 Nisan'ında İsrail'i ve 2005 Ocak sonu / Şubat başında ABD'nin Irak politikasını eleştirmesi) sık sık Erdoğan'ı sert çıkışlar yapmaya teşvik ediyor. Ardından bir U dönüşü yaparak Erdoğan'ı ölçüsüz davranan biri konumuna düşürüyor. Bu arada kendisi yabancı liderlerin gözünde mantıklı tarafı oynayarak puan topluyor. Bağlantılarımız arasındaki AKP milletvekili ve Türkiye'nin NATO Parlamenterler Asamblesi Başkanı Vahit Erdem, Gül'ün 14 Şubat tarihinde merkez sol günlük gazete *Milliyet*'te yayımlanan, Dışişleri Bakanı

> Rice ile Türkiye-ABD ilişkilerini 6 Şubat buluşmasından önce bonkörce övdüğü röportajını ve Dışişleri Bakanı Rice ile yaptığı uzun birebir görüşmesini, Gül'ün kendisini Erdoğan'dan daha yetenekli ve albenili gösterme çabası olarak nitelendirdi (...)

Kabine değişikliklerinin perde arkası

Öyle anlaşılıyor ki ABD, o günlerde Abdullah Gül'ün yalnızca bir alternatif olduğunu düşünmüyor, Gül'ün Erdoğan'ın ayağını kaydırmaya çalıştığına da inanıyor. Gül, Erdoğan'a karşı Baykal ya da Sarıgül'den daha gerçekçi bir alternatif olarak ABD'nin ajandasına giriyor.

AKP içinde "Gülcü" olarak tanınan milletvekillerini biliyoruz. Ancak bu durum, hiçbir zaman tam bir bölünmeye neden olmadı. Keza, Türkiye'deki muhalefetin bir kesiminin aklına zaman zaman Abdullah Gül'ün gelmesinin, pek de tesadüf olmadığı anlaşılıyor. 2014 Cumhurbaşkanlığı seçiminde Gül'e götürülen adaylık önerisi hatırlanırsa, Gül'ün yalnız ABD için değil, bir kısım muhalefet için de Erdoğan'a alternatif göründüğü açık.

Büyükelçi Edelman'ın yazdığı kripto şu ifadelerle bitiyor:

> (...) Erdoğan gemisini düzlüğe çıkartamadığı takdirde, AKP içinde, Türkiye'nin siyasi sahnesini yeniden tanımlayacak alternatifler doğmasına yol açacak kaçınılmaz bir ayrışmanın yaşanacağı uzun bir göreceli belirsizlik dönemi bekliyoruz (...)

2007 yılında DYP, ANAP gibi alternatifler ortaya çıksa da, Erdoğan'ın, Edelman'ın deyimiyle "gemisini düzlüğe çıkardığı" anlaşılıyor.

Zira hem rakiplerini etkisizleştirdi, hem de oylarını artırarak iktidarını büyüttü.

Bu başarıda payı olan ortağı Cemaat dahil muhafazakâr rakipleriyle de zaman içinde kavgadan kaçınmadı.

ABD kriptolarına AKP içindeki çekişmeler ayrıntılarıyla yansıyor. Milletvekillerinin siyasi eğilimleri, mensubu oldukları cemaatler, özel hayatları, Washington'a not ediliyor.

"Kabine Değişiklikleri ve Uzun Sıkışma: Başbakan Erdoğan Dışişleri Bakanı Gül Hakkındaki Planlarını Belirliyor" başlıklı kripto, kabine değişikliğinin ardından yapılan yorumu içeriyor.[65]

65 http://wikileaks.org/cable/2005/06/05ANKARA3199.html

ABD Büyükelçiliği Siyasi Büro Şefi James Moore'un kaleme aldığı kriptonun tarihi 8 Haziran 2005.

Bu tarihten altı gün önce...

2 Haziran 2005'te yapılan kabine revizyonunda Kadın ve Aileden Sorumlu Bakan Güldal Akşit, görevini Nimet Çubukçu'ya, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü de yerini Mehdi Eker'e bırakmıştı. Zeki Ergezen de Bayındırlık ve İskân Bakanlığı görevini Faruk Nafiz Özak'a devretmişti.

"Uzun süredir lafı geçen kabine değişikliği dikkate alındığında, Başbakan Erdoğan ilk ani ve sınırlı hamlesini gerçekleştirdi. Ancak, halen Erdoğan'ın başlıca parti içi rakibi Dışişleri Bakanı Gül'e yakın isimlerin egemenliğindeki kabineye daha fazla bakan alınması, Gül'ün etkisini yavaş yavaş ama kesinlikle kırmaya kararlı Erdoğan'ın planları dahilinde olabilir," ifadeleriyle kabine revizyonunun ana hedefini işaret eden Diplomat Moore'un haber kaynağı da bizzat AKP'li bakanlar. Bunu kriptodaki ifadelerden anlıyoruz. ABD'li diplomat değiştirilen bakanları şöyle tarif ediyor:

> (...) Kabineden son çıkarılanlar önde gelen üç beceriksiz: ABD'yle ilişkilerin gelişmesinin önünde bir engel ve Gül yanlısı Tarım Bakanı Sami Güçlü; hakaretamiz "gâvurlar" demeciyle adı kötüye çıkan, yolsuzluk iddialarına bulaşmış, Erdoğan'ın 15.000 kilometrelik bölünmüş yol projesini zamanında teslim edemeyen, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu yanlısı ve Gül'e yakın olduğu belirtilen Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen; tartışmalı İslam bilgini Fethullah Gülen'in önde gelen takipçilerinden Galip Demirel'in kızı, Aksu'nun yakın iş arkadaşı, Kadından Sorumlu Bakan Güldal Akşit (...)

ABD'ye göre kabine bir Gül ve Gülen tasfiyesini içeriyor. Getirilen isimler de aynı kriptoda yorumlanıyor.

Üst düzey ayak oyunları

"Erdoğan, Tarım Bakanı olarak, Nakşibendi tarikatında yüksek bir mevkide bulunan bir aileye mensup Diyarbakır milletvekili Mehdi Eker'i atadı," diyen Moore, Mehdi Eker'i nasıl bildiklerini şöyle aktarıyor:

(...) AKP'li bir başkan vekili ve Büyükelçiliğin uzun süredir bağlantıda olduğu AKP içinde derin ilişkileri olan iki kişi, Eker'i pasif ama dürüst biri olarak tanımlıyor. Bu bağlantılarımız ve Enerji Bakanı, Eker'in bir önceki bakan Güçlü'yü yerinden etmek için, Rus hükümetinin altı ay önce gönderdiği ve bitki sağlığına ilişkin nedenlerle Türk meyve ve sebzelerinin ithalinin askıya alındığına dair notanın eski bakandan saklanmasına dair plandaki derin rolünü detaylarıyla anlattılar. İthalat yasağının yakın zamanda yürürlüğe girmesi Güçlü'yü etkisiz ve bilgisiz duruma düşürdü. Büyükelçiliğin bağlantıları Eker'in bakanlığın yerleşik ve korumacı bürokrasisine üstün gelmesinin pek mümkün görünmediğini not ettiler (...)

AKP'deki üst düzey ayak oyunları okuyanları şaşırtıyor.

Bakan Sami Güçlü'nün ayağının kaydırılması için Rusya'yla meyve ve sebze ihracatı tehlikeye atılıyor. Rusya'nın verdiği nota Bakan'dan saklanıyor. Ve Rusya, Türkiye'den ithalatı yasaklıyor. Böylece Bakan Güçlü beceriksiz kılınarak görevden alınıyor.

Ve kriptoya göre, tüm bu kumpasın içinde, yerine gelen diğer Bakan Eker de rol alıyor. Bunu da kamuoyu dışında, herkes biliyor.

Olayı hatırlamayanlar için anlatalım.

Akdeniz sineği denilen küçük böcekler, ekim ve kasım aylarında dalda olgunlaşmayı bekleyen portakalların içine girer ve portakallar erkenden toprağa düşer. Ama bazı üreticiler, bu erken sararmış portakalları daldan toplar ve pazarlar. Çiçeklerde ise "Çiçek Tripsi" diye adlandırılan böcekler benzer bir durum yaratır. Tarım Bakanlığı'na bağlı Zirai Karantina Müdürlüğü ihraç ürünlerini kontrol ederek sağlık sertifikası verir. Eğer Akdeniz sineği ve trips var ise bunların ihracatına izin verilmemesi gerekir.

Ancak üreticiler ve tarım müdürlükleri bu kurala uymayınca, ABD kriptosuna da yansıyan, Rusya'ya böcekli meyve ve sebze ihracatı skandalı ortaya çıkmıştı.

Rusya Federasyonu altı ay boyunca Ankara'ya uyarılarda bulunmuş, ancak uyarılar Bakanlık'ta kaybolmuştu. Ve sonunda Rusya 30 Mayıs 2005'te aldığı kararla, Türkiye'den giden meyve ve sebze dahil hiçbir ürünü sınırdan sokmama kararı aldı.

Söz konusu kriptodan öğreniyoruz ki; altı ay boyunca yapılan

uyarıların saklanması, Bakan'ın ayağının kaydırılması içinmiş. AKP içindeki taht kavgasının kurbanı, ürününü Rusya'ya satamayan ve toplamda milyonlarca dolar zarar eden dürüst üretici olmuş.

Çubukçu'nun evliliği ve Aksu iddiaları

Belgede ele alınan bir diğer isim ise Nimet Çubukçu. Kriptoda Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı'na getirilen Çubukçu'nun Emine Erdoğan'a yakınlığının göreve gelmesindeki etkisinden söz ediliyor. Çubukçu'nun ABD yetkililerine aylar öncesinden devlet bakanı olma isteğini açtığından bahsedilirken, zina karşıtı açıklamaları hatırlatılıyor. Son olarak da o dönem evli olan Çubukçu'nun özel hayatını ilgilendiren bir ifade kullanılıyor: "Diğer yandan oğlu hakkında konuşsa da, kocasından nadiren bahsediyor ve kimi AKP gözlemcileri arasında kendi evliliğindeki tutumu nedeniyle sürekli soru işaretleri uyandırıyor."

Ve sıra Abdülkadir Aksu'ya gelince, ABD'li diplomat Moore daha da açık sözlü oluyor:

> (...) Güçlü'nün görevden alınması ve söz konusu bu atamalar Erdoğan'ın Gül'ün etkisini azaltma niyetini daha da açık gösteriyor. Akşit ve Ergezen'i görevden alan ve ailesinin Diyarbakır'daki konumu nedeniyle İçişleri Bakanı Aksu'nun güçlü bir rakibi olan Eker'i atayan Erdoğan, ilmiği Aksu'nun boynuna geçirdi. Aksu yakın geçmişte, önde gelen Gülenciler'den olan ve Polis Teşkilatı'nda organize suçlarla mücadele bölümünün şefi olarak AKP'nin kalbine giden yolsuzluk soruşturmaları başlatan Hanefi Avcı'yı tasfiye ederek Erdoğan'ın amaçlarına hizmet etti. Ancak Erdoğan uzun süredir bir dizi hoşnutsuz milletvekili ile birlikte AKP'den ayrılmaya hazır olduğundan şüphelendiği Aksu'yla sorun yaşıyor. Aksu'nun Kürtlerden yana adam kayırmacılığı, eroin ticaretiyle olan rapor edilmiş bağları, ergenlik çağındaki genç kızları yeğlemesi ve oğlunun aşikâr mafya bağlantıları onu kabinedeki zayıf halka konumuna düşürüyor, ki Erdoğan Türk Devleti'nin çekirdek kurumlarının bundan her an faydalanabileceğini biliyor (...)

Söz konusu bölümü *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler* adlı kitabımızda ayrıntısıyla ele almıştık. Gerçekten de Abdülkadir Aksu da bir süre sonra kabineden tasfiye edildi.

Vurgulamak gerekir ki; Aksu'nun birbirinin ardı sıra gelen kriptolarda ABD'liler tarafından sürekli olarak ergenlik çağındaki genç kızlarla (13-19 yaş aralığını tarif eden "teenage" ifadesi kullanılıyor) birlikte olmakla suçlanması dikkat çekiyordu.

İlginçtir, kriptonun devamında diğer bakanlar için yapılan tahminler de tutuyor. ABD'li diplomat Moore'un kaleme aldığı kriptodan aktaralım:

> (...) AKP'yi anlamak için pek çok doğru bilgi sağlamış olan Başbakanlık Danışmanı Aydın Kanat gibi bağlantılarımız, Erdoğan'ın kabinede yeri geldikçe değişikliğe gitmeye devam edeceğini öngörüyorlar. Aksu'ya ek olarak, kabineden çıkarılması muhtemel görünenler arasında; AKP'li milletvekillerinin soru ve isteklerini karşılamakta zayıf kalan eski bir ANAP'lı olan Çalışma Bakanı Murat Başesgioğlu; Türk Standartları Enstitüsü'nde yaşanan büyük bir yolsuzluk skandalına –TSE müdürünün 7 Haziran'daki basın açıklamasına göre, onay belgeleri için verilen 500 milyon dolarlık rüşvet de dahil– karışan Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun; Irak'ta gıda için petrol programı işine karışan, eski bir (aşırı milliyetçi) MHP'li olan ve pek çok bağlantımızın her türlü rüşvete açık diye tarif ettiği Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen yer alıyor (...)

Gerçekten de ABD kriptolarına giren tasfiye listesi birer birer gerçekleşiyordu. Listenin bakanlar hakkında oldukça sert ifadeler içermesiyse dikkat çekiyordu.

Her kabine değişikliği ihtimaliyle yeni bir kripto yazılıyor ve kabinedeki isimlerin analizi yapılıyordu.

İsim isim bakan fişlemeleri

Madem laf lafı açıyor, bir örnek daha verelim.

1 Mart 2003 tezkeresinden günler sonra... AKP tarafından Irak krizi sürecinde parlamentoya sunulan ve parlamentoda bir kısım AKP'linin de hayır oyuyla reddedilen tezkereyi kastediyoruz.

ABD askerlerinin Türkiye'de konuşlanmasına izin veren tezkerenin reddi, ABD için şok etkisi yaratmıştı.

İşte bu tezkereden sonra, Tayyip Erdoğan siyasi yasağı nedeniyle Gül'de bulunan Başbakanlık yetkisini üzerine almıştı ve kendi kabinesini kurma hazırlığındaydı.

"Yeni Türk Hükümeti: Erdoğan'ın Kabinesi Neye Benze-

yecek?" başlığıyla 12 Mart 2003 tarihinde Washington'a gönderilen kriptoda bu soruya cevap aranıyordu.[66]

Başvurulan kişi tanıdık bir isimdi: Faruk Demir.

"Genelkurmay Başkanlığı, Milli Güvenlik Kurulu ve Milli İstihbarat Teşkilatı'yla yakın bağları olan Yüksek Strateji Merkezi İcra Direktörü" diye adeta her kapıyı açan bir maymuncuk gibi tarif edilen Demir'e dayanarak, Erdoğan'ın kabinede yapabileceği değişiklikler ele alınıyordu. Ve yine Demir'e dayanarak mevcut bakanlar hakkında "çok özel" notlar tutularak Washington'a gönderiliyordu.

ABD'li diplomat Robert Pearson'un kaleminden okuyalım:

> (...) – Başbakan Yardımcısı Ertuğrul Yalçınbayır (bir "liberal" olarak tanınıyor, Erdoğan kabinesinde yer almayacağını bildiği için ABD birliklerinin Türkiye'den geçişine izin veren tezkereye karşı oy kullandığı aktarılıyor).
>
> – Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin (Erdoğan çevresince Gül'e çok yakın olarak görülüyor).
>
> – Maliye'den Sorumlu Devlet Bakanı Ali Babacan (gergin, ısrarcı ve Erdoğan'ın isteklerine saygı gösterme yeteneğinden yoksun).
>
> – Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Kürşat Tüzmen (yeterince hürmetkâr değil).
>
> – Diyanet'ten Sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Aydın (İslami düşünür Fethullah Gülen'e yakın olduğu belirtiliyor ve bu nedenle Erdoğan'ın Milli Görüş çizgisinden gelen yakın danışmanları çevresi içinde kabul edilmiyor).
>
> – Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış (Erdoğan, Yaşar Yakış'ın Gül hükümetinde Dışişleri Bakanı olmasını istememiş ancak Sezer'in daha önceki kabine atamalarını reddetmesiyle yeni bir düzenleme kapsamında onu bu göreve getirmek zorunda kalmıştı. Her durumda Yakış, Erdoğan açısından hoş karşılanmayan bir utanç vesilesi olageldi).
>
> – Kültür Bakanı Hüseyin Çelik (Yalçınbayır'a benzer şekilde Erdoğan kabinesinde yer almayacağını duyduğu için tezkereye ret oyu verdi, her durumda bir bakan olarak tartışmalı).
>
> – Turizm Bakanı Akşit (etkisiz).

66 http://wikileaks.org/cable/2003/03/03ANKARA1546.html.

– Eğitim Bakanı Erkan Mumcu (Hareket'ten [Milli Görüş] değil ve Erdoğan için gereğinden fazla hırslı, daha önemsiz bir bakanlığa kaydırılabilir).

Görüldüğü gibi... Kim tezkereye ne oy verdi, kişisel ve siyasi özellikleri neler, hepsi not edilerek kriptoya geçiyordu.

Peki tüm bunlar ABD'nin AKP'yi sevmediği ve onu tasfiye etmek istediği anlamına mı geliyordu?

Hayır, aksine.

Örneğin AKP'nin kapatılma davasına ilişkin 11 Nisan 2008 tarihli kriptoda[67] George Wilson, "Türkiye'de iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) hakkındaki kapatma davası bu ülkenin geleceğine bir darbedir," diyerek ABD'nin kimin tarafında durduğunu gösteriyordu.

Ancak devamında sorunun kaynağını da, "Bu dava, geçen Temmuz ayında yeniden seçilmesinin üzerinden dokuz ay geçen Başbakan Erdoğan'ın başarısız liderliğinden de kaynaklanmaktadır," ifadeleriyle tanımlıyordu. Kendileri için AKP'den daha anlamlı bir iktidar seçeneği olmadığını da, "AKP'nin yasaklanması başlıca muhalefet partilerinin zayıf, bölünmüş ve 21. yüzyıl siyaseti için donanımsız oldukları gerçeğini değiştirmeyecek. Yeni bir merkez partisine yer açılabilir ancak şu an için ortada güvenilir liderler bulunmuyor ve yeni bir seçim ihtimali onları belirsizliğin öne çıktığı gerçeğine itecektir," ifadeleriyle anlatıyordu.

ABD, AKP'nin alternatifini yine AKP'de görmekteydi.

"AKP içindeki ve dışındaki İslami kanat bir araya gelebilir ve daha radikalleşebilir, Gülenciler gibi tarikatlar şimdi olduklarından daha önemli güç merkezleri halini alabilir," sözleriyle, AKP'nin olmadığı koşullarda ABD'nin yeni siyasi seçeneğini tarif ediliyordu. ABD, AKP'nin karşısına gene AKP'yi, Erdoğan'ın karşısına Gül'ü ya da Gülen'i koyuyordu.

Bugün ortaya çıkan kavgada ABD'nin durduğu yeri anlamak için kriptolar önemli ipuçları veriyordu.

Ve tabii AKP elitlerinin özel sırları konusunda da...

---

67 http://wikileaks.org/cable/2008/04/08ANKARA691.html.

ABD'NİN GÖZÜNDEN GÜLEN

AKP-Cemaat savaşı başladığından beri, Hükümet her seferinde Cemaat'i daha ağır ifadelerle tanımlıyor: Haşhaşi, paralel, terör örgütü, casus...

Peki, ABD Cemaat hakkında ne düşünüyordu?

ABD'ye göre Cemaat dini yapılanma mı, yoksa siyasi örgütlenme mi? Fethullah Gülen bir din adamı mı, yoksa bir örgüt lideri mi?

Bu sorunun yanıtı, belki de Gülen'in ABD tarafından Türkiye'ye iade edilip edilmeyeceğinin de karşılığını oluşturacaktı.

Öncelikle şunu söyleyelim ki ABD, Cemaat'i merak ediyor. Türkiye'nin fotoğrafını çekerken mutlaka Cemaat'in fotoğraftaki yerine bakıyor.

Örnek verelim... Dünyanın değişik yerlerinden örneklediğimiz kriptolara karşın, bu kez kriptonun kaynağı bizzat Washington.

"Türkiye'de İslam ve Siyaset Hakkında Bilgi Talebi" başlıklı kriptonun altında Dönemin Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın imzası var.[68]

17 Temmuz 2009 tarihli, Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Başkonsolosluğu'na gönderilen kriptoda bilgi talebinin nedeni şöyle anlatılıyor:

> Washington analistleri Türkiye'de dindarlık ve İslam başlıklarının nasıl ele alındığını ve siyasi ve günlük yaşamı nasıl etkilediklerini inceliyorlar. Zamanınız, kaynaklarınız ve mevcut iş yükünüz elverdiği ölçüde Türkiye'deki siyasi partilerin İslam'a yaklaşımları, siyasette İslam'ın rolü ve dindarlıkla ilgili daha fazla bilgi verebilirseniz seviniriz (...)

Kuşkusuz ABD, Türkiye'nin AKP iktidarıyla dönüştüğü günlerde İslam'ın Türkiye için belirleyiciliğinin artacağını düşünüyordu.

68 http://wikileaks.org/cable/2009/07/09STATE74794.html.

"Saadet Partisi'nin 2009 yerel seçimlerindeki performansı dışında AKP'ye muhalif başka hangi dindar hareketten bahsedilebilir," gibi ayrıntılı sorular vardı:

"Türkiye'de Siyasal İslam'ı tanımlayan ve öncülük eden aktör kimdir? Abdullah Gül ve destekçileri mi? Necmettin Erbakan ve destekçileri mi? Dengir Mir Fırat mı? Gülenciler mi, Türk Hizbullahı mı veya başka bir dış kaynaklı güç mü? Türkiye'deki siyasal İslamın yörüngesi nedir?"

Ankara'dan bu sorulara yanıt geldiği açık.

Zira, beş gün sonra Washington'dan Ankara'ya bir başka kripto gidiyordu.

22 Temmuz 2009 tarihli, Clinton imzalı kriptonun başlığı şöyleydi: "Türkiye'deki Tarikatlar, Kürtler ve İslam, ve Dini Azınlıklar Hakkında Bilgi Talebi."[69]

Bu kez sorular çok daha ayrıntılıydı. Tarikatlar hakkında tek tek sorular yer alırken, özellikle Kürtler ve İslami oluşumlar üzerine yoğunlaşılması dikkat çekiyordu.

Sorular arasında, "Kürtler, Fethullah Gülen müritleri de dahil olmak üzere Nurcu hareketinin içinde ne ölçüde yer almaktadır, Kürtler genel itibariyle Gülen'i nasıl görmektedir?" gibi Cemaat'in Kürtler arasındaki etkinliğini tartan ya da "Nakşibendiler ve diğer geleneksel sufi tarikatları özel olarak Gülen hareketiyle nasıl bir ilişki/rekabet içindedirler?" gibi Cemaat'in diğer tarikatlerle ilişkisini sorgulayan sorular dikkat çekiyordu.

Büyükelçi: Ağzı sıkılar ama tehdit değiller

Gelelim ABD'nin aradığı yanıtlara...

11 Mart 2003 tarihli kriptonun konusu Gülen hakkında Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından açılan davaydı.[70] Büyükelçi Robert Pearson imzalı kripto, Gülen hakkındaki davanın erteleme yasasıyla bir gün önce ertelenmesini konu alıyordu. Gülen'in avukatları karardan memnun değildi.

ABD'li diplomat Pearson bu vesileyle Gülen hakkında tuttuğu notları Washington'a gönderiyor, "Hareket diğer İslamcı tarikatlar gibi işliyor ancak göreli olarak daha hiyerarşik ve disiplinli," diyordu. Pearson, "Gülen ve takipçilerinin, aralarında

---

69 http://www.wikileaks.org/plusd/cables/09STATE76469_a.html.
70 http://wikileaks.org/cable/2003/03/03ANKARA1516.html.

eski cumhurbaşkanı Demirel ve baş laikçi-milliyetçi eski başbakan Ecevit'in de aralarında bulunduğu bir dizi Türk siyasetçiyle bağları bulunuyor ve kamuoyu desteği alıyor," ifadeleriyle de Gülen'i destekleyen geniş kesimleri tarif ediyordu.

Pearson, Gülen'in Patrik Bartholomeos ve Papa II. Jean Paul'le ilişkilerine de değiniyor ve bu konuda ilginç bir ifade kullanıyordu:

> (...) Takipçileri, başka dinlere mensup insanlarla kurdukları ilişkilerde, Allah nezdinde gayrimüslimlerle ilişkilerinde muhataplarına yalan söylemenin "sevap" olduğunu düşünen rakiplerinden (her ikisi de şu anda iktidarda olan AKP'nin temel unsurlarını oluşturan İslamcı eski başbakan Necmettin Erbakan'ın Milli Görüş Hareketi ve Nakşibendi tarikatının bazı unsurları) daha doğru sözlü olmalarıyla ünlüler (...)

ABD'li diplomata göre Nakşiler ve Milli Görüşçüler, Yahudi ve Hıristiyanlara yalan söylemeyi sorun etmiyordu. Ancak Pearson'un iddiasına göre, Fethullah Gülen iki dinle de ilişkisinde samimiydi.

Gülen'in başta Türk devleti ve özellikle "istihbarat servisi" tarafından aldığı desteğe değinen Büyükelçi Pearson, Cemaat'in kaderini değiştiren durumu da şöyle ifade ediyordu:

> (...) Gülen hareketinin geniş ağa yayılan liseleri, üniversiteleri, medya kuruluşları, iş dernekleri ve 35 ülkedeki diğer holdingleri, önceleri Türk devleti, özellikle Dışişleri Bakanlığı ve istihbarat servisleri tarafından teşvik edildi. Fakat Kemalist devlet, özellikle de Türk ordusu, 1997'de Erbakan'ın İslamcı hükümetine karşı gerçekleştirilen "postmodern" darbenin ardından Gülencileri İslamcı tehdit olarak tanımladı (...)

Büyükelçi Pearson, Gülen'e yargılandığı davada yapılan suçlamalara ilişkin, "Gülen'in devlet tarafından taciz edilmesi, bize, açık olmayan ve keyfi yorumlanmış bir dizi kanıta dayanıyormuş gibi geliyor," dedikten sonra,"deneyimlerimize göre, hareket Türkiye'de devlet baskısı altında gizliliğe itilmiş olsa da, hareketin temsilcileri bize karşı da ağzı sıkılar, bu nedenle hedeflerini kestirmek daha güç," ifadelerini kullanıyordu.

ABD Büyükelçisi Pearson bu noktada ilginç bir tespitte bulunuyordu. Buna göre Gülen Cemaati'ne radikal İslamcı unsurlardan geçiş yaşanıyordu: "Daha militan İslamcıların, Gülen'in Türkiye'deki yapılarından bazılarına kaydığını gözlemledik."

Nihayetinde Pearson, bundan 12 yıl önce Gülen hakkındaki kanaatlerini şöyle ifade ediyordu:

> (...) Gülenciler'le sürdürdüğümüz kapsamlı temaslara dayanarak; Gülen'in yaklaşımının çok aşamalı reformdan yana olduğunu, üst düzey kurmaylarının militan olarak yaftalanmamak için öyle ihtiyatlı davrandığını gördük ki, hareketin şu an için devlete karşı açık bir tehdit oluşturmadığı sonucuna varıyoruz (...)

Ecevit doğrudan ve düzenli görüşürdü

AKP'nin ilk yıllarında Gülen Cemaati ile kurulan bağlara ilişkin bir kripto ise 28 Temmuz 2003 tarihini taşıyordu. "Türkiye: Hükümetin Diyanet Üzerindeki Kontrolü İçin Verilen Savaş" başlıklı kriptonun altında Büyükelçilik Maslahatgüzarı Deutsc'un imzası vardı.[71]

Kripto, AKP'nin 15 bin yeni imamın kadroya alınmasına yönelik attığı adımların ardından yaşanan tartışmaları ele alıyordu. Kriptoda ABD'deki ve Türkiye'deki laiklik, dahası sekülerizm anlayışları arasındaki fark belirtildikten sonra; Türkiye'deki laiklik, tepeden inmeci, elitist ve devletçi olmakla itham ediliyordu.

Kriptoda o dönem Diyanet İşleri Başkanlığı Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı'nda olan Yusuf Kalkan'ın görüşlerine geniş yer verilmişti. Deutsch'un notlarına göre Kalkan, 1991'den bu yana Diyanet bünyesine yeni imam alımı yapılmadığını söylüyor ve imam alımıyla ilgili ABD misyonunu da ikna edecek bir açıklamada bulunuyordu: "Diyanet destekli imamlar olmazsa camilerin Nakşibendiler gibi illegal tarikatların ve hatta Hizbullah gibi terörist örgütler için bir cennet haline geleceğini söylüyor."

Kriptonun önemi şuradan kaynaklanıyor:

AKP'ye kadar, Gülen Cemaati hiçbir partiyle bu kadar net bir şekilde kaderini birleştirmemişti. Kısa sürede kurularak ayağa kalkan AKP ile Cemaat adım adım kenetlendi. Deutsch, durumu şöyle aktarıyordu:

---

71 http://wikileaks.org/cable/2003/07/03ANKARA4767.html.

(...) İslami aktivistler bize, Ak Parti ve takipçileriyle mistik Nurcu hareketinin geniş ve varlıklı bir koluna liderlik eden Fethullah Gülen arasındaki ilişkilerin istikrarlı bir ısınma sürecinde olduğunu belirttiler. Geleneksel olarak araları açık olan iki hareket arasındaki bu yeni ve benzeri görülmemiş işbirliği, AKP'nin atama süreci üzerinde etkisinin ve Gülen'in ortayolcu bağlantılarıyla sistem hakkındaki bilgisinin karşılıklı çıkarların temelini oluşturduğu, Diyanet'te ve bürokrasinin diğer unsurlarında iç içe geçiyor (...)

Biraz karışık gibi ama ABD'li diplomat Deutsch'un değerlendirmesi şaşırtıcı derecede öngörülüydü.

Özetle AKP-Gülen işbirliği, AKP'nin desteği Cemaat'in tecrübesiyle devlet içinde bir örgütlenme fırsatı yaratıyordu.

Kriptonun bir başka bölümde ele aldığımız kısmında; Erdoğan'dan Gül'e, Arınç'tan Davutoğlu'na isimler sayılarak Gülenciler'le ilişkileri irdeleniyordu. Gülenciler, AKP'lilerle "gayet güzel çalışabildiklerini" söylüyorlardı.

Diplomat Deutsch, Gülen'in devlet içinde örgütlenmesine atıfta bulunarak, "Gülen geleneksel olarak Türk devlet aygıtına karşı değil, onunla birlikte ve onun üzerinden çalışmayı vurguluyordu," dedikten sonra, "Gülen ve grubu uzun zamandır ortayolcu politikaların savunucusu oldular ve bu süre boyunca bürokrasi içindeki kimi unsurlarla kurdukları, Gülen'i AKP için yararlı kılan bağların faydasını görüyorlar," değerlendirmesinde bulunuyordu.

ABD'li diplomat açıkça, Gülen'in devlet içindeki örgütlenmesinin AKP için yararlı bir kullanımından söz ediyordu. Bir anlamda, AKP-Cemaat ittifakının programını tarif ediyordu.

Kriptonun devamında Gülen Cemaati'nin AKP dışındaki destekçileri de hatırlatılıyordu. Belgeden aktaralım:

(...) Gülen'in hamiliğini yapanlar arasında eski cumhurbaşkanı Demirel ve eski laik başbakan Ecevit de bulunuyor. Açıkçası, 28 Temmuz tarihli *Hürriyet* gazetesine göre Ecevit, Gülen'in yaygın okullar ağından övgüyle söz ediyor ve kendisinin "zaman zaman" çeşitli aracılar üzerinden Gülen'le temas kurduğunu belirtiyor. (Not: Gülen yanlısı kaynaklar ve diğerleri bize bu temasın doğrudan ve düzenli olduğunu söylüyor. Notun Sonu) (...)

Bülent Ecevit'in Gülen Cemaati'nin en sevdiği başbakanlar arasında yer almasının ötesinde...

Kripto, Ecevit'in Gülen'le doğrudan ve düzenli temas halinde olduğu iddiasında da bulunuyordu. Ve ABD'li diplomatın kaynağı da bizzat Cemaat'ti.

Eski *Zaman* yazarı, bugünün Cemaat muhalifi Hüseyin Gülerce, Ecevit'in vefatının ardından şu satırları kaleme alacaktı:

> (...) Ebediyete uğurlayacağımız rahmetli Bülent Ecevit ile Fethullah Gülen yüz yüze üç defa görüştüler: 20 Mart 1995'te Ankara'da Ecevit'in evinde, 23 Mart 1997'de İstanbul'da Samanyolu Televizyonu binasında ve 4 Şubat 1998'de İstanbul'da Ecevit'in evinde.
>
> Siyaset hiç konuşulmadı. Tasavvuf ve felsefi konular üzerinde sohbet edildi.
>
> Ecevit, kendisine görüşme talebi iletildiğinde, "İzmir'e geldiğimde tabii ki görüşürüz," dedi. Gülen, "Devlet büyüklerine terbiyemin gereği, ben sizin ayağıma gelmenizi istemem, ben gelip ziyaret ederim," cevabını verdi. Ecevit, görüşmeden memnun kaldığını, "Fethullah Hoca'yı ve onun çevresinde toplananları, demokrasinin gelişmesi açısından çok faydalı bulduğunu" belirtti. Yurtdışında açılan Türk okullarının kendisini heyecanlandırdığını söyledi ve ekledi: "Arkadaşlara sordurdum. Çok ciddi ve çok iyi okullarmış. Aldığım bilgiye göre Müslüman Türk cumhuriyetlerinde İran ve Suudi Arabistan etkilerine karşı, Türkiye'nin etkisini artırıyorlarmış (...)[72]

Zahid Akman: Bir CHP İslamı'na sahip olmazsınız

Bir başka ilginç not ise Gülen Cemaati'yle Diyanet'in amaçlarda çakışmasına dair ifadeler. Zira ABD'li diplomat Cemaat'in tıpkı Diyanet gibi geleneksel tarikatları yok etmek istediğini anlatıyor:

> Gülen'in Nurcuları, Diyanet Kemalistlerinin geleneksel tarikatların kaldırılması ve İslam'ın "modernleşmesi" arzusunu paylaşsalar da, devletin İslami değerlere daha fazla saygı göstermesini –Düzen'in lanetlediği ancak Türkiye'de siyasi faaliyetlerin ser-

72 http://www.zaman.com.tr/huseyin-gulerce/ecevit-gulen-gorusmeleri_451673.html.

bestleşmeye başladığı 1946'dan bu yana merkez sağın başlıca ilkesi olmuş– sağlamaya çalışıyorlar.

Bu noktada AKP'ye ilişkin tespit de önemliydi. Zira İslamcılar muhalefetteyken hep Diyanet'ten şikâyet ettiler. Devletin Diyanet aracılığıyla dini şekillendirdiğini iddia ettiler. Ancak AKP iktidar olunca tıpkı YÖK'le barıştığı gibi Diyanet'le de barıştı. Diyanet bu kez AKP'nin aracı haline geldi. ABD'li diplomat Deutsch durumu kriptoya şöyle not ediyordu:

> (...) AKP ve öncülü olan partiler Diyanet'e hep şüpheyle baktılar, onu dini bağımsızlığın önünde bir engel olarak gördüler. Ancak AKP'nin Diyanet üzerinde hakimiyet kurabileceği tek parti olarak iktidara gelmesinden bu yana görüşünün değiştiğine dair işaretler mevcut. Bir ilahiyat profesörü ve AKP yanlısı Kanal 7 televizyonunun yönetim kurulu üyesi (ve kanalın ABD muhabiri) olan Zahid Akman; bize kendisinin esasen hem Aydın'ın [Diyanet'ten sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Aydın], hem de eski Cumhurbaşkanı merhum Özal, eski Başbakan Erbakan ve başkalarına akıl hocalığı yapmış Nakşibendi Şeyhi Zahid Kotku'nun eski bir öğrencisi olduğunu söyledi. Akman, Mehmet Aydın'ın, tefekküre ve bireye ve manevi bir değerler bütünü olarak İslam'a vurgu yapmaya yatkın Gülen'den siyasi olarak daha aktif olduğunu söyledi. Aydın'ın görüşüne göre Müslümanlar dünyaya ve kamusal yaşama açılmak gibi kaçınılmaz bir yükümlülüğe sahipler. Akman, Erdoğan'ın başbakan olmasıyla, Diyanet'in Türkiye'de İslam "reform"unda kilit bir önem taşıyabileceğine dair bir algının yaygınlık kazandığını ileri sürdü. Bu noktada Akman, din üzerindeki devletin Kemalist etkisinin kaldırılmasını vurguladı. "Bir CHP İslam'ına sahip olmazsınız" dedi (...)

Deniz Feneri davasında sıkça gündeme gelen Zahid Akman, İslamcıların dünyaya açılması konusunda çarpıcı bir örnekti. Akman'ın anlattıkları AKP'nin Diyanet'i yok etmeyi değil onu kendisi için kullanmayı istediğini de gösteriyordu.

19 Temmuz 2006 tarihli ve "Türk İslamcı Tarikatlar Yasaklı Olsa da Etkisini Sürdürüyor" başlıklı kripto ise Büyükelçi Ross Wilson'un imzasını taşıyordu.[73]

73 http://wikileaks.org/cable/2006/07/06ANKARA4199.html.

ABD Ankara Büyükelçisi Wilson her zamanki gibi Gülen Cemaati'ne daha müsamahakâr davrandığı kriptoda İslamcı güçlerin durumunu Washington'a geçiyordu. Kriptonun özet bölümü şöyleydi:

> (...) Türkiye İslam'ın birçok çeşidini barındırıyor. Resmi Sünni katmana ve birçok Alevi'ye (heterodoks Müslümanlar) ek olarak, toplumsal ve siyasi liderler de dahil birçok Türk, "tarikat" veya "cemaat" olarak bilinen İslami gruplara katılmaya devam ediyor. Bunlar on yıllardır laik devlete karşı tehdit olarak resmen yasaklı durumda, ama pek az kişi bunu göz önünde bulunduruyor. Türk İslamı uzmani bir araştırmacıya göre, İslam düşünürü Fethullah Gülen tarafından kurulan örgütlenme, küreselleşmeyi ve teknolojiyi kapsayarak bugün bu İslamcı gruplar arasında en etkilisi haline gelmiş durumda (...)

Cemaat'in hedefleri uzun, AKP'nin kısa vadeli

Türkiye'de Cumhuriyet'in kuruluşundaki laik yaklaşımın tarikat ve cemaatleri yeraltına ittiğinin, buna rağmen yakın dönemde tarikatlerin yayılarak güçlendiğinin anlatıldığı kriptoda, Ankara Üniversitesi'nde antropoloji profesörü ve Anadolu'da İslam konusunda uzman olan Tayfun Atay'la yapılan görüşmeye dayanarak uzun bir değerlendirme vardı.

"Atay, Başbakan Erdoğan'ın üye olmasa da Nakşibendi felsefesinden etkilendiğini söyledi. Diğer irtibatlarımız ise Erdoğan'ın Nakşibendi müridi olduğu iddiasında," diye not düşülen kriptoda Gülen Cemaati ile ilgili ilk tespit şöyleydi:

> (...) Atay'a göre, İslam düşünürü Fethullah Gülen'in kurduğu Gülen Cemaati, bugün Türkiye'deki en nüfuzlu dinci tarikat olarak Nakşibendileri gölgede bırakmış durumda. Gülen, 1980'lerin ortalarında Nurcu iken kendi hareketini kurmak üzere oradan ayrıldı. Gülenciler, dünyanın dört bir yanında okullara ve medya organlarına sahip. Gülenciler'in Batı bilimlerine ve teknolojiye olan düşkünlüğü kayda değer – Gülen okulları da fen bilimlerine önem veriyor. Atay'a göre, Gülenciler küreselleşme ve teknolojiyi benimsiyor ve bunların gençleri cezbetmesine izin veriyor; Nakşibendiler ise değişime direniyor ve giderek daha zayıf ve pasif hale geliyor (...)

Kriptolarda Gülenciler, Nurcu olarak anılmıyordu. Ve burada da görüldüğü gibi Nakşibendilik'e rakip olarak görülüyordu.

Peki Gülen yalnız dini bir motivasyonla mı hareket ediyordu? Büyükelçi Wilson şöyle devam ediyordu:

> (...) Birçok Türk, Gülen örgütlenmesinin Türk Polis Teşkilatı'nı kontrolü altına aldığına inanıyor. İslamcı ve laik çevrelerle bağlantılı bir ulusal güvenlik analisti olan Faruk Demir, polis memurlarının belki de sadece yüzde 20'si Gülen cemaatinden olsa da, polis teşkilatı liderliğinin Gülenciler'in egemenliği altında olduğunu söyledi. Emekli subay ve terörle mücadele uzmanı Nihat Ali Özcan, ayrı bir konuşmada, polis teşkilatı içindeki Gülenciler'in oranını tahmin etmenin imkânsız olduğunu söyledi ancak teşkilatın Gülenciler'in denetiminde olduğunu kabul etti (...)

Kriptoya AKP ile Cemaat'in gündemleri arasındaki fark da o günlerde şöyle giriyordu:

> (...) Atay, Gülenciler ile iktidardaki İslamcı eğilimli Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) arasında doğrudan bir bağlantı olduğuna inanmıyor. Bazı AKP üyeleri ve bazı milletvekilleri Gülenci. İki örgütlenme de, belli görüşlerde hemfikir ve çoğu Gülenci AKP'ye oy vermiş. Ancak AKP içinde örgütlü bir Gülenci kanat yok ve AKP'deki üst düzey liderlerin hiçbiri Gülenci cepheden gelmiyor. Atay'a göre Gülenciler, Türkiye'nin önde gelen kurumlarında yüksek mevkilere ulaşmak için müritlerini hazırlamada okullarını kullanma şeklinde uzun vadeli bir amaca sahip; AKP'nin hedefleri daha acil ve daha çok seçim politikalarına odaklı (...)

ABD'li diplomat Wilson, Nakşibendilik'in tutuculuğunu irdelerken Erdoğan'ın bir İslamcı olarak liberallerle kurduğu etkileşime değiniyor ve şu yorumu yapıyordu: "Erdoğan Nakşibendi hareketinin eğitiminden geçmiş olsa da, Nakşibendiler'e nazaran modernleşmeye daha açık ve Batı'ya karşı daha az şüpheci."

Wilson kriptoda İslamcılığın laiklik için bir tehdit olup olmadığına da odaklanıyordu. Prof. Atay, İslamcı tarikatların laik devlete karşı olmadığını söylerken, "Geçmişte, Türkiye'yi şeriat devletine dönüştürmeyi hayal etmiş olabilirler ancak bugün 'Türkiye'yi gerçekten İslamlaştırmak için çok geç' olduğunu fark

ediyorlar. Komşu İran'daki daha genç kuşağın İslam devrimine nasıl karşı olduğunu gördüler ve bugünkü genç Türklerin de aynı yoldan geçmek istemediklerini biliyorlar," ifadelerini kullanarak giriyordu kriptoya.

Bu konuda Büyükelçi Wilson'a konuşan ilginç bir isim daha vardı: Eski AB Bakanı Egemen Bağış'ın Dış İlişkiler Danışmanı Sadi Kündüroğlu. "Kendini 'agnostik'[74] olarak tanımlayan ve AKP'ye yakın bir dış politika danışmanı olan Sadi Kunduroğlu" ifadeleriyle kriptoya giren Kündüroğlu, "Türklerin asla bir şeriat devletini veya askeri yönetimi kabul etmeyeceklerini söyledi," ifadeleriyle Wilson'ın notlarına dahil oluyordu.

Görüşlerinden yararlanılan bir diğer isim ise daha sonra CHP yönetiminde yer alacak Sencer Ayata idi. Prof. Dr. Ayata'nın kriptoya yansıyan görüşleri şöyleydi:

> (...) Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde sosyoloji profesörü olan Sencer Ayata, Türkiye'deki İslamcıların, ordunun zamanın başbakanı Erbakan'ın İslamcı hükümetini istifaya zorladığı 1997 "postmodern darbesi"nin hemen sonrasında söylemlerinde "hızlı ve genel geçer" bir kırılma yaşadığını söyledi. Ayata, darbe sonrasında birçok Türk İslamcı liderin Amerikan karşıtı çığırtkanlıklarını bıraktığını ve demokratikleşme, insan hakları ve diğer Batılı kavramları desteklemeye başladığını öne sürüyor. Ayata, bu değişimin Türk İslamcıları arasında, kısmen Türkiye'deki siyasi gerçeklikler nedeniyle, ideolojik bir dönüşümü temsil ettiğini düşünüyor (...)

Ayata da İslamcıların rejim için bir tehlike olmadığı, İslamcıların dönüştüğü kanısındaydı.

Kısacası...

Büyükelçi Wilson'ın Washington'a geçtiği kripto, İslamcılığı bir tehdit olarak görmüyordu. Nakşibendilik ile Gülenciler arasındaki sınırları belirginleştiriyordu. Erken bir tarihte AKP ile Gülen hareketi arasındaki ayrımları koyuyordu.

Genç Siviller kriptoda

Doğrudan Cemaat konulu olmasa da...

74 Tanrı'nın varlığının ya da yokluğunun bilinemeyeceğini ileri süren düşünce akımı.

Genç Siviller üzerine bir belge de ABD'nin Cemaat'e bakışına dair fikir veriyordu.

Bilmeyenler için hatırlatalım: Genç Siviller, Silivri davaları sürecinde Kemalistlere karşı Converse ayakkabılarıyla ün salmıştı. Telefon dinlemelerine karşı çıkan barodan iktidarı sorgulayan gazetecilere kadar hemen her muhalifi "darbeci" ilan ediyor; Hükümet-Cemaat koalisyonunun kanatları altında "sivilcilik" oynuyorlardı. Türkiye dönüştükçe Genç Siviller'in balonu da söndü. Cemaat-Hükümet savaşında anneleriyle babaları ayrılmış çocuk gibi oldular.

Son olarak "Dünya 5'ten büyüktür" kampanyası için ABD gazetelerine verdikleri ilanın parasını hükümetten aldıkları ortaya çıktı.

Duruma bakılırsa, Genç Siviller'in velayeti AKP'de kalmıştı. Oysa o dönem tavırlarıyla, duruşlarıyla Cemaat'e daha yakın duruyorlardı. Hemen hepsinin koltuk altında ya *Taraf* ya *Zaman* vardı. Ergenekon davasından alındığında Savcı Zekeriya Öz'e "sağolsun" yazan çiçek göndermişler, hatta Öz'e çiçek gönderme kampanyası başlatmışlardı.

Uzatmayalım...

Bu duruş ABD misyonunun da gözünden kaçmamış olacak ki, 29 Temmuz 2008 tarihli, ABD İstanbul Başkonsolosluğu Politika ve Ekonomi Şefi Sandra Oudkirk imzalı "Postmodern Gençlik Hareketi Demokrasi Mücadelelerinde Yeni Medyayı Kullanıyor" konulu kripto Genç Siviller'i anlatıyordu.[75]

ABD'li diplomat Oudkirk "biraz" abartarak Genç Siviller'in on kaplan gücündeki büyüklüğünü şöyle anlatıyordu:

> (...) Türk gençliğinin büyük kısmının siyasete karşı ilgisiz ve kayıtsız olduğu bir dönemde, belli başlı kentlerde darbe karşıtı yürüyüşler örgütlenmesini sağlayan Genç Siviller yaşanan sosyal değişimin önemli bir belirtisi. Beş yıllık bir geçmişe sahip olan örgüt 2000 üyelik Yahoo mail grubuna ve yaklaşık 7500 kişilik Facabook takipçisine sahip. Genç Siviller ordunun ve yargının 'devam etmekte olan darbesi' olarak tanımladıkları şeye karşı çıkıyorlar. Grubun liderleri her ne kadar siyaseten aktif olsalar da, kendilerini partilerin ve ideolojilerin savaşının üzerinde, 'vicdani demokratlar' olarak tarifliyorlar (...)

75 http://wikileaks.org/cable/2008/07/08ISTANBUL397.html.

Eee...

Genç Siviller üyesi, *New York Times*'ın Türkiye muhabirine, "Marks dendiğinde başı açık kızların İngiliz 'Marks & Spencer' alışveriş merkezini anladıklarını, türbanlıların ise bunun ünlü filozofun adı olduğunu bildiklerini" söylememiş miydi?[76]

ABD Başkonsolosluğu'ndan dünyaya bakan Oudkirk'in, Genç Siviller ile kalan Türk gençliği arasındaki farkı bu kadar abartması belki de doğal!

Neyse, konumuz bu değil.

Kriptoda dikkatimizi çeken, Diplomat Oudkirk'in Genç Siviller'i uzun uzun övdükten sonra kullandığı şu ifadelerdi: "Grubun 'diyaloğa' yaptığı vurgu İslami temelli Fethullah Gülen hareketini çağrıştırsa da grup üyeleri Gülen hareketiyle hiçbir ilişkileri olmadığını vurguluyorlar."

ABD dertli: Türkler bizi sevmiyor

İlginç bir belgeyse 4 Ağustos 2009 tarihliydi. "ABD Hükümetine Verilen Onay Hâlâ Çok Düşük, Başkan Obama İstisna" başlığını taşıyan kriptoyu Ankara Büyükelçisi James Jeffrey hazırladı.[77]

Kriptonun bir derdi vardı.

"En son PEW anketine göre, Türkiye'deki ABD hükümeti onay oranları gerilemeye devam ediyor," denilerek, ABD'ye yönelik Türk kamuoyunun olumsuz yargısını konu alan kripto, bunun nedenlerini şöyle özetliyordu:

> (...) Türkiye'nin mevcut siyasi manzarasının önemli kırılma noktaları arasında, ABD hükümetinin tüm taraflarca düzenli olarak suçlandığını belirtmekte fayda var. Pek çok laik, iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) ABD tarafından kurulduğuna ve Washington'ın Fethullah Gülen hareketini destekleyip fonladığına kanaat getirmiş bulunuyor. Kemik AKP destekçileri, ABD hükümetinin iktidar partisine karşı geçen yıl açılan kapatma davasına neden daha aktif bir biçimde karşı çıkmadığını sorguluyor. AKP'yi eleştirenler, Ergenekon davasında savcının sert yöntemlerine karşı ABD hükümetinin sesini daha fazla çıkarmamış olmasından yakınıyor. Milliyetçiler, ABD'yi bağımsız Kürdistan'ı

76 Razi Canikligil, *Hürriyet*, 15 Ekim 2008.

77 http://wikileaks.org/cable/2009/08/09ANKARA1128.html.

yaratacak şeytani bir planın parçası olarak Kürt ayaklanmasını –PKK'yı– başlatmak ve ayakta tutmakla suçluyor. (YORUM: Az sayıdaki Türk, ABD hükümetinin anlık istihbarat paylaşımının, Türk ordusunun Kuzey Irak'taki ayaklanma karşıtı çabalarında ne denli etkin olduğunun farkında. Bizler bu girişimde bilerek fazla ortada görünmediğimiz için, ABD hükümeti söz konusu önemli başarıdan kamuoyu nezdinde faydalanamamaktadır. YORUMUN SONU) Ek olarak, bir analistin de belirttiği gibi, AKP muhtemelen, böylesi bir duyarlılığın kendi seçmen kitlesi nezdinde hoş karşılanmayacağı kaygısıyla, ABD hükümetiyle olan yakın bağları hususunda kamu önünde genellikle ketum davranıyor. Böylesi bir mesafe koyuş, kamuoyu algısındaki devamlı imge Irak Savaşı ve sonrasında yaşananlar iken, ABD'ye duyulan güvenin artırılmasına yaramıyor. Bu mesafe koyuş AKP'yle sınırlı değil. Sabancı Üniversitesi'nden Ali Çarkoğlu, okullardaki, ABD ve diğer belli başlı uluslararası oyuncuların güçlü oldukları ve Türkiye ile ilişkilerinde yalnızca kendi çıkarlarını gözettikleri yönündeki cumhuriyetçi fikir aşılamasının gücüne de vurgu yapıyor (...)

ABD, görünüşe göre Türkiye'de kamuoyunun her kesiminin kendisine karşı olumsuz yargısını keşfetmiş durumdaydı. Kriptoda laiklerin AKP'nin ve Cemaat'in ABD tarafından desteklendiğine ilişkin yargısına yer verilmiş olması da dikkat çekiyordu. Bunun ötesinde...

ABD'nin Kuzey Irak'ta PKK'ya karşı Türkiye'ye destek vermesine rağmen ortalıkta görünmediğini iddia etmesi de ilginç bir ayrıntıydı.

Yeni Osmanlıcılık'ın Cemaat'le bağı

3 Aralık 2009 tarihli Büyükelçi James Jeffrey imzalı kriptonun başlığı "Dışişleri Bakanı Davutoğlu: Evet, Biz Yeni Osmanlılarız" şeklindeydi.[78]

Kriptoda Ahmet Davutoğlu'nun 21-22 Kasım 2009'daki Kızılcahamam kampında ve öncesinde 16 Ekim'de Saraybosna'da, "Türk dış politikasında Yeni Osmanlıcılık" açılımıyla ilgili yaptığı açıklamaların ve gelen tepkilerin bir özeti veriliyordu. Davutoğlu'nun Yeni Osmanlıcılık açılımının bir İslami ajanda barındırıp barındırmadığı sorgulanıyordu. ABD'li diplomat

78 http://wikileaks.org/cable/2009/12/09ANKARA1717.html.

Jeffrey bu anlayışın İslami damardaki köklerini görüyor olmalı ki şu yorumu yapıyordu:

> (...) Söz konusu politika, muhafazakâr Türk entellektüelleri arasında yaygın olan iki düşünsel eğilimi de geliştiriyor: Küresel bir İslami dayanışma anlayışı (geçmişte eski başbakan Necmettin Erbakan tarafından desteklenen) ve (milliyetçi çevrelerce ve Fethullah Gülen Cemaati mensuplarınca da kabul gören) Türk-İsląm sentezi yaklaşımı (...)

Aman Recep Tayyip Erdoğan bunu okumasın! Baksanıza, ABD Büyükelçisi, Davutoğlu'nun Yeni Osmanlıcılık politikasının Cemaat'le bağını kuruyordu.

Görünmez adamın uzun gölgesi

Devam edersek...

Bu kriptodan bir gün sonra (4 Aralık 2009) Gülen hakkında çok daha ayrıntılı bir kripto Washington'a gönderildi.[79]

Kriptonun başlığı da ilginçti: "Gülen: Türkiye'nin Görünmez Adamının Uzun Bir Gölgesi Var".

Ne yalan söyleyelim, devlet belgesinde böyle edebi bir teşbihle karşılaşmak şaşırtıcıydı.

Büyükelçi James Jeffrey imzalı kriptoda Gülen'e dair Türkiye'deki tartışma şöyle özetleniyordu:

> (...) Fethullah Gülen Türkiye'de siyasi bir fenomen olmaya devam ediyor. Son on yıldır Pensilvanya'da "sürgün" olsa da, Gülen'in etkisi, sadık destekçilerinden oluşan lejyonlar ve seçkin bir okul ağıyla yayılıyor. Gülen hareketinin açıkça belirtilen hedefleri dinlerarası diyaloğa ve hoşgörüye odaklanıyor, ancak mevcut AKP-laikler hizipleşmesinde pek çok Türk, Gülen'in daha gizli ve muhtemelen sinsi bir siyasi gündemi olduğuna inanmakta; dahası kimi İslamcı gruplar Gülen'i şeffaf olmamakla eleştirirken, bu durumun Gülen'in amaçları konusunda şüphe uyandırdığını söylüyorlar (...)

Kriptoda Gülen'in hayatı ve Cemaat'in kurduğu okullar üzerine ayrıntılı anlatımlar vardı. Genel olarak okullarındaki eğitim

79 http://wikileaks.org/cable/2009/12/09ANKARA1722.html.

övgüyle karşılanırken, Gülen "ılımlı bir İslamcı" olarak resmediliyordu. Cemaat'le ilgili "Gülenci öğreti, muhafazakâr ve dini vecibelere bağlı olmasıyla, 1990'larda Gülenciler'i toplu halde sınırdışı eden Rusya gibi rejimlerde sert bir husumetle karşılaştı," ifadeleriyle ABD için olumlu referanslar sıralanıyordu.

Kriptonun devamında Gülen örgütlenmesinin diğer ayaklarından da söz ediliyordu. Konu, polisteki Cemaat yapılanmasıydı:

> (...) Gülenciler'in ayrıca Ergenekon –2004 yılında bir darbe girişiminde bulunmakla suçlanan ve geniş bir yeraltı örgütlenmesi olduğu ileri sürülen oluşuma dair kapsamlı inceleme– soruşturmasının öncüsü olarak görev yaptıkları Türk Emniyeti'ne de hâkim oldukları belirtiliyor. Bu soruşturma, askeri şahsiyetler dahil olmak üzere iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin pek çok laik muhalifinin derdest edilmesine neden oldu ve bu da Gülenciler'in nihai hedefinin, Türkiye'nin görünür biçimde İslamcılaşmasını onaylamayan bütün kurumların yıpratılması olduğu yönündeki ithamlara sebebiyet verdi (...)

Büyükelçi'nin Washington'a aktardığına göre, Silivri operasyonlarını yapan polisler Gülenci'ydi. AKP'nin muhaliflerini temizleyerek yol alıyorlardı.

Devamında Gülenciler'in Atatürk ve Türk Silahlı Kuvvetleri'yle o dönem için bilinen nefret ilişkisi tarif ediliyordu:

> (...) *Zaman* gibi Gülenci gazeteler Atatürk'ün mirasının geçerliliğini bıkmadan sorguluyor ve AB'ye girme hevesindeki bir ülke olan Türkiye'nin, siyasi konularda Türk ordusunun sesini kısması gerektiğini savunuyorlar. Bu gazeteler, Ergenekon soruşturmasının bayraktarlığını yapıyor ve Türk ordusunun geleneksel hâkimiyetinin Türkiye'nin tarihinde olumsuz bir etken olduğunu sürekli olarak vurguluyorlar. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Türk Genelkurmayı'na yakın kaynaklar Gülen'den açıkça tiksiniyor; onun ve destekçilerinin sadece Türk ordusunu yıpratmak değil, aynı zamanda Türkiye'yi İran benzeri bir İslam cumhuriyetine dönüştürmek için de amansız bir mücadeleye giriştiklerini savunuyorlar (...)

Gülenciler'le sadece laikler ya da Cumhuriyetçiler kavgalı değildi. Bugün geniş bir İslamcı kesim Gülen'e cephe almış olsa da, o günlerde de Gülen'e şüpheyle bakanlar görülüyordu. Jeffrey bu durumu şöyle not ediyordu:

> (...) Dahası, kimi İslamcı örgütler için bile, Fethullah Gülen hareketi karanlık bir imgeye sahip. Başkent Kadın Platformu'nun eski başkanı Hidayet Tuksal bize kendi grubunun, şiddet kullanımına karşı çıkması yüzünden Gülen'e olumlu baktığını ama şeffaflıktan yoksun olmasının Gülen'in amaçları hakkında şüphe doğurduğunu ve bunun, Gülen'in en etkin olduğu topluluklar arasında bile geleceğe ilişkin kuşkuları beslediğini söyledi. Gülen'in temel hedefinin dinlerararası diyalog ve hoşgörü olduğu öne sürülse de, Türkiye'deki pek çok çevrede onun gündeminin daha derin ve sinsi olduğu düşüncesi yaygın (...)

Hidayet Şefkatli Tuksal'ın hem İslamcı hem feminist görüşleriyle aykırı bir portre çizdiğini söyleyelim. Zira Tuksal, 2009 yılında İslamcı bürokrasinin hemcinsleriyle vakit geçirmesi için *Star* gazetesinde "Bazıları bu kavramdan rahatsız olsa da, bizim bürokrasimiz bu anlamda tam bir homososyal yapı arzediyor," ifadelerini kullanmış, bu sözleri çok tartışılmıştı. Tuksal, İslamcı camia içinden ilginç bilgiler vermesiyle de gündeme gelmişti. 2011 yılında durumu şöyle anlatıyordu: "Bir akrabam vasıtasıyla tanıştım. Tesadüfen evine gittim. Baktım evde genç bir hanım. Sonradan öğrendim kendisine kuma almış. Akrabamdan da öğrendiğime göre Cemaat'te hanımlar nefis terbiyesini öyle yapıyorlar. Kocalarına genç bir eş alıyorlar. Onlarla birlikte aynı evde veya apartmanda yaşıyorlar. Böylece nefisleri terbiye oluyor."

Kısaca hatırlatalım...

Daha önce yazarı olduğu, hükümetin medyadaki seslerinden *Star*'dan ayrılan Tuksal ile ilgili olarak 17 Aralık soruşturmasından sonra ilginç bir tape ortalığa saçılmıştı. Konuşma dönemin Başbakanı Erdoğan ve *Star* gazetesi Medya Grup Başkanı Mustafa Karaalioğlu arasında geçiyordu. Erdoğan, Karaalioğlu'na Tuksal'ın kendisini eleştiren yazısıyla ilgili olarak, "Biz bunları sövdürmek için mi burada tutacağız!" ifadelerini kullanıyordu. Kayıt, Tuksal'ın *Star*'dan Erdoğan'ın isteğiyle

kovulduğunu söylüyordu. Ancak Tuksal kaydın arkasından yaptığı açıklamada gazeteden kovulmadığını, kendi isteğiyle ayrıldığını belirtti. Tuksal, "Hakkımdaki bazı karalamalara cevap yazabilmek amacıyla gazeteye yeniden dönmek istediğimde talebim kabul edilmedi," ifadelerini de ekledi.

Bir dönem *Taraf* gazetesinde de yazarlık yapan Tuksal, gazetenin Gülen-Erdoğan savaşında Gülen tarafında kalması üzerine gazeteden ayrıldı.

Özetle...

İslamcı camiaya eleştiriler getiren Hidayet Şefkatli Tuksal, hem Cemaat'ten hem Hükümet'ten koptu. Kriptoya da Cemaat eleştirisiyle girmeyi başarmıştı.

"İnsanlar Cemaat hakkında konuşmaktan korkuyor"

Büyükelçi Jeffrey'in Gülen Cemaati'ne yönelik tespitleri bu kadar değildi.

Cemaat'in amaç-araç ilişkisini Jeffrey şöyle aktarıyordu:

> (...) Gülen hareketi, Sünni Hanefi İslam'ın modernleşmiş bir biçimi olarak tarifleniyor. Bu eğilimi, eski başbakan Necmettin Erbakan'ın "Milli Görüş" çevresiyle ortak olsa da, "Milli Görüş" Türkiye merkezli bir hareketken, Gülen hareketinin daha geniş bir kapsamı var ve amaca giden her yolun meşru görüldüğü bir yaklaşımdan rahatsızlık duymuyor. Örneğin, gerektiğinde başörtüsünü de çıkartabiliyor. Yine de, kimi yakınlıklar söz konusu: AKP'nin kurucularının çoğu "Milli Görüş"ten gelirken, AKP'nin birçok yetkilisinin de Gülen hareketine yakın olduğu biliniyor (...)

ABD Ankara Büyükelçisi Jeffrey, Gülen hareketiyle ilgili olarak insanların konuşmaktan korkmasını da kriptoya not ediyordu:

> (...) Türkiye'de Gülen'e değinen tartışmaların büyük bölümü bir nebze nezaket ve incelikli bir ustalık içeriyor. Bizim irtibatta olduğumuz kişiler, konuşmaları halinde bunun sonradan kendilerine zarar verip vermeyeceğinden emin değillermişçesine, bu konuda görüşlerini açıklamakta sıklıkla tereddüt gösteriyorlar (...)

Jeffrey, notlarının bir kısmında Gül hakkında kaynaklarının Gülenci olduğunu, Erdoğan'ın ise ısrarla Gülen'e mesafe koyduğunu

söyledikten sonra CHP konusuna geliyordu. ABD'li diplomat CHP başta olmak üzere muhaliflerin Gülen'e bakışını şöyle aktarıyordu:

> (...) Bu arada, Cumhuriyet Halk Partisi ve AKP'nin diğer muhalifleri, ABD'yi, sözümona Türkiye'nin laik temellerini zayıflatarak bir ılımlı İslam devleti "modeli" yaratmak amacıyla, gizliden gizliye Gülen'i desteklemekle itham ediyor. Bu itham, Türkiye'de laiklik karşıtı faaliyetleri nedeniyle yargılandığı bir sırada Gülen'e ABD'ye sığınma imkânı ve nihayetinde de daimi ikamet statüsü tanınmış olması gerekçesine dayandırılıyor (...)

CHP yönetimi şimdi aynı şeyi düşünüyor mudur, bilmiyoruz. Ancak bugün Gülen Cemaati'nin Erdoğan'ın karşısına geçmesiyle, Gülen'in en azından bir kısım CHP'lilerle daha sıcak bir ilişki kurduğu aşikâr.

Büyükelçi Jeffrey, Gülen'in azınlıklarla kurduğu iyi ilişkilere örnek olarak ise Patrik Bartholomeos'u gösteriyordu:

> (...) Gülen'in İslam dinine mensup olmayan destekçileri de var ve İstanbul'daki Ekümenik Patriki bunlardan biri. Patrik, kısa süre önce Büyükelçi ile gerçekleşen bir konuşmada, ABD'ye yaptığı son gezi sırasında Gülen'i ziyaret ettiğini ve bir saatten fazla baş başa görüştüklerini anlattı. New York'a yapacağı yakın tarihli ziyaretinde de Gülen'i yeniden görmeyi planladığını söyledi. Patrik, Büyükelçi'ye Gülen'den "çok etkilendiğini" anlattı ve Kazakistan'da Süleyman Demirel'in adı verilen bir üniversite dahil olmak üzere Gülen okullarının kalitesini övdü (...)

ABD'li diplomat Jeffrey, Gülen'den değil ama, Gülen'e ABD'nin destek verdiği görüşünün yaygınlaşmasından endişe ediyordu:

> (...) Türkiye'de mevcut AKP-laikler hizipleşmesi veri alındığında, herhangi bir İslami hareketin kendi niyetleri konusunda temkinli konuşması şaşırtıcı olmamalı. Ne yazık ki bu durum, Türk toplumunda adeta bir refleks olan komplo teorilerine inanma eğilimini besliyor ve Gülen hareketine ilişkin kuşkuların üzerine de büyüteç tutuyor. Gülen'in amaçladığı öne sürülen dinlerarası diyalog ve hoşgörü eleştirilemez, ama Gülen hareketinin ar-

kasında ABD hükümetinin olduğu iddialarında kaygı verici bazı yönler görüyoruz (...)

Şeriat değil ama çok daha İslamcı

25 Kasım 2009 tarihli kripto, "Türkiye: Etkili Gazetecinin Temkinli Görüşü" başlığını taşıyordu.[80] Kriptonun içeriğinde "18 Kasım'da Türkiye'nin en etkili gazetecilerinden *Radikal* gazetesi köşe yazarı Murat Yetkin bize mevcut ilişkilere dair ufkumuzu açan yorumlarda bulundu," denilerek Yetkin'le yapılan görüşme notları sıralanıyordu.

Kriptoda imzası olan Büyükelçi James Jeffrey, "Türkler büyük oranda ABD'nin tartışmalı Müslüman din adamı Fethullah Gülen'i desteklediğine inanıyor," dedikten sonra, olan biteni Washington'a, "Gülen ve Türk Genelkurmayı ölümüne bir mücadeleye girmiş durumdalar, bu durum Genelkurmay'ın geçmişte Gülen okullarını desteklediği düşünüldüğünde tuhaflık arz ediyor," ifadeleriyle geçiyordu.

"Genelkurmay geçmişte Gülen okullarını destekledi," iddiasının altını çizip devam edelim...

Büyükelçi Jeffrey kriptoda, "Gülenciler, özellikle Türk Polis Teşkilatı içindeki yerleri düşünülürse son derece etkililer," ifadeleriyle Gülen'in gücünün kaynağının ne olduğunu tanımlarken, Gülen'in amacını ise şöyle aktarıyordu: "Gülen Türkiye'ye şeriatı getirmeyi istemiyor, ama hedefinde ülkenin çok daha İslamcı bir hale getirilmesi var."

Şahin Alpay'ın mazeretleri

Büyükelçi Jeffrey'in bıraktığı yerden, anlatımı *Zaman* yazarı Şahin Alpay'la sürdürelim. ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon Wiener imzalı 21 Ocak 2009 tarihli kripto, "Yorumcu, Türkiye'deki Demokratik Reformların Geleceği Hakkında Konuşuyor" başlığını taşıyordu.[81] "Yorumcu" diye sözü edilen kişi *Zaman* yazarı Şahin Alpay'dı.

Bir parantez açalım...

Cemaat'in medyadaki seslerinden Erkam Tufan Aytav'ın imza attığı kitaplardan biri *Aydınlık'tan Kaçanlar* adını taşıyordu. Kitabın konu ettiği Şahin Alpay da *Aydınlık*'tan kaçanlardan

80 http://wikileaks.org/cable/2009/11/09ANKARA1705.html.
81 http://wikileaks.org/cable/2009/01/09ISTANBUL37.html.

biriydi. Ama bir özelliği daha vardı, o aynı zamanda "Cemaat'e sığınanlar"dandı. Gerçekten de Cemaat, sol hareketlerden 80 sonrasında kaçarak liberalizmin[82] saflarına sığınan ve genelde Türkiye'de görünen ya da görünmeyen iktidarlara akıl hocalığı yapan yazarları istihdam etmekte oldukça cömert davrandı. Şahin Alpay da bu isimlerden biriydi.

Sahi, bu isimler ABD'li diplomatlar tarafından ne kadar ciddiye alınıyordu?

Bu sorunun yanıtını birazdan verelim. Ama önce Alpay'ın anlattıkları.

Şahin Alpay, o dönem AKP'nin Türkiye'yi AB'ye taşıyacak reformlarına o kadar inanmış olacak ki, ABD'li diplomatları da ikna etmeye çalışıyordu. Kriptonun özet bölümü şöyleydi:

> (...) Diplomatlar ve medya temsilcileriyle kısa süre önce gerçekleştirilen bir tartışmada, siyaset bilimi profesörü ve köşe yazarı Şahin Alpay Türkiye'nin AB desteği olsun ya da olmasın demokratik iyileştirmeleri başarıyla tamamlayacağı öngörüsünde bulundu ve Türkiye'de iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) son üç yılındaki sönük performansına yönelik kapsamlı mazeretler sundu (...)

Alpay, AKP'nin demokratik reformları yapacağı konusunda "başarılı" öngörüsüne diplomatları ikna etmeye çalışıyordu. Yetmiyor, AKP'nin reformları durdurduğu dönemde neredeyse onun adına özür diliyordu.

"Hangi Şahin Alpay" diye sorarsanız, hani şu Cemaat operasyonları sonrası AKP'nin dikta rejimi uyguladığını televizyonlarda, köşesinde anlatan "gazeteci" dememiz gerekir.

Alpay'ın kriptoya girmesine neden olan konuşmasının sebebini kriptodan aktaralım:

> (...) 10 Ocak'ta Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın (tartışmalı Türk imam Fethullah Gülen'in onursal başkanı olduğu) sponsor-

82 Sosyalizm ile birlikte aydınlanmanın iki çocuğundan biri olan, bireyin özgürlüğünü savunma iddiasındaki liberalizmin bu isimlerle yan yana anılmasına, bazı liberallerin itirazı var. Söz konusu isimlerin, liberal felsefeyi özümsemedikleri halde iktidarlar ile kurdukları ilişkilerde "liberal" sıfatını seçmenin yarattığı konformizmden faydalandıkları söylenebilir. Bu açıdan, bu kişilere zaman zaman "liberal" diyerek kırdığımız gerçek liberallerden özür dileriz.

> luğunda gerçekleştirilen konuşma dizisi kapsamında "AKP Niçin Liberalleri Hayal Kırıklığına Uğratıyor?" başlıklı bir oturum düzenlendi. Konuşmacı Bahçeşehir Üniversitesi siyaset bilimi profesörü ve Gülen'e bağlı *Zaman* ve *Today's Zaman* gazetelerinde köşe yazarlığı yapan Dr. Şahin Alpay'dı (...)

Söz konusu toplantı Cemaat'in vakfı tarafından gerçekleştirilmekle birlikte, seçilmiş bazı konuşmacılarca yapıldığı anlaşılıyor. Alpay, çalıştığı gazeteler o dönemki ittifak gereği AKP'yi destekle se de, kendisini AKP'den ayıran şu ifadeleri kullanıyordu: "Söz konusu gazeteler genel itibariyle AKP yanlısı olsalar da, Alpay hiçbir partiye bağlı olmadığını söyledi ve kendisini AKP'nin kimi zaman destekçisi kimi zaman da eleştirmeni olarak tanımladı."

Tuhaf bir çelişki...

Türkiye'de sosyalist olmak para etmeyen, eski sosyalist olmak ise pahalı olan bir meta.

Sosyalist olunca polis sizi takip ederken, eski sosyalist olunca siz polisi takip edebiliyorsunuz.

Sosyalist olunca hedef olduğunuz gazetelerde, eski sosyalist olunca yazı yazabiliyorsunuz.

Belki de bu nedenle liberaller söze hep eski sosyalist olduklarını hatırlatarak başlıyorlardı:

> (...) Lisenin son sınıfını ABD'de okuduğunu, o zamanlar adanmış bir komünist olduğunu, 1990'larda kısa bir dönem anamuhalefet partisi Cumuriyet Halk Partisi'nin (CHP) lideri Deniz Baykal'a danışmanlık yaptığını söyledi. Kendisi 1915 olayları için kaleme alınan özür dilekçesinin (AKP'li Başbakan Erdoğan'ın şiddetle eleştirdiği) imzacılarından bir tanesi. Alpay kendisini "İsveç ekolünden bir sosyal demokrat" olarak görüyor (...)

Başkonsolos: Sol kimin umurunda?

Şahin Alpay, liberal demokrasinin güncel evriminde üç temel dinamiği "Özal devrimi, AB ile Gümrük Birliği Anlaşması, liberal entelektüel söylem" olarak özetliyordu. Kendisini fazla önemseyen bu söyleme göre, Gümrük Birliği sayesinde, kriptodan aktaralım, "Anadolu'nun kalbinde daha fazla demokratikleşme ve AB'yle daha iyi bir entegrasyon isteyen dindar ve

muhafazakâr yeni bir elit" ortaya çıktı. Tüm bu gelişmeler sayesinde bir "sessiz devrim dönemi" yaşanmıştı.

Alpay'a göre bu demokrasi devriminin karşısındaki güçlerse kriptoda şöyle anlatılıyordu:

> (...) Buna rağmen Alpay, demokrasinin tam anlamıyla yerleşiklik kazanmadığını düşünüyor. Askerin siyasete burnunu sokmasının ve Anayasa Mahkemesi'nin "anayasaya aykırı" davranışlar (mesela Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesini geçici olarak ertelemesi, okullarda türbana izin veren yasa değişikliğini reddetmesi ve AKP'nin kapatılmanın eşiğine gelmesi) sergilemeyi sürdürmesinin 'çirkin' örneklerini veriyor (...)

Alpay, hem TSK'yı hem Anayasa Mahkemesi'ni AKP'ye fren oldukları için şikâyet ediyordu.

Ama sıra hem Gülen'i hem de AKP'yi övmeye gelince...

Şahin Alpay sınır tanımıyordu. Ona göre İslamcılar Türk demokrasisinin başına konmuş bir talih kuşuydu:

> (...) Alpay kendisi gibi entelektüellerin çeşitli "radikal" kökenlere sahip olduklarını ancak yaşadıkları deneyimler sonucu liberal demokrasinin değerini anladıklarını söyledi. Alpay'ın söylediğine göre, aynı zamanda "modernist İslami düşünce" de (örneğin Gülen ve AKP'de cisimleştiği haliyle) benzer bir çizgide evrimleşmiş. Alpay, Türk İslami hareketinin kademeli olarak reform geçirip kendini liberalleştirdiğini ve otoriter rejimlerde olanlara hiç benzemeyen bir hüviyet kazandığını söyledi. Bu durumu Türk demokratikleşme hareketinin "en büyük mucizelerinden biri" olarak olarak adlandırdı ve AKP'yi Özal döneminden bu yana gelen "en reformcu parti" olarak tanımladı. Bir soruya cevaben, AKP'nin de Gülen hareketinin de Türkiye'ye şeriat getirmek gibi "gizli bir gündemleri" olmadığını (muhaliflerinin ortak suçlaması) hararetle savundu ve bunların liberal demokratik değerlere dönüşlerinin samimi olduğunu iddia etti (...)

Şahin Alpay mucizeyi herhalde şimdi görmüştür.

Zira gazetesi *Zaman*, Türkiye'nin bugünlerini 12 Eylül darbesinden daha kötü diye tanımlıyor.

2009 yılındaki bu toplantı öyle görünüyor ki, Cemaat'in önce kendisi sonra AKP lehine bir pazarlama toplantısıydı. Türkiye

tarihinin kırılmalarından birinin yaşandığı tarihte, dışarısı için demokrasi seçeneğini "AKP artı Cemaat" olarak tarif ediyorlardı. Ancak bir yandan da, göstermelik de olsa AKP ile sınırlarını çiziyorlardı.

Evet, gelelim sorumuza:

AKP'yi desteklemeye bir buçuk yıl sonra gerçekleşen referandumda "yetmez ama evet"le devam eden kesimi, AKP ya da ABD misyonu ne kadar ciddiye alıyordu? ABD'de ve Türkiye'de, dünyanın geri kalanından farklı olarak liberallere "solcu" dendiğini hatırlatalım ve sorumuzun cevabını Başkonsolos Sharon Wiener versin:

> (...) İstanbul'daki solcu entelektüel yorumcu bir süredir AKP'yi desteklemeye devam edip etmeme sorusunun üzerinde düşünüyor. Asıl soru ise şu: "Kimin umurunda?" Sol düşüncenin İstanbul üniversiteleri ve düşünce kuruluşları üzerinde belli bir etkisi olsa da, sol partilerin seçmen desteği yok denecek kadar az. Bu da (Alpay'ın belirttiği gibi) AKP'nin solun ilgisini çekebilecek politikalar izlerken, solla yakın bağlar kurmakla niçin hiç ilgilenmediğini şüpheye yer bırakmayacak şekilde açıklıyor (...)[83]

Haliyle... Liberal sol entelektüellerin hayatı kullanılıp atılmak, kandırılıp ağlamakla geçiyor. Nuray Mert durumu "Evet, belli ki kandırıldık, ama iyi ki kandık," diye tarif ediyor.

Ne yalan söyleyelim... Biz kriptoya bakarak, "Siz biraz kandırılmak istemişsiniz!" diyoruz.

83 http://wikileaks.org/cable/2009/01/09ISTANBUL37.html.

"VİSKİ DÜŞKÜNÜ" ILICAK'LA GÜLEN SOHBETLERİ

Tarih: 27 Nisan 2007.

Yani, TSK'nın cumhurbaşkanlığı sürecinde AKP'ye verdiği tarihi e-muhtıra günü.

ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Deborah K. Jones Washington'a bir kripto gönderdi.

Gelin görün ki, Türkiye yakın tarihinin o kritik gününde; ABD İstanbul Başkonsolosluğu'nun gündemi farklıydı: Fethullah Gülen.

Kripto şu başlığı taşıyordu: "Az Viski Eşliğinde Gülenciler'in Buluşması".[84]

Başlığa taşınan "viski" konusuna geleceğiz, ama önce buluşmanın içeriğini anlatalım.

27 Nisan'dan 10 gün önce... Başkonsolos Jones'un deyimiyle "Gülenciler" için 17 Nisan 2007 tarihinde ABD İstanbul Başkonsolosluğu'nda bir yemek düzenlendi.

Jones yemeğe davetlilerin profilini şu sözlerle Washington'a bildirdi:

> (...) Dini lider –müritlerince "Hoca" adı verilen– Fethullah Gülen hakkında bilgi sahibi olan ve/veya ona sempatiyle yaklaşan Türklerden oluşan eklektik bir grup, 17 Nisan tarihinde Başkonsolosluk'ta verilen bir akşam yemeğine katıldı (...)

Peki, Başkonsolosluk'un davetine katılacakları kim seçti?

Nazlı Ilıcak!

Kriptoda bu durum şu cümlelerle aktarılıyordu:

> (...) Kendisi de Türk siyasi hayatında bir viski düşkünü olarak adı çıkmış, Adalet ve Kalkınma Partisi'nin sanayici kökenli kurucu ortağı ve milletvekilliği düşürüldükten sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce hakları iade edilen Nazlı Ilıcak tarafından seçilen konuklar (...)

---

84 http://wikileaks.org/cable/2007/04/07ISTANBUL353.html.

Başkonsolos'la buluştuk, Gülen'in vizesi uzadı

Evet, Başkonsolosluk Gülenciler'le görüşme organizasyonunu Nazlı Ilıcak'a veriyordu. Ilıcak'tan ise "Türk siyasi hayatında bir viski düşkünü olarak adı çıkmış" ifadeleriyle söz ediliyordu.

İlginç mi, değil.

Zira...

Ilıcak – viski ilişkisi bu kriptodan beş yıl sonra, 2012 yılında da gündeme geldi.

Hem de yine siyasi bir konuda: Ergenekon!

AKP Milletvekili Şamil Tayyar 20 Şubat 2012 tarihinde, Ilıcak için "Nazlı Hanım Ergenekon'u viski markası sanıyor" ifadesini kullandı. Nazlı Ilıcak ise Tayyar'ın bu çıkışına, "Yargının üstünlüğünü savundum diye ne Cemaatçiliğim kaldı, ne viskiciliğim..." diye yanıt verdi.

Kriptonun içeriğine geçmeden sormak lazım:

Başkonsolos Jones buluşmada viski içildiğini neden vurgulamak istedi Washington'a? Yoksa, "Aslında bu Gülenciler o kadar da korkulacak insanlar değil; baksanıza viski bile içiyorlar," demek miydi amaç?

Bu sorumuzun yanıtını, bizzat Nazlı Ilıcak *Her Taşın Altında 'The Cemaat' mi Var?*[85] adlı kitabında veriyor.

Bakın aslında bu buluşma nasıl gerçekleşmiş; Ilıcak yazıyor:

> (...) ABD, Gülen'e vize vermekte zorluk çıkarttı. Buna birinci elden şahit oldum. ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah Jones, bir davette, Gülen hakkında bana sorular sorup şüphelerini dile getirince, Cemaat'e yakın bazı isimlerle kendisini bir araya getirebileceğimi söyledim. Toplantı gerçekleşti ve Başkonsolos Jones, görüştüğü insanların görüşlerini öğrenme fırsatını buldu. (...)

Nazlı Ilıcak'a göre toplantı amacına ulaşmıştı: "O tarihte, Gülen'e vize verilmemesi konusu gündemdeydi ve Deborah Jones'un olumlu görüş bildirmesi sonucunda Gülen'in vizesinin uzatılması sağlanmıştı."

Öyle anlaşılıyor ki, Başkonsolosluk Ilıcak'ı güvenilir bir Gülen bağlantısı olarak görmüştü.

Bugünden bakıldığında... Ilıcak isminin Gülen'i öğrenmek için asla objektif olmayan, ama Gülenciler'in sesini duymak için doğru bir seçim olduğunu söyleyebiliriz.

---

85 Nazlı Ilıcak, *Her Taşın Altında "The Cemaat" mi Var?*, Doğan Kitap, 2012.

Sütten çıkmış ak kaşık

ABD Başkonsolosluğu'ndan gönderilen kriptoya devam edelim...

Nazlı Ilıcak ABD Başkonsolosluğu'na kimleri davet etmişti Fethullah Gülen için?

Kriptoda yazdığı şekliyle alıntılayalım:

> (...) Tanınmış köşe yazarları Mustafa Akyol (*Turkish Daily News*), Fehmi Koru (*Yeni Şafak*) ve Ali Bulaç (*Zaman*); akademisyenler, Bilgi Üniversitesi'nde sosyoloji profesörü Niyazi Öktem ve Galatasaray Üniversitesi'nde hukuk dersleri veren oğlu Emre, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim görevlisi Mahmut Kılıç, yazar Cemil Meriç'in kızı sosyolog Ümit Meriç ve Fatih Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Alparslan Açıkgenç, Türkiye Katolik Cemaatleri Ruhaniler Kurulu Sözcüsü George *Maroviç* ile Türkiye Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Başkanı Harun Tokak (...)

Gelelim meselenin bamteline: Bu isimler Fethullah Gülen'i Başkonsolos'a nasıl anlattı? Kriptonun özet bölümü merakımızı gideriyor; okuyalım:

> (...) Fethullah Gülen'e aşina olan, sempatik yaklaşan veya onun sadık müritlerinden gazetecilerin, akademisyenlerin, dini ve siyasi liderlerin 17 Nisan tarihli buluşmasında; gönüllü sürgüne giden, ABD'de yaşayan Türk dini liderinin, kendini gerek Türkiye içindeki çeşitli dini ve sosyal gruplar arasında, gerekse de dünya ölçeğinde uzlaşıya adamış müşfik ve hoşgörülü insancıl birinin portresi çizildi (...)

Evet, Nazlı Ilıcak ve seçtiği isimler Başkonsolos'a sütten çıkmış ak kaşık bir Gülen portresi çizmişti.

Ayrıntılandıracağız; fakat önce...

Başkonsolos Jones'un söz konusu kriptonun girişinde, davetli isimlerin medya bağlantısı nedeniyle buluşmanın deşifre olması ihtimaline dair şu uyarıyı yaptığını aktaralım: "Medyadan kaynaklanan bir hata, Gülen'in Birleşik Devletler Hükümeti ile olduğu iddia edilen bağlarını açıklamaya yardımcı olabilir."

Bu satırları okuduğunuza göre bir "hata" var, ancak medyadan kaynaklanmıyor.

Zira, davetli hiç kimse ABD Başkonsolosluğu'ndaki bu Gülen buluşmasını deşifre etmedi. Ağızları çok sıkıydı!

Neyse ki Wikileaks var!

Titreşimi, sıcaklığı ve içtenliğiyle benzersiz vaaz

Başkonsolos Jones'un Washington'a geçtiği kriptoya göre; Fethullah Gülen'in onursal başkanı olduğu Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı eski başkanı Harun Tokak ile Cemaat'e yakın Profesör Niyazi Öktem, Gülen'i bir masal kahramanını betimler gibi anlatıyorlardı:

> (...) Masadakiler tarafından Hoca'ya en yakın isim olarak tarif edilen Harun Tokak gençliğinde, 1960'ların sonu 1970'lerin başında, Gülen'in imamlık yaptığı İzmir'de bir camideki günlerini nakletti. Tokak'ın deneyimine göre; Gülen'in vaazı, titreşimi, sıcaklığı ve içtenliğiyle benzersizmiş. İlkokuldan sonra tamamıyla kendi kendini eğitmiş olsa da, Niyazi Öktem'e göre, Gülen camiler değil okullar inşa etmekten bahsetmiş. Gülen'in hakiki sofuluğu ve derinliğinden ilham alanlar, onun dine, gelişime açık ılımlı sufi yorumundan hareketle, bugün belki binlercesi değil ama yüzlercesi için bir sıçrama tahtası vazifesi gören bir okul açmak üzere Van'a gitmiş. Bugün Van'daki ilk "Gülenci" okul 1000'in üzerinde öğrenciye hizmet veriyor (...)

Kriptonun "Gülen'in Teolojik Temelleri" başlığıyla verilen bölümünde bu kez Niyazi Öktem'le birlikte Fehmi Koru'nun da adı geçiyordu. Davette konuşanlar arasında bulunan, ancak ismi kriptoda yazmayan türbanlı bir kadının açıklamaları ise Başkonsolos'a Hıristiyan cemaati Evanjelikler'i hatırlatıyordu:

> (...) Konuklarımız Gülen'i, o bilindik katı "Arap (Suudi Selefi olarak okuyun) İslam"ına çok zıt bir yere, ruhun saflığı ile kişinin kendi bütünlüğünü Allah'ın şahsında bulmasını vurgulayan kendine özgü "Türk" sufi geleneği olarak gördükleri yaklaşıma yerleştiriyor. Niyazi Öktem ve Fehmi Koru, Gülen'in öğretisini takip edenlere ve insana çekici gelmesinin nedenini, Hoca'nın gerçek ruhani ihtiyaçlara seslenmesi ve Diyanet'in yazdığı reçeteleri

körü körüne tekrarlamaması olarak açıklayan diğer konukların görüşlerini paylaştı. Kuran'a –Arapça metine sıkı sıkıya bağlı kalmayan– yorumsal yaklaşımı, sofuluğun bireysel ifadelerine ve Hıristiyanlar, Yahudiler ve inanmayanlarla uzlaşıya imkân sağlıyor. Hayatının ilerleyen dönemlerinde örtünmeyi seçmiş olan konuklardan biri, Evanjelik Hıristiyanlara pek de yabancı olmayan kavramlarla; Gülen'in nasıl vaaz verdiğini, onun bireyselleşmiş vaizliğinin kendi yaşamını nasıl değiştirdiğini ve onu daha kuvvetli bir imana nasıl ulaştırdığını aktardı (...)

Papa'yla aslında kim buluşturdu?

Söz konusu belgede Gülen'in Papa'yla buluşmasına ilişkin bir ayrıntı da yer alıyordu.

Bilindiği gibi Fethullah Gülen, Papa II. Jean Paul'le 9 Şubat 1998'de Vatikan'da görüştü.

Ancak bu buluşma pek de kolay olmayacaktı.

Kriptonun "Dinlerarası Etkinlikler ve Papa'yla Buluşma" bölümünde Vatikan'ın İstanbul Temsilcisi Monsenyör Maroviç'in söz konusu buluşmada görev yaptığı bilgisi yer alıyordu. Buna göre Maroviç, Papa ile Gülen'in buluşmasını ayarlamaya çalışmıştı. Ancak Türkiye'nin Vatikan'daki diplomatik temsilciliği söz konusu görüşmenin iptal edilmesini sağlamıştı.

Bu iptalin Dışişleri'nden bağımsız olamayacağı düşünülürse, Türk hükümetinin Gülen'in uluslararası bağlantılarına yönelik tutumunun, daha önce de pek olumlu olmadığı anlaşılıyordu.

Ancak... Türkiye'yi öfkelendiren bu buluşma Maroviç'in büyük gayretleriyle bir şekilde gerçekleşti.

Bir çarpıcı ayrıntı daha aktaralım...

Maroviç bu önemli buluşmayı 2001'de mahkemede de anlattı.

Zira, Fethullah Gülen ABD'deydi ama "Laik devlet yapısını değiştirerek, yerine dini kurallara dayalı bir devlet kurmak amacıyla yasadışı örgüt kurup, bu amaç doğrultusunda faaliyetlerde bulunduğu" suçlamasıyla Ankara 2 No'lu DGM'de yargılanıyordu.

Ve bu davada Maroviç, Gülen lehine tanık olarak hazır bulundu.

Hâkimin, "Papa-Fethullah Gülen görüşmesi nasıl gerçekleşti?" sorusuna Maroviç şöyle cevap verdi:

Ben onun Rusya'daki bir okulunu gördüm; çok etkilendim. Oradaki Rus öğrenciler Türkçe konuşuyorlardı. Okulda Atatürk köşeleri vardı. Muhterem Fethullah Gülen ile görüşmemiz sırasında kendisinin Vatikan'ı ziyaret edip etmediğini sorduk. "Hayır," dedi. Bunun üzerine biz, cemaatimizin ruhani reisleri olarak, Vatikan'la diyalog konusunda böyle önemli görüşleri bulunan, Türkiye'de ve yurtdışında 300 civarında çok güzel eğitim kurumlarına rehberlik eden birisinin Papa Hazretleri ile görüşmesinin faydalı olacağını bildirdik. Davet geldi ve ben de tercümanlık yapmak üzere seyahate katıldım; görüşmelerine şahit oldum. Gülen ile ilgili gözlemlerimi ve biraz önce anlattığım söylemimi Papa'ya aktardım. "İslamiyet budur," dedim.[86]

Wikileaks belgesinde; Başkonsolos da Gülen'in Papa II. Jean Paul ile görüşmesine ilişkin bildikleri başka bir ayrıntıyı paylaşıyordu.

Başkonsolos'un bilgisine göre 25 Ağustos 2001 tarihinde Eyüp Mezarlığı'nda öldürülen Üzeyir Garih, Papa ile Gülen görüşmesinde rol oynayan asıl isimdi. Başkonsolos, bu bilgisinin Maroviç'in anlattığı hikâyeyle çeliştiğini söylerken, iddiasıyla ilgili olarak önemli bir anekdot da aktarıyordu.

Buna göre; Gülen'in Garih üzerinden Papa'yla buluşmasını sağlayan aracı isimlerden biri de ABD'nin en etkili Yahudi kuruluşu Anti-Defamation League (İftira ve Karalamayla Mücadele Birliği-ADL) Başkanı Abraham Foxman'dı.

Hatırlatalım; söz konusu kuruluş 2005 yılında Recep Tayyip Erdoğan'a Cesaret Ödülü vermişti.

Erdoğan ödülü kimin elinden almıştı dersiniz: ADL yöneticisi Abraham Foxman'ın!

ADL'nin Fethullah Gülen'le önemli bir bağlantısı da var.

Papa'yla görüşmesinden bir yıl önce Gülen 1997'de ABD'de ADL Başkanı Abraham Foxman ile buluştu.

Foxman, Gülen'den İslam'da hoşgörüyle ilgili bir kitap yazmasını rica etti. ADL bu kitabı İngilizceye çevirerek dağıttı. Kısacası kitabın sponsoru oldu.

Zaman gazetesi 10 Mart 1998'de Gülen'in söz konusu kitabı yayımlamasını şöyle haberleştirdi:

---

86 http://tr.fgulen.com/content/view/2087/86/.

Üç gündür Türkiye'de bulunan Yahudi liderler heyeti, Başbakan Yılmaz, Orgeneral Çevik Bir, TBMM Başkanı Çetin ve Dışişleri Bakanı Cem'den sonra Fethullah Gülen ile görüştü. 55 Yahudi örgütünü temsilen Türkiye'de bulunan 59 kişilik Amerikan Yahudi Örgütleri Başkanları Konferansı Heyeti, Fethullah Gülen'in Türkiye'deki ve yurtdışındaki çabalarını önümüzdeki yüzyılın barış asrı olması açısından önemsediklerini ve söz konusu projeye büyük ilgi duyduklarını belirttiler.

Görüşmede; Gülen'in, ABD'nin en etkili Yahudi Lobisi olan ADL'nin (Anti-Defamation League) teklifiyle hazırladığı hoşgörü ve diyalogla ilgili kitap da gündeme geldi. Gülen, İngilizce olarak hazırlanan kitap üzerindeki çalışmalarının tamamlanmak üzere olduğunu, bittiğinde insanların hizmetine sunacağını söyledi. Kitap, ADL tarafından basılarak dünyanın dört bir yanında dağıtılacak.

Bu açıdan bakıldığında, soralım:

Gülen'in Vatikan'la görüşmesini gerçekten de Maroviç değil de, tıpkı Başkonsolos'un belirttiği gibi Üzeyir Garih aracılığıyla Yahudi Örgütü'nün başındaki Abraham Foxman mı ayarladı?

Foxman'ın ismi gizlenerek Maroviç ön plana çıkarılmış olabilir mi?

Üzeyir Garih'in Gülen'le ilişkisi

Neyse... Daha fazla yorum yapmadan, kriptodan ilgili bölümü aktaralım:

(...) Monsenyör Maroviç, Gülen'in ekümenik gündemini teşvik etmeye yönelik, Gülen'i diğer dini cemaat liderleri ve son olarak Papa II. Jean Paul'le tanıştırması da dahil, kendi çabalarından coşkuyla ve uzun uzadıya bahsetti. Diğerleri de, birkaç yıl kadar önce bir Müslüman mezarlığında öldürülmüş halde bulunan, Maroviç ile dinlerarası diyalog ve dünya barışı menfaatleri için Gülen'i daha geniş bir dinleyici kitlesine ulaştırmaya çalışmış zengin bir Yahudi kökenli Türk işadamı olan Üzeyir Garih'in, Hoca'yla olan bağlarını onayladılar. Maroviç, Gülen'le Papa buluşmasını ayarladığını söyledi ancak Türkiye'nin Vatikan'daki diplomatik temsilciliği randevuyu iptal etmiş.

(Not: Bu durum; Garih'in Gülen'i Abe Foxman'la tanıştırdığı,

onun da Gülen'i New York Kardinali ile ve Kardinal'in de Gülen'i Papa'yla tanıştırdığı yönündeki daha önceki söylentilerle çelişiyor. Notun Sonu.)

Maroviç iptal kararının değiştirilmesi için çok gayret sarfettiğini ve sonunda Türk yönetiminin öfkesine yol açan bu buluşmanın gerçekleştiğini söyledi. Maroviç, ABD yönetiminin olaya dahliyle ilgili kuşkuları dönemin Türkiye Büyükelçisi Abramowitz'in –"Maroviç yerine"– görüşmeyi ayarladığı yönünde basında çıkan hatalara bağladı. Niyazi Öktem ve diğer kaynaklara göre İstanbul'daki Ekümenik Patriki Bartholomeos ve Ermeni Patriki Mesrob da Fethullah Gülen'le buluşmuşlar. Gülen son olarak tedavi amacıyla ABD'ye 1999 Şubatı'nda yolculuk etti ve o zamandan beri ABD'de yaşıyor (...)

Yazmalıyız:

Sadece Garih değil, Alarko'daki ortağı İshak Alaton da Fethullah Gülen konusunda oldukça çaba sarfediyor, onun için çalışıyor.

Garih Eyüp Mezarlığı'nda Nakşibendi Küçük Hüseyin Efendi'nin mezarını ziyaret ederken öldürülmüştü. Katili bulunsa da cinayet konusunda hâlâ kafalarda soru işareti var. Ancak konumuz bu değil.

Mesele şu:

Türkiye'nin en büyük şirketlerinden Alarko'nun iki ortağının bu İslami tarikat ve cemaatlere ilgilerinin sebebi ne?

Amaç sadece siyasete/iktisada bunlar hâkimdir düşüncesiyle, bu şekilde "şirin gözükerek" ihale almak mıdır? Bu değerlendirme çok sıradan olmaz mı?

Mutlaka sosyologların, tarihçilerin yanıt vermesi gerekir.

Neden Musevi iki ortak Garih ve Alaton, aracılık yapacak, her cumartesi mezar ziyareti yapacak kadar tarikat ve cemaatlere karşı bir "adanmışlık" duygusu içinde?

Biz de merak ediyoruz.

"Yoldan çıkan" Türkiye'yi rayına oturtacaklar

Kriptoya devam edelim...

Toplantıda Başkonsolos'a geniş bir şekilde Cemaat okulları da tanıtılıyor. Kriptoda söz konusu bölüm "Gülen Okullarının 'Türk Doğası'" adıyla sınıflandırılıyor.

Başkonsolos Jones şu notu düşüyor:

> (...) Misafirlerimiz, okulların Türk kültürünü keşfetmedeki önemini ve tarihsel (tıpkı Amerika gibi) "kültür kaynaşmasını", Osmanlı İmparatorluğu'ndaki etnik ve kültürel karışımla açıkladılar. Öktem "kasten tahrik edici ama yerinde" bir şekilde Türklerin "Arap'tan ziyade Yunan" olduklarını belirtti. Başka bir deyişle korkacak bir şey olmadığını söyledi (...)

Toplantıda Cumhuriyet'in kurucularının İslami cemaatlerle ilişkisi, daha doğrusu ilişkisizliği de eleştiriliyor. Hatta Cumhuriyet reformları da...

Kendisini "şeriatçı" olarak tanımlayan, Latin harflerine geçişe bile karşı çıkan Taha Akyol'un oğlu, Başkonsolos'a Cumhuriyet reformlarından şöyle yakınıyor:

> (...) Mustafa Akyol, geç Osmanlı dönemindeki bir "kadın hareketinin" bastırıldığını ve kadınların ne isteyip ne istemeyeceklerine karar vermeleri gerektiğine inanan yeni Cumhuriyet'in liderlerince "reforme edildiğini" aktardı. Bu da yapay bir topluma ve geriye dönüş potansiyeline yol açtı. Gülen hareketi her zaman var olagelmiş olan ruhani öğeye izin veren, Türkiye'nin doğal, çok etnisiteli, hoşgörülü köklerine geri dönme çabasıdır (...)

Evet, yanlış okumadınız. Mustafa Akyol Cumhuriyet devrimiyle "yoldan çıkan" Türkiye'yi, Cemaat'in yeniden rayına sokacağını söylüyor.

"Örgütlenme" sorusuna yanıt yok

ABD Başkonsolosu, Cemaat'e daha "derin" sorular sorduğunda aldığı yanıtlardan pek memnun kalmıyor. Kriptodan okuyalım:

> (...) Parasal destekçiler, müritlerin sayısı, Gülenci "örgütlenme" ve Hoca'nın kişisel durumu ile Türkiye'ye dönüş ihtimali konusunda sorduğumuz sorulara, hem doğrudan hem de kimi gerçeklerin açıkça bilinmediğini gösterir belirsiz cevaplar aldık. Konuklarımız, Gülenci bir gazetenin 800 bin abonesinden hareketle Gülen'in Türkiye'deki takipçilerinin sayısının iki ila üç mil-

yon arasında değiştiği tahmininde bulunuyor. *Sızıntı* dergisine üyelik de internetten bolca desteklenen, inananlar için teolojik öğretilerin aktarıldığı önemli bir mecra işlevi görüyor. Türkiye'de ve ABD'de İngilizce basılan günlük *Zaman* gazetesinde Gülen'in açıklamalarına da yer veriliyor (...)

Gördünüz mü... Cemaat'in kalemleri, konu Cemaat'in örgütlenmesine gelince suspus oluyor! Çok da kurnazlar!

Öyle ki, ABD Başkonsolosluğu'nda olmalarından hareketle, karşılarındakinin olası hoşnutsuzluğundan faydalanmaya çalışıyorlar. Zira Cemaat'in mali kaynaklarına ilişkin yaşanan sohbeti Başkonsolos Jones kriptoda şöyle aktarıyor:

> (...) Mali konulardaki belirsizliğe karşın konuklarımız organizasyonun elinde fon istiflemediğini ve okullar ile diğer etkinliklerin genelde varlıklı işadamlarınca finanse edildiğini ileri sürdü. Muzip gülümsemeler eşliğinde konuklarımızdan bazıları, Türkler arasında CIA'in Hoca'yı parasal olarak desteklediğine, zaten daha en başından beri onu bulunduğu konuma getirenin ABD olduğuna dair söylentilere yaygın biçimde inanıldığını belirttiler (...)

Kaçamak yanıtlar ve medeni durum

Kitap boyunca çokça göreceksiniz. ABD'lilerin vize konusunda Cemaat'le başı dertte. Cemaat mensupları vize başvurularında kendilerini gizlemeye, kaçamak yanıtlar vermeye ve gittikleri yerleri saklamaya çalışıyor. Başkonsolos bu durumu sorduğunda aldığı yanıtı, belgede şöyle özetliyor:

> (...)ABD vizesi için başvuranların, Hoca'yı ziyaret etme veya bir Gülen okuluna katılma niyetleri hususunda sorulan sorulara niçin istisnasız biçimde kaçamak yanıtlar verdikleri sorulduğunda; muhataplarımız –üzerlerinde hiçbir kontrol uygulanmayan– başvuru sahiplerinin Amerikan vize prosedürlerinden habersiz olduklarını ve ABD'li yetkililerin Gülen örgütlenmesine karşı Türk yönetiminin önyargılarını paylaşmasından korktukları yanıtını verdiler (...)

Kısacası, yemeğin davetlileri, başvuran Cemaat mensuplarının aslında ABD'den değil de aslında Türk makamlarından korktuklarını anlatıyor.

Başkonsolos, Gülen'e ilişkin karşılık alamadığı bir soruyu da kriptoya şöyle not ediyor: "Gülen'e dair kişisel ayrıntılar, hayatının erken dönemi dışında elde edilmesi güç şeyler; örneğin medeni durumuna ilişkin net bir yanıt almayı hiç başaramadık."

Dönerse, müritleri üzerine atlar

Kriptodan Başkonsolos Jones'un Gülen'in ne zaman döneceğini merak ettiği de anlaşılıyor:

> (...) Burada bu kadar çok takipçisi varken, Hoca'nın niçin ABD'de kaldığını sorduk. Güvenlik veya sağlık kaygıları mı vardı? Gülen'e yakın olanlar, AKP'nin (aynı zamanda Erdoğan'ın) 2007 Mayısı'ndaki tahmin edilen cumhurbaşkanlığı zaferinden ve hakkındaki adli suçlamaların ve aşırı milliyetçi fraksiyonlardan gelen tehditlerin kesildiği daha önceki Kasım'daki parlamento seçimlerinden sonra, Gülen'in Türkiye'ye dönüşte sorun yaşamayacağını söyledi. Kaynaklarımız, sağlığına ilişkin kaygıların yaşlı liderin binlerce müridinin "üzerine atlamasını" imkânsız hale getirebileceğini ve bu nedenle ABD'de kalmayı tercih edebileceğini söylediler (...)

Müritlerinin üzerine atlama hülyasını bir kenara bırakırsak, Gülen için iki tehlikeden söz ediliyor.

Bir, hakkındaki dava; iki, Başkonsolos'un "aşırı milliyetçi fraksiyonlar" diye tanımlamaya çalıştığı ulusalcılar.

Cemaat'in kalemleri cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte tehlikenin bertaraf olacağına inanıyorlar.

İnsanın aklına geliyor: Bu görüşmeden kısa süre sonra başlayacak olan Silivri davalarını da biliyorlar mıydı?

Yanıtı "bilinmez" ama sonuca bakıldığında haklı çıkıyorlar.

Ancak Gülen'in için yıllar sonra dönüş tehlikesi, bizzat Erdoğan'ın tehditleriyle beliriyor.

Başkonsolos: Gülen vergi ödemedi

Erdoğan'ın Cemaat savaşının ardından Gülen'i Obama'dan bizzat istediği hatırlanırsa, Başkonsolos Jones'un Gülen'in vizesi hakkında verdiği bilgiler daha da önem kazanıyor:

> (...) Gülen'in siyasi gerekçelerle veya göçmenlik statüsü nedeniyle ABD'den ayrılmasının istenebileceğinden endişelenenler var.

> Gülen'in uzun sürmüş göçmenlik durumu ve temyiz süreci hakkında gerçekten bilgili olan çok az kişi bulunduğu görülüyor. (Not: 1999 Şubat'ında tedavi gerekçesiyle "B-2" vizesi alarak ABD'ye giriş yapan Gülen, ardından bir dini lider olarak "R" [göçmen statüsünde olmayan] vizesi aldı. Ancak söylenenlere göre; gelir vergisi ödemediği için bu statüsünü koruyamadı. Bir din çalışanı dilekçesiyle yasal daimi ikâmet statüsü için başvuruda bulunan Gülen'in USCIS [United States Citizenship and Immigration Services, ABD Vatandaşlık ve Göçmen Bürosu] tarafından reddedildiği anlaşılıyor. Gülen'in avukatlarının kendine üstün yetenekli birey tanımı sağlayacak "O" tipi vize almaya çalıştığı söyleniyor.)

Gülen'in ABD'deki ikâmeti tartışmalara açık olmakla beraber bugüne kadar sürdü.

Ve sonuç... Başkonsolos Jones, viski içilerek yapılan sohbeti anlattığı Gülen kriptosunu şöyle bitiriyordu:

> (...) Akademisyenler, dindar ve profesyonel hayran ve takipçilerden oluşan bu etkileyici grup, laiklerin Türkiye'yi İran'dan pek de farklı olmayan bir şeriat ülkesine döndürmeye çalışan bir entrikacı kripto molla algılarından fersah fersah uzak bir Fethullah Gülen portresi çiziyor. Bu insanlar Gülen'in aydınlanmış İslam için bir model olduğuna, bugünün Türklerinin yaşantısına ve modern dünyaya uygun ve belki de Türkiye'nin her iki uçtaki radikalleşmiş unsurlarca kötüye kullanılmasını engelleyebilecek biri olduğuna inanıyorlar. Gülen'in laik devlet aygıtıyla yaşadığı sorunların nedeni olarak, devlet aygıtının "her şeyi kontrol etme" ihtiyacını görüyorlar ve seküler devlet aygıtının dar görüşlülüğünün bir örneği olarak, Türk yönetiminin Rum Ortodoks Patrikliği'nin unvanındaki "ekümenik" sıfatından duyduğu hoşnutsuzluğu gösteriyorlar. En etkileyicisi kendi aralarındaki hoşgörü ve mesleki dayanışma; öyle ki aralarında içki içenler, içmeyenler, kapalılar ve açıklar bulunan, çok çeşitli oldukları açıkça görülebilen bir grup oluşturmaktalar (...)

CEMAAT'İN KALEMLERİ ERDOĞAN'A TOZ KONDURMUYOR

ABD'nin diplomatik temsilciliklerinin bilgi alma yollarından biri de gazetecilerle buluşmaları.

Bu toplantılara katılan gazetecilerin çoğunluğunu AKP'ye destek vermiş liberaller oluşturuyor. Ve farklı eğilimler gösteren gazeteciler kimi zaman diplomatların önünde tartışma yaşıyor.

Örneğin...

ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Deborah K. Jones'un 22 Aralık 2005 tarihinde kaleme aldığı kriptodan söz edelim.

"İstanbullu Gazeteciler Türk Siyasetini Tartışıyor" başlıklı kripto bir grup gazetecinin tartışmasını ele alıyor.[87] Toplantıya gazeteciler Mustafa Karaalioğlu, Ferai Tınç, Sami Kohen, Cengiz Çandar, Ergun Babahan ve Ekrem Dumanlı katılıyor. Başkonsolosun kriptoda; *Sabah* gazetesi için "merkez sağ, laik", *Zaman* için "ılımlı İslamcı", *Yeni Şafak* için "muhafazakâr İslamcı" tarumını yapması dikkat çekiyor.

Bir virgül koyup, toplantıyı organize eden Başkonsolos Jones'a dair ilginç bir anekdotu hatırlatalım.

Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ı ABD'ye tanıtan, hatta ilişkiler gerildiğinde ABD'lilere "bu adamı kullanın, deliğe süpürmeyin" önerisinde bulunan Dış ilişkiler Danışmanı Cüneyd Zapsu'nun annesi Hacı Gaye Zapsu'nun cenazesinde, Başkonsolos Jones da vardı.

ABD'li diplomat Deborah Jones geleneklerin aksine, cenaze namazında Cüneyd Zapsu'nun eşi Beyza Zapsu ve diğer kadın aile fertleriyle birlikte cenaze namazına durmuştu.

Ekrem Dumanlı'nın AKP'ye siper olduğu günler

Konumuza geri dönelim... Başkonsolos Jones, gazetecilerle Irak, İran, Suriye, Kıbrıs, AB üyeliği gibi önemli dış politika başlıklarını konuşacaktı.

Ancak en hararetli tartışma AKP hükümetinin alkole ilişkin

---

87 https://wikileaks.org/cable/2005/12/05ISTANBUL2152.html.

kısıtlamaları konusunda yaşandı.

O tarihte İçişleri Bakanlığı genelgesiyle tarihi ve turistik sokaklar veya içerisinde sadece işyeri bulunan pasajlar dışında içkili mekân açılması ve içki satışı yasaklanmıştı. Belediye tesislerinde de içki servisi kaldırılmıştı.

Dönemin Başbakanı Tayyip Erdoğan içki yasağına dair şunları söylemişti:

"Açıyorum 58. maddeyi, bu maddede devlete gençleri her türlü kötü alışkanlıktan koruma yükümlülüğü getiriliyor. Buradan medyaya ve bazı siyasi partilere sesleniyorum. Bazıları bunları da anlamamakta direniyor. Madem ki sizler de yasalara sadıksınız, Anayasa'nın 58. maddesine bakınız. Gençliğin geleceğini karartmayacaksınız. Gençliğin alkol düşkünlüğünden tutun da, uyuşturucu ve kötü alışkanlıklara karşı korumada biz devlete verilen görevi yapıyoruz. Kimse bu işi farklı yerlere çekmesin."

Erdoğan bu sözleriyle yasağı savunurken, karşı çıkanlar söz konusu genelgeyle içki satışının keyfi bir şekilde engelleneceğini söylüyordu. Genelgeye dayanarak birçok AKP'li belediye içkili mekânları engelleme yoluna gitti.

İşte o gün kriptoya yansıyan, dahası ABD'li diplomatın önünde yaşanan tartışma bunun üzerineydi.

Sabah gazetesinden Ergun Babahan AKP'ye ilişkin uzun övgüsünden sonra, AKP'nin getirdiği alkol yasağını eleştirince hemen Cemaat'ten tepki gördü.

Ekrem Dumanlı'nın tepkisini Başkonsolos Jones şöyle aktardı:

> (...) Ergun Babahan'ın yukarıdaki görüşlerine katılmayan *Zaman* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı, Türk medyasının AKP'nin sözüm ona dayattığı alkol yasağı gibi ahlaki başlıkları abarttığından yakındı. Babahan'a alkol yasağının tam olarak nerede uygulandığını soran Dumanlı, basının düzenlemelerdeki değişiklikleri bir yasaklama gibi yorumladığını iddia etti. Benzer bir şekilde, Erdoğan'ın din ve dinin Türk toplumunun "çimentosu" olduğu yönündeki yorumlarının çarpıtılıp bağlamından kopartıldığını, bu durumun Türkiye'deki laik basının dini "yanlış anlamasının" bir yansıması olduğunu belirtti (...)

Cemaat'in kalemleri, daha o yıllarda totaliterleşen AKP hükümetine en küçük bir eleştiri yapılmasına dahi müsaade etmiyordu.

Öyle ya, Erdoğan'ın "ne istedilerse verdiği" günlerdi...

Bugün "baskı altındayız, özgürlükler elden gitti" haykırışları, işte bu yüzden konjonktürel ve samimi değil.

"Erdoğan'ın yakın danışmanı" Karaalioğlu'nun kâhinliği

Kaldığımız yerden devam edelim...

ABD'li diplomatla yapılan buluşmada, Mustafa Karaalioğlu uzun süren sessizliğini bozacaktı. Sessizliğin nedenini ve söylediklerini Başkonsolos Jones'un satırlarından aktaralım:

> (...) Erdoğan'ın yakın danışmanlarından, toplantıyı dikkatle dinleyen ancak sessiz kalan (İngilizcesinin yetersiz olması da nedenlerden biri) *Yeni Şafak* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Karaalioğlu, hükümetin çift taraflı baskı altında olduğunun altını çizdi: Türban meydan okuması ve ulusalcılık. Karaalioğlu bu iki konuyla birlikte diğerlerinin, ülke içindeki gerilimi artırmak ve erken seçime gidilmesini sağlamak isteyen "derin devlet" ve muhalefetçe manipüle edildiğini söyledi. Hükümetin değişken bir tavrı olduğu algısının, söz konusu güçlere tepki göstermek ve kendi seçmen tabanına mesaj verme kaygısından kaynaklandığını belirtti. AKP'nin seçmen tabanının alkol meselesiyle ilgilenmediğini, yasağı siyasi bir zafer olarak görmeyeceğini, çıkarının başka yerde olduğunu ekledi (...)

Başkonsolos'un "Erdoğan'ın yakın danışmanı" diye tanımladığı Mustafa Karaalioğlu'nun, bu çıkışından sonra aktardığı bilgiler daha da ilginçti.

Zira 2007 yılındaki cumhurbaşkanlığı seçimine henüz bir buçuk yıl varken, Karaalioğlu neler olacağını söylüyordu.

Hatırlayalım; Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığına aday olup olmayacağının son ana kadar belirsiz olduğu bir seçimden bahsediyoruz.

Bu açıdan bakıldığında, Karaalioğlu, Erdoğan'ın aday olmayacağını önceden biliyordu:

> (...) Karaalioğlu ülkedeki gerilimin, 2007'de gerçekleşecek olan cumhurbaşkanlığı seçimi ve olası erken milletvekili seçimine odaklanacağı bir sürece girdiğini ileri sürdü. Karaalioğlu, Erdoğan'ın mevcut seçim takvimine uyacağını ve cumhurbaş-

kanlığına aday olmayacağını aktardı. Karaalioğlu, Başbakan'ın olup bitenin farkında olduğunu söyledi ve Erdoğan'ın ekonomiye yoğunlaşmayı tercih ederek türban sorununda sessiz kalmayı tercih edeceğini tahmin ettiğini belirtti. Nihayetinde, partinin AKP'li bir cumhurbaşkanı döneminde türban başlığını durdurmanın daha zor olacağının bilincinde olduğunu söyleyerek konuşmasını sonlandırdı (...)

Yani Karaalioğlu AKP'nin yavaş yavaş kaleyi fethedeceğini de Erdoğan'ın dili olup itiraf etti.

Zira ona göre, yapılacak dönüşümleri gerçekleştirmek için cumhurbaşkanlığı ele geçirilmesi gereken bir kaleydi.

Cemaat, Doğan Grubu'nu ABD'lilere şikâyet etti

Bitmedi. Ve başka medya buluşmaları...

Gazeteciler bu kez ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'ın karşısındaydı.

Başkonsolos, yaptığı görüşmeleri 27 Şubat 2008 tarihinde Washington'a raporladı.

"Türk Medyasından İsimler Türbanı, Siyaseti ve ABD'nin Türkiye'deki İmajını Tartışıyor" başlıklı bu kriptoda, görüşülen isimler şöyle not edildi:[88]

(...) Ocak ve Şubat aylarında, Başkonsolos, aralarında Türkiye'nin tanınmış gazetecisi, Kanal D'nin çok izlenen akşam haberleri sunucusu, televizyon haberciliğinin sansasyonel tonunu yumuşatmasıyla bilinen Mehmet Ali Birand, *Milliyet* gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Sedat Ergin ve CNN Türk'ün Genel Müdürü Ferhat Boratav'ın da yer aldığı bir dizi önemli medya mensubuna nazik bir çağrıda bulundu. Bu telgraf ayrıca Başkonsolos'un, sırasıyla, hükümet yanlısı *Zaman* ve İngilizce yayımlanan *Today's Zaman* gazetelerinin genel yayın yönetmenleri Ekrem Dumanlı ve Bülent Keneş ile *Zaman*'ın Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı ve Dış Haberler Müdürü Abdülhamit Bilici ve Celil Sağır'ı davet ettiği görüşmenin raporunu sunuyor (...)

Kriptonun gündeminde o dönem Türkiye'yi bölen türban tartışması, AKP'nin laikliğe karşı eylemleri gibi bir dizi gelişme

88 http://wikileaks.org/cable/2008/02/08ISTANBUL98.html.

vardı. Başkonsolos görüşmelerine ilişkin, "Buradaki mevcut siyasi söylemi yansıtan görüşmeler kayıt dışı yürütülmüştür. Lütfen genel yayın yönetmenlerinin yorumlarını koruyunuz," notunu düşüyordu.

Toplantılarda Cemaat medyasının görüşlerini Başkonsolos Wiener şöyle aktarıyordu:

> (...) *Zaman* gazetesinin editörleri Türkiye'nin başarılı olmasının "bütün dünya için, özellikle de Müslüman dünyası için önem taşıdığını" belirterek, Türkiye'nin demokrasi deneyiminde çalkantılı bir dönem olarak gördükleri bu süreçte güvenlerini muhafaza ediyor. *Zaman* gazetesinin Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı Bilici, Türkiye'nin bölgesel bir aktör olarak rolüne değindi; eski başbakan ve cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın (1983-89) başlattığı, devletçi bir ekonomiyi pazar temelli modern bir ekonomiye çeviren reformlarından övgüyle söz etti (...)

Washington'a iletilen bu notların, Cemaat'in bugünkü görüşlerine göre oldukça farklı olduğu açık.

Rahmetli Birand'ın görüşleri ile Cemaatçi gazetecilerin aktarımlarının çoğu zaman paralel olduğu da görülüyor.

Örneğin...

Türkiye'nin bir İran olmayacağı konusunda Birand ile Cemaatçi gazeteciler aynı noktada buluşuyordu:

> (...) Birand on yıl içinde Türkiye'nin daha da muhafazakârlaşacağını iddia etti. Ancak Türkiye'nin pek çoklarının korktuğu gibi yeni bir İran olmayacağını, zira İslami bir devrim için gereken akımların Türkiye'de bulunmadığını savundu. Karadeniz, Güneydoğu ve Orta Anadolu bölgelerinde "köktendinciliğin" kısmen görüldüğünü söyleyen Birand, bunun ülke geneline yayılamayacağını da ekledi. *Zaman*'dan Bilici de Türkiye'deki İslami akımları hafifseyerek, siyasal İslam'ın asla tüm Türkleri temsil etmemiş olduğunu dile getirdi (...)

Ancak... Cemaatçiler AKP'nin laiklik karşıtı uygulamalarını haberleştiren Doğan Grubu'nu ABD'lilere şikâyet etmekten de geri durmadı:

(...) Laiklerin sıkça bahsi geçen korkusu, türbanın "mahalle baskısı"yla daha da yaygınlaşacağı üzerine yorum yapan Birand, söz konusu baskının "her zaman var olduğunu" ve hükümetin kadınları asla örtünmeye zorlayamayacağını söyledi. Öte yandan Birand, türbanın daha yaygın bir görünürlük kazandığını ve "kara çarşafın modern bir versiyonu" halini aldığını ekledi. *Zaman*'ın genel yayın yönetmeni Dumanlı da mahalle baskısına ilişkin korkuları küçümsedi. Kanıt olarak hiç kimsenin Ramazan ayı boyunca oruç tutmayanları bunu yapmaya zorlamadığını iddia etti. Doğan Medya Grubu'nu (*Milliyet*, CNN Türk ve Kanal D'nin de içinde olduğu) aksini iddia eden "yanlış bilgilendirme' yapmakla eleştirdi. "Araştırmalarımız bunun doğru olmadığını gösteriyor," diye devam etti. "Bizim kültürümüz hoşgörü ve saygıyı öne çıkartır." Bilici, eğer varsa böyle bir baskıyla mücadele etmenin gazetelerin görevi olması gerektiğini ekleyerek, "Kimileri durumu abartarak bundan siyasi çıkar elde etmek istiyor," iddiasında bulundu. Aydınların ve solcuların toplumun kendi başına karar alabileceğine güvenmediklerine inandığını söyledi (...)

Cemaat'in gazetecileri kuşkusuz şimdi tam tersini anlatıyorlar.

Tıpkı Gezi Parkı eylemleri sırasında Dolmabahçe Bezm-i Âlem Valide Sultan Camii'nde içki içildiği yalanını anlatarak direnişçileri karalarken, hükümetle araları iyice bozulunca tersini söylemeleri gibi.

Kriptodaki Boratav'ın sicili

Kripto, Doğan Grubu gazetecilerinin kısmen dengeli yorumlarını Cemaat'in yandaş yorumlarının takip etmesiyle ilerliyordu:

(...) Bilici, Erdoğan'ın popülist yeteneklerinin ve "başarılar dosyasının" AKP'nin zaferinin arkasındaki itici güç olduğunu düşünüyor. Erdoğan'ın gizli bir siyasal İslamcı olmadığından ve şayet Erdoğan daha "İslamcı" olursa halk desteğinin düşeceğinden emin. Dumanlı, AKP'nin Temmuz seçimlerini maharetle kazanmasını kısmen, halkın, askerin geceyarısı muhtırasına olan tepkisine ve Anayasa Mahkemesi'nin cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunu geçersiz ilan etmesine bağladı. Boratav, "halkla

hatırlayabildiği herkesten daha iyi iletişim kurduğunu" söyleyerek AKP'nin popülist becerileri hakkında yorumda bulundu. Boratav, CNN Türk ofislerinin bulunduğu Bağcılar'da AKP'nin "her haneyi tanıdığını, bunun şans olmadığını, araştırma için bütçe ayırdıklarını" söyledi (...)

Yazmasak olmaz... CNN Türk yöneticisi Ferhat Boratav o günlerde en güzel günlerini yaşıyordu.

Zira Hükümet ile Cemaat arasından su sızmıyor, Erdoğan'ı överken Gülen'i, Gülen'i överken Erdoğan'ı kızdırmıyordu.

Boratav, AKP'nin tırpanladığı Ayşenur Arslan'dan Rıdvan Akar'a ve en son Enver Aysever'e kadar tüm "aykırı" isimleri kanaldan kovan ekibin içindeydi.

Müeyyet Boratav, Korkut Boratav, Can Boratav gibi gericiliğin çok sopasını yemiş onurlu bir aileden Ferhat Boratav gibi bir "gerici sopa"nın çıkması şaşırtıcıydı.

Daha açalım...

Ayşenur Arslan, Medya Mahallesi'nde yanına "hükümet komiseri" olarak atanan Akif Beki'yi kırınca ve Beki programa çıkmayınca başına gelenleri şöyle anlatıyordu:

"Yaklaşık 20 yıldır tanıdığım, Atv Haber'de birlikte çalıştığım CNN Türk Haber Yayın Genel Yönetmeni Ferhat Boratav daha önce hiç duymadığım kadar sert bir tonda karşılık verdi: Evet! Akif Beki yoksa Medya Mahallesi de yok, tamam mı!"[89]

O Boratav ki, kanalda neyin haberinin yapılacağını değil de neyin yapılmayacağını en iyi bilen isim.

Ne mi demek istiyoruz...

Yine Ayşenur Arslan'dan dinleyelim:

"Roboski katliamı internette vardı. Sordum kanaldakilere, 'Resmi açıklama bekliyoruz,' dendi. Şırnak Valisi açıklama yaptı, ben programda söyledim, kıyamet koptu. 'Biz vermeyecektik,' dendi. Ferhat Boratav rejiye girdi ve 'Uludere haberi verilmeyecek,' diye bas bas bağırdı."

Unutulur mu...

Ferhat Boratav, Gezi direnişi sırasında penguen belgeseli yayınlayarak Türk medya tarihine hak ettiği gibi geçti.

Ancak Boratav sadece AKP'nin değil, Cemaat'in de sopasıydı.

Pensilvanya'ya giderek Fethullah Gülen'in "huzuruna"

89 http://www.odatv.com/n.php?n=cnnturkten-nasil-kovuldum-3103131200.

çıkan, Gülen'den imzalı saat hediye alan ve CNN Türk'te Gülen'e söz söyletmeyen bir yöneticiydi Boratav.

Örneğin...

Odatv davasından tahliye olduktan sonra Enver Aysever tarafından CNN Türk'e davet edilen gazeteci Soner Yalçın, programın iptal edilişini şöyle anlattı:

"Cezaevinden çıktıktan hemen sonra beni aradı, 'Aykırı Sorular' programına davet etti. Öyle ya, iki yıl boyunca CNN Türk ekranında hakkımızda söylenmedik aşağılık yalan ve söz kalmamıştı. Şimdi sıra savunmadaydı; çıkıp konuşacaktım. Aradan birkaç saat geçti; Aysever arayıp özür diledi; ekrana çıkınama CNN Türk yönetimi izin vermemişti! Niye? Açıp bakınız, cezaevinden çıktıktan sonra *Hürriyet*'ten *Milliyet*'e, *Sözcü*'den *Vatan*'a kadar birçok gazeteye röportaj verdim. Hep bir konunun altını çizdim; 'Erdoğan'ın ofisine dinleme böceklerini Cemaat koydu!' Şimdi tekrar düşünelim: CNN Türk bu sözlerden rahatsız oldu. CNN Türk, Cemaat gerçeklerini konuşmamı istemedi. CNN Türk, Cemaat'e hep kol kanat gerdi."[90]

Gazetecilerin Pensilvanya ziyaretinin zamanlaması

Boratav'ın Cemaat'le ilişkisi son derece işlevseldi.

Söyledik; Pensilvanya'ya giderek Gülen'le "yazılmamak şartıyla" bir görüşme yaptı. Ancak Pensilvanya çıkarması ortaya çıkınca, görüşmeyi televizyonuna çıkarak anlatmak zorunda kaldı.

Daha iyi anlaşılması için önce bir takvim verelim...

Tarih: 20 Ağustos 2010.

Emniyet Müdürü Hanefi Avcı'nın devlet içindeki Cemaat örgütlenmesini anlattığı kitabı *Haliç'te Yaşayan Simonlar* piyasaya çıktı.

Merkez medya görmezden geliyordu ama artık Cemaat'in gücü ve karıştığı olaylar Türkiye'nin en önemli konularından biriydi.

Avcı'nın kitabının ardından İçişleri Bakanlığı jet bir soruşturma başlattı.

Ancak gelin görün ki, soruşturmanın kapsamı kitaptaki Cemaat örgütlenmesi değildi. Aksine, Hanefi Avcı neredeyse bu

90 http://www.sozcu.com.tr/2014/yazarlar/soner-yalcin/aykiri-sorular-609583/.

iddiaları açıkladığı için suçlanıyordu. 5 Eylül 2010 tarihli müfettiş raporunda Hanefi Avcı "devleti aşağılama, terör örgütünü övme"yle suçlandı. Oysa Avcı'nın kitabında herhangi bir terör örgütünü öven tek satır yoktu.

Gerçek şu ki; Cemaat hiç beklemediği bir yerden vurgun yemişti ve bunun bedeli ödetiliyordu.

18 Eylül günü Fethullah Gülen, Türkiye'den gelen dört gazeteciyle (Ferhat Boratav, Cüneyt Özdemir, Serdar Turgut, Bejan Matur) görüştü. Cemaat yetkililerinin ricası üzerine görüşme "o anlık" saklı tutuldu.

Ve tarih: 22 Eylül 2010. Düğmeye basıldı.

Hanefi Avcı'nın Cemaat örgütlenmesinde işaret ettiği merkezlerden olan İstanbul Emniyeti, Devrimci Karargâh soruşturması kapsamında bir operasyon düzenledi. Operasyonda yasal bir parti olan SDP üyeleri ve Hanefi Avcı'nın kitabında adı geçen Necdet Kılıç gözaltına alındı.

Tarih: 25 Eylül 2010.

Hanefi Avcı, "Tüm bildiklerimi, gerçekleri, her şeyi 30 Eylül'de basın açıklamasıyla anlatacağım," dedi.

Ertesi gün... İzin çıktı!

Cemaat'in isteğiyle susan gazeteciler konuşmaya, Pensilvanya'daki görüşmeye dair yazı yazmaya, Fethullah Gülen'in ABD'deki durumunu anlatmaya başladı. ABD'de kırık parmağıyla acı çeken mağdur bir Fethullah Gülen portresi Türk medyasının vizyonunu belirledi.

Bu yazılarla kamuoyu oluşturulduktan hemen sonra...

Tarih: 28 Eylül 2010.

Hanefi Avcı Devrimci Karargâh örgütüne yardım ettiği gerekçesiyle tutuklandı. Emniyet Müdürü Avcı'nın özel hayatından kişisel ilişkilerine kadar yaşamının pek çok ayrıntısı medyaya hızla servis edildi.

Tutuklanma gerekçesi bir yana, Hanefi Avcı'nın 40 gündür tartışılan Cemaat iddiaları tek merkezden itibarsızlaştırılmaya, kamuoyunun gözünden düşürülmeye çalışıldı. Örneğine Soğuk Savaş döneminde rastlanabilecek dezenformasyon yöntemleriyle...

Öyle ki; merkez medyanın da alet olduğu bir şekilde yaratılan "mağdur Gülen" imgesi ile "çokeşli terörist Avcı" portresi hemen hemen aynı günlerde işlendi. Kuşkusuz her iki görüntü de Cemaat'in vermek istediği mesajı tamamlıyordu.

Soru şu:

Peki, ABD'de Cemaat'in inisiyatifiyle gerçekleşen ve duyurulması bekletilen Gülen buluşması, Avcı'yı itibarsızlaştırma projesinin bir parçası mıydı?

Gazetecilerin söz konusu "halkla ilişkiler" çalışmasının içinde olup olmadığını tartışmıyoruz. Ancak işleyen takvime bakınca, bu görüşmenin Fethullah Gülen'e iade-i itibar için kullanıldığından da kuşku duyamıyoruz.

Mutlaka bu teze "Gülen ile görüşme gazetecilik sınırları içinde" denerek cevap verilebilir. Ancak Türkiye'nin gündemini belirleyen iddiaları ortaya attığında Hanefi Avcı ile de röportaj (yani gazetecilik) yapıldı ama CNN Türk bunu sansürledi ve yayınlamadı.[91]

Cemaat'ten ABD'ye imaj önerileri

Nerede kalmıştık... ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'in gazetecilerle yaptığı görüşmeden bahsediyorduk.

27 Şubat 2008 tarihinde Washington'a kriptolu şekilde gönderilen bu gizli belgede, söz sırası Cemaat'in kalemlerindeydi.

Konuşanlar *Today's Zaman*'ın Genel Yayın Yönetmeni Bülent Keneş ve Cihan Haber Ajansı'nın başındaki *Zaman* yazarı Abdülhamit Bilici'ydi.

Bu kriptodan yaklaşık bir yıl önce...

ABD'deki Pew Araştırma Merkezi'nin 47 ülkede yaptığı "Küresel Eğilimler" anketi, Türkiye'nin dünyada ABD'ye en olumsuz bakan ülke olduğunu gösterdi. 2007 yılında yapılan ankete göre, Türk halkının sadece yüzde 9'u ABD hakkında olumlu düşünüyordu.

İşte bu ankette Türk halkının ABD karşıtlığının yüksek çıkmasını, Cemaat'in medyadaki sesleri ABD'li diplomata yorumladı.

---

91 Hanefi Avcı ile görüşen gazeteci Cüneyt Özdemir, Avcı röportajına CNN Türk'te uygulanan sansürü yine CNN Türk'te katıldığı programda anlattı. Ayşenur Arslan'ın hazırlayıp sunduğu Medya Mahallesi programına katılan Cüneyt Özdemir, 5N1K programı için yaptığı röportajın CNN Türk'te nasıl ve neden sansürlendiğini şu sözlerle aktardı:
"Hanefi Avcı ile üç hafta önce görüşmüştüm. Kitabı çıktıktan sonra kendisiyle ilk söyleşiyi ben yaptım. Ancak CNN Türk yönetimi yayınlamamayı tercih etti. Ben de saygıyla karşıladım. Bir yönetimin böyle bir hakkı vardır. Sonuçta burası bir kurum ve kurumu yönetenler vardır. Hatta empati de yaptım. Şu anda ortaklarından biri 2 milyarlık bir vergi davasıyla boğuşuyor. Fakat bir gazeteci olarak da bu röportajı kendi internet sitemde yayınlamayı da bir borç bildim."

Bülent Keneş'in sözleri kriptoya şöyle girdi:

> (...) *Zaman*'dan Keneş, Pew Küresel Eğilimler Anketi bugün yapılsa, ABD'nin yüzde 25-30'luk bir onay oranı (2007'deki yüzde 9'luk oranda artış) yakalayacağı tahmininde bulundu. Bilici Türklerin "olumlu" ABD değerleriyle bir ortaklık zeminini paylaştıklarını söyledi. Şimdiki gençlerin ABD'yi İslam karşıtı olarak görmelerine değinen Keneş bunun kökten bir Amerikan karşıtlığı olmadığını; fakat Bush yönetiminin Ortadoğu, Irak, İran ve PKK politikalarına tepki olduğunu söyledi. Dumanlı, Başkan Bush'un terörizme karşı savaşı tarif ederken "Haçlı seferleri" tabirini kullanmasını, halkın bunu İslam karşıtlığı olarak algıladığını belirterek eleştirdi. 11 Eylül saldırıları öncesinde pek çok Türk'ün, özellikle de "Avrupa hiçbir şey yapmazken" Bosna ve Kosova'ya müdahale eden ABD'ye sıcak baktığını hatırlattı. ABD'nin bu olaydan sonra itibarını yitirdiğine inandığını ekledi (...)

ABD'nin imajı nasıl düzeltilir sorunsalına, Cemaat çözümünü Başkonsolos Wiener şöyle not ediyordu:

> (...) ABD'nin Türkiye'deki imajını nasıl düzeltebileceği sorulduğunda Keneş, ABD'nin Türkiye'yle olan ekonomik bağlarını, yalnızca askeri alanla sınırlı kalmadan güçlendirmesi gerektiğini söyledi. Dumanlı kitapların Türkçe çevirilerinin yapılmasını ve ABD üniversitelerinden mezun olmuş Türklere erişilmesini önerdi (...)

ABD ile Türkler arasındaki sorunları düzeltmek için Cemaat'in önerilerini ABD değerlendirmiş midir, bilemiyoruz.

Ancak... Türk gazetecilerin, ABD'li diplomatlarla buluştuklarında her zamankinden açık sözlü oldukları görülüyor.

KEMALİSTLER MAYO, GÜLENCİLER BİKİNİ GİYİYOR

Taraf'ın eski Yazı İşleri Müdürü Yıldıray Oğur, gazetedeki geçmişi için kullandı o tabiri: "Kullanışlı Aptal".

"Türkiye'nin 'Kullanışlı Aptal' tarihi burada bitmiyor," diyen Oğur, "demokratikleşme, sivilleşme için, askeri vesayete karşı iyi niyetli duyguları, öfkeleri sömürülen liberal-sol-demokrat aydınların, gazetecilerin kullanışlılık hikâyeleri de eklenecek bu tarihe,"[92] ifadeleriyle, halis duygularının bir dönem Cemaat ve ona yakın yayını *Taraf* tarafından sömürüldüğünü iddia etti.

Taraf ise Oğur'un özeleştirisine, "Beş yıl boyunca kafeslenmiş çocuk... Kafeslenmeye ne kadar yatkın bir yapısı varmış," diyerek alaycı bir yanıt verdi.[93]

Gerçekten kullanıldılar mı? Kandırıldılar mı?

Yoksa "bana inanabileceğim yalanlar söyle" diye özetlenebilecek bir durum muydu, bilemiyoruz.

Ancak, birilerinin aptal yerine konduğu kesin...

"Bu ülke sahipsiz değil"

Tarih: 11 Nisan 2008.

İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener, "Türkiye: Bu Ülke Sahipsiz Değil" başlığıyla kriptoya döküyordu yaptığı görüşmeyi.[94]

Buluşma, dünyaca ünlü spekülatör George Soros'un fonladığı TESEV'in başındaki Can Paker ile gerçekleşiyordu. Paker'in halen AKP'yi savunduğunu hatırlatarak Başkonsolos Wiener'in yazdıklarına bakalım:

> (...) Başkonsolos, 1 Nisan günü, yani Türkiye Anayasa Mahkemesi'nin Adalet ve Kalkınma Partisi'ne (AKP) yönelik kapatma davasında iddiaların dinlenmesine karar vermesinden bir

92 http://www.turkiyegazetesi.com.tr/yildiray-ogur/578075.aspx.
93 http://arsiv.taraf.com.tr/haber-kullanisli-aptallar-147003/.
94 http://wikileaks.org/cable/2008/04/08ISTANBUL182.html.

gün sonra, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı Başkanı Can Paker'i davet etti. Paker, laik elitin, mevkisini ve gelir kaynaklarını korumak için savaştığını söyledi (...)

Paker, görüşmenin devamında Wiener'in başlığa taşıdığı sözleri söylüyordu:

(...) Hükümet ile karşısında dizilen sivil (yargı) / askeri grup arasındaki daha önceki savaşlardan farklı olarak, Paker bu çatışmanın sonucunu kestiremiyordu; ancak ona göre Türkiye'de herkesin iyi bildiği ve doğru kabul ettiği bir söze dikkat çekti: "Bu ülke sahipsiz değil." Bu ifade sivil / askeri bürokrasiye gönderme yapıyor (...)

Kripto boyunca Paker'in AKP'yi öven TSK'yı yeren sözlerini not alan ABD'li diplomat Wiener, sonunda şu yorumu yapıyordu:

(...) Paker'in görüşleri, birçok muhafazakâr liberalin görüşlerinin de güçlü bir yankısı. İmtiyazlı sınıfın bir çocuğu olan Paker, özgürlük, yasalar karşısında eşit muamele, ifade ve seçme özgürlüğü gibi liberal ideallerin doğruluğuna inanıyor. Kapatma davasına yol açan muhtemel bir tuzak teli olan türban tartışmasıyla ilgili sosyolojik olguları gerçeklere dayanarak anlatsa da, 13 Mart'ta bize "Ordu radikal İslam'a karşı savaşıyor," diyen İstanbul'daki NATO Süratli İntikal Kolordusu'nun basın ve halkla ilişkiler görevlisi Yarbay Vedat Zamir gibilerinin kaygılarının önemsiz olduğunu söyledi. Örneğin Paker, Türkiye'nin siyasi manzarasında Fethullah Gülen hareketinin nereye oturduğu konusuna gelince, çıkarımlarını dayandırabileceği bir araştırma sonucu olmadığını öne sürerek yorum yapmaktan kaçındı (...)

Görülüyor ki, AKP'yi savunan Paker, o günlerde de Gülen'in adı geçince aynı heyecanı duymuyordu.

Çongar'ın başörtülü başbakan özlemi

Çok daha ilginç bir kripto 17 Eylül 2009 tarihini taşıyordu.

"Değişen Türkiye'de İslam, AKP, Türban, Fethullah Gülen ve Diyanet" başlıklı belge yine Başkonsolos Wiener'ın imzasını taşıyordu.[95]

---

95 http://wikileaks.org/cable/2009/09/09ISTANBUL357.html.

Kriptoda Başkonsolos'un çarpıcı isimlerle (kriptodaki deyimiyle, kontaklarıyla/bağlantılarıyla) görüşmelerinin notları vardı. Belgeden, kontaklarla görüşmelerin farklı zamanlarda yapıldığı ve bu görüşmelerden toplanılan notların derlenip kriptoya çevrildiği anlaşılıyordu.

Washington'a geçilen belgenin ilk cümlesinde, "Kontaklarımızın geniş bir bölümü Türkiye'nin İslam Cumhuriyeti olma riski taşıdığı görüşünü reddetti," bilgisi yer alıyordu.

ABD temsilciliğinin Türk kontaklarının "bu riskin olmadığını" nasıl anlattıklarına geleceğiz, ama önce kriptonun girişindeki özette yer alan şu cümleleri aktaralım:

> (...) Kontaklarımızın görüşlerine göre; dini örgütler hükümet ve resmi dini kurumların yetersiz kaldığı yerlerdeki eksikliği dolduruyor. Dindar bağlantılarımızın AKP'nin performansı konusunda kafaları karışık. Bir kaynağımıza göre; Türklerin yüzde 10-15'i, devletin yetersiz kaldığı noktalarda pek çok sosyal hizmet sağlayan sözde illegal dini organizasyonlar olan tarikatlara mensup. Fethullah Gülen hareketinin müritleri "her yerde" olarak raporlanıyor, lakin kontaklarımız bize Hareket'in siyasetteki yeriyle ilgili olarak çelişkili yorumlar veriyor. Onların görüşlerine göre, Diyanet devletin ahlak otoritesi olmak niyetinde, ancak yaptırım yetkisi olan bir kurum olmaya niyeti yok (...)

Gelelim Başkonsolos Wiener'ın görüşlerini Washington'a geçtiği kontaklarından birine: Yasemin Çongar.

Kriptonun yazıldığı dönemde, Çongar'ın *Taraf*'ın Genel Yayın Yönetmen Yardımcısı olduğunu hatırlatalım.

O günler ki, AKP-Cemaat koalisyonunun ve onun siyasi operasyonlarının medyadaki en büyük destekçisi/organizatörü *Taraf*'tı.

Çok değil dört ay sonra (20 Ocak 2010) "Fatih Camii Bombalanacaktı" manşetiyle Balyoz kumpasının fitilini ateşleyeceklerdi.

(Balyoz'da kuryelik görevi Mehmet Baransu'ya düşmüştü. *Taraf*'ın Balyoz haberinin altında Baransu'nun dışında Yasemin Çongar ve Yıldıray Oğur'un da imzaları, fotoğraflarıyla birlikte vardı. Biri, "kullanışlı aptal" mı demişti!)

Devam edelim...

Ve Kemalistlerin Türkiye'nin yaşadığı sosyal değişime dair

korkularının da not edildiği kriptodan, Yasemin Çongar'ın bu görüşe neden katılmadığını okuyalım:

> (...) Resmi olarak "laik bir ülke" olmasına rağmen, pek çok Kemalist yani Atatürk'ün Türkiye için seçtiği vizyonun sadık destekçileri, Türkiye'nin sosyal bir değişim yaşadığından ve bunun İslam devletinin işareti olmasından korkuyor. Ancak çok sayıda kontağımızla yaptığımız görüşmelere göre, dinin siyasi yaşamdaki artan rolü hiç de İslami bir dönüşüm değil. Köşe yazarı ve kendi tarifiyle elit, laik bir kadın olan Yasemin Çongar, Türkiye'nin dini bir uyanış yaşadığı görüşünü reddediyor. Bunun yerine Çongar, AKP'nin başarısının toplumun geniş kesimlerinin sesi olabilmesiyle ilişkili olduğunu düşünüyor. Çongar dini ifadeleri baskılayan sert önlemleri eleştiriyor –üniversitelerde başörtünün yasaklanması gibi– çünkü bu ayrımcılığı yapanlara karşı hınç oluşturuyor ve İslami geri tepme riskini artırıyor (...)

Yasemin Çongar çözümü Amerikan modelinde buluyor. Çongar'a göre sorunun ilacı, Türkiye'nin nasıl bir başbakanı olması:

> (...) Bize Amerika'nın benzer bir problemden, Afrikalı Amerikalılara karşı resmi ayrımcılığı bitirerek kaçınmayı başardığını söyledi. Türkiye de aynı yolu izlemeli; Çongar başörtüsü takan bir başbakanın Türkiye'nin Obama'sı olacağını sözlerine ekledi (...)

Kriptonun tarihini tekrar hatırlayalım: 17 Eylül 2009.

Bundan yaklaşık bir yıl önce; Fehmi Koru da AKP için "Obama gibi geldiler, Bush'a benzediler" retoriğini kullanmış ve çok tartışılmıştı.[96]

Anlaşılan o ki; başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı makamlarının First Lady'lerinin başörtülü olması ve Erdoğan ile Gül'ün din esaslı politika üretmeleri Çongar için yeterli olmamış.

Çongar: Dindarlar, Kemalist ve solculara göre daha özgürlükçü

Yasemin Çongar'ın ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'a söylediği öyle bir söz var ki, bugünden bakıldığında çarpıcı bir fotoğraf karşımıza çıkıyor.

96 http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/464982.asp.

Türkiye'de İslam'ın hoşgörülü bir formunun hüküm sürdüğünün anlatıldığı kriptoda, Çongar bakın neler diyor:

> (...) Çongar'a göre muhafazakâr Müslümanlar, laik benzerlerine göre dünya meseleleriyle, uluslararası ticaretle ve AB konularıyla daha fazla uğraş halindeler. Çongar Avrupa ile güçlü iş bağlantıları olan Kayserili –Kayseri, Türkiye'nin en muhafazakâr şehirlerinden biri olarak bilinir– işadamlarını örnek gösterdi. Çongar genel olarak, dindar kişileri Kemalist veya solculara göre daha özgürlükçü ve diğer demokratik ilkelere daha açık buluyor (...)

Nereden nereye...

AKP-Cemaat evliliğinin yarattığı iklim nasıl sarhoş etmiş ki, Yasemin Çongar dindarları neredeyse özgürlük kahramanı ilan ediyor; bu fikrini de ABD'li diplomatla paylaşıyordu.

Şaşırmamak lazım aslında... "Darbelerle mücadele ediyoruz", "Demokrasi geliyor", "Özgürlüklerin yolunu açıyoruz" yalanlarıyla, adım adım sivil faşizmin yerleşmesinin suç ortaklarıydı Çongar ve benzeri liberaller.

Gazetecilerin, yazarların, siyasetçilerin, askerlerin, öğrencilerin hukuksuz yere cezaevlerine atılmasını desteklediler.

Ama gün geldi... AKP-Cemaat boşandı.

Faşizmi bu topraklara birlikte ören taraflar, birbirini tasfiyeye başladı.

İşte Yasemin Çongar ve benzerleri de o zaman kazan kaldırdı.

Hukuksuzluğu, baskıyı, anti-demokratik uygulamaları hayata geçiren taraflardan biri olan Cemaat'in medyasına operasyon düzenlendiğinde imza kampanyası düzenlediler.

2009'da ABD'li diplomata "Dindarları daha özgürlükçü buluyorum," diyen Yasemin Çongar'ın da imza attığı, 2014 yılındaki çağrı metninde bakın neler yazılıydı:

"Geçmişte askeri darbelerle kesintiye uğrayan Türkiye demokrasisi, bugün sivil bir yönetimin idaresi altında büyük bir hızla kan kaybediyor.

Kuvvetler ayrılığını, yargının bağımsızlığını, parlamento denetimini, barışçıl toplanma ve gösteri hürriyetinin kullanılmasını ve basın özgürlüğünü kendisine bir tehdit/darbe olarak algılayan, demokrasinin klasik denge ve denetim sistemlerini "milli iradenin" önünde engel olarak sunan bir iktidar Türkiye'de işbaşındadır.

Son birkaç yılda pek çok yasa değiştirilerek, hukuk sistemi evrensel hukuk normlarından uzaklaştırılmış ve temel kişi hak ve özgürlükleri aleyhine bir baskı aracına dönüştürülmüştür."[97]

Dikkatinizi çekti mi:

Hukuk sisteminin evrensel hukuk normlarından uzaklaştırılmasının ve bir baskı aracına dönüştürülmesinin çok değil, "son birkaç yılda" olduğunu savunuyorlardı.

Yani aslında rahatsızlıkları, AKP'nin Cemaat'e savaş açmasıyla birlikte yaşananlardı. Yani, AKP-Cemaat evliliği sırasında yaşanan hukuk katliamlarını sahipleniyorlardı.

Herakleitos'un "İnsanın karakteri, yazgısıdır," sözünü hatırlatıp devam edelim...

Hükümet İsrail'le olumlu bir ilişki istiyor

Bir ekleme...

Başkonsolos Wiener'in Washington'a, "İslam ve Türkiye" ara başlığıyla gönderdiği ve bizim de aktardığımız bölüm ilginç bir tespitle sonlanıyordu.

ABD'li diplomat, AKP'nin ve TSK'nın İsrail ile ilişkiler konusunda baskılara direndiğini şöyle not etmişti:

> (...) Türk hükümeti uzun süredir, bazı Müslüman ülkelerin, İsrail ile özellikle askeri alanlarda yaptığı, genellikle yakın olan işbirliğini sonlandırması yönündeki baskılarına direniyor. Geçen hafta Ege'de Türkiye-İsrail-ABD tarafından yapılan ortak tatbikattan da anlaşıldığı üzere, Türk Hükümeti ve Türk Genelkurmayı hâlâ, İsrail ile olumlu bir ilişkinin Türkiye'nin çıkarına olduğunu düşünüyor (...)

Bu tespitin, Davos'ta 29 Ocak 2009 tarihinde yaşanan ünlü "One Minute" olayından sekiz ay sonra yapıldığını hatırlatıp devam edelim.

Zaman yazarı, eşini ABD'li diplomata şikâyet etti

Kriptonun devamında *Zaman* gazetesi köşe yazarı Kerim Balcı'nın AKP'yi eleştiren sözleri dikkat çekiyordu. Cemaat'in Batı'ya dönük yüzlerinden Balcı'nın adı, yakın dönemde Cemaat'e yönelik açılan soruşturmalarda sıkça gündeme geldi.

---

97 change.org/p/akp-hükümetine-demokrasi-ve-hukuka-dönüş-çağrısı.

Ancak kamuoyu onu, 12 Nisan 2007 tarihinde Washington Brookings Enstitüsü'ndeki panelde söylediği, "Kaynağım AKP içinden bir isim, ayrıca Erdoğan'ın özel doktorundan da aynı bilgiyi aldım. Sayın Erdoğan'ın beyninin sağ lobunda bir tümör var ve bu tümör hızla büyümemekle birlikte, epilepsi/sara sendromlarına neden oluyor," sözleriyle tanıdı.

Kerim Balcı o günlerde *Zaman*'ın Ankara Büro Şefi'ydi.

İşte o ismin çarpıcı eleştirileri, ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener tarafından kriptoya şöyle not ediliyordu:

> (...) AKP'nin dindar Türklerin çıkarlarını en iyi şekilde temsil ettiğine dair geleneksel düşünceye karşın, dini irtibatlarımız, iktidar partisinin performansının daha karmaşık ve genellikle eleştirel bir değerlendirmesini dillendirdi. *Zaman* gazetesi köşe yazarı Kerim Balcı, AKP'nin siyasi başarısından yakınarak, partinin iktidara gelme hedefine ulaştığı için "rüyanın artık bittiğini" öne sürdü. Balcı, dindar Müslümanların, ekonomik ve siyasi başarıları nedeniyle ana akım haline geldikçe dinden uzaklaştıklarını belirtti. Balcı, dindar ailelerin tüketim alışkanlıklarının giderek laik Türklere benzemesinden endişeliydi ve karısının gardırobunun, "laik bir kadının gardırobunun iki katı kadar büyük" olduğunu söyledi (...)

Öyle anlaşılıyor ki, *Zaman* yazarı Kerim Balcı eşinin alışverişlerinden epey şikâyetçiydi. Kendi deyimiyle, rüyanın erken bittiğini düşünüyordu.

İlginç olan ise, Balcı'nın eşine dair serzenişini ABD'li diplomata iletmesi ve bunun kriptoya dönüşerek Beyaz Saray'dan CIA'e kadar, dahası, Wikileaks yoluyla tüm dünyaya ulaşmasıydı!

Cengiz Çandar'ın Bülent Arınç memnuniyeti

Kriptoda görüşlerine yer verilen isimlerden biri de Cengiz Çandar'dı. Kuşkusuz Çandar'ın ABD'lilerle birçok gazeteciden daha iyi bir ilişkisi vardı. Yakın zamana kadar AKP övücülüğüyle bilinen Çandar'ı, Odatv operasyonunda gazetecilerin tutuklanmasını ABD Büyükelçisi Francis Ricciardone'ye savunmasıyla hatırlıyoruz.

Cüneyt Ülsever, Odatv baskınına karşı çıkan ABD Büyükelçisi'nin gazetecilerle toplantısında Çandar'ın yaptıklarını şöyle aktarıyor:

"Bir tek Cengiz şiddetli bir şekilde Ricciardone'ye karşı çıktı. 'Sutuhayale uğradım bu tavrınız karşısında, nasıl yaparsınız bunu!' dedi. Uzun tiratlar ve çocuğunu azarlayan bir tavırla, 'Sen basın özgürlüğü diyorsun ama bunlar terör örgütü!' dedi Ricciardone'ye.

Sinirlendim ve lafa girmeye başladım. Ben 'Soner (Yalçın) hepimizin tanıdığı adam, terörist mi!' dedim, 'Ondan dolayı yargılanıyor' dedi. 'Ondan dolayı yargılanıyor olabilir, ama bildiğin bir şey varsa bize de söyle,' diye karşılık verdim. 'Sen savcıdan iyi mi bileceksin,' dedi.

Net bir biçimde, Ricciardone'yi bile şaşırtacak şekilde Cengiz, Soner'in terörist olduğunu savundu. Ricciardone bile sordu 'Cengiz iddianamede senin bilip de, milletin bilmediği bir şeyler mi var?' Cengiz, 'Ben biliyorum, savcı durup dururken böyle bir iddiada bulunmaz,' diye çıkıştı.

Ben, 'Şimdiye kadar savcıların ne kadar çok hataları, yanlışları, çalıntıları çıktı ortaya, nasıl bunu söylersin?' dedim, 'O kadar kusur her mahkemede olur,' diye yanıt verdi. Sonunda biz bağırmaya başladık. Ben ona 'Sen insan değilsin!' filan dedim. Sonunda bizi Ricciardone ayırdı."[98]

İşte böyle...

O günlerde, gazetecilik yapanların hapse atılmalarını yürekten destekleyen Cengiz Çandar, bugün "AKP hükümetine demokrasi ve hukuka dönüş çağrısı" kampanyasına imza atıyor.

Tıpkı Yasemin Çongar gibi...

Dedik ya, aslında dertleri ne demokrasi, ne basın özgürlüğü.

Kuşkusuz bir gün yeni belgeler ortaya çıkarsa, Çandar'ın Büyükelçi'ye dediklerinin nasıl kriptolandığına merakla bakacağız.

Ancak şimdilik masamızdaki kriptoya geri dönelim.

Neydi kriptonun tarihi: 17 Eylül 2009.

Recep Tayyip Erdoğan bir süre önce yaptığı kabine değişikliğiyle Bülent Arınç'ı yardımcılığına getirmişti. Bu durum Çandar'ı çok sevindiriyordu:

> (...) Köşe yazarı Cengiz Çandar, Başbakan Erdoğan'ın kabine değişikliğiyle, –AKP'nin muhafazakâr kanadında kılavuz

---

98 http://www.odatv.com/n.php?n=cengiz-candar-abd-elcisine-soner-terorist-dedi-buyukelci-bile-sasirdi-3103131200.

fener olarak görülen– eski Meclis Başkanı Bülent Arınç'ı Başbakan Yardımcılığı'na getirmesini memnuniyetle karşıladı. Çandar bunu, güçler ayrılığının AKP yönetimine geri dönüşünün işareti olarak yorumladı. Arınç, Erdoğan'ın manevi otorite olarak gördüğü bir ağır top. Meclis Başkanı olduğu dönemde Arınç ve eski Başbakan Gül, Erdoğan'ın düşünmeden hareket etmesi karşısında fren rolü oynuyordu. Çandar'a göre bu denge, Arınç'ın görev süresinin dolması ve Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesiyle bozulmuştu (...)

Cengiz Çandar'ın Bülent Arınç'ta gördüğü güç, Arınç'ın 2013 yılında söylediği "benim bir özgül ağırlığım var" sözünü hatırlatıyordu. Ama yakın tarih gösterdi ki, Çandar da ve hatta bizzat Arınç da yanılacaktı. Arınç'ın "özgül ağırlığı" zaman içinde birçok kez yok sayılacaktı.

Süleymancı Denizolgun'un görüşmesi

Kriptonun devamında tarikatlara ilişkin değerlendirmeler vardı.

"Tarikatlar –Türk toplumunun bir parçası olan ancak resmi olarak yasadışı olan dini örgütler– genellikle Kemalistler tarafından, laik devletin altını oymakla suçlanıyor," yorumunda bulunan Başkonsolos Wiener, Arif Ahmet Denizolgun'un tespitlerine dayanarak tarikat analizlerine devam ediyordu.

Arif Ahmet Denizolgun, Süleymancılar olarak bilinen Cemaat'in kurucu lideri Süleyman Hilmi Tunahan'ın torunuydu. Cemaat içinde kanaat önderi sayılıyordu. Eski Ulaştırma Bakanı olan Denizolgun, Refah Partisi'nde başladığı politik hayatına ANAP'la devam etti. Gülen Cemaati ile ilişkisinin pek de iyi olmadığını söyleyelim.

ABD'li diplomat Wiener, Denizolgun'la görüşmesine dayanarak kriptoya şu notu düşüyordu:

> (...) Dini tarikatlar üzerindeki yasağa rağmen, varlıkları ve geliştikleri genel olarak biliniyor ancak irtibatlarımızın tümü tarikatların geniş biçimde yanlış anlaşıldığını belirtiyor. Anavatan Partisi'nden (ANAP) bakanlık yapmış olan Arif Denizolgun, Türklerin yüzde 10-15'inin bir tarikata üye olduğunu, çok daha fazlasının da resmen üye olmadan tarikatların hizmetlerinden

faydalandığını söyledi. Denizolgun'a göre, tarikatlar eğitim veya sosyal hizmetler gibi bir işlev etrafında çalışıyor ve devletin başarısız olduğu noktalarda hizmet sağlıyor. Bu gruplar, Türkiye'yi bir İslam cumhuriyetine dönüştürmeyi amaçlayan menfur yeraltı örgütleri değil. Denizolgun, bu yanlış bilginin, 1990'ların sonunda devlet tarafından tüm tarikatları bastırmak için kullanılan sahte Aczmendi tarikatının haberleri gibi, kasıtlı olarak yayıldığını söyledi (...)

Laiklerle alay eden Çandar'dan, "endişeli" Çandar'a

Başkonsolos Wiener konuya *Zaman* yazarı Kerim Balcı'nın yorumlarıyla devam ediyordu. Kriptodan okuyalım:

> (...) Nakşibendi tarikatının, Türkiye'deki en büyük tarikat olduğu düşünülüyor. Onu Kadiriler takip ediyor. Balcı, Nakşibendiler'le Kadiriler arasındaki farkın en fazla, Halk ile Hak arasındaki ilişkiye dair görüşlerinde ortaya çıktığını söyledi. Nakşibendiler'e göre, tarikata katıldığınız anda Allah'a yaklaşırsınız; göreviniz dünya işlerine karışarak bu yakınlığı insanlara götürmektir. Kadiriler insanlara ve dünyeviliğe yakın bir yerden başlar ve kendilerini, çalışarak ve dua ederek – genellikle yüksek sesle, kendinden geçerek – Allah'a yaklaşmaya adarlar. Bu gruplar, güçlü bir adam tarafından veya en az bir örnekte görüldüğü gibi saygın bir din adamının kızı tarafından, bölünmeye ve yönetilmeye meyillidirler. Liderler ölümlerinden sonra bile insanların hayatında etkili olabilir. Balcı, müritlerin erdemli liderlerine ölümden sonra atfettiği sınırsız kudreti anlatmak için "kınsız kılıç" benzetmesini kullandı (...)

Balcı'nın diğer cemaatler hakkındaki tariflerinin eleştirel göründüğünü not edelim. Kuşkusuz çarpıcı nokta ise, Balcı'nın "saygın bir din adamının kızı tarafından bölünmeye ve yönetilmeye meyilli" diye tarif ettiği bir tarikat.

Örneğin...

Süleymancılar'ın lideri Süleyman Hilmi Tunahan vefat ettikten sonra postnişinlik, kızının eşi Kemal Kaçar'a devroldu.

Kemal Kaçar'ın 2000 yılında vefatı ise Süleymancılar'ı böldü.

Enişteleri Kemal Kaçar'ın vefatı iki kardeş, yani Süleyman Hilmi Tunahan'ın torunları Mehmet Beyazıt Denizolgun ile Arif

Ahmet Denizolgun arasında "taht kavgası" yaşanmasına neden oldu.

Acaba Süleymancılar'ı mı kastediyordu Kerim Balcı, başka bir grubu mu?

Zira başka cemaatlerde de kızlar ve damatların hükümdarlığı birçok kez tartışıldı.

Kripto, Cengiz Çandar'ın laiklerle alay etmesiyle sürüyor. Çandar'a göre AKP'nin ülkeyi İslamlaştırması laiklerin paranoyası. Hayatı boyunca İslamcı ya da muhafazakâr siyasi hareketlerden ekmeğini yiyen, bu hareketlerle ABD arasında adeta köprü olan Çandar'ın kriptoya yansıyan tespitleri şöyle:

> (...) Köşe yazarı Cengiz Çandar, tarikatları, birbirine yardım eden insanların kurduğu ağlar olarak betimledi. AKP'nin kuruluşunda kritik öneme sahip Nakşibendi İskenderpaşa tarikatına işaret etti. İskenderpaşa müridi Korkut Özal, AKP'nin kuruluşunun merkezindeki isimlerdendi ve insanları birbiriyle tanıştırıyor, bağlar kuruyordu. Çandar, Kemalistlerin bir sabah uyanıp Türkiye'nin bir İslam cumhuriyetine dönüştüğünü görme şeklindeki kâbus senaryosuyla alay etti; "O işler öyle olmuyor. AKP birçok farklı gruptan oluşuyor, sadece bir Nakşi partisi değil," dedi (...)

Türkiye'nin İslam cumhuriyetine dönüşeceğini düşünenlerle 2009'da alay eden Cengiz Çandar, 2014'te *Taraf* gazetesine verdiği röportajda ise şöyle diyecekti:

"Ak Parti, geldiğimiz noktada hükümet olmaktan çıkmış, Türk-İslam Devleti'ne dönüşmüştür."[99]

Dön baba dönelim! Çandar'lar ne dedilerse, hepsi çöp oldu.

Yasemin Çongar'ın havuz partisi fantezisi

Devam edelim...

Kriptoda ABD'li diplomat Wiener'in İslam notları Gülen Cemaati'yle sürüyordu. "Kemalistlerin hiddetinden nasiplenen diğer bir grup, dini lider Fethullah Gülen'in müritleri. Kontaklarımızın tümü, bu müritlerin Kemalizmin en güçlü kalesi olan ordu da dahil olmak üzere Türk toplumunun 'her yerinde' olduğu konusunda hemfikir," diyen Başkonsolos, Yasemin Çongar'la konuya dair görüşmesinden notlar aktarıyordu.

---

99 http://arsiv.taraf.com.tr/haber-akp-islam-devleti-oldu-165547/.

Yazdığımız gibi; Çongar o dönem TSK'ya savaş açan ve Cemaat'le aynı eksende davranan yayın organı *Taraf*'ı yönetiyordu. Kuşkusuz o süreçte kamuoyu önünde sorsanız, Çongar Cemaat'in TSK içinde örgütlenmediğini söyleyecekti. Başkonsolos'a ise şunları söylüyordu:

> (...) Çongar ordu kumandanlığının, Gülen hareketinin silahlı kuvvetlerin daha üst kademelerine sızmasından giderek rahatsız olduğunu ve Gülenciler'i bu kademelerden temizlemeye her daim istekli olduğunu söyledi. (...)

Taraf'ta TSK'dan sızan ve birçoğu manipüle edilmiş belgeleri yayımlayan Çongar'ın haber kaynaklarını tahmin etmek güç değildi.

İşte tam da buradan sonra Çongar'ın fantezileri kriptoya yansıyordu.

Yasemin Çongar'a göre, orduda Gülenciler'i tespit etmenin yollarından biri asker eşlerini havuz partisine davet etmek! Öyle ki, kocalarıyla işbirliği yapan Kemalist askerlerin eşleri, bu havuz partilerine katılarak mayo giymeyi reddeden kadınları eşlerine aktarıyorlarmış. Böylece eşleri havuzda mayo giymeyen askerler tasfiye oluyormuş!

Ancak yine Çongar'ın aktardığına göre, Gülenciler bu durumdan takiye yaparak kurtuluyormuş. Zira Gülenci asker eşleri, havuza bikiniyle gelerek "muhafazakâr Kemalist asker eşleri"nin dahi önüne geçiyormuş.

Çongar'ın fantezisini kriptodan okuyalım:

> (...) Bunları ortaya çıkarmak için kullanılan taktiklerden biri, askerlerin eşlerini de getirmeleri gereken bir havuz partisi düzenlemek ve böylece kocalarının kariyerlerini mahvetmek pahasına mayo giymeyi reddeden dindar kadınları ifşa etmek. Ancak Çongar, Gülen yandaşlarının, kimliklerini saklamak için laik gibi davranmaya başladıklarını kaydetti. Örneğin, laiklerin eşleri havuz partilerine tek parça mayolarla katılırken, Gülencilerin eşleri daha açık olan iki parça bikini giyiyor (...)

Kısacası bir tür "Gülen'in kedicikleri" durumuyla karşı karşıyayız...

Ancak yine de vardır Çongar'ın bir bildiği, diyelim.

Çongar konuşmasının devamında TSK'daki Gülenciler'in yaptığı bir başka takiyeyi de aktarıyordu:

> (...) Çongar aynı zamanda, laik olmayan subayları tespit etmeye çalışan açıkgöz müfettişleri kandırmak için evlerini ve çöplerini içki şişeleriyle dolduran dindar subayların hikâyelerini anlattı. (...)

Sözün özü, Yasemin Çongar konsoloslukta hikâyelerini anlatacak kadar TSK'daki Gülenci subaylara yakındı.

TSK'nın Cemaat direnişi

ABD'li diplomat Wiener, Çongar'la görüşmelerinin sonucunda Cemaat hakkında şu yorumda bulunuyordu:

> (...) Birçok Kemalist ve akademisyen, Gülen hareketinin Türkiye'de polis teşkilatını zaten "ele geçirdiğini" düşünüyor. Orduya ciddi bir Gülen akını, birçok Kemalistin, radikal İslam'a karşı son koruyucu çeperin de yıkıldığını düşünmesine neden olur (...)

Gerçekten de Türkiye'nin son yılları gösteriyor ki; Emniyet'te, Adliye'de, Mülkiye'de örgütlenen Cemaat için son iki kale TSK ve MİT'ti. Silivri davaları bu kalelerden TSK'da büyük delikler açtı. Ancak MİT'e giriş 7 Şubat 2012'de Müsteşar Hakan Fidan'ın ifadeye gitmemesi sayesinde tam olarak başarılamadı.

Ardından Recep Tayyip Erdoğan'ın başlattığı Cemaat tasfiyesi zor da olsa birçok kurumda uygulamaya konuldu. Ancak ilginçtir bu tasfiye girişimi en çok da TSK'da direnişle karşılaştı.

Genelkurmay Başkanı Necdet Özel 30 Ağustos 2014 resepsiyonunda Cemaat ile ilgili TSK'da alınan önlemlerin sorulması üzerine, "Bize resmi makamlardan bilgi-belge sunulmalı," yanıtını verdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu çıkışa yanıtı ise "Keşke Genelkurmay Başkanımız böyle bir açıklamayı bugüne kadar yapmadığı gibi aynı şekilde yapmasaydı. Bunu bizimle paylaşsaydı daha isabetli olurdu. Benimle paylaşabilirdi. Sayın Başbakan ile paylaşabilirdi," şeklinde oldu.

Necdet Özel, kendilerine gelen belgenin "imzasız" olduğu için ciddiye alınmadığını söylüyordu. Benzer bir açıklama Anayasa Mahkemesi (AYM) Başkanı Haşim Kılıç'tan da geldi.

Kılıç, "Bana da fişleme usulü bir liste geldi ve ben o listeyi kaldırdım attım," dedi.[100]

Peki sözü edilen listeleri kim hazırlıyordu?

Açıkça söylenmese de "imzasız" listelerin MİT tarafından ve bizzat Erdoğan'ın talimatıyla hazırlandığını tahmin etmek zor değil. Zaten bir süredir resmi olmayan bir şekilde tüm devlet kurumlarında bu listelere göre tasfiyeler yapıldı ve yapılıyor.

Keza AYM Başkanı da açıklamasında, "Belge ve bilgi olmadan insanlar itham edilerek çok ciddi yanlışlar yapılıyor. Hem kendi kurumum hem diğer kurumlar için söylüyorum, imzasız bir yığın dilekçe geliyor, 'şu şucu, bu bucu' diye. Fişlemeler yapılıyor," diyerek, diğer kurumlara gönderilen listelerden haberdar olduğunu da ima etti.

Evet, Cemaat tasfiyesinin devletin tüm kurumlarında devam ettiği artık sır değil. Ancak iki kurum bu tasfiyeye direniyordu: TSK ve AYM...

İşte Erdoğan ve Özel kavgası bu noktada başlıyordu.

Erdoğan gazetecilere yaptığı açıklamada Genelkurmay Başkanı Özel için "(...) Şunun bilinmesini isterim ki, her şey imzalı mektuplarla takibe alınmaz. Siz onu değerlendirmeye almayabilirsiniz ayrı konu. Ama en azından burada bu geçiyorsa acaba der, onu bir incelemeye alırsınız. (...) Sizin kurumunuzla ilgili hakikaten böyle bir şey gelmişse sen onu bir incelemeye al. Varsa bir şey değerlendirirsin. Yoksa bir şey atarsın," ifadelerini kullandı.[101]

Yani bizzat Cumhurbaşkanı, imzasız olduğu gerekçesiyle değerlendirmeye alınmayan listeler için "değerlendirmeye al" diyerek, bir yerde listelere kendi "imzasını" atmış oluyordu.

Ancak Genelkurmay Başkanlığı listeleri ciddiye almamakta kararlıydı.

Aksine... TSK'ya Cemaatçi sızmalarıyla ilgili yapılan haberlere Genelkurmay'ın tepesinden üst üste suç duyurularında bulunuluyor, davalar açılıyordu.

Hatta...

Suç duyurularında, yakın geçmişte kendi raporlarına dahi

100 http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/113469/Hasim_Kilic_bombaladi___Bana_da_fisleme_usulu_bir_liste_geldi_.html.

101 http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/akif-beki_501/genelkurmay-baskani-ylamedya-yoluyla-konusmak-istemem_27144046.

giren TSK'daki Cemaatçiler'e dair haberler, "algı operasyonu, itibarsızlaştırma, nifak" olarak tanımlanıyordu.

Öyle ki, TSK'daki Cemaatçi yapılanma iddialarının, Ergenekon ve Balyoz gibi kumpaslarla aynı türden bir operasyon olduğu dahi öne sürülüyordu.[102]

Oysa, Cemaat'e karşı henüz bir kişiyi bile tasfiye etmeyen Genelkurmay, Balyoz ve Ergenekon sanıklarına hiç acımadı.

Soner Yalçın bu çelişkiye, *Sözcü* gazetesindeki köşesinde şöyle dikkat çekmişti:

"Orgeneral Özel'in 'kırmızı çizgisi' ile Cemaat/Paralel Yapı'nın 'kırmızı çizgisi' farklı mı? Bu da soru mu demeyiniz? Benim kafam böyle çalışıyor!

Açıklayayım...

Biliyorum ki....

Genelkurmay'a bizzat Cemaat soruşturmasını yürüten askeri savcılar tarafından listeler verildi. Keza:

– Cemaat liderinin bir dönem kullandığı İstanbul Altunizade'deki binanın 5. katında alternatif mezuniyet törenleri yaptığı ve Harp Okulu mezunu hangi müritlerin bu 'Işık Orduları' törenine katıldığı belli değil mi?

– Cemaat liderinin 'işte bizim Işık Ordularımızın komutanı' diye kime hitap ettiği belli değil mi?

– Pensilvanya'ya mezuniyet kılıcını götürüp hediye edenler belli değil mi?

– Evindeki kütüphanesinde Cemaat liderinin övgü dolu imzalı kitaplarını kutsal bir eser gibi saklayanlar belli değil mi?

– Kayseri Işık Evleri soruşturmasıyla ortaya çıkarılan askerlerin kimlerle bağlantılı oldukları belli değil mi?

Liste uzayıp gider... Emniyet'ten, MİT'ten bilgi gelmemiş. Kim kimi kandırıyor?

Erdoğan'ın emriyle devletin en küçük kurumundan bile Cemaatçiler tasfiye edilirken, TSK'da neden bir tek ihraç yok?

Aksine Genelkurmay, Ergenekon-Balyoz mağduru olup TSK'ya dönen subayları istifaya zorluyor.

Ayrıntı önemlidir: TSK'daki Cemaat yapılanmasına karşı mücadele veren Deniz Harp Okulu eski komutanı emekli Amiral Türker Ertürk'ün, ilk kez bu yıl Deniz Harp Okulu'nun mezuniyet törenine davet edilmemesini nasıl yorumlamak gerekiyor?

---

102 www.odatv.com/n.php?n=kumpas-varmis-ama-cemaat-yokmus-1411141200

Genelkurmay, Balyoz-Erdoğan kavgasında taraf izlenimi vermeye devam ediyor. Oysa Erdoğan, Ergenekon-Balyoz defterini çoktan kapatmadı mı? Hedefinde sadece Paralel Yapı olduğu görülmüyor mu?

Erdoğan'ın var ama Genelkurmay'ın gündeminde Paralel Yapı yok."[103]

Evet...

Yasemin Çongar bile TSK'daki Cemaat örgütlenmesine dair ABD Başkonsolosluğu'nda hikâyeler anlatırken Necdet Özel'in konudan habersiz olması anlaşılabilir mi?

Neyse, biz kriptoya geri dönelim...

Gülen öldüğünde ne olacak?

Belgenin devamında kendini "Fethullah Gülen Cemaati'nin bir üyesiyim, yani tarafsız biri değilim," diyerek tanıtan Kerim Balcı, Gülen'in, siyaseti ve siyasi bir partiyle bağlantısı olan kişileri reddettiğini öne sürüyordu.

Balcı bu konuda ABD'li diplomata bir örnek de veriyordu:

> (...) Kerim Balcı, Gülen hareketinden birine muhtemel bir Tansu Çiller hükümetinde bakanlık önerildiğini anlattı. Olayın sonunda, bu kişi Hareket'ten atıldı, ki bu Balcı'ya göre zor ama gerekli bir adımdı. Gülen, katı bir şekilde felsefesinin saf kalmasını, siyasetle yozlaşmamasını istiyordu (...)

Bu ifadelerin doğru olmadığını, yaşanan gelişmeler gösteriyor. Zira Erdoğan-Gülen savaşının ardından AKP'den istifa eden Cemaat'e yakın vekiller bir yana, Gülen'in bu isimlerin istifalarıyla ilgili telefon tapeleri de internete sızdırıldı.

Kerim Balcı, Fethullah Gülen'in Türkiye'ye dönmeme gerekçesini Başkonsolos Wiener'e şu ifadelerle aktarıyordu: "Balcı, Gülen'in şimdilik Türkiye'ye dönme girişiminde bulunmayacağını, zira bunun kurumsal bir din kurma hamlesi olarak yorumlanacağını söyledi. Ancak ölümünden hemen önce Türkiye'ye dönebilir ve sevdiği ülkeyi bir kez daha görebilir."

Gülen'in ölümünün ardından yaşanacak süreç için ise öyle bir öngörüde bulunuyor ki Balcı:

---

103 http://sozcu.com.tr/2014/yazarlar/soner-yalcin/ozelin-erdogana-golu-591640/.

> (...) Gülen, harekette yerine geçecek bir lider atamayacak, zira bu, uzak durmayı istediği türde bir kurum yaratır. Ancak Balcı, Gülen'in ölümünden sonra yerine birinin geleceğini ve böylece liderin hareket için yarattığı vizyonun bozulacağını düşünüyor (...)

Kerim Balcı'nın Gülen sonrası döneme dair tahmini böyle. Öyle anlaşılıyor ki, Gülen'in ardından ne olacağını aslında Balcı da bilmiyor.

Cemaat'in siyasetle ilişkisi konusunda Cengiz Çandar, Balcı'dan daha farklı şeyler söylüyor. ABD'li diplomat, Çandar'ın görüşlerini şu şekilde Washington'a geçiyor:

> (...) Çandar, Gülen hareketinin 2007 genel seçimlerinde AKP'yi destekleyerek ve partinin mutlak zaferine katkıda bulunarak, tarihte ilk kez kaderini bir siyasi partiyle birleştirdiğini söyledi. Geleneksel olarak Gülen hareketi bu türden ittifakları reddetmişti, zira imanın bir siyasi parti tarafından temsil edilmesi – ve böylece küçültülmesi – dine uygun değildi. Hareket, siyasi yelpazede bir dizi partiyi desteklemişti, ancak bu kez AKP dışındaki tüm partilerden vazgeçti (...)

Cemaat'in sonunu hazırlayan belki de bu tercih oldu. Zira Cemaat açık bir şekilde AKP ile koalisyon kurdu ve muhalefete saldırdı. AKP ile savaşa girdiğinde ise dönüp yardım isteyebileceği, eski dönemde mağdur ettiklerinden başka pek de kimse kalmamıştı.

Zaman yazarı, gazetesinde sigara içen kadınlardan rahatsız

Ele aldığımız kripto birçok konuyu içeriyor.

Örneğin türban...

Türbanın AKP döneminde gözle görülür biçimde artmasına Yasemin Çongar şu yorumu getiriyordu:

> (...) Birçok Kemalist, İstanbul çevresinde türbanın giderek yaygınlaşmasından endişeli, ancak Çongar bunun, dindarlığın artmasının bir sonucu olduğunu düşünmüyor. Çongar'a göre bu kadınlar geçmişte de hep vardı; ancak evlere tıkılmışlardı ve "benim gibi insanlar" tarafından görülmüyordu (...)

Türbanın ortaokula girdiği, dokuz yaşındaki çocuklara okullarda türban izni verildiği, yüzlerce okulun kapatılarak yerlerine İmam Hatip açıldığı bugünler için Çongar ne diyor bilinmez.

Cemaatçi Kerim Balcı ise türbanlı kadınlardan şikâyetçiydi:

> (...) Balcı da, örtülü kadınların giderek evlerinden dışarı çıkması ve alışveriş merkezleri gibi önceden laik olan alanlara girmesi yönünde bir hareket olduğuna katılıyor, ancak bu dindar kadınların ana akım topluma karışmasında karanlık bir taraf görüyor. Balcı, beş yıl önce, türbanlı kadınların diğer İslami gelenekleri de özenle takip ettiğini ancak artık türbanın sadece siyasi bir simge olarak kullanıldığını söyledi. Bu kadınlar genellikle kuralların bütününe uymuyor, bu da örtünmenin dini anlamının içini boşaltıyor (...)

Kriptonun başında eşinin gardırobu nedeniyle Başkonsolos Wiener'e serzenişte bulunan Kerim Balcı, bu kez de kendi gazetesi *Zaman*'ın çalışanlarını şikâyet ediyordu ABD'li diplomata. Başkonsolos Wiener not ediyordu: "Balcı, gazetesinde çalışan türbanlı kadınların öğle tatili sırasında sigara içmesini eleştirdi."

Cemaat'in kalemlerinden Balcı'nın erkeklerin öğle tatili sırasında içtiği sigarayla bir sorununun olmadığı anlaşılıyor. Kadının türbanı ile elindeki sigara arasında bir çelişki olduğunu düşünüyor!

Başkonsolos'un yorumları

Kripto, ilahiyatçı akademisyen Hülya Alper'in türban üzerine tespitleriyle sürüyor. Türbanın dindarlığın ölçüsü olmadığını söyleyen Alper, o dönem türban yasağı nedeniyle yaşadığı zorlukları Başkonsolos ile paylaşıyordu. Öğrencilerin bu yasağı nasıl aştığını ise Wiener şöyle aktarıyordu:

> (...) Alper, üniversitesinde türban yasağının saçmalığına dikkat çekti. İlahiyat Fakültesi'ndeki bazı öğrencilerinin, yasaklı türbanlarının üzerine iri şapkalar taktıklarını anlattı. (NOT: Bu tür şapkaları takan öğrencileri biz de gördük – bunlar, üniversitenin, yasağın üzerinden atlayan kadınları sözde görmezden gelmesini sağlayan, tuhaf görünümlü bir "uydurma". (...)

Türkiye'de akademik çalışmaları için bulunan doktora öğrencisi James Gibbon'un görüşleriyle devam eden kripto,

Başkonsolos'un laikler ile İslamcılar arasında varolan gerilime dair şu yorumuyla bitiyordu:

> (...) Türkiye'de İslam, Türklüğün kutsal görülen ve yaygın olarak ihtilaf konusu olan bir unsuru. Laik Türkler de, dindar Türkler de, İslam'ı, kimliklerinin önemli bir unsuru olarak görüyor. Muhataplarımız genel olarak Türkiye'de İslam'ın, radikalizmden her zaman daha az etkilendiğini vurguladı. Yukarıdaki irtibatlarımızın hepsi de, Türkiye'nin bir İslam cumhuriyeti olma yolunda ilerlediği fikrini reddetti. İronik bir şekilde, "laikliği korumak" için kullanılan mekanizmalar, Gülen hareketi gibi etkili sivil örgütlenmeleri gizliliğe itiyor. Devletin dinci örgütlenmeleri ve öğretileri etkileme girişimi (Diyanet), daha gizli grupları kontrol edemiyor gibi görünüyor. Bu grupların ihtiyaç duyulan sosyal hizmetleri sağlarken genellikle şeffaf olmamaları ve bazen tek bir dini şahıs çevresinde aşırı bağlılık geliştirmeleri, laiklerde şüphe uyandırıyor.
>
> İslam da Türkiye'de bölücü bir rol oynuyor. İmtiyazlı konumundan kovulan Kemalist düzen, daha dindar Türkleri laik cumhuriyete yönelik bir tehdit olarak görüyor. Ancak, dindar Türkler yekpare bir bütün değil ve genellikle birbirleriyle ve AKP ile ihtilaflara düşüyor. (...)

Görülüyor ki, kendi deyimleriyle "kullanışlı aptal" olanlar, görevlerini yerine getirmişlerdi.

GÜL'ÜN "İYİ ARKADAŞI" BABAHAN'IN İTİRAFLARI

Hikâye o ya...

Adamın biri, "Herkesin bir fiyatı vardır, ben herkesi satın alırım hatta İngiltere Kraliçesi de buna dahil," diye sağda solda atıp tutunca, soluğu Kraliçe'nin huzurunda almış. Adam, "Kraliçem sinirlenmeyin bir milyar altın vereyim, iki milyar altın vereyim," dedikçe Kraliçe daha da sinirlenmiş. "Götürün atın bunu zindana," diye bağırdığında, zavallı adam nöbetçilerin kolları arasından "Şu Buckingham Sarayı'nın aynısını altından yaptırsam," diye son çare bağırmış. Kraliçe şaşkınlıkla, "Sende o kadar para var mı?" diye sormuş. Adam mahcup mahcup nöbetçilere dönüp, "Fiyatı bulduk, şimdi iş parayı bulmaya kaldı," demiş.

Kuşkusuz, zavallı adam Ergun Babahan'ların hep kral oldukları bir ülkede yaşasaydı kellesini ucuza kurtaracaktı.

Ergun Babahan 28 Şubat'ta "Andıç manşetleri"nin takipçisiydi. Dönemin ruhu gereği askerle yatıp askerle kalkıyordu.

Devir değişti.

Babahan, uzun bir dönem AKP'nin reformlarının ateşli takipçisi oldu.

Hatırlayalım...

Tarih: 1 Nisan 2007. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) *Sabah* gazetesine el koydu. Genel Yayın Yönetmeni Fatih Altaylı görevden alındı.

Yıllar sonra *Habertürk*'e yapılan iktidar müdahaleleriyle gündeme gelen aynı Altaylı, o gün "gazeteye müdahale edildiğini, manşetlerin değiştirildiğini ve son olarak üç köşe yazarının görevden alınmasının istenildiğini" söylüyordu.

Fatih Altaylı, *Sabah* yazarları Nazlı Ilıcak ve Ergun Babahan'ın kendisinin görevden alınması için Ankara'da kulis yaptığını da iddia etti.

Sonunda:

Babahan *Sabah*'ın başında memuriyet görevini icra etti.

AKP'nin demeyelim... Zira, Gül'ün adamıydı.

Söylemesek olmaz; Babahan AKP döneminin en çok kazanan gazetecilerinden oldu. Devlet televizyonlarında program, yandaş gazete *Star*'da yazarlık yaptı... Bilgi Üniversitesi'nin otopark işini bile o aldı.

Türkiye, tutuklu gazeteciler cehennemiyken, yandaş Medya Derneği'yle gittiği Washington'da Türk medyasının ne kadar "özgür" olduğunu anlatıyordu.

Yanında majestelerinin karikatüristi Salih Memecan da vardı.

(Öyle kaynaşmışlardı ki, eşleri Nursuna Memecan ve Sunay Babahan bir dönem iş ortaklığı dahi yaptı. Sahi, AKP-Cemaat savaşı bu ilişkiyi nerelere savurdu; kimbilir!)

Neyse... Konumuza dönelim.

Ergun Babahan her yerde tutuklu gazetecilere sövdü, durdu. Silivri'deki gazetecilere yazı yazdırılmaması gerektiğini dahi söyledi. Televizyon kanalı sahibi olmaya çalışan Soner Yalçın'ı "Gazeteci bir TV almaya çalışır mı?" diye eleştirdi.

Tabii hayatını patronun, askerin ve yani güç odaklarının eteğinde "gazetecilikle" geçiren Babahan; kendi medya organlarına sahip olan Yunus Nadi'yi, Sedat Simavi'yi, Ahmet Emin Yalman'ı, Zekeriya Sertel'i nereden bilsin!

Babahan'ın kafasında boneyle, meslektaşlarının tutuklu olduğu Silivri'ye Adalet Bakanı'nın peşinden koşarak girmesi hâlâ gözümüzün önünde.

"Amerika'ya girsin!" dediği kupanın adres değiştirmesi

Ergun Babahan'ın Gül kontenjanından süren bu saadeti, Fenerbahçe'nin şike operasyonuna uğramasının ardından attığı bir tweetle söndü.

Cemaat'in açıkça sahiplendiği operasyonun ardından, Fenerbahçe 12 Mayıs 2012'de son maçta Kadıköy'de Galatasaray'la berabere kalarak şampiyonluğu kaybetmiş, stadyum savaş alanına dönmüştü.

Babahan herhalde kanındaki glikozun tesiriyle olacak, "Bu kupa Amerika'ya girsin" yazınca dünyası başına yıkıldı.

Herkes biliyordu; "kupa girsin" dediği Amerika'yla, Fethullah Gülen'in yaşadığı Pensilvanya'yı kastetmişti.

Keza o gece önce Cemaat'in *Today's Zaman*'ından kovuldu. Ardından Gül kontenjanıyla yazdığı *Star* Gazetesi'nden...

Today's Zaman Genel Yayın Yönetmeni Bülent Keneş, "Sevgili

arkadaşlar Babahan'ın *Today's Zaman*'da haftada iki yazısı yayımlanıyordu. Artık *Today's Zaman* tarihinde kötü bir hatıra olarak kalacağını deklare ediyorum," ifadeleriyle duyuruyordu Babahan'ın kovulduğunu.

Zaman'ın Genel Yayın Yönetmeni Ekrem Dumanlı ise daha sertti:

"Twitter bazı örgütlerin kara propaganda platformuna ve çapsız tartışmaların arenasına dönüştürülmüştür (...) Karamsar olmaya gerek yok! Türkiye normalleştikçe sanal ortam da normalleşecek (...) Ergun Babahan da geçenlerde korkunç bir hata yaptı, ayıp etti; hem kendini zora soktu, hem çalıştığı kurumları. Bu tür sıkıntıların daha bir süre devam edeceği anlaşılıyor."

TRT ve Kanal 24'teki programına da son verilen Babahan, Gülen'den özür üstüne özür diledi.

Cemaat'i kendisine küstürdüğünden beri yazı yazabileceği bir yer bulamayan Babahan, kişisel bloguna yazdığı "Hoca Efendi'den Özür" isimli "başyapıtını" tam 21 kez sosyal medyada paylaştı.

Sonunda beklenen oldu.

Babahan'ın özür metni Fethullah Gülen'in resmi twitter sayfasından duyuruldu. Bunun, Babahan'ın dilediği özrün Fethullah Gülen tarafından kabul gördüğü anlamına geldiğini Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Faruk Mercan twitter sayfasından ilan etti.

Yetmedi... Gülen, Babahan'a bir mektup da yazdı. "Kat'iyen kırgın değilim. Sizin incinip üzülmenizi de istemem. Sizi medyada yazılıp çizilen şeylerle değil beraber çay içtiğimiz ve iyi dilekler teatisinde bulunduğumuz bir arkadaş olarak hatırlayacağım," ifadelerini kullanarak Babahan'ı rahatlattı.

Bu kabul Cemaat-Hükümet ortaklığındaki kadar olmasa da Babahan'a yeni iş kapılarının açılmasına neden oldu. Babahan kendisini Hükümet-Cemaat savaşında Cemaat tarafına attı. Cemaat'in yeni gazetesi *Millet*'te yazarlığa başladı.

Babahan: Gül, Babacan'ı başbakan yapacak

Ergun Babahan'ın kısa portresini çıkardıktan sonra gelelim Wikileaks belgelerine...

Tarih: 7 Mayıs 2008.

ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener o dönem *Sabah*'ın

Genel Yayın Yönetmeni olan Babahan'la özel bir görüşme yapıyordu.

Görüşmeye dair notlarını "Genel Yayın Yönetmeni, Gazete Sahipliği Tartışmasında Açık Yüreklilikle Konuşuyor" başlığıyla Washington'a geçti.[104]

Başkonsolos Wiener, Babahan'ın dilinin nasıl çözüldüğünü şöyle özetliyordu:

> (...) Günlük *Sabah* gazetesinin genel yayın yönetmeni Ergun Babahan, Türkiye'nin en çok satan üçüncü gazetesinin yeni sahibi Çalık Holding tarafından tartışmalı bir finansmanla satın alınmasının açığa çıkışından bir gün sonra Başkonsolos'a şaşırtıcı derecede açık yürekli bir tablo çizdi. Babahan gazetenin el değiştirmesi, ABD-Türkiye ilişkileri ve Türkiye'nin iç siyasi başlıkları hakkında dürüst konuştu (...)

AKP'nin kapatılma davasının konuşulduğu günlerdi...

Anayasa Mahkemesi AKP hakkındaki iddianameyi kabul etmişti ve dava henüz sürüyordu.

Ergun Babahan, davayla ilgili "çok isabetli" öngörülerini Başkonsolos'a şöyle aktarıyordu:

> (...) Babahan AKP'nin, hakkında açılan kapatma davasını önünde sonunda kaybedeceğini; ancak destekçilerinin, muhtemelen iki yıllık bir gecikmeyle de olsa, nihayetinde ülkenin demokratikleşme sürecini ileriye taşıdığı parçalanmış bir hareket olarak yoluna devam edeceğini iddia etti. Cumhurbaşkanı Gül'le yakın arkadaş oldukları iddiasındaki Babahan, Başbakan Erdoğan'ın geri adım atmaya zorlanacağı, Gül'ün cumhurbaşkanlığı yetkilerini kullanarak şu anki Dışişleri Bakanı Babacan'ı yeni başbakan olarak atayacağı öngörüsünde bulundu. Belki de en çarpıcı olanı, Babahan, şayet hükümet vatandaşlarının önemli bir kesiminin taleplerine kulak vermezse Türkiye'nin Kürt sorunu nedeniyle parçalanacağını ileri sürdü (...)

Babahan'ın Başkonsolos Wiener'e "Gül'le yakın arkadaş olduğunu" söylemesi bir yana; henüz AKP içindeki kavga kızışmadan, Erdoğan'ın tasfiye olduğu bir Gül'lü Babacan'lı proje öngörmesi dikkat çekiciydi.

---

104 http://wikileaks.org/cable/2008/05/08ISTANBUL225.html.

Babahan'ın ziyareti Atv-*Sabah*'ın TMSF'den Ahmet Çalık'ın sahip olduğu Çalık Grubu'na geçtiği bir döneme denk geliyordu.

Satış Cumhuriyet tarihinde en tartışmalı medya el değiştirmesiydi.

Hükümet'i kim eleştiriyor ki, biz eleştirelim!

Zira Çalık Grubu ihaleye tek başına giriyor, yabancı ortak buluyor ve ihale bedelinin büyük bir bölümünü kamu bankalarının açtığı kredilerle ödüyordu.

Küresel krizin tüm finans kuruluşlarını olumsuz etkilemesi yüzünden kredi bulmakta zorlanan Çalık Grubu'nun ödeme süresi olabildiğince uzatılıyor; RTÜK onayı iki ayda çıkıyor; TMSF ödeme yapması için Çalık'a iki ay süre veriyordu. Çalık'a yabancı ortak bulmak için Katar'ı beş ayda Cumhurbaşkanı, Başbakan ve sekiz bakan ziyaret ediyordu.

Tüm bu devlet destekli lobiler sonucunda...

Turkuvaz Radyo Televizyon Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş' ye (yani Çalık'a) Katar kökenli Al Wasaeel International Media Company ortak oldu ve *Sabah* satın alındı.

Ödemenin büyük bölümü kamuya ait Halkbank ve Vakıflar Bankası'ndan karşılanırken Başbakan Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın Çalık Grubu'nda genel müdür olması, Berat Albayrak'ın ağabeyi Serhat Albayrak'ın Atv-*Sabah* ihalesini kazanan Turkuvaz Radyo Televizyon Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş'nin Genel Müdürü ve ortağı olması dikkat çekiyordu.

Sadece bu kadar da değil...

Cemaat'in *Zaman* gazetesinin o dönemki imtiyaz sahibi Ali Akbulut, Ahmet Çalık'ın teyze oğluydu.

Hatta...

Ahmet Çalık'ın kız kardeşi Şükran, Ali Akbulut'la evliydi.

Yani *Zaman*'ın sahibi *Sabah*'ın sahibinin eniştesiydi!

Hem Akbulut hem Çalık Bank Asya'da da ortaktılar.

Sözün özü...

İhale her açıdan kötü kokuyordu.

Başkonsolos Wiener'in bu gelişmelerin ortasında *Sabah*'ın genel yayın yönetmeniyle satışı konuşmaması garip olurdu.

Kriptoya bu konuşma şöyle yansıyordu:

(...) *Sabah*'ın genel yayın yönetmeni Ergun Babahan, kendisi-

> ni, satın almanın finansmanına ilişkin detayların ortaya çıkmasından sonraki gün tesadüfen görüşmeye çağıran Başkonsolos'la 24 Nisan tarihinde gerçekleşen görüşmede, gelişmelerden pek etkilenmemişe benziyordu. Babahan, Başkonsolos'la gazetesinin Çalık Holding tarafından tartışmalı bir biçimde satın alınması ve Türkiye'deki iç siyasi gelişmeler hakkında konuştu. Çalık Grubu'nun iktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi'yle olan bağlarının gazetenin kamuoyundaki algısında güçlükler yaratacağının farkında olan Babahan, kısa vadede sorun yaşanacağını düşünüyor. "Yeni yönetimin tabanı, okur tabanıyla örtüşmüyor," açıklamasında bulunan Babahan okur tabanını genel itibariyle kentli, orta sınıf, laik ve AKP'den ve onun politikalarından korkan bir kesim olarak tarifliyor. Yine de ticari çıkarların uzun vadede siyasi bağlara baskın çıkacağını düşünen Babahan yeni yönetimin gazetenin kadrosunda veya editoryal politikalarında değişikliğe gitmesini beklemiyor. Körfez ülkelerinin, Çalık Holding'in ihaleyi kazanmasından çok daha önce *Sabah*-Atv yatırımıyla ilgilendiklerine işaret eden Babahan, satış finansmanında Katar'ın rolünü öğrendiğinde şaşırmamış (...)

Babahan'ın bu söylediklerinin de hiçbirinin doğru çıkmadığını söyleyebiliriz.

Zira Çalık, Atv-*Sabah*'ı aldıktan sonra, onları yandaş medyanın bir şubesine dönüştürdü. Öyle ki Ergun Babahan bile bir süre sonra kapı önüne kondu.

Babahan'ın Katar'dan ortak aranmasını küçümsemesi ise Amerikalıları da şaşırtmış olmalı.

Öyle ya Katar'dan ortak bulmak için hükümetin çabaları, Cumhurbaşkanı'ndan Başbakan'a ve bakanlara kadar Katar yolculukları, Erdoğan hakkında gensoru verilmesine neden olmuştu.

Ergun Babahan, önce TMSF'nin el koyarak evcilleştirdiği, ardından Çalık Grubu'nun Erdoğan'ın damadıyla yönettiği *Sabah*'ın yayın politikasına ilişkin "yandaş" eleştirisini kendisine yakışır şekilde yanıtlıyordu:

> (...) Gazetenin henüz Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) kontrolündeyken hükümet yanlısı bir çizgi takip etmeye başladığı yönündeki ithamları reddeden Babahan, editoryal politikalarında hiçbir baskı hissetmediğini öne sürdü. Bir köşe yazarı olarak

> geçmişinin, kendisinin her zaman için türban özgürlüklerini desteklediğini gösterdiğini ve AKP değil demokrasi yanlısı ve asker egemenliği karşıtı olduğunu sözlerine ekledi. *Sabah*'ın ana akım bir gazete olduğuna dair delilleri savuran Babahan, Nisan 2007'deki "e-muhtıra"dan sonra bir askeri darbeye "hayır" deme cesareti gösterdiklerine gururla işaret etti. Gazetenin Hükümet'i fazla eleştirmediğinin bilincindeki Babahan, bunu rakiplerinin de yapmadığını savundu. *Sabah*'ın Doğan grubundaki rakipleriyle ilişkisini karakterize eden aşırı ve acı rekabeti ima eden Babahan, Doğan medya grubunun türban karşıtı tutumunu, AKP hakkındaki kapatma davasını kastederek "neyin geleceğini biliyor" olmalarına bağladı (...)

Babahan, AKP'nin kanatlarının altında "demokratçılık" oyununa devam ederken, devletin el koyduğu bir gazetede "hiçbir baskı hissetmediğini" söylüyordu.

Bunu söylerken, işsiz kalması için sadece bir aksi tweet atması gerektiğini nereden bilecekti! Hükümet'i eleştirmemelerine "rakipler de yapmıyor" diyerek Başkonsolos'u şaşırtan bir yanıt veren Babahan, Başkonsolos Wiener'e bile Doğan Grubu'nu şikâyet etmekten geri durmamıştı.

Sahi... Ergun Babahan'ın Aydın Doğan'la bir sorunu mu vardı?

Aydın Doğan bu sorunun yanıtını dönemin *Akşam* yazarı Nagehan Alçı'ya şöyle veriyordu:

"Aydın Doğan'ın anlattığı öyle şeyler var ki... Ahmet Çalık, *Sabah*-Atv grubunu aldığı sıralarda Babahan, Mehmet Ali Yalçındağ'ı arayıp, Aydın Bey'le görüşmek için ısrarcı oluyor. Yalçındağ'ın evinde bir araya geliyorlar. Ergun doğrudan konuya giriyor: 'Bizim gazeteyi tarikatçılar ele geçirdi, ben 15 kadar arkadaşımla size geçmek istiyorum.' Adeta çalıştığı *Sabah* gazetesinin de içini boşaltma gayretinde. Aydın Doğan bu teklifi kabul etse, Ahmet Çalık'ın sahibi olduğu, Serhat Albayrak'ın yönetimini devraldığı medya grubu daha en başından krize girecek! Bu arada dönemi de hatırlamak lazım: Ak Parti'yi kapatma davası süreci başlamış, yargı eliyle darbe girişimi adım adım ilerliyor... Görünürde "demokrat" bir tutum alan Ergun Babahan, arka planda başka işler karıştırıyor yani... Bu kadar da

değil. Aydın Doğan'dan iş isteyip, geri çevrildikten 15 gün sonra Ahmet Çalık'la anlaşıp bu defa da Doğan'a çakmaya başlıyor! Bunun üzerine de Aydın Bey, Ahmet Çalık'ı arıyor ve durumu anlatıyor. Ergun'un foyası meydana çıkıyor. Sonraki süreci biliyorsunuz. *Sabah* gazetesinden gönderiliyor."[105]

Babahan'ın gözünden Gülen – Erdoğan farkı

Ergun Babahan'ın Fethullah Gülen ile Recep Tayyip Erdoğan arasındaki kavgaya yönelik içerden tespitleri de kriptoda yer alıyor.

Başkonsolos Wiener, Washington'a gönderdiği kriptoda, Babahan'ın sözlerini şöyle not ediyordu:

> (...) Babahan AKP'nin, kimi köşe yazarlarının iddia ettiklerinin aksine kapatma davasına karşılık erken seçime gitmesini beklemiyor. Eğer planları bu olsaydı derhal seçime giderlerdi, ancak AKP'yi türban reformu henüz olgunlaşmadan gündeme getirmeye zorlamak suretiyle laikleri kutuplaştırmakla suçlayan (Fethullah) Gülenci tabanlarını kaybediyor olduklarını biliyorlar. Gülen, etkisini "iktidarı tekelleştirmek isteyen" bir başbakandansa daha küçük partiler aracılığıyla yaymayı daha kolay bulabilir. Erdoğan'ı artık bir İslamcı değil bir "muhafazakâr inanan" olarak tanımlayan Babahan, daha İslami bir toplum arzulayan Gülen ile Erdoğan'ın siyaset konusunda farklılaştığını düşünüyor. Babahan düşüncelerini şöyle toparlıyor: "Eğer Kuran'a (harfi harfine yorumuna) inanıyorsanız, nihai hedefiniz İslam devletidir." (...)

"İyi arkadaş" Gül'e övgüler

Wikileaks tarafından yayınlanan kriptonun en çarpıcı kısmı ise sonundaydı.

ABD'li diplomat Wiener, Babahan'a dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Gülen'le ilişkisini sorunca, Babahan'dan bir dizi Gül övgüsü işitiyordu:

> (...) Cumhurbaşkanı'nın, Gülen'in İslamcı görüşlerine Başbakan'dan daha yakın olup olmadığı sorulduğunda, Babahan "iyi arkadaşı" Gül'ün laik delillerini sayıp döküyor: Türkiye'deki en "İran karşıtı" siyasi kişilik; AB ve IMF politikaları için bastırdı;

---

105 Nagehan Alçı, *Akşam* gazetesi, 2 Şubat 2012.

medrese eğitimine karşı olmasıyla tanınıyor. Aynı zamanda İslami "Milli Görüş" hareketinin bir ürünü, diyor Babahan ve ekliyor, "Bazen gençken inandığınız şeyler, sonrasında inanacaklarınızı etkiler." (...)

Evet...

Babahan "iyi arkadaşı" Gül'ü ABD Başkonsolosluğu'na İran düşmanı, AB ve IMF dostu olarak tanıtıyordu. Babahan'ın Gül hassasiyeti sanılandan daha yüksekti.

Özünde... Aktardığımız bu belge, Ergun Babahan'ın portresinin ve zikzaklarının bir kez de ABD'liler tarafından tescili anlamına geliyordu.

SARIGÜL ABD'DE TACİZLE SUÇLANIYOR

Türkiye siyasetinde gölge isimlerden biri Mustafa Sarıgül.

Gölge diyoruz, çünkü yokken de var.

Uzun süre CHP'den Şişli Belediye Başkanlığı yapan Sarıgül'ün aklında hep partinin genel başkanlığı vardı. Ancak Deniz Baykal'a karşı CHP'de iktidar savaşını kaybeden Sarıgül, hakkındaki yolsuzluk iddiaları gerekçe gösterilerek partiden atıldı.

Aradan sekiz yıl geçti... Mustafa Sarıgül, Kemal Kılıçdaroğlu döneminde yeniden CHP'ye döndü.

2014 yılının Mart ayında yapılan yerel seçimlerde partinin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayıydı. Kuşku yok ki, aklında Erdoğan'ın izlediği yol vardı:

İstanbul, Ankara'ya merdiven olacaktı. Ancak seçimi kaybetti.

Kaybetti kaybetmesine de, işte tam da burada, "var ama yok" durumu yaşanıyor.

Zira İstanbul'un bazı ilçeleri, Sarıgül'ün istediği ekip tarafından yönetiliyor. Her an parti içinde genel başkan alternatifi olarak bekliyor.

Aslında...

Sarıgül'ün en tartışılan tarafı CHP içinde verdiği kavga değil.

Sosyal demokrat olduğunu iddia eden bir partide uzun yıllar siyaset yapmasına rağmen, Sarıgül'ün içinde olduğu ilişkiler, söylemi ve siyaset tarzı, ayrı dünyaların insanlarına ait gibi...

Dile kolay; AKP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ı hangi AKP'li arkasından yaklaşıp kulak memesinden öpebilir?

Hangi CHP'li, kendi partisinin belediye başkanı Hayri İnönü'yü, "750 bin dolara New York'ta kiralık mafya tuttum. Senin, eşinin, çocuklarının ve yakınlarının kemiklerini kimse bulamayacak!" diye tehdit edebilir?

Evet, şu tespiti yapmak yanlış olmaz: Sarıgül'ün soldan çok sağ ile geçinen tarzı ona merkez sağ siyasetçisi profili kazandırdı.

Ancak...

Sarıgül'ün iyi geçindiği kesim sadece "sağ" kavramıyla da açıklanamaz. Zira Gülen Cemaati ile Sarıgül arasındaki yakın ilişki herkesin bildiği bir sırdı.

CHP'lilerden önce Gülen'in haberi oldu

Hatırlayalım... Bugün üstü kapatılan 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmaları sonrası, deyim yerindeyse tape savaşları yaşanıyordu. Hem AKP hem de Cemaat tarafı, sızdırdıkları ses kayıtlarıyla birbirlerinin sırlarını kamuoyuyla paylaşıyordu.

Örneğin... Tarih: 27 Ekim 2013.

İddiaya göre, Samanyolu Yayın Grubu Başkanı Hidayet Karaca[106] o tarihte Fethullah Gülen'i aradı.

Cemaat'in medya yöneticisi Karaca, Gülen'e şunları söylüyordu:

"Aydın Ayaydın geldi. O, genel başkan yardımcısı CHP'de. Selam ve hürmetlerini iletti. Geçmiş olsun dileklerini iletti. Ve ayrıca Mustafa Sarıgül'ün adaylığıyla alakalı 'Sarıgül başvurusunu yaptı, Genel Başkan'ın cebinde,' dedi. 'Ayın 3'ünde de adaylığı parti meclisine gelecek, kabul edilecek. Adaylığı kesin,' dedi. 'Gürsel Tekin değil,' dedi. 'Öyle ortalıkta dolaşan iddialar doğru değil,' dedi. 'Kesinlikle Mustafa Sarıgül İstanbul adayı olacak," dedi. 'Bir problem yok,' dedi. Böyle bir bilgi söyledi konuşurken,"

Evet... Sarıgül'ün İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adaylığı, Cemaat'i "sivil toplum örgütü" olarak tanımlayan CHP'li Aydın Ayaydın'ın aktardığı bilgilerle, önceden Fethullah Gülen'e haber veriliyordu.

Yani, CHP'li seçmenlerden önce Gülen biliyordu Sarıgül'ün aday gösterileceğini.

Doğal aslında!

Öyle ya, AKP-Cemaat savaşında Mustafa Sarıgül de "Gülen Cemaati'ne büyük bir zulüm yapıldığı kanısındayım," sözleriyle tarafını seçiyordu.

Keza yıllar önce, "Bana Gülen hakkında kötü bir şey söyletemezsiniz," diyen de Sarıgül değil miydi?

---

106 Hidayet Karaca, 14 Aralık 2014 tarihinde Cemaat'e yönelik yapılan operasyon sonucunda "terör örgütü yöneticiliği" suçlamasıyla tutuklandı.

Yolsuzluk iddiaları Washington'da

Ve gelelim Sarıgül belgelerine...

Wikileaks kriptolarında Mustafa Sarıgül'ü ilgilendiren 54 belge var. Biz özellikle Cemaat'le ilgili olanlara ışık tutacağız.

Ancak öncelikle... Amerikalı diplomatların gözünde nasıl bir Sarıgül portresi olduğunu anlamak için, ilginç bulduğumuz bazı ayrıntılar verelim.

Tarih: 23 Nisan 2004

ABD Ankara Büyükelçisi Eric Edelman'ın Washington'a geçtiği kriptoda şu satırlar yer alıyor:

> Baykal genel başkanlığa sımsıkı tutunurken, CHP içindeki ve dışındaki kökten "laik" muhalifler, Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ü hem Baykal'a hem de AKP'ye karşıt Ankara elitlerine kabul ettirmeye çalışıyor. Aralarında eski başbakan Ecevit'in yardımcısı Hüsamettin Özkan'ın da bulunduğu kontaklarımız, İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemdaroğlu ve şu anda Kara Kuvvetleri Kumandanı olan Aytaç Yalman'ın, Sarıgül'ü destekleyenler arasında olduğunu söylüyorlar. Özkan, Sarıgül'e ilgisinin gittikçe azaldığının sinyallerini verdi. Uzun zamandır temasta olduğumuz finans sektöründen bir kontağımız, Sarıgül'ün geçmişindeki büyük bir yolsuzluğun ayrıntılarını anlattı. Sarıgül, Cevahir mafya grubunu kullanarak bir iş konsorsiyumunu epey bir "silkelemiş".[107]

Bugün geldiğimiz noktada...

Kriptoda yazanın aksine, Hüsamettin Özkan'ın Mustafa Sarıgül'e olan ilgisinin zaman içinde tekrar arttığını söyleyebiliriz.

Bunu CHP lideri Kılıçdaroğlu da biliyor olacak ki, İstanbul Büyükşehir Belediyesi adaylığı sürecinde Sarıgül'le iletişimindeki aracı isim Özkan'dan başkası değildi!

Kuşku yok ki bu kriptoda, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Aytaç Yalman'ın "Sarıgül'ü destekleyenler arasında" sayılması çarpıcıydı.

Ama daha çarpıcısı, Sarıgül'ün yolsuzluk iddialarının Washington'a kadar ulaşmasıydı...

Öyle ki, bu iddialar tek bir kriptoyla da sınırlı değildi.

---

107 http://wikileaks.org/cable/2004/04/04ANKARA2327.html.

Zira, ABD Ankara Büyükelçisi Edelman 8 Haziran 2004 tarihli kriptosunda bu konuyu Washington'a bildirmeye devam ediyordu:

> (...) Bir grup Kemalist tarafından öne çıkarılan Sarıgül'ü, sol görüşlü kontaklarımız temelden defolu görüyor. Kendini sosyal demokrat bir entelektüel olarak tanımlayan *Sabah* yazarı Soli Özel, Sarıgül'ün Türkiye'nin yolsuzlukta zirvede olan politikacılarından biri olduğunu söyledi ve "Eğer CHP Sarıgül'ü seçerse parti bitmiştir," dedi (...)[108]

Bu kriptonun üzerinden on yıl geçtikten sonra...

CHP Sarıgül'ü İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adaylığı için seçti.

Soli Özel'in dediği gibi "CHP bitti" mi bu seçiminden dolayı, zaman gösterir.

Ancak 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonlarıyla kanadı kırılan AKP'ye rağmen, Sarıgül'ün kaybettiği kesin.

Devam edelim...

O tarihlerde sadece Edelman'ın, yani Büyükelçiliğin değil, ABD İstanbul Başkonsolosluğu'nun da gündeminde Sarıgül vardı.

Bakın bu durum, 19 Kasım 2004 tarihli kriptoda Başkonsolos Vekili Stuart Smith'in satırlarına nasıl yansıyor:

> (...) 16 Kasım'da CHP Genel Sekreteri, parti içi soruşturmalarda Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül hakkında yolsuzluk iddiaları ortaya çıktığını belirtti. Hazırlanan raporun iddiasına göre Sarıgül, yıllar önce, Şişli'deki kaçak inşaatlara izin vermek için 300 bin dolar rüşvet aldı ve sonuç olarak partisinden atılması öneriliyor. (...) Hem İstanbul Konsolosluğu'na hem de Ankara'da Büyükelçiliğe Sarıgül'ün yolsuzlukları ve pis kokan iş ilişkileri hakkında istihbarat geldi. Burada şüpheli inşaat ruhsatları verilmesi, belediye başkanlarının makamlarını şahsi kazanca çevirme yollarından biri. Öte yandan 300 bin dolar Sarıgül'ün yolsuzluğunun üst sınırı ise, bu onu İstanbul'un en temiz belediye başkanlarından biri yapar (...)[109]

---

108 http://wikileaks.org/cable/2004/06/04ANKARA3158.html.
109 http://wikileaks.org/cable/2004/11/04ISTANBUL1729.html.

"ABD Baykal'ın yerine başkasını getirmeye çalışıyor"

28 Ocak 2005 tarihli, ABD Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Robert Deutsch imzalı kriptoda ise CHP içindeki o dönemki kavga yeterince açık anlatılıyordu:

> (...) CHP içinden haber veren birçok kaynağımız Baykal'ın otoriter liderliğini beğenmiyor ve bunun partiye zarar verdiği kanısında. Fakat yolsuzluklara karışmış, eğitimsiz ve otoriter gördükleri Sarıgül'e de güvenleri yok. Baykal ve parti içindeki müttefikleri açıkça, ABD Ordusu'nun Türkiye üzerinden Irak'a girmesine izin verecek 1 Mart 2003'deki meclis tezkeresine CHP'nin karşı çıkmasına ceza olarak, Amerika'yı Baykal'ın yerine başka birini getirmeye çalışmakla suçluyor. (...)[110]

Büyükelçi Edelman imzalı 1 Şubat 2005 tarihli kriptoda ise, Sarıgül'ün Baykal'ın rakibi olduğu CHP kurultayı şöyle değerlendiriliyordu:

> (...) Sarıgül kongrede bir buçuk saat kadar konuştu; ama biz de medya yorumcuları ve Elçiliğin kontaklarının onu tanımladığı gibi, etkisiz ve Baykal tarafından yenilmiş olduğu konusunda hemfikiriz (...)[111]

İlginçtir... Bu kriptolardan beş yıl sonra...

Deniz Baykal, bir kaset komplosuyla CHP liderliğini bırakmak zorunda kaldı.

Ve ABD'nin "etkisiz" bulduğu Mustafa Sarıgül henüz gelemedi CHP'nin başına, ama muhalifleri, Kemal Kılıçdaroğlu'nun genel başkan olmasında yine bir "Amerika parmağı" aradı/arıyor.

"Ben Başbakan olayım, Erdoğan Cumhurbaşkanı olsun"

Tarih: 19 Aralık 2006.

Türkiye bir yıl sonra genel seçime gidecekti.

ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah K. Jones, Sarıgül'le sekiz gün önce yaptığı görüşmeyi kripto haline getirip, Washington'a iletti.[112]

---

110 http://wikileaks.org/cable/2005/01/05ANKARA501.html.
111 http://wikileaks.org/cable/2005/02/05ANKARA581.html.
112 http://wikileaks.org/cable/2006/12/06ISTANBUL2169.html.

Sarıgül olgusunun çarpıcı bir fotoğrafını çeken bu görüşme notlarının özet bölümünde, Başkonsolos bakın neler yazdı:

> (...) Türkiye'de bir avuç CHP'li belediye başkanlarından biri olan Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül, kendinden emin olarak, gelecek seçimlerde AKP'nin kazanacağını, CHP lideri Baykal'ın liderlikten düşeceğini ve kendisinin parti lideri (CHP) olup seçimleri kazanarak 2011'de başbakan olacağını öngördü. Sarıgül ABD ile yakın ilişkileri, Güneydoğu'da Kürtlerin yaşam şartlarının iyileştirilmesini ve Türkiye'de parti ve seçim kanunlarında reformları destekliyor. Hevesli bir politikacı ancak iç ve dış politika deneyimi çok kısıtlı (...)

Sarıgül, Başkonsolos Jones ile 11 Aralık 2006 tarihinde görüşmüş ve o görüşmede Türkiye'ye dair şöyle bir siyasi gelecek biçmişti:

> (...) Sarıgül, kendisinin başbakan olarak seçimi ile dengelendiği sürece, Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı ile bir sorunu olmayacağını söyledi (...)

"Sarıgül'ün kendisine dair olmasa da, Erdoğan'a dair 'sorun görmediği' öngörüsü tuttu" deyip devam edelim aynı kriptodan ve başına geçmeyi hayal ettiği CHP'ye neden kızdığını öğrenelim:

> (...) Sarıgül, Kürt sorunundan dışişlerine kadar her konuda cesur reformlara ihtiyaç olduğunu söyledi. Çok daha güçlü Türkiye-ABD ittifakını Atatürk'ün en önemli rüyası olarak adlandırarak, ABD'yi eleştiren CHP ve diğer politikacılara kızdı (...)

ABD'yi eleştirenlere kızan Sarıgül, "Başbakan olmasını engellediğini" iddia ettiği faktöre dair de ilginç bir çıkış yapıyor Başkonsolos'a:

> (...) Sarıgül açıkça şunları söyledi: Eğer bu konuşmayı ABD'ye uluslararası ziyaretçi vizesini almasından birkaç yıl önce yapmış olsa idi, "bugün başbakandı". Dediğine göre, ziyareti esnasında, ABD dışişlerinden bir tercüman, Sarıgül aleyhinde şikâyette bulundu ve CHP başkanlığını 100 oyla kaybetti."

Bu "şikâyet" meselesine birazdan geleceğiz.

Ama önce... "Sarıgül'süz cenaze töreni olmaz" dedirten durumun, ABD'li diplomatın da gözünden kaçmadığını not edelim:

> (...) Sarıgül'ün egosu ve enerjisi yüksek. Konuşma sırasında anlattığını pekiştirmek için iki defa sıçrayarak ayağa kalktı. 18 yaşında politikaya atılmaya karar verdikten sonra ulusal bir rol oynamaya kararlı ve büyük halk etkinliklerinde kendini mümkün olduğu kadar görünür kılıyor: Aralık'ta, Papa'nın ayinine ön sırada katıldı (kayınvalidesi Alman Hıristiyan) ve Atlantik Plak Şirketi'nin sahibi Ahmet Ertegün'ün cenazesinde tabutu omuzlayanlardandı (...)

Emine Erdoğan'ın Sarıgül'e vefası

Aynı kriptoda ilginç bir kulis bilgisini de Washington'a geçiyor Başkonsolos Jones.

Emine Erdoğan'ın Mustafa Sarıgül hakkında ne düşündüğünü merak ediyor musunuz? ABD'li diplomattan öğreniyoruz:

> (...) Yanlış adımları saymazsak, İstanbul'un altınlarından biri sayılan Şişli'de başarısı kanıtlanmış, göze çarpan ve hatta popüler bir belediye başkanı. Başarı sırlarından biri, Başbakan'ın yakın danışmanlarından birinin Başkonsolos'a anlattığı olay. Tayyip Erdoğan ve eşi Emine'yle birlikte olduğu bir uçak yolculuğunda danışman, Sarıgül'ün hırsları hakkında uygunsuz bir yorum yapıyor. Başbakan'ın danışmanlarının sözleri karşısında çoğu zaman sessiz kalan Bayan (Emine) Erdoğan sözünü kesip danışmandan Sarıgül'ü eleştirmemesini istedi. Nedeni sorulduğunda, 1990'lı yılların sonunda Erdoğan hapisteyken Sarıgül'ün arayıp ailenin bir ihtiyacı varsa yardım teklif ettiğini söyledi. Danışman, alaylı bir üslupla, "Elbette arayacak, o bir politikacı," dedi. Başbakan'ın eşi bu söze, "En azından arayarak teklif etti; arkadaşlarımızın çoğunun yaptığından daha fazlaydı," yanıtını verdi (...)

Çarpıcı değil mi? Keza Sarıgül de hiç yalanlamadı:

Zaman zaman Emine Erdoğan'ı arayarak hal ve hatır soruyordu. Emine Erdoğan'ın ona vefası bu yüzdendi.

Oldukça dikkat çekici bilgiler içeren bu kripto, ABD İstanbul Başkonsolosu'nun Sarıgül'ü hayal kırıklığına uğrattığını öğrenmemizle son buluyordu.

Sarıgül'ün "Beni Başbakan yapın" demeye getirmesine, ABD'li diplomat bakın nasıl yanıt veriyordu:

> (...) Sarıgül'ün 2005'te CHP parti genel başkanlığı seçimlerini kaybetmesini, 2004'teki Uluslararası Ziyaretçi Programı esnasındaki olayla –her ne ise bu olay– bağlantılı görmesi, kendisinin ABD ile ilişkilerinin önemine ve CHP'nin demokratik olmayan iç politikasındaki kıskacın kırılması için dışarıdan müdahale gerekeceğine inancını güçlendiriyor. Hevesle istediklerini daha ileriye götürebilmek için devamlı ABD'den olumlu bir işaret bekleyen Sarıgül, yalnızca Türkiye'de dinamik çoğulcu bir siyaseti teşvik ederek siyasi beklentilerine destek olmayı reddettiğimizde kuşkusuz hayal kırıklığına uğradı (...)

"Tercümanı taciz etti" iddiası

Kuşku yok ki, çok şey söylenebilir Mustafa Sarıgül'ün ABD'li diplomatla görüşmesinin içeriğine dair.

Hani başkası adına utanırsınız ya, öyle bir ruh hali bırakıyor okuyanda.

Neyse...

Şu "şikâyet" meselesine gelelim...

Evet, kriptoda Sarıgül'ün 2004 yılında yaptığı ABD ziyaretinde başına gelen "talihsiz bir olay"dan bahsediliyordu.

Ne miydi o olay?

Bir tercüman, kendisini Dışişleri Bakanlığı'na şikâyet etmişti.

Neden acaba? Sarıgül bir kadın tercümanı neden rahatsız etmiş olabilirdi? Hem de "çok bel bağladığı" ABD gezisinde!

Anlatalım...

Washington'da yaşayan gazeteci Yılmaz Polat *Washington'da Akrobasi*[113] adlı kitabında, yine Washington'da yaşayan gazeteci Savaş Süzal kaleme aldığı yazılarda bu konuya dair önemli bilgiler verdi. Her ikisi de, tercümanın Dışişleri'ne "Sarıgül'ün kendisini taciz ettiğine" dair şikâyette bulunduğunu yazdı.

Gazeteci Süzal'dan aynen aktaralım:

"Ben kendisini ilk Amerika ziyareti sırasında tanıdım. 2004 yılında Washington'a o zamanlar ABD Dışişleri'nden ayrı olan Amerikan Haberler Merkezi USIA davetiyle gelmişti. ABD'nin yoğun gündemi içinde Şişli Belediye Başkanı haber olamayacağı

113 Yılmaz Polat, *Washington'da Akrobasi,* Ulus Dağı Yay., 2005.

için ben ve birçok Türk gazeteci kendisiyle ilgilenmemiştik.

O zamanlar *Vatan* gazetesinin başında bulunan Zafer Mutlu'nun talimatıyla kendisiyle görüşmek için Ritz Carlton oteline gittim. Görüşmeleri konusunda anlattıkları hiç hoşuma gitmemişti. İçi boştu hatta haber olacak hiçbir şey yoktu, ama onun bana söylediği bir şey ABD'ye gelme amacını açıklıyordu: 'Amerikalı yetkililer beni CHP Genel Başkanı olarak görmek istiyor.' Dikkatinizi çekerim yılın 2004 olması konusunda.

Bana çok sayıda Amerikalı yetkili ile görüştüğünü söylemişti ama gerçekte böyle bir şey olmamıştı. Genelde USIA tarafından düzenlenen bu tür geziler üç hafta sürmesine rağmen bu kişinin gezisi kısa kesildi ve gezi iptal edildi. Sonradan duyduğumuz, Sarıgül'ün kendisine ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından tahsis edilen ve Türk olan bayan tercümana cinsel tacizde bulunduğu ve bu nedenle gezinin öteki ayaklarının iptal edildiği yolundaydı. Amerika'da cinsel taciz ciddi bir suç. Bu yüzden ne milletvekilleri, senatörler, valiler, yerlerinden oldu bilemezsiniz. O zamanki söylemlere göre bayan tercüman resmen şikâyette bulunmuş."[114]

Evet, kriptolara Sarıgül hakkında yansıyan olay, anlaşılıyor ki bir taciz vakasıydı.

Washington'da yaşayan gazeteci Yılmaz Polat ise, tacize uğradığı iddia edilen tercüman E.B. ile görüşmesini şöyle yazdı:

"Olayı ne doğruluyor ne de yalanlıyor, sadece bu konuda konuşmak istemediğini söylemekle yetindi."

"İlginç" deyip, devam edelim...

"Pro-İsrail" Sarıgül, Obama'yı ziyaret etmek istiyor

23 Mart 2009 tarihli kriptoda Sarıgül'ün kendisini kimle kıyasladığını ve ABD'nin İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'ın buna dair yorumunu öğreniyoruz:[115]

> (...) Görüşmemiz esnasında, Sarıgül tekrar tekrar kendini ABD Başkanı Obama ile kıyasladı fakat o daha çok yerine geçmeyi umut ettiği Başbakan Erdoğan'a benziyor (...)

Yaz yaz bitmiyor! Aynı kriptoda şu çarpıcı ifadeler de yer alıyordu:

---

114 Savaş Süzal, *Haber Gazete*, 21 Ocak 2010.
115 https://wikileaks.org/cable/2009/03/09ISTANBUL118.html.

> (...) Sarıgül pro-İsrail. Dokuz ay önce görüştüğü İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'ten çok etkilenmiş. Erdoğan'ın Davos'taki davranışını açıkça eleştiriyor. Davos krizinden sonra bu mesajını şahsen İsrail Başkonsolosu'na iletmek için İsrail Konsolosluğu'nu ziyaret etmiş (...)

Sarıgül'ün öngörüsü doğru çıkmamış; 2007 seçimlerini kaybeden CHP lideri Deniz Baykal henüz istifa etmemişti.

Bunun üzerine artık yeni parti kurma çalışmalarına başladı. Alışılageldiği üzere soluğu yine ABD'li diplomatların yanında aldı.

Başkonsolos Wiener'ın kaleme aldığı 4 Mayıs 2009 tarihli kriptodan bu konuya dair satırbaşları şöyleydi:[116]

> – Sarıgül bize, yakında Başbakan Erdoğan'ı koltuğundan edecek bir yeni siyasi parti kuracağını söyledi.
>
> – Koç, Şahenk ve Eczacıbaşı gibi Türkiye'nin en zengin ailelerinden bazılarının kendisine desteklerini sözlerine ekledi.
>
> – Sarıgül, önümüzdeki birkaç ay içinde Washington'a gideceğini ve Başkan'ı Beyaz Saray'da ziyaret etmeyi planladığını söyledi.
>
> – Sarıgül, KKTC'de 19 Nisan seçimlerinde, Derviş Eroğlu'nun seçim kampanyası masraflarının tümünü cebinden ödediğini söyledi.
>
> – AKP'nin içinden bir siyasi strateji uzmanı bize, "Sarıgül'ü hafife almamak gerektiğini, onun politikadan iyi anladığını," söyledi.

Sarıgül'ün dış politika kıstasları

ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'ın 19 Kasım 2009 tarihinde Washington'a gönderdiği kriptoda, yardımcıları sayesinde Sarıgül'ün dış politikasını öğreniyoruz:

> (...) Büyükelçiliğin siyasi danışmanına, düsturunun "her kapıyı çalmak, her eli sıkmak" olduğunu söyleyen, seçimlerde destek toplamak için bütün memleketi dolaşan Sarıgül –14 Kasım'da Batman'a gitti– ülke çapında kendisine desteğin yüzde 30 üzerinde olduğunu gösteren son zamanlarda yapılmış bir Genar kamuoyu yoklamasına dikkat çekiyor. (Yorum: Genar Araştırma'nın sahibi,

116 https://wikileaks.org/cable/2009/05/09ISTANBUL151.html.

iktidar partisiyle ilişkileri bilinen, Başbakan Erdoğan'ın akrabalarından biri. Bu tür kamuoyu yoklaması, Sarıgül'e desteği olandan fazla göstererek CHP'yi zor durumda bırakma maksatlı olabilir.)

(...) TDH (Türkiye Değişim Hareketi) Dış İlişkilerden Sorumlu Başkan Yardımcısı Zeynep Dereli, Sarıgül'ün 20 Kasım'da Ankara'ya giderek AB ülkeleri büyükelçileri ile kahvaltıya katılacağını söyledi. (12 Kasım'da AB ülkeleri ve diğer ülkelerin İstanbul başkonsoloslarına her yıl tekrarladığı öğle yemeğine ev sahipliği yapmıştı.) Dereli aynı zamanda, Aralık başlarında iki yeni TDH başkan yardımcısı, eski dışişleri bakanı Hikmet Çetin ve eski ABD büyükelçisi Faruk Loloğlu'nun da katılacağı bir Washington ziyareti –Erdoğan'ın 7 Aralık ziyareti ile çakışacak– organize ediyor (...)

(...) Dereli, TDH'ın örnek aldığı üç dış politika kıstasını şöyle belirtti: NATO, AB'ye katılım ve İsrail'le ilişkiler. Sonuncusu Sarıgül'ün bize yaptığı sunumun konusu idi (...)[117]

AKP'nin elinde yolsuzluk ve zamparalık dosyası var

Evet, Başkonsolosluğa göre AKP Sarıgül'e oynayarak CHP'yi kırmaya çalışıyordu. Peki sonra ne olacaktı?

Bu sorunun yanıtı ABD İstanbul Başkonsolosluğu'nda görevli Win Dayton'ın kaleme aldığı 21 Ocak 2010 tarihli kriptoda vardı.

Söz konusu kriptoda Sarıgül hakkında konuşan bu kez AKP'li bir isimdi:

(...) Yakın geçmişte bir görüşmemizde AKP Merkez Karar Yönetim Kurulu Üyesi Nebati, Sarıgül bir tehdit haline gelirse, ellerinde yolsuzluk ve zamparalıklarına kanıt olacak "koca bir" dosya olduğunu fısıldadı (...)[118]

Anlaşılan AKP, Sarıgül hakkında elindeki arşive güveniyor, Sarıgül'ü bertaraf etmek için belaltı vuruşlar yapmanın da planlarını kuruyordu.

Kısacası... Wikileaks belgeleri Mustafa Sarıgül açısından bayağı zengindi.

117 https://wikileaks.org/cable/2009/11/09ISTANBUL429.html.
118 http://wikileaks.org/cable/2010/01/10ISTANBUL30.html.

Cemaat içinden destekçisi var

Sanırız; ABD'li diplomatlar ve onların bilgilendirdiği ABD hükümeti nazarında nasıl bir Sarıgül portresi olduğunu anlatabildik.

Şimdi kitabımızın ana konusu olan Cemaat'i ve Sarıgül'ü ilgilendiren belgeye dönelim...

Tarih 12 Ocak 2005.

ABD Ankara Büyükelçisi Eric Edelman, Washington'a "Ana muhalefet partisi CHP'de liderlik mücadelesi – CHP Genel Başkanı Baykal'ın işi bitti mi?" başlıklı bir kripto geçiyordu.[119]

Kripto CHP'de Sarıgül-Baykal kavgasını ele alıyor, Büyükelçi Edelman kriptonun özet bölümünde şunları söylüyordu:

> (...) İstanbul Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ün Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) lideri Deniz Baykal'a meydan okuması, son yıllarda Baykal'ın liderliğine karşı yapılan en ciddi meydan okuma. Zira Sarıgül'ün çıkışı, Türkiye'nin en büyük ikinci siyasi partisinin kontrolü için iki kişi arasında geçen bir mücadeleden çok daha büyük bir anlam taşıyor. Bu aynı zamanda Türk tipi "sosyal demokrasi" anlayışıyla, Türk "laikliği" arasındaki bir mücadele. Her iki durumda da, CHP muhalefette kalmaya devam ettiği sürece, partinin paranoyakça Amerikan karşıtı retoriğinde bir değişim görüleceğini düşünmüyoruz (...)

Sarıgül ABD'ye kendisini ne kadar alternatif olarak sunsa da, ABD'nin onu pek de öyle görmediği Eric Edelman'ın satırlarından anlaşılıyordu. Ancak Sarıgül'ün "Türk tipi laikliğe" karşı bir alternatif olduğunun altı çiziliyordu.

Sarıgül'ün duruşunu ve Cemaat'le ilişkisini, Büyükelçi Edelman kriptoya şöyle not ediyordu:

> (...) Sarıgül açıkça cuma namazlarına katılıyor. Yine açıkça kendi belediye sınırlarındaki Müslüman, Yahudi ve Hıristiyan ibadethanelerinin onarımı için belediye bütçesinden fon ayırıyor. Ayrıca dini grupları Edirne ve Konya'daki İslami bölgelere götürmek için belediye fonlarını kullanıyor. (CHP İstanbul milletvekili) Hasan Aydın –ayrıntılara girmeden– Sarıgül'ün Türkiye'deki başlıca iki dini grup olan Nakşibendi tarikatı ve Fethullah Gülen Cemaati içinde destekçisi bulunduğunu iddia ediyor. Sarıgül'ün

119 http://wikileaks.org/cable/2005/01/05ANKARA198.html.

destekçileri onu CHP'nin Başbakan Erdoğan'a karşı çıkardığı, dinine bağlı ancak "seküler" rakip olarak görüyor. Ancak kendisini eleştirenler onun küstah, yeteneksiz, yolsuzluğa bulaşmış ve aşırı otoriter olduğunu iddia ediyorlar (...)

Erdoğan-Gülen-Sarıgül üçgeni

Cemaat'i ve Sarıgül'ü ilgilendiren bir diğer belge ise 23 Ekim 2009 tarihliydi.

ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon A. Wiener'ın yazdığı belge "Ekümenik Patrik: Erdoğan Olabilecek En İyi Seçenek, Fethullah Gülen de Kötü Değil" başlığını taşıyordu.[120]

Belge, Patrik Bartholomeos ile Başkonsolos Wiener'in görüşmesini konu alıyordu. Wiener, o buluşmayı Washington'a şöyle özetliyordu:

> (...) Ekümenik Patrik ABD'ye yapacağı ziyaretten beş gün önce, 15 Ekim tarihinde akşam yemeğinde Büyükelçi ve Başkonsolos'un konuğu oldu. Daha önceki buluşmalarda olduğu gibi; Patrik, Başbakan Erdoğan'ı Türkiye'deki azınlıklar için olabilecek en iyi seçenek olduğunu söyleyerek övdü. AKP döneminde, özellikle "vakıf mallarının" mülkiyeti olmak üzere çeşitli başlıklardaki gelişmelerden bahsetti. Patrik ayrıca, kendisinin Şişli Belediye Başkanı Sarıgül'ün yeni bir muhalefet partisi kurma girişimini desteklediğini de paylaştı; sadece siyasi muhalefet olarak Sarıgül'ü, CHP lideri olarak Deniz Baykal'a tercih ettiğinden... Patrik, 2006'daki ABD ziyareti sırasında görüştüğü ve bu ziyaretinde de görmeyi umut ettiği ABD'de sürgün hayatı yaşamayı tercih eden Müslüman düşünür ve şahsiyet Fethullah Gülen'den iyi sözlerle bahsetti (...)

2009 yılı düşünüldüğünde Patrik için siyaset seçeneğinin Erdoğan-Gülen-Sarıgül üçgeninde şekillendiği görülüyordu.

Belgede Patrik'in Erdoğan'a övgüsü, Erdoğan'ı Özal'a benzetmesi, diğer Türk politikacılarından daha gelişmiş bir akla sahip olduğunu söylemesi de dikkat çekiyordu.

Başbakanlık için Patrik'ten de destek istedi

Patrik Bartholomeos'un Sarıgül'le ilgili tuhaf bir anısı da kriptoda yer alıyor:

---

120 http://wikileaks.org/cable/2009/10/09ISTANBUL405.html.

> (...) Patrik, yıllar önce Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül'ün kendisini ziyaret ettiğini; kendisinden ABD'de yaşayan tanıdığı Rumlara, başbakanlık yolundaki niyetine destek olacak şekilde Sarıgül'ün güvenilir biri olduğunu söylemesini istediğini söyledi. Patrik, bunun Türk siyasetinde sıra dışı bir şey olduğunu –fakat kendisinin hoş karşıladığını– ve ABD'deki dostlarına Sarıgül'ü olumlu şekilde tanıttığını ancak bundan öteye gitmediğini anlattı. Patrik, Sarıgül'ü "Baykal'ın düşmanı" olarak adlandırıyor ve AKP'ye muhalefet konusunda Sarıgül'ü Baykal'a tercih ettiğini ekledi (...)

Ortodoks kiliselerin rekabetinde Gülen'in rolü

Kriptonun devamı Fethullah Gülen ile Patrik ilişkisini konu alıyordu.

Başkonsolos Wiener'in "Yakın Arkadaşlar: Fethullah Gülen ve Ekümenik Patrik" ara başlığıyla verdiği bölümde; Patrik'in ABD ziyaretinde Gülen'in yanına gittiği ve yapacağı ziyarette de bir kez daha gitmeyi planladığı bilgisi şöyle aktarılıyordu:

> (...) Ekümenik Patrik, ABD'ye yaptığı son ziyaretinde (Ocak 2006) Müslüman düşünür ve şahsiyet Fethullah Gülen'le görüşmüştü ve şimdi 20 Ekim-6 Kasım arasında bulunacağı ABD'de kendisiyle yeniden görüşebilmeyi umut ediyor. (Not: Patrik'in Gülen'le buluşacağı iddiasını onaylamamasına karşın, yolculuk güzergâhında 27 Ekim'de New York bölgesi dini liderleriyle Amerikalı Başpiskopos Demetrios'un ev sahipliğinde gerçekleştireceği bir yemek daveti bulunuyor.)

Sharon A. Wiener, Patrik'in Gülen okullarını övmesini, "Patrik, Gülen'in kolunun ve diplomatik çabalarının dünyanın dört bir yanına uzandığını gözlemlemiş. Kazakistan'da eski başbakanlardan Süleyman Demirel'in adını taşıyan bir Fethullah Gülen üniversitesini ziyaret etmiş ve Filipinler'de ilk kez bir Rum Ortodoks Kilisesi'nin açılışı için Manila'da bulunduğu sırada bir oğlan kendisine Manila'daki Fethullah Gülen okulu adına bir buket çiçek sunmuş," ifadeleriyle not ettikten sonra önemli bir iddiada bulunuyordu.

"Patrik, Fethullah Gülen'in 'her yerde, özellikle de Rusya'da' faaliyet gösterdiğini belirtti," notunu düşen Başkonsolos Wiener, bu duruma ilişkin şu yorumda bulunuyor:

(...) Ekümenik Rum Ortodoks Patrikhanesi'nin Rus Ortodoks Kilisesi'yle çekişmeli geçmişi –yakın geçmişte Ukrayna, Estonya ve Türkiye'de– hesaba katılacak olursa Patrik'in iki Ortodoks kilisesinin arasında daha güçlü ilişkiler kurulması için, Gülen'in sözü geçen faaliyetlerine kadirşinas yaklaşması mümkün (...)

Yani Wiener, ABD-Rusya çatışmasında Gülen okullarının ABD'ye yakın tutum almasına benzer bir yararcılığın, kiliseler için de geçerli olduğunu söylüyordu.

Tespite göre, Rus Ortodoks Kilisesi'yle rekabet eden Rum Ortodoks Kilisesi, Rusya'da Gülen'in faaliyetlerini kendine yakın sayıyordu.

Haliyle... Rusya-Rus Ortodoks Kilisesi'ne karşı Rum Ortodoks Kilisesi-ABD-Gülen arasında bir başka blok olduğu söylenebilirdi.

Dar alanda kısa paslaşmalar...

Baykal'a "zavallı", Sarıgül'e "hödük"

Son bir belgeden daha söz edip bölümü kapatalım.

Tarih: 17 Şubat 2005.

Wikileaks belgelerinde açık sözlülüğü göze çarpan Büyükelçi Eric Edelman, "Türk Kabinesinde İstifalar: Başbakan Erdoğan'a Gerçek Bir Alternatif Nasıl ve Ne Zaman Doğacak?" başlıklı kriptosunda, o günlerde Türk siyasetinin fotoğrafını ABD için çekiyordu.[121]

Fotoğrafta CHP de vardı ve Edelman şu tespiti yapıyordu:

(...) Merkez sol CHP'nin genel başkanı Baykal bir zavallı. Baykal'ın rakibi Sarıgül de rüşvetçi bir hödük olduğunu gösterdi. Baykal'ın Hamletvari yarı rakibi Kemal Derviş ise ancak bir avuç elitiste hoş görünüyor (...)[122]

Kısacası: Deniz Baykal siyasi duruşu nedeniyle ABD'lilerin ne kadar nefret ettiği bir isimse... Yine ABD'lilere göre; Sarıgül de yolsuzluk iddialarıyla, 2004 yılında hakkındaki taciz suçlamasıyla, siyasi nezaketin dışına çıkan ifadeleriyle bir "hödüktü."

Sözün özü, Sarıgül'ün kumaşı ABD'li diplomatlar tarafından pek kaliteli bulunmuyordu.

---

121 http://wikileaks.org/cable/2005/02/05ANKARA911.html.

122 "(...) Left-of-center CHP chairman Baykal is a loser. Baykal rival Mustafa Sarigul has showed himself to be a corrupt lout. Baykal's Hamlet-like half-rival Kemal Dervis appeals only to an elitist set. (...)"

YAHUDİ CEMAATİ'YLE "FAYDALI" İLİŞKİ

Gülen Cemaati dikkat çekici bir şekilde azınlık cemaatleriyle iyi ilişkiler kurmaya çalıştı.

Öyle ki *Zaman* yazarı Ali Bulaç, *Aksiyon* dergisine Gülen Cemaati'nin diğer İslami cemaatlere tavrındaki sorunu şöyle anlatıyordu:

"Geçen on sene içerisinde Cemaat diğer gruplara karşı çok sıcak davranmadı. 'Ben onlardan farklıyım'ı hissettirmek için uzak durdu. Hıristiyanlara, Yahudilere, Hindulara, laiklere yaptığı diyalog çağrısını ve gösterdiği sıcaklığı bunlara pek göstermedi ya da az gösterdi. Bütün bu sebepler, dini grup ve cemaatlerin Gülen Cemaati'ni yalnız bırakmasına yol açtı."[123]

Bunun sebebi Gülen'in azınlıklara daha fazla değer vermesi miydi?

Pek öyle görünmüyor.

Zira Gülen'in 1995 yılında hazırladığı *Fasıldan Fasıla* kitabındaki tespitleri şöyleydi:

"Nasıl Allah atmacayı serçenin üzerine salmakla, serçenin uçma kabiliyetini inkişaf ettiriyor, öyle de, Yahudilerle de, insanları uyanık ve gerilim içinde tutuyor. Bir diğer açıdan Yahudilere, insanlığın nefs-i emmâresi nazarıyla bakılabilir. Yahudiler, kıyâmete kadar varlıklarını koruyacaklardır. Kıyâmetin kopmasına yakın zamanda ise, insanlığın terakkîsi için zemberek olma vazifeleri sona erecek ve kendi elleriyle kendi sonlarını hazırlayacaklar."

Kuşkusuz Gülen'in asıl derdi, söz konusu cemaatlerin uluslararası bağlantılarının kendisine sağladığı avantajdı. İkinci olarak ise, azınlıklarla kurduğu ilişkiler Gülen'in uluslararası arenada radikal İslam'dan ayrılan imajını parlatıyordu.

Kısacası, Gülen bu cemaatlerle kurduğu ilişkileri uluslararası faydaya dönüştürüyordu.

Buna ilişkin önemli bir örneği Gülen'in ABD vizesi alma sürecinde görüyorduk.

---

123 http://www.aksiyon.com.tr/aksiyon/haber-38148-26-yuz-yillik--birikim-heba-ediliyor.html.

Zira Cemaat, Gülen'e ABD'de kalıcı oturma izni alabilmek için Türkiye'deki azınlık temsilcilerinden referans istiyor, onların ABD'deki uzantılarını kullanmaya çalışıyordu. İkinci örnek ise, Gülen'in Papa'yla görüşme talebi için Türkiye'deki azınlık temsilcilerini aracı yapmasıydı.

ADL ziyaretinin kodları

Şimdi gelin, Wikileaks belgelerinde Gülen'in azınlıklarla görüşmelerini irdeleyen örneklere bakalım...

Tarih: 21 Temmuz 2008.

ABD İstanbul Başkonsolos Vekili Sandra S. Oudkirk, "Türk Musevi Cemaati Ermenistan'ı, Antisemitizmi ve Fethullah Gülen'i Tartışıyor" başlıklı kriptoyu Washington'a gönderdi.[124]

Belgenin içeriğinde neler olduğunu ABD'li diplomat Oudkirk'ten aktaralım:

> (...) İstanbul Başhahamlığı'ndaki Türk Musevi Cemaati liderliği 14 Temmuz tarihinde, aynı ayın başlarında İftira ve Karalama ile Mücadele Birliği (ADL) temsilcilerinin, ADL'nin Ermeni soykırımı konusundaki tutumunu anlatmak için gerçekleştirdiği ziyaret hakkındaki olumlu görüşlerini bizimle paylaştı. Aynı zamanda yükselen antisemitizmi ve cemaatin Gülen hareketiyle olan 12 yıllık "faydalı" ilişkisini de konuştuk (...)

Anti-Defamation League'nin (ADL) Gülen'le bağlantısından bir başka bölümde söz ettik.

1913 yılında ABD'de kurulan örgüt, kuruluş gerekçesini "Yahudi toplumuna karşı yapılan karalamaları durdurmak, karalama sebeplerine ve inanışlarına itiraz etmek ve gerekiyorsa karalamala eylemlerini kanun önüne getirmektir," sözleriyle ifade ediyor.

Dünya üzerindeki en etkili Yahudi kuruluşlarından birinden bahsediyoruz.

Hatırlatalım: Erdoğan'a verdiği cesaret madalyası nedeniyle uzun süre Türkiye gündeminde olan örgüt, Gülen'in bir kitabını da İngilizceye çevirerek ABD'de bastırdı.

O günden sonra ADL ile Gülen arasında sıcak ilişkiler başladı. Zira Gülen için de ADL ile temas uluslararası prestij açısından

124 http://wikileaks.org/cable/2008/07/08ISTANBUL387.html.

bulunmaz fırsattı. Gülen'in dinlerarası diyalog projesinin dünya Yahudiliği ayağını ADL ile kurulan ilişkiler oluşturdu.

Ama bir dakika... Gülen Cemaati henüz küreselleşmeden önce ADL'ye hep böyle sevgi dolu muydu?

Hayır.

Cemaat'in gazetesi *Zaman*'ın 90'lı yılların başındaki arşivlerine bakarsanız, ADL Cemaat için o dönem "suç örgütü" gibiydi.

Başkonsolos Vekili Oudkirk'in söylediği gibi; 2008 Temmuzu'nun başında üst düzey iki ADL yöneticisi, Glen S. Lewy ile Abraham Foxman Ermeni meselesiyle ilgili olarak Türkiye'ye geldi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, CHP lideri Deniz Baykal ile o dönem Genelkurmay İkinci Başkanı olan Ergin Saygun'la görüştüler. ADL temsilcileri öyle yoğun bir programla Türkiye'deydi ki Dışişleri Bakanı, İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı ve Milli Eğitim Bakanı'yla bile buluştular.

Bu ziyaretin kodlarını çözeceğiz, ama önce bir hatırlatma yapalım:

Aslında ADL'nin de aralarında olduğu ABD Yahudi örgütleri Ermeni meselesinde uzun yıllar Türkiye'yle birlikte hareket etti. Türk-İsrail ilişkilerinin olumlu seyri bunda baş etkendi. Türkiye Ortadoğu'da İsrail ile birlikte omuz omuzayken, ABD'deki Ermeni soykırımı önergeleri Yahudi lobisinin desteğiyle reddediliyordu.

Yani tam bir "kazan-kazan" durumuydu yaşanan.

Ancak aradaki ip, Erdoğan'ın "One Minute" demesiyle koptu...

O günden sonra Yahudi Cemaati'nin desteğini tam anlamıyla kaybeden Türkiye, uluslararası alanda eskisinden daha fazla Ermeni meselesiyle karşı karşıya kaldı.

Söz konusu Wikileaks belgesi bu kopuşun arifesine dayanıyordu.

Zira, Erdoğan bu kriptodan altı ay sonra "One Minute" çıkışını gerçekleştirecekti.

Kriptonun ayrıntılarına geleceğiz. Ancak önce yanıt bulmamız gereken bir soru var: ADL neden Türkiye'ye geldi?

Şöyle anlatalım...

ABD ve İsrail, 2005'ten itibaren Ermenistan'a olan yaklaşım-

larında son derece kökten değişikliklere gittiler. Değişikliğin amacı, Ermenistan'ı geleneksel olarak benimsediği Rusya-İran ittifakından çıkarmaktı. İsrail lehine İran'ı yalıtmaya yönelik Ortadoğu siyaseti bu değişikliği gerekli kılmıştı.

Bu dönüşümün sürprizlerinden biri ADL'nin 21 Ağustos 2007 tarihli açıklamasıydı.

Açıklamada ADL, 1915-18 yılları arasında, Osmanlı'nın Ermenilere yaptıklarının "tantamount to genocide," yani soykırıma denk olduğunu ilan etti. Amerikan basını, bu açıklamayı, "Yahudi-Ermeni ilişkilerinde tarihsel bir dönüm noktası" saydı.

İşte o ADL'nin temsilcileri Türkiye çıkarmasında, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ü "Türkiye'deki anti-semitizme karşı açıklamalarından dolayı tebrik ettikten" sonra şunları söyledi: "Türkiye'nin Ermenistan'la ilişkileri geliştirmede yaratıcı ve etkin olmasını öneriyoruz. Atmosferi değiştirme yolunda çeşitli işbirliği yolları bulunmasını önerdik, çünkü bugün Ermenistan'ın selametiyle yakından ilgileniyoruz."

ADL resmi internet sitesinin aktardığına göre temsilciler Türk yöneticilerine Ermeni açılımıyla birlikte "tarihsel sorunların çözümünü de" önerdi.

Hatırlayalım...

Abdullah Gül'ün bu görüşmeden bir ay sonra Ermenistan'a giderek, iki ülke arasındaki milli maçı izlemesi tesadüf olmasa gerek.

Bu kadar da değil... İsrail Parlamentosu Knesset, Ermeni soykırımı tezini parlamento komisyonlarından birinde görüşmek üzere 2008 yazında gündemine aldı. Bu Ermeni lobisinin Knesset'teki ilk zaferiydi. Tasarıyı gündeme getiren politikacı Haim Oron, "Bunun Türkiye ve Azerbaycan'la ilişkilerimizde güçlükler çıkaracağını biliyorum, ama Ermeni soykırımını tartışmak bizim ahlaki yükümlülüğümüzdür," dedi.[125]

Sadece İsrail değil, ABD'nin adımları da bu yöndeydi.

Novosti-Armenii sitesinin haberine göre; ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'ın danışmanı ve Amerikan Yahudi lobisinin önemli isimlerinden Peter Rosenblatt, 30 Mayıs 2008 tarihinde Erivan'a yaptığı ziyarette, Ermenistan Başbakanı Tigran Sarkisyan'a, "İsrail'le Ermenistan'ı birbirine bağlayacağı" güvencesini verdi.

---

125 http://www.odatv.com/n.php?n=israilin-ermenilerden-ozur-kampanyasiyla-ne-ilgisi-var-2412081200.

Bundan dolayı Nisan 2008'de, Ermenistan'ın Tel Aviv Büyükelçisi Edvard Nalbantyan'ın Devlet Başkanı Sarkisyan tarafından Dışişleri Bakanlığı'na atanması hiç de sürpriz değildi. İsrail basını o günlerde Ermenistan'ın İsrail'le ilişkileri geliştirme niyetini yazıyordu.

Sözün özü...

ADL'nin Türkiye ziyareti, İsrail-ABD-Ermenistan üçgeninde yaşanan bir dizi gelişme içerisinde anlaşılabilir.

Bu gelişmeler, Türkiye'yi o dönemde –sonucu başarısız da olsa– bir Ermeni açılımına itti. Yahudi Cemaati ise Türkiye'de tepki uyandıracak bir Ermeni baharı yaşıyordu.

İşte o dönemi bu gözle okumak gerekiyor.

Antisemitizmin nedenleri

Tekrar kriptoya dönelim...

ABD'li diplomat, Türk Musevi Cemaati Başkanı Silvio Ovadya, yardımcıları Lina Filiba ve Sami Herman'la 14 Temmuz 2008'de buluşuyor.

O görüşmede Musevi Cemaati'ne yönelik tehditler gündem maddelerinden biri oluyor. Örneğin...

Başkonsolos Vekili Oudkirk, El Kaide'nin sinegoglara yaptığı bombalı eylemi hatırlatarak kriptoya şu notu düştü:

> (...) Türk Musevi Cemaati liderliği 2003 bombalamalarının ardından ansızın terörizmin hedefi haline geldiklerinin farkına vardı. Bazı Türk siyasetçiler benzer bir şekilde cemaate yönelen tehdidin farkına varsalar da, bu tehdide katkısı bulunan dezenformasyonu engelleme konusunda pek istekli görünmüyorlardı. Filiba, Dışişleri Bakanı Babacan'ın Ermeni soykırımı yasa taslağının Amerikan Kongresi'nden geçmesi durumunda Türk hükümetinin, Türkiyeli Müslümanların Türkiyeli Yahudilere karşı verebilecekleri tepkileri kontrol etmek konusunda sorumluluk hissetmeyeceği şeklindeki sözlerini hatırlattı (...)

Öyle görünüyor ki antisemitizm, Türk politikacılar açısından bir tür politika aracı olarak görülüyor.

Devam edelim...

Türk Musevi Cemaati Başkan Yardımcısı Filiba'nın Türkiye'deki antisemitizme ilişkin sözlerini Başkonsolos Vekili Sandra S. Oudkirk şöyle not alıyor:

(...) Türk Musevi Cemaati liderleri Türk hükümetinin antisemitizmi beslediğini düşünmeseler de Filiba, antisemitizmin, özellikle de genç kuşaklar arasında bireysel ölçekte alarm verici bir artışta bulunduğu kaygısını taşıyor. Filiba antisemitizmdeki bu rahatsız edici artışı destekleyen etmenler arasında şunları gösteriyor:

– Mahalli siyasetçilerin kamusal alandaki açıklamalarında bulundukları "dikkatsizlikten kaynaklanan" Yahudi karşıtı yorumlar,

– Gençleri etkileyen popüler kültür ürünleri: "Kurtlar Vadisi" gibi antisemitik filmler ve televizyon dizileri ve Türkiye'deki "Müslüman" laik elitleri gizli Yahudiler olarak tanımlayan, CNN Türk'ten Soner Yalçın'ın *Efendi*'si gibi kitaplar,

– Hrant Dink'in öldürülmesi gibi önemli davaları İsrail'le ilişkilendiren bitmek bilmez komplo teorileri,

– İstanbul Başsavcısı'nın eski bir Gülenci, şimdiyse Kanada'da yaşayan bir haham olan bir şahsı, iddia olunan Ergenekon suç örgütüyle ilişkilendiren açıklamaları (...)

Karl Marks "Öz ile biçim aynı olsaydı, bilime gerek olmazdı," diyor.

Filiba'nın tespitlerinin ne kadar doğru olduğu tartışılır. Zira Filiba biçime, görünene bakıp tespitlerde bulunuyor.

Gazeteci Soner Yalçın'ın Sabetayizm araştırmalarını, Ergenekon Savcısı Zekeriya Öz'ün Tuncay Güney'i Ergenekon'un karakutusu yapmasını, Kurtlar Vadisi'ni ya da Hrant Dink cinayetine ilişkin sorgulamaları antisemitizmin yükselişinin dayanakları arasında gösteriyor.

Ve nedense ülkedeki muhafazakârlaşmayı dışarıda bırakıyor.

Birkaç yıl sonra Erdoğan'ın "Yahudi dölü" diyerek Soma'da bir işçiyi tokatlayacak olmasının kökünü açıklayamıyor. İktidar partisi milletvekillerinin Hitler'i dahi övmesine giden süreci göremiyor. Antisemitizmin dincileşmeyle yayıldığını fark edemiyor.

Musevi Cemaati'nin yakın ama şüpheci ilişkisi

İşte kriptonun Fethullah Gülen'le ilgili kısmı belki de bu sorundan kaynaklanıyor.

Ne mi demek istiyoruz?

Başkonsolos Vekili Oudkirk kriptonun bu bölümüne şu ilginç ara başlığı atmış: "Gülen'le Yakın Bağlar, Ama Kamuoyu

Önünde Olmasın Lütfen (Close Ties to Gulen, but Not in Public Please)".

Türk Musevi Cemaati Başkanı Silvio Ovadya'nın, Musevi Cemaati ile Gülen Cemaati ilişkisine dair anlattıkları kriptoya şöyle geçiyor:

> (...) Ovadya'ya göre Necmettin Erbakan'ın 1996 yılında başbakan seçilmesinden bu yana, Türk Musevi Cemaati, Gülen'e bağlı Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı (GYV) aracılığıyla Fethullah Gülen hareketiyle iyi ilişkiler geliştirdi. GYV'nin yardımıyla, Türk Musevi Cemaati yazılarında antisemitik bir eğilim gösteren gazetecilerle diyalog geliştiriyor. Her iki ayda bir gerçekleştirilen yemekte Türk Musevi Cemaati, aralarındaki diyaloğu devam ettirmek ve yıllık iftarlarını planlamak için Gülen'in onursal başkanı olduğu GYV ile buluşuyor (...)

Yahudiler de Gülen'in vakfını İslamcı unsurlarla diyalog için bir kapı olarak görüyor. Bunun Erbakan'ın başbakanlığı döneminde başlamasıysa Gülen'in bir tür panzehir olarak görüldüğü yorumuna neden oluyor.

Sonuç olarak...

Musevi Cemaati'nin Türk halkıyla ve Gülen hareketiyle ilişkisi ABD'li diplomat Oudkirk tarafından şöyle özetlenmiş:

> (...) Türk Musevi Cemaati'nin önemli yerlerde bulunan müttefikleri ve Türk halkını Türkiye'deki 20 bin Yahudi'nin ilgisi ve perspektifi doğrultusunda eğitme mücadelelerinde sahip oldukları güçlü bir iyimserliği var. İftira ve Karalamayla Mücadele Birliği'nin konumunu değiştirmesinin yol açtığı ters tepki ve Türklerin devam eden yıkıcı faaliyet şüpheleri veri alındığında; Türk Musevi Cemaati siyasal ve toplumsal örgütlenmelerle –hatta Gülen hareketi gibi dinlerarası diyaloğu geliştirmeyi hedefleyenlerle bile– ilişkiler geliştirirken tedbiri elden bırakmaması gerektiğini biliyor (...)

ABD İstanbul Başkonsolos Vekili Sandra S. Oudkirk'in ifadesiyle, Musevi Cemaati'nin Gülen Cemaati'yle "faydalı ilişkisi" yine de bir miktar şüphecilik içeriyor.

ABD'li diplomata fısıldanan Gülen tespitleri

Bir diğer kripto... Tarih: 4 Ağustos 2005.

ABD İstanbul Başkonsolos Vekili Stuart Smith'in yazdığı kripto, "Hoca İçin Destek Toplamak" başlığını taşıyor.[126]

Kripto, Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın Gülen'e vize alabilmek için Hahambaşı İsak Haleva'nın önüne hazır bir metin koymasıyla yaşanan sıkıntıyı şu ifadelerle aktarıyor:

> (...) Başkonsolos'la öğle yemeğinde Haleva, Vakıf'ın talebinin kendisinde bir kararsızlık yarattığını vurguladı. Bir yandan, Gülen'in nihai niyetlerinden kendisi de emin olmadığı için, açık uçlu, yaygın olarak kullanılabilecek "İlgilisinin dikkatine" yazılmış bir tavsive mektubu vermek istemiyordu. Hahambaşı, Gülen'in geçmişte Türkiye'deki Yahudi cemaatine verdiği destek nedeniyle bu talebi öylece geri çevirememişti (...)

ABD'li diplomat Smith, Haleva'nın Gülen'e ilişkin tedirginliğini şöyle not ediyordu:

> (...) Haleva ile onun Ortodoks ve Ermeni meslektaşlarının temkinli yaklaşımları, Türk yetkilililerininkine ve muhafazakâr Türkler arasındaki İslamiyet'e ve Türkiye'deki cemaat ile tarikatlara dair derin bir bilgiye sahip olan en iyi bağlantılarımızınkilere benzese de, Gülen'in başkalarından aldığı övgülerle çelişmekte (...)

Kim mi o övgülerde bulunup, çelişki yaratanlar?

Başkonsolos Vekili Haleva şöyle aktarıyordu:

> (...) En dikkate değer olanı, buradaki (İstanbul) bir kahvaltı sırasında Kongre üyelerine sürpriz bir ziyarette bulunan Papalık elçisinin yalnızca Gülen'i coşkuyla övmesi değil, aynı zamanda delegasyon başkanına onun hakkında bir kitap hediye etmesiydi. (Gülen'in yıllar önce Papa II. Jean Paul'le bir araya gelmesi Türkiye'de çok ses getirmiş, kimi rakip cemaat/tarikatlar Gülen'i ruhunu satmakla suçlarken, en iyi bağlantılarımız arasındaki kimi dindar Türkler de bu hamleyi ikiyüzlülüğün en uç örneği olarak değerlendirmişlerdi.)

---

126 http://wikileaks.org/cable/2005/08/05ISTANBUL1336.html.

Papa ve ikiyüzlülük demişken, hatırlatmak lazım...

Recep Tayyip Erdoğan, 2 Mart 2014 tarihinde Isparta'da düzenlenen AKP mitinginde Fethullah Gülen'i eleştirirken şöyle demişti:

"Maşallah Papa'yla el ele kol kola fotoğrafları var."

Halbuki...

Aynı Başbakan Erdoğan, 2006 yılında Türkiye'ye gelen Papa XVI. Benedict'i karşılamış ve görüşme sona erdiğinde aracına kadar uğurlamıştı.

Ve yine...

Tarih: 28 Kasım 2014.

Erdoğan, Türkiye'ye gelen Papa Francesco'yu Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda ağırlamış ve hatta ortak basın toplantısında, "Papa Francesco ile yaptığımız görüşmede farklı düşündüğümüz konu, hemen hemen hiç yok," demişti.

Ne diyordu ünlü Amerikalı köşe yazarı Franklin Pierce Adams:

"Bu ülkenin sorunu, halkın tümünün her zaman aldatılabileceğine, deneyimlerine dayanarak inanan çok fazla politikacının olması!"

Devam edelim...

Ve Gülen'i Papa'yla buluşturanın, resmi açıklamaya göre Vatikan Katolik Kilisesi temsilcisi George Marovitch olduğunu; Marovitch'in Gülen Cemaati ile yakınlığının kendisinin Müslüman olduğu iddialarına kadar uzandığını hatırlatalım.

Nasıl mı?

Nur Cemaati'nin tanınan isimlerinden Mehmet Fırıncı, ölümünden sonra Marovitch için şunları söylüyordu:

"Bir gün Cemal Uşşak'ın evinde akşam yemeğini yedik. Hep beraber Yusufpaşa'daki Selçuk Dershanesi'ne geldik. Kalabalık bir cemaatle sohbet yapıldı. Orada cemaatin önünde Marovitch, 'Bütün bu cemaatin önüde lailahe illallah Muhammeden Resulullah diyorum' dedi."

İddia doğru mudur bilinmez...

Ancak Marovitch'in Gülen Cemaati'yle iç içeliğinin bir Papalık görevlisininkinden fazlası olduğu kesin.

Kriptoya dönersek...

Başkonsolos Vekili Smith, Cemaat'in *Zaman* gazetesi ve Fatih Üniversitesi gibi kuruluşlarında görev yapanların Gülen'e doğal

olarak olumlu baktığını hatırlattıktan sonra tereddütleri sıralamaya başlıyor.

ABD'li diplomat, mesafeli duran isimlerin Gülen hakkında konuşmaktan korktuğunu, "Gülenciler'in Polis Teşkilatı'na ve pek çok basın kuruluşuna sızmaları ve Gülen'i eleştiren herkesin peşinden gelen kayıtlar düşünüldüğünde, Gülen'in niyetlerine kuşkuyla yaklaşan diğerleri, görüşlerini açıkça ifade etmekten kaçınıyor," ifadeleriyle not ediyor.

Ancak, aynı kişiler ABD'li diplomatın kulağına Gülen tespitlerini fısıldıyor:

> (...) Bu kişiler özel olarak şunları söylüyor:
>
> (1) 1970'ler ve 1980'lerde ateşli bir İslamcı vaiz olan Gülen'in keskin, radikal geçmişi;
>
> (2) Kendi yakın çevresinden insanları uzaklaştırırkenki acımasızlığı (Gülenciler "hata" yapmaktan çok korktuklarını bize itiraf ettiler);
>
> (3) Gülen'in ve onun yakın çevresinin, müritlerine İslam çalışmalarını sadece Gülen'in yazdıkları üzerinden yapmaları konusundaki ısrarı; yani muhalif veya eleştirel düşünceye hoşgörü yok;
>
> (4) Gülen ve hareketinin çeşitli katmanlarının, Gülen'in global okul ağı, medya kuruluşları ve iş derneklerinde ısrar etmesindeki tarikatvari itaat ve uyumluluk (...)

Cemaat örgütlenmesi ve işadamlarına baskı kriptoda

Belgenin devamında Başkonsolos Vekili Smith, Gülen'in Batılılarla uyumlu ilişkisini not ediyor. Ancak... Gülen ne kadar samimi?

İşte bu sorgulamanın az da olsa ABD'li diplomat tarafından da yapıldığını görüyoruz:

> (...) Gülen'in kamuoyuna verdiği hoşgörü ve "diyalog" mesajını ve buna paralel olarak İslam'ı bilim ve moderniteyle uzlaştırma çabasını hesaba katan bazı Batılı gözlemciler, onu Müslüman bir eğitimci (ya da "hoca") olarak benimsiyor ve onu "Ilımlı İslam"ın sesi olarak görmeyi tercih ediyorlar. Gülen, sık sık terörizme karşı demeçler veriyor (Kuran'ın kimi tefsirleriyle İslam adına uygulanan terörist şiddet arasındaki bağlantıyı irdelememek konusunda dikkatli davranmasına rağmen...) Gülen ayrıca, Yahudi Cemaati

tarafından Cemaat'in kendi varlığına destek olarak algılanan tavırlar da sergiliyor (...)

Bugünden bakıldığında...

Fethullah Gülen, son dönemde de IŞİD'in uyguladığı terörü Batılı gazetelere verdiği ilanlarla eleştirdi. Erdoğan'ın IŞİD'i desteklediğine yönelik iddiaların ayyuka çıktığı bir süreçte, bu ilanlar Gülen için aynı zamanda Erdoğan'la bir mesafe tayini anlamına geliyordu. Gülen kendisini, İslam içinde daha ılımlı bir alternatif arayan Batı'ya bu şekilde sunuyordu.

Devamında, Başkonsolos Vekili Gülen'e ilişkin tespitlerini daha da sertleştiriyordu:

> (...) Ancak Gülen hareketinin nihai niyetleri konusunda derin ve yaygın kuşkular hâlâ geçerli. Hareketin bünyesindeki çeşitli çevrelerin aralarına aldıkları insanlar üzerinde uyguladığı baskıya ilişkin ipucu veren anekdotlara sahibiz. İşadamlarına Gülenci okulları ve diğer faaliyetleri desteklemek için para vermeyi sürdürmeleri yönünde yapılan ağır baskı buna örnek. Gülenciler'in kendi okul ağlarını (buna ABD'deki düzinelerce okul da dahil), din propagandacısı haline getirilmeye müsait buldukları öğrencileri büyük bir dikkatle seçmek için kullandıkları hakkında çok sayıda güvenilir rapora sahibiz ve bu okullardaki yatılı öğrencilerin beyinlerinin nasıl yıkandığını da defalarca işittik (...)

Oldukça çarpıcı değil mi...

Türkiye'nin daha yeni yeni geniş kesimler tarafından tartıştığı konular, bundan on yıl önce kriptolanıyor.

ABD'li diplomat Smith, Gülen Cemaati'nin kendi çıkarları için baskı yaptığını da, okullarını bir örgütlenme yuvası olarak kullandığını da Washington'a geçiyor.

Sonuçta... İstanbul Başkonsolos Vekili, Gülen Cemaati konusundaki kanaatini net olarak şöyle ifade ediyor:

> (...) Bu gerçekler, Gülenciler'in Türk Polis Teşkilatı dahil (İstanbul'daki Hukuki Ateşe'yle yaptıkları toplantıda ortaya çıktığı gibi –Ankara ayrı bir telgrafta bu gelişmenin polisin terörizmle mücadele çabalarına etkisini ayrıca irdeleyecek–) birçok devlet kurumuna sızmalarıyla birleştiğinde, yüzeyin altında çok daha katı bir

> çizginin, dünya çapında bir İslamcı yayılma propagandası misyonunun yattığına işaret ediyor. Kısacası, Gülenciler'in sahip olduğu uluslararası okullar ağıyla (Türkiye, Asya –örneğin Afganistan ve Pakistan– ve Afrika ile ayrıca ABD'de olan) gelecek nesillere şekil verme çabaları ve sadece Türk iş dünyasına değil, resmi kurumlara da sızma konusundaki belgelenmiş çabaları, Türk İslamı içinde baskın bir ses haline gelmeleri halinde, ılımlı tavırlarının sürüp sürmeyeceği konusunda soru işaretleri doğmasına yol açtı. Bu nedenle Haleva'nın temkinli tutumu doğru bir tavır gibi görünüyor (...)

Kuşkusuz, Smith'in tespitleri Cemaat hakkında kuşkuya sahip hemen herkesin ortak görüşünü yansıtıyor. Ancak bunu ABD'nin Türkiye'deki temsilcisinden okumak ve dahası bu notların ABD'nin resmi arşivine girdiğini bilmek, yazılanları daha çarpıcı hale getiriyor.

İsviçre bankalarında sekiz ayrı hesabı olduğu iddiası Wikileaks belgelerinde ortaya çıkınca Recep Tayyip Erdoğan çok köpürmüş, belgelere "Ne idüğü belirsizlerin iftiraları" demiş ve hatta "İspat etsinler, hemen istifa edeceğim," restini çekmişti.

Peki, bugün...

Acaba aynı Erdoğan Cemaat'e dair tespitleri okuyunca, Fethullah Gülen'i sınır dışı etmesini istediği Obama'nın önüne Wikileaks belgelerini de kanıt olarak koyar mı?

Pragmatist bir siyasetçi Erdoğan. O nedenle bu soruya net olarak "hayır" diyemeyiz.

Gülen'in önerisiyle iftar

Gülen'in Yahudi Cemaati'yle ilişkilerine dair ipucu veren 2 Kasım 2006 tarihli bir başka belgeden de söz edelim.[127]

Kripto ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah K. Jones'un imzasını taşıyor.

Başka bir belgede bahsi geçen iftar meselesi burada da karşımıza çıkıyor.

O iftar organizasyonları ki, bir tür dinlerarası diyalog çalışması olarak okunabilir.

İstanbul'da Ramazan ayındaki atmosferi konu alan, Yahudi Cemaati'nin gelenekselleştirdiği iftarın Fethullah Gülen'in önerisi olduğu şöyle anlatılıyor:

---

127 http://wikileaks.org/cable/2006/11/06ISTANBUL2015.html.

(...) Yahudi Cemaati de, yaklaşık beş altı yıl önce Fethullah Gülen'in önerisiyle başlattığı geleneğin bir parçası olarak yıllık iftar yemeğini verdi. Öte yandan Yahudi Cemaati içerisindeki pek çok kişi Gülenciler ve nihai hedefleri konusunda giderek daha şüpheci hale gelse de, İstanbul'daki başlıca siyasetçi ve işadamlarının katıldığı iftar yemeği geleneği devam ediyor. İftar bir imamın ezan okumasıyla başlıyor, ana yemeğin ardından kilisenin koro şefinin şarkısıyla devam edip Müslüman ve Yahudi dualarıyla son buluyor. 500'ü aşkın davetli içinde İstanbul'un önemli ilçelerinin belediye başkanları da yer alıyor. Örneğin Beyoğlu Belediye Başkanı Demircan ve Şişli Belediye Başkanı Sarıgül. Etkinliğin evrensel/kapsayıcı niteliği Ermeni, Rum Ortodoks, Roma Katolik ve Süryani Hıristiyan cemaatlerinden azınlık dini liderlerinin varlığıyla vurgulanıyor (...)

Gülen Cemaati'nin diğer dinlerin temsilcileriyle ilişkilerine dair bir başka belge 4 Haziran 2007 tarihini taşıyor.

Kriptonun başlığı ise "Türkiye'deki Dini Azınlık Liderleriyle Toplantılar Üzerine Kongre Çalışma Grubu".[128]

Başkonsolos'un azınlık cemaati temsilcileriyle ayrı ayrı görüşme notlarını içeren belge genel olarak Türkiye'de azınlıkların sorunlarını ele alıyor. Kriptonun "Dinlerarası Diyalog" ara başlıklı kısmı ise Gülen Cemaati'ni ilgilendiriyor:

(...) Dinlerarası diyaloğun uzun zamandır savunucusu olan Bartholomeos, Müslüman temsilcilerle on, Musevi temsilcilerle gerçekleşen altı buluşmaya ek olarak Papa'nın geçen Kasım ayında Türkiye'yi ziyareti gibi, Hıristiyan dünyasını ilgilendiren girişimlerde Patrikhane'nin öncü rolünü hatırlattı. Türkiye'de artan dini özgürlükler konusunda imamların düşüncelerini açıkça ifade edip etmediği sorusuna, ABD'de ikamet eden Fethullah Gülen ve destekçilerini işaret ederek cevap veren Patrik Cenapları, sözünü ettiği kişilerin de dinlerarası diyaloğun güçlü destekçileri olduklarını açıkladı (...)

"Festival yapacağız, vize verin"

Tarih: 17 Kasım 2008.

ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon Wiener'ın kaleme aldığı "Hahambaşı Türk Hükümetine Övgüler Düzdü, Ama

---

128 http://wikileaks.org/cable/2007/06/07ISTANBUL476.html.

Antisemitizm Artan Bir Endişe Olmaya Devam Ediyor" başlıklı kripto, İshak Haleva'nın da aralarında bulunduğu Musevi Cemaati yöneticileriyle görüşmeleri içeriyordu.[129]

Görüşmelerde Hahambaşı Haleva hem AKP hükümetiyle iyi ilişkileriden söz ediyor, hem de Türkiye'de artan antisemitizmden yakınıyordu.

Tarihin henüz 2008 olduğunu hatırlatalım.

Musevi Cemaati AKP ve Gülen Cemaati'yle ilişkisini şöyle aktarıyor:

> (...) Musevi Cemaati Başkanı Silvio Ovadya, ABD ziyaretleri sırasında daha fazla Türk siyasetçinin "Yahudi lobisi" üyeleriyle tanışmasıyla, Musevi Cemaati'nin Türkiye'deki öneminin arttığını söyledi. Ovadya ayrıca, baskın İslami kimliği nedeniyle eleştirilen AKP'nin, bundan kaçınmak için Türkiye'deki azınlıklarla daha yakın ilişkiler kurmak isteyebileceğini de öne sürdü. Ovadya, Musevi Cemaati'nin İstanbul'daki Fethullah Gülen grubu ve 20 yıl öncesine göre diyaloğa daha açık kimi diğer İslami gruplarla yakın ilişkileri olduğunu açıkladı. Ovadya bu açıklığı kısmen AKP'nin diğer dini topluluklarla ilişkiye geçme çabasına bağladı. Hahambaşı Haleva da iktidar partisiyle "bu denli iyi ilişkiler geliştirmeyi ummadıklarını" belirtti (...)

Türkiye'de yakın dönemde yaşanan kırılmaya kadar, Musevi Cemaati'nin hem AKP hem Cemaat ile mükemmele yakın bir ilişkisi olduğu görülüyordu.

Tam da burada, "Heybeliada Ruhban Okulu – Bir Giriş" başlığıyla dönemin Ankara Büyükelçisi James Jeffrey'in yazdığı kriptoya da yer vermeliyiz.[130]

25 Kasım 2009 tarihli kripto Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasıyla ilgili olarak Washington'a şu özeti geçiyordu:

> (...) Bu telgraf Türkiye'deki Heybeliada Ruhban Okulu'nun tarihi ve etrafında dönen tartışmalar hakkında bir giriş niteliği taşımaktadır. Nihayetinde, Ruhban Okulu'nun yeniden açılması bir siyasi irade meselesidir. İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi, Demokratik Açılım girişiminde ilerleme konusunda, Ermenistan'la

129 http://wikileaks.org/cable/2008/11/08ISTANBUL573.html.
130 http://wikileaks.org/cable/2009/11/09ANKARA1700.html.

> yakınlaşmak için bir ortam yaratmada ve ayakta kalmaya çalışan ekonomiyi yüzdürmek için verdiği çabalarla zor bir durumda bulunuyor. Bu ortamda, Ruhban Okulu'nun yeniden açılması önerilerinin gelecek seçimlerden (Temmuz 2011'de yapılması planlanan) önce –bizim zorlamamız ve "haklı" bir pazarlık olmaksızın– gündeme gelmesi pek mümkün görünmüyor. Ancak, Ekümenik Patriklik ile Türk hükümeti arasında, bu telgrafta bahsedilen, söz konusu "günün" teknik başlıkları konusunda açık bir diyalog kanalının kurulmasının bu ara dönemde çok faydası dokunabilir. Biz her iki tarafı da, kalıcı bir çözümün zeminini sağlayacak çeşitli seviyelerde diyaloğun başlatılması için teşvik etmeliyiz (...)

Özetle... ABD büyükelçisi AKP'yi 2011 seçimi öncesi Ruhban Okulu gündemiyle sıkıştırmamayı öneriyor. Ancak Patrikhane ile AKP arasında kalıcı bir diyaloğu oluşturmak için doğrudan adım atmaktan söz ediyor.

Kriptonun devamında ise Lozan'da azınlıkların haklarını düzenleyen maddelerden itibaren Ruhban Okulu'nun geçmişi anlatılıyor. 1971 askeri darbesiyle birlikte Anayasa Mahkemesi'nin devlete ait olmayan tüm yüksek öğretim kurumlarının kamulaştırılması ya da kapatılması kararına değiniliyor. 1982 Anayasası'nın devlet üniversitelerinin yanısıra vakıf üniversitelerine izin verdiği, ancak dini amaçlı olanlara onay vermediği belirtiliyor. Türkiye'nin 2004 yılında AİHM'e bireysel başvuru hakkını tanımasıyla özellikle azınlık malları davalarında Türkiye aleyhine kimi kararlar çıktığından söz ediliyor.

Ruhban Okulu'nun açılmasıyla oluşacak ortamda yaşanabilecek bir başka durum kriptoda şöyle ifade ediliyor:

> (...) Gerek AKP ve muhalefet partisi üyeleri, gerek devlet kurumlarının bileşenleri, her ne kadar devlet müsaadesiyle de olsa, özel bir din okulunun yeniden açılmasının İslamcı köktendincilerin de aynı özgürlüğe sahip olmak istemelerine yol açacağı kaygısını taşıyorlar. İddia edildiği kadarıyla mevcut durum, devletin din eğitimini kontrol etmesine olanak sağlayarak, onu dinci aşırılıktan koruyor. Köktendinci okuların artışının yarattığı korku, değişimin yaşandığı Cumhuriyet'in ilk elli yılında şimdiki kadar güçlü değildi (...)

Kriptonun devamında ise şu not yer alıyor: "Ülkede kimileri, özellikle de laikler, Fethullah Gülen'den ilham alan örgütlenmelerin fonlarıyla kurulan vakıf liselerinin artan popülaritesinden korkuyor."

Cemaat'in azınlık ajandasını içeren son bir belgeye bakalım...

10 Eylül 2008 tarihli "Gülen Hareketinin Bağlantıları Los Angeles'ta Bir Türk-Ermeni Festivali Planlıyor" başlıklı kripto ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon Wiener'in kaleminden çıktı.[131]

ABD'li diplomat Wiener, Cemaat'in ABD'de düzenlediği etkinlik için kendilerinden istenilen desteğin konusunu şöyle özetliyordu:

> (...) Gülen bağlantılı örgütlenmeler, 2-5 Nisan 2009 tarihlerinde Kaliforniya-Costa Mesa'da "Anadolu Kültürleri & Yemek Festivali / Türkiye'yi Keşfetmek" adıyla kültürlerarası bir etkinlik düzenlemeyi planlıyorlar. Festival, yöre halkını Anadolu kültürü ve Rum, Ermeni ve Türk toplumlarının bu kültüre katkıları hakkında bilgilendirmeyi amaçlıyor. Organizatörler Türk Cumhurbaşkanlığı'nın ve Kültür Bakanlığı'nın desteğini aldıklarını ve Ermenistan Hükümeti'nin desteğini almak istediklerini belirtiyor (...)

Festivalden yedi ay önce...

9 Eylül 2008'de Kaliforniya, Los Angeles merkezli Pasifik Enstitüsü Başkan Vekili İbrahim Barlas ve kardeş örgütü olan Boğaziçi Atlantik Kültürel Dostluk ve İşbirliği Derneği (BAKİAD) Genel Sekreteri Kubilay Dikyurt ile derneğin medya danışmanı Gürkan Vural, Başkonsolos Wiener ile bir araya geliyordu.

Festivale 100 bin kişinin geleceğini ve Anadolu kültürüne ilişkin ABD'deki en büyük sosyal etkinliklerden biri olacağını söyleyen Cemaat üyeleri için, Diplomat Wiener şu notu düşüyordu: "Organizatörler, Gülen hareketiyle ilişkili olduklarını rahatça ifade ediyorlar."

İbrahim Barlas festival için yaptıkları görüşmeleri Wiener'e şöyle aktarıyordu:

> (...) Barlas bu toplantının, Konsolosluğu festivalden (başkonsolos ve büyükelçi de davetliler arasında) haberdar etmek ve Türkiye'den yaklaşık olarak 120 kişiden oluşan sanatçı, destek ekibi ile festival alanında çalışacak işçinin vize başvurusunda

131 http://wikileaks.org/cable/2008/09/08ISTANBUL487.html.

bulunacağını iletmek için önayak olduğunu açıkladı. Barlas, festivalin tanıtım materyallerini (Vural tarafından hazırlanmış bir DVD ve broşür) sunmak ve Ermenistan Hükümeti'yle kurmayı planladıkları temasları hakkında yorumunu almak üzere Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile bir randevusu olduğunu söyledi. Barlas, Gül'ün Ocak ayında gerçekleştirdiği Washington ziyareti sırasında kendisiyle konuştuğunu açıkladı. Barlas'a göre, Cumhurbaşkanı Gül konuya sıcak baktı ve festival fikrini desteklediğini belirtti. Festival materyallerini Los Angeles'taki Ermeni derneklerine de sunmuş olan Barlas, bunları Los Angeles'taki Ermenistan Başkonsolosu'na da takdim etmeyi ümit ediyor (...)

Öyle anlaşılıyor ki Cemaat, ABD Başkonsolosluğu'ndan kendilerine referans olmalarını istiyordu. Nitekim, Washington'a geçilen kriptoda İstanbul Başkonsolosu Wiener organizasyona şöyle "olur" veriyordu:

(...) Organizatörlerin düzenlemesine soyundukları bu büyüklükteki ilk etkinlik olduğunu söylemelerine karşın, diğer taraftan benzer etkinliklerde yeterli deneyime sahip olduklarını iddia etmekteler. Tanıtım malzemeleri profesyonelce hazırlanmış ve organizatörler etkinliğin hazırlıklarına ilişkin yönelttiğimiz sorulara tatmin edici yanıtlar verdi (...)

Kısacası... Cemaat Türkiye'deki azınlıklarla, kriptonun diliyle söylersek "faydalı bir ilişki" kuruyordu. Türkiye'deki azınlık temsilcilerine nefes aldırdığı iddia edilen Cemaat, bunun karşılığını ABD'de görmek istiyordu. Bu, kimi zaman vize, kimi zaman ise siyasi destek olarak vücut buluyordu.

Ünlü atasözüyle özetlersek, kaz gelecek yerden tavuk esirgenmiyordu.

GÜLEN OKULLARI: İRAN'I ORTA ASYA'DA YENMEK

Afrika gezisine çıkan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 22 Ocak 2015'te gittiği Etiyopya'dan, Cemaat okulları için şöyle sesleniyordu: "Gittiğimiz ülkelerde devlet, hükümet başkanlarıyla gerek şahsım gerekse başbakanımız, bakanlarımız bunların konumunu anlatmak suretiyle buraların kapatılmasını ve buralarda bunların vermekte olduğu hizmeti Milli Eğitim Bakanlığımız vasıtasıyla verebileceğimizi kendilerine söylüyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı da buna yönelik çalışmalarını şu anda tamamlamak üzere."

Sahi, Erdoğan gerçekte ne olduğunu anlıyor mu?

Cemaat okullarının yerine Milli Eğitim Bakanlığı okulları açılsa bile, aynı ülkelerde ayakta durabileceklerine inanıyor mu?

Daha doğru soruyu soralım: Bu okulları aynı topraklarda yaşatırlar mı?

Cemaat okulları sadece "okul" olsa, bu soruyu sormamıza gerek kalmazdı. Ancak mesele o kadar basit değildi.

Fethullah Gülen, gazeteci Nevval Sevindi'ye 1997 yılında verdiği röportajda ABD ile ilgili görüşlerini şöyle anlatmıştı: "Amerika şu andaki konum ve gücüyle bütün dünyaya kumanda edebilir. Bütün dünyada yapılacak işler buradan idare edilebilir. Amerika hâlâ bu dünya gemisinin dümeninde oturan bir milletin adıdır. Amerika daha uzun zaman dünyanın kaderinde çok önemli rol oynayacaktır. Bu realite kabul edilmeli. Amerika göz ardı edilerek şurada burada bir iş yapılmaya kalkılmamalı. Amerikalılar istemezlerse kimseye dünyanın değişik yerlerinde hiçbir iş yaptırmazlar."[132]

Gülen, Sovyetler'in çözülüşü sonrası yeni dünya dengelerini çözmüş ve kendi tarafını seçmişti. Her zaman kendinden daha güçlü otoriteyle hareket eden Gülen, Soğuk Savaş'ta da antikomünizm saflarındaydı. Ancak yeni dünya ABD'ye ve müttefiklerine

---

132 "Amerika Dünyanın Dümeninde", Nevval Sevindi'nin Fethullah Gülen röportajı, *Yeni Yüzyıl*, 23 Temmuz 1997.

dolduracağı yeni bir boşluk bırakmıştı. Fethullah Gülen bu dengeler içerisinde açıkça ABD'nin hegemonya alanında büyüdü. Okulları hep bu topraklarda boy gösterdi. Ve evet, Gülen okulları sadece "okul" değildi. Bir elçilik binasıydı, bir misyon temsilciliğiydi, bir siyasi yapılanma merkeziydi, bir işadamları ofisiydi.

Tekrar soralım: Erdoğan'ın okulları bütün bunları yapabilir mi?

Bakın Fethullah Gülen, yıllar önce o röportajda başka ne diyordu: "Şimdi bazı gönüllü kuruluşlar dünya ile entegrasyon adına gidip dünyanın değişik yerlerinde okullar açıyorlarsa, bu itibarla, mesela Amerika ile çatıştığınız sürece bu projelerin gerçekleştirilmesi mümkün olmaz. Amerika ile iyi geçinmezseniz işinizi bozarlar. Amerika'nın bize yarım arpa kadar, sadece bizim menfaatimize desteği yoktur. Buna rağmen şurada bulunmamıza izin veriyorsa, bu bizim için bir avantajsa, bu avantajı sağlıyor demektir."[133]

Gülen'in dediği gibi ABD "sadece Gülen Cemaati'nin menfaatine" destek vermiyordu. Sebep kendi politik hedefleriydi. İşte bu nedenle ABD'nin olduğu yerlerde Cemaat okulları da büyüdü. ABD'yi kovmak isteyenler Cemaat'i de kovaladı.

FSB (Rusya Federal İç Güvenlik Teşkilatı) 2002'de, Gülen okullarında ABD Gizli Servisi ile bağlantılı Türk casusları olduğunu ileri sürmüş ve okullardaki bazı öğretmenlerin CIA ile ilişkili olduklarını söylemişti. Bu tutumunu takip eden yıllarda da devam ettirdi ve Cemaat okullarında okuyan kişilerin devlet görevlerine son verilmeye başlandı. Orta Asya'da ABD'ye sırtını dönen Rusya'yla ittifak yapan ülkeler Cemaat okullarını kapattı.

Sadece Rusya değil, İran da kendi ülkesinde Cemaat okullarına izin vermediği gibi, Irak ve Suriye'de de Cemaat okulları açılamadı. İşte ABD kriptoları Cemaat okullarının bu sınavını ortaya koyuyordu.

Zira Afganistan'dan Pakistan'a, Afrika'dan Orta Asya'ya kadar ABD'nin yeniden yapılandırma projelerinin eğitim ayağında hep bu okulların adı geçiyordu. Türk ve ABD makamları ne zaman bir araya gelse, sözü edilen bölgede bir Cemaat okulunun açılması konuşuluyordu. Bugün Cemaat okullarını kapatmayı düşünen AKP Hükümeti ise, o günlerde okulların kuruluşu için tuğlaların örülmesinde ter döktü.

Bazı örnekler verelim...

---

133 *age.*

Filistin polisi ve yargısı Türk-ABD işbirliğinin elinde

Dönemin ABD Ankara Büyükelçisi Robert Pearson'ın kaleme aldığı 8 Kasım 2002 tarihli kripto, AKP'nin ilk seçim zaferinden sadece beş gün sonra yazıldı.[134]

"Türkiye'nin 3 Kasım'da gerçekleşen parlamento seçimleri, şimdiye kadar AB üyeliğine vurgu yaparak mantıklı bir yol tutturmuş olan Ak Parti'nin ezici zaferiyle sonuçlandı," diyerek AKP'nin zaferini selamlayan ABD'li Pearson, Türkiye'ye ve Cemaat okullarına karşı Orta Asya'da oluşan şüpheyi şöyle aktarıyordu:

> (...) Türkiye'nin geçtiğimiz on yılda Orta Asya'da başlıca bir rol üstlenme arzusu vardı, ancak 1991'den sonraki girişimleri Orta Asya devletlerine Sovyetler'in "Büyük Birader" yaklaşımlarını anımsattı. Türk ekonomisinin düzenli olmayan büyümesi, Orta Asyalıların Türkiye'yle özel ilişkiler geliştirmenin ne faydası olacağını sorgulamasına yol açtı. Kimi Orta Asya devletleri de Türklerin Fethullah Gülen himayesi altında yeni okullar açmalarının, bölgeye daha militan bir İslami anlayışı sokmaya yönelik bir kama olduğu endişesini taşımaya başladılar. Sonuç olarak Türkiye, hırslarını dizginlemek durumunda kaldı. Bölgede Türk etkisinin gelişmesi büyük ölçüde Türkiye'nin iktisadi gücüne ve ılımlı bir İslami kimlik edinebilme yetisine dayanacaktır (...)

Devam edelim... 24 Ocak 2006'da dönemin Büyükelçisi Ross Wilson'ın Washington'a geçtiği kripto, Türkiye'nin Filistin'deki Erez Sanayi Bölgesi'ne yönelik anlaşmasını yorumluyor.[135] Dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün aynı ay İsrail'i ve Filistin Yönetimi'ni ziyaret etmesi, Ramallah'ta Filistin Yönetimi ile Gazze'deki Erez Sanayi Bölgesi'nin canlandırılması ve yönetilmesi sorumluluğunu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) başkanlığındaki bir Türk konsorsiyumuna bırakan anlaşmayı imzalaması, kriptoda ayrıntısıyla ele alınıyordu.

"Türkiye daha sonra Dünya Bankası'nın desteğini almaya ve olası Amerikalı, Avrupalı ve Türk yatırımcıların ilgisini çekmeye çalışacak" ifadelerinin kullanıldığı kriptoda, "Gül'ün Gazze ziyaretinin yaklaşan Filistin Yönetimi seçimleri öncesinde Filistin'deki

---

134 http://wikileaks.org/cable/2002/11/02ANKARA8110.html.
135 http://wikileaks.org/cable/2006/01/06ANKARA264.html.

ılımlılığı destekleme amacı taşıdığı belirtiliyor," denilerek, ziyaretin Hamas'a karşı olduğuna atıfta bulunuluyordu. Zira kriptonun yazıldığı tarihten bir gün sonra Hamas, Filistin seçimlerini kazanmış ve Filistin sorununda yeni bir süreci başlatmıştı.

Sözü edilen kriptoda Filistin'de ılımlılığı desteklemek için Türkiye'nin yapacakları arasında, dönemin Filistin Ekonomik ve Sosyal İşbirliği Koordinatörü Vehbi Dinçerler'in ağzından sayılanlardan biri de Cemaat'i ilgilendiriyordu:

> (...) ABD'de ikâmet eden İslami din adamı Fethullah Gülen'le bağlantılı özel bir Türk firması Filistin Yönetimi sınırları içerisinde Arapça, Türkçe ve İngilizce eğitim verecek bir okul açma arayışında (...)

Filistin'de yapılacaklar arasında bir ayrıntı daha vardı:

> (...) Ayrıca Filistin polisinin, yargı ve seçim kurulu yetkililerinin eğitimi için Türkiye'de verilen eğitimler genişletilecek. Dinçerler, Türk hükümetinin bu alanlarda ABD ile ortaklığa açık olduğunu söyledi (...)

Öyle görülüyor ki, Filistin polisi ve yargısının Türk-ABD işbirliğiyle yapılandırılması planlanıyordu.

Cemaat'ten ABD'ye: Okullar İran'a karşı

Yine Büyükelçi Wilson'ın 19 Haziran 2006 tarihinde yazdığı kripto "Dışişleri Müsteşarı Boucher Orta Asya ve Afganistan Konusunda Türkiye'yle Görüş Alışverişinde Bulunuyor" başlığını taşıyordu.[136]

ABD'li diplomat Wilson'ın ifadelerinden Türk-Amerikan ilişkilerinde yeni bir mekanizmanın kurulduğu anlaşılıyor:

> (...) Dışişleri Bakanı Rice'ın Nisan ayında Dışişleri Bakanı Gül'e, ABD ve Türkiye arasındaki yeni stratejik diyaloğun bir parçası olarak uzman danışmalarına başlanmasına söz vermesinin ardından, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Richard Boucher 14 Haziran'da Türk yetkililerle Orta Asya ve Afganistan başlıklarında mülahazalarda bulundu (...)

---

136 http://wikileaks.org/cable/2006/06/06ANKARA3617.html.

Müsteşar Boucher Türk-ABD ortaklığıyla bölgede yapılacakları sayarken, sıra eğitime gelince Cemaat okulları da masaya yatırılıyor:

> (...) Boucher'in eğitimin önemine dair düşüncesine katılan Reşit Uman,[137] halen modern ve kaliteli bir eğitim sunmaya devam eden vakıflara bağlı olan ve yerel seçkinlerce arananlar da dahil (açıkça Fethullah Gülen'in İslami okullarına yapılan bir gönderme), bölgedeki Türk okullarının süregelen önemine işaret etti. Uman, Türkiye'nin bölgeye hatırı sayılır eğitim ve burs imkânları sunduğunu söyledi (...)

Bölgede "eğitim şart" diyen ABD diplomasisine, Türkiye bu konuda "işin ehli" olan Cemaat okullarını önemli bir enstrüman olarak sunuyordu.

15 Mart 2007'deki ABD kriptosunda gündem bu kez doğrudan doğruya Orta Asya ve Cemaat okullarıydı. ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah K. Jones'un kaleme aldığı kriptonun başlığı "ABD Dışişleri Bakanlığı Orta Asya'dan Sorumlu Yardımcısı Feigenbaum ve Deutsch İstanbul'da: Orta Asya'da Ticaret ve Gülen Okulları"[138] olacaktı.

ABD Dışişleri Bakanlığı Orta Asya'dan Sorumlu Yardımcısı Evan Feigenbaum ve üst düzey danışman Robert Deutsch İstanbul'daydı. 27 Şubat 2007'de işadamları ve sivil toplum örgütleriyle, Orta Asya konusunda, özeldeyse Türkmenistan odaklı toplantılar düzenlemişlerdi.

Görüştükleri isimler arasında işadamı Ahmet Çalık da vardı, Cemaat'in kurumlarından Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı yöneticileri de. Cemaat'in vakfı adına ABD'li diplomatlarla görüşen isimlerin öncülüğünü Harun Tokak yapıyordu. Tokak, Cemaat okullarının amaçları konusunda oldukça açık konuşuyor ve söyledikleri ABD kriptolarına yansıyordu:

> (...) Orta Asya'da eğitimdeki gelişmeleri incelemek üzere Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı ile yaptığımız bir toplantıda, vakıf başkanı Harun Tokak ve vakıftaki meslektaşları, Fethullah Gülen'in SSCB'nin hemen sonrasında Orta Asya ülkelerinde okullar açma

137 Dönemin Rusya ve Kafkasya İkili Siyasi İşler Genel Müdürü.
138 http://wikileaks.org/cable/2007/03/07ISTANBUL209.html.

> vizyonuna açıkça güvendiklerini söyledi. Bunun nedeni açıktı: İran'ın öne sürdüğü sert İslam versiyonundan ziyade, Türk usulü "İslam'ın gülen yüzü" ile İranlıları Orta Asya'da yenmek. Komünizmin yıkılmasından sonra, Gülen, Orta Asyalıların yeniden dine döneceğini öngörmüştü. Türkiye'nin İslam markasını yaymak için iki yol belirlemişti: Ticari anlaşmalar ve eğitim. Gülen, 1985'ten bu yana faal olan Gülen okullarıyla eğitime odaklandı (...)

Cemaat'in kiritik isimlerinden Tokak, açıkça Sovyetler Birliği'nin yıkılması sonrası okulların Orta Asya'da İran'a karşı faaliyet yürüttüğünü söylüyor ve bunu Amerikalı diplomatlara deklare ediyordu.

Cezbedici bir proje olduğu açık. Bir dönem *Yeni Şafak*'ta yazar olan ve Cemaat'in Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın da yöneticiliğini yapan Tokak'ın, bu sıralar Cemaat'in "Kimse Yok mu Derneği"nin Kudüs Temsilcisi olduğunu hatırlatalım.

Harun Tokak, Cemaat okullarının eğitim sistemini ayrıntılarıyla anlatırken, okulların bulundukları ülkelerin elitleriyle kurduğu ilişkiyi ise, "Bu sicil, söz konusu ülkelerde, siyasi elitler de dahil olmak üzere, üst kademe ailelerden öğrencileri cezbetmeye başladı," diye özetliyordu.

Tokak, okulların öğrencileri nasıl etkilediğine ilişkin ise şunları anlatıyordu:

> (...) Tokak, Gülen okullarındaki öğretmenlerin sadece disiplinli olmadığını, aynı zamanda, her şeyden önemlisi, hepsinin "manevi" rol modelleri olduğunu söyledi. Öğretmenler, ders dışında da öğrencilerle vakit geçiriyor ve düzenli olarak öğrencilerin ailelerini evlerinde ziyaret ediyor. Müfredatta mezhebi dersler yok, ancak kadrolar, örnek olarak Gülenci İslam'ı öğretiyor (veya öğrencileri bu yönde etkiliyor). Tokak, Gülenciler'in, fikirlerini resmi "vaazlarla" değil, iyi örnekler ve yaşam tarzı üzerinden yaydığını söyledi. Okullar yerel toplulukta hangi müfredat gerekiyorsa onu kullanıyor, ancak matematik ve fen bilimleri için kendi ders kitaplarını basıyor, bunu da, daha düşük matbaa fiyatlarından faydalanmak için genellikle yerel olarak bastırıyor (...)

Abdullah Gül'ün genelgesi

Gizli ABD kriptolarında Cemaat okullarını incelemeye devam edelim.

16 Ocak 2008 tarihinde dönemin Büyükelçisi Ross Wilson "Türkiye Orta Asya'da Kalpleri Kazanmak İçin Yeni Tekliflerde Bulunuyor" başlıklı kriptoyu Washington'a geçiyor.[139]

ABD'li diplomat Wilson, AKP döneminde Orta Asya politikasının değişimine ilişkin "Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, ziyaret diplomasisi aracılığıyla Türkiye-Orta Asya ilişkilerini güçlendirmek niyetindeki Türk hükümetinin yenilenmiş çabalarına öncülük ediyor. Türkiye'nin daha önceki, Sovyetler sonrası dönemdeki yaklaşımının tersine, Türkler Orta Asya'yı hamilik edecekleri bir bölge olarak değil, bir ortak olarak görüyor ve geniş bir siyasi ve ekonomik işbirliği teklifinde bulunuyorlar," tespitini yaptıktan sonra, "Türkler ve Orta Asyalılar arasındaki kültürel ve dilsel farklılıklara hassas yaklaşan Türk hükümeti, yine de 'Türklüğün' kendilerine stratejik bir avantaj ve bölgedeki ilişkileri geliştirmek için bir zemin sağladığına inanıyor," ifadelerini kullanıyor.

ABD'li diplomatlar bu konuda doğru bir isimle, Sedat Laçiner'le görüşüyorlar. Laçiner, Gül dönemi rektörü olması ve Gül'le yakınlığının yanısıra, "Bir insanın Şii olması Hıristiyan olmasından kötü," sözleriyle siyasi öfkesinin adresinin neresi olduğunu gösteren bir isim. Gelelim Sedat Laçiner'in, ABD'li diplomatlara söylediklerine...

Dönemin USAK (Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu) Başkanı Laçiner'in Cemaat okullarına dair sözleri kriptoya şöyle yansıyor:

> (...) Laçiner'e göre Orta Asya genelinde –ve artık dünyanın başka bölgelerinde de– faaliyet gösteren Fethullah Gülen okullarının geniş ağı da Türkiye-Orta Asya ilişkilerinin derinleşmesini sağlıyor. Laçiner, okulların laik bir eğitim verdiğini vurgularken, Türkçe bir iklim sunduklarını ve "Anadolu'nun İslam anlayışının" taşınmasına yardımcı olduklarını söyledi. Laçiner'e göre İslam, Orta Asyalı kimliğinin önemli bir bileşeni. Kendisi bize İslam'ın Türkiye'ye Orta Asya'dan geldiğini hatırlattı. Türk İslamı'nı etkileyen belli başlı İslami düşünce akımları Orta Asya kökenliydi,

139 http://wikileaks.org/cable/2008/01/08ANKARA89.html.

> Türkler ve Orta Asyalıların dini pratiklerinde güçlü benzerlikler bulunuyor. Laçiner'e bakılırsa bu durum alternatif, ılımlı bir İslam anlayışının İslam dünyasının geniş bir kesiminde yayılması için önemli bir fırsat sunuyor (...)

Laçiner'in İslam ve Türk İslamı'nın kökenleri üzerine söylediklerine itiraz edenler çıkacaktır, ancak Gülen okulları övgüsünü not ederek devam edelim.

Gülen okulları ABD kriptolarına bir kez de AKP'nin kapatma davasında giriyor.

7 Mayıs 2008'de Büyükelçi Ross Wilson imzalı AKP'nin kapatılmaya karşı verdiği ön savunmayı konu alan kripto, "AKP'nin Ön Savunması Başsavcıyı ve Siyasileşmiş İddianameyi Hedef Alıyor" başlığını taşıyor.[140]

Kriptoda ABD misyonu, AKP'nin kapatılmasına karşı olduğunu bir kez daha net bir şekilde ortaya koyarken, "Yasal Tuhaflık" diye tanımladığı bölümde şu ifadeleri kullanıyor:

> (...) Cumhurbaşkanı Gül'ün kapatma davasına dahil edilmesi açık bir biçimde anayasaya aykırı. Savunma makamı, Gül hakkındaki Fethullah Gülen okullarına yapılan yardımlara ilişkin bir Dışişleri Bakanlığı genelgesini onayladığına ilişkin suçlamayı, AKP'den önce, cumhurbaşkanlarının, başbakanların, bakanların hatta bir hava kuvvetleri generalinin de Gülen okullarını ziyaret ettikleri ve övdüklerini belirterek çürütüyor (...)

Kriptoda sözü edilen genelge AKP iktidarının ilk yılında dönemin dışişleri bakanı Abdullah Gül tarafından yayımlanmıştı. Gül, 16 Nisan 2003'te büyükelçiliklere gönderdiği genelgeyle Gülen Cemaati okullarıyla temas ve işbirliğinde bulunulmasını istemişti. Genelgede Cemaat okullarının Türkiye Cumhuriyeti kurumu olarak tanıtılması istenmiş, okulları ziyaret edecek olan resmi heyetlere refakat edilmesi talimatı verilmişti.

O dönem başbakan olan Tayyip Erdoğan da, "Teröre bulaşmadıktan, bir fiili eylemin içerisinde olmadıktan sonra ülke hassasiyetlerini koruyan derneklerle, vakıflarla niçin bizim büyükelçiliklerimiz iletişim içinde olmasın?" diyerek genelgeye destek vermişti.

---

140 http://wikileaks.org/cable/2008/05/08ANKARA885.html

Çarpıcı olan nokta: AKP'nin kapatılma davasına giren genelge, davayla iptal edilmedi. AKP tıpkı Türkiye'de olduğu gibi, yurtdışında da Cemaat'e "ne istediyse verdi."

Ancak ne zaman ki AKP-Cemaat savaşı başladı, genelge iptal edildi.[141]

Nijerya kriptolarında Gülen okulları

Gülen okullarıyla ilgili bilgiler, dünyanın her yerindeki ABD kriptolarında yer almaya devam ediyordu.

Örneğin... 3 Haziran 2008 tarihinde Nijerya'nın başkenti Abuja Büyükelçiliği'nden Washington'a geçilen, Büyükelçi Robin R. Sanders imzalı kriptoda "Nijerya'daki Türk Okulları 10. yıllarını kutluyor" başlığıyla okulların öneminden bahsediliyor.[142]

ABD'li diplomatlar hemen hemen her kriptoda bu okulların öğretmenlerinin Türk olmasına rağmen eğitim dilinin İngilizce olmasının altını çiziyorlardı:

> (...) Öğretmenlerin tamamı Türk olsa da eğitim dili tüm derslerde İngilizce. Bu seçkin okullardan mezun olan öğrenciler Türk üniversitelerinde indirimli ücretlerle yüksek öğrenime devam edebiliyorlar. 80 ülkeye yayılmış küresel okullar ağının bir parçası olan Nijerya Uluslararası Türk Okulu'nun ideolojik mimarı, Türkiye'de din üzerindeki hükümet kısıtlamalarını eleştirdiği için ABD'ye sürülen İslami din adamı Fethullah Gülen. Yüksek kayıt ücretlerine ek olarak, bu okulların gelirleri Türk işadamlarından gelen bağışlardan oluşuyor (...)

Kazakistan istihbaratının tavır değişikliği

25 Temmuz 2008'de Washington'a geçilen bir kripto ise, Türkiye'deki ABD Büyükelçiliği'nin, Ankara'daki Cemaat okulu Samanyolu Lisesi çalışanlarıyla bir araya gelmesini konu alıyordu.[143] "Gülen Okulları: Ya Her Yerde Ya Hiçbir Yerde" başlığıyla verilen kriptoyu Büyükelçi Ross Wilson kaleme almıştı.[144]

Diplomat Wilson'un Washington'a geçtiği kriptoda şu satırlara dikkat edildiğinde, okullara bakış açısı az çok anlaşılabilirdi:

---

141 "Cemaat genelgesine iptal", Duygu Güvenç, *Cumhuriyet*, 18 Mayıs 2014.
142 http://wikileaks.org/cable/2008/06/08ABUJA1023.html.
143 http://wikileaks.org/cable/2008/07/08ANKARA1331.html.
144 http://wikileaks.org/cable/2008/07/08ANKARA1331.html.

(...) Ankara'daki önde gelen bir matematik ve fen lisesinin öğrenci ve öğretmenlerine bakılırsa Gülenciler'in idaresindeki Türk okulları, Türkiye'de veya dünyanın başka bir yerinde olmalarına bakmaksızın aynı insani felsefeden ilham alıyorlar. Öğretmenler bu okulların söz konusu ülkenin eğitim sistemine bağlı olması gerektiğinin altını çizerken, öğrenciler de okullarındaki öğretmenlerin daima kendilerine ve ailelerine zaman ayırdıklarını vurguladı. Gerek öğrenciler, gerekse de öğretmenler için yurtdışında okuma ve çalışma fırsatı en çekici etken. Türkiye'nin belli başlı üniversitelerine ev sahipliği yapan şehirlerde, kampüslerdeki Gülen Cemaati, Fethullah Gülen'in insani "hareketinin" ilerlemesinin merkezinde duran yeni öğretmen istihdamının kilit unsuru. Okullar halihazırda Türkiye'de iyiden iyiye oturmuş, büyüme hedefinde artık ülkenin doğusu bulunuyor. Yurtdışındaki okullar Afrika, Orta Asya ve Balkanlar'da yoğunlaşmış bulunuyor ancak ABD ve başka ülkelerde de onlara rastlamak mümkün. Gülenciler süreklileşmiş bir büyümeyi hedefliyorlar. Gülen'e göre insanlığa açılmak için her yerde olmak gerekiyor (...)

ABD Büyükelçisi Wilson tanıştığı iki öğretmenle konuşmasını ise şöyle aktarıyordu:

(...) Tanıştığımız Samanyolu Lisesi öğretmenlerinden Mehmet ve Servet, Türkiye'ye dönmeden önce sırasıyla Ukrayna ve Vietnam'da öğretmenlik yapmışlar. Okullarının ev sahibi ülkenin eğitim sistemine harfiyen uyduğunu vurguluyorlar. Pek çok ders İngilizce veya ülkenin kendi dilinde veriliyor; Türk tarihi ve din dersleri yurtdışında verilmiyor ve Türkçe kimi ülkelerde yalnızca seçmeli ders olarak sunuluyor. Kırgızistan ve Ukrayna'daki okulların fotoğraflarını karıştırırken, –öğretmenlerin tamamının erkek olduğu Samanyolu Lisesi'ndekinin aksine– pek çok öğretmenin yerli ve kadın-erkek karışık olduğunu fark ettik. Mehmet ve Servet de öğretmenlerin çoğunun söz konusu ülkelerin vatandaşı olduğunu ve Fethullah Gülen taraftarı olmadığını belirtti. Söylediklerine bakılırsa, ortak paydaları insanlık sevgisiymiş (...)

Her iki öğretmenin de Büyükelçi Wilson'ı oldukça hoşnut eden sözleri kriptoya şöyle yansıyor:

(...) Servet, eski Sovyet cumhuriyetlerinde Türklerin, Türkiye'yi Batı'nın bir parçası olarak küçümseyen ve Türk kültürünü tehlikeli gören Sovyet mirasının neden olduğu önyargılarla karşılaşmaya devam ettiğini, ancak husumetin azalmakta olduğunu belirtti. Mehmet, Kazakistan'daki istihbarat yetkililerinin, ilk açıldığında Türk okulunun dışına otomobillerini nasıl her gün park ettikleri, ama daha sonra çocuklarını bu okula kayıt yaptırdıkları konusunda şaka yaptı (...)

Hakan Fidan'ın yardımları

Cemaat, ABD'li diplomat Wilson'la bazı öğrencilerini de tanıştırıyor. Salum ve Bedar ismindeki öğrenciler yurtdışındaki Gülen okullarından gelip Türkiye'de üniversite okuyorlar. Devamını kriptodan okuyalım ve Cemaat'in örgütlenme yöntemlerinden birinin satırlara nasıl döküldüğünü görelim:

(...) Anadolu'dan veya yurtdışından gelen üniversite öğrencileri, İstanbul, Ankara ve diğer büyük kentlerdeki üniversitelere kaydolduklarında genellikle barınma ihtiyacıyla karşı karşıya kalıyorlar. Bu şehirlerdeki kampuslerde Gülen Cemaati bulunuyor. Samanyolu Lisesi öğretmenlerine göre bu cemaatlerle kalan öğrenciler nihayetinde cemaatin birer "üyesi" oluyor, "eğitim bölümüne katılıyor" ve yurtdışında öğretmenlik yapmaya gidiyorlar (...)

Öğretmen Servet, ABD Büyükelçisi Wilson'a Türkiye'de 300 okullarının bulunduğunu, okulların yıllık ücretlerinin on bin dolar olduğunu ve Türkiye'nin doğusuna doğru büyüdüklerini aktarıyordu.

Araya girersek... Kriptonun tarihinin 2008 olduğunu unutmadan, o günlerde sadece Türkiye'de 300 Cemaat okulunun olduğunu vurgulayalım. İddiaya göre, bugün dünya üzerindeki 160 ülkede ise iki binden fazla Gülen okulu var.

Kriptodan devam edersek...

Büyükelçi'yle görüşen öğretmen, amaçlarını "her yerde olmak" diye açıklıyor. Ve fakat Wilson'ın da dikkatini, okulların Doğu Anadolu'daki azlığı çekiyor:

(...) Konya, Antalya ve İstanbul gibi ticaret merkezlerinde sayısız okul varken, Van'da yalnızca bir tane bulunuyor. Öğretmenler gururla artık Türkiye'nin her ilinde bir Gülen okulu olduğunu belirtiyorlar (...)

Öğretmen Servet neden öğretmenlik yaptığını da "başöğretmeni" Gülen'e dayanarak aktarıyor: "Servet öğretmenlik yapmanın, Gülen'in takipçilerinin iyi örnekler teşkil etmesini ve onun felsefesini uygulamasını mümkün kılan, 'insanlığı merkezine koyan bir etkinlik' olduğunu ekledi."

Cemaat'in okullara devlet desteği konusundaki şikâyetlerinin o günden başladığı da anlaşılıyor. Demek ki Abdullah Gül'ün genelgesi yetersiz kalmış. Öğretmenlerin ABD'li Wilson'a şikâyetini okuyalım:

> (...) Öğretmenler yurtdışındaki okullarla, bu ülkelerdeki Türk büyükelçilikleri veya Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) gibi Türk Hükümeti'ne bağlı diğer kurumlar arasında resmi bağların eksikliğinden bahsettiler. Türk başkonsoloslar genelde okul ve mezuniyet törenlerine katılım gösterseler de, ilişkilerin boyutu bununla sınırlı kalıyor. Aslına bakılırsa, Afganistan gibi Gülenci okulların faaliyet gösterdiği ülkelerin birçoğunda Türk Milli Eğitimi'nin de yönettiği resmi bir Türk devlet okulu bulunuyor. Mehmet, geçen yıl ilk defaya mahsus olmak üzere, tüm dünyadan Türkçe öğrenen öğrencileri Türkiye'ye getiren altı yıllık "Türkçe Olimpiyatları"nı TİKA ile ortaklaşa düzenlediklerini belirtti. Bu durum, Türk Hükümeti'nin, başlıca hedeflerinden biri olmasa da, söz konusu okulların Türk kültürünün yaygınlaştırılmasına yardım etme kapasitesinin farkına vardığını gösteriyor (...)

Bir parantez açalım... Samanyolu Lisesi öğretmeni Mehmet'in ABD Büyükelçisi Wilson'a aktardığı Türkçe Olimpiyatları hatırlatması çarpıcı.

Zira... Kriptoda bahsedildiği gibi, Cemaat'in en önemli organizasyonlarından Türkçe Olimpiyatları'nın 2007 yılındaki tertip heyetinde, TİKA Başkanı da yer almıştı.

Peki, kimdi TİKA'nın o dönemki başkanı? Hakan Fidan!

Kriptodaki şikâyete dönersek...

Büyükelçi Wilson'ın, Cemaat'in şikâyetlerinin ardından parantez içinde düştüğü, "Türk Hükümeti başka ülkelere verdiği desteğin arttığını gösterirken, 'Türk sivil toplum okulları' örtmecesini kullanarak, dolaylı biçimde Gülenci okullara referans verecektir," notu dikkat çekiyor. Not, AKP'nin elini, bir nebze de

olsa Türkiye'deki laiklerin tuttuğunun görüldüğüne işaret ediyordu.

Barzani ve Talabani'nin torunları Cemaat okullarında

Durumun bir istisnası da var: Kuzey Irak.

Bu istisnanın sebebinin, askerin de Hükümet'in de Cemaat'in de zaman içinde Barzani ve Talabani'yi PKK'ya tercih eden tutumu olduğunu düşünebiliriz.

Büyükelçi Wilson şöyle aktarıyor:

> (...) Mehmet'e göre yurtdışındaki bu okulların resmi olmayan doğasına bir istisna Kuzey Irak'ta yaşanıyor. Burada, Türk hükümeti Gülen okullarıyla daha yakın bir ilişki geliştirmeyi denemiş. Mehmet, Barzani ve Talabani'nin tüm torunlarının, Arap, Türkmen ve diğer Kürt öğrencilerle birlikte, Gülen okullarına gittiğini söyledi (...)

Evet, kriptoya göre Barzani ve Talabani'nin torunları Gülen okullarında okuyordu.

Kuzey Irak'ta Cemaat okulunun açılmasının perde arkasına dair Fethullah Gülen'in de çarpıcı açıklamaları olacaktı:

"Kuzey Irak'ta Etrak (Türkler) olduğu için orada Türkler için de bir okul açalım dedik... Bu mevzuda devletin mülahazaları nedir, sonra değişik yorumlara sebebiyet verilmesin diye Sayın Cumhurbaşkanı'na sordurdum bu meseleyi. Dedim burada böyle bir şey yapmazsak başkaları yapar bunu... O insanların içine Amerikalı ve başka ülke ajanları sokuluyor, o millet birbirine düşürülüyor. Biz oraya gidersek denge oluruz... Kuzey Irak bizim komşumuzdur. Problem olmaması için bizim oraya girmemiz lazım. Kendi kültürümüzle, kendi anlayışımızla girmemiz lazım. Geleceğe ikisi birbirine yabancı dünyalar olarak gitmeyelim. Onlar bizi tanısın, biz onları tanıyalım. Sayın Cumhurbaşkanı... siz okul açabilirsiniz demişti. Biz de Erbil'de bir okul açtık. Onlar ikincisini teklif ettiler, açın dediler. Ne Barzani'den ne Talabani'den ciddi bir itiraz da gelmedi. Ama İran o konuda fırsat vermedi bize."[145]

Kriptoda geçen ve Fethullah Gülen'in de bahsettiği Erbil'deki

---

145 Prof. Dr. Doğu Ergil, *100 soruda Fethullah Gülen ve Hareketi*, Timaş Yayınları, İstanbul, 2010, s. 339.

ilk Cemaat okulu, 14 Aralık 1994'te eğitim hayatına başladı. Gülen'in açıklamasından anlıyoruz ki, dönemin cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in "oluruyla", Cemaat Kuzey Irak çıkarmasını yapmıştı. Bugüne gelindiğinde ise, sadece Kuzey Irak'ta 18 Cemaat okulu olduğunu biliyoruz.

Kriptoya dönersek, öğretmen Mehmet, Cemaat'i "bir siyasi hareket değil, bir yaşam biçimi" diye tarif ederken, "Gülen hareketinin felsefesinin radikalizm veya köktendincilikle ters düştüğü" açıklamasıyla Büyükelçi Wilson'ı cezbediyor:

> (...) Örneğin hareketin Suriye ve İran'da okul açmasına, bu ülkelerin yönetimleri tarafından izin verilmiyor. Hareketin insani yanını vurgularken, Gülen'in takipçilerinin dini öğretiyi vaaz etmediklerini, kendi yaşam biçimleri üzerinden bir örnek oluşturmaya çalıştıklarını söyledi (...)

AKP kapatılabilir ama...

Ve hemen ardından, ABD'li diplomat Wilson Türkiye'de yapılan kapatılma tartışmalarına da kaynak oluşturabilecek şu notu kriptoya düşüyor:

> (...) Okullarla ilgili şüphelere cevaben Gülen, eğitime devam edildiği sürece, devletin okulların finansmanını devralmasına ve/veya (kendi hareketinin) eğitim faaliyetlerini doğrudan üstlenmesine karşı çıkmayacağını söylemiş (...)

2008 yılı... Türkiye'de Cumhuriyet tartışması dorukta. AKP'nin kapatılıp kapatılmayacağı konuşuluyor. Öğretmen Servet ise umutlu, "Bir siyasi parti (örneğin AKP) kapatılabilir, ama ekonomik büyümeyi takip eden daha güzel günler ufukta," diyor. Kuşkusuz bu umut, Cemaat'in geleceğinin AKP'nin geleceğinden ayrı olduğunun farkındalığını da yansıtıyor. Öğretmen Mehmet ise AKP'yi Büyükelçi Wilson'a şöyle eleştiriyor: "Eğer AB süreci aktif olarak devam etseydi Türkiye bunu daha erken kazanırdı, diyor. Hükümet, AB sürecini yavaşlattı; eğer yavaşlatmasaydı, Türkiye bugün yüz yüze olduğu sorunları yaşamayacaktı, yorumunda bulunuyor Mehmet."

Her iki öğretmenin Büyükelçi Wilson'ın gözüne girdiği bir başka ortak özellik, kriptoya şöyle yansıyordu:

(...) Her iki öğretmen de Amerikan siyasi sistemine belli bir hayranlıkla yaklaşıyor. Hangi parti seçilirse seçilsin, ülkenin ilke ve değerlerini konusunda ABD'de temel bir uzlaşı olduğunun farkındalar (...)

"Sadece tek bir kitap okuyana güvenme"

ABD'li diplomat Wilson, övgülerle dolu uzun bir bölümden sonra okullara ilişkin şüpheleri de kriptoya aktarıyor:

> (...) Söz konusu okulların veya bu okulların öncülüğünü yürüten Gülen hareketinin Türkiye'nin demokratik laik düzenine bir tehdit oluşturduğunu söylemek zor. Ancak hareketin dışındaki Türkler arasında, hatta laikliğe karşı bir önyargısı olanlar arasında bile derinden derine bir şüphe var. Yakın zamanda konuştuğumuz, Orta Asya'daki Gülen okullarının çalışmalarına aşina olan Uygur kökenli bir Ankara Üniversitesi profesörü, eski bir Çin atasözünü hatırlatıyor: "Sadece tek bir kitap okuyan adama güvenme." Gülen okullarının öğrencilerinin, özellikle de evlerinden uzakta yatılı olanların, okudukları ve izledikleri şeyler sıkı sıkıya kontrol ediliyor, dedi. Oğlunu Gülen okuluna gönderen bir meslektaşını anımsattı. Arkadaşının oğlu fizik alanında oldukça sivrilmiş ama artık, babasının akşamları rakı içmesini (Türkler için ulusal bir eğlence) eleştirmeye başlamış. Babası da oğlunu kaybettiğinden yakınıyormuş. Profesöre göre Gülen ve Humeyni arasında kurulan benzerlikler yanlış. Gülenciler, Türkiye'deki laik düzeni bir çırpıda ve sarsıcı biçimde değiştirmeyi hedeflemiyorlar, onlar toplumu içeriden dönüştürme peşindeler (...)

Laik olmayanların bile Gülen'e ilişkin önyargıları ve toplumu içeriden dönüştürme niyeti, sanırız bugün daha geniş bir kesim tarafından paylaşılıyor.

Cemaat'i eleştiren Türk büyükelçi ve sonu

Türkiye'den biraz uzaklaşıp, dünyaya dönersek...

10 Eylül 2008'de Kırgızistan'ın başkenti Bişkek Büyükelçiliği'nden Washington'a geçilen kriptonun gündeminde de Gülen okulları vardı.[146] ABD'nin Bişkek Büyükelçisi Tatiana C. Gfoeller'in 8 Eylül tarihinde Türk mevkidaşı Serpil Alpman'la

---

146 http://wikileaks.org/cable/2008/09/08BISHKEK911.html.

tanışma toplantısının notları kriptonun içeriğini oluşturuyor. Bu kriptodan, Türk büyükelçilerin Abdullah Gül'ün genelgesine rağmen Gülen okullarına neden mesafeli oldukları anlaşılıyor. ABD'li diplomat Gfoeller, durumu şöyle not ediyor:

> (...) Alpman, Kırgızistan'daki Fethullah Gülen destekli liselerin artan bilinirliğinden duyduğu endişeyi belirtti (Büyükelçi, Gülen'in geçmişte yoğun dini görüşleri nedeniyle Türk Hükümeti'yle ters düşmüş, mütedeyyin bir Türk olduğunu sözlerine ekledi). Alpman bu özel liselerin popülaritesinin giderek arttığını, zira eğitim dilinin İngilizce olduğunu, ancak söz konusu okullarda verilen aşırı muhafazakâr mesajların Kırgız gençliği üzerinde olumsuz bir etkisi olabileceğini söyledi (...)

Eee...

ABD'ye Gülen Cemaati'ni şikâyet eden Büyükelçi Serpil Alpman'ı orada tutarlar mı?

Alpman gibi büyükelçilerin tutumuyla, AKP'nin politikaları arasında açık bir fark vardı. AKP-Cemaat evliliği bu uyuşmazlığı kaldıramazdı.

Gereği yapıldı! Türkiye'nin Orta Asya'ya göndermiş olduğu ilk kadın Büyükelçi Alpman, bu kriptodan bir yıl sonra görevden alındı ve merkeze çekildi.

Yerine Nejat Akçal Bişkek Büyükelçisi olarak atandı.

Atanır atanmaz da... Kırgızistan'da göreve başladığı gün Cemaat'in yayın organı Cihan Haber Ajansı'na konuştu ve Cemaat okullarına övgüler dizdi: "Büyükelçi, Sebat Eğitim Kurumları şemsiyesi altında tüm Kırgız elinin en ücra köşelerine kadar eğitim imkânlarını yaymış bulunan gönüllü Türk vakıf okullarının da son derece önemli bir işlevi ifa ettiğini belirtti."[147]

Babacan'ın ziyaretleri ve etkilenmesi

5 Kasım 2008'de Ross Wilson imzalı belge, Dışişleri Bakanı Babacan'ın 26-27 Ekim tarihlerinde Kabil, Vardak ve Afganistan'ın kuzeyini kapsayan ziyaretine ilişkin ayrıntıları ele alıyor.[148]

"Türkler imar ve eğitim projelerinde ilerleme kaydetmek için bastırıyorlar, ancak gerek yerel gerekse de Kabil'deki ulusal

---

147 http://biskek.be.mfa.gov.tr/ShowAnnouncement.aspx?ID=116741.
148 http://wikileaks.org/cable/2008/11/08ANKARA1917.html.

yetkililerden kaynaklanan engellerle karşılaşıyorlar," diyen Büyükelçi Wilson, Babacan'ın Afganistan programına ilişkin şu ayrıntıları not ediyordu:

> (...) Babacan, Cüzcan eyaletinde biri Şebergan'da TİKA tarafından yapılan ve Afganistan Eğitim Bakanlığı'na devredilen, diğeri –Akça'da bir kız okulu– Türk-Afgan kökenli bir yurttaş ve Fethullah Gülen tarafından ortaklaşa yaptırılan iki okulda törenlere katıldı. (NOT: Gülen, takipçilerinin Türkiye ve Afganistan, Pakistan ve Hindistan dahil olmak üzere yurtdışında yaygın bir eğitim ağı kurduğu, dinlerarası diyaloğu teşvik eden Türk kökenli İslami bir liderdir. Notun Sonu.) Babacan ayrıca Mezar-ı Şerif'te Gülenciler'in erkek öğrenciler için açtığı bir okulu daha ziyaret etti. Hızlan'ın[149] hatırlattığı gibi; Gülenciler laik Türkiye'de tartışmalı olabilirler ama Hızlan, özellikle Akça'nın ücra bölgesinde genç kızlara eğitim vermek için gönüllü olan on Türk kadınını örnek göstererek adanmışlıklarını takdir ettiğini belirtiyor. Hızlan'a göre, kız öğrenciler İngilizce ve Türkçe'nin yanı sıra, Dari dilinde de yüksek nitelikli bir eğitim alıyor. Söylenene göre; Babacan öğrencilerin Türkçe bilgisinden ve kendisi ile eşine gösterdikleri yakınlıktan etkilendi (...)

Bir kez daha görülüyor ki, AKP hükümeti yurtdışında Gülen'in okullarını açıyor, destekliyor ve kutsuyor. Bugün ise kapatılması için çalışıyor.

5 Mart 2009 tarihli kripto yine Afganistan'la ilgili. "Afganistan Büyükelçisi Afganistan'da Daha Fazla Türk Varlığı İçin Ricacı Oluyor" başlıklı kriptoyu James Jeffrey kaleme almış.[150]

Büyükelçiler arası Cemaat sohbeti

ABD Ankara Büyükelçisi Jeffrey, Afganistan'ın Ankara Büyükelçisi Mesud Halili'yle görüşmesini şöyle not ediyor:

> (...) Ankara'daki Afganistan Büyükelçisi, Müslüman bir ülke olarak Türkiye'nin Afganistan'a diğer NATO üyelerinden daha etkin ve yerel halkça kabul edilebilir bir destek sunacağına

149 Dönemin, Dışişleri Bakanlığı Güney Asya Ülkeleri ile İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Babür Hızlan.

150 http://wikileaks.org/cable/2009/03/09ANKARA349.html.

inanıyor. Askeri personel ve polis eğitimi, eğitim, imar, dini mesajlar verebilmesi Türkiye'nin görece güçlü olduğu başlıklar. Afganistan Büyükelçisi, ABD ve kendi ülkesinin, Türkiye'nin bu alanlardaki desteğini artırmak için birlikte çalışması gerektiğini düşünüyor (...)

Konu Türkiye'nin eğitim desteğine gelince, Afganistan Büyükelçisi ABD'lilere hem Milli Eğitim okullarını hem Gülen okullarını şöyle övüyordu:

> (...) Şu an için Türk üniversitelerinde 800 Afgan öğrenci eğitim görüyor, bu sayı yılda 5000'in üzerine çıkmalı. Türkiye ayrıca ilk ve ortaokul inşaatlarını artırmalı (ki kimi bölgelerde bunu yapmakta) ve daha fazla sayıda Türk öğretmen göndermeli. Büyükelçi Kuzey Afganistan'daki 35 Türk kadın öğretmenin görev yaptığı, Türkiye'nin finanse ettiği kız okulunun Türkiye'nin Afganistan'a verdiği desteğin önemli bir sembolü olduğunu ve en azından birkaç Afgan kızına kadınların eşitliği konusunda güçlü rol modelleri sağladığını belirtiyor. Büyükelçi, Sufi Fethullah Gülen hareketince Afganistan'da işletilen okullardan da övgüyle bahsediyor. Başta hareketin dini kökenlerine kuşkuyla yaklaşmış olsa da, okullara devam eden 'akraba çocuklarının' din propagandası yapılmadığını söylediklerini ve okulların yüksek eğitim kalitesinden bahsettiklerini aktarıyor. (...)

"Hükümetten bağımsız ama desteklenen..."

Afganistan ve Pakistan'ın yeniden yapılandırılmasında Cemaat okullarına yapılan atıflar sürüyor. "Afganistan ve Pakistan Özel Temsilcisi Holbrooke'un İkili İstişareleri" başlıklı 2 Haziran 2009 tarihli kriptoda, "Türkiye ne kadar çok şey yaparsa o kadar iyi" ifadeleri kullanılıyor.[151]

Kriptoyu yazan, ABD'nin Ankara Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Douglas Silliman. Belgede ABD'nin Türkiye'ye basıncı şöyle not edilmiş:

> (...) 18 Mayıs'ta İstanbul'daki bir toplantıda Afganistan ve Pakistan Özel Temsilcisi Holbrooke, Türk Dışişleri'ndeki mevkidaşına Türkiye'nin Afganistan ve Pakistan'da ABD ile yakın ilişki

151 https://wikileaks.org/cable/2009/06/09ANKARA774.html.

> içerisinde diplomatik, siyasi, ekonomik/imar ve askeri eğitim faaliyetlerini artırması konusunda baskı yaptı. Holbrooke, Afganistan ve Pakistan ile bilinen tarihsel bağları ve mevcut çabaları nedeniyle Türkiye'nin bölgede rolünün öneminin altını çizdi. Türk Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sinirlioğlu, Ankara ve Washington'ın ortak bir stratejik bakış açısına sahip olduğunu gönülden kabul etti ve Türkiye'nin bölgede ABD'ye birlikte daha çok şey yapmak istediğini onayladı (...)

Holbrooke-Sinirlioğlu toplantısında Türkiye'nin Afganistan ve Pakistan'da yapabilecekleri ele alınırken, Holbrooke'un ilginç bir talebi göze çarpıyor:

> (...) Holbrooke Türkiye'nin ayaklanma bastırma deneyimlerini hatırlattı ve bilinen güçlü Türk-Pakistan askeri bağları sayesinde, Pakistan askerlerinin ileri eğitimlerinin Türkiye tarafından verilmesi ihtimalinden söz açtı. Görüşmeyi 'ne kadar fazlasını yaparsanız o kadar iyi' sözleriyle bağladı (...)

ABD, Türk ordusundan Pakistan'da olası ayaklanmaları bastırmak için hükümet aracılığıyla katkı istiyordu. "Türkiye'nin daha fazla nasıl katkı sunabileceğini görmek için, şimdiye kadar Afganistan ve Pakistan'da yaptıkları ana hatlarıyla aşağıda verilmiştir," denilerek askeri, siyasi, ekonomik bir dizi faaliyet kriptoda sıralanıyor ve bu da Washington'a gönderiliyordu.

Bunların ikisinden söz edelim.

İlki, sözünü ettiğimiz ayaklanma bastırma desteği. Holbrooke'un isteği kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Türk Genelkurmayı'nı, sürmekte olan ayaklanma karşıtı operasyonlarda deneyim kazanmış yüksek rütbelileriyle birlikte Pakistan'a gidip, bu ülkenin yaşamakta olduğu ayaklanma sorunlarıyla baş etmesine yardımcı olmaları ve zaman içerisinde Türkiye'nin ülkenin güneyinde PKK'ya karşı kullandığı "temizle-elinde tut-inşa et" yaklaşımını paylaşması için teşvik etmeliyiz. (...)

Evet, ABD, TSK'nın PKK'yla mücadele birikimini Pakistan'a aktarmak istiyor.

Devamında... Konu eğitime geliyor ve yine Gülen okulları ele alınıyor:

> (...) Türk Hükümeti'nden bağımsız, ancak açık ki içindeki kimi unsurlarla koordineli veya bu unsurlarca desteklenen, hümanist, ılımlı İslamcı Fethullah Gülen hareketine bağlı sivil toplum örgütleri Afganistan'da ve giderek artan bir şekilde Pakistan'da geniş bir okul sistemini işletiyorlar. Öncelikleri kız okulları. Fen, matematik ve İngilizce eğitimine odaklanan okulların eğitim seviyesi görece yüksek (...)

"Türk hükümetinden bağımsız, ancak açık ki içindeki kimi unsurlarla koordineli veya bu unsurlarca desteklenen" ifadesine dikkat çekelim.

Cemaat'le TSK arasındaki soğukluk da, Gülen okullarına ABD desteği de kriptoya açıkça yansıyordu:

> (...) Türkiye'nin Afganistan ve Pakistan'ın eğitimine katkısı; artan okul inşaatları, okul güvenliği, MEB'e bağlı Türk okulları ve üniversiteleri, Afgan öğrencilere Türkiye'de okumaları için verilen burslarla ve Fethullah Gülen'le bağlantılı Türk sivil toplum örgütlerinin eğitim sistemindeki ciddi anlamda büyüyen –özellikle kızların eğitiminde– payı için akıllıca verilen ABD hükümeti desteğiyle zenginleşiyor. (Özellikle Türk ordusuyla ayrılığa düşen hareketin, azımsanamayacak bir gücü var.)

Bitmedi...

Pakistan ve Afganistan'daki okulları ilgilendiren son bir belgeden daha söz edelim. Büyükelçi James Jeffrey'in 18 Haziran 2009 tarihinde geçtiği kriptonun konusu "Dışişleri Bakanı Davutoğlu'nun Pakistan ve Afganistan Ziyareti".[152]

Kriptonun "Türkiye'nin Afganistan'a Yardımları" ara başlıklı bölümünde Cemaat okulları şöyle yer alıyor:

> (...) Türk hükümeti tarafından yapılan ve işletilen okullara ek olarak, Afganistan'da, Fethullah Gülen hareketi tarafından Türk hükümetinden bağımsız olarak yönetilen sekiz okul daha var. Hızlan, Türkiye'de Gülen hareketi konusunda bazı şüpheler olsa da, Afganistan'da eski Taliban eğitim sistemiyle karşılaştırıldığında,

---

152 http://wikileaks.org/cable/2009/06/09ANKARA852.htnl.

Gülen'in perspektifi devrimci sayılıyor. (NOT: Pakistan'da 16 Gülen okulu var.)

Cemaat okulları konusunda neredeyse herkesin ortaklaştığı bir konu var.

Birçok ülke, kendi topraklarında olunca bu okulları sorguluyor. Ancak Batı'nın egemenlik alanına dahil olan bölgelerde bulunmasını faydalı görüyor.

Kısaca ABD'yi örneklersek...

Topraklarında Fethullah Gülen'e bağlı 100'den fazla okul var.

Öyle ki, Arizona Eyaleti'nde olduğu gibi askeri üsse dahi okul açılmasına izin veriyor.

Ancak, bir yandan da kendi içerisindeki bu okullara "mali suçlar" nedeniyle baskınlar düzenleniyor.

Kendisi dışarıda bu okulları destekleyen ABD'de, FBI'ın elinde Cemaat okullarına ilişkin kalın bir dosya oluyor.

Ya da... Alman İstihbaratı anlamına gelen Anayasayı Koruma Dairesi'nin, ülkede faaliyet gösteren Gülen okulları ve dershanelerinin antidemokratik olduğu ve Alman anayasasını tehdit ettiğine dair bir rapor yazdığı ortaya çıkıyor.

Keza Avrupa'nın birçok ülkesinde bu okullar mercek altına alınıyor.

Ama ne zaman ki, konu Afganistan ya da Pakistan olunca "Ilımlı İslam" perspektifi ya da yukarıdaki kriptonun diliyle söylersek "Taliban'a karşı Gülen" mottosuyla bu okullar destekleniyor.

"Heybeliada'yı açtığımızda ya Cemaat de isterse..."

Sizi Gülen okullarıyla ilgili bir belgeye daha götürelim.

17 Temmuz 2009 tarihli "Türk Hükümeti Heybeliada Ruhban Okulunu Açma Konusunda Azimli" başlıklı kriptoyu ABD Büyükelçisi James Jeffrey kaleme aldı.[153]

Diplomat Jeffrey, Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılmasıyla ilgili olarak şu yorumu yapıyor:

> (...) Türk Hükümeti, Heybeliada Ruhban Okulu'nu yeniden açma konusunda niyetli olduğu yönünde yeni işaretler veriyor ve bu yönde bir hamle için kamuoyunu hazırlıyor gibi görünüyor, ancak bir yandan da Ankara, tüm okullar üzerinde devlet kontrolü

153 http://wikileaks.org/cable/2009/07/09ANKARA1029.html.

sağlayan anayasa maddelerini ihlal etmekten kaçınmak istiyor uyarısını yapıyor (...)

ABD Büyükelçisi Jeffrey'in ne demek istediği, kriptonun devamında, daha sonra milli eğitim bakanı olan Nabi Avcı tarafından açıklanıyor:

> (...) 14 Temmuz'da düzenlenen bir toplantıda, Başbakan'ın danışmanı Nabi Avcı, Türk Hükümeti'nin Heybeliada'yı yakında açmaya kararlı olduğunu ve bugünlerde bunun nasıl yapılacağı konusunda yöntemleri araştırdığını söyledi. Avcı, Türk Hükümeti'nin artık Trakya'daki etnik Türklerin durumu konusunda ilerleme sağlamak için siyasi "ticarete" odaklanmadığını (Dışişleri Bakanlığı aksini anlattı), ancak bunun yerine Ankara'nın Heybeliada konusunda tek taraflı adımlar atması gerektiğini düşündüğünü söyledi. Avcı, bu hususta temel hukuki kısıtlamalar olduğunu, ancak bunların, ona göre, aşılamaz olmadığını söyledi. Avcı, her şeyden önce, Türk Hükümeti'nin, Heybeliada'nın yeniden açılmasının, Fethullah Gülen hareketi gibi diğer dini topluluklardan kendi eğitim kurumlarını açma yönünde bir talep dalgası yaratmamasını sağlamak zorunda olduğunu söyledi. Bu, tarif edilemez sorunlar yaratır (...)

Nabi Avcı özetle şunu söylüyor: Heybeliada'yı açarız. Bunun için, Yunanistan'ın kendi içindeki Türklerle ilgili adım atmasının pazarlığını yapmayız. Ama Heybeliada'yı açmak için yaptığımız düzenlemeler, Fethullah Gülen başta olmak üzere dini yapılanmaların kendi dini okullarını açmasına neden olur diye korkuyoruz.

Yani... 2009 yılında AKP-Cemaat ortaklığı sürerken, dışarıdaki desteğine rağmen, AKP'nin içerideki okullara dair kontrol korkusu da var.

"Boğaziçi Sosyoloji" kokan tespitler

Gülen okullarını dolaylı ilgilendiren bir belge ise ABD İstanbul Başkonsolosu Sharon Wiener imzasını ve 17 Ekim 2008 tarihini taşıyor.[154] Kriptonun içeriğinde Boğaziçi Üniversitesi'nde türban yasağını uygulayan Rektör Kadri Özçaldıran ile Başkonsolos'un görüşmesi var.

---

154 http://wikileaks.org/cable/2008/10/08ISTANBUL535.html.

Aslında "türban yasağını uygulayan" demek de tam doğru değil. Zira olayın içeriği daha başkaydı...

O süreçte halihazırdaki yasalara göre üniversitelerde türban yasaktı. Ancak rektörler bu sorunu yasaları uygulamayıp, türbanlı öğrencilere göz yumarak çözüyordu. Rektör Özçaldıran bunun yerine başka bir yol izledi. Türbanlı öğrencilere "yasalara rağmen kampuse türbanla girmemin doğurabileceği hukuki sonuçları önceden kabul ediyorum" yazılı bir kâğıt imzalatmaya çalışıyor, hukuki sorumluluğu yönlendiriyordu. Türban dışında saçını başka şekilde örtenlere bir yaptırım yoktu. Ancak fişleme iddialarına neden olan bu uygulama Boğaziçi Üniversitesi İslamcıları, liberalleri ve liberal solcuları tarafından tepkiyle karşılandı. Liberaller ve liberal solcular, İslamcı kardeşleriyle düzenledikleri eylemler sonucunda rektörü uygulamadan geri adım attırdılar. Bu süreçte Boğaziçili erkekler bile türban takarak yasağı etkisiz hale getirdi.

Kriptoda Başkonsolos Wiener, Özçaldıran'ın anlatımlarını not ediyordu. Wiener'e göre Rektör Özçaldıran oldukça karamsar bir tablo çiziyordu. Özçaldıran, türban yasağına ilişkin açıklamalarının yanı sıra ilginç bir şikâyette de bulunuyordu:

> (Özçaldıran) YÖK'ün gerek Boğaziçi Üniversitesi gerekse de Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin karakteri üzerindeki zararlı etkisine; ABD'ye karşı olumsuz fikirler besleyen ve bu nedenle mezuniyet sonrası akademik çalışmalarına ABD'de devam etmeyi tercih etmeyen az sayıda ama kayda değer bir dizi öğrenci olduğuna değindi (...)

Özçaldıran türban yasağına ilişkin tutumunu yukarıda açıkladığımız haliyle Başkonsolos'a anlatmaya çalışıyordu:

> (...) Boğaziçi'nin liberal geçmişine atıfla, Özçaldıran Eylül ayı başlarında öğrenci ve akademisyenlere türbana ilişkin mevcut düzenlemelerin ayırdında olduklarını gösteren bir açıklamaya imza atma fırsatı getiriyor. Bu açıklamayı imzalayan kişilerin, sorumluluklarının farkında oldukları için, türban takmalarına izin veriliyor. Bir rektör olarak "kişi gelebilecek tepkileri anladığı sürece onların sembolleriyle üniversiteye girmelerine izin veririm" açıklamasında bulunuyor. Özçaldıran'a göre türbana ilişkin yasayı

> Anayasa Mahkemesi düzenliyor ve kendisi de böylesi bir yasanın meşruluğunu sorgulama yetkisine sahip olmadığını, yalnızca yasaya saygı duyabileceğini ileri sürüyor. Kişisel olarak, "Daha ötesine karışamam. Eğer 18 yaşını geçmişse, istediğini yapabilir," diye ekliyor. Bugün, bu yaklaşımının Türkiye'nin hassas siyasi atmosferi ışığında anlaşılacağına ve siyasileştirilmeyeceğine inanmakla hata ettiğinin farkında (...)

Başkonsolos Özçaldıran'a üniversitede kaç türbanlı öğrenci olduğunu sorunca ise, bir akıl yürütmeli yanıt alıyor. Rektör Özçaldıran'ın mantığına göre türbanlı kadınlar Anadolu'dan okumaya gelenler. Özçaldıran'ın türbanın Anadolu'dan İstanbul'a değil de İstanbul'dan Anadolu'ya yayılan bir akım olduğunun farkında olmadığını görüyoruz. Ancak verdiği rakamlar ilginç:

> (...) Özçaldıran, Boğaziçi'nde başını örten veya örtebilecek öğrencileri hakkında net bir sayı veremeyeceğini kabul etti. Bir tahmin yürütmek adına her fakültedeki Anadolu'dan gelen öğrencilerin büyük kentlerden gelenlere oranını gösteren bir tablo ve grafikler sundu. Kabaca bir hesapla Anadolu'dan gelen kız öğrencilerin türban takan öğrencilerin sayısına eşit olduğu çıkarsamasında bulundu. Bu öğrencilerin Anadolu'dan geldiklerinden hareketle eğitim fakültesindeki kadın öğrencilerin yüzde 70'inin türban takabileceğini varsaydı. Mühendislik fakültesindeki kadın öğrencilerin yüzde 50'sinin türban takabileceğini ve pek çok mühendislik öğrencisinin "Gülen hareketine" ait liselerinden geldiğini ekledi. Buna karşılık, doğal ve beşeri bilimlerdeki kadın öğrencilerde bu oranın yalnızca yüzde beş ya da altıda kalmasının nedenini, bu öğrencilerin daha varlıklı ailelerden ve kent merkezlerinden gelmelerine bağladı. Coğrafi ve felsefi farklılıklara rağmen, tüm öğrencilerin sosyal olarak iyi kaynaştıklarını savundu (...)

Kadri Özçaldıran'ın anlattığına göre Boğaziçi Üniversitesi'nde İslamcı eğilim oldukça güçlü. Eğitim fakültesindeki kadınların yüzde 70'i, mühendisliklerdeki kadınların yarısı türbanlı. Mühendislik fakültesindeki çoğu öğrenci de Gülen okullarından geliyor. Tespitlerin biraz "Boğaziçi Sosyoloji" koktuğunu söylememiz lazım.

Kaygılı Özçaldıran için bir kurtuluş yolu var:

> (...) Özçaldıran'a göre üniversiteyi "kurtarmanın" tek yolu, ona özel bir statü tanınmasından geçiyor. 1959'da Amerikan eğitim yöntemlerini Türkiye'ye getirmek için kurulan ODTÜ ile Boğaziçi'nin yakın işbirliği geliştirmesini önerdi. Özçaldıran bu iki üniversitenin, diğer kamu üniversitelerine koşulan şartlardan muaf olacakları özel bir statüye sahip olmaları arzusunu dile getirdi (...)

Özçaldıran, Boğaziçi ve ODTÜ'ye diğer üniversitelerden ayrı bir statü istiyordu.

Konuyu bitirirken son sözümüzü söyleyelim...

Erdoğan'ın hayali pek mümkün değil

Belgelerin bütününe bakılınca görülüyor ki, Gülen okullarına "Türk okulları" tanımı yapmak pek de uygun değil.

Zira hem Türkçeden çok İngilizceyi yaygınlaştırıyor, hem de ABD ile ilişkileri Türkiye'den daha iyi.

Türkiye'den daha çok ABD, Gülen okullarını yeniden yapılandırdığı alanlarda bir araç olarak görüyor. Örneğin, özellikle Orta Asya ve Afrika'da, bu okullar aracılığıyla bir tür ılımlı dini modernleşme programı uyguluyor. İran gibi ABD muhalifi ülkelerin anlayışlarının karşısına, bu okulların perspektifini koyuyor. Bu durum çarpıcı bir şekilde Cemaat tarafından da kabulleniliyor.

Cemaat okulları sadece eğitim faaliyeti yürütmüyor, yani salt bir "okul" görevi görmüyor.

İşte tam da bu özelliklerinden ötürü... Recep Tayyip Erdoğan'ın hayali olan, bu okulların görevlerini AKP hükümetinin kuracağı yeni okulların üstlenmesi, pek de mümkün görünmüyor.

PUTİN, *ZAMAN*'IN HABERLERİNİ BELİRLİYOR

2014 yılının son ayının ilk günü. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ankara'yı ziyaret ediyor ve hiç olmadığı kadar sıcak karşılanıyordu.

Nasıl olmasın?

Hem Putin hem Cumhurbaşkanı Erdoğan aynı günlerde Batı tarafından çok sert eleştiriliyordu. Putin, Ukrayna'da AB ve ABD'ye karşı bir vesayet savaşı yürüterek izole edilirken, Türkiye aynı günlerde AB ve ABD'den hızla uzaklaşmakla ya da "değerli yalnızlıkla" suçlanıyordu.

Öyle ki Rusya'da yayınlanan *İzvestiya* gazetesine göre; ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a Rusya'ya karşı yaptırımlara katılma ve Putin'i kabul etmeme teklifinde bulundu ama Erdoğan bunu reddetti. Joe Biden, Kasım 2014'te Türkiye'ye yaptığı ziyarette de Putin'i hedef almıştı.

Kuşkusuz, Erdoğan-Putin buluşmasının her defa olduğu gibi görünür gündemi gazdı. Rusya en önemli müşterisi Türkiye'ye böyle bir dönemde avantajlar sağlamış, Erdoğan da bu avantajı bir fırsat olarak kullanmıştı.

Aralık 2014'teki görüşmeyi farklılaştıran bir ayrıntı daha vardı. Bu kez Putin ile Erdoğan, Fethullah Gülen konusunda aynı yerde duruyordu. Zira Sovyetler Birliği'nin çözülüşü sonrası Rusya'nın etkinlik alanında okullarıyla, örgütleriyle, sermayesiyle büyüyen Cemaat, Rusya'nın Putin'le dünya siyasetine dönüşü sonrası ülkedeki etkinlik alanından yavaş yavaş kovuluyordu. Öyle ki, (Gülen Cemaati dahil) Nur Cemaati'ne yönelen baskılar soruşturmalara, davalara, hatta Risale-i Nur'u yasaklamaya kadar gitti.

Prof. Dr. Vitaly Naumkin...

Rusya Bilimler Akademisi'ne bağlı Doğu Bilimleri Enstitüsü'nün yöneticisi. Aynı zamanda Moskova Devlet Üniversitesi Dünya Siyaseti Fakültesi ile Moskova merkezli Stratejik ve Siyasi Çalışmalar Merkezi'nin başkanı.

Bakın Prof. Naumkin bugün gelinen noktayı nasıl özetliyordu:

"Paradoksal olarak bugün Rusya-Türkiye yakınlaşmasını teşvik eden unsur, Moskova'nın Fethullah Gülen'in fikir ve faaliyetlerine karşı takındığı son derece olumsuz tavırdır. Dünyanın birçok ülkesinde kök salan ve Türkiye'de güvenlik ve yargı başta olmak üzere birçok önemli mevkideki yetkiliyi de kapsayan büyük bir kitlesi olan bu İslami cemaatin lideri, önceleri Türk Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ile Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) müttefikiydi. O günlerde Moskova'nın olumsuz tavrı, Ankara'yı rahatsız ediyordu. Ancak ABD'de yaşayan Gülen ile Erdoğan arasında alevlenen Soğuk Savaş'ın ardından Moskova'nın tutumu, Gülen'in etkinliğini kırmaya dönük ortak hareket etme imkânı tanıyor."[155]

Evet, hatırlatmasak olmaz...

Bugün Gülen konusunda Putin'in çizgisine yanaşan Erdoğan, dün ne yapıyordu?

Cemaat'e bağlı okulların Rusya'da kapatılmasını dönemin başbakanı olarak bizzat önlüyordu. Dönemin AKP Genel Başkan Yardımcısı olan Hüseyin Çelik, Erdoğan'ın Cemaat okullarının kapatılmasına karşı nasıl göğüs gerdiğini, çok eski değil, 2013'te şu sözlerle anlatmıştı:

"Bu okullara yönelik olarak Rusya Federasyonu ciddi tedbirler aldı. Bazı yerlerde kapatmaya gitti. Bakanlığım döneminde Rusya'ya gittiğimde onların milli eğitim bakanlarına söyledim. Sayın Başbakan bizatihi Putin'i arayarak bu konuya verdiği önemi bizzat kendisi Sayın Putin'e anlattı. En önemli taraf da Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Başbakanımız ve tüm bakanlarımız gittikleri ülkelerde o ülkelerin hükümet başkanlarıyla veya bakanlarıyla gidip bu okulları ziyaret ettiler. Dolayısıyla bu okulların ülkelerdeki konumu ve kredibilitesi açısından önemli bir manevi katkı oldu bu. Bunu aslında oradaki insanlar da bilir. Şu anda Cemaat'in önde gelen isimleri de bunun böyle olduğunu bilir. Talep, bu okulları açan, orada bu işletmeciliği yapan Cemaat'in ileri gelenlerinden oldu."[156]

Nasıl itiraf etmişti Erdoğan, Cemaat'le olan evliliklerini: "Ne istedilerse verdik!"

---

155 http://www.al-monitor.com/pulse/tr/originals/2014/06/russia-turkey-davutoglu-syria-crisis-ukraine-tatar.html.

156 http://haber.stargazete.com/politika/putine-okul-resti-cekti/haber-813618.

Ve evet şimdi, aralarındaki boşanmayla birlikte "ne verdikse alalım" pozisyonuna gelmiş durumdaydı.

Edelman'dan sert sözler

Aralık 2014'teki görüşmeden on yıl önceye gidelim.

Yine bir Aralık günü ve yine Putin Türkiye'deydi ve 5 Aralık 2004'te Türkiye'ye gerçekleşen ziyareti ABD kriptolarındaydı.

10 Aralık 2004'te Büyükelçi Eric Edelman'ın "Putin'in Türkiye Ziyareti: Rusya Türkiye'yi Batı'dan Döndürmeye Çalışıyor; Türkler Seçenekleri Masada Tutuyor" başlıklı kriptosu ABD'nin ziyaretten hiç de memnun olmadığını gösteriyordu.[157]

Edelman'ın kriptonun özet bölümünde kullandığı hakaretler durumu yeterince açıklıyordu:

> (...) Putin'in ziyareti, hem Rusya'nın Türkiye'nin oyunda olduğuna dair değerlendirmesini hem de Türklerin gönlünde yatan aslanı, barbarlara özgü yaklaşımlarını ve ilgi (kâr getirecek) düşkünlüklerini gösteriyor. Şimdilik, kimi Türklerin sunmaya çalıştıklarının aksine, ziyaretin Ruslar açısından büyük bir ilerleme anlamı taşımadığı görülüyor (...)

ABD'li diplomat Edelman, biraz daha ileri gitse "ilgi düşkünü" ya da "barbar" şeklinde nitelediği Türklere, "nankörler" de diyecekmiş gibiydi.

Kriptoda Putin'in ziyaretinin uzun zamandır devlet başkanları düzeyinde yapılan ilk ziyaret olmasına dikkat çekilirken, ziyaretin gecikmesi şu ifadelerle aktarılıyordu:

> (...) Eylül'de gerçekleşmesi planlanan ziyaret, ABD'nin Felluce operasyonuna Türkiye'den yükselen sert tepkilerin yaşandığı bir ortamda, Türk hükümetinin AB'nin üyelik müzakerelerinin başlamasına karar vermesinin huzursuzluğunda ve Türkiye'deki kimi çevrelerin "Avrasya"yı bir alternatif olarak pompaladıkları dönemde, Rusya'da yaşanan Beslan saldırısı nedeniyle ertelendi (...)

Öyle anlaşılıyor ki Büyükelçi Edelman, o günlerde Irak savaşı üzerinden Türkiye'de yükselen anti-Amerikanizmin fazla-

157 http://wikileaks.org/cable/2004/12/04ANKARA6887.html.

sıyla farkındaydı. Buna karşı hızla yaygınlaşan ulusalcı dalganın Avrasya'yı alternatif olarak öne sürdüğünün de. Fethullah Gülen'in bu kriptodan aylar sonra *Aktüel* dergisine "ulusalcı dalganın aşılacağına" dair neler söylediğini anımsatalım.[158]

ABD'li diplomatın Türk gazeteciden talebi

Edelman kriptonun başlığında Rusya'nın Türkiye'yi Avrupa'dan caydırmaya çalıştığını açıkça söylüyordu. 17 Aralık 2004 tarihinde, yani ziyaretten 12 gün sonra Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye müzakerelere başlama tarihi verdiği hatırlanırsa, Putin'in ziyaretinin zamanlamasının manidar olduğu açıktı.

Nitekim ABD'li Büyükelçi Edelman durumu *Yeni Şafak*'ın diplomasi muhabirinin ağzından şöyle aktarıyordu:

> (...) Genellikle iktidardaki AKP'yi destekleyen İslamcı Yeni Şafak gazetesinin dış politika muhabirinin bize söylediğine göre; Türk hükümeti ziyaretin 2005 başlarında gerçekleşmesini istediyse de, Ruslar 2004 yılı bitmeden, yani AB zirvesinden önce yapılması konusunda ısrarcı olmuşlar (...)

Kriptoya göre gazeteciler ABD Büyükelçiliği'ne bilgi vermeye devam ediyordu. Bu kez durum daha da çarpıcıydı. Edelman'ın notlarından aktaralım:

> (...) Ziyaret Putin'in Sezer ve Erdoğan'la gerçekleştirdiği buluşmaların etrafında döndü. Bizim *Akşam* gazetesi dış haberler muhabirinden isteğimiz üzerine, Türk çevirmenlerden Habil Topaloğlu'dan ziyareti değerlendirmesi istendiğinde, bunca yıllık meslek hayatı boyunca Sezer'in ağzından "protokol kurallarını aşan" bu kadar coşkulu dostluk ifadelerini hiç duymadığını söylemiş. Topaloğlu, Erdoğan'ın Putin'e karşı tavrını da Sezer'inki kadar olmasa da sıcak diye nitelendirmiş. 10 Aralık'ta yaptığımız görüşmede Rus Büyükelçiliği Siyasi Müsteşarı ve Putin'e birebir görüşmelerinde çevirmenlik yapan Kunakov bize, Erdoğan'ın Putin'i çok sıcak karşıladığını söyledi (...)

İkili siyasi görüşmeleri çevirenlerin, görüşmenin içeriğine dair bu kadar bilgi vermesi Türkiye'deki sızıntı kaynaklarının

158 http://tr.fgulen.com/content/view/9214/37/.

nerelere uzandığının da göstergesiydi. Zira, devlet adına çeviri yapanların, görüşmeleri bir diplomatik sır olarak tutması gerekiyordu. Öyle anlaşılıyor ki, bu kurala pek de uyulmamıştı.

ABD ile her zaman mesafeli olan dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Putin'le yakınlaştığı iddiasının ABD'yi hoşnut etmediği açıktı. Tabii Sezer kadar olmasa da Erdoğan da bu hoşnutsuzluktan payına düşeni almış görünüyordu.

Bununla birlikte... Bir Türk gazetecinin, ABD'nin Türkiye'deki en üst düzey temsilcisinin, yani Büyükelçi'nin isteğiyle "muhabirlik" yapması gazetecilik açısından ayrı fecaatti.

Putin'den Erdoğan'a gözdağı

"Gazeteciden al haberi" dersek, Büyükelçi Edelman bu konuda oldukça başarılıydı!

Keza, karşımıza yine bir gazeteciyle çıkıyor ve "tanıdığımız gazeteciler arasında AKP kabinesinde en derin ve kapsamlı bağlantılara sahip kişi olan *Akşam* gazetesi Ankara temsilcisi Nuray Başaran'ın AKP içindeki kaynaklarına dayanarak 8 ve 9 Aralık'ta bize aktardığına göre; Putin, Sezer ve Erdoğan'a şu mesajları iletmiş," ifadelerini kullanıyordu.

Ne miydi o mesajlar?

Gazeteci Başaran'ın AKP içinden alarak Büyükelçi Edelman'a taşıdıklarını birer birer aktaralım:

> (...) AB: Türkler "AB düşlerini" unutmalıdır, AB'ye girer ve Schengen kriterlerini uygularlarsa, Rusya ticaret hacmini ve Türkiye'ye yapılan ziyaretleri (turistler dahil) sınırlandıracaktır. Türkiye AB'ye boynunu uzatmaktadır. Bunu yapmasına gerek yok. Putin Türkiye'nin arkasında duruyor, bu sayede Türkiye AB'ye kafa tutabilir. (Not: Başaran, Erdoğan'ın kimi danışmanlarının AB'ye meydan okumak için açıkça Putin'in sözlerini kullanmaları için baskı yaptığını, Erdoğan'ın bunu kabul etmediğini söyledi.)

Görünen o ki Putin, Türkiye'ye açık bir öneride bulunuyordu. AB yerine Avrasya seçeneğinden yana tutum almayı teklif ediyordu. AB'ye mesafeli bir Türkiye'nin arkasında duracağını taahhüt ediyordu. İlginçtir, bu teklifi AB'ye bir blöf olarak kullanmayı Erdoğan kabul etmiyordu. Sanırız, Avrasyacılığın bir şaka olmadığının farkındaydı.

Akşam temsilcisi Başaran'ın ABD temsilcisi Edelman'a aktardığına göre, Putin'in sepetinde bir gözdağı da vardı. Buna göre Putin, enerji bağımlı Türkiye'ye pahalı enerji kartını gösteriyordu:

> (...) Enerji ve ticaret: Türkiye AB'ye üye olursa, Rusya bu kadar ucuz doğalgaz sağlamaya devam etmeyecektir. Petrol kaynakları pek de uzak olmayan bir gelecekte tükenecek ve doğalgaz önümüzdeki 500 yıl boyunca temel enerji kaynağı olmaya devam edecek. Bu açıdan bakıldığında sözü edilebilecek iki tedarikçi bulunuyor: Rusya ve İran. Rusya yanı başınızda beliriyor. Rusya ve Türkiye'nin pek çok konuda işbirliği yapma fırsatı var: Kafkaslar, ticaret, petrol ve enerji (...)

FSB-MİT buluşması

Kritik bir mesele daha söz konusuydu.

Putin-Erdoğan görüşmesinin önemli gündem maddelerinden biri de Fethullah Gülen'di.

Daha önce anlattık: Tarihin 2004 olduğu düşünülürse, iki lider bu konuda 180 derece ayrı yerlerde duruyordu.

Evet, 2004 MGK'sında Gülen tehlikesinin altına imzayı AKP hükümeti zoraki olarak atıyordu. Hükümete yakın gazeteci Abdulkadir Selvi'nin, "2004'ten önce kaç valiniz, milletvekiliniz, bakanınız, üniversiteniz vardı, 2004'ten bu yana kaç tane oldu?" sözleri durumu özetliyordu.[159] Cemaat, 2004'ten sonra yaptığı operasyonlarla daha da büyüyordu.

Bilemiyoruz, Erdoğan o gün Putin'i dinlemediği için belki de pişmandır!

Edelman'ın kaleme aldığı kriptoda Cemaat, "Türk devletinin temel kurumlarının korktuğu, Türkiye'deki en güçlü İslamcı grup. Gülen Cemaati belli başlı şirketleri, ticareti ve yayıncılık faaliyetlerini kontrol ediyor. Siyaset alanına –AKP içinde yüksek mevkiler dahil– ve Türk Polis Teşkilatı'na iyice nüfuz etmiş; dünya çapında, ABD ve Rusya da dahil olmak üzere, Putin'in bir zamanlar açılmasına kolaylık getirdiği okullardan oluşan geniş bir ağa sahip" ifadeleriyle tanıtıldıktan sonra, şu notun düşüldüğü görülüyordu: "Rusya, Gülen Cemaati'nin sinsi İslami ajandası olarak gördüklerinden kaygılı."

---

159 http://www.yenisafak.com.tr/yazarlar/AbdulkadirSelvi/cemaat-ve-dershaneler/42833.

Edelman, bu noktada daha ilginç bir bilgi veriyordu. Buna göre Erdoğan'la Putin'in buluşması sırasında iki ülkenin istihbarat teşkilatları, yani MİT ile FSB de bir araya geliyordu. Rus Gizli Servisi FSB, MİT'le Cemaat'i konuşuyordu. Edelman durumu kriptoya, "Rusya Büyükelçiliği Siyasi Müsteşarı Kunakov konuşmaktan kaçınıp zikzak yapsa da, meselenin gündeme geldiğini biliyor, yine de konunun istihbarat servislerinin toplantısında Rus Gizli Servisi FSB temsilcisi tarafından açıldığını öne sürdü," ifadeleriyle aktarıyordu. MİT'in ne tepki verdiğini bilmiyoruz.

Ve nasıl oluyorsa, Cemaat söz konusu görüşmenin içeriğinden haberdar oluyordu!

Büyükelçi Edelman'a da bildiklerini şöyle anlatıyorlardı:

> (...) Türkiye'de en çok satan günlük gazetelerden biri olan Gülenci *Zaman*'ın genel yayın yönetmeni Ekrem Dumanlı ve Ankara muhabiri Mustafa Ünal, 9 Aralık'ta ayrı ayrı –ama son derece gönülsüzce–, Putin'in gerçekten de Gülen'in Rusya'daki faaliyetlerinden duyduğu rahatsızlığı dile getirdiğini kabul etmek zorunda kaldılar (...)

Ruslarla beş yıldızlı oyun

Öyle anlaşılıyor ki Putin, Rusya'ya "tehlike" olarak gördüğü Cemaat'e baskıya hazırlanıyordu. Peki, Cemaat bu durumda ne yapıyordu?

Cemaat'in Türkiye'deki tarihçesini hatırlayanlar, bu sorunun cevabını çok kolay bulabilir:

Elbette rejimle uzlaşmaya çalışıyordu.

Büyükelçi Edelman'la konuşan Cemaat'in medyadaki seslerinden Erkam Tufan Aytav, bu uzlaşma çabasını şöyle anlatıyordu:

> (...) Gülenci "Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı" yöneticisi Erkam Aytav, okulların Rus yetkililerin baskısına maruz kaldığını ve okulların Gülen'in Rusya "misyonunun", yani Rusya'nın adım adım Gülen'in İslam anlayışına dönüştürülmesinin tam kalbinde yer alması nedeniyle, Gülen Cemaati'nin rejimle anlaşmanın bir yolunu aradığı konusunda geçen aylarda bizi üç defa isteksizce bilgilendirdi. Aytav ayrıca, Rusya'nın Türkiye'deki çıkarları için, okulları kapatma tehdidini kullanarak Gülenci lobi gücünü manivela yapma olasılığının da farkında (...)

Tam da bu noktada... Kitabın ileriki bölümlerinde ayrıntılarını yazacağımız bir MİT raporuna değinelim.

Tarih: 24 Haziran 2004.

Yani, Cemaat'in "Rusya rejimiyle anlaşmanın bir yolunu aradığına" dair itirafının ABD kriptosuna yansıdığı zamanlar...

O günkü Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısına, Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) bir rapor sundu.

"Fethullah Gülen Grubu'nun Yurtdışı Faaliyetleri" adlı raporda Cemaat'in, Kursk faciasında hayatını kaybeden Rus denizcilerin ailelerini Antalya'da beş yıldızlı bir otelde ağırladığı yazıyordu.

MİT, o çarpıcı bilgiyi MGK'ya şöyle sunuyordu:

"Grup mensuplarınca, RF'de Cemaat aleyhinde oluşan ortamı yumuşatmak için çok çeşitli girişimlerde bulunulmaktadır. Buna en çarpıcı örnek olarak, Mayıs 2001 ayı içerisinde grubun denetimindeki Moskova merkezli Tolerans Vakfı'nın organizesiyle, 'Kursk Denizaltısı'nda hayatını kaybeden Rus denizcilerin eşleri ve çocuklarından oluşan 40 kişinin Antalya'da beş yıldızlı bir otelde ağırlanması ve bu olayın medya organlarında propaganda malzemesi olarak kullanılması gösterilebilecektir."

Ne büyük organizasyon ve lobi faaliyeti değil mi?

Putin *Zaman*'ı uysallaştırdı

Bir de... Uzlaşmak/anlaşmak derken, aklımıza geldi...

Bu politika Cemaat medyasına nasıl yansıyordu acaba?

Ekrem Dumanlı gibi bir "basın özgürlüğü kahramanı" Putin'in ağzının payını verir, diyenler olabilir. Ekrem Dumanlı'nın her zaman ifade ettiği gibi, *Zaman* bağımsız bir gazete, Cemaat'in çıkarlarına göre değil hakikate göre yazar, diyenler de çıkar belki.

Ancak durum pek de öyle değil. Büyükelçi Edelman, iki Cemaatçi'nin ağzından durumu şöyle özetliyordu: "Aytav ve Dumanlı, *Zaman*'ın Rusya haberlerinin Putin rejimini yatıştırmak amacıyla yumuşatıldığını bize ayrı ayrı itiraf ettiler."

Tüzmen'e kârlı işler

Kriptonun devamında Büyükelçi Edelman, Putin'in politikasını özetliyordu. Buna göre; Putin birinci olarak Türklerle kârlı iş anlaşmaları yapmak, ikinci olarak Türkiye'nin Rusya'ya olan enerji bağımlılığının altını çizmek, üçüncü olarak Türkiye'nin

sırtını Batı'ya dönmesini sağlamak, dördüncü olarak Rusya'nın Türkiye'deki etki ağını genişletecek aracılar bulmak için çalışıyordu.

"Rusya'nın etki ağını genişletecek aracılar nelerdir?" diye haklı bir soru akla geliyordu.

ABD'li diplomat Edelman kriptoda bu soruya da yanıt veriyordu:

> (...) Bu son açıdan (Rusya'nın Türkiye'deki etki ağını genişletecek aracılar bulmak) bakıldığında, Türkiye'nin en iyi dış ticaret ortağının Rusya olduğu fikrini yaymaya çalışan Dış Ticaret Bakanı Tüzmen'le ilgili güçlü dedikodular var. Yakın zamanda Moskova'ya yaptığı bir resmi ziyarette Rusların kendisine kârlı kişisel işler verdiği söyleniyor (...)

Evet, Büyükelçi Edelman AKP'li Bakan Kürşat Tüzmen'in rüşvet karşılığı Rusya'yla ticareti genişletmeye çalıştığını ileri sürüyordu. Ağır bir itham olduğu açıktı. Öyle anlaşılıyor ki, Edelman'ın kafasına Rusya'nın etkinlik ağı denilince ilk olarak rüşvetle saflara katılanlar geliyordu.

Çarpıcı iddialar bunlarla sınırlı değildi...

Putin, Dugin'i Tuncer Kılınç'a gönderdi

İkinci aşamada, siyaseten Rusya'yla yakınlaşmayı savunanlar vardı. Edelman bu noktada çok ilginç bir bilgi veriyordu:

> (...) Emekli MGK Genel Sekreteri ve "Avrasya" destekçisi General Kılınç'a yakın bir kaynağımızdan duyduğumuza göre Putin, "Avrasya" bloğunu Türklerle sağlamlaştırmak için ziyaretinden önce "Avrasya" projesinin mimarı Alexander Dugin'i General Kılınç'a göndermiş (...)"[160]

Herhalde bu açıklamaların daha iyi anlaşılması için, sizi kriptonun yazıldığı tarihten daha önceye götürmemiz lazım.

Tarih: 8 Mart 2002.

Yer: Harp Akademileri Komutanlığı.

"Türkiye'nin Etrafında Barış Kuşağı Nasıl Oluşturulur" konulu sempozyumda AB-Türkiye ilişkileri değerlendiriliyor-

160 Alexander Dugin, Putin'in ziyaretinde de Rus delegasyonunda yer alıyordu.

du. Konuşma yapan İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Erol Manisalı, AB içindeki kavgalara rağmen Avrupa Birleşik Devletleri'nin kurulacağını ancak Rusya, Ukrayna ve Beyaz Rusya ile birlikte Türkiye'nin bunun dışında tutulacağını ileri sürdü. Manisalı, "Hoşlanalım, hoşlanmayalım, AB kesinlikle Hıristiyan kulübüdür," dedi. AB'nin girişimlerini modern sömürgecilik olarak niteleyen Manisalı, sözlerine şöyle devam etti:

"AB bizim yararımızadır, ancak pazarı ele geçirecekse, ulusal sanayiyi bitirecekse, bürokrasiyi Brüksel'den yönetecekse, Kıbrıs, Avrupa ordusu, PKK ve Ermeni konularında Türkiye'ye taban tabana zıt koşullar öne sürüp 'Aksi halde olmaz' diyecekse, 'Beni bölmek istiyor, içine almamak için bütün koşulları öne sürüyor' derim ama, İspanya, Yunanistan, Portekiz gibi olsak tabii ki Türkiye'nin lehinedir. Ama beni bölerek, tek yanlı bağlayarak, oyalayarak davranırsa, ilelebet beni birliğe alacakmış gibi bir perspektifle bakamam. Bu devam ettiği sürece, TSK dahi 15 yıl sonra parmağını oynatamayacaktır."

Erol Manisalı'nın sözleri "kendi fikri" diye geçiştirilebilirdi.

Ancak dönemin MGK Genel Sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınç, "Manisalı'nın her sözüne tamamen katılıyorum," dedikten sonra Amerikalıların kanını donduran o ifadeleri kullandı:

"Türkiye'nin yeni birtakım arayışlar içinde olması kesinkes ihtiyaç. Bunun da en doğru yöntemi zannediyorum, Rusya Federasyonu ile birlikte, ABD'yi göz ardı etmeksizin mümkünse İran'ı da içerecek şekilde arayış içinde olunması."

Orgeneral Kılınç'ın sözlerine, o dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'ten eski cumhurbaşkanları Süleyman Demirel ve Kenan Evren'e kadar herkes itiraz etti.

Ancak herkes Kılınç'ın söylediklerinin, Türkiye'de o sırada gelişmekte olan Avrasyacı eğilimin dışavurmuş hali olduğunu biliyordu.

Alexander Dugin de Avrasyacılık doktrininin teorisyeniydi.

Ve eğer ABD Büyükelçisi Edelman'ın istihbaratı doğruysa, Avrasyacılar arasında köprü bu şekilde kurulmuş oluyordu. ABD'nin bunu büyük bir tehdit saydığını düşünmek yanlış olmazdı.

Tesadüf olmasa gerek...

Aktardığımız kriptodan birkaç yıl sonra, hem Erol Manisalı hem Tuncer Kılınç Ergenekon davasından yargılandı ve sonunda

ağır cezalar aldılar. Tabiri caizse, Alexander Dugin'e dokunan yanıyordu.

Keza, Dugin'in adı da Ergenekon dosyalarına girdi.

Operasyonu yapan polis, savcı ve hakimlerin, Putin'in Erdoğan'a şikâyet ettiği Cemaat'in üyeleri olduğuysa herkesin bildiği bir başka sırdı.

Dugin bir başka Aralık ayında, 2012 yılında, Putin'in bir kez daha Türkiye'yi ziyaret etmesinin ardından durumu şöyle tanımlayacaktı:

"Türkiye'nin tamamen ABD'nin rotasına girdiğini gösteren gelişmeler var. Bunlardan biri, Ergenekon ve Balyoz davaları. Burada tutuklanan ve sindirilen askerler, siyasetçiler ve aydınların hemen hepsi, ABD'ye mesafeli olan ve Türkiye'nin Rusya ve diğer Avrasya ülkeleriyle yakınlaşmasını savunan kişiler. Türkiye'deki Ergenekon ve Balyoz davaları aracılığıyla yürütülen süreç, Moskova'da, ABD tarafından planlanan ve Rusya'yı da hedef alan bir süreç olarak görülüyor ve Kremlin'de tedirginlik yaratıyor."[161]

Ruslar, Star TV'yi almak istiyor

Devam edelim... Üçüncü aşamada, Rusya'nın etki ağını Büyükelçi Edelman şöyle tarif ediyordu:

> (...) Güvenilir kaynaklardan, Rusların şu an için devletin elinde bulunan, çok izlenen Star TV'yi almak için bastırdıklarını duyduk. Rusların geleneksel kentsel kurumlar (örneğin daha muhafazakâr bölgeleri temsil eden Türkmen örgütleri) ile dini cemaat ve tarikatlara mali destek sağlayarak ulaşma konusunda planlı bir çaba içerisinde olduklarını görüyoruz (...)

Rusların Star TV'yi alma ihtimalinin ABD'yi ürküttüğü açıktı. Zira kuşkusuz, Rusların elinde Türkiye'nin en çok izlenen kanallarından birinin olması kritik öneme sahipti.

Rahat bir nefes almışlardır: Televizyon kanalı önce Doğan Grubu'na, ardından Doğuş Grubu'na satıldı.

Herkes ABD'ye karşı birleşmiş

Büyükelçi Eric Edelman'ın notlarında bir ayrıntı daha vardı. O da Rusya'nın bazı tarikatlarla yakınlaşma politikasıydı.

161 http://www.dw.de/türk-rus-savaşı-çıkabilir/a-16434878.

Kastedilen tarikatın Haydar Baş'ın öncülüğünü yaptığı Kadiri tarikatı olduğu malumdu. Zira Haydar Baş, 2005 yılında Milli Ekonomi Modeli (MEM) Kongresi'ni düzenlemiş ve Avrasyacı fikirleri savunmuştu. Kongreye Ruslardan da katılım olmuş, Haydar Baş daha sonra Rusya Duma Meclisi'ne giderek konuşma yapmış, bazı partilerle siyasi mutabakat imzalamıştı.

Bu açıdan bakıldığında Haydar Baş'ın adının hem Balyoz hem Ergenekon davasında sıkça anılması tesadüf müydü?

Büyükelçi Edelman Türkiye'de Avrasyacılık zeminini öyle büyütüyordu ki, Abdullah Gül'den Ahmet Davutoğlu'na kadar saydığı isimlerle Türkiye'nin her an Batı'dan kopabileceğine dair bir fotoğraf çekiyordu:

> (...) Resmi Türk tarafına baktığımızda Rusya'nın niyet ve stratejilerini kavrama konusunda elle tutulur, geniş kapsamlı bir analiz kabiliyeti yoksunluğu görüyoruz. Buna ilaveten, –AB ve ABD'nin ihanet olarak görülen tavırlarına karşı düşüncesizce ve duygusal tepkide– birbirine benzemeyen, akılsız ama sesini çıkaran bir kesimin sırtlarını Batı'ya dönme ve en azından AB ile ABD'ye göğüs gerecek alternatif bir tercih olarak yeni bir şeyler deneme arzusunu gözlemliyoruz. Kimi siyasetçi ve akademisyenleri (örneğin, Dışişleri Bakanı Gül ve Dış Politika Danışmanı Davutoğlu), hatırı sayılır bir dizi gazeteciyi (solcu ve İslamcı), Türk dışişlerindeki kimi isimleri, bazı muvazzaf ve emekli subayları kapsayan bu grup şu an için parçalı, ama ABD Irak'ta olduğu müddetçe ve AB'yle müzakerelerin dalgalı seyri sürdükçe, Rusya çıkar sağlayacağı verimli bir zemin bulacaktır (...)

Yani, ABD özetle diyordu ki: Herkes bize karşı birleşti; Rusya da bu atmosferden faydalanıyor!

Çıkarları Türklere her şeyi unutturdu

ABD'nin Vladimir Putin korkusunu ilgilendiren bir başka kriptodan daha söz edip bu bölümü bitirelim.

12 Ağustos 2005 tarihli ve "Türk-Rus Yakınlaşması: Soçi'de Yedi Saatlik Erdoğan Putin Görüşmesi" başlıklı kriptoyu ABD'nin Ankara Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Nancy McEldowney kaleme almıştı.[162]

---

162 http://wikileaks.org/cable/2005/08/05ANKARA4751.html.

Adından da anlaşılabileceği gibi kripto, Erdoğan'ın 2005 yılında Rusya'nın Antalya'sı olan Soçi'deki Putin'in yazlığına giderek yaptığı uzun görüşmeyi ele alıyordu. İki liderin bu görüşmede yaptığı uzun yürüyüşü, birlikte dinledikleri konseri ve sabah kahvaltısını hatırlatırsak, bu samimi görüntünün yarattığı rahatsızlığı anlatmak daha kolay olurdu.

McEldowney kriptonun özet bölümünde durumu şöyle aktarıyordu:

> (...) Rusya'yla ticaretin büyük bir gelişme kaydettiği (özellikle Rusya yararına) ve Türklerle Ruslar arasındaki giderek artan bir duygusal yakınlaşmanın yaşandığı bir ortamda, Başbakan Erdoğan, Putin'le eşit koşullarda bir ortaklık inşa etmekte olduğunu düşünüyor. Türkiye tarafında, Rusya'nın Türkiye'ye yönelik amaçları veya doğalgaz tedariğinde Rusya hakimiyeti konusunda akılcı bir analiz eksikliği göze çarpıyor (...)

Kriptoda gezinin özellikle *Yeni Şafak* gibi AKP'ye yakın basında nasıl resmedildiği anlatılıyordu. Putin ile Erdoğan'ın iki eşit, iki arkadaş gibi poz vermeleri ve basının daha önceki Bush-Erdoğan görüşmesinde oturur vaziyete fotoğraf çektirmelerine dair dokundurmaları Washington'a aktarılıyordu. Erdoğan'ın Putin'le görüşmesinde Dışişleri Bakanlığı yetkilerini yanında istememesi ve resmi olarak not tutulmaması alışkanlığını sürdürmesi de, öyle anlaşılıyor ki Amerikalıları rahatsız ediyordu.

"*Yeni Şafak,* bu dalkavukça başsayfasına karşın görüşmenin ana başlıklarına dair ipuçları da sunuyor," dedikten sonra iki ülke arasındaki ticari ilişkiler, özellikle Rusya'nın enerji satışı anlatılıyor. Ve ABD'li diplomat McEldowney, Türk işadamlarının omurgasızlığı üzerine bir tasvirde bulunuyor:

> (...) AKP liderliği ve birçok Türk işadamı için Rusya'yla ilişkilerin genişlemesi daha fazla para kazanma anlamına geliyor. Benzer bir şekilde rüşvet ve avanta da Türkiye'de iş yapmanın bir parçası olarak görüldüğünden, Türk işadamları Rusya'daki koşulları normal karşılıyorlar. Yenilik ve kazanç ihtimali Türkleri kendine çekiyor ve başka zaman üzerinde duracakları konulardaki kötü hatıralarını unutturuyor. Rusya'yla ilişkiler yeni ve pek çok önemli alanda kâr potansiyeli var, bu nedenle Türkler, Rusların

Tatarlara 1552'den beri neler çektirdikleri, Putin'in Müslümanlara karşı tavrı, Rusların Çeçenistan'da yaptıkları üzerinde düşünmeye gerek duymuyor (...)

McEldowney yalan söylüyor diyemeyiz; zira konu kâr etmek olunca işadamları Rusya'yla veya başka ülkelerle her türlü sorunu unutuyor.

McEldowney Erdoğan'a da, "İşin bir de duygusal yanı var. Türkler Rusları Kafkaslar ve Orta Asya'yı kontrol etme hakkı olan büyük ve güçlü bir ulus olarak görüyorlar. Kendilerinin de bir zamanlar büyük bir imparatorluk olduğunu, ama şimdi Batı'nın kendilerine saygı göstermediğini (Rapallo sendromu[163]) düşünüyorlar," dedikten sonra dokunduruyor: "Erdoğan kendisini dünya çapında bir devlet adamı olarak görüyor ve Putin'in kalın kırmızı halısından etkilenmişe benziyor."

ABD'li diplomat McEldowney Türkiye'deki çevrelerin Rusya'ya karşı saldırganlığı terk eden üslubundan oldukça rahatsız görünüyordu. Doğan Grubu'ndan Çukurova Grubu'na kadar herkesi bu nedenle eleştiriyordu:

(...) Gerek AKP cenahı gerekse de (kimi istisnalar hariç) Türk medyası, akademi çevreleri ve düşünce kuruluşları, Rusya'nın Türkiye'ye ve onun iç sorunlarına yönelik amaçları konusunda herhangi bir akılcı analizden yoksunlar. Erdoğan, Rusya'nın doğalgaz tedariğindeki hakim pozisyonunun ve dağıtım ağlarını satın alma istekliliğinin siyasi sonuçlarına karşı kayıtsız görünüyor. Basın ve akademi çevreleri, Marksist ikinci ve üçüncü dünyacı görüşlerinden kopmak istemeyen solcularla dolu. Dahası Türkiye'nin en büyük medya holdingi olan Doğan Grubu Rusya'da bir televizyon kanalı açmak için ihaledeki yerini korumak istiyor; İslamcı Fethullah Gülen hareketinin gazetesi *Zaman*, televizyon kanalı Samanyolu ve meslek örgütü Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Gülen'in Rusya'daki okullar zincirini ve Gülen'in Rusya'yı İslam'a döndürme "misyonu"nu korumak istiyor (her üçü de akıllarındaki bu amaç nedeniyle Rusya konusunda sözlerini

163 Rapallo sendromu; Türkiye ve Rusya'nın yalnız olduğu, saldırgan bir Batı'nın kötü muamelesinin ve saygı yoksunluğunun eşit mağdurları olduğu duygusunu ifade ediyor. Adını Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Batı tarafından dışlanan Almanya ve Sovyetler Birliği'nin Rapallo'da 1922 yılında imzaladığı anlaşmadan alıyor.

sakındıklarını bize itiraf ettiler); *Akşam, Tercüman* ve SkyTürk televizyonunun sahibi Çukurova grubu, GSM şirketi Turkcell'deki çıkarlarını korumak istiyor. Kimi istisnalar hariç düşünce kuruluşları paranoyakça Batı karşıtı duygusallıklar (1920 Sevr Antlaşması sendromu) ile kuşatılmış ve Batı'ya karşı "Avrasya alternatifinin" çekiciliğine kapılmış durumdalar (...)

Kısacası... Görülüyor ki, herkesin Rusya'yla bir hesabı vardı.

ERDOĞAN, CEMAAT'İ ALİYEV'İN ELİNDEN ALDI

Cemaat'e karşı operasyon yapan ülkelerin arasında yalnız Türkiye yok. Azerbaycan yönetimi de kendi ülkesinde Cemaat tehlikesi sebebiyle bir dizi operasyon gerçekleştirdi. 2014 yılının Nisan ayında Recep Tayyip Erdoğan'ın Azerbaycan'a gerçekleştirdiği ziyarette gündemlerden biriydi Cemaat yapılanması.

Zira, görüşmede Erdoğan'ın Cemaat'i gündeme getirip getirmediği sorulduğunda Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, "Biz mütteğiz, dostuz, kardeşiz. Bizim aramızda olan sohbetler geniş alanı kapsar. Dost gibi müzakere etmediğimiz mesele yoktur. Bizim ilişkilerimize zerre kadar zarar verecek herhangi bir adıma imkân vermeyeceğiz," diyerek "Evet" demiş oluyordu.[164]

Aslında sorunun yanıtını herkes aşağı yukarı biliyordu.

17-25 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonları sonrası Cemaat'e karşı acımasız bir savaşa girişen Erdoğan'ın aklında bundan başka bir şey yoktu. Ülkenin en çok satan gazetesi *Yeni Musavat*, Erdoğan'ın ziyaretini "Erdoğan Bakü'ye yeni dosya ile geliyor" başlığıyla veriyor, Erdoğan'ın Azerbaycan'da Gülen Cemaati'ne yönelik operasyonu konuşmak için günübirlik Bakü'ye gittiğini yazıyordu. *Yeni Musavat*'ın haberine göre; Ankara 17 Aralık operasyonunun ardından Cemaat'e karşı düğmeye bastığında, Azeri devletinin içinde yer alan Gülen Cemaati mensubu kişiler araştırıldı ve rapor halinde Erdoğan'a sunuldu. Erdoğan da 7 Şubat 2014'te Rusya'nın Soçi kentinde düzenlenen Kış Olimpiyatları'nın açılışı için katıldığı törende Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e Cemaat'le ilgili ilk dosyayı bizzat sundu. Azeri istihbaratı da çok geniş çaplı bir inceleme ve takip başlattı. Ankara'nın talebi doğrultusunda Mart ayında, yani Erdoğan ile Aliyev görüşmesinden yaklaşık bir ay sonra, Bakü, ülkede kurulu Gülen okul ve dershanelerine karşı düğmeye bastı. 11 okul ve 13 dershane hükümet kararıyla kamulaştırıldı. Aralarında Bakü'deki Çağ-Kafkas Üniversitesi'nin de bulunduğu kurumlar, Azerbaycan Petrol ve Gaz Şirketi SOCAR'a bağlandı.

---

164 http://www.aa.com.tr/tr/s/309865--bir-sikinti-varsa-aramizda-degerlendiririz

Yeni Musavat'a göre; Erdoğan Nisan 2014'teki ziyaretinde Aliyev'e Cemaat'in Azerbaycan kolu hakkında daha detaylı bir dosyayı sundu.

Gelin görün ki; ziyaretinden sonra Aliyev'le birlikte basın toplantısı düzenleyen Erdoğan, bir Azeri gazetecinin, "Sizin partinizin Nurcular'la bir bağlantısı olduğu söyleniyor, böyle bir ilişkiniz var mı?" şeklindeki sorusuna maruz kalacaktı.

Erdoğan'ın bu "zor" soruya yanıtı, "Şimdi, bu bana çok garip geldi. Bizim böyle bir bağlantımız söz konusu değil, bizim tek bağlantımız milletle," diye olacaktı.

Ah işte, şu gazeteciler yok mu, hepsi yandaş olamıyor!

Öyle ya, Cemaat konusunda kendisine en yakın düşünen isimlerden biri olan Aliyev'i ziyaret eden Erdoğan'ın amacı, Türki cumhuriyetlerde Gülen hareketinin "elini kolunu bağlamak"tı. Erdoğan'ın Azerbaycan'dan ayrılmasından bir hafta sonra operasyonlar başladı. Azerbaycan yönetimi, aralarında Gülen Cemaati mensuplarının da olduğu Nurcular'a yönelik eşzamanlı operasyon düzenledi. İçişleri Bakanlığı'nın açıklamasına göre operasyonlarda 40'dan fazla kişi tutuklandı. Şüphelilerden 17'si Azerbaycan devlet memuruydu.

Hatta Azerbaycan'ın Cemaat'le mücadelesi Risale-i Nur'u yasaklamaya kadar varmıştı.

Ziyaretin ardından üç ay geçmişti ki...

Gülen okullarını kısa süre önce bünyesine alan Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi SOCAR flaş bir açıklama yaptı. Yapılan açıklamada, "maliyet yükü" gerekçesiyle Cemaat'in eğitim kurumlarının feshedildiği, yani kapatıldığı bildirildi.[165]

Azerbaycan'dan STV önlemi

Şimdi biraz geçmişe dönelim ve gelelim Wikileaks'teki "Cemaat-Azerbaycan" konulu belgelere...

Tarih 19 Eylül 2006. ABD'nin Bakü Büyükelçisi Anne Derse Washington'a "İslami Sofuluğun Azerbaycan'da Değişen Rolü" başlıklı kriptoyu geçiyor.[166]

Büyükelçi Derse Azerbaycan'daki durumu belgenin özet bölümünde şöyle aktarıyordu:

165 http://www.hurriyet.com.tr/dunya/26638932.asp.
166 https://wikileaks.org/plusd/cables/06BAKU1367_a.html.

(...) Bağımsızlığın üzerinden geçen 15 yıldan sonra, İslami sofuluk yaygın olmaktan uzak da olsa, Azerbaycan'da yükselişte. Dini tarikatların bu yavaş ama istikrarlı gelişimi iki etmene dayanıyor: Azerbaycan'ın dini mirasının yeniden keşfi ve Türk, İranlı, Arap grupların aktif dini propagandaları. Azerbaycan hükümetinin desteğini alarak Azerbaycan'da okullar ve camiler ağı kuran Türk Sünni İslam anlayışı, devlet çıkarlarına daha yatkın görülse de, bir dini gelenek oluşturmaktan uzak görünüyor. Buna karşılık, Selefi Sünni cemaati, halen küçük olmasına karşın son yıllarda istikrarlı bir büyüme sergiliyor ve Bakü'nün en önemli Sünni camisiyle birlikte birkaç bin insanı camilere çekebildiği belirtiliyor. Azerbaycan Şii ağırlığının olduğu bir ülke olarak kalsa da, İran'ın buradaki Şiiler üzerindeki etkisi, Azerbaycan hükümetinin Şii kurumları üzerindeki Kafkas Müslümanları Komisyonu ve Devlet Dini Kurumlarla Çalışma Komitesi aracılığıyla uyguladığı sıkı kontrolle dengeleniyor. İran'ın etkisi kendisini en çok, en gözle görülür şekilde Bakü'deki Cuma Camii cemaati ve onun iyi bilinen ve pek çoklarınca İran'dan mali destek aldığına inanılan imamı Ilgar İbrahimoğlu aracılığıyla, ülke çapındaki onaylanmamış yeraltı camileri ağıyla hissettiriyor. Uzun vadede, siyasal ve toplumsal bir güç olarak İslam'ın Azerbaycan'daki rolü, hükümetin eşitlikçi, demokratik, serbest pazar toplumu yaratma sözünü ne ölçüde tutacağına bağlı. Bunun haricindeki telgraflar siyasal İslam'ın Azerbaycan'daki rolünü ve ABD çıkarları için olası etkilerini irdeleyecek (...)

Azerbaycan'daki dini akımların ayrıntılarıyla irdelendiği belgede sıra Gülen Cemaati'ne gelince ABD'li diplomat Derse şu notları düşüyor:

(...) 1990'larda Türkiye'den Fethullah Gülen hareketi, Çağ Öğretim İşletmeleri –Olağanüstü Haller Bakanı Kemaleddin Heydarov'la bağlantılı olduğu söylenen özel bir Türk şirketi– çatısı altında Azerbaycan'da çok sayıda okul açtı. Azerbaycan hükümetinin onayıyla Gülen hareketi 15 ila 20 özel lise ile birlikte tanınmış Kafkas Üniversitesi'ni kurdu. Din adamlarının bize söylediklerine göre, Azerbaycan Hükümeti Türk İslamı'nın etkisini Sünni Selefiliğe ve muhafazakâr Şiiliğe karşı bir denge unsuru olarak görüyor. Her ne kadar konuya ilişkin istatistik bulmak

zor da olsa, din adamlarının ortak kanısı Türk Sünni İslam cemaatinin dengeli, açık olduğu, aynı zamanda Selefi ve Şii cemaatlere kıyasla büyüme eğilimi göstermediği yönünde (...)

24 Ocak 2007 tarihinde Bakü Büyükelçisi Anne Derse'nin Washington'a geçtiği kripto ise; 19 Aralık 2006 tarihinde ABD Dışişleri Bakanlığı Demokrasi, İnsan Hakları ve Emek Bürosu Müsteşarı Barry Lowenkron ve Büyükelçi'nin *"Din Uzmanlarıyla Öğle Yemeği"*ni konu alıyor.[167] Toplantıya dört yerel din uzmanı katılıyor:

Dr. Neriman Gasimoğlu, Azerbaycan Din ve Demokrasi Merkezi.

Dr. Arif Yunusov, Barış ve Demokrasi Enstitüsü.

Dr. Altay Geyushev, Türkçe Konuşan Halklar ve Kafkaslar Tarihi Profesörü, Bakü Devlet Üniversitesi.

Dr. Naile Süleymanova, Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi Elyazmaları Enstitüsü.

Buluşmada, Azerbaycan'daki İslamcı akımların yayılması ele alınıyor.

Ve gündemdeki konulardan biri de Gülen Cemaati.

Konu üzerine söz alan Dr. Yunusov'un sözleri kriptoya şöyle giriyor:

> (...) Nurcular'ın Azerbaycan toplumu içindeki en önemli Türk kökenli İslami güç olduklarını söyledi. Azerbaycan toplumundaki Türk-İslam etkisinden örnekler veren Yunusov, Nurcu teolojinin Bakü'deki Kafkas Üniversitesi'nde ve Fethullah Gülen hareketinin uydu yayını üzerinden izlenebilen Samanyolu Televizyonu'nda etkili olduğunu söyledi (...)

Tam da burada araya giren Büyükelçi Derse'nin kriptoya düştüğü şu not oldukça çarpıcı: "Yorum: Azerbaycan hükümeti kısa süre önce Samanyolu'ndan kurtulmak için önlemler aldı."

Öyle anlaşılıyor ki Azerbaycan, özellikle 2007 yılından itibaren Cemaat'e yönelik tavrında daha dikkatli olurken, Samanyolu TV'nin izlenmemesi için çarpıcı bir şekilde önlem aldı. Hoş, Cemaat boş durur mu, Ekim 2007'de Hazar TV adlı yeni bir kanalı Azerbaycan'da yayına koydu.

---

167 http://wikileaks.org/cable/2007/01/07BAKU106.html.

Hükümet tetikte ama...

Kriptolardan devam edelim...

5 Ağustos 2008 tarihli ve yine Büyükelçi Derse imzalı kripto bu kez doğrudan Gülen Cemaati'nin Azerbaycan'daki yapılanmasını irdeliyor.[168] "Azerbaycan'da Fethullah Gülen Ağının Varlığı" başlıklı belgenin özet bölümü şöyle:

> (...) Fethullah Gülen ağı Azerbaycan'ın İslami sahnesinin bir bileşeni konumunda. Ağın Türk kökenli olması ve kaliteli eğitim kurumları açmaya yaptığı vurgu Azerbaycan'daki varlığını mümkün kılmış. "Çağ Öğretim" –Bakü'deki özel bir Türk şirketi– Azerbaycan'da bir üniversite (Hazar Üniversitesi) ve en az on iki liseyi yönetiyor. Gülenci ağ ayrıca pek çok Azeri medya kuruluşu ve yerel bir Türk işadamları derneğiyle de ilişkiler kurdu. Azerbaycan Hükümeti genellikle yabancı İslami etkilere karşı düşmanca yaklaşırken, Fethullah Gülen'in temsilcileri Azerbaycan Hükümeti mensuplarıyla Türkiye ve Azerbaycan arasındaki daha geniş bir ikili ilişkiler ağı çerçevesinde ve Çağ Öğretim'in yüksek kaliteli eğitim sağlama becerisi sayesinde iyi bir ilişki tesis ettiler. Azerbaycan Hükümeti grubun faaliyetleri hakkında tetikte görünse de, özellikle laik seçkinler örgütlü İslam'ın Azerbaycan'daki etkisi konusunda ihtiyatlı olmaya devam ediyorlar (...)

Kriptoya bakılırsa, Cemaat 2008 yılında da Azerbaycan'da etkin ama bir yandan da şüpheyle karşılanıyor.

Büyükelçi Derse, Fethullah Gülen ve Cemaati'ne ilişkin ayrıntılar verdiği kriptoda Azerbaycan'da birçok Nurcu yapılanma olduğundan hareketle şu tespiti yapıyor:

> (...) Kimi yorumcular, Gülen ve Nursi arasındaki bağlantıyı göz önüne alarak, Gülen takipçilerine "Nurcular" ismini veriyor. Gülen ve Nursi'nin öğretileri arasında kimi teolojik farklılıklar olması nedeniyle, Gülenciler kendilerini Nurcular olarak adlandırmıyor (...)

Aslına bakılırsa... Her ne kadar ortak geçmişleri olsa da, gerçekten de Nurcular ile Gülen Cemaati arasındaki açı Türkiye'de de fazla. Ve gittikçe derinleşen bu ayrım bugün gelinen noktada daha net görülüyor.

---

168 http://wikileaks.org/cable/2008/08/08BAKU731.html

Gülen okullarına ilişkin anlatım belgede yer alırken şu ifadeler kullanılıyor:

(...) Okullarda özellikle matematik ve fen bilgisine ağırlık veriliyor. Müfredat etik ve/veya felsefe dersleri içerse de, din derslerine yer verilmiyor. Azeri öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, bu okullara dini gerekçelerden ötürü değil, söz konusu okulların pek çok devlet okulundan daha iyi bir eğitim kalitesine sahip olması nedeniyle devam ediyor. Büyükelçiliğin vize görüşmeleri ve yerel bağlantılarla yapılan konuşmalara göre; bu okullara devam eden öğrencilerin demografik yapısı seküler, yönetici seçkinlerin çocuklarından, iyi bir eğitim arayışındaki üst-orta sınıf çocuklarına kadar uzanıyor (...)

Okulların dışında da Azerbaycan'da Cemaat kuruluşları var. Büyükelçi Derse bunların bakiyesini şöyle aktarıyor:

(...) Eski bir Dini Kurumlarla Çalışma Komitesi (SCWRA) çalışanı olan Agil Hacıyev ve yerel bir din alimi Elshad Miri'ye göre; eğitim kurumlarının yanı sıra, aralarında Hazar Televizyonu, Hazar Radyo, *Zaman* gazetesi ve Burc FM radyo istasyonu gibi pek çok Azeri medya kuruluşunun Gülenci bağlantıları bulunuyor. Miri'nin Büyükelçiliğe aktardıklarına bakılırsa, Gülenciler ayrıca Azerbaycan'daki Türk firmalarını artırmak için çalışan Azerbaycan Türk Sanayici ve İşadamları Beynelhalk Cemiyeti'yle (TUSİAB) yakın işbirliği içerisinde çalışıyorlar. Ancak sözü geçen bu Gülenci bağlantıların tam işleyişi belirsizliğini koruyor. Yerel bağlantılarımız ve Gülenciler hakkındaki akademik çalışmalar gösteriyor ki, ayrıntıları bilinmese de Türk işadamları hareketin önemli destekçileri konumundalar (...)

İlişkileri iyi tutmak için rüşvet

Azerbaycan yönetiminin bugün olmasa da, o gün neden Gülen Cemaati'ne yol verdiği belgede şöyle anlatılıyor:

(...) Genel itibariyle Azerbaycan Hükümeti ülke içinde dış kaynaklı İslami misyonerlerin faaliyetlerini, özellikle de Suudi Arabistan Vahabileri ve İranlı Şiiler gibi Körfez ülkelerinden gelen Selefi aktivistleri engellemenin yollarını arıyor. Bakü Devlet Üniversitesi

profesörü ve İslam bilgini Altay Geyushev'e göre; 1990'ların kaotik siyasi atmosferinde Azerbaycan Hükümeti'nin yabancı misyonerler üzerinde neredeyse hiç kontrolü yoktu ve hükümet üyeleri Körfez ülkeleri ve İran kaynaklı misyonerlere karşı bir ağırlık oluşturmaları için Türk misyonerlerin varlığını tercih etmişlerdi. Bu bağlamda ve Azerbaycan ile Türkiye'nin yakın ikili ilişkileri zemininde bakıldığında, Fethullah Gülen ağı Azerbaycan'da kendine bir yer edindi. Gülenciler, Azerbaycan'da faaliyet gösterme imkânı bulan tek Türk kökenli grup değildi, ancak içlerinden en örgütlü olanlardan biriydi (...)

Suudi Vahhabi ve İranlı Şiilere karşı bir denge unsuru olarak Türk Sünni İslamı o günlerde Azerbaycan Hükümeti tarafından destekleniyordu.

ABD'li diplomat Derse, Cemaat'in Azerbaycan'daki düzene nasıl ayak uydurduğunu ve rüşvet çarkına nasıl girdiğini ise şöyle aktarıyordu:

> (...) Geyushev ve diğer yerel bağlantılarımız, Çağ Öğretim'in ilişkileri iyi bir zeminde tutmak için Azerbaycan Hükümeti üyelerine, muhtemelen, resmi olmayan "işletme ücreti" ödemiş olduğunu veya ödemeye devam ettiğini düşünüyorlar (...)

Büyükelçi Derse, bu rüşvet çarkını ifşa ettikten sonra Azerbaycan Hükümeti'nde Cemaat'le yakın ilişkileri olan isimlere değiniyor:

> (...) Hükümet unsurlarının çocuklarını Çağ Öğretim okullarına göndermeye istekli olmaları, Azerbaycan Hükümeti'yle iyi ilişkiler kurma ve devam ettirme yönündeki Gülenci yeteneklerin kilit bir göstergesi. Miri'ye göre Azerbaycan Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Ramiz Mehdiyev'in torunları, aynı kurumdan birçok yetkilinin çocuklarıyla birlikte bir Çağ Öğretim okuluna gidiyor. Gülenciler ve Azerbaycan hükümeti yetkilileri arasındaki ilişkiler üzerine yapılan konuşmalarda adı sıkça geçen diğer bir isim de, Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanlığı Siyasal Analiz Departmanı'nın başında bulunan Elnur Aslanov. Aslanov yıldızı parlayan ve doğrudan doğruya Mehdiyev'e bağlı çalışan, Apparat'taki [Cumhurbaşkanlığı] görece genç bir yüz. Bakış açıları

aşırı laik olma eğilimi taşıyan üst düzey hükümet yetkililerinin çocuklarını bu okullara göndermeleri, Azerbaycan Hükümeti'nin Fethullah Gülen okullarını Azeri gençliğinin İslamileştirilmesi konusunda bir Truva atı olmasından korkmadığı izlenimi uyandırıyor. Eski SCWRA çalışanı Agil Hacıyev'in bize söylediğine göre, şimdiki SCWRA şefi Hidayet Orucov'un Çağ Öğretim yetkilileriyle çok yakın kişisel ilişkileri bulunuyor (...)

Diyanet'e de artan kuşkuyla bakılıyor

Bir ayrıntıdan söz edelim. 1992-93 öğretim yılında Azerbaycan Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı, Bakü Devlet Üniversitesi ve Türkiye Diyanet Vakfı arasında imzalanan anlaşma uyarınca Bakü Devlet Üniversitesi'nde ilahiyat bölümü kurulmuştu. Bu bölüm, Türk Diyaneti'nin kontrolündeydi ve devletle oldukça iyi geçiniyordu. Zira arkasında bir Cemaat ya da tarikat oluşumu değil, doğrudan devletin dini görevlileri vardı.

Büyükelçi Derse, Azerbaycan Devleti'nin 2001-2002 yılında Cemaat'in Kafkas Üniversitesi'nde ilahiyat bölümünün kapatılıp, Bakü Devlet Üniversitesi'nde açık kalmasına dikkat çekiyor. Bu da Cemaat'e karşı Azerbaycan'ın tetikteki halini simgeliyordu:

> (...) Azerbaycan seçkinleri Çağ Öğretim'in laik eğitim çabalarından memnun görünseler de, hükümet hareketin ülkedeki faaliyet ve hedefleri konusunda dikkatli bir tutum izliyor. Örneğin Kafkas Üniversitesi'nin ilahiyat bölümü 2001-2002 döneminde kapatılmıştı. Azeri yetkililer söz konusu dönemde, Bakü Devlet Üniversitesi'nin ilahiyat bölümünün ise faaliyetlerinin devamına izin verdiler. Geyushev'e göre Kafkas Üniversitesi'ndeki ilahiyat bölümünün kapatılıp Bakü Devlet Üniversitesi'ndekinin kapatılmaması, Azerbaycan Hükümeti'nin resmi Türk Diyaneti ile Gülenci ağın faaliyetlerine dönük daha geniş bir bir ayrıma gitmesini yansıtıyor. Geyushev'in belirttiğine göre, AKP'nin 2002'de iktidara gelişinden önce Azerbaycan Hükümeti Gülen hareketi ve Diyanet arasında daha ciddi bir ayrım gözetiyordu. Bakü, Diyanet'le olan ilişkilerinden daha hoşnuttu. Azerbaycan Hükümeti halen Gülenciler ve Diyanet (Din İşleri Başkanlığı) arasında bir ayrım gözetse de, kimi hükümet üyeleri Gülenciler'e ve Gülen'in Diyanet içinde etkisinin daha da belirleyici olmaya başladığı algısı nedeniyle,

Diyanet'e de artan bir kuşkuyla bakıyorlar. (Hacıvey'in verdiği bilgiye göre, Azerbaycan'daki on caminin imamı Diyanet'ten ödünç alınmış durumda ve Bakü Devlet Üniversitesi'nin ilahiyat bölümünün literatürünün büyük kısmı Türk Hükümeti'nin izniyle getirilmiş.)

Aliyev'in Cemaat operasyonunu Erdoğan engelledi

Ve elbette, Gülen Cemaati'ne yönelik bir Azerbaycan yaptırımını o günlerde engelleyen kişi dönemin başbakanı Erdoğan'dan başkası değildi.

Erdoğan, o süreçte operasyona karşı devreye giriyor ve Cemaat'i kurtarıyordu.

Bu tarihi olayı Büyükelçi Derse Washington'a şöyle aktarıyordu:

> (...) Yerel bağlantılarımızın belirttiğine göre, AKP'nin Türkiye'de iktidara gelmesinden bu yana, kimi Azeri hükümet yetkilileri Gülen'in faaliyetleri konusunda artan bir ihtiyatlılık sergiliyorlar. Geyushev'in bize aktardığına göre 2006 yılının sonlarında Azerbaycan hükümeti içerisinde, Fethullah Gülen ağının üzerine gidip gitmemek konusunda bir politika belirleme tartışması yürütülmüş. Azerbaycan seçkinlerinden –aralarında Şeyh Allahşükür Paşazade ve Ulusal Güvenlik Bakanı'nın da bulunduğu– kimi önemli isimler daha geniş bir Sünnilik karşıtı kampanyanın bir ayağı olarak Fethullah Gülen hareketinin üzerine gidilmesini savunmuşlar. Ancak Türkiye Başbakanı Erdoğan, Devlet Başkanı Aliyev'le yaptığı bir görüşmede Çağ Öğretim adına araya girmiş. Geyushev, Çağ Öğretim okullarının faaliyet göstermeye devam edebilmesinin, Türkiye'nin iç siyasetiyle, adlı adınca AKP'nin iktidarda kalma becerisiyle yakından ilgili olduğunu ileri sürüyor. Aynı zamanda Türk misyonerler olduğu iddia edilen kişilere yönelik periyodik tutuklamalar da yaşanıyor, ne var ki Büyükelçilik bu kişilerin Fethullah Gülen ağıyla bağlantılı olup olmadıklarını bilmiyor (...)

Yani neymiş... Erdoğan bir dönem siper olmuş, eski ortağı Cemaat'in okullarına.

Aliyev 2006 yılında Cemaat'in üzerine yürümek istediğinde elini Erdoğan tutmuş. "Dur, yapma" demiş.

Sanırız, Erdoğan bugün Cemaat okullarına operasyon isteyince Aliyev de şaşırmıştır.

Nişanlısıyla evlenmesine engel olunan Azeri

Kripto okunduğunda Türkiye'dekine benzer tartışmaların, Azerbaycan'da da yapıldığı gözlemleniyor:

> (...) Gülen hareketinin laik hükümetlere yönelik bir tehdit oluşturup oluşturmadığına dair mühim bir tartışma yürüyor. Bu kuşkuyu taşıyanlar Gülenciler'in ülke yönetiminde ve iş çevrelerinde kendilerine sempatiyle bakan bir seçkinler grubu oluşturmak suretiyle, toplumları içeriden dönüştürmeyi amaçladıklarını iddia ediyorlar. Hareketin yandaşları ise kanıt olarak Gülen'in din ile bilimi birleştiren ve dinlerarası diyalog öğretilerine işaret ederek, Fethullah Gülen hareketinin ılımlı, ana akım bir olgu olduğunu savunuyorlar (...)

ABD kriptosuna yansıyan bu cümleler çok tanıdık değil mi?

Evet, Cemaat'in örgütlenme modeli Azerbaycan'ın da gizli gündeminde yer alıyor.

Sadece bu kadar da değil. Büyükelçi Derse, kendilerinin doğrudan doğruya Cemaat'in amaçlarıyla ilgili itibar zedeleyici somut bir bilgiye sahip olmadıklarını söyledikten sonra, Cemaat'in gizli çalışmasıyla ilgili olarak karşılaştıkları durumu şöyle aktarıyor:

> (...) Büyükelçiliğe vize başvurusunda bulunan Gülenciler dini görüşleri ve ABD'deki işleriyle bağlantılı yükümlülükleri konusunda genellikle kaçamak cevaplar veriyorlar. (NOT: Büyükelçiliğe yapılan vize başvurularının çoğu ABD'deki Gülen bağlantılı okullarda çalışmaya yönelik.) Gülenciler aynı zamanda Bakü'deki üniversite öğrencilerine düşük maliyetli konaklama imkânı sağlayan "Işık Evleri"ni açıyorlar. Bakü'deki bu Işık Evleri'nde kalmış ve sonunda evi temin edenlerin, müstakbel nişanlısıyla evlenmesini yasaklamalarına dek varan özel hayatını kontrol altına alma çabaları nedeniyle buradan ayrılmış bir Azeri ile tanıştık (...)

Erdoğan Azerbaycan ordusundaki Cemaatçiler için de devrede

Gelelim bir başka kriptoya...

13 Mart 2009 tarihli ve yine Bakü Büyükelçisi Anne Derse imzalı belge, "Azerbaycan-Türkiye: Hâlâ Tek Millet, İki Devlet mi" başlığıyla bir sorgulamada bulunuyor.[169]

Kriptoda Gülen Cemaati de bir yer tutuyor. Azerbaycan Hükümeti'nin dış kaynaklı İslami etkilere karşı düşmanca bir yaklaşım geliştirse de, Gülen Cemaati'ne gösterdiği müsamahanın sebebinin Türkiye ile ilişkileri olduğu söyleniyor. Ancak, "Azeri Hükümeti grubun faaliyetlerini yakından izliyor," denildikten sonra, yine 2006 yılındaki Cemaat operasyonunu Erdoğan'ın durdurduğundan söz ediliyor. Fakat bu kez Erdoğan'ın kurtaramadığı bir ekip hakkında da bilgi veriliyor:

> (...) Türkiye Başbakanı Erdoğan, Devlet Başkanı Aliyev'le yaptığı bir görüşmede Çağ Öğretim adına araya girmiş. Erdoğan, Aliyev'den Azerbaycan Ordusu içerisinde gizli kapaklı toplantılar düzenleyen, Türkiye'den ilham almış dinci bir kliğin bazı üyelerinin serbest bırakılmasını istediğinde aynı başarıyı gösterememiş (...)

Evet, Erdoğan 2006 yılında Cemaat adına devreye girerek okullarını kurtarıyor. Ancak Azerbaycan Ordusu içindeki Cemaat yapılanmasınının hapiste olan üyelerini kurtarmaya gücü yetmiyor.

Nereden nereye!

Türbanlı kadın görüntüleri yayından kaldırıldı

Erdoğan'ın İslamlaşma eğiliminin artmasının İlham Aliyev'de yol açtığı rahatsızlıksa oldukça ilginç ifadelerle kriptoya giriyor:

> (...) Azerbaycan-Türkiye ilişkilerindeki değişimin izleyeceği seyrin, Azerbaycan'daki bu gibi ağları nasıl etkileyeceği zaman içinde görülecek ama olumsuz işaretler şimdiden görülebiliyor: Türkçe programların Azericeye çevrilmesi zorunluluğu, türbanlı kadın görüntülerinin yayından kaldırılması ve Cumhurbaşkanı Aliyev'in, Gül ve Erdoğan'ın eşlerinin türbanlı olmalarından

169 http://wikileaks.org/cable/2009/03/09BAKU201.html.

duyduğu, iyi bilinen rahatsızlık. Cumhurbaşkanı Aliyev bir müddet için Türkiye'yi, İran, Suudi Arabistan ve kimi Körfez ülkeleri gibi Azerbaycan'a yönelik İslami tehdit listesine almıştı (...)

Görülüyor ki AKP, 2009 yılında Türkiye'yi Azerbaycan için bir dış tehdit haline getiriyor.

Devamında durum daha da sertleşiyor.

Öyle ki Bakü Büyükelçisi Derse, olası Türkiye-Ermenistan uzlaşmasına Azerbaycan'ın vereceği tepkileri 2 Nisan 2009 tarihli kriptoda sıralıyor.[170]

"Türkiye ve Ermenistan tarihi bir uzlaşıya doğru ilerlerken, Bakü en yakın kültürel ve siyasi ortağı olarak görüdüğü Türkiye'nin olası terk edişinin şoku içerisinde" diye başlayan belgede yaptırımlar arasında Gülen Cemaati'ni ilgilendirenler de var:

> (...) Azerbaycan'ın içerideki tepkisi yeni Türk sermayesini ve yatırımlarını Azerbaycan pazarından dışlamak ve belli başlı Türk yatırımcı ve şirketlerine karşı Rus usulü hukuki bir saldırı başlatmak olabilir. Aliyev ayrıca, zaten olumsuz gözle baktığı ve şimdiye kadar yalnızca Erdoğan'a kişisel bir imtiyaz tanımak suretiyle göz yumduğu, Türkiye'den yayılan dini etkiye karşı daha aktif bir biçimde kısıtlamalar getirebilir. Türkçe yayınlar, özellikle de Müslüman kadınları türbanla gösteren programlar daha da dışlanabilir. Ve Azerbaycan hükümeti, itibarlı destekçilerinin varlığına rağmen Fethullah Gülen hareketinin misyonerlik ve eğitim faaliyetlerine daha sert kısıtlamalar getirebilir (...)

Azerbaycan, AKP ile ilişkileri nedeniyle göz yumduğu Cemaat'i ilişkiler gerilince gözden çıkarıyor. İlginçtir, gözden çıkanlardan biri de televizyondaki türbanlı kadınlar oluyor.

Aliyev Erdoğan'a, AKP'ye ve Gülen'e güvenmiyor

Bu kriptoya yakın zamanlarda... ABD Ankara Büyükelçiliği'nin gündeminde de aynı konu vardı.

23 Ekim 2009 tarihli, Büyükelçi James Jeffrey imzalı "Zora Düşüren Bağlar: Türkiye Üzerindeki Azeri Etkisi" başlıklı belge Türkiye-Ermenistan protokollerinin Türk parlamentosundan

---

170 http://wikileaks.org/cable/2009/04/09BAKU252.html.

geçmeye başlamasıyla birlikte Azerbaycan'ın gösterdiği tepkiyi ele alıyordu.[171]

ABD'li diplomat Jeffrey kriptoda, "Birçok Türk, Bakü'nün bir şehitler abidesinden Türk bayrağını kaldırma kararından rencide olmuşa benziyor, bu adım Başbakan Erdoğan'dan bir fırça yedi, hatta MHP lideri Bahçeli'nin bile sitemine maruz kaldı," diyerek gerilen ilişkileri aktarırken, Aliyev'in Erdoğan ve Gülen'e bakışını Washington'a şöyle geçiyordu: "Aliyev rejimi resmen ve şiddetle laik olmasının yanı sıra, Başbakan Erdoğan'a, onun partisine ve onun bazen 'müttefiki' olan Fethullah Gülen'in Azerbaycan üzerindeki planlarına güvenmiyor."

Ermenistan'la protokollerin unutulmasıyla, Türkiye-Azerbaycan ilişkileri bugün yeniden doğal seyrine girmiş görünüyor.

1990'lı yıllardaki Sovyet çözülüşünün ardından Azerbaycan'da hızla örgütlenen Cemaat'e yönelik Azerbaycan yönetiminin şüphesinin somut adımlara dönüşmesini engelleyen bizzat AKP'ydi. Öyle ki Erdoğan Cemaat'e yönelik operasyonlarda devreye girerek, bazı Cemaatçileri kurtarıyordu.

Ancak AKP-Cemaat savaşı Cemaat'in Azerbaycan'daki kaderini de değiştirdi. Bugün Azerbaycan yönetimi zaten kurtulmak istediği Cemaat'e yönelik daha sıkı takibi başlatmış durumda. Bunu yaparken de, aslında güvenmediği Erdoğan ile "ortak düşmanda" buluşuyor.

Cemaat ise Azerbaycan'da, komşunun sokağa attığı çocuk muamelesi görüyor.

Amerikan kriptoları işte bu ortaklığın ve gelgitlerin tanığı gibi.

171 http://wikileaks.org/cable/2009/10/09ANKARA1537.html.

İLK FALSO YAŞANILAN YERDE SIKI TAKİP

Cemaat'e en sert tepki veren ülkelerden biri kuşkusuz Özbekistan'dı.

Yıllardır Cemaat evlerine bile operasyonlar düzenleyen Özbekler, Cemaat'e ve genel olarak Nurcular'a göz açtırmıyor. Sadece 2011 yılında, ülkede bulunan 50'nin üzerindeki Türk kökenli şirkete baskın düzenlendi, mallarına el konuldu, Cemaat'e yakın onlarca iş adamı tutuklanıp sınır dışı edildi. Taşkent yönetimi AKP aracılığıyla daha hızlı yayılan Cemaat yapılanmasına karşı öyle önlemler aldı ki, bir ara Türk yapımı sitcom dizilerin dahi yasaklandığı gündeme geldi.

Özbekistan aynı zamanda Orta Asya ve Kafkaslar'da Gülen okullarını ilk kapatmaya başlayan ülkeydi. Özbek yönetiminin iddiasına göre, Gülen Okulları ABD için çalışıyordu. Devlet Başkanı İslam Kerimov, 1999 yılında Taşkent'te gerçekleşen bombalı saldırıların ardından, başta Gülen Cemaati olmak üzere dini yapılanmaları yasakladı.[172]

Öyle ki, 2003 yılına gelindiğinde, Cemaat'in Özbekistan'daki varlığı artık yok denecek kadar azdı.

İşte ABD kriptoları arasında Özbekistan kaynaklı belgeler Cemaat'e yönelik bu baskının izleriyle doluydu.

7 Eylül 2006 tarihinde, Özbekistan'da bulunan ABD Taşkent Büyükelçiliği'nden geçilen Büyükelçi Jon Robert Purnell imzalı kriptonun konusu "Artan İslamcı Aşırılık Korkusu" idi.[173]

Kriptonun özet bölümü, korkunun da bir özeti gibi:

> (...) Özbekistan hükümeti halkı İslami eğilimlerden caydırmak

---

172 16 Şubat 1999'da Taşkent'in merkezinde arka arkaya araçlar patladı; amaç İslam Kerimov'a suikast düzenlemekti. Saldırıların arkasında Özbek İslam Hareketi vardı. Kerimov, kendisine suikast girişimiyle Türkiye'nin ilişkili olduğunu iddia ederek, ülkedeki Cemaat okullarını kapattı. İlginçtir: Hatırlanırsa, Cemaat'in Emniyet İmamı Osman Hilmi Özdil, ABD kriptosunda Özbekistan kökenli "İslami Cihat Birliği" üyesi olmakla suçlanmıştı. Özdil'in suçlandığı İslami Cihat Birliği, Kerimov'a suikast girişiminde bulunan ve onu devirmeye çalışan Özbek İslami Hareketi'nden ayrılan bir örgüttü!

173 http://wikileaks.org/cable/2006/09/06TASHKENT1707.html.

adına ciddi adımlar atmaları için Taşkent'teki cemaat önderlerini sıkıştırıyor. Hükümetle güçlü ilişkileri olan bir büyükelçilik bağlantısı, yetkililerin İslamcıların 2007'de yapılacak olan devlet başkanlığı seçimlerinde karışıklık çıkarabileceklerinden duydukları korkuyu ifade ettiklerini söyledi. Radikal İslamcıların işadamı gibi davranarak halkın içine sızdığını iddia eden yetkililer, yerel önderleri tetikte olmaları konusunda uyarmış. İslami evliliklerin artan popülaritesinden duydukları endişeyi de dile getiren hükümet yetkilileri, Türk kökenli Fethullah Gülen'in okullarından mezun olanların da yakın takibe alınmasını önermişler. Yakınlarda basında çıkan yazılar da vatandaşları dini kıyafetler yerine "milli" kıyafetler giyilmesi yönünde teşvik ediyor. Özbekistan hükümeti İslam'ın artan popülaritesi karşısında alarma geçmiş gibi görünüyor ve 1999 Şubat'ındaki bombalamayı takiben şüpheli İslamcılar üzerindeki baskıyı anımsatan bir tarzda karşılık veriyor (...)

Cemaat okullarından mezunlar takipte

Özet bölümünden neden işadamlarına operasyon yapıldığı anlaşılıyor. Zira Özbekistan, Cemaat'in işadamlarının sadece ticari faaliyet yapmadığını düşünüyor. Cemaat'e yönelik öfke, bir dönem Gülen'in okullarından mezun olanların takibine kadar varıyor.

Büyükelçi Purnell bu takip durumuna kriptoda şöyle yer veriyor:

(...) Yetkililerin ayrıca Türk kökenli Fethullah Gülen'in okullarından mezun olanların oluşturduğu tehdit hakkında da uyarılarda bulunduğu bildirildi. Bu mezunların "yüksek zekâ, birlikte hareket edebilme kabiliyeti ve yurtdışında çalışma deneyimleri" nedeniyle özellikle tehlikeli oldukları belirtildi. Ayrıca Özbekistan hükümetinin "Gülen" mezunlarının eksiksiz bir listesini çıkardığını da eklediler. (Not: Bir Türk diplomat, Poloff'a[174] Özbek Hükümeti'nin Türk-Özbek ilişkilerinin bir dönem kötüye gitmesinin ardından 2003 yılında ülkedeki tüm Fethullah Gülen okullarını –26 okul– kapattığını söyledi. Gülen okullarına yüksek eğitim kalitesi nedeniyle saygı duyulsa da, Özbek Hükümeti müfredatın yasadışı dini içeriğe sahip olduğundan kuşkulanmış.) "Gülen" mezunlarından duyulan korku, özellikle Batı tarzı, yabancı

174 U.S. Embassy Political Officer: ABD Büyükelçiliği Siyasi Yetkilisi.

etkisindeki eğitim programlarından yararlanmış olan öğrenci ve meslek erbaplarına yönelik genel kaygının bir yansıması da olabilir. Özbek Hükümeti yurtdışı eğitimine, özellikle de ABD'de eğitime karşı ülke gençliğinin gelecekteki eğilimleri üzerindeki kontrolünü kaybetme korkusuyla sıkı önlemler alıyor (...)

Batı destekli bir ayaklanma korkusu yaşayan Özbek yönetiminin hedefindeki grup, kriptolarda görüldüğü gibi açıkça Gülen Cemaati.

Nurcular'a ABD ile işbirliği suçlaması

2009 yılında Washington'la Taşkent arasında bu konu üzerine o kadar sık yazışma var ki...

Örneğin... 13 Şubat 2009 tarihinde yine Özbekistan Büyükelçisi Richard Norland "Dinci Grup 'Nur'a Yönelik Baskı" konulu kriptoyu Washington'a gönderiyor.[175]

Belgenin özet bölümünde Cemaat'e yönelik baskının artırıldığı şöyle aktarılıyor:

> (...) Özbek yetkililer, Türk din adamı Fethullah Gülen'in muhafazakâr (ama aşırı dinci olmayan) dini öğretileriyle ve Pantürkist ideolojisiyle ilişkilendirilen yasaklı Nur (veya "Nurcular") dinci örgütünün üyesi olduğundan şüphelenilen kişilere yönelik baskıyı arttırıyor. *Irmoq* [Irmak] dergisinin editörü FSN'lerimizden[176] birine, beş meslektaşının Eylül 2008'de tutuklandıktan sonra, tutukevinde işkence gördüğünü ve halihazırda Nur üyeliğinden yargılandığını bildirdi. Başka bir yayında çalışan üç gazetecinin de tutuklandığı ve şu anda tutuklu olarak davayı bekledikleri bildirildi. Ulusal Güvenlik Birimi yetkilileri, sorgusu sırasında editörü (ki kendisinin cezası kesinleşmemiş durumda), Büyükelçiliğin eski basın danışmanının telefonlarına cevap verdiği için ihanetle suçladıklarını bildirdi. Ayrıca, diğer bir Büyükelçilik FSN'si bize, eski bir ABD değişim programı öğrencisinin Nur üyeliğiyle yargılandığını söyledi, ancak davaların bağlantılı olup olmadığı belli değildi. Bu haberler, gazetecilerin, zararsız olan ve hükümetin sansür denetçileri tarafından onaylanmış olan yazıları

---

175 http://wikileaks.org/cable/2009/02/09TASHKENT177.html.

176 Foreign Service National: ABD'nin, istihbarat kaynağı olarak kullandığı söz konusu ülkenin yerlisi olan kişilere verdiği ad. Yabancı İstihbarat Elemanı, YİE.

> yüzünden değil, Nur üyeliği şüphesi gerekçesiyle hedef alındığına işaret ediyor (...)

Kriptodan anlaşıldığı gibi Nurcular, Özbek yönetimi tarafından ABD işbirliği ile suçlanıyor. Nurcular'ın Irmak dergisi editörü, gözaltında görülen işkenceyi ABD'nin istihbarat elemanı aracılığıyla elçiliğe iletiyor. Büyükelçinin "yazıları yüzünden değil Nur üyeliği gerekçesiyle" diyerek tutuklanmanın gerekçesini açıklaması, Savcı Zekeriya Öz'ün tutukladığı gazeteciler için kullandığı "sebep gazetecilik faaliyeti değil" açıklamasını hatırlatıyor.

Ajanlık teklifi

Tutuklamalara ilişkin bir bilgi karmaşası da var. Büyükelçi Norland kriptoya durumu şöyle not ediyor:

> (...) Radio Free Europe, Özbek Başsavcılığı'nın, *Irmoq* dergisinden beş gazetecinin yakın zamanda Özbekistan'da tutuklandığı haberlerini yalanladığını 29 Ocak'ta bildirdi. 26 Ocak'ta ise bağımsız insan hakları grubu Ezgulik, dergide çalışan ve aralarında Shuhrat Mustafoev'in de bulunduğu beş gazetecinin, Eylül 2008'de polis tarafından tutuklandığını ve yasaklı Türk İslami grup "Nur"un fikirlerini yaymakla suçlandıklarını bildirdi (...)

Said-i Nursi ve Gülen'in kısa tarihinin anlatımının ardından, kriptoda Gülen Cemaati'nin Özbekistan macerasına şöyle değiniliyor:

> (...) Orta Asya devletleri bağımsızlıklarını kazandıktan sonra Gülen, Özbekistan da dahil olmak üzere tüm bölgede, Türk okullarının açılmasını destekledi. Nur yayınları da o zaman Özbekistan'da serbestti. Bölgedeki diğer yerlerde okulların faaliyetleri sürse de, 1999'da Taşkent'te İslamcı militanların suçlandığı bir dizi bombalama olayından sonra Özbek-Türk okulları kapanmaya zorlandı. Özbek hükümeti aynı zamanda, bağımsız İslami faaliyetlere yönelik genel bir baskının parçası olarak Nur üyelerine ve yayınlarına baskı uygulamaya başladı. Bugün Nur, Özbek Din İşleri Komitesi tarafından yasaklı dinci örgütler listesinde yer alıyor. Özbekistan dışında, Nur ideolojisi geniş bir

şekilde muhafazakâr olarak görülüyor ancak aşırı dinci olarak algılanmıyor. Özbekistan'da "Nur" yandaşlarının sayısı konusunda kesin bir veri bulunmuyor (...)

Büyükelçilik yetkilileri istihbarat elemanları aracılığıyla Nurcu Irmak Dergisi'nin eski editörüyle buluşuyorlar. Görüşmeye dair notlarını Büyükelçi şöyle aktarıyor:

> (...) 6 Şubat'ta Büyükelçiliğin Basın Danışmanı, *Irmoq*'un eski editörü olan ve Özbekistan'da nispeten tanınmış bir televizyon gazetecisi olan Hamza Cumayev ile bir araya geldi. Cumayev FSN'mize, üç gazeteci ve gazetenin mali işleriyle ilgilenen iki kişi olmak üzere *Irmoq*'tan beş meslektaşının Eylül 2008'de Özbek yetkililer tarafından tutuklandığını ve şu anda Taşkent'te yargılandığını söyledi. Cumayev ayrıca, *Irmoq*'un kardeş yayını *Yeti Iqlim*'den (Yedi İklim) üç gazetecinin daha tutuklandığını ve tutuklu olarak davayı beklediklerini bildirdi. Cumayev'e göre bu kişilerin tümü, kamu düzenini tehdit eden materyaller üretmek ve yaymakla suçlanıyor (Ceza Kanunu Madde 244, bölüm 1) ve bunun için beş ila sekiz yıl hapis cezası alma ihtimali bulunuyor (...)

Özbek yetkililer Cumayev'e Cemaat mensuplarını açığa çıkarmak için ajanlık teklif ediyorlar. Kriptodaki ifadelere göre Jumayev bu teklifi reddediyor:

> (...) Cumayev'in kendisi henüz herhangi bir suçlamayla karşılaşmamış ancak Ulusal Güvenlik Birimi (UGB) yetkilileri, Ağustos 2008'de pasaportuna el koymuş ve o zamandan bu yana onu birkaç kez sorgulamış. UGB yetkilileri ona yönelik fiziksel istismarda bulunmasa da, Cumayev, yetkililerin kendisini, Nurcular'ı teşhis etmeye zorladığını (telefon kayıtlarının çıkışlarını almak ve kimlerin Nurcu olduğunu göstermesini istemek de dahil) ve kendisinin bunu reddettiğini bildirdi. Cumayev ayrıca, *Irmoq* ve *Yeti Iqlim*'in yetkililerce resmen kapatılmadığını ancak Ağustos 2008'de yayını durdurduklarını söyledi (...)

Özbek istihbaratından Nurcular'a işkence

Irmoq dergisi, Cemaat'in Türkiye'deki yayın organlarından *Sızıntı* dergisine benziyor. Görüntüsü bilim dergisi. Gülen oku-

lundan mezun olan ve Nurcular'ın dergisinde çalışan Cumayev, birçok Cemaat kurumlarında görev yapanlar gibi hem derginin hem kendisinin Cemaatçi olmadığını söylüyor:

> (...) Cumayev, FSN'mize, *Irmoq*'un veya meslektaşlarının aşırı dinciliği veya Nur'u desteklediği iddialarını yalanladı. On yedi sayısının ilkini Mart 2007'de çıkaran *Irmoq*'un, bir popüler bilim dergisi olduğunu (*Scientific American* dergisinin Özbek versiyonu gibi) ve çok nadiren din hakkında makale yayınladığını söyledi. FSN'ye *Irmoq*'un yayımlarından bir derleme verdi, bunlar daha sonra FSN ve siyasi yetkili tarafından incelendi ve Cumayev'in dergiye ilişkin betimlemesi doğrulandı. Cumayev, derginin Özbek yetkililer tarafından resmi olarak tescil edildiğini ve tüm sayılarının yayımlanmadan önce cumhurbaşkanlığındaki bir sansür kurulundan geçtiğini ekledi. Cumayev, derginin finansörlerinden birinin Nur ile ilişkili olabileceğini düşündüğünü söyledi ancak kendisinin veya diğer meslektaşlarının örgütle bir bağlantısı olduğu iddialarını reddetti. Ancak, Cumayev dindar bir Müslüman olduğunu ve bir Özbek-Türk okulundan mezun olduğunu belirtti (...)

Cumayev, Özbek istihbaratının Nurcular'a işkence yaptığını ABD Büyükelçiliği istihbarat elemanına şöyle anlatıyor:

> (...) Meslektaşlarının davasına tanık olarak çağrılan Jumayev, FSN'mize, meslektaşlarının dava öncesi tutukluluk sırasında Özbek Ulusal Güvenlik Birimi yetkilileri tarafından işkenceye uğradıklarını mahkemede açıkça söylediklerini belirtti. Ulusal Güvenlik Birimi yetkililerinin onları, Nur üyesi olduklarını itiraf etmeye zorlamak amacıyla dövdüğü ve tırnaklarının altlarına iğne soktuğu, ancak davalıların itirafı reddettiği iddia edildi. Cumayev, meslektaşlarından hiçbirinin Nur ile veya aşırı dincilikle alakası olmadığını söyledi. 6 Şubat itibariyle dava devam ediyordu (...)

ABD'li yetkililer de takipte

Elçiliğin basın danışmanı ve yabancı istihbarat elemanı Cumayev ile görüştükten sonra ilginç bir şey oluyor. Basın Danışmanı'nın evinin kapısı Özbek güvenlik görevlileri tarafından çalınıyor ve böylece takip edildikleri anlaşılıyor:

> (...) Cumayev ile toplantıdan bir gün sonra, Halkla İlişkiler Bölümü Basın Danışmanı'nın evi, binada kimlerin yasal olarak kayıtlı bulunduğunu kontrol ettiğini öne süren bir Ulusal Güvenlik Birimi memuru tarafından ziyaret edildi. Sadece çalışanın kayınvalidesi ile konuşan Ulusal Güvenlik Birimi görevlisi, gayet bilgi sahibiydi. Orada gerçekte kimlerin oturduğunu biliyordu, zira aile üyelerinden bazıları yasal olarak o adreste kayıtlı değildi (...)

Nurcular'ın dergisinde editörlük yapan Cumayev'e, sorgusu sırasında Elçiliğin eski basın danışmanından gelen telefonlar da soruluyor. Cumayev ile ABD'lilerin ilişkilerinin sorgulandığı anlaşılıyor:

> (...) Cumayev, sorgusu sırasında Ulusal Güvenlik Birimi yetkililerinin kendisini, o tarihten bu yana Büyükelçiliği terk etmiş bulunan eski Büyükelçilik Basın Danışmanı'ndan gelen telefonlarla ilgili sorguladığını da söyledi. Bu telefonlar Cumayev'i Elçilik'teki etkinliklere davet etmek içindi. Sorgulamaları sırasında, Ulusal Güvenlik Birimi yetkilileri Cumayev'i, Elçilik çalışanından gelen telefonlar yüzünden hainlikle suçladıklarını bildirdi ve aralarında eski Basın Danışmanı'nın cep telefonu numarası da olan gelen aramaların bir kaydını kendisine gösterdi (...)

Cemaat okulundan yetiştiler

Kriptoda başka yargılama vakaları da göze çarpıyor. Özbeklerin yargıladığı isimlerden biri de ABD değişim programı sayesinde üniversite okuyan ve Gülen okullarından mezun olan Abdulaziz Dadahanov. Kriptodan devam edelim:

> (...) 20 Ocak'ta başka bir yerel Elçilik çalışanı, siyasi yetkiliye, Özbek makamlarının eski sınıf arkadaşı ve aynı zamanda eski bir UGRAD (ABD'nin üniversite düzeyinde değişim programı) öğrencisi olan Abdulaziz Dadahanov'u Nur üyeliğinden yargılamaya başladıklarını bildirdi. Elçilik çalışanı olayı, Dadahanov'un karısı olan ve davadaki yargıcın, kocasına daha hafif bir ceza verme karşılığında (dava daha başlamadan) 2.000 dolar rüşvet istediğini iddia eden Aziza'dan duymuştu. Aziza, kocasının davasının Taşkent vilayetindeki bir mahkemede devam ettiğini 6 Şubat'ta siyasi yetkiliye doğruladı. Aziza FSN'mize, Dadahanov'un Nur'un

> faal bir üyesi olduğunu anlattı. Dadahanov ile birlikte Türk-Özbek okulundan mezun olan Elçilik çalışanı, okulun kütüphanesinde Nur edebiyatının depolandığını ve Türkiye'den gelen birçok öğretmeninin faal Nur üyeleri olduğunu gözlemlemişti. Dadahanov, Elçiliğin mezunlar veri tabanında, Connecticut'taki Fairfield Üniversitesi'nde finans ve uluslararası çalışmalar eğitimi almış olan 2001-2002 dönemine ait bir UGRAD katılımcısı olarak kayıtlı (...)

Dadahanov'un gerçekten de Cemaat üyesi olduğu anlaşılıyor. ABD Elçiliği'nde UGRAD katılımcısı olarak kaydının olması, öyle anlaşılıyor ki durumu daha da ağırlaştırıyor. Dadahanov aynı zamanda yerel elçilik çalışanlarından birinin de sınıf arkadaşı. Birlikte Gülen okullarında okudukları görülüyor. Ve sanırız bu bağlantılar Özbek yönetiminin Gülen okullarında okuyan herkesi fişlemesine neden oluyor:

> (...) 9 Şubat'ta Büyükelçi ve siyasi yetkili ile düzenlenen bir toplantıda, Buhara merkezli bir insan hakları aktivisti olan Shuhrat Ganiev, Buhara'daki eski Türk-Özbek okulundan mezun olan 32 kişinin kısa süre önce yerel yetkililer tarafından çağrılarak sorgulandığını bildirdi. Ganiev daha önce siyasiye yetkiliye, Özbek-Türk okulundan mezun üç öğrencinin 1999'da Nur üyeliği şüphesiyle hapse atıldığını anlatmıştı (...)

Norland, Nur üyelerinin Özbekistan'da gördüğü baskıyı anlattıktan sonra kendileri için önceliğin ne olduğunu Washington'a şöyle aktarıyor:

> (...) Başlıca önceliğimiz, Büyükelçiliğin yerel çalışanlarının korunması. Bölgesel güvenlik birimi RSO durumla ilgili olarak uyarıldı ve Basın Danışmanı FSN'ye, tekrar Ulusal Güvenlik Birimi tarafından ziyaret edilmesi durumunda bizi bilgilendirmesi talimatını verdik (...)

Yargılama safhasında neler yaşandı ?

Bir ay sonra...

ABD'li diplomat Norland'ın gündeminde yine Gülen Cemaati var. ABD Taşkent Büyükelçiliği tehlikeyi de göze alarak Cemaat'e

yönelik baskıyla özel olarak ilgileniyor. "Özbekistan: Dinci Grup 'Nur'a Baskı Sürüyor" başlığıyla Taşkent'ten Washington'a geçilen kriptonun tarihi 13 Mart 2009.[177]

Kriptonun özet bölümü şöyle:

> (...) Yetkililer, Türk alimi Fethullah Gülen ile ilişkilendirilen yasaklı muhafazakâr (aşırı değil) dinci örgüt "Nur"un üyesi olduğundan şüphelenilen kişilere yönelik geniş çaplı baskıyı sürdürüyor. Bağımsız medyanın ve devlet medyasının haberlerine göre, son dönemde Özbekistan çapında en az 16 kişi Nur üyeliği gerekçesiyle hapse atıldı ve 29 kişi tutuklandı. *Irmoq* dergisiyle ilişkili ve Nur üyesi olduğundan şüphelenilen – aralarında eski bir ABD değişim programı öğrencisi olan Abdulaziz Dadahanov'un da bulunduğu – beş kişinin hapse atılması, uluslararası medya organlarının büyük oranda dikkatini çekti. Tutuklananların çoğu, Özbekistan'da Gülen tarafından desteklenen ve 1999'da zorla kapatılan Türk-Özbek okullarında okumuştu. Devlet televizyonunda yayınlanan bir belgeselde, yetkililer Nur'un Özbekistan'daki faaliyetlerini 2006'da yeniden başlattığını ve etkin bir şekilde Türk-Özbek okullarının mezunlarını aralarına kattığını öne sürdü (...)

Kriptodan devam edersek...

Belgenin devamında 26 Şubat'ta Taşkent Şehir Ceza Mahkemesi'nin *Irmoq* dergisiyle ilişkili beş kişiyi (Bahrom Ibragimov, Davron Kabilov, Ravshanbek Vafoyev, Abdulaziz Dadahanov ve Botirbek Eshkuziyev) Nur üyeliği gerekçesiyle sekiz ila on iki yıl hapis cezalarına çarptırması ele alınıyor. Sanıklar örgüt üyeliğinden ve kamu güvenliğini tehdit eden yayınlar dağıtmaktan ceza alıyorlar.

Kriptoya giren bilgiye göre, ABD Büyükelçiliği'nin daha önce görüşme yaptığı Cumayev mahkemede, arkadaşlarını zor durumda bırakacak bir ifade veriyor:

> (...) 27 Şubat tarihinde bağımsız Ferghana.ru web sitesinde yayınlanan bir makaleye göre, *Irmoq*'un eski editörü Hamza Cumayev, *Irmoq*'un ve kardeş yayını *Yeti Iqlim*'in, Kazakistan'ın Çimkent kentinde bulunan Nur liderlerinden mali destek aldığını ifadesinde söyledi. (...)"

---

177 http://wikileaks.org/cable/2009/03/09TASHKENT277.html.

Sanıkların Nur üyesi olduklarını reddettikleri, bazı internet sitelerine dayanarak kriptoda anlatılırken, mahkeme belgelerine göre durumun farklı olduğu aktarılıyor:

> (...) *Irmoq* davasını takip eden bağımsız insan hakları aktivisti Ismoil Adilov, siyasi yetkiliye, beş adam hakkındaki iddianamenin bir kopyasını 20 Şubat'ta verdi. 23 Aralık 2008 tarihli mahkeme belgesinde, beş adamın da yazılı ifadelerinde dinci örgüt "Nur" üyesi olduklarını söyledikleri ve ayrıca "pişmanlık mektupları" yazdıkları belirtiliyordu. İddianameye göre, bir soruşturmada Bahrom Ibragimov'un, "Fatkh" adlı Türk-Özbek okulundan sınıf arkadaşlarıyla yeniden irtibat kurarak Nur'a yeni üye topladığı ortaya çıkarılmıştı. İddiaya göre grup her ayın son pazar günü toplanıyor, diğer Nur üyelerinden mali destek alıyor ve "aşırı dinci materyaller" dağıtıyordu. İddianame, NSS Soruşturma Görevlisi Yüzbaşı R.M. Mamatkulov tarafından imzalanmış ve NSS Özbekistan Soruşturma Dairesi Başkanı Yarbay R.R. Nurmatov tarafından onaylanmıştı (...)

"İşbirliği yap, affedelim"

Daha önceki kriptoda da sözü edilen ve ABD'de (Connecticut) okumuş olan UGRAD öğrencisi olan Dadahanov da sekiz yıl hapis cezasına çarptırılıyor. Büyükelçilik, Dadahanov'u ABD'de eğitim görmesi dolayısıyla daha yakından takip ediyor. Kriptoya Dadahanov'un durumu şöyle yansıyor:

> (...) Ortak tanıdık, bir Halkla İlişkiler Ofisi Yabancı İstihbarat Elemanı'na Ulusal Güvenlik Servisi (NSS) yetkililerinin sürekli olarak Dadahanov'un karısı Aziza ile irtibat kurduğunu ve onu, CNN'den de dahil olmak üzere hiçbir muhabirle konuşmaması için tehdit ettiklerini bildirdi. Ayrıca bu yetkililerin, kadına, kendileriyle işbirliği yapmaması halinde Dadahanov'u Özbekistan'ın Karakalpakistan Özerk Cumhuriyeti'ndeki Jaslyk hapishanesine nakletme tehdidinde bulundukları bildirildi (Not: Ülkenin en çorak ve tecrit edilmiş bölgelerinden birinde bulunan Jaslyk, Özbekistan'ın en kötü hapishanesi olarak biliniyor.) NSS yetkililerinin işbirliği karşılığında, Dadahanov'u koşulları daha iyi bir hapishaneye nakletmeyi ve hatta sonunda onun affedilerek serbest bırakılmasını sağlamayı teklif ettikleri bildirildi (...)

Büyükelçilik bu çarpıcı bilgiden sonra, söz konusu ortak tanıdıktan Dadahanov'un ilişkileri konusunda da istihbarat alıyor:

> (...) Ortak tanıdık, Halkla İlişkiler Ofisi Yabancı İstihbarat Elemanımıza, Özbekistan çapında, Türk-Özbek okullarında okumuş kişilerle bağlantısı olan yaklaşık 20 İngilizce dil merkezinin zorla kapatıldığını bildirdi. Dadahanov'un, Taşkent'te, 30 öğretmenin çalıştığı ve aşağı yukarı 600 öğrencisi bulunan böyle bir merkezle ilişkisi vardı. Ortak tanıdık da, Nur üyeliğiyle suçlanmamış olsa da, kendi İngilizce merkezini kapatmaya zorlanmıştı. Tanıdık, Nur üyesi olduğunu reddetse de, Dadahanov'un, Türk-Özbek okullarının diğer mezunları tarafından Nur toplantılarına çağrıldığını ve Said Nursi (Nur'un kurucusu) ile Gülen'in kitaplarını bulundurduğunu bildirdi (...)

Özbekistan'ın, Cemaat'in İngilizce dil eğitim merkezlerini bile kapattığı anlaşılıyor. Kriptoda yargılanan başka Cemaatçiler'in davalarından da bahsediliyor.

Devlet kanalında Cemaat belgeseli

Ayrıca Özbekistan Devlet Televizyonu'nda Cemaat'e dair yayınlanan bir belgesel de Washington'a bildiriliyor:

> (...) Devlete ait Özbek televizyonu, Nur hakkında, "Karanlığa Götüren Işık" adını taşıyan ve örgütü, Gülen'in öncülük ettiği, Avrasya'da Pantürk devleti kurmayı amaçlayan aşırı dinci tarikat olarak lanse eden bir belgeseli kısa süre önce yayınladı. Belgeselde, Özbekistan'daki Özbek-Türk okullarının 1990'larda kapatıldığı, zira bunların iddiaya göre Nur propagandası yaptığı öne sürüldü. Program, "din uzmanı" Uygun Gofurov'dan alıntılarla, okulların yatılı kurumlar olarak kurulduğunu; böylece Nur üyelerinin öğrencilerin beyinlerini, ailelerinden ve akrabalarından uzakta yıkayabildiklerini bildirdi. Diğer bir "İslam uzmanı" Nuriymom Abdulhasan'ın, bu okulların Pan-Türkçülüğü yaydığı, böylece "Nur'un ücretsiz yardım kisvesi altındaki eylemlerinin, yüzlerce yıllık ulusal değerlerimizi baltaladığı ve bilgili, yetenekli genç Özbek halkının gelecek yaşamına zarar verdiğini" söylediği aktarıldı. Belgeselde, 1999 yılında (Nur'un) cömertliğinin arkasındaki hain emellerin ortaya çıkarıldığı', bunun sonucunda da

Özbek üniversitelerinde okuyan bazı tarikat üyelerine ve "üç Türk üyeye" yönelik ceza davalarının açıldığı öne sürüldü. Belgeselin iddiasına göre, 2006'dan itibaren, Nur Özbekistan'daki faaliyetlerini yeniden başlatmıştı ve geçmişte aşırı dinci, köktenci ve Pan-Türkçü görüşleri yaymaları nedeniyle Özbekistan'dan sınır dışı edilen Türk vatandaşları, ülkeye girmeye başlamıştı. Ve tarikatın görüşlerini yaymak için yeni taktikler kullanılıyordu; bu taktik, Özbekleri, bizzat Özbeklerin kontrolü altına alma şeklindeydi. Türk vatandaşları, eski öğrencilerini, Nur üyelerini buluyor, onlara talimat ve emirler veriyordu. Eğitim ve dil merkezleri açılıyor, gazete ve dergiler yayınlanıyordu (...)

Devlet televizyonundaki belgeselden Nurcular'a yönelik operasyonların durmadan devam ettiği anlaşılıyordu:

(...) Belgeselde ayrıca, 16 Şubat'da bir Özbek mahkemesinin sekiz kişiyi – Eldor Shermatov, Anvar Sharipov, Jamshid Rasulov, Oktam Bekiyev, Olimjon Musayev, Muzaffar Karimov, Sharofiddin Gofurov ve Baxt Abdugaffarov – Nur üyeliğinden altı buçuk ila sekiz yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırdığı bildirildi. İlaveten, Özbek kolluk kuvvetleri, yakın zamanda Buhara'da Ikrom Merajov'un yönettiği bir Nur tarikatı ortaya çıkardı, ve Merajov'un evinde Türk Nur liderlerinin kitapları ve onlarla yapılmış yazışmaları buldu. Belgeselde ayrıca, Andican vilayeti, Asaka kasabasındaki kolluk kuvvetlerinin, bir grup kadın Nur liderini ortaya çıkardığı ve evlerinde kitaplar, video kasetler ve CD'ler bulunduğu bildirildi (...)

Suçlama: Kızıl Elmacılık!

Kripto madde madde Nurcular'a yapılan polis operasyonlarını anlatıyor. Sayılan operasyonlardan çok sayıda ismin Cemaat bağlantısıyla tutuklandığı anlaşılıyor:

(...) Nur üyeliğinden tutuklanan kişilerin hepsinin ortak özelliği, Türk-Özbek okullarından mezun olmaları. Bu kişilere karşı kullanılan kanıtların en azından bir kısmı uydurma görünse de, tutuklanan kişilerden bazıları gerçekten Nur üyesi gibi görünüyor. Yetkililerin neden Nur'a karşı bu zamanda böyle geniş bir baskı uygulamaya başladığı bilinmiyor. Bir yanda, bu sadece, bağımsız

Müslüman gruplara yönelik 1990'ların sonundan beri devam eden genel baskının bir parçası olabilir. Türkiye ile, en azından Taşkent'teki Türk Büyükelçiliği söz konusu olduğunda, pek bir bağlantı görünmüyor (yine de Türk Büyükelçisi bu günlerdeki ikili ilişkileri zayıf ve verimsiz olarak niteliyor). Yine de, Nur, Özbek hükümeti tarafından çifte bir ideolojik tehdit olarak görülebilir. Zira sadece İslam'ın muhafazakâr bir yorumunu desteklemekle kalmıyor, aynı zamanda Pan-Türkçülüğü ve Avrasya'da tek bir Türk devleti kurulmasını savunuyor. Diğer yandan, bu tutuklamaların ve mahkûmiyetlerin çoğu, sadece kendi göreli olarak kabarık bütçelerini üstlerine gerekçelendirmeye çalışan kolluk kuvvetlerinin düzmecesi de olabilir (...)

İlginçtir, Türkiye'de "Kızıl Elmacılık"ı tehdit sayan ve polis operasyonlarıyla bu akımı bitirdiğini iddia eden Cemaat ve daha genelde Nurcular, Özbekistan'da "Kızıl Elmacılık"la suçlanarak tutuklanıyor. Örgüt, darbe, düzmece delil iddiaları da havalarda uçuşuyor.

Fethullah Gülen notu

Bitmedi...

Bir ay sonra, Özbekistan'da gündem yine Cemaat operasyonları.

13 Nisan 2009 tarihli, ABD'nin Taşkent Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Duane C. Butcher imzalı kripto "Son Dönemdeki Aşırı Dincilik ve Terör Mahkûmiyetleri" başlığını taşıyor.[178]

Bu arada Butcher'ın diplomat babası nedeniyle Ankara'da doğduğunu ve eşinin de Azeri olduğunu hatırlatalım. Kısacası ABD'li Butcher, konuya diğer diplomatlardan daha aşina.

Kripto, Özbekistan'da Hizbu't-Tahrir (HT), Özbekistan İslami Hareketi (IMU) ve Nur gibi dinci yapılanmalara üyelik gerekçesiyle hapse atılanları irdeliyor. Bu davalarla ilgili ayrıntılar kriptoda geniş yer tutuyor. Dikkat çeken bir ayrıntı, kriptolarda Fethullah Gülen'den söz ederken mutlaka "aşırı dinci değil" notunun düşülmesi oluyor.[179]

178 http://wikileaks.org/cable/2009/04/09TASHKENT497.html.

179 A government crackdown continues against suspected members of "Nur," a banned conservative (but not extremist) religious organization associated with Turkish scholar Fethullah Gullen. (Türk din adamı Fethullah Gülen'le ilişkilendirilen, yasaklı muhafazakâr (aşırı dinci değil) dini örgüt "Nur"a üye olduklarından şüphelenilen kişilere yönelik hükümet baskısı sürüyor.)

Kriptonun sonunda şu yorum yapılıyor:

> (...) Nur üyeliğinden şüphelenilen kişilerin davalarında, yetkililerin muhafazakâr – ama aşırı dinci olmayan – bir dini örgütün üyesi olduğundan şüphelendiği kişileri hapse atmasından kaygı duyuyoruz. Dini örgüt şüphesiyle çok sayıda mahkûmun hâlâ tutulduğu Özbek cezaevlerinin aşırı dincilik için üreme alanları olabileceği konusunda hâlâ endişeliyiz.(...)

Kısacası ABD'li diplomat Butcher, cezaevine giren Nurcular'ın radikalleşmesinden endişe ediyor.

Büyükelçilik yetkilisine tuzak

Bu belgeden bir hafta önce Washington'a geçilen ve kapsamı biraz daha farklı olan bir başka kriptodan söz edelim.

Tarih: 6 Nisan 2009.

ABD Taşkent Büyükelçisi Richard Norland imzalı gizli kriptonun konusu "Güvenlik Birimleri İnsan Hakları Yetkilisini Tuzağa Düşürmeye Çalışıyor" adını taşıyor.[180]

Kriptoda, kurulduğu iddia edilen tuzak şöyle özetleniyor:

> (...) Görünüşe bakılırsa Özbek Ulusal Güvenlik Birimi (UGB), Büyükelçiliğin İnsan Hakları Yetkilisi'ni kendileriyle Elçilik dışında buluşmaya ikna edip, ardından hassas konularda konuşturarak bunları kayda almaya çalışıyor. Geçtiğimiz aylarda yaşanan üç ayrı olayda; Ulusal Güvenlik Birimi yetkililerinin, Elçiliğin siyasi yetkilisi ile şüpheli köktendinciler ve bağımsız (ve illegal) İslami topluluklarla bağlantısı olan kişiler arasındaki buluşmaları kolaylaştırmaya çalıştıklarına dair güçlü bir kanıya sahibiz. Büyük olasılıkla bu çabalar, yakında görevinden ayrılacak olan, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın yıllık insan hakları raporları aracılığıyla Özbekistan'daki insan hakları ihlallerini (Ulusal Güvenlik Birimi yetkililerince işlenmiş) açığa çıkarmış olan siyasi yetkiliyi, ülke liderliği nezdinde gözden düşürmeyi amaçlıyor. Böylesi girişimlerin ABD ile Özbekistan arasında gelişen ilişkilerin önünü kesmeyi amaçlayan, güvenlik örgütleri içindeki kimi unsurlarca gerçekleştirilmesi de olasıdır (...)

---

180 https://www.wikileaks.org/cable/2009/04/09TASHKENT449.html.

İlginç değil mi...

Devam edelim, bakın olayların gelişimi kriptoda nasıl aktarılıyor:

> (...) Siyasi yetkili, 2007 yılında göstermelik olarak bütçe kesintileri bahanesiyle, ama aslen Elçilik Yetkilileri ve diğer Yabancı İstihbarat Elemanları'nın (FSN), kendisinin Özbekistan'ın Ulusal Güvenlik Birimi hesabına çalıştığından şüphelenmeleri üzerine ilişiği kesilen eski Savunma Ataşeliği Ofisi (SAO) Yabancı İstihbarat Elemanı'yla irtibata geçti (...)

Eski istihbarat elemanı ile ABD Büyükelçiliği Siyasi Yetkilisi'nin Özbekistan'da İslamcılara yönelik baskılar üzerine konuşmalarının içeriği kriptoda not ediliyor.

Özbekistan güvenliğine çalıştığından şüphelenilen eski ABD istihbarat elemanı, Elçilik'teki görevine son verildikten sonra Özbekistan güvenliği tarafından gözaltına alındığını ve sorgulandığını anlatıyor. Sohbetin sonunda yaşananlar kriptoya şöyle geçiyor:

> (...) Buluşmanın sonuna doğru, eski yabancı istihbarat elemanı konuşmalarını sürdürmek için siyasi yetkilinin kendisiyle Elçilik binası dışında düzenli olarak buluşmak isteyip istemeyeceğini sordu. Ayrıca siyasi yetkiliye kendisini aralarında "kara imamların" (Özbek yetkililerin onay verdiği "beyaz imamlar"a karşı olan sufi imamlar) da bulunduğu İslami liderlerle tanıştırma teklifinde bulundu. Karşılığında, Batı'daki profesörler ve araştırma enstitüleriyle temasa geçmesine siyasi yetkilinin yardımcı olmasını istedi. Özbekistan'da kalmak istemediğini ve doktora çalışmalarını yurtdışında tamamlamayı düşündüğünü de sözlerine ekledi. Siyasi yetkili çalışma ve görüşlerini paylaştığı için eski Yabancı İstihbarat Elemanı'na teşekkür etti, ancak onunla yeniden buluşacağına dair bir söz vermedi (...)

Bu teklif ABD Büyükelçiliği tarafından iyi niyetli bulunmuyordu. Teklifi nasıl değerlendirdikleri kriptoda şöyle yer aldı:

> (...) Yukarıda özetlenen diğer vakalarla birlikte düşünüldüğünde, eski Yabancı İstihbarat Elemanı'nın siyasi yetkili için bağım-

sız (ve yasadışı) Müslüman cemaatleriyle Elçilik dışında toplantılar ayarlamaya ve ardından ABD Hükümeti'nin "Özbekistan'ın iç işlerine burnunu sokmasının" bir kanıtı olarak daha üst mevkilerdeki yetkililere sunulmak üzere bunları kayda almaya çalıştığına inanıyoruz. Eski Yabancı İstihbarat Elemanı'yla bir daha buluşmaya hiç niyetimiz yok. Siyasi yetkilinin daha öncesinde aşağıda tarif edilen kişilerle buluşmayı kabul etmemesinin ardından, Ulusal Güvenlik Birimi'nin siyasi yetkiliyi bu tür buluşmalara çekmek için eski Yabancı İstihbarat Elemanı'nı kullanmaya çalışması da olası (...)

Öyle anlaşılıyor ki, ABD Büyükelçilikleri ülkelerdeki istihbaratı bazen yerel istihbarat elemanlarıyla topluyorlardı. Bu yolla, kestaneleri ateşten elleriyle almıyorlardı. Ancak bu kişilerle ilişkilerinde zaman zaman yukarıda görüldüğü gibi sorunlarla karşılaşabiliyorlardı.

Kriptoda yukarıda sözü edilen olayın dışında, tuzak olduğu ileri sürülen ve farklı kanallardan gelen iki buluşma teklifi daha ayrıntılarıyla anlatılıyor. Büyükelçiliğin tuzak olduğuna kanaat getirdiği tekliflerden birinin de, Cemaat mensubu olduğu gerekçesiyle ceza alan ve daha önce hikâyesini aktardığımız Dadahanov'un eşi Azize üzerinden planlandığı belirtiliyor.

Gülen: İlk falso yaşadığımız yer Özbekistan

ABD Taşkent Büyükelçisi konuya ilişkin analizler yaptıktan sonra bir hatırlatınada bulunuyor:

(...) Siyasi yetkili ve selefleri uzun zamandır aralarında Devlet Başkanı Kerimov'un da bulunduğu Özbek yetkililerin eleştirilerine hedef oluyorlar. Kerimov, Büyükelçilik yetkililerinin, Büyükelçilik dışında insan hakları savunucusu ve dinci bağlantılarla gerçekleştirdiği görüşmelerin kaydedildiği iddiasıyla, periyodik olarak diplomatların sınırdışı edilebileceği imalarında bulunuyor (...)

Belgeler, Cemaat'in en çok baskıya uğradığı ülkenin Özbekistan olduğunu gösteriyor. Cemaat üyeleri Özbekistan'da sıkı takip altında tutuluyor. Aynı zamanda Cemaat, burada açıkça ABD uzantılı olmakla suçlanıyor. Büyükelçiliğe göre, Özbekistan yönetimi bu bağlantıyı somutlamak için Elçilik

çalışanlarına tuzak bile kuruyor. Ve yine kriptolardan da görüldüğü gibi, ABD Büyükelçiliği de Cemaat üyelerinin davalarını yakından takip ediyor.

Bu bölümün son sözünü, Özbekistan'da "dara düşen" Fethullah Gülen söylesin:

"Orta Asya'da ilk falso yaşadığımız yer Özbekistan olmuştu. Halbuki en sıcak yerlerden birisi orasıydı; devlet başkanı mektup yazmış, Emir Timur'un altın kartını, Uluğ Bey'in altın kartını göndermişti bana. Fakat, şu anda aklımda değil, kim bilir belki aklımın köşesinden geçti, belki mel'un bir rüyada gördüm; belki hayalimi kirlettim; belki enâniyet itibariyle belki de aidiyet mülahazasıyla, 'Yahu meğer neymiş bu arkadaşlar, Allah'ın izniyle girdikleri yeri nura gark ediyorlar' dedim. Allah da suratıma çarptı, 'al ağzının payını, senin enâniyetine, aidiyet mülahazana düşen şey budur!' Bu mülahazalarla belki elli defa ağladım; 'Ya Rabbi, böyle bir şey düşündüm ve dedimse, ben hata ettim!'"[181]

181 http://fgulen.com/tr/abd-sohbetleri/herkul-nagme/21092-ey-nefis-sebebi-sensin-kusurlar-senin.

CEMAAT'E İLK KEZ "PARALEL" DİYEN ABD'Lİ

Türkiye'nin diline son dönemde pelesenk olmuş bir kavram var: Paralel.

Fethullah Gülen Cemaati kendisini bugüne kadar bir dizi adla tanımladı: Hizmet Hareketi, Gönüllüler Hareketi, Camia.

Cemaat'in karşıtları da ona değişik isimler taktı: Gülen Örgütü, F Tipi Çete, Gladyo.

Ancak Recep Tayyip Erdoğan Cemaat'le savaşında başka bir kelimeyi tercih etti: Paralel.

O gün bugündür "Paralel Yapı"yı konuşuyoruz.

Paralel polisler, paralel savcılar, paralel hakimler derken "paralel" kavramı dilimize yerleşti.

Öyle ki, İslamcı Grup Yürüyüş'ün telefon dinleme skandalı hakkında hazırladığı şarkısının adı bile "Paralel Şarkı"ydı.

Fethullah Gülen ise kendi cemaatine "paralel" diyenlerin cennete gidemeyeceğini şöyle iddia etti:

"Mesela, Hareket için tahminlere göre, bütün dünyada 15-20 milyon kadar sempatizanı var. Bunların bütününe birden paralel dediğiniz zaman, sülük dediğiniz zaman, bu küfre denk bir günahtır. Onca insandan 'Hakkını helal et' deyip rûberû haklarını helal ettirmedikçe, o insanın cennete gitmesi mümkün değildir; elli tane İstanbul fethetse dahi mümkün değildir."[182]

Bu "paralel" tanımını ilk kim kullandı?

Elimizdeki verilerde görüyoruz ki... "Paralel devlet" kavramını, ilk olarak Cemaat'in bizzat kendisinin kullanıma soktuğunu söylemek yanlış olmaz.

Ama bir farkla...

Söz konusu kavram Cemaat'in "düşmanlarını" tanımlarken kullanılıyordu. Zira Ergenekon'dan KCK'ya kadar yapılan siyasi operasyonlarda, soruşturulanın "paralel devlet" olduğunu 2007'den itibaren Cemaat medyası yazdı.

Bilinen bir istihbarat tekniğidir: Suçunu gizlemek istiyorsan, suçunu deşifre edebilecekleri o suçla itham et!

---

182 http://www.herkul.org/bamteli/dinin-afeti-uc-zumre/.

Peki ya Cemaat'in kendisinin "paralel" olarak adlandırılması?

CHP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Bekaroğlu, "Ben 2008'de ilk defa 'paralel yapı' kavramını kullanan insanım. O zaman AKP'liler bana hücum etmişti," sözleriyle kavramın mucidi olduğunu söyledi.[183]

Bununla birlikte *Sabah* gazetesi yazarı Ferhat Ünlü'nün 7 Şubat MİT krizinin hemen ardından (12 Şubat 2012) kaleme aldığı "Devlet, 'paralel devlet'e karşı" başlıklı analizi önem taşıyordu.[184]

Ve Hakan Fidan...

Hürriyet yazarı Şükrü Küçükşahin, 13 Şubat 2012'deki "Hakan Fidan'ın ana görevi" başlıklı yazısını bakın nasıl bitiriyordu:

"Hakan Fidan, MİT Müsteşarı olunca ziyaret ettiği önemli bir ismin, 'Gülen Cemaati devlette örgütleniyor iddiaları var' sözüne şu kısa yanıtı vermiş: 'Paralel bir örgütlenmeye devlet içinde izin vermemek ana görevimiz.'"[185]

"Paralel toplum yarattılar"

Uzatmayalım...

Cemaat için "paralel" tanımı, Wikileaks belgelerinde de ilginç bir şekilde karşımıza çıkıyordu.

Sizi Avusturya çıkışlı kriptolara, bu tartışmayı hatırlatarak götürelim.

ABD'nin Viyana Büyükelçisi Scott Kilner'in kaleme aldığı "Gülen Hareketi Avusturya'da Müslümanların Entegrasyonu Konusunda Çatışmalardan Kaçınıyor, Anayurda Odaklanıyor" başlıklı belge 30 Mart 2009 tarihini taşıyordu.[186]

Büyükelçi Kilner, "Türk İslamcı din adamı Fethullah Gülen'in uluslararası hareketi, Avusturya'da, bir kültür vakfı, bir lise ve bir gazete tarafından temsil ediliyor. Avusturya'daki Gülenciler laik Türk devletini açıkça eleştirse de, Avusturya'da Müslümanların entegrasyonu konusunda çatışmalardan kaçınıyor. Bunlar genellikle iyi eğitim almış kişiler ve diğer göçmenlere nazaran Avusturya toplumuna daha kolay entegre oluyorlar," ifadeleriyle Cemaat'i övdükten sonra şu çarpıcı tespiti yapıyor: "Aynı zamanda, üyeleri için bir tür paralel toplum yaratmış durumdalar."

183 *Cumhuriyet*, 20 Ekim 2014.
184 http://www.sabah.com.tr/pazar/2012/02/12/devlet-paralel-devlete-karsi.
185 http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/19904891.asp.
186 http://wikileaks.org/cable/2009/03/09VIENNA381.html.

Gülen'in ılımlı İslam eğiliminin anlatıldığı belgede "Avusturya'da Gülenci Kurumlar" başlığıyla bir döküm çıkarılıyordu:

> (...) Avusturya'da Gülenciler'in varlığı, Friede Diyalog Enstitüsü (sempozyum, ders ve seyahat programlarını destekleyen bir kültür vakfı), Phoenix Gymnasium (bir lise) ve Türkiye'de yayımlanan *Zaman* gazetesinin Avusturya baskısı çevresinde toplanan bir medya grubundan oluşuyor (...)

Avusturya'daki söz konusu kurumlar arasındaki organize ilişki ise Kilner tarafından "Bu kurumlar arasında resmi bir bağlantı bulunmuyor, ancak ortak bir bakış açısıyla ve üyeleri arasındaki kişisel bağlantılarla bir bütün oldukları açıkça görülüyor," şeklinde not ediliyordu.

Hareket yerine eğilim

ABD'nin Viyana Büyükelçisi Kilner yazdığı kriptoda Cemaat'in Avusturya'daki gücünün niceliğini de ölçmeye çalışıyor, ancak yine bir isim ve rakam kriziyle karşılaşıyordu:

> (...) Avusturya'da kaç tane Gülenci olduğunu söylemek zor. Zira harekete üyelik için resmi bir kriter bulunmuyor (Friede Enstitüsü ve *Zaman* gazetesindeki irtibatlarımız, "hareket" ifadesinden ziyade "eğilim"i kullanıyor). *Zaman*'ın Avusturya'da 5000 abonesi var ve toplam tirajının 20.000 olduğu iddia ediliyor. Bu rakamlar hareketin Avusturya'daki etkisinin ölçüsü konusunda biraz fikir veriyor (...)

Cemaat'in kendisine organize bir görüntü veren "hareket" ifadesi yerine "eğilim"i tercih etmesi kendi realitesiyle örtüşüyordu. Zira, Cemaat her durumda kendisinin örgütlü halini saklamaya çalışıyordu.

Büyükelçi, Gülen yayın organlarını takip ederek bir başka tespitte de bulunuyordu:

> "(...) Viyana'daki *Zaman* Medya Grubu, eğitimli, çokdilli bir personel ile, kentin zengin bölümünde bir ofis gibi, modern, gelişmiş bir haber ajansının tüm imkânlarına sahip. Avusturya'da *Zaman* ağırlıklı olarak Türkçe basılıyor, birkaç sayfası Almanca oluyor.

> Ancak gazetenin editörleri, gerçekten "Avusturyalı" bir gazete olmak için tamamen Almanca bir formata geçmeyi planladıklarını söylüyor. Gazete, Gülen hareketiyle olan ilişkisini en belirgin şekilde din sayfasında ifşa ediyor. Burada Friede Enstitüsü'nün yayınları ile Fethullah Gülen'in kendi yazıları yer alıyor (...)

Zaman'ın yayın taktiği

Cemaat mensupları Büyükelçi'yle görüşmelerinde Türkiye'yi şikâyet ediyor, AKP'nin yaptığı reformları ise övüyordu.

Yılın 2009 olduğunu hatırlatalım.

Zira...

Büyükelçi Kilner'in kriptoya düştüğü, "Avusturya'daki Gülenciler, örneğin Türk üniversitelerinde türbanın yasaklanması da dahil olmak üzere, Türk devletinin laikliğini açıkça eleştiriyor. Gazetenin Avusturya doğumlu editörü Aynur Kırcı, bugün Türkiye'de, iktidardaki İslami temelli AKP'nin gerçekleştirdiği değişikliklerin, Atatürk'ün reformları kadar önemli olduğunu öne sürdü," ifadelerinin ardından, "Türkiye'nin katı laik ordusunu sert biçimde eleştiren Kırcı, 'Ordu siyasetten temizlendikten sonra Türkiye farklı bir ülke olacak' dedi," notlarını bugün açıklamakta zorlanabiliriz.

Gülen Cemaati, ABD'yi ürküten radikal İslam'la arasına mesafeyi Avusturya'da da koyuyordu. Keza, ABD'nin Cemaat ile yurtdışında daha iyi ilişki kurmasının sebeplerinden biri de buydu. Büyükelçi Kilner, Cemaat'in bu duruşunu şöyle tarif ediyordu:

> (...) Avusturya'da Gülenciler genellikle gergin geçen Müslümanların entegrasyonu tartışmalarından uzak duruyor. Avusturya'daki Müslümanların resmi temsilcisi olan, Arap ağırlıklı İslami İnanç Topluluğu (Islamic Faith Community-IFC) sık sık aşırı dinciliği desteklemek ve Avusturya'da açık ara en büyük Müslüman grup olan Türk toplumunun etkisini azaltmakla suçlanıyor. Yakın zamandaki bir araştırma, Avusturya'da IFC'nin işe aldığı İslamcı eğitmenlerin önemli bir yüzdesinin anti-demokratik görüşlere sahip olduğunu gösteriyor. IFC genellikle, Türkiye'deki devletin dayattığı İslam'ı temsil eden Türk Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Avusturya şubesi ATIB ile anlaşmazlık yaşıyor. Gülenciler, göze batmamaya çalışıyor ve diğer Müslüman örgütleri eleştirmekten veya onlarla aynı safta yer almaktan kaçınıyor (...)

Ancak ABD'li diplomat Kilner'in gözünden, *Zaman*'ın politikasındaki bir ayrıntı kaçmıyordu. Büyükelçi'ye göre *Zaman* gazetesi Avusturya'daki entegrasyon meselesini ısrarla sorun olarak tanımlamıyordu. Kuşkusuz buradaki korku, Türkiye deneyiminden ötürü. Cemaat Avrupa'da İslamcı örgütlerin yarattığı çatışma alanlarının kendi zeminini yok etmesinden endişe ediyordu. Tıpkı Türkiye'de 28 Şubat sürecinde olduğu gibi. Büyükelçi bu ayrıntıyı kriptoda şöyle not ediyordu:

> (...) Avusturya'daki *Zaman*, Türkiye'deki gelişmelere oldukça kapsamlı ve "gerçek zamanlı" olarak yer verirken, Avusturya'da entegrasyon ile ilgili sorunları sadece üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra haber yapıyor. Kırcı, bunun, dengeli, nesnel bir analiz sağlamak için yapıldığını söyledi. Gülenciler medyayı ve siyasetçileri, Avrupa'daki Müslümanların entegrasyonu konusundaki sorunları abartmakla suçluyor. Kırcı, Avusturya medyasının, temelsiz bir İslam korkusu nedeniyle bu konuyu saplantı haline getirdiğini iddia ediyor. Kırcı, Doğu Avrupa'daki Hıristiyan ülkelerden gelen göçmenler, Müslüman göçmenlerle çoğu zaman aynı sosyal ve ekonomik sorunları yaşasalar bile, bunların asla "entegrasyon sorunu" olarak görülmediğini öne sürdü (...)

"Gizli ajandaları var, ancak..."

ABD'li Büyükelçi, Cemaat'in sosyolojisine ilişkin analizinde ise bölümün başında değindiğimiz ifadeyi kullanıyordu: Paralel Toplum (Parallel Society).

Diplomat Kilner, durumu şöyle tarif ediyordu:

> (...) Gülenciler genellikle eğitimli orta ve üst sınıflardan geliyor ve bu nedenle diğer göçmenlere nazaran Avusturya toplumuna daha kolay entegre oluyor. Ancak aynı zamanda, bir tür paralel toplum yaratmış durumdalar. Gülenciler Müslüman veya göçmen mahallelerde toplanmış halde değil; ancak kendi okullarını ve gazetelerini muhafaza ediyorlar. Hareketin Avusturya'daki ve Avrupa çapındaki ciddi takipçileri için Gülen'e bağlı bir lisede eğitim almak, Gülen'e bağlı bir üniversiteden mezun olmak ve Gülen'e bağlı medyada işe girmek mümkün. Kırcı, gazetecilikten öğretmenliğe geçiş yapmak istediğini söyledi ve bunun büyük olasılıkla Polonya'daki yeni bir Gülen üniversitesinde veya harekete ait

birçok orta öğretim kurumundan birinde bir pozisyon anlamına geleceğini belirtti. Tüm bu kurumlar dünyaya Gülenci bir açıdan bakıyor ve diğer perspektifleri dışlıyor; aslında amaçları da bu (...)

Peki Cemaat'in gizli hedefleri var mıydı?

ABD'nin Viyana Büyükelçisi Kilner buna ilişkin de bir sorgulama yapıyordu. Avusturyalı İslam uzmanı Valeria Heuberger'e, Gülenciler'in gizli bir ajandası olup olmadığını soran Büyükelçi aldığı cevabı kriptoya şöyle not ediyordu:

> (...) Yanıtı, "Evet, gizli bir ajandaları var ancak ben bunun radikal bir ajanda olduğunu sanmıyorum. Onların ajandası sadece herhangi bir tarikatta olduğu gibi, liderlerinin egosunu artırmak," şeklinde oldu. Heuberger'e göre, Avrupa'daki Gülenciler, kültürlerarası diyaloğu destekliyor ama bunun nedeni, bu diyaloğu Avrupa toplumuyla entegrasyona yönelik bir adım olarak görmeleri değil, bunun Fethullah Gülen'in öğretilerinin ve dünya görüşünün bir parçası olması (...)

Etnik ve dini çatışmalar üzerine çalışmalar yapan Avusturya Bilimler Akademisi araştırmacısı Valeria Heuberger, Cemaat'in düzenlediği toplantılara da zaman zaman katılıp konuşmacı olmasıyla da tanınıyordu. Doğal olarak, kriptoya yansıyan gözleminin kısmen içeriden olduğu da söylenebilirdi. Heuberger, Cemaat mensuplarının savunduğu değerler konusunda samimiyetini pek de inandırıcı bulmuyordu. Ona göre, bu diyalog tutumuna inancın nedeni bütünleşmek değil, müritlerin şeyhi uçurmak istemesiydi!

Cemaat'e ilişkin bir ABD kriptosunda ilk kez "paralel" ifadesini kullanan Kilner, belgenin sonunu şöyle getiriyordu:

> (...) Avusturya'daki Gülenciler, Türkiye'deki siyasi tartışmalara odaklanmış görünüyor. Avusturya'da radikal İslam'ı yaymak veya entegrasyonu zorlaştırmak şeklinde tanımlanabilecek hiçbir adım atmıyorlar. Hareketin Avusturya'daki ağı, üyelerini ana akım toplumdan ayırma pahasına da olsa, eğitim ve ilerleme fırsatları sağlıyor (...)

EĞİTİMCİLER Mİ, YOKSA DAHA FAZLASI MI ?

Cemaat okullarının yaygın olduğu ülkelerden biri olan Türkmenistan kaynaklı bir belgeyi ABD Aşkabat Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Richard Miles kaleme aldı. 17 Nisan 2009 tarihli kripto "Türkmenistan'daki Türk Kökenli Gülen Hareketi: Eğitimciler mi, Daha Fazlası mı?"başlığını taşıyor.[187]

Cemaat okullarına ilişkin övgülerle dolu kriptoda, "Söz konusu okullarla ortaklık kurmanın yollarını aramak, Türkmenistan'ın gelecekteki liderlerine ulaşmaya yarayabilir," ifadesi dikkat çekiyordu.

ABD kriptosunda, "Gülen bağlantılı Türk eğitim kurumları tüm Türkmenistan'a yayılmış durumda. Başkent Dil ve Bilgisayar Merkezi'nin şimdiden sekiz farklı şehirde şubesi, ileriye yönelik olarak sadece İngilizce kurslarında 3000'i aşkın öğrenciye ulaşacak büyüme planları bulunuyor," denildikten sonra, Türkmenistan'da Cemaat'in kaderini değiştiren olay şöyle aktarılıyordu:

> (...) Bu okullar Türkmenistan'da 1993 yılından, yani kendisini Fethullah Gülen'in yakın dostu olarak tanımlayan Türk vatandaşı Muammer Türkyılmaz'ın Türkmenistan'a gelişinden bu yana faaliyet gösteriyor. Türkyılmaz, Türkmenistan Cumhurbaşkanı Niyazov döneminde Eğitim Bakanı Yardımcısı oldu ve şu anki Cumhurbaşkanı Berdimuhammedov döneminde Türkmenistan'daki çabalarına takdiren yeniden aynı göreve atandı. Türkyılmaz eğitsel faaliyetler için en üst düzeyde teminat sağlıyor gibi görünüyor ve okullar kolektifiyle Türkmenistan Hükümeti arasındaki yaşamsal insani arayüzü teşkil ediyor. Okulların Niyazov döneminde ömrü, onsuz pek de uzun soluklu olamazdı (...)

Cemaat'in Türkmenistan'daki okullarını kuran isim olan Muammer Türkyılmaz, 2007 yılında Türkmenistan Eğitim Bakanı Yardımcılığı görevine atanmıştı. Cemaat'in Türkmenistan'daki

---

187 http://wikileaks.org/cable/2009/04/09ASHGABAT491.html.

çatı örgütü Başkent Eğitim Kurumları'nın kurucusu Türkyılmaz'ın adı, son dönemde AKP medyasında Cemaat'in imamları arasında telaffuz edildi.

Vize başvurularında dikkat çekenler

ABD'li diplomatın övgülerine rağmen, okullarla ilgili yaşanılan olumsuz deneyimler de vardı. Öyle anlaşılıyor ki Cemaat'in öğrencilerinin ABD'ye gidiş için bulduğu gerekçeler ABD'li diplomatları ikna edemiyordu. Bu "çok başarılı" okulların öğrencilerinin Türkmenistan'da vizeyle imtiharu kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Vize başvurularından hareketle, Başkent dil merkezlerinin dördüncü veya beşinci seviyeyi tamamlamış olmak şartıyla, yetkin İngilizce konuşan kişiler yetiştirdiği söylenebilir. Ancak vize başvurusunda bulunanlar arasında sık sık üçüncü seviyede takılıp kalmış ve internet üzerinden kabul yapan bir dizi İngilizce eğitim merkezinde İngilizce öğrenmeye gitmek isteyen kişiler görüyoruz. Bu türden başvuru sahiplerinin çoğu, gidecekleri okulu seçme nedeni olarak, Başkent'te birlikte okuduğu bir arkadaşının söz konusu okulda okuduğunu ve iyi bir İngilizce eğitimi verdiğini söylüyor. İngilizce öğrenmenin neden faydalı olacağı konusunda uzun vadeli bir planı olmayan bu tür başvuruların çoğu, belirsiz niyetleri nedeniyle reddediliyor (...)

Sadece bu kadar değildi.

Bu kez Gülen'in "başarılı öğretmenleri" ABD Büyükelçiliği'ne vize için başvurduğunda reddediliyorlardı:

> (...) Diğer taraftan, 2008 yaz/sonbahar döneminde konsolosluğun ilgili birimine, ABD'deki sözleşmeli okullarda öğretmenlik yapmak üzere, bir dizi "uzmanlık isteyen konularda geçici çalışma vizesi" (H1B) başvurusu yapıldı. Tüm başvuruların ortak paydası, Türkiye veya Türkmenistan'daki bir Gülen okuluyla bağlantılarının olmasıydı. Sahip oldukları nitelikler, en iyilerinde bile düzensizdi. Bazıları gerçekten de birkaç yıllık deneyimi olan öğretmenlerdi. Diğerleri Türkmenistan'daki bir Gülen okulunda asistanlık, gönüllülük veya ikame etme suretiyle öğretmenlik deneyimi kazandıklarını iddia ediyordu. En düşük nitelikli başvuru sahipleri için daha

detaylı bir araştırma gerekince, ABD'deki sözleşmeli okulun da Gülenci ağın bir parçası olduğu ortaya çıktı. En düşük nitelikli başvuru sahiplerinin dilekçeleri; İngilizce konuşamama, öğretmenlik yapacakları alanlarla ilişkisi olmayan başlıklarda diplomalara sahip olma, temel matematiksel kavramları kavrayamama (matematik ve fen bilimleri öğretmenliği yapmak üzere gideceklerken) gibi yetersiz niteliklere sahip olmaları nedeniyle fesih işlemleri için Ulusal Güvenlik Bakanlığı'na iade edildi (...)

Maslahatgüzar Miles, Gülen okullarını överken, öğretmenlerle birebir karşılaştığında ne kadar yetersiz olduklarını görüyordu. İngilizce bilmiyorlar, aldıkları diplomaların genellikle öğretmenlik yaptıkları alanlarla ilgisi yok, alanlarında da yetersizler. ABD'li diplomat Miles, bu yüzden vize taleplerini geri çevirdiklerini anlatıyordu. Nedense Türkmenistan'da çok başarılı bulunan öğretmenler ABD için kabiliyetsizdi.

Önce kaçamak yanıt, sonra çözülme

Kriptodan Türkmenistan'daki okulların harem-selamlık olduğunu da öğreniyoruz: "Tipik Türkmen modelinin aksine, Gülenci hareketin okulları İslam'ın daha muhafazakâr yorumuna uygun olarak kız ve erkek ayrı eğitim veriyor."

Diplomat Miles, mensuplarından Gülen hakkında bilgi edinmenin zorluğuna dair ilginç bir tespitte de bulunuyordu:

(...) Fethullah Gülen ve felsefesi hakkında bir şey sorulduğunda evrensel tepki, ilkin derin bir iç çekişi takip eden kaçamak bir cevap oluyor. Elçilik yetkilisinin tamamen bilgi edinme amaçlı olduğundan ve hiçbir peşin hükmü bulunmadığından emin olduktan sonra, görüşmecilerin dili çözülüyor (...)

Sadece mensupları değil, Türk diplomatlar da ketum davranıyordu.

ABD'nin Aşkabat'taki Maslahatgüzarı Miles, Türk mevkidaşına Gülen'i sorduğunda aldığı yanıtı şöyle not ediyordu:

(...) Türk Maslahatgüzar Hakan Cengiz ilginç bir biçimde Aşkabat'taki Türk okulları konusunun etrafından dolandı. Elçiliğin

okullardan mezun öğrenciler için üniversiteye giriş sınavı düzenlemesine karşın, Türk Büyükelçiliği ile Türk okulları arasında hiçbir resmi ilişki bulunmadığını belirtti. Özel olarak eğitimle ilişkili başlıklarda Fethullah Gülen ve düşünce sistemine dair kendisine yöneltilen sorulara, oldukça diplomatik sayılabilecek "tartışmalı bir figür" yanıtını verdi (...)

GÜLEN, ERDOĞAN'LA GÖRÜŞMEK İSTEMEDİ

Zeynel Abidin Erdem...

Türk Amerikan İşadamları Derneği Onursal Başkanı.

İşadamlığını sağ siyasi gelenekle yıllarca süslemiş bir isim.

12 Eylül Darbesi'nden sonra Turgut Sunalp'in MDP'sinde il başkanlığı da yaptı. Özal'ın ve Erdoğan'ın yakınında da bulundu.

Ülkü Ocakları'nda da, Adalet Partisi Gençlik Kolları'nda da çalıştı.

Sadece bu kadar değil. Kendisinin İstanbul'a iş için gelişini şöyle anlatıyor:

"1965'de Mardin'den İstanbul'a iş yapmak için geldiğim zaman babam belli bir sermaye verdi. Babama, 'Biz seyyid bir aileden geliyoruz, peygamber soyundan geliyoruz. Ne emrediyorsunuz?' dedim. Babamın cevabı şu oldu: 'Bugüne kadar harama karışmadık, faize de bulaşmadık, bu ikisinden uzak dur yeter.'"

Peygamber soyundan geldiğini söyleyen Erdem, son yıllarda hem Gülen'in hem Erdoğan'ın sofralarında başköşede oturuyordu.

Cemaat'in neferiydi...

"Büyük insan, değerli fikir adamı muhterem Hocaefendi"sinin emirlerini beklediğini söylüyordu.[188]

Hükümete sevdalıydı...

Gezi Parkı direnişi sırasında, "Bir arkadaşım dedi ki, Taksim'e gece gittim, geç saatte 600 tane pizza geldi. Sordum; 600 pizzayı kim ödedi?.. Adam dedi ki, efendim Meksika'dan bir kredi kartıyla ödendi," sözleriyle Hükümet medyasının yıldızı oldu.

Kuşkusuz Hükümet-Cemaat savaşı Zeynel Abidin Erdem için "anneni mi babanı mı daha çok seviyorsun" sorusuna yanıt vermek gibiydi.

İktidarların eteğinde zenginleşen her işadamı gibi "kazanana" oynayacaktı.

Keza, savaştan sonra daha çok Erdoğan'ın yanında görünmeyi tercih etti.

---

188 http://www.youtube.com/watch?v=PTm4jDOikMQ.

80'li yılların ortasında Turgut Özal'ın "emriyle" başlayan Gülen'e verdiği destek ise şimdilik arşivlerde kaldı.

"Amerika'nın avukatıyım"

Peki... O arşivlerdeki Gülen ilişkisi ABD'nin gizli kriptolarına nasıl yansıdı?

Tarih: 4 Haziran 2007.

ABD İstanbul Başkonsolosu Deborah K. Jones'un kaleme aldığı kripto "Zeynel Erdem Gülenci Okulları Ele Alıyor" başlığını taşıyordu.[189]

Erdem'in kendisini nasıl tanımladığını Başkonsolos Jones Washington'a aynen şöyle aktarıyordu: "Zeynel Erdem, zengin bir yerel işadamı ve kendisini 'Amerika'nın avukatı' (lütfen koruyun) olarak tanımlayan biri."

Zavallıca!

Neyse... Kendi ifadesiyle "Amerika'nın avukatı" olan Erdem'le görüşmelerinin içeriğini ise Başkonsolos Jones şu satırlarla özetliyordu:

> (...) 31 Mayıs'ta Başkonsolos'la olan buluşmasında; yakın zamanda ABD'ye girmeleri yasaklanan Fethullah Gülen (FG) yandaşlarıyla ilgili iki vakayı gündeme getirdi. FG örgütlenmesi ve Gülen'in okullar ağıyla olan deneyimlerini tarif eden Erdem, Gülen'i Mayıs ayının ortalarında Pensilvanya'da ziyaret ettiğini söyledi ve sağlık durumunun iyi göründüğünü belirtti. Erdem, Fethullah Gülen'in mevcut vize durumunun sorunlu olduğunun farkında. Erdem Başkonsolos'a, ABD Hükümeti'nin en üst düzeydeki yetkililerinin de bu durumun farkında olduklarını ve nihai bir karar verilirken Gülen'in göçmen statüsü için olumlu bir karar verilebileceğini söyledi (...)

Öyle anlaşılıyor ki, Gülen'i Pensilvanya'da ziyaret eden Erdem, onun vize durumu için kulis yapmaya çalışıyordu.

Bu açıdan kendisine "Gülen'in avukatı" da demek mümkündü!

Cemaat bağışlara makbuz kesmiyor

Aslen Mardinli olduğunu kriptoda da vurgulayan Erdem, Gülen Cemaati'nin Güneydoğu'daki okullarına düzenli bağış

189 http://wikileaks.org/cable/2007/06/07ISTANBUL475.html.

yaptığını söylerken, Cemaat'in bağış toplarken imza attığı usulsüzlüklere dair ilginç bir itirafta da bulunuyordu:

> (...) Erdem FG örgütlenmesinin, Erdem'in aile kökenlerinin bulunduğu Türkiye'nin güneydoğusunda ilk ve orta dereceli 18 okul işlettiğini ekledi. Erdem'in aile vakfı, söz konusu bölgede faaliyet gösteren Gülen okullarına düzenli olarak on binlerce dolar mali destek sağlıyor. Erdem, her seferinde yaptığı ödemeler için makbuz talep ettiğini ve aldığını söylese de; pek çok bağışçının bunu yapmadığını ve FG okullarının düzenli olarak makbuz kesmediğini belirtiyor (...)

Makbuzsuz bağış!

Erdoğan'ın TÜRGEV üzerinden aldığı rüşvetleri haklı olarak eleştirip, "Haram lokma yemedik!" diyen Cemaat'in kendisi ne kadar şeffaf öyle değil mi!

Yok birbirinizden farkınız.

Başkonsolos Jones bu çarpıcı itiraftan hareketle, Gülen Cemaati'yle ilişkili kuruluşlara çarpıcı bir şekilde tavsiyede bulunuyordu:

> (...) FG okulları doğrudan doğruya yerel zenginlerden fon talebinde bulunuyor. Bu, merkezi bir hayırseverlik mekanizmasıyla destekleniyor olabilir. Hayırseverlik deneyimlerinin, özellikle de giren ve çıkan mali bağışların, son yıllarda ciddi bir incelemeye tabi tutulduğu konusunda uyarıldık. Görevi suiistimal algısından kaçınmak için, FG ile ilişkili yardım kuruluşlarının çalışmalarını güçlendirmeleri ve daha şeffaf hale gelmeleri akıllıca olacaktır (...)

Eğer Gülen'i kovarsanız...

Zeynel Abidin Erdem de diğer Gülenciler gibi "Cemaat'ten değilim" demeyi tercih ederken, Gülen Cemaati'yle ilgili Başkonsolos'a yer yer tehdit kokan ve abartılı olduğu tartışmasız şu bilgileri veriyordu:

> (...) Erdem kendisini bir FG "müriti" olarak adlandırmasa da (yani Fethullah Gülen'i kendi dini önderi olarak görmüyor), Türkiye genelinde beş milyondan fazla FG müridi olduğuna inanıyor.

> Ona göre Türk bağışçılarının sayısı ise bunun birkaç katı kadar. FG müritleri ABD'ye ve ABD hükümetine iyi niyetli yaklaşıyorlar. Bunun başlıca sebebi; Fethullah Gülen'in şu anda ABD'de yaşaması ve FG örgütlenmesinin ABD'de "70'in üzerinde" okul açma başarısı göstermiş olması. Erdem'e göre, ABD Hükümeti'nin Fethullah Gülen'i sınırdışı etmesi veya ülke dışına çıkmaya zorlaması halinde bu iyi niyet rezervi hızla buharlaşacak (...)

Kuşkusuz, "Amerika'nın avukatı" Cemaatçi Erdem'in ABD'ye "Gülen'i sınırdışı ederseniz, milyonlarca müridimizin size bakışı değişir" tehditi, bugünden bakıldığında ilginç bir tablo ortaya çıkarıyordu.

Öyle ya...

Bu kriptodan yedi yıl sonra, yani 2014'te...

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD'den "Gülen'in sınırdışı edilmesini" istediğini deklare etti.

Ancak Başkan Obama pek önemsememiş olacak ki...

Beyaz Saray 2014'ün Kurban Bayramı'nın kutlanmasına evsahipliği yaptı ve bu kutlamanın organizasyonunu da, Fethullah Gülen'in onursal başkanı olduğu Washington merkezli Rumi Forum'a verdi!

Zeynel Abidin Erdem'in tehditinden mi korktu acaba Amerika!

Şaka bir yana...

Gülen'in Erdoğan terslemesi

Washington'a çekilen kriptoya dönelim.

Ve belgedeki en dikkat çeken noktanın, Erdoğan-Gülen ilişkisine dair Erdem'in anlattıkları olduğunu söyleyelim.

Zira anlıyoruz ki, ikili arasındaki gerilim, dahası birbirini sevmemezlik çok eskilere dayanıyordu...

İş adamı Erdem gibi arabulucular, özellikle Fethullah Gülen'i pek de mutlu edemiyordu.

Hatta Gülen'in Erdem'i azarladığı anlaşılıyordu.

Daha fazla merak ettirmeden, Başkonsolos Jones'un notlarından aktaralım:

> (...) Erdem, Başbakan Erdoğan'la Fethullah Gülen arasındaki ilişkinin şu anki durumundan haberdar olmadığına dikkat çekti.

Ancak aralarında çok yakın bir ilişki bulunmadığına inandığını belirtti. Birkaç yıl önce, ikili arasında bir telefon görüşmesine aracılık etmeye yeltenmiş, ancak Gülen tarafından terslenmiş. Görüşüne bakılırsa, Dışişleri Bakanı Gül'ün ve İçişleri eski Bakanı Abdülkadir Aksu'nun Gülen'le çok daha yakın ilişkileri var (...)

Herkes gibi "Amerika'nın avukatı" Zeynel Abidin Erdem'e göre de, Gül ve Aksu, Gülen'e Erdoğan'dan çok daha yakındı.

Saray'daki taht kavgası dışarı taşmadan önce içeride oldukça kaynama olmuştu.

Amerikan kriptosu bunu gösteriyordu.

GÜL'DEN ZANA'YA: ALLAH RIZASI İÇİN...

Cemaat'in Kürt siyasi hareketleriyle ikili bir ilişkisi var.

Güneydoğu'da PKK ile açık bir iktidar kavgası veren Fethullah Gülen, hem Türkiye'de muhafazakâr Kürt siyasetçileriyle hem de Kuzey Irak'ta Barzani yönetimiyle uyumlu bir profil çizdi.

Bunun birçok nedeni vardı.

Birincisi kuşkusuz, Cemaat'in uzun yıllardır devletin güvenlik sistemi içinde yerleşmesi ve bu sayede Güneydoğu'da PKK ile karşı karşıya gelmesiydi. Cemaat batıda olduğu gibi, doğuda da kendisine karşı olan muhalefeti tasfiye için bu gücü kullandı. KCK operasyonları bunun en belirgin örneği oldu. PKK yöneticilerinden Murat Karayılan bu konuya dair, "1970'lerde Ülkü Ocakları adeta kendilerini polis yerine koyarak, 'Biz Türkiye'yi koruyoruz' diye öne çıkmıştı. Şimdi de Gülen Cemaati kendisini adeta devlet güçlerinin yerine koyarak halkımıza karşı mücadele yürütmektedir. Buna karşı ideolojik ve siyasal cephede bir mücadelenin verilmesi gerektiğini düşünüyoruz," ifadelerini kullanıyordu.

İkinci neden ise daha sosyaldi. Cemaat'in Kemalistler'le kavgalı da olsa İslamcılığın Türk formunu taşıması ve sağ milliyetçi söylemi kullanması, Cemaat ile PKK gerilimini besledi. Bu nedenle PKK, Cemaat'i asimilasyonla suçladı. PKK'nın liderlerinden Fehman Hüseyin, "Gülen dershanelerinde Kürt çocuklarını devşiriyorlar. Kürt çocuklarını tarihlerinden, kimliklerinden koparma, Kürtlüğü öldürme gibi uzun vadeli hedefleri var," diyerek Cemaat'i açıkça hedef aldı.

Gerekçeler uzatılabilir...

Ancak PKK ile bu kadar çekişen Cemaat hem Türkiye'deki muhafazakâr Kürt siyasetçileriyle, hem de Kuzey Irak'ta Barzani ile iyi ilişkiler kurdu. Kuzey Irak'ta okullar açan Cemaat'e tepki göstermek bir yana, Barzani torunlarını bu okullara gönderdi. Barzani'nin rüzgârını alan Türkiye'deki Kürt siyasetçileri, belki de bu nedenle Gülen'e düşmanca davranmadı.

Dindar Kürtler Gülen'e özel ilgi duyuyor

Konuya ilişkin bir kripto "Güneydoğu'daki Bağlantılarımız Türkiye-Irak İlişkileri Konusunda Umutlu, İç Politika Başlıklarında ise Kötümserler" başlığını taşıyordu. Büyükelçi George Wilson imzasını taşıyan kriptonun tarihi 13 Mayıs 2008'di.[190]

Söz konusu günlerde PKK'yla çatışmalar şiddetlenmiş, kriptonun yazıldığı tarihten dört gün önce PKK'nın Hakkâri'de bir karakola saldırısıyla altı asker hayatını kaybetmişti.

AKP'nin Kuzey Irak'la yakın ilişkiler kurduğu, ancak içerde halen PKK ile kavga ettiği dönemde yazılan kriptonun özet bölümünde durum Washington'a şöyle aktarılıyordu:

> Türkiye'nin güneydoğusundaki Kürt liderler Ankara'nın Kuzey Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (KBY) ile resmi temaslarda bulunmaya başlamasından memnunlar. Bu durum Türk tarafının daha pragmatik bir yaklaşım benimsediğinin ve Irak'ta ortaya çıkmakta olan çokkültürlü, adem-i merkezileşmiş bir modelin onaylandığının göstergesi. Diplomatik alandaki ilerlemelere karşın Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) güneydoğuda cazibesini yitiriyor. Pek çok Kürt, Başbakan Erdoğan'ın askeri çözüme bel bağladığını ve kültürel ve dilsel haklarla ilgili reformlara direndiğini düşünüyor. Bunun sonucu olarak, kimi dindar Kürtler, AKP dışındaki seçeneklere yöneliyorlar, bunlar arasında da bölgede hareketinin etkisi giderek artan Fethullah Gülen takipçilerine özel bir ilgi söz konusu (...)

İlginçtir, Gülen AKP dışında bir güç olarak konumlandırılıyor. Bölgede AKP'nin boşalttığı alanda dindar Kürtleri örgütlediğinden söz ediliyor.

AKP ve Erdoğan'a destek için acele ettiler

Kriptoya göre, AKP'yi TSK'ya karşı mücadelesinde destekleyen Kürt siyasetçiler hayal kırıklığına uğradı. Zira destekledikleri AKP, söz konusu tarihte Kürt sorununa bir yenilik getirmemişti. Sonraki yıllarda PKK liderleriyle müzakere dahil her yoldan açılım yapan parti, o günlerde daha çatışmacı bir dil kullanıyordu.

190 http://wikileaks.org/cable/2008/05/08ANKARA920.html.

Durum kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Kürtlerin tutumunda geçtiğimiz yıl boyunca yaşanan dönüşüm son derece çarpıcı: Güneydoğu'daki Kürt liderler ordunun saldırılarına (Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesini engellemek için hükümete karşı verilen "e-muhtıra") karşı, AKP'nin demokratikleşme gündemine ve partinin Kürt meselesine dair ileriye yönelik yaklaşımına duydukları inançtan ötürü AKP'ye ve Erdoğan'a destek sunmak için aceleci davrandılar. Artık kimse AKP'nin kapatılmasını savunmuyor olsa da, Kürtler Erdoğan'ın demokratik reformlar konusunda tereddütlü olduğunu ve PKK'ya karşı uzun erimli bir askeri saldırıya yeşil ışık yaktığını düşünüyorlar (...)

Baydemir çok az tepki gelmesinden memnun

ABD kriptosu Kürt siyasetçilerle bir dizi görüşmeyi konu alıyordu. 5-7 Mayıs 2008 tarihlerinde Diyarbakır, Mardin ve Urfa'ya ziyaretler gerçekleştiren diplomatlar görüşmelerinin ayrıntılarını Washington'a geçiyordu.

Görüştükleri ilk isim dönemin Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir'di. PKK'ya yakın olmasına rağmen Barzani yönetimiyle de oldukça yakın ilişkisi olan Baydemir, AKP'nin Barzani yönetimiyle yakınlaşmasını oldukça sevindirici buluyordu. Durum kriptoya şöyle yansıdı:

> (...) Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir Türk Hükümeti ve Bölgesel Kürt Yönetimi (BKY) arasında başlayan resmi temasları memnuniyetle karşıladı ve Türkiye'nin Irak'ta ve Ortadoğu'nun herhangi başka bir bölgesinde yapıcı bir rol oynama tutkularının Kuzey Irak'taki Kürt yönetimini resmi olarak tanımaktan geçtiğini belirtti. Baydemir buluşmanın, nihayet gerçekleştiğinde, Irak Savaşı'nın başlangıcından bu yana BKY ile her türlü temasa karşı çıkan kurulu düzen temsilcileri arasında çok az tepki uyandırmış olmasından memnundu (...)

Kriptoda Baydemir'in Kuzey Irak'taki bölgesel yönetime ilişkin övgüleri de geniş yer tutuyor. "Baydemir bu yılın başlarında Kuzey Irak'a gerçekleştirdiği ziyaretin kendisini derinden etkilediğini söyledi. BKY parlamentosu bileşimindeki on farklı grup ve mezheple gerçek anlamda çokkültürlü bir yönetim. Baydemir'in

kendisinin de katıldığı bir oturumda parlamentoya Türkçe seslenen bir Türkmen'in konuşmaları sonrasında Kürtçeye çevrilmiş. Baydemir bunun bölgenin geri kalanı için de çok iyi bir model olduğu görüşünde" ifadeleriyle Osman Baydemir, Kuzey Irak'taki yapılanmayı tüm Ortadoğu'ya öneriyordu.

Tan: AKP Diyarbakır'ı kazanabilir

ABD'li diplomatların görüştükleri diğer isim bugün HDP Milletvekili olan Altan Tan'dı. İslamcı kökenden gelen, bir dönem Refah Partisi'ni Güneydoğu'da örgütleyen isimlerden olan Tan, ABD'li diplomatlara hem PKK'yı hem AKP'yi şöyle eleştiriyordu:

> (...) Yerel bir gazeteci olan Altan Tan, hiçbir siyasi partinin dindar, güçlü bir etnik kimlik aidiyet duygusuna sahip ve refah içinde yaşamak isteyen Kürtlerin çoğunluğunu tam anlamıyla temsil etmediğini ileri sürdü. PKK/DTP Kürtlerin etnik çıkarlarını savunuyorlar ancak onların dini duygularına hitap etmekten uzaklar. AKP, Kürtlerin muhafazakâr, dini değerleriyle uyum içerisinde fakat demokratik söylemine karşın Kürtlerin etnik kimliklerinin daha geniş ölçekte tanınması arzularını görmezden geliyor. Tan, AKP'nin Kürt sorununun siyasi yönüne dair verdiği sözleri yerine getirmesi halinde bölgedeki egemen siyasi figür olabileceğini, çok büyük bir sembolik değeri olan Diyarbakır Belediyesi'ni bile kazanabileceğini söyledi (...)

Tan, AKP'nin açılım yapması durumunda Diyarbakır Belediyesi'ni dahi kazanabileceğinden söz ediyordu. Bugünkü partisinin çizgisiyle ters düştüğü muhakkak.

Elbette Tan'ı tanıyanlar bu çizgi farkını uzun zamandır gözlemliyorlardı.

Öyle ya...

İslamcı Tan, kendi partisini, "Bazı arkadaşlarımız HDP kurulurken maalesef sol, sosyalist gruplar ağırlıklı hatta neredeyse yüzde 90-95'i bunlardan oluşan bir HDP ortaya koydular," diyerek karşılığı olmayan bir solculukla eleştirirken, kendi partisinin belediyeciliği sorulduğunda "Başarılı bulmuyorum," ifadelerini kullandı.

Hatip Dicle'nin televizyona çıkıp Güneydoğu'daki olaylarda

Cemaat provokasyonu olduğunu söylediği günlerde ise Tan, "Gökten bir taş düşse 'Bu paralel bir taş, bunu paralel yapı attı' denilmeye başlandı. (...) Birileri Hükümet'e yakın gözükmek ya da Hükümet'in hoşuna gitmek için bu cümleleri kullanıyor," ifadeleriyle kendi partisini karşısına aldı.[191]

Tan'ın Kobani olaylarındaki tavrı HDP'de o kadar eleştireldi ki, PKK yöneticisi Mustafa Karasu *Özgür Gündem* gazetesinde, "HDP Milletvekili Sayın Altan Tan da bir açıklama yaparak psikolojik harekâtın yarattığı algıyı güçlendirmiştir," ifadelerini kullanacaktı.

Kısacası Altan Tan, her ne kadar sol eğilimli HDP içinde kalsa da nereden geldiğini hiç unutmadı. Partisiyle arasına bir çizgi çizdi.

Bir AKP'linin şikâyet ve itirafları

Kriptoda Osman Baydemir'in devletin politikalarına yönelik eleştirileri yer alırken, bir AKP'li daha AKP'yi ABD'li diplomatlara şöyle şikâyet ediyordu: "Aralarında işadamı Mücahit Can'ın da (2004 seçimlerinde Diyarbakır Belediye Başkanlığı için AKP'den aday olan) bulunduğu AKP sempatizanları bile Erdoğan'ı Kürtlere verdiği sözleri tutmamakla suçluyor."

Can'ın sözleri bu kadar değildi. Erdoğan'a da ders olabilecek ifadeleri kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Can, 2004 yılında televizyonda gerçekleşen bir seçim tartışmasında görece daha deneyimsiz olan Baydemir'in sükunetini korumayı başardığını, buna karşın Kürt toplumuyla olan yakın bağlarını ve bir işadamı olarak sunduğu doğrudan katkıları vurgulayan kendisinin bunu başaramadığını sözlerine ekledi. Bugünden dönüp bakılınca, Can gürültücü yaklaşımın kendisine yaramadığının farkına varmış, dahası programın kaydını izlediğinde Baydemir'in kendisini yenilgiye uğrattığını kabul etmiş. Başbakan'ın da bu dersi içselleştirmesi gerektiğini söyleyerek sözlerini tamamladı (...)

---

191 http://www.odatv.com/n.php?n=cemaat-kurt-siyasetini-ikiye-boldu-3112141200.

Gül, Özal'a öykünüyor, Erdoğan onu engelliyor

Kriptoda, "Baydemir'i ve genel olarak DTP'yi hangi taraftan gelirse gelsin, şiddeti kesin bir dille kınamaları yoluyla çözüme katkı sunmaları konusunda teşvik ettik," ifadeleri dikkat çekerken, PKK ile hükümet arasında müzakere sürecinin ilerlemeyişi "PKK'nın tutarlı bir strateji izlemiyor oluşu"na bağlanıyordu. ABD'li diplomatlarla bu konuda aynı fikirde olan Altan Tan'ın görüşleri ise kriptoya "Tan'a göre PKK lider kadrosu hangi yöne gidileceği konusunda artan bir bölünme içerisinde. Bunun bir sonucu olarak, Kürt liderler ve analizciler bir değişim için gözlerini yalnızca Türk Hükümeti'ne çevirmiş durumdalar," ifadeleriyle yansıyordu.

ABD Ankara Büyükelçisi Wilson'ın notlarını içeren kriptodan, Kürt siyasetçilerin Özal hayranlığı bir kez daha anlaşılıyordu. Neredeyse hepsi Özal'ı övüyor, Erdoğan'ı yeterince Özal gibi olmadığı için eleştiriyordu. Altan Tan'a göre ise Abdullah Gül ne kadar Özal'a benziyorsa, Erdoğan da Özal'dan o kadar uzak bir profil çiziyordu:

> (...) Temaslarda bulunduğumuz bağlantılarımızdan üçü, birbirlerinden ayrı olarak, eski Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın 1990'ların başındaki çabalarının bugün ihtiyaç duyulan model olduğunu söyledi. Bu kişiler Özal'ı, bir çözüm arayışında tüm taraflarla iletişime geçen ve aynı zamanda Kürt sorununun tüm yönlerini kavramış biri olarak görüyorlar. Tan, Cumhurbaşkanı Gül'ün Kürt meselesine özgürlükçü ve yapıcı bir yaklaşımı olduğunu ve ölümünden hemen önce bölgede bir atılımın eşiğinde olduğu rivayet edilen Özal'a öykündüğünü ileri sürdü. Tan, Başbakan Erdoğan'ın Gül'ü bu yolda ilerlemekten alıkoyduğunu iddia etti. Tan'ın sözlerine göre, Erdoğan Irak'ın kuzeyindeki otonom veya bağımsız bir Kürt varlığının, Türkiye'deki Kürtler arasında ayrılıkçılığı körükleyeceği yönündeki geleneksel Türk paranoyasına kapıldı. Bu nedenle Kürt sorunuyla ilgili cesur adımlar atmaktan çekiniyor. Baydemir, Özal'ın cesaretini takdir ediyor, ancak Gül'ün ya da herhangi başka bir Türk liderin Özal örneğini gerçekleştirebileceğinden şüphe duyduğunu dile getirdi. Can da, Özal'ın açtığı yoldan yürümenin bile başlı başına büyük bir adım olacağını, aynı zamanda özel bir yaratıcılık gerektirmeyeceğini

ve meşru görüleceğini belirterek, bugünün liderlerinin Özal örneğini çalışmaları gerektiğini ileri sürdü (...)

Altan Tan'ın Cemaat'e bakışı

İşte bu noktada görüşmeyi gerçekleştiren ABD'li diplomatlar, Kürt sorununa Gülen çözümü bahsini açıyordu. Altan Tan, Gülen Cemaati'nin Erdoğan'ın şüphelerini aşacak ve Kürt sorununu çözecek bir doktrine sahip olduğunu düşünüyordu. Tan'ın Gülenciler'le flörtü kriptoya şöyle yansıyordu:

> (...) Tan'a göre, Fethullah Gülen'in takipçileri bu dönüşümden faydalanma potansiyeli taşıyan yarı-siyasi bir gücü temsil ediyor. Yakın zaman önce Gülenciler, Kürt sorununu yalnızca ekonomik geri kalmışlıktan kaynaklanan bir sorun olarak gören (Türk devletinin milliyetçi duyarlılıklarını çağrıştıran) konumlarını terk edip, Kürtlerin genişletilmiş dil hakları ve anadilde eğitim gibi talepleriyle yakınlaşan bir yaklaşımı benimsemişler. (Yakınlığa neden olan bir diğer başlık da Gülen'in ideolojisinin 1960'ta ölen Kürt din bilgini Said Nursi'nin öğretilerine dayanması.) Gülenciler'in geçirdiği evrimin bir işareti, hareketin sekiz lise açtığı ve bir üniversite kurmayı planladığı Kuzey Irak'a olan müthiş ilgileri (...)

ABD'li diplomatlara Kürt meselesi ve Gülen konusunda malumat veren isimlerden biri de eski Mazlum-Der Genel Başkan Yardımcısı Şeyhmus Ülek'ti. 2015 seçimi için AKP'den siyasete giren Ülek, o günlerde Gülen hareketiyle ilgili olarak ABD'li diplomatlara şunları söylüyordu: "(...) Ülek, kendi hesabına, Kürt Gülenciler'in AKP'ye sadık kaldıklarına ve Kürtleri iktidar partisinden koparacak ve dahası milli birliği zedeleyecek merkezkaç kuvvetleri engellemek için çalıştıklarına inanıyor."

Ülek, Gülenciler'in bir siyasi oluşuma gitmesi durumunda Güneydoğu'da başarılı olacağı görüşündeydi. Büyükelçi Wilson'ın kriptosunda bu yaklaşım, "Ülek, Güneydoğu'da doğmakta olan Gülenci yaklaşımı ifade edecek bir siyasi araç ortaya çıktığı takdirde, hareketin etkili olabileceğini söyledi," ifadeleriyle yer buluyordu. Kriptodan anlaşılıyor ki, İslamcı Kürt eğilimi Cemaat'in Güneydoğu'daki varlığını destekliyordu. Hatta Gülenciler'in siyasi eğilimini Erdoğan'a tercih ediyordu.

Mehmet Ağar-Sezgin Tanrıkulu buluşması

Tam da bu noktada bahsetmesek olmaz...

Altan Tan, *Taraf* gazetesinde Mehmet Baransu'nun kendisini hedef alan yazısına 28 Eylül 2011'de verdiği yanıtta, geçmişte Gülenciler'in desteklediği ilginç bir siyasi oluşumdan söz ediyordu.[192]

2006 Ekim... Ramazan ayıydı...

Dönemin DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar'ın, PKK için "Dağda silah tutacağına düz ovada siyaset yapsın," demesinden önceki gece...

Ağar'ın Diyarbakır'a gelerek kendisi ve Sezgin Tanrıkulu'nun da olduğu isimlerle görüştüğünü anlatan Altan Tan,[193] bu oluşumun arkasındaki gücü ve amacını *Taraf* gazetesinde şöyle tarif ediyordu:

"Türkiye'nin en büyük ve en güçlü cemaati 2007 seçimlerine kadar dört yıl boyunca Mehmet Ağar'a ciddi bir yatırım yaptı. Dört yıl boyunca bu ilişkileri ve görüşmeleri sürdürenlerin tamamı hayatta. Sebebine gelince; Türkiye'nin değişim ve dönüşümü için 'Derinleri, Derinlerle ikna, veya tasfiye etme, istenen seviyede dizginlenemeyen (kontrol edilemeyen de diyebilirsiniz) Başbakan'ı dengeleyecek bir koalisyon ortağı oluşturma amacı gibi ayrıntı ve yorumlara girmek istemiyorum, bu kadar ipucundan sonra gerisini meraktan bile olsa öğrenirsin nasıl olsa."

Öyle görülüyor ki...

Cemaat'in Erdoğan'ı dizginleme ya da AKP'ye yedek bir at oluşturma çalışmaları eskiye dayanıyordu. Güneydoğu'da Kürt sorunu da bu politika içinde fethedilecek kalelerden biri oluyordu.

İşte Cemaat'in desteklediği Mehmet Ağar'la, Diyarbakır'da sahura kadar süren gece toplantısında buluşan isimlerden birinin de bugünün CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu olduğunu yazdık.

İlginçtir...

---

192 http://arsiv.taraf.com.tr/haber-sevgili-mehmet-baransu-kardesim-78877/.

193 Altan Tan, Mehmet Baransu'ya yanıtında o toplantıyı şöyle anlatıyordu: "O gece, o toplantıda bulunanlardan Sezgin Tanrıkulu halen CHP Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul milletvekili, Galip Ensarioğlu AKP Diyarbakır milletvekili, Kutbettin Arzu geçen dönem Diyarbakır milletvekili ve halen Tarım Bakan Yardımcısı, ben de BDP milletvekiliyim. 'Yahu ne gece ve ne toplantıymış. O geceye katılanların kısmetleri açılmış, keşke ben de orada olsaydım' diyebilirsin. Bir şey olmaz üzülme, Allah'ın geceleri bitmez!"

O buluşmadan hemen sonra...

Sezgin Tanrıkulu Nurcular'ın gazetesi *Yeni Asya*'ya konuşmuş, Ağar'ı "sağduyulu" ve "samimi" gördüğünü belirtmişti:

"Sağduyulu bir biçimde olaya yaklaştığını düşünüyorum. Sayın Ağar'ın geçmişte devlette aldığı görev itibariyle bu tür sözleri söylemesi şaşırtıcı gelebilir. Ama artık Türkiye'nin başbakanlığına aday olduğunu ifade eden bir politikacının bir vali ya da emniyet genel müdürü gibi davranması doğru olmaz. Bir de iki buçuk yıllık genel başkanlığı döneminde sayın Mehmet Ağar bütün Türkiye'yi gezmiştir. Toplumun inancının hangi yönde olduğu noktasında da bir kanaat sahibidir. Kendisindeki düşüncenin arkasında yatan sebebin de bu olduğunu düşünüyorum. Ağar'ın geçmişteki tutumunu referans gösterip samimiyetini sorgulamak doğru değildir."[194]

Kuşkusuz...

Bu kadar sıcak yaklaşımına rağmen, Sezgin Tanrıkulu Mehmet Ağar'dan, "Bir tuğla çekersek duvar yıkılır," sözünü açmasını istemiştir!

Tıpkı Ergenekon davasında müdahil olduğu gibi, Diyarbakır'da gece toplantıları yaparken Ağar'dan Susurluk'un hesabını sormuştur!

Aksi düşünülür mü hiç!

Hükümete kalsa Zana çoktan tahliye edilirdi

Kriptodan devam edersek...

Kürt siyasi hareketinden başka hangi isimler vardı?

ABD'nin legal alanda siyaset yapan Kürt politikacılara dair özel bir ilgisi vardı.

Kriptolar arasında, Leyla Zana ve onunla birlikte PKK üyeliği suçlamasıyla 8 Aralık 1994'te tutuklanan Hatip Dicle, Selim Sadak ve Orhan Doğan'ın hukuki durumunu takip eden belgeler dikkat çekiyordu. AİHM'nin 1994'te verilen kararı hukuka aykırı bulmasıyla, DEP'li vekiller 28 Mart 2003'te Ankara DGM'de yeniden yargılanmaya başladı. 9 Haziran 2004'te dört eski vekil suçlu bulunsalar da, hapiste kaldıkları süre göz önünde bulundurularak tahliye edildiler.

Belgelerin bütününe bakıldığında üç nokta dikkat çekiyordu.

İlki, hem ABD'li, hem Avrupalı diplomatlar Türk hüküme-

194 http://www.yeniasya.com.tr/2006/10/12/roportaj/default.htm.

tine vekillerin serbest kalması için sistemli baskı yapıyorlardı. Avrupalı diplomatlar, bu durumun Türkiye'nin AB üyeliği müzakeresinin başlamasına da etki edeceğini söyleyerek, hükümete yol da gösteriyorlardı.

İkinci dikkat çekici nokta ise, vekillerin tahliye edilmelerinin ardından diplomatların yaşadıkları hayal kırıklığıydı. Batılı diplomatlar, belli ki, DEP'li vekillerin serbest kaldıktan sonra PKK'ya mesafeli ve legal alanda işleyen bir Kürt siyasetinin takipçisi olacaklarını bekliyorlardı. Ancak bunun gerçekleşmemesi onları rahatsız ediyordu.

Üçüncü dikkat çekici nokta ise daha da ilginçti. Silivri davalarında tutuklu gazeteciler her gündeme geldiğinde, "Onlar gazetecilikten değil, terörizmden yargılanıyorlar," ya da "Bağımsız yargıya karışamayız," diyen hükümet, söz konusu DEP'liler olunca pek bu retoriği kullanmıyordu.

Dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, ABD'li diplomatlara, vekillerin serbest bırakılması için, yalvarmak dahil, her şeyi yaptıklarını anlatıyordu.

Belgeler oldukça kabarıktı.

28 Mart 2003'te başlayan yeniden yargılamanın ilk duruşma notlarından vekillerin serbest kalmalarının ardından yapılan görüşmelere kadar pek çok not vardı. Çoğunluğu da süreci ABD'ye rapor ediyordu.

Biz yine de önemli ayrıntılar üzerinde duralım.

28 Mart 2003 tarihli, Ankara Büyükelçisi Robert Pearson imzalı kriptoda, ilk duruşmadaki hava Washington'a rapor edilirken şu satır dikkat çekiyordu: "Özellikle Türk hükümetinin insan hakları reformlarının samimiyetini sınamak isteyen AB gözlemcileri tarafından bu dava yakından takip edilecek."[195]

Türkiye'nin tam üyelik müzakere sürecinin bir buçuk yıl sonra başlayacağı hatırlanırsa, bu değerlendirmenin önemi daha iyi anlaşılabilir.

15 Ağustos 2003 tarihinde Büyükelçi Eric Edelman, mahkemenin hakimlerinin sanıklara önyargılı davrandığı eleştirisini Washington'a iletiyordu. Kriptoda şöyle söyleniyordu: "Avrupalılar gibi biz de bu görüşe katılıyoruz. Mahkemenin bu davadaki önyargılı davranışı savcılık makamını kayırmak üzere tasarlanmış bir yargılama sistemini yansıtıyor. Gözlemlerimize

---

195 http://wikileaks.org/cable/2003/03/03ANKARA2056.html

göre, mahkeme bu davada savunmaya düşmanca davranıyor."[196]

7 Nisan 2004 tarihli belgede ABD Dışişleri Müsteşar Yardımcısı Charlie Ries'in, dönemin Türk Dışişleri Müsteşar Yardımcısı, bugünün AKP milletvekili Volkan Bozkır ile görüşmesi vardı. Bozkır ABD'li diplomata, "Türk Hükümeti'ne kalsa, Zana çok uzun zaman önce tahliye edilmiş olurdu," diyordu.[197]

AKP'nin bu konudaki niyetini Bozkır ortaya koyuyordu. AKP, Zana ve arkadaşlarını tahliye etmeye güçlerinin yetmediğini ima ediyordu. Elbette sorumlu belliydi: Eski Türkiye!

Abdullah Gül: Allah rızası için hakimlere hakaret etmeyin

3 Mayıs 2004 tarihinde ABD Büyükelçisi Eric Edelman'ın kaleme aldığı kriptoda, Edelman ve İngiltere Büyükelçisi Peter Westmacott'un, dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül ile görüşmelerinin notları vardı.[198]

Westmacott, Zana'nın tahliyesinin gerçekleşmesinin, Aralık ayında AB müzakerelerinin başlaması kararını olumlu etkileyeceğini söylerken, Abdullah Gül şöyle cevap veriyordu: "Biz de bunu çözmek istiyoruz. Bu bizim için büyük bir baş ağrısı. Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin kararını tersine çevirmesi için ne kadar çok çalıştığımıza inanamazsınız ama mümkün olmadı."

Bakan Gül, konuşmasının devamında Leyla Zana'nın Nobel ödülü alması durumunda Türkiye'nin Nobel ödüllü bir siyasetçiyi hapsetmiş olma sıkıntısını yaşayacağını şu cümlelerle anlatıyordu: "Ben kişisel olarak bu davadan çok endişe duyuyorum. Leyla Zana Nobel Barış Ödülü'nü kazanan ilk Türk olursa ne yaparız? Bu durum nasıl görünür?"

Abdullah Gül yabancı diplomatlara, Zana ve diğer DEP'li vekillerin, suçlu bulunsalar dahi, "iyi hal" gerekçesiyle serbest kalmalarını umduğunu söylüyor ve şu inanılmaz cümleyi kuruyordu:

> (...) Onlara ve avukatlarına gittik ve dedik ki, "Allah rızası için lütfen hakimlere hakaret etmeyi bırakın da, sizi dışarı çıkarabilelim." Ama reddettiler (...)

196 http://wikileaks.org/cable/2003/08/03ANKARA5217.html.
197 http://wikileaks.org/cable/2004/04/04ANKARA2013.html.
198 http://wikileaks.org/cable/2004/05/04ANKARA2457.html.

Halk arasında "Allah rızası" ile başlayan bu cümlenin bir nevi "yalvarma" olarak tanımlanacağı aşikârdı. Türk Dışişleri Bakanı'nın Zana ve avukatlarına "yalvardığını" söylemesi ise oldukça şaşırtıcıydı.

Abdullah Gül büyükelçilere, DGM'leri kaldırarak vekillere özgürlük yolunu açacaklarını da söylüyordu.

Evet, DGM'ler hukuksuzlukların kol gezdiği yerlerdi.

Evet, DEP davası içinde birçok hukuksuzluk barındıran siyasi bir davaydı.

Ama kriptoya yansıyan ifadelerin, bugün "Bağımsız yargıya müdahale edemeyiz," diyenlerin, dahası DGM'nin benzeri özel yetkili mahkemeler açanların çelişkilerini gösterdiği de açıktı.

Diplomatların hayal kırıklığı

9 Haziran 2004 tarihinde eski DEP'li vekiller tahliye oldu.

Bunun üzerine...

Ankara Büyükelçisi Eric Edelman sıcağı sıcağına Washington'a şunları yazdı: "Türk Hükümeti bu konuda AB'den yoğun baskı altında ve bu baskıdan kurtulmanın en hızlı yolu sanıkların tahliye edilmesi. Yasal süreç devam etse de, Zana ve diğerleri parmaklıkların ardından bir kez kurtulduktan sonra Avrupa'nın konuya ilgisi azalacak."[199]

6 Temmuz 2004 tarihli belge ABD Ankara Büyükelçiliği Başmüsteşarı Robert Deutsch tarafından kaleme alındı.[200] Belgede, Leyla Zana ve tahliye olan DEP'lilerin AB ve ABD diplomatlarına verdikleri öğle yemeğinin notları vardı. Yemeğe Dışişleri Bakanı Abdullah Gül de davet edilmesine rağmen katılmamıştı. Toplantıya katılan diplomatların eski DEP'lilere, PKK'yı kınamaları için ısrar etmelerine rağmen, vekillerin bunu yapmaktan kaçındığı görüşme notlarından açıkça anlaşılıyordu. Eski vekillerden Orhan Doğan, Öcalan ve PKK ile yollarını ayırabilecek bir siyasi ağırlıklarının olmadığını söylerken; Selim Sadak, PKK'yı terörist kabul edip etmedikleri sorusuna, "İnsanlara sorun," cevabını veriyordu.

Belgenin yorum bölümü ise diplomatların hayal kırıklığını ortaya koyuyordu: "Zana ve diğerleri öğle yemeğinde Güneydoğu ile ilgili hiçbir yeni fikir ortaya atmadılar. Birleşik

---

199 http://wikileaks.org/cable/2004/06/04ANKARA3206.html.
200 http://wikileaks.org/cable/2004/07/04ANKARA3753.html.

Krallık, İrlandalılar, Danimarkalılar ve Avustralyalılar dahil birçok AB diplomatı, Zana'nın tahliyesinden memnun olmakla birlikte, onun PKK'yı kınayamaması nedeniyle öğle yemeğinden hayal kırıklığı içinde ayrıldılar."

Mehmed Uzun'un ABD'li diplomatla görüşmesi

Son olarak, yine Kürt sorununu ilgilendiren bir kriptoya daha değinerek konuyu bitirelim.

Ancak bir şey söylememize izin verin.

Türkiye'de kökeni ne olursa olsun bazı aydınların ilginç bir çelişkisi var. Kendi ülkelerinin ordusunu eleştiride sınır tanımazken, onun adını anarak politik söylem geliştirenleri militarizmle suçlarken, büyük devletlerin askeri seferlerine övgüler düzebiliyorlar.

Hatta o devletlerin askeri çözümlerinin kendi topraklarında kalıcılaşması için çaba sarf edebiliyorlar.

Elbette Türk ordusu, onun tarihi, eylemleri, açıklamaları eleştirilebilir, mutlaka da eleştirilmeli. Nihayetinde Marks'ın dediği gibi; var olan her şey eleştiriyi hak eder. Ancak Türk Ordusu, tarihin kendisine şeytan rolünü verdiği bir oyuncu değil. Her devletin ordusunun sahip olduğu güdülere sahip. Dikkat çekmeye çalıştığımızsa, kendi ordusunu peşin hükümle mahkûm edenlerin, başka orduları birer çözüm merkezi olarak görmesi.

Bunları niye anlattığımızı söyleyelim...

ABD Adana Konsolosluğu Siyasi Memuru Eric Green'in, 15 Haziran 2007'de Kürt edebiyatının önemli ismi Mehmed Uzun ile yaptığı görüşmenin notlarını içeren 19 Haziran 2007 tarihli belge nedeniyle...[201]

Görüşme, Uzun ölmeden dört ay önce gerçekleştiği için de ayrıca önem taşıyordu. Yazar Uzun'un bu dünyadan ayrılırken sahip olduğu görüşleri açıklıkla görmemize neden oluyordu.

Mehmed Uzun, Türkiye'yi demokratikleştirmek, modernleştirmek, Avrupalılaştırmak isteyen güçler ile Ankara'nın askeri-bürokratik eliti arasında bir satranç oyunu olduğunu Amerikalı diplomata anlatıyordu. PKK'ya karşı ordunun Kuzey Irak'a girme stratejisinin, Türkiye'nin iç politikasında yaşanan bu çatışmanın parçası olduğunu iddia ediyordu. Belgede aktarılanlara göre Uzun, PKK ile Türk Ordusu'nu yönetenlerin savaşı uzat-

201 http://wikileaks.org/cable/2007/06/07ANKARA1560.html.

mak için birlikte çalıştıklarını iddia ediyordu. Bu nedenle Uzun, hem devleti hem de PKK'yı eleştiriyordu.

Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmelerle birlikte, PKK'nın Kürtlerin özlemlerinin gerçekleşmesini engelleyen bir unsur olduğunu anlatan Uzun, Barzani'nin de bu durumun farkında olduğunu ve bu sebeple Barzani'nin AKP Hükümeti'yle çalışmak istediğini anlatıyordu.

Mehmed Uzun'a göre, Erdoğan da Kuzey Irak'taki bölgesel yönetim ile çalışmak istiyor, ancak ordu buna engel oluyordu. Uzun, ordunun işini kolaylaştırdığı gerekçesiyle PKK'nın silah bırakması, yalnız siyaset alanında şiddete bulaşmadan yoluna devam etmesi gerektiğini söylüyordu.

Uzun'un pek çok kişi tarafından kabul edilebilecek görüşüne göre, Kürt sorununun gerçek nedeni Türkiye'deki demokrasinin noksanlığıydı. Türkiye modernleştikçe, demokratikleştikçe, pek çok sorunla beraber, Kürt sorunu da çözülecekti. Ancak ona göre, Türkiye'de derin devlet bu gelişmeye engel oluyordu. Belgede derin devlet için, "Benim vücudumdaki tümörden daha kötü bir kanser," ifadesini kullanan Uzun, gelecek konusunda ise şu iyimserlikle konuşuyordu: "Modernleşme ve Batılılaşma sürmelidir ve sürecektir. Bizim geleceğimiz Batı'yla birlikte, Avrupa'yla da birlikte olmak."

Görüldüğü gibi Mehmed Uzun, Türkiye'de bir kırılmanın yaşandığı 2007 yılında AKP'yi destekleyen tezler öne sürüyordu. Uzun'un görüşleri, AKP'nin Cemaat kavgası öncesi döneminde liberaller arasında da kabul gören tezlerden oluşuyordu. Belgede de Uzun'un görüşlerinin genel olarak Kürt liberallerinin görüşlerini yansıttığı değerlendirmesi yer alıyordu.

Uzun: ABD Kuzey Irak'ta kalsın

Mehmed Uzun'un görüşlerinde asıl kritik olan ve Amerikalıların ilgisini çeken bölümler ise, ABD'nin Ortadoğu'daki varlığına ilişkin değerlendirmeleriydi.

Uzun'un, bölgenin demokratikleşmesi açısından çok önemli bulduğu Kuzey Irak'ı bir tehlikenin beklediği yollu analizi şöyleydi: "Kuzey Irak'a yönelik en büyük tehditlerin Irak'ın diğer bölgelerinden değil, Türkiye'den ve İran'dan geldiğini söyledi."

Mehmed Uzun'un görüşlerini ABD'li diplomatın notlarına sadık kalarak aktarmaya devam edelim. Uzun'un, bu tehlikeye çözüm önerisi ise şuydu:

> (...) Kuzey Irak'taki Kürdistan Bölgesel Hükümeti'nin, bölgenin diğer yerlerinde de liberalleşmenin yolunu açacağına inandığı demokratik kazanımlarını korumak amacıyla, ABD'nin kalıcı bir askeri varlık oluşturması konusunda ısrarcı oldu (...) ABD'nin veya NATO'nun, bu kazanımları korumak ve dış güçlerin Kürdistan bölgesel hükümetini tehdit etmesini önlemek için bölgede kalıcı bir varlık oluşturmasını istedi (...)

Mehmed Uzun, ABD'li diplomatlardan, Türkiye ve İran'a karşı Amerikan Ordusu'nun Kuzey Irak'ta kalmasını istiyordu. Bölgenin geneline Kuzey Irak'tan yayılabilecek liberalleşme dalgası için de bunun gerekli olduğunun altını çiziyordu. Kısacası Uzun, tehdit gördüğü Türk ya da İran'ın askeri gücü yerine, bölge dışından daha kompleks ve kalıcı bir askeri varlık istiyordu. Üstelik bu güce tüm bölgeyi etkileme çağrısı yapıyordu.

Mehmed Uzun'un görüşlerinin herhangi bir Türk milliyetçisinden çok daha militarist olduğu söylenemez mi?

Uzun'un ABD'ye yaptığı övgü diplomatları da şaşırtıyordu. Bu durum belgeye şöyle yansıyordu: "Uzun, Irak'ı kurtardığı için ABD'yi övgüye boğdu ve bölgedeki demokratikleşme ihtiyacına dikkat çekti."

Mehmed Uzun'un fikirlerinin pek de Avrupacı olmadığını, hatta Amerikan Demokratları için bile fazla olduğunu söyleyebiliriz. Zira "Irak'ı kurtarma" retoriği teorik anlamda Avrupacılar ve Amerikan demokratları tarafından bile eleştirel karşılanıyor.

ABD'li diplomat Green, belgenin yorum bölümünde şu tespiti yapıyordu: "Kürt entelektüelleri, Kuzey Irak'taki kardeşlerini kurtardığı ve Türkiye'de liberalleşmeyi savunduğu için itibarlı gördükleri ABD'ye, Türkiye'de hâlâ olumlu bakan belki de tek toplumsal grup."

ABD'nin Irak'a yerleşmesinin ardından Kürt entelektüelleri arasında da bir ayrışmanın olduğunu söyleyebiliriz. Bir kısmı, Türkiye içinde bir mücadeleyle ilerleyebileceklerini iddia ediyor. Türkiye'deki Kürt siyasetinde bu eğilimin halen bir ağırlığı olduğu söylenebilir. Bir diğer kesim ise, Kuzey Irak'tan Kürtlerin diğer yaşam alanlarına yayılan bir demokratikleşme çizgisi öneriyor. Bu yayılmanın ABD'nin de desteğini alacağını düşünüyor. Daha aşiretçi, daha gelenekçi, daha milliyetçi ve bir o kadar da

uluslararası güçler ile işbirliğine eğilimli bu ikinci kesim, Kürtler arasında "Barzanici" olarak adlandırılıyor.

Barzaniciler, Kuzey Irak merkezli bu yayılma siyasetinin meşruiyetini zedelediklerini düşündükleri PKK ile bile gerilim yaşarken, bu politikayla hem dinsel, hem küresel, hem de TSK karşıtlığında ortaklaştıkları AKP ya da Cemaat ile çok daha sağlıklı ilişkiler kurabiliyor.

ABD de kimi zaman Gülenciler'le, kimi zaman kendilerine yakın gördüğü başka muhafazakâr Kürt siyasetçilerle bu eğilimi yokluyor.

Zira belgelerin ortaya koyduğu gibi, her gün her şeyin değiştiği Türkiye'de ABD'ye en sadık grup bu kesim.

HAKAN FİDAN'IN İRAN BAĞLANTISI

Tarih: 29 Nisan 2010.

Görev süresi dolan MİT müsteşarı Emre Taner'in yerine Milli İstihbarat'ın başına kimin getirileceğinin karar verileceği gün...

MİT Kanunu'na göre, müsteşarın kim olacağı önce Milli Güvenlik Kurulu'nda (MGK) görüşülüyordu. Bir isim üzerine uzlaşma sağlandığında başbakanın inhası (tebliği) ve cumhurbaşkanının onayı ile atama gerçekleştiriliyordu.

Evet, yeni MİT Müsteşarı kim olacaktı? MGK toplantısının bir numaralı gündemi işte bu sorunun yanıtını vermekti.

Bugün kimse hatırlamıyor: O gün çarpıcı bir belge sızdırıldı.

Dönemin AKP-Cemaat koalisyonunun seslerinden *Vakit* gazetesi, MİT'e ait olduğunu iddia ettiği iki belge yayımladı.[202] Bu belgelerden biri 2009, diğeri 2010 yılına dair "Yıkıcı Dini Örgütler"in listesiydi.

İki liste arasında önemli bir fark vardı. Fethullah Gülen Cemaati 2009 yılındaki listede yok iken, 2010 yılındakine dahil olmuştu.

Bu belgeleri kim sızdırmıştı acaba?

Bu sorunun yanıtıyla birlikte gözden kaçmaması gereken nokta, iki belge arasındaki farkın dikkat çekiciliği ve MGK'ya, dahası MİT'e verilmek istenen mesajdı.

"Ensenizdeyiz ve ne yaptığınızı biliyoruz" mu denilmek istendi?

Sonunda...

Hakan Fidan MİT Müsteşarı oldu.

Ve o belgenin "gereğinin bir kısmı" konjonktür değişimi sonrasında yürürlüğe konuldu. Hakan Fidan, Recep Tayyip Erdoğan'ın Cemaat'e karşı operasyonlarına öncülük eden isim olacaktı.

---

202 http://www.habervaktim.com/haber/119827/mitten-sasirtan-rapor-belge-haber.html.

Fidan Türkçe Olimpiyatları'nın tertip heyetinde

7 Şubat 2012'de savcılar tarafından ifadeye çağrılarak, Cemaat ile Hükümet arasındaki açık savaşın konusu olan Hakan Fidan, aslında asker kökenli biri. 2003'te dönemin Devlet Bakanı Beşir Atalay tarafından TİKA (Başbakanlık Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı) Başkanlığı'na getirilerek bürokrasiye adımını attı. Bu süreçte dönemin dışişleri bakanı Abdullah Gül ve şimdinin başbakanı Ahmet Davutoğlu'yla yakın çalışarak, Türkiye'nin Balkanlar, Uzak Doğu ve Afrika'daki açılımlarına zemin hazırladı.

Öyle ki...

Cemaat'in en önemli organizasyonlarından Türkçe Olimpiyatları'nın 2007 yılındaki tertip heyetinde, TİKA Başkanı Hakan Fidan olarak yer aldı.[203] O günlerde AKP-Cemaat arasında bahar sıcaklığı vardı. Karşılıklı "kazan-kazan" durumu hâkimdi.

Hakan Fidan 2007'den sonra ise Recep Tayyip Erdoğan'ın kurmay kadrosunda yer aldı. Gerektiğinde Erdoğan'ın özel temsilcisi olarak ATA uçağıyla PKK'lılarla müzakere görevine giden isimlerden biri oldu. Haliyle MİT Müsteşarlığı'na getirilmesi sürpriz değildi.

Hükümet Türkiye'de değilken sızıntı

Ne dedik: Hakan Fidan, PKK ile yürüttüğü müzakereler gerekçe gösterilerek KCK şüphelisi olarak ifadeye çağrılınca, AKP-Cemaat arasındaki açık savaşın konusu oldu. Ancak, Fidan'a yapılan ilk operasyon bu değildi. 7 Şubat 2012 belki bir milattı ama o yola döşenen taşlar daha yaşlıydı.

Tarih: 13 Eylül 2011.

Saat: 09.37

Bugün pek hatırlanmıyor: Başbakan Erdoğan, aralarında Ahmet Davutoğlu'ndan Bekir Bozdağ'a, Zafer Çağlayan'dan İsmet Yılmaz'a kadar bakanların da olduğu geniş bir heyetle Kuzey Afrika ziyaretindeydi.

Yani ülkenin vekâletle yönetildiği bir gündü...

İşte o gün, bomba etkisi yaratacak bir ses kaydı internete sızdırıldı. Kayıtta, "Erdoğan'ın özel temsilcisi" Hakan Fidan ve MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş'in, PKK yöneticileriyle

---

203 http://www.odatv.com/n.php?n=hakan-fidanin-unutmak-istedigi-fotografi-sizdirdilar-2001151200.

toplantısı yer alıyordu. Ses kaydına göre Fidan ve Güneş, İmralı'da Abdullah Öcalan'la hükümetin açılım politikasını da tartışmış, birçok kez de PKK'lılarla yurtdışında müzakere yapmıştı.

Kayıt sadece Oslo'ya mı ait?

Tam da burada bir parantez açalım ve soralım:

Sızdırılan görüşmeler, hep yazıldığı gibi gerçekten Norveç'in başkenti Oslo'da mı kaydedildi?

Ya da şöyle soralım: Sadece Oslo'ya mı ait o ses kaydı?

"Nasıl bir soru bu, Oslo'da olduğu biliniyor," demeyin.

O günlere gidelim...

Eski PKK'lı, bugünün AKP destekçisi Kurtuluş Tayiz'in *Taraf*'taki yazısını hatırlayalım.

Dönemin *Taraf* yazarı Tayiz, ses kaydının sızdırılmasından üç gün sonra köşesinde bakın ne yazmıştı:

"PKK-MİT görüşmelerinin internete sızdırılmasının ardından bu buluşmanın yeri ve tarihi merak konusu oldu. Oslo buluşmalarının devamı olduğu için, bu randevunun da Norveç'in başkenti Oslo'da gerçekleştiği varsayılıyor. Ancak Avrupa'daki bazı kaynaklardan aldığım, Kuzey Irak'taki kaynakların da teyit ettiği bilgiye göre MİT-PKK görüşmesi Oslo'da değil Erbil'in 30 kilometre dışındaki Selahaddin'de gerçekleşti. Selahaddin KDP (Kürdistan Demokrat Partisi)'nin üssü ve Mesut Barzani'nin karargâhının olduğu bölge. Kürt istihbaratının merkezinin olduğu bu bölgede Türk istihbaratı da üstlenmiş durumda. Net diğer bir bilgi de görüşmenin tam altı saat sürdüğü yönünde. Buluşmanın 2010 yılının son aylarında gerçekleştiği bilgisi veriliyor; ama bilginin tarihle ilgili bu kısmını tam olarak teyit edemedim."[204]

Kurtuluş Tayiz, Oslo'da görüşmelerin olduğunu kabul ediyor ama sızdırılanın Selahaddin'deki görüşme olduğunu söylüyor.

Devam edelim...

Bir iddia da, *Hürriyet*'in eski Ankara Temsilcisi Metehan Demir'in haberinden. Metehan Demir de sadece Oslo değil diyor ve görüşme yeri olarak Brüksel'i işaret ediyor:

"Bir diğer önemli ve yanlış bilinen nokta da görüşmelerin

---

204 http://arsiv.taraf.com.tr/yazilar/kurtulus-tayiz/mit-pkk-oslo-da-degil-selahaddin-de-gorustu/17741/.

sadece Oslo'da yapıldığı. Aslında Avrupa'nın çeşitli şehirleri de seçildi. İlginç bir şekilde uzmanlar, kayıtları sızan bu görüşmenin Oslo'da değil Mayıs başı 2010'da Brüksel'de yapılmış olabileceğine işaret ediyor."[205]

Ve KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan... Gazeteci Ruşen Çakır'a yaptığı açıklamalarda, Karayılan da sorumuza ilişkin yanıtı, ses kaydının sızdırılmasından iki yıl sonra verecekti:

"Söylemeyeyim ama Oslo'dan sonra da başka bir yerde görüşme oldu. Onu kim sızdırdıysa o dediğim başka yerdeki görüşmeden de sızdırmış. Tek görüşme değil. Farklı görüşmeleri bir araya getirmişler. Daha çok da Hakan Fidan'ı zorlayacak şeyleri koymuşlar."[206]

Sözün özü:

Sızdırılan görüşmelerde; PKK yöneticilerinden Mustafa Karasu'nun "Şimdi biz buraya, gerçekten beşinci Oslo'ya, müzakere için geldik," şeklindeki sözü, kaydın içinde Oslo görüşmesinin de olduğunu doğruluyor. Ancak bununla birlikte, kayıt dinlenildiğinde kolayca anlaşılacağı gibi, konuşmaların farklı zamanlarda –belki de farklı yerlerde– yapıldığı ve birleştirildiği izlenimi veren montaj faktörü de göze çarpıyor.[207]

Sızıntıda "One Minute" mesajı

Bu tespitten sonra devam edelim.

MİT ile PKK arasındaki müzakerelerin ses kaydı "Görüşmelerin İçyüzü Erdoğan'ı Yakacak" başlığıyla yayımlanmıştı. Sızan kayıtlarda masanın diğer tarafında KCK Yürütme Konseyi üyeleri Mustafa Karasu, Zübeyir Aydar, Sabri Ok, Kürdistan Ulusal Kongresi (KNK) yöneticisi Adem Uzun ve "koordinatör ülke temsilcileri" yer alıyordu.

Hakan Fidan ses kayıtlarındaki diyaloglarda PKK lideri için "Sayın Öcalan" ifadesini kullanıyordu. Ses kaydına göre Fidan müzakere heyetindeyken Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı

---

205 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/18805581.asp.

206 http://www.gazetevatan.com/rusen-cakir-533410-yazar-yazisi-ocalan-cekilme-daha-erken-bitsin-diyor/.

207 *Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler* adlı kitabımızda bahsetmiştik: 29 Aralık 2007 ve 14 Ocak 2008 tarihlerinde Bağdat Büyükelçiliği'nden Washington'a gönderilen kriptolarda da MİT-PKK görüşmeleri vardı. Buna göre, dönemin MİT Müsteşarı Emre Taner ile PKK yöneticileri Brüksel'de ve Irak'ta "verimli" dedikleri müzakereler gerçekleştirdi. Bu görüşmelerin organizatörü ise Talabani ve Barzani'ydi.

görevindeydi. Ve daha önce de İmralı'da görüştüğü Öcalan'a iletilmek üzere, PKK'nın heyetinden yazılı bir metin teslim alıyordu. Görüşme, bazı basit taleplerden anayasa değişikliğine ve hatta Öcalan'ın serbest bırakılmasına kadar çok geniş bir skalayı içeriyordu. Ses kaydındaki konuşmalarda, Sabri Ok'un PKK'nın her yerde olduğunu söylemesi üzerine, MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş, "Metropolleri patlayıcılarla doldurdunuz. Hepsini biliyoruz," yanıtını veriyordu.

Şimdi, yakın tarihimizde çokça gündeme gelen o soruyu yineleyelim:

Bu ses kaydını kim, neden sızdırdı?

Ve hikâyeyi şöyle anlatalım...

Ses kayıtları ilk önce Vimeo adlı web sitesinde "Oneminute"[208] rumuzlu bir hesap tarafından yayınlandı. Daha sonra, PKK'ya yakınlığıyla bilinen Dicle Haber Ajansı tarafından abonelerine servis edildi.

Ajans çok zaman geçmeden yaptığı açıklamada, söz konusu kaydın bilgisayar korsanlığı sonucu sitelerine yüklendiğini belirtti. Haberi geri çekerek, özür diledi.

Önemli bir ayrıntı vardı.

Ses kaydına görsel olarak PKK bayrağı da eklenmişti. Sonunda ise yine PKK bayrağının üstünde şu cümle yazılıydı: "Savaş yolunu seçen ve güç gösterisine soyunan bedelini öder!"

Her şey, kaydın sızdırılmasında PKK parmağı olduğu izlenimini veriyordu! Haliyle, gözler PKK'ya çevrildi. Zira Cemaat ve Öcalan'ın itirafçı avukatı İrfan Dündar, sızdırmayı PKK'nın ve daha özelde heyette bulunan Mustafa Karasu'nun yaptığını öne sürdü. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Cemaat'e yakınlığıyla bilinen eski İstihbarat Daire Başkanı Ömer Altıparmak da "Oslo'da yapılan tüm görüşmeleri terör örgütü PKK'nın Adem

208 Sızdıranın rumuz olarak "Oneminute" sözünü kullanması, kuşkusuz 2009 yılında Davos'ta meydana gelen ünlü "One minute" krizini akla getirdi. Başbakan Erdoğan, İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'in de katıldığı panelin moderatörüne, sözünü kestiği gerekçesiyle "One minute (Bir dakika)" diyerek kızmıştı. "Davos benim için bitmiştir, daha da gelmem," diyen Erdoğan'ın terk ettiği o panel "Gazze: Ortadoğu'da Barış Modeli" başlığını taşıyordu. Bu açıdan bakıldığında, yine "barış" iddiasıyla yapılan MİT-PKK müzakerelerinin ses kaydı, o meşhur "Oneminute" sözü kullanılarak sızdırılıyordu. Bir ayrıntı daha: Ses kaydını sızdıran "Oneminute" adlı hesap hâlâ Vimeo sitesinde açık. Sızdırdığı ses kaydı ise bugün birçok video sitesinde mevcut, ama ilk yayınlayan "Oneminute" adlı hesaptan silinmiş.

Uzun denilen adamı üstündeki dinleme cihazıyla birebir kaydetti ve bunu terör örgütünün internet sitelerinde yayınladı," dedi.

Ancak tam da burada şu soru akla geldi:

Eğer sızdırmanın arkasında PKK varsa, neden sahip çıkmadılar? Neden hemen özür dilediler?

Tam da bu noktada, PKK yöneticilerinden Murat Karayılan'ın iddiası gündeme geliyor. *Milliyet*'ten Aslı Aydıntaşbaş'a konuşan Karayılan, "Kasetleri sizce kim sızdırdı," sorusuna şu yanıtı veriyor:

"Bence Cemaat'tir. Yazabilirsiniz. Gerçi şimdi onlarla ilişkileri iyileştirmek istiyoruz ama yazın isterseniz."[209]

Karayılan'ın 2013'te söylediği, "Cemaat'le ilişkileri iyileştirmek istiyoruz," şeklindeki bu sözünün altını çizip, devam edelim.

Türkiye gazetesi yazarı Yıldıray Oğur da MİT-PKK görüşmelerini kaydeden kişinin PKK'lı Adem Uzun olduğunu belirtti.[210]

Ve şu iddiayı ortaya attı:

"4 Mart 2010 günü Belçika polisi Adem Uzun'u gözaltına alırken bu ses kaydına da el koydu. Daha sonra Belçika polisi, bu ses kaydını Türk polisine ulaştırdı. Daha önce *Sabah* gazetesinde çıkan bir habere göre bir polis ya da istihbaratçı bizzat Türkiye'ye gelerek bu kaydı teslim etti. Bunu neden yaptığı sorusunun cevabı meçhul. Ankara'ya göre bu kaydı internete sızdıran da polis yani Cemaat."

Aslında...

MHP'ye yapılan operasyonda kullanılan seks videolarının "Farklı Ülkücülük" adı altında internete sızdırıldığı hatırlanırsa, tablo pek de yabancı değildi. Bu, gizli kamera çekimlerinin MHP içindeki bir çekişmenin ürünü olarak algılanmasının, yani hedef şaşırtmanın yöntemiydi. Sızdırılan kayıtlara PKK bayrağı koyup, PKK'ya yakın siteler üzerinden yayınlamak da böyle bir amaca hizmet ediyordu.

O halde bir başka açıdan daha soralım: MİT-PKK dinlemesi nasıl sızdırılabilir?

Kuşkusuz, ancak profesyonelleşmiş istihbarat örgütleri tarafından. Çünkü, hem sızdıracak hem de yakalanmayacaktı. Bu da

---

209 http://cadde.milliyet.com.tr/2013/01/02/YazarDetay/1699177/geri_cekilme_sonbaharda_biter.

210 http://www.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/yildiray-ogur/584624.aspx.

kuşkusuz daha önceki ortam dinlemelerini ve sızıntıları akla getiriyor. Yani yaşananı tekil olarak düşünemeyiz, öncesi var.

Zira Genelkurmay eski başkanı İlker Başbuğ ve Işık Koşaner başta olmak üzere, devletin "sinir uçları", hatta yurtdışında yaptığı istihbarat konuşmaları dahi internete sızdırıldı.

Sonrası yok mu:

2014 yerel seçimlerinin hemen öncesinde internette dolaşıma sokulan ses kaydını hatırlayalım.

13 Mart 2014'te Dışişleri Bakanlığı'nda yapılan gizli zirvede, o dönemdeki görevleriyle Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, MİT Müsteşarı Hakan Fidan, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu ve Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Yaşar Güler arasında Suriye ile yapılması planlanan savaş için gerekçeler tartışılıyor, hatta gerekçe yaratılmasından söz ediliyordu. Ve işte uluslararası hukukta "savaş suçu" oluşturabilecek bu zirvenin ses kaydında, Hakan Fidan'ın ağzından, "Gerekirse Suriye'ye dört adam gönderirim. Türkiye'ye sekiz füze attırıp savaş gerekçesi üretirim, Süleyman Şah Türbesi'ne de saldırtırız," sözlerini duyduk.

Kuşkusuz bu kaydın sızdırılmasında da, devlet içindeki Cemaatçi çetenin olduğu kadar, tıpkı MİT-PKK görüşmelerinin deşifresindeki gibi uluslararası bir aklın/oyun kurucusunun da parmağı vardı.

Zira, konumuza bağlarsak...

MİT-PKK görüşmelerini kim sızdırdıysa, amacı olası bir uzlaşmayı tartışmasız yok etmekti. Sızdırmaktaki amaç, bu görüşmelerin önünü kesmekti.

Türkiye özelinde bakarsak, o günden bugüne söz konusu sürece karşı olan üç ana kesim vardı: Milliyetçiler, ulusalcılar ve Cemaat.

Ne milliyetçi kesimin ne de milliyetçiliğin ulusalcı yorumunu yapanların söz konusu dönemde böyle bir gücü, bağlantısı kalmıştı.

Öyle anlaşılıyordu ki Hakan Fidan'ın PKK yöneticilerine, "Ben Başbakan'ın özel temsilcisiyim, onun adına geliyorum," dediği görüşmenin sızdırılmasının hedefinde, aktör olarak da dönemin başbakanı Erdoğan ve müsteşarı Fidan vardı.

Bu sızıntının ardından Cemaat medyası süreci itinayla yönetti. Hakan Fidan aleyhinde kamuoyunu yönlendirme çalışması

başladı. Türkiye'de MİT'in başındaki isme, ayrılıkçı bir örgütle işbirliği suçlaması yöneltiliyordu.

Öyle ki Cemaatçi eski komiser Emrullah (Emre) Uslu sözde barış güvercini Ahmet Altan'ın genel yayın yönetmeni olduğu *Taraf*'ta şunları yazacaktı: "PKK görüşmesini yapan devlet yetkililerinin de ideolojik akrabalık nedeniyle özellikle şahin kanada yakın kişileri tercih ettiği ifade ediliyor."[211] Uslu'nun Hakan Fidan'ı PKK'nın şahin kanadına ideolojik olarak akraba olmakla suçlaması meselenin nereye gittiğinin habercisi gibiydi.

Ses kayıtlarından sonra düzenlenen KCK operasyonlarında Öcalan'ın avukatlarının da aralarında olduğu çok sayıda kişi tutuklanmıştı. Operasyonu yapan isimler Cemaat'e yakınlığıyla bilinen polis ve savcılardı. Sorguladıkları isimler PKK'dan KCK'ya yaşanan dönüşümün MİT'le yapılan mutabakatla gerçekleştiğini anlatıyorlardı. Bunun ötesinde, gözaltına alınan bazı isimler, PKK içinde doğrudan MİT'e çalışan isimlerdi. Bunların ötesinde polis BDP'nin Diyarbakır teşkilatında müzakerelere ilişkin tutanak bulduğunu iddia etti. Buna göre Erdoğan adına Hakan Fidan'ın katıldığı görüşmelerin sonucunda bir protokol imzalanmış ve KCK yapılanmasına bu protokol sayesinde müsaade edilmişti.

Hakan Fidan'ın İran "bağlantısı"

İşte bu sürecin sonucunda...

Cemaat'in savcıları beklenen hamleyi yaptı. 7 Şubat 2012'de dönemin MİT Müsteşarı Hakan Fidan ifadeye çağrıldı. Tam anlamıyla bir devlet krizine dönüşen süreçte, Erdoğan adamını yedirmedi. Fidan'ın yerine Cemaat'in savcıları gönderildi.

Ancak durum Cemaat ile Hakan Fidan arasındaki savaşı daha da belirgin hale getirdi.

Aslına bakılırsa...

Hakan Fidan "PKK'lı" olmadan önce, iddianamelere göre "PKK'yı da yöneten" Ergenekon'la ilişkili de ilan edilmişti.

Zira Odatv davasında tutuklanan MİT Asya Bölgesi Başmüşaviri Kaşif Kozinoğlu, Savcı Zekeriya Öz'e 10 Mart 2011 günü verdiği ifadesinde şunları söyleyecekti:

"Eylül 2010 yılında yeni müsteşarımız Sayın Dr. Hakan Fidan'ın talimatıyla başmüşavir olarak Asya Bölgesi'ne atandım."

211 Emre Uslu, "PKK'daki çatlak tasfiyeye dönüşüyor," *Taraf*, 21 Aralık 2011.

Kozinoğlu, Hakan Fidan'ın MİT'e gelişiyle birlikte istifayı düşünmüş ancak Fidan'ın isteğiyle kurumda kalmıştı. Kozinoğlu'nun tutuklanmasının ardından Cemaat "MİT'teki Ergenekon" temasını sıkça işlemiş, yollarını yine Fidan'a çıkarmıştı.

Bir taşla birkaç kuş!

Odatv davasında Cemaat'in kafasındaki Ergenekon-PKK-MİT üçgeni tamamlanıyordu.

Türkiye'de bir kişinin aynı anda birkaç örgüte üyelikle suçlanmasının bir örneğini Hakan Fidan da yaşadı. Bugün biliyoruz ki, Suriye'deki terör örgütlerine silah yardımının perde arkasındaki isimlerden biri de Fidan'dı.

Ancak "örgüt" suçlamasına baktığımızda...

"Tevhid Selam Örgütü üyeliği" iddiası çarpıcı bir örnek oluşturuyor.

Cemaat'e yapılan operasyonlarla ortaya saçılan belgelerde, Hakan Fidan'ın Tevhid Selam Örgütü soruşturmasından dinlendiği ortaya çıktı.

Ama bir dakika...

Cemaat'in Fidan'a yönelik "PKK'lı" ya da "Ergenekoncu" suçlaması gülünüp geçilebilecek bir suçlama olabilir. Ancak Tevhid Selam'dan Fidan'ı dinlemenin bir başka maksadı var. Mesele daha stratejik.

Şöyle anlatalım:

Tevhid Selam Örgütü'nün İranlı siyasetçi Musa El Sadr'ın fikirleri temelinde kurulmuş bir İslamcı örgüt olduğunu hatırlatalım. Emniyet raporlarına göre İran İstihbaratı tarafından yönlendirildiği iddiasını da.

Peki, Hakan Fidan'ı İran İstihbaratı'yla ilişkilendirmek neden mi çok stratejik?

Sorunun yanıtını bulmak için hafızamızı tazeleyelim...

Hakan Fidan MİT Müsteşarı olunca ilk tepki gösteren ülke İsrail'di. Fidan'ın MİT Müsteşarı olma ihtimali belirdiğinde İsrail basını Fidan'ı hedefe koyarken, Fidan MİT Müsteşarı koltuğuna oturduktan sonra dönemin İsrail Savunma Bakanı Ehud Barak, Hakan Fidan'ı İran yanlısı olmakla suçlamış ve başkent Tahran'ın İsrail sırlarına ulaşmasından endişe duyduğunu dile getirmişti. Kısacası İsrail'e göre Fidan, İran için çalışıyordu.

Aslında tartışmanın özeti şuydu: Hakan Fidan'ın uzmanlık

alanı nükleer silahlanmaydı. İran'ın nükleer programıyla ilgili görüşmelerde Hakan Fidan Türkiye'yi temsil etmişti. İsrail, İran'ı nükleer bomba yapmakla itham ediyordu. Hakan Fidan'ın İran'ı engellemeyeceğini düşünüyordu.

İşte Fidan'ın son olarak Tevhid Selam gibi İran yanlısı bir örgütle ilişkilendirilmesi bu açıdan son derece stratejikti.

17 Aralık 2013'teki operasyonun ardından Cemaat'in servis ettiği ses kayıtları ve belgelerin bir kısmı yolsuzluk ve rüşvetle ilgiliyken, bir diğer kısmı Tevhid Selam soruşturmasındandı. Bu kayıtların tamamında Hükümet'e "İran'la işbirliği" ithamında bulunuluyor, AKP'den "Acem Uşakları" diye söz ediliyordu.

Hakan Fidan da Cemaat'e göre bu "Acem Uşakları"nın arasındaydı ve hatta önde gidenlerindendi.

Öyle ki Cemaat'e yakın sosyal medya hesaplarından İran Devrimi lideri Ayetullah Humeyni'nin yanındaki bir çocuğun fotoğrafı paylaşılıyor, çocuğun Hakan Fidan olduğu ve devrimden sonra Türkiye'ye gönderildiği iddia ediliyordu.

Yetmedi, 2000 yılında Hizbullah'ın İlim Grubu'na yapılan operasyonda o dönem TSK'da subay olan Fidan'ın adının bulunduğunu iddia eden bir belge de yine benzer hesaplardan paylaşıldı. Belge aracılığıyla Fidan'ın İran ajanı olduğu iddia ediliyordu. Süreç boyunca sızdırılan kayıtlarla, yazılan haberlerle AKP'lilerin "Muta nikâhı" yaptığı iddiaları da kuşkusuz tesadüf değildi. Cemaat Muta nikâhının Şii inancında olduğunu söyleyerek İran ile iktidar arasında belden aşağı bir bağlantı kuruyordu.

Aslında sürpriz değil. Zira Cemaat medyasında sistematik olarak Şiilik ve İran aleyhinde yayın yapılması herkesin dikkatini çeken bir ayrıntı.

Tesadüf mü; Cemaat'in enternasyonal yayını *Today's Zaman*'ın Genel Yayın Yönetmeni Bülent Keneş kendisini bir "İran uzmanı" olarak tanıtıyordu. Yazdığı *İran Tehdit mi, Fırsat mı?*[212] adlı kitabında İran'ın hiçbir zaman dostumuz olmadığını savunuyordu. Cemaat'in medyadaki önemli kalemlerinden Keneş, "Türkiye, bence İran'ın militan dış politikasının hamiliğine soyunmaktan veya uluslararası toplumla yer yer ters düşecek şekilde İran'a destek veren bir ülke olmaktan hızla çıkmalı," diyerek iktidara da "İran'ın hamisi" eleştirisinde bulunuyordu.[213]

---

212 Bülent Keneş, *İran Tehdit mi, Fırsat mı?*, Timaş Yayınları, 2012.
213 http://www.aksiyon.com.tr/dosyalar/iran-hic-dost-olmadi-ki_532219.

Cemaat'in bir başka "İran uzmanı" eski komiser Emrullah (Emre) Uslu idi. *Taraf*'taki birkaç yazısından aktaralım:

18 Haziran 2013: "Hakan Fidan 2010 yılında MİT'e geldikten sonra (...) MİT, CIA'den aldığı bilgileri İran ile paylaştığı için Türk-ABD istihbarat anlaşması bile riske edildi."

5 Eylül 2013: "Hakan Fidan Mursi'ye 'ilk ziyaretini İran'a yap' dedi (...) Nedir bu İran sevgisi? İran bir süper güç değil, üstelik bölgede izole edilmiş, üstünde uluslararası ambargo olan bir ülke. Batı müttefiki Türkiye'nin istihbarat başkanının başka ülkeleri İran'a yönlendirmesi gerçekten mantıkla açıklanabilecek bir tutum değil."

23 Ekim 2013: "Son birkaç yıldır Türkiye, İran istihbaratının operasyon alanına dönmüştür. Örneğin İran'ın nükleer silah programı ihtiyaçlarının Türkiye üzerinden İran'a transfer edildiği kanısı ciddi bir kanıdır. Hüseyin Tanideh adlı İran ajanı nükleer kaçakçılıktan aranırken Türkiye'de yakalanmış, Almanya'nın iade istemesine rağmen Hakan Fidan'ın devreye girmesiyle iade işlemleri durdurulmuştur."

Bu arada...

Ergenekon ve Balyoz davaları sürecinde, eski MGK Genel Sekreteri ve Ergenekon sanığı Tuncer Kılınç'ın, "Türkiye'nin yeni birtakım arayışlar içinde olması kesinkes ihtiyaç. Bunun da en doğru yöntemi zannediyorum, Rusya Federasyonu ile birlikte, ABD'yi göz ardı etmeksizin mümkünse İran'ı da içerecek şekilde arayış içinde olunması," sözleri sıkça hatırlatılmamış mıydı?

Konumuza dönersek...

Cemaat'ten Hakan Fidan'a yönelik "İran bağlantılı" iddiaları, Türk istihbaratına ve AKP iktidarına bu iddiaların İsrail kaynaklı olduğunu düşündürüyordu. Erdoğan'ın Cemaat için "Güneydeki sevdikleri ülke yönetimi bunları bir maşa olarak kullandı," sözleri açıkça Cemaat'in İran alerjisinin kaynağını İsrail'e bağlama niyetindeydi. Keza "Paralel yapının tabanındaki samimi insanlar, bu yapının kimlerle işbirliğini yaptığını görsünler ve sorgulasınlar. Bu yapının MOSSAD ile işbirliği tuttuğunu göremiyorlarsa yazıklar olsun," çıkışı da Cemaat-İsrail ilişkisine açık bir göndermeydi.

Sadece İsrail değil, ABD'de de İsrail'e yakın görüşleri savunan yazarlar benzer yayınları sürdürdü. Örneğin Erdoğan'ın Davos'ta "one minute" dediği *Washington Post* gazetesi yazarı

David Ignatius, "Türk Hükümeti'nin MOSSAD için çalışan 10 kadar İranlı ajanın kimliğini Tahran istihbaratına ihbar ettiğini" elbette İsrailli kaynaklara dayanarak yazdı.[214] Milli Görüşçüler'in 28 Şubat döneminde hedefinde olan Washington'daki Yakın Doğu Araştırmaları Enstitüsü'nün Türkiye uzmanı Alan Makovsky, "Ehud Barak savunma bakanı olduğu dönemde söylediğini reddetmediği bir şey var; o da Hakan Fidan'ın İran yanlısı olduğu. Evet hiçbirimiz ne olduğunu bilmiyoruz belki ama dedikodular sürüyor. Gazze'ye silah taşıdığı gerekçesiyle geçen hafta İsrail tarafından el konulan ve İran'a ait olduğunu iddia ettiği geminin kaptanı bir Türk'tü. Bence bunu sadece bir tesadüf olarak göremeyiz," diyordu.[215]

PKK müzakeresinde İran göndermesi

Doğal olarak, Hakan Fidan'ın İran yanlısı olduğu yönünde uluslararası kabulü düşününce, içerideki "İran bağlantılı" suçlaması daha da anlam kazanıyordu.

Şimdi...

Gözlerden kaçan çok kritik bir noktayı daha anlatalım.

İnternete yaklaşık 47 dakikalık ses kaydı sızdırılan MİT-PKK görüşmelerinde, o günlerde pek üzerinde durulmayan bir bölüm vardı.

Buna göre, Hakan Fidan'ın, Abdullah Öcalan ile İmralı'da yaptığı görüşmesine dair izlenimlerini PKK'lı yöneticilere anlattığı sırada...

Kaydın 15. dakika 50. saniyesinde, müzakerelerde gelinen noktayı başka bir müzakereyle de benzeştiriyordu.

Fidan masanın karşı tarafında bulunan PKK'lılara o benzerliği şöyle aktarıyordu:

"Tabii, yazık olan ne oluyor? Şimdi bu irade ve düşünsel hava varken, modalitede ciddi sıkıntı yaşanıyor. Bunun bir özel benzerini, biz, Amerika'yla İran arasındaki nükleer kriz var, biliyorsunuz. İşte burada, İran tabii bize güveniyor. Amerika da bir ölçüde güveniyor. Her iki taraf da, biz nükleer değişime hazırız, diyor. Fakat modalitede hiç kimse harekete geçemiyor. İran'la en

---

214 http://www.washingtonpost.com/opinions/david-ignatius-turkey-blows-israels-cover-for-iranian-spy-ring/2013/10/16/7d9c1eb2-3686-11e3-be86-6aeaa439845b_story.html.

215 http://www.amerikaninsesi.com/content/hakan-filan-iran-yanlisi-iddiasi/1885828.html.

yüksek düzeyde konuşuyoruz "biz hazırız" diyor. Amerikalılarla en yüksek düzeyde konuşuyoruz "biz hazırız" diyor. Hadi gelin değişin dediğimiz zaman o diyor ki, işte o toprakta olsun, bu toprakta olsun; modaliteyi bir şeye getiremiyoruz"

Evet...

Davos'ta İsrail'le yaşanan krize gönderme yapacak şekilde "Oneminute" rumuzuyla sızıntı yaptıran üst akıl, PKK ve İran müzakerelerinin benzeştiğine dair Hakan Fidan'ın yorumunun duyulmasını istiyordu.

Yani...

Yanisi Wikileaks kriptolarında saklı.

Türkiye'ye İncirlik yutturması

ABD kriptolarında Hakan Fidan'ın izini sürünce tam da bu konuya dair ilginç ipuçlarıyla karşılaştık. Hakan Fidan hakkında ABD'nin kriptoları İran'ın merkezinde olduğu bir dizi görüşmeyi konu alıyor. Ve öyle görülüyor ki, Fidan hakkındaki Cemaat operasyonu bu zeminin üzerinde yükseliyor.

Tarih 9 Kasım 2009.

ABD Büyükelçisi James Franklin Jeffrey, Türkiye'yi ziyaret edecek Dışişleri Müsteşarı Ellen Tauscher'e bilgilendirme notu geçiyor.[216]

"Sizi karşılamayı dört gözle bekliyorum. Füze Kalkanı, Türkiye'yle olan yoğun gündemimizin en önemli maddesi," diyen Jeffrey, "Türkleri, Füze Kalkanı tekliflerimizin yanına çekmeye odaklandığınız takdirde ziyaretinizin son derece verimli geçeceği kanaatindeyim," ifadelerini kullanıyor. ABD'li diplomat Jeffrey belgede, "Türklerin sizin tarafınızdan gündeme getirilmesini bekledikleri kritik başlıklar" diyerek füze kalkanına ilişkin bir dizi kritik başlık sıralıyor. Bunlar arasında "Türkiye'nin sivil ve askeri liderleri arasındaki zorlu, değişken ilişki" ve "NATO ve uluslararası toplumun bir üyesi olmanın getirdiği yükümlülükler ile enerji açısından Rusya ve İran'a bağlılığını dengeleme ihtiyacı " gibi hem iç politikayı hem dış politikayı zorlayan sorunlar da yer alıyor.

Belgede "Türkler Füze Kalkanı Tetiklerinde NATO Parmağı Görmek İstiyor" başlığı altında Türkiye'nin NATO ısrarının gerekçesi şöyle anlatılıyor:

216 http://wikileaks.org/cable/2009/11/09ANKARA1608.html.

(...) Türkiye'nin etkin bir rol alması konusunda Türklerin desteğini almanın yegâne yolu PAA'nın (Avrupa Aşamalı Uyarlanabilir Füze Savunması Yaklaşımı) NATO komutası ve kontrolünde olacağı garantisini vermektir. Bu sayede Türkiye'nin kendi toprakları üzerinde sistem ateşlemesi veya engellenmesi konusunda oy hakkı olacaktır. Türkler bize İran'dan gelebilecek olası bir balistik füze saldırısının, ya Doğu Avrupa'daki bir müttefik ülkeden veya Doğu Akdeniz'deki Aegis platformundan ateşlenen bir füze ile durdurulmasının büyük ihtimalle Türk toprakları üzerinde gerçekleşeceğini hatırlatacaktır. Türkiye'nin doğrudan katılımı olmaksızın kendi topraklarında sivil zaiyata yol açabilecek bir karara izin vermesi zor olacaktır. NATO komutası ve kontrolü, aynı zamanda Türkiye'nin komşularından gelen eleştirileri de hafifletecektir. Son olarak ABD'nin doğrudan veya Türkiye'yi de etkileyen tek taraflı askeri adımlarının –Jüpiter füzeleri sorunu, silah ambargosu, 2003 Kuzey Irak cephesi– uzun ve nevraljik bir geçmişi bulunuyor. Ve bu durum ABD'nin başlıca tek taraflı askeri faaliyetlerinin alıcı bulmasını güçleştiriyor. ABD'nin NATO'nun genel savunmasına yaptığı bu ulusal katkının ve diğer ulusal savunma sistemleri ile NATO sistemlerinin bu ağa nasıl entegre olacağının açıklanması gerekli ilk adımı oluşturacaktır. Ancak Türkler evet demeden önce ayrıntılı taktik komuta ve kontrol sorularına cevap almak isteyecek (...)

ABD Büyükelçisi Jeffrey, füze kalkanı konusunda nasıl pazarlık yapılacağını ise kriptoda şöyle aktarıyor:

(...) Türkler diğer ülkelerin PAA'ya nasıl katkı sunacağını sordular. Şu ana kadarki cevaplarımız, şartlar gereği hep muğlaktı. Diğer müttefiklerin de aktif bir rol oynadığını Türklere gösterebildiğimiz ölçüde, Türkiye'nin, ilişkilerini ve nüfuzunu artırmaya çalıştığı komşuları tarafından düşmanca bir yaklaşım olarak görülen bu sistemin taşıdığı bölgesel siyasi riski –ve özellikle de ülke içi muhalefeti– azaltabiliriz. Şimdiye dek Türklerin bu meseleyi bir halı pazarlığına çevirme isteklerine dair bir işarete rastlamadık. Şayet Türkler bu projenin kendi katılımları olmaksızın başarısızlığa mahkûm olduğunu anlarlarsa, çekişmeli bir pazarlığa oturacaklardır. Türkiye mütemadiyen, müttefiklerin Avrupa balistik füze savunma sisteminin faydalarını, risk ve yüklerini eşit olarak

paylaşması gerektiğini söyledi. Diğer müttefiklerin sistemin yükünü nasıl paylaştığını bilmek isteyeceklerdir. Biz de Türklerin NATO füze savunma sisteminde kilit önem taşıdıklarını ama vazgeçilmez olmadıklarını bilmelerini istiyoruz (...)

Dönemin Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un, dönemin ABD Savunma Bakan Yardımcısı/Müsteşarı Alexander Vershbow'a sorduğu "keskin sorular"dan bahsettikten sonra, Büyükelçi Jeffrey Türkiye'nin tabiri caizse nasıl kandırılacağını kriptoda şöyle anlatıyor:

(...) THAAD (Terminal Safhası Yüksek İrtifa Hava Savunması) ateşleme ünitelerinin ABD birliklerini korumak için gerekli olduğu argümanı ABD içinde güçlü olsa da, Türkiye'de bize yardımcı olmayabilir. Bunun yerine size, THAAD ateşleme ünitelerinin muhtemel yerleşim bölgelerini, aralarında hayati önem taşıyan Mersin ve Ceyhan limanlarının da bulunduğu Türkiye'nin önemli altyapısını korumaya yardımcı olabileceğine işaret etmenizi öneririz. THAAD'ın kurulumu radar anlaşmasına göre daha zor olacak.Türkler radarın gerekliliğini ve Türkiye'ye yerleştirilmesi zorunluluğunu anlayacaktır. THAAD bir "silah sistemi" olduğundan, bizim daha önce sadece Türkiye'ye yerleştirmeyi planladığımız SM-3'ten farklı olarak çok daha karmaşık. Türkler bu işin mantığını da sorgulayabilirler. Radarı korumak anlam taşıyabilir, ancak İncirlik'i korumak yutturması güç bir gerekçe olacaktır. Türkler, İran'a, herhalde Füze Savunma koruması olmayan İncirlik'ten daha yakın olan Irak ve Afganistan'da yüzbinlerce asker bulundurduğumuzun farkındalar. İncirlik'i koruma arayışı, ABD'nin İncirlik'ten bir saldırı düzenleyeceğine dair alçakça planları olduğu yönündeki hiç bitmeyen vesveseleri de yeniden gündeme getirecektir (...)

Fidan ayak sürüyor, Türkiye duyulsun istemiyor

ABD'nin füze savunma sistemlerini kendi birliklerini korumak için de istediği açık. Ancak öyle anlaşılıyor ki bunu Türkiye'ye, daha da önemlisi TSK'ya, "Türkiye'nin güvenliği için de" diyerek sunuyor. O dönem komşu ülkelerle ilişkilerimiz düşünüldüğünde, ortaya çelişkili bir tablo çıkıyor. Bunun farkında olan yalnızca TSK ya da İlker Başbuğ değil. Zira, görüşmelere

Erdoğan adına katılan Hakan Fidan'dan söz edilen bölümün başlığı şöyle: "İran'dan Gelen Tehdidi Tanımlayın, Ancak Bunu Sessizce Yapın Lütfen".

Görüşmelere Erdoğan adına katılan Hakan Fidan'dan kriptoda şöyle söz ediliyor:

> (...) Türkiye'nin siyasi liderleri kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda İran'ı dostça ilişkiler kurmaya çalıştıkları yakın bir komşu olarak göstermeye devam etseler de, kapalı kapılar ardında, bu liderlerin daha pragmatik olanları İran'ın nükleer programının Türkiye'nin topraklarına ve Türkiye'nin önde gelen bölgesel güç statüsüne karşı bir tehdit oluşturduğunun farkındalar. Başbakan Erdoğan'ın kıdemli dış politika danışmanı Hakan Fidan, PAA hakkındaki ilk brifingimizden sonra İran'dan gelen balistik füze tehdidine karşı bizden spesifik bilgi almak istedi. Türkiye'nin Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Yönetim Kurulu Üyesi de olan Fidan, söz konusu programın nasıl gelişeceği yönündeki beklentilerimizi öğrenmek istedi. Sizin delegasyonunuzun bu sorulara cevap verebilecek ve konuyla ilgili bir sunuş yapabilecek bir istihbarat temsilcisi içermesini umuyoruz (...)

Dönemin dış politikasının Başbakan Erdoğan ve başta Dışişleri Bakanı Davutoğlu ekibi tarafından oluşturulduğunu hatırlatalım. O dönem (2009) Türkiye, sonraki yıllarda olduğu gibi bütün bölgeyle kavgalı değildi. Davutoğlu'nun "komşularla sıfır sorun" politikası tartışılıyordu. Suriye yönetimiyle bile ilişkiler bahar havasındaydı.

Peki, Davutoğlu'nun proaktif dış politikası için ABD'liler ne düşünüyordu? Kriptodan aktaralım:

> (...) Türkiye, özellikle de Başbakan'ın etrafındaki grup, kendisini bir bölgesel güç olarak gösterme arayışında. Bu savı desteklercesine Türkiye'nin dış politikası olağandışı biçimde hareketlendi. ABD'nin politika hedefleri genel itibariyle bu hareketlilikten fayda sağlıyor: Türkiye'nin Afganistan'daki rolü, Ermenistan'la yakınlaşması (Azerbaycan'ın duruşuna karşı cesurca bir hamle) ve Irak'la olumlu anlamda çalışma istekliliği bu durumun açık örnekleri (...)

Ya bu dış politikada, Türkiye'nin ABD ve İsrail'in can düşmanları İran ve Suriye ile yakın ilişki kurması nasıl değerlendiriliyordu? ABD kriptosundan devam edelim:

> (...) Ancak Türkiye'nin İran ve Suriye ile –her ikisi de komşusu ve önemli ticaret ortakları– olan son yakınlaşmaları daha sorunlu. Dışişleri Bakanı Davutoğlu ve Başbakan Erdoğan'ın içgüdüsünün Türkiye'nin İslam ülkeleri nezdindeki kısa vadeli popülist çekiciliğini artırmak ve bu sayede Türkiye'nin İsrail ve ABD ile girdiği stratejik ortaklığın yol açtığı fırtınayı atlatmak olduğu görülüyor. Türkiye ile Füze Savunma konusunda yaptığımız görüşmelerin amaçları –ve programın Başbakan Erdoğan tarafından siyasi olarak kabul edilebilirliği– açısından buradaki kamuya açık görüşmelerde Füze Savunma sisteminin yalnızca İran'dan gelen tehditlere karşı geliştirildiğini belirtmememiz önem taşıyor (...)

Daha önce yayımlanan *Sızıntı...* kitabımızda ayrıntıyla işlediğimiz gibi; ABD, Türkiye'nin İran ve Suriye ile yakınlaşmasına her zaman şüpheyle baksa da, bunu Türkiye'nin realitesi içinde değerlendiriyor.

Filmi geriye saralım.

Sözünü ettiğimiz kriptodan günler önce...

Ankara Büyükelçiliği kaynaklı, 22 Ekim 2009 tarihli ve yine Diplomat Jeffrey'in imzasını taşıyan kripto "Savunma Bakanı Yardımcısı Vershbow Türkleri Füze Savunması Konusunda Bilgilendirdi: NATO Bağlamında Olmak Koşuluyla Olumlu Karşılandı" başlığını taşıyor.[217] Kriptonun içeriğini, "Savunma Bakanı Yardımcısı Vershbow, ABD'nin önerdiği Avrupa Aşamalı Uyarlanabilir Füze Savunması Yaklaşımı'nın (PAA) detayları hakkında Türk Dışişleri ve Genelkurmayı'nın üst düzey yetkililerine bilgi verdi ve Türkiye'den topraklarına bir radar ve belki de başka birimlerin yerleşimine izin vermek suretiyle, NATO bölgesinin korunma çabalarına katkıda bulunması isteğini sundu. Türk yetkililer ABD'nin istişari yaklaşımını hoş karşıladılar ve öneriyi değerlendirip kendi kurumlarına danıştıktan sonra en kısa sürede yanıtlayacaklarına dair söz verdiler," ifadeleriyle aktarabiliriz.

Söz konusu kriptonun yazılmasından üç gün önce, yani 19 Ekim'de Türkiye'ye gelen ABD Savunma Bakanlığı Uluslararası

217 http://wikileaks.org/cable/2009/10/09ANKARA1528.html.

Güvenlik İşlerinden Sorumlu Bakan Yardımcısı Alexander Vershbow Füze Kalkanı konusunda görüşmeler yapmıştı. Kriptodan Vershbow'un görüşmelerinde füzenin NATO kontrolünde olacağının ve Türk topraklarını da koruyacağının altını çizdiği anlaşılıyor.

Ve olumlu karşılık bulduğu da...

Dışişleri Müsteşarı Feridun Sinirlioğlu'ndan Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'a kadar bir dizi isimle görüşmüştü Vershbow. Ve bu çabaları, ABD Büyükelçisi James Jeffrey ve Maslahatgüzar'ın ertesi gün (20 Ekim) dönemin Başbakanı Erdoğan'ın en üst dış politika danışmanları Hakan Fidan ve İbrahim Kalın'la ayrı ayrı gerçekleştirdikleri toplantılar takip etti.

Söz konusu toplantıya dair Diplomat Jeffrey'in not ettiği en çarpıcı noktalardan biri Hakan Fidan'ın itirazları. Jeffrey 20 Ekim 2009'daki görüşmeyi kriptoda şöyle aktarıyor:

> (...) Hakan Fidan Maslahatgüzar'a İran'daki hedeflerin vurulmasındansa füze tehdidini caydırma yoluna gitmenin daha mantıklı göründüğünü söyledi. Fidan İran'ın füze kapasitesi hakkında, özellikle menzil, isabetlilik, envanter ve nükleer silaha çevrilebilirliği başlıklarında daha ayrıntılı bilgi almak istedi. Siyasi yükünü yalnızca Türkiye'nin üstlenmek durumunda kalmayacağı NATO bünyesindeki bir sistemin, başarıya ulaşması en muhtemel çözüm olduğunu belirtti. İbrahim Kalın, Büyükelçi'ye aktardığı görüşünde, plan üzerinde çalışmak için zamana gerek olsa da, Müttefik topraklarını caydırıcılık kapasitesiyle koruyacak bir yaklaşımın Başbakan Erdoğan'ın desteğini kazanabileceğini söyledi. (...)"

Görülüyor ki...

Hakan Fidan ile ABD dış politikası bir ayak sürüme vakasıyla karşı karşıya geliyor.

Bu arada, aynı kriptodan bir ayrıntı daha verelim.

Füze Kalkanı Projesi dünya gündemindeyken Türkiye'ye gelenlerin ser verip sır vermemesinin nedeninin de Türk bürokrasisi olduğu anlaşılıyor. Büyükelçi Jeffrey, Vershbow'un ziyaretinden şu ayrıntıyı not ediyor:

> (...) ABD, NATO'daki müttefikleri Türkiye ile gerçekleşen temaslar konusunda bilgilendirebilecekken, Sinirlioğlu, TPY-2

radarının Türkiye'ye yerleştirilmesi talebimizin hassas tabiatı dolayısıyla konunun gündeme getirilmemesi hususunda ısrarcı oldu. Vershbow füze savunmasına dair Ankara'da yaptığı görüşmelerinden basına bahsetmeme konusunda anlaştı (...)

Büyükelçi Jeffrey, Türkiye'nin yaşananları tüm dünyadan saklama isteğini kriptoya "Türkiye: Şimdilik Bunu Duyurmayalım" ara başlığıyla geçiyor.

ABD'den Fidan'a: Esefle karşılıyoruz

Yine geriye doğru gidelim...

Hakan Fidan ve İran belgelerde görünmeye devam ediyor.

Örneğin, 23 Haziran 2009 tarihinde yine James Jeffrey'in yazdığı belge.

Büyükelçi Jeffrey durumdan şikâyetçi olduğunu, "İran'la ilgili yaptığı etkisiz UAEK (Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu)[218] demecine dair, Türkiye'nin izahı yetersiz" adını taşıyan kriptoyla gösteriyor.[219]

Kriptonun tarihi öneminin anlaşılması için sizi o günlere götürelim.

Tarih 17 Haziran 2009, yani kriptodan altı gün öncesi...

UAEK yönetim kurulu olağan toplantısı oturumunda İran ve Suriye'nin nükleer programı tartışılıyor. AB adına yapılan sert açıklamada, "İran'ın BM Güvenlik Konseyi kararları uyarınca uranyum zenginleştirme ve ağır su reaktörünün inşaat faaliyetini derhal durdurması" isteniyor, İran'dan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'nın (NPT) ani denetimleri öngören ek protokolünü de onaylaması talep ediliyor.

Salonda Türk heyetinin başındaki isim olarak Hakan Fidan da var. Fidan toplantıda söz alarak "AB'nin açıklamasına katılmadıklarını" anlatıyor. "İran'ın taraf olduğu Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'nın kendisine tanıdığı nükleer enerjiyi barışçıl amaçla kullanma hakkına sahip olduğunu" söyleyerek konuşmasına devam ediyor. Fidan, İran'ın komşusu olarak Türkiye'nin, "İran ile uluslararası kamuoyu arasında sür-

218 1957 yılından beri Birleşmiş Milletler bünyesinde faaliyet gösteren UAEK (Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu), nükleer bilim ve teknolojinin barışçıl amaçlarla kullanılması ve planlanmasında üye ülkelere destek sağlıyor, denetim mekanizması ile ülkelerin taahhütlerini yerine getirmesini kontrol ediyor.

219 http://wikileaks.org/cable/2009/06/09ANKARA882.html.

mekte olan güven krizinin barışçıl ve diplomatik yollarla aşılmasında katkı yapmaya hazır olduğunu" anlatıyor. İlginçtir, Fidan Batı ile bir başka nükleer gerilim yaşayan Suriye konusunda daha çekimser davranıyor, "sorunun çözümü için Suriye'nin daha fazla işbirliği yapmasını temenni ettiğini" söylüyor.

Kuşkusuz, Hakan Fidan'ın İran konusunda Batı'ya eleştirel tavrı, hem İsrail'den hem de İran'ı karşısına alan başta ABD olmak üzere Batılı devletlerden tepki görüyor.

Filmin sonunu merak edenlere kriptoya geri dönmeden önce hatırlatalım.

Türkiye, İran ve Brezilya devlet başkanları 16 Mayıs 2010'da Tahran'da gerçekleşen yaklaşık 18 saatlik müzakereler sonunda, İran'ın "düşük düzeyde zenginleştirilmiş 1200 kg uranyumunun Türkiye'de muhafaza edilmesi ve karşılığında İran'a 120 kg nükleer yakıt iletmesi" konusunda anlaşmaya varmıştı. Anlaşma Batı tarafından kabul edilmedi. Nitekim 9 Haziran 2010 tarihinde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), İran'a nükleer faaliyetleri nedeniyle yaptırım öngören paketi kabul etti. Yapılan oylamada 12 evet oyu kullanılırken, Lübnan çekimser kaldı.

Hayır diyen sadece iki ülke vardı: Tahran'da İran'la anlaşan Brezilya ve Türkiye.

Öyle görülüyor ki, İran konusunda Hakan Fidan'ın merkezinde olduğu bir gerilim o tarihlerde sürüyordu.

Dönelim kriptoya...

Neydi Washington'a gönderildiği tarih: 23 Haziran 2009.

James Jeffrey, Hakan Fidan ile ABD Büyükelçiliği Maslahatgüzarı'nın buluşmasının gerekçesini şöyle aktarıyor:

> (...) Maslahatgüzar, Başbakan Erdoğan'ın Dış Politika Danışmanı ve Türkiye'nin UAEK yöneticisi Hakan Fidan'la Türkiye'nin İran hakkındaki ulusal demecini konuşmak üzere 22 Haziran'da buluştu. Maslahatgüzar Türkiye'nin açıklamasının İran'ı şeffaflığa ve UAEK'nin denetimine çağırmamasını, Ek Protokolü ve ilgili BMGK (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi) ve UAEK Kurulu kararlarını uygulamaya çağırmamasını esefle karşıladıklarını belirtti. Maslahatgüzar Türkiye'nin, UAEK'nin incelemeleri için Suriye'yi tam işbirliğine çağırmasını ise memnuniyetle karşıladı (...)

Sözün özü, ABD'li diplomat İran'a karşı yumuşak tavrından ötürü Hakan Fidan'a sert çıkıyor. Fidan'ın bu duruma dair izahını ise Büyükelçi Jeffrey kriptoya şöyle not ediyor:

> (...) Fidan, ABD'nin Türkiye'nin İran'la ilgili açıklamasından dolayı hayal kırıklığına uğrayacağını tahmin etmiş olduğunu ve İran ile Suriye açıklamalarının birbiriyle çelişir göründüğünün farkında olduğunu söyledi. Fidan konuya bir açıklama getirmeye çalıştı: Türkiye'nin kendi konumunu ABD ve AB'den ayrı tutacak şekilde bilinçli bir karar aldığını söyledi. Türkiye İran'ın uzlaşmaz tavrından endişe duymaya devam etse de, İran'a keskin bir tonla seslenmenin ters tepici bir etkisi olacağını düşünüyor. "İran'ın Batı'yla hiç değilse bir yakılmamış köprüsü kalsın istedik," dedi Fidan. Ne var ki Suriye konusunda Türkiye'nin mesajı kasıtlı olarak sertmiş: "Batı"yla temasa geçmeye çalıştığınızı söylüyorsunuz ama eylemleriniz bu iddiaları destekler nitelikte değil (...)

Kriptonun ruhundan anlıyoruz ki, ABD'li diplomatlar Türk Hükümeti'nin daha özelde Hakan Fidan'ın İran'a zaafı olduğunu düşünüyor. Hatta aynı konuda Suriye'ye sert, İran'a yumuşak olmasına dikkat çekiyor.

Fidan ise bu pozisyonu başka bir şekilde empoze ediyor: Batı'yla köprüsü olmayan İran için köprü olmak.

ABD için Hakan Fidan'ın "İran köprüsü" olması ne kadar tatmin edici bilemeyiz. Ancak Fidan'ın Suriye'ye sertleşmesini, zaten Batı'yla temasta olan Suriye yönetimini sıkıştırmak için yaptığını söylemesi en az İran meselesi kadar çekici. Zira Türkiye, bu kriptodan kısa süre sonra başlayacak Suriye iç savaşında silahlı muhaliflerin hem üssü, hem lojistik destekçisi, hem de siyasi müttefiki oldu. Öyle anlaşılıyor ki, Suriye'ye karşı Batı destekli bir savaş yürütme fikri eskiye dayanıyor.

Büyükelçi Jeffrey, yaptığı şu yorumla kriptosunu tamamlıyor:

> (...) Türkiye, kamuoyu karşısında yaptığı açıklamaları belli belirsiz olumlu kılan ve –bu örnekte olduğu üzere– ABD yönetiminin tepkisini çekmek pahasına giriştiği eylemlerinin, İran'a yönelik sert çıkışları özel görüşmelere saklamaya yaradığını sürekli olarak söylüyor (...)

Yani Türkiye adına Hakan Fidan, "İran'a dışarıda iyi, baş başa sertiz" diyor.

ABD'ye "İran'la görüş" önerisi

Biraz daha geri gidelim...

Büyükelçi Jeffrey'in yazdığı belgenin tarihi 23 Şubat 2009. Konu yine aynı. Kripto "Türkiye'nin UAEK Yöneticiler Kurulunda İran ve Suriye Meselesi Hakkındaki Görüşleri" başlığını taşıyor.[220]

Belge yine kritik bir döneme denk geliyor. Zira UAEK, İran'ın nükleer enerji faaliyetleriyle ilgili olarak raporunu 19 Şubat'ta açıklamıştı. UAEK Başkanı Muhammed El Baradey, "Hem UAEK hem de BM Güvenlik Konseyi'nin çağrılarına karşın İran yönetiminin nükleer tesislerinde ani denetimleri öngören ek protokolü uygulamamakta ısrar ettiğini" ifade etmişti. İran'ın, UAEK'nin çağrılarına karşın "şeffaflık gereği olan bilgiyi vermeyi reddettiğini" söyleyen El Baradey, "İran'ın, şeffaf işbirliğini reddetmesinin, nükleer programının askeri amaçlı olduğu yolundaki kaygıları gidermeye yetmediğini" belirtmişti. ABD ise Beyaz Saray Sözcüsü Robert Gibbs'in ağzından, yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmemesi nedeniyle uluslararası toplumun, İran'ın nükleer programının barışçıl bir yapıya sahip olduğuna inanmayacağını söylemişti. Raporun ardından UAEK, 2 Mart'ta Viyana'da genel kurul toplantısını gerçekleştirmiş ve toplantıda Türkiye'yi yine Hakan Fidan temsil etmişti. İşte şimdi ele aldığımız kripto UAEK raporundan sonra, Viyana'daki toplantıdan önce yazıldı.

ABD Türkiye'yle, İran konusunda ağız birliği oluşturmak istiyordu.

Kriptonun yazılış gerekçesini Büyükelçi Jeffrey şöyle anlatıyordu:

> (...) Türkiye'deki konsolosluk yetkililerinin eşliğindeki UNVIE[221] Başdanışmanı Andrea Hall, yaklaşmakta olan UAEK Genel Kurulu'nda Türkiye'nin İran ve Suriye'ye ilişkin güçlü demeçlerini desteklemek için, UAEK Türkiye Yöneticisi Hakan Fidan

220 http://wikileaks.org/cable/2009/02/09ANKARA284.html.

221 Toplantının yapılacağı Viyana'daki Uluslararası Organizasyonlar için ABD Misyonu.

ve Türk Dışişleri'nin Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme ve Silahsızlanmadan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Gün başkanlığındaki Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Görev Gücü ile 17 Şubat tarihinde Ankara'da ayrı ayrı temaslarda bulundu. Fidan ve Gün, Türkiye'nin İran'ın nükleer silah programına karşı olduğunun altını çizdiler. Türkiye'nin özel görüşmelerde İran yönetimine dolaysız, açık mesajlar verdiğinde ısrar ettiler. ABD yönetiminin İran'la doğrudan diyaloğa geçmesi önerisinde bulundular (...)

Anlaşılıyor ki, ABD'nin gündeminde Türkiye'ye karşı sürekli bir İran güvensizliği var. "Hemfikiriz" minvalinde teyit istiyorlar ve bunu duyduklarında Washington'a mutlaka bildiriyorlar. Hakan Fidan ise İran konusunda ABD'yi iknaya çalışıyor. Kendisinin özel görüşmelerde daha sert konuştuğunu söylemekle birlikte, İran'la diyaloğu savunuyor.

Ayrıntılandırırsak...

Kriptonun devamında Diplomat Jeffrey'in "Fidan'dan İran üzerine: Türkiye sağlam duracak ancak ABD İran'la temasa geçmeli" ara başlığıyla anlattıkları sürüyor:

(...) Başdanışman Hall, Hakan Fidan'a ABD yönetiminin önümüzdeki Mart ayında gerçekleşecek toplantıda, İran'daki nükleer güvenlik konularındaki sürmekte olan UAEK incelemelerinin desteklenmesini sağlayacak açıklamalarda bulunmaları için Türkiye ve diğer UAEK Yönetim Kurulu üyeleriyle yakın bir işbirliği içinde olmak istediğini söyledi. ABD yönetimi, kurul üyelerinin İran'a UAEK ve BM Güvenlik Konseyi yükümlülüklerine uygun olarak, UAEK ile tam bir işbirliği içinde çalışma ve nükleer silahların yayılmasında hassasiyet taşıyan tüm faaliyetlerini askıya alma çağrısında bulunması doğrultusunda önemli açıklamalar yapacaklarını umut ediyor. Hall, Başkan El Baradey'in son İran raporunun (19 Şubat'ta kurul üyelerine sunulan), şu başlıkları teyit eder nitelikte olduğunu belirtti: İran, UAEK'nin işbirliği çağrılarını görmezden gelmeye devam etmiş, Natanz zenginleştirme tesisinde uranyum zenginleştirmeyi sürdürmüş ve nükleer silah elde etmek için gerekli fisil maddeyi sağlamak için gerekli düşük oranda zenginleştirilmiş uranyum gazından yeterli miktarda üretmeye yaklaşmış olabilir (...)

Kısacası ABD, İran'ın tavrına ikna olmadığını, UAEK raporunu işaret ederek açıkça söylüyor. İran'a karşı daha sert söylemi savunuyor. Türkiye'nin de bu konuda aynı söylemi kullanmasını istiyor.

Hakan Fidan ise Türkiye'nin pozisyonunu kriptoda şöyle özetliyor:

> (...) Fidan İran konusunda ABD yönetimiyle sürdürülen istişareleri memnuniyetle karşıladı ve Türkiye'nin İran'ın nükleer programı konusundaki görüşlerinin çerçevesini çizdi: Türkiye nükleer silah kapasitesi olan bir İran'a şiddetle karşı çıkıyor ve BMGK'nin İran kararlarını tamamen destekliyor ve uyguluyor. Türkiye nükleer bir İran'ın hem Türkiye ve bölge için, hem de küresel nükleer silahların yayılmasını önleme çabaları için bir tehdit olduğunun farkında. Kasım 2008'deki Yönetim Kurulu toplantısında Fidan, Türkiye'nin tutumunun İran'ı UAEK ile tam işbirliğine çağırdığını söyledi. Fidan'ın iddiasına göre Türkiye özel ve en üst düzey görüşmelerde İran'a daha açık mesajlar iletiyor, nükleer silah kapasitesi kazanması durumunda bunun İran'ın kendisi ve bölge için bir "felaket" anlamına geleceğini İran'a söylüyor. İran her zamanki gibi nükleer programının barışçıl amaçlı olduğu ve geçmişteki fetvaların İran'ı nükleer silah elde etmekten alıkoyduğu yanıtını veriyor (...)

Hakan Fidan İran'ın nükleer silahlanmasına karşı olduklarını söyledikten sonra, "ama" diyor...

Büyükelçi Jeffrey'in kriptoya geçtiği notlarından aktaralım:

> (...) Türkiye İran'ın nükleer programının durdurulması için güç kullanımına şiddetle karşı çıkıyor ve Fidan'ın belirttiğine göre konunun yalnızca diplomatik yollardan çözüme ulaştırılabileceğine inanıyor. Türkiye'nin öncelikli hedefi barışçıl, istikrarlı bir Ortadoğu'yu desteklemek. Fidan, Kasım ayında UAEK Başkanı El Baradey'in hem uluslararası hem de İran'la ilgili başlıklara dair bir çözüm bulmanın, yalnızca UAEK'nin değil aynı zamanda tek tek ülkelerin de sorumluluğunda olduğunda ısrarcı davrandığına dair bir tartışmayı aktardı. Türkiye, İran'ı yakıt çevrim programlarını askıya almaya ve UAEK ile işbirliğine ikna etmenin tek yolunun, söz konusu hedefleri ABD ve uluslararası toplumla

gerçekleştirilecek kapsamlı bir anlaşmanın parçası haline getirmek olduğunu düşünüyor ve buna inanıyor. Fidan, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti ile gerçekleştirilen altılı görüşmeleri, diplomasinin zor başlıklarda işe yarayabileceğini göstermesi açısından bir ayraç olarak görüyor. Fidan böylesi kapsamlı bir anlaşmanın ABD'nin İran'la doğrudan teması olmaksızın mümkün olamayacağı kanısında. Türkiye böylesi bir teması sonuna kadar destekleyecek ve gerektiği takdirde arabulucuk yapabilecek. "Biz her zaman arabuluculuk yapmaya veya her türlü mesajı iletmeye hazırız." Maslahatgüzar Türkiye'nin P5+1[222] ülkeleriyle ve AB Konseyi Genel Sekreteri Solana ile çalışmaya devam etmesini destekledi (...)

Sözün özü Hakan Fidan, ABD'yi İran'a karşı yumuşatma profilinin ötesine geçip, İran'la doğrudan görüşme yapması için arabuluculuk öneriyor.

Devam etmeden önce bir önemli ayrıntıdan bahsedelim.

Kripto yazıldığında, ABD'nin çiçeği burnunda Demokrat Başkanı Barack Obama yeni (20 Ocak 2009) göreve gelmişti. Henüz bir aylık yeni yönetimin Cumhuriyetçiler'den farklı bir İran politikası izleme olasılığının belgeye yansımasını buradan sonra görüyoruz. Zira ABD temsilcisi Andrea Hall, Fidan'a bunu açıkça şöyle ifade ediyor:

> (...) Hall, ABD'nin İran politikasını gözden geçirmekte olduğunu ve bunun en azından birkaç hafta daha alacağını açıkladı. Ancak mevcut yönetim, İran'ın nükleer programı ve terörizme destekle ilgili başlıklara odaklanmayı, P5+1 ülkeleri ve diğer ortaklarıyla birlikte çalışma kararlılığını sürdürüyor. ABD yönetiminin politikalarını gözden geçirme süreci devam etse de, UAEK Yönetim Kurulu üyelerinin Mart ayında İran'ı BMGK kararlarına uyması ve UAEK ile tam bir işbirliğine gitmesi yönünde teşviğe devam edeceklerinden emin olmak istiyoruz (...)

Bir tür belirsizlik halini Hakan Fidan'ın da kullandığı aşikâr. Zira Mart ayında yapılacak toplantıda Türkiye'nin ne söyleyece-

222 Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi üyeleri ABD, Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti, Fransa ve İngiltere ile Konsey'in üyesi olmayan Almanya kastediliyor. Söz konusu altı ülke İran'la nükleer müzakereler yürüttü. 14 Nisan 2012 tarihindeki görüşme ise İstanbul'da gerçekleşti.

ğini şöyle aktarıyor: "Fidan Türkiye'nin UAEK Yönetim Kurulu açıklamasının henüz hazırlanmadığını ancak El Baradey'in raporundaki bulguları içereceğini söyledi."

Andrea Hall, yine de Fidan'ı ikna çalışmasına devam ediyor. Hall, Fidan'ın UAEK raporuna dayanarak yaklaşım oluşturmasının tehlikesini görüyor. Fidan'ı UAEK'nin rapora yazmadığı ayrıntıları paylaşacağı brifinge çağırıyor. Büyükelçi Jeffrey'in kaleminden devam edelim:

> (...) Hall, Fidan'ın ve kuruldaki Türk delegasyonun, UAEK Başkanı'nın raporunda mutlaka yer alması gerekmeyen kimi faydalı bilgileri sağlayabileceğinden, UAEK Sekreterliği'nin İran'daki incelemeler konusunda vermeyi planladığı teknik brifinge katılması konusunda ısrarcı oldu. (...)

ABD temsilcileriyle Hakan Fidan arasındaki müzakerenin ayrıntıları kriptoda sürüyor. ABD'nin İran konusundaki kötümserliği Fidan'a şöyle aktarılıyor:

> (...) Maslahatgüzar uluslararası toplumun, Haziran 2006'da İran'la temasa geçme konusunda, İran'ı BMGK yükümlülüklerine uyması halinde geniş bir skalaya yayılan teşvikler ve işbirliğiyle ödüllendirme teklifi sundukları dönemde iyi niyet göstergesinde bulunduğuna işaret etti. İran bu teklife hiçbir zaman, hatta Dışişleri Müsteşarı Burns Temmuz 2008'de Cenevre'de P5+1 ülkelerinden meslektaşlarıyla İranlı müzakerecilerle doğrudan temasa geçtiğinde bile yapıcı bir şekilde yanıt vermedi (...)

Fidan'dan ABD'ye: "İran'ın orta sınıfını güçlendirin"

Gelin görün ki... Bu sözler üzerine Hakan Fidan, ABD'li diplomatlarla pek aynı fikirde olmadığını hissettiriyor. Daha doğrusu, tartışmayı alt metninde karşı çıkış olan bir üslupla sürdürüyor. Duyduğu İran şikâyetine yanıtı, Büyükelçi Jeffrey'in kaleminden kriptoya şöyle giriyor:

> (...) Fidan ABD yönetiminin Irak'tan çekilmesi ve Afganistan'a yoğunlaşmasıyla İran'ın artık kendisini daha güvende hissettiğini ileri sürdü. Ayrıca İran, ABD yönetiminin askeri seçeneği gündemde tutmadığına inanıyor. Fidan, İran üzerinde kurulacak

> daha büyük bir uluslararası baskının İran'ı olası temas ve müzakerelere daha yapıcı bir biçimde katılmaya mecbur bırakabileceğini belirtti. ABD'nin ve uluslararası toplumun, İran'ın dış politikasında etkin olan ordu ve ruhban sınıfındaki şahinlere karşı daha etkinleşmesi için, "İran'ın orta sınıfını güçlendirmek" yolunda daha fazla şey yapması gerektiğini ileri sürdü (...)

ABD'lilerin kafası karışmış olmalı. Zira nükleer krizi görüşürken, Hakan Fidan kendilerine İran'da orta sınıfı güçlendirme ve böylece şahinleri zayıflatma önerisinde bulunuyor. İran'a sert yaptırımlar ya da olası askeri müdahaleler yerine, sosyal dokuyu değiştirerek yeni bir İran yaratmaktan bahsediyor. Kuşkusuz, bu açıklığın altında ABD'deki yeni yönetimin Cumhuriyetçiler'den farklı bir çizgi izleyeceğine dair inanç var.

Bir parantez açalım:

İran'la yapılan nükleer müzakereleri bugün hâlâ devam ediyor.

Ancak bugünden bakıldığında, aktardığımız kriptoların değişen uluslararası ilişkilerde ilginç bir karşılığı da var.

Zira, bu kriptolardan yıllar sonra...

Tarih: 27 Eylül 2013.

ABD Başkanı Barack Obama, İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'yle telefon görüşmesi yaptı. Görüşme, 34 yıldır diplomatik ilişkileri olmayan ABD ve İran arasında bir ilk oldu. İki ülkenin, İran'ın nükleer programından kaynaklanan krize kapsamlı bir çözüm bulabileceğine inandığını söyleyen Obama, telefon görüşmesinin bu olasılığı artırdığını kaydetti.

Çarpıcı olan...

Beyaz Saray'ın bu tarihi telefon görüşmesine dair yayınladığı fotoğraf, akıllara 30 Temmuz 2012'de yapılan Erdoğan – Obama görüşmesini hatırlattı.

Hatırlayalım; dönemin Başbakanı Erdoğan'la yaptığı telefon görüşmesine dair fotoğrafta, Obama'nın elinde bir beysbol sopası vardı. Ruhani ile görüşme anına ait ise, alt metni olmayan nötr bir fotoğraf servis edildi.

Yani...

Dün Hakan Fidan'ın İran'a dair "itidal" ve "müzakere" çağrısında bulunduğu ABD, bugün Türkiye'nin istediği pozisyona geldi.

Öyle ki; ABD Başkanı Barack Obama –İsrail ve hatta ABD Kongresi ile ters düşme pahasına[223]– İran'la nükleer müzakereler devam ederken yeni yaptırımlar uygulanmasına karşı olduğunu dahi söyledi.[224]

Sonuçta...

İran'la arasında diplomasi trafiğini güçlendiren ABD, Türkiye'ye beysbol sopasını göstermeye başladı.

NSA belgesinde Fidan

Konuya dair çok önemli bir başka belgeye de, *Hürriyet*'in Washington Temsilcisi Tolga Tanış'ın *Potus ve Beyefendi* kitabında rastladık.[225] Eski CIA ajanı Edward Snowden'ın belge sızdırdığı üç kişiden biri olan Laura Poitras, Alman *Der Spiegel* dergisi için hazırladığı haberde çok önemli bir bilgi paylaşmıştı. Amerika'nın en gizli istihbarat örgütü sayılan, Ulusal Güvenlik Ajansı'nın (NSA) 15 Nisan 2013 tarihli istihbarat notunda Hakan Fidan ilginç bir şekilde yer alıyordu. İstihbarat belgesinde şu ifadeler kullanılıyordu: "Son yıllardaki ABD istihbarat raporları, MİT/SİB'in (Sinyal İstihbarat Başkanlığı) başındaki Dr. ...'ın (burada Hakan Fidan'ın adı kapatılmış) İran bağlantılarına işaret ediyor. Bu bağlantıların ABD sinyal istihbarat ilişkilerine muhtemel etkileri şu anda bilinmiyor."[226]

Gazeteci Tanış kitabında, söz konusu kriptonun ABD medyasında ardı ardına çıkan Hakan Fidan aleyhindeki haberleri de açıkladığını anlatıyordu.

Nihayetinde...

ABD istihbaratı ve onunla bağlantılı medyası, Hakan Fidan'a bakınca İran'ı görüyordu.

Cemaat'in de Fidan'ın bu Aşil topuğuna vurması manalıydı.

Gülen'in, okullarına yasak koyan İran'a nefreti

Tarih sondan başa yazılır, baştan sona okunur.

Belki tersi de doğrudur.

Biz, Fidan-İran konusundaki belgeleri sondan başa doğru sıraladık. Ve gördük ki; günümüze yaklaştıkça Hakan Fidan,

---

223 http://www.amerikaninsesi.com/content/washingtonda-diplomasi-krizi/2620903.html.

224 http://www.aljazeera.com.tr/haber/irana-yeni-yaptirim-olmasin.

225 Tolga Tanış, *Potus ve Beyefendi*, Doğan Kitap, İstanbul, 2015.

226 *age*, sayfa 308.

İran'a yaptırımlar konusunda Recep Tayyip Erdoğan adına ayak sürüyen isim olmuş. Kendi ifadesiyle, İran'a "köprü" olmak için kimi zaman ABD'lilerin tepkilerine maruz kalmış. Ve ABD kriptolarında, konu İran olunca tabiri caizse "göze batmış".

Bu açıdan bakıldığında...

İsrail, ABD'nin şahinleri ya da Cemaat tarafından daha ilk günden Hakan Fidan hakkında "İran yanlısı" yorumunu yapmak pek de zor olmamış.

Cemaat'in Fidan'ı İran üzerinden vurması, belgelere bakıldığında oldukça stratejik görünüyor. Bu adımın içerde muhafazakâr tabanı iknadan çok dışarıya bir mesaj niteliği taşıdığı açık.

Ancak...

Her zaman olduğu gibi, çıkarların ve dahası düşmanların örtüşmesi de söz konusu.

Zira, Cemaat'in tüm dünyaya yayılan okullarının olmadığı sayılı ülkelerden biri de İran.

Fethullah Gülen okul açmasına izin vermeyen İran için "İran hep fitneler tarihi olmuştur. İran İslam'ı zorla kabul etmiş, mukavemeti entrikada bulmuştur," demesini, Cemaat'teki İran öfkesinin vücut bulmuş hali olarak okuyabiliriz.[227]

Sözün özü...

Hem "Erdoğancı" hem de "İrancı!"

Hakan Fidan için çanların çalması kaçınılmazdı.

227 http://tr.fgulen.com/content/view/229/141/.

GÖLGE CIA BELGELERİ

Tarih: 27 Şubat 2012.

Wikileaks "The Global Intelligence Files (Küresel İstihbarat Dosyaları)" adı altında yeni sızıntılara başladı.

Sızıntının kaynağı, merkezi Teksas olan küresel istihbarat şirketi Stratfor'du.

Belgeler, Temmuz 2004-Aralık 2011 tarihleri arasına ait, beş milyonun üzerinde e-posta idi.

Ve söz konusu e-postalar Stratfor'un iç yazışmalarından oluşuyordu.

Bu belgelerin önemini anlamak için, kısaca Stratfor'dan bahsedelim:

Adı, Strategic Forecasting (Stratejik Öngörü) sözünün kısaltılışından türetildi.

1996 yılında George Friedman tarafından kuruldu.

Friedman, ABD Savunma Bakanlığı Pentagon'a danışmanlık yapmasıyla biliniyordu.

SHAPE, ABD Harp Okulu, Milli Savunma Üniversitesi gibi kurumlarda milli güvenlik ve savunma dersleri veren Friedman, yazdığı strateji kitaplarıyla da tanınıyordu.

Medeniyetler çatışmasına inanmayan Stratfor'un kurucusu Friedman, "Türkiye, rotasını Avrupa Birliği yerine İslam dünyası ve ABD'ye çevirmeli" tezini savunuyor ve "Türkiye tarih sahnesine imparatorluk olarak dönecek, Türkiye Birliği adında bir örgütlenmeye gidecek," diyordu.[228]

Stratfor'un müşterileri arasında Pentagon, ABD İç Güvenlik Bakanlığı, ABD Savunma İstihbarat Departmanı ve uluslararası silah şirketleri gibi önemli kurumlar vardı. En kritik müşterisinin CIA olması ve yaptığı başarılı tahminler ise, Stratfor için "Gölge CIA" yakıştırması yapılmasını sağladı.

Şirket, abonelerine üyelik düzeylerine göre anlık ya da dönemlik istihbarat sağlıyordu.

Dünyanın dört bir yanındaki çalışan ve temsilcileri aracılığıyla

228 http://kdk.gov.tr/faaliyetler/akil-insanlar-konferanslari/george-friedman/21.

büyük bir haberalma ağına dönüşen Stratfor'un çalışanları arasında, çok sayıda eski CIA mensubu ve değişik ülkelerde dışişleri bakanlığı başta olmak üzere çeşitli kilit kurumlarda görev yapmış kişiler vardı.[229]

Belgeler incelendiğinde Türkiye'den kuruma çalışan isimler içerisinde TÜSİAD'ın eski ABD temsilcisi olan Emre Doğru'nun ismi öne çıkıyordu. İstihbarat ağını çalıştığı Stratfor'a tanıtan Doğru'nun bilgi kaynakları arasında askerler, bürokratlar, gazeteciler gibi çok çeşitli meslek gruplarından insanlar vardı.

Stratfor'un Türkiye'de *Sabah*, *Hürriyet Daily News*, *Zaman* ve *Today's Zaman* ile ilişkileri dikkat çekiyordu. Söz konusu gazetelerde çalışan bazı isimler Stratfor'la bilgi alışverişinde bulunuyordu.

Ancak Türkiye'de Stratfor söz konusu olduğunda siyaset dünyasında en çok konuşulan iki isim vardı: AKP'li İbrahim Kalın ve CHP'li Sezgin Tanrıkulu.

İbrahim Kalın'ın Fethullah Gülen'e kıyağı

Bugün Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü olan İbrahim Kalın, Erdoğan'a en yakın isimlerden biri. Erdoğan'ın Başbakanlığı döneminde hem başdanışman hem de müsteşar yardımcısı olan İbrahim Kalın'ın, kızının okul taksitini işadamı Abdullah Tivnikli'ye ödettiğine dair iddiaları, 17 Aralık operasyonu sonrası ortaya çıkan tapelerde okuduk.

İbrahim Kalın kendisini resmi sitesinde şöyle tanıtıyordu:

İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. Doktorasını George Washington Üniversitesi'nde Beşeri Bilimler ve Mukayeseli Felsefe alanında yaptı. College of the Holy Cross, Georgetown Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi'nde İslam düşüncesi ve İslam-Batı ilişkileri üzerine dersler verdi. 2005-2009 yılları arasında SETA Vakfı'nın kurucu başkanlığını yaptı. 2009 yılında Başbakan Başdanışmanlığı, 2012 yılında Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı görevine getirildi.

Bu, resmi biyografi.

Peki... İbrahim Kalın'ın, yaşam hikâyesinde anlatmadığı neler vardı?

Yanıt için, sızıntılara mercek tutalım.

Stratfor belgelerinden, Kalın'ın Stratfor'un Türkiye kaynak-

229 http://www.hurriyet.com.tr/planet/20014179.asp.

larından biri olduğunu öğreniyoruz. Zira, Stratfor'un Türkiye uzmanı Reva Bhalla'nın 10 Mart 2010'da Başbakanlık ofisinde Kalın'la görüştüğü, Stratfor Direktörü George Friedman'ın Kalın'a, "Gülen hareketi ile aramızı düzeltmemize yardım et" çağrısında bulunduğu ve Kalın'ın bu isteği hemen yerine getirdiği gibi onlarca bilgi ortaya çıktı.

Bu kadar da değil...

Tarih: 31 Mayıs 2010.

Stratfor Direktörü Friedman istihbarat toplama gezisi için eşiyle Türkiye'ye geldi. Çifti İstanbul'da gezdiren aracı ve şoförü kim sağladı dersiniz: Bingo, İbrahim Kalın!

"Acaba, bu araç ve şoför Başbakanlık'a mı aitti" diye sorup devam edelim.

Mesele araçtan ibaret değil.

Kalın, Türkiye'de Stratfor lehine haber de yaptırıyor ve bunu kuruma bildiriyordu. Stratfor belgelerindeki e-postasını okuyalım:

> Sevgili George ve Kamran, bazı medya kuruluşlarına Stratfor'un Türkiye ve Balkanlar hakkındaki raporunu haber yapmalarını söyledim ve ürettikleri haberlerin linklerini aşağıda gönderiyorum. İbrahim.[230]

Bundandır ki Friedman, 14 Eylül 2010 tarihli e-postasında "Bu adam büyük bir kaynak... Bu adamla kurduğum ilişki ve yaptığım görüşme kesinlikle gizli kalmalıdır," diye bahsediyordu İbrahim Kalın'dan.

İbrahim Kalın'ın Georgetown Üniversitesi ile ilişkisini yazdık.

ABD'deki bu ünlü üniversiteye Cemaat de büyük paralar akıtıyordu. Keza geri dönüşünü de alıyordu.

Zira, üniversitenin 2009 yılında hazırladığı "En Etkili 500 Müslüman" listesine Fethullah Gülen 13. sıradan girdi.

Listeyi hazırlayan iki kişiden biri kimdi dersiniz: İbrahim Kalın. Listeye kendi adını sokmayı da ihmal etmedi tabii.

Ve...

Ne zaman ki Erdoğan-Gülen savaşı patladı, Kalın uzun süre

230 http://wikileaks.org/gifiles/docs/21/215681_-utf-8-q-re-_stratfor_a_nalizi_hakk-c4-b1nda_habe_rler-.html.

yazarlığını yaptığı Cemaat'in gazetesi *Today's Zaman*'daki köşesine son verdi.

Kısacası, İbrahim Kalın birçok AKP'li gibi Cemaat ile iyi ilişkilere sahip oldu, ortak çıkarların getirdiği bahar mevsimini yaşadı. Ne zaman ki, bahar hazana dönünce oyunu AKP'den yana kullanarak yoluna devam etti.

Tanrıkulu, Ebu Garib fotoğraflarından endişeli

Stratfor belgelerinin sızmasıyla, Türkiye'de tartışılan diğer isim ise CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu oldu.

Tanrıkulu da Stratfor'un haber kaynakları arasında yer alıyor, hatta ismi "TR705" koduyla kurum tarafından şifreleniyordu. Bu numara Tanrıkulu'nun üzerine yapıştı. Türkiye'de ulusalcılar Tanrıkulu'na uzun süre "TR705" diye hitap etti.

Stratfor çalışanı Emre Doğru tarafından kodlanan Tanrıkulu ise, Doğru'ya bilgi verdiğini kabul etti. Ancak anlattığına göre bu ilişki herhangi bir gazeteciyle kurduğu ilişkiden farksızdı. Tanrıkulu, Stratfor ve Emre Doğru'yla ilişkisini şu sözlerle açıkladı:

"Siyasetin aktif olarak içerisinde yer almadan önce de insan hakları, hukuk, politika gibi alanlarda, Türkiye içinden ve dışından birçok medya kuruluşu görüşlerimi almaktaydı. CHP'nin bir üyesi olarak, aktif siyasete girdikten sonra da, görüş talepleri devam etti. Beraber akademik çalışmalarda bulunduğum son derece kıymetli bir hukukçu dostum Prof. Dr. Osman Doğru'nun oğlu olan ve çocukluğundan beri tanıdığım Emre de çeşitli kereler bana, analizlerinde kullanmak için sorular yöneltmiştir. Bu sorular, diğer uluslararası haber kaynaklarının, medya kuruluşlarının yönelttiklerinden farksızdır. Kendisiyle en son aktif siyasete girmeden önce, yaklaşık bir yıl önce görüştüm. Düşüncelerimi paylaştım. Zaten kendisi daha sonra TÜSİAD'ın Washington Temsilcisi oldu"[231]

Tanrıkulu'nun açıklamaları yeterince tatmin edici bulunmamış olacak ki, CHP Uşak Milletvekili Dilek Akagün Yılmaz partisinin kapalı grup toplantısında, Sezgin Tanrıkulu'na "CIA ajanı" diye bağırdı. İkili arasındaki kavgayı araya giren vekiller durdururken, CHP'li Yılmaz bu sözleri nedeniyle partisinden uyarı cezası aldı.

Aslına bakılırsa...

Tanrıkulu hakkında bu iddiaların yayılmasına neden olan

231 http://www.hurriyet.com.tr/gundem/20022135.asp.

başka Wikileaks belgeleri de vardı. ABD misyon temsilcileri çeşitli konularda Tanrıkulu'nun görüşlerine başvuruyor, bu görüşleri kriptoya dönüştürüyor ve Washington'a gönderiyorlardı. 5 Temmuz 2006 tarihli Ankara Büyükelçiliği kaynaklı kriptoda Tanrıkulu'ndan "uzun zamandır konsolosluğumuzun kontak kişisi" diye söz ediliyordu.[232]

Ya da 2 Mart 2006 tarihli Ankara Büyükelçiliği kaynaklı kriptoda, ABD'li diplomat Ross Wilson Tanrıkulu'nun görüşlerini şöyle aktarıyordu:

> (...) Önceki uluslararası ziyaretçi katılımcı, Robert Kennedy Ödüllü ve Diyarbakır İnsan Hakları Derneği Başkanı Sezgin Tanrıkulu, Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgedeki genel çabaları için müteşekkir olduğunu ama Abu Gharib (Ebu Garib) fotoğraflarının tekrar basında yayınlanmasından endişe ettiğini belirtti. Bunun Danimarka karikatürlerinden sonra oluşan olumsuz hal ile birlikte, Amerika'nın Müslümanların nazarındaki kredibilitesine zarar verdiğini, Türk toplumundaki, ABD'nin bölgeye demokrasi getirebileceğine duyulan güveni sarstığını söyledi.
>
> ABD'nin ciddi bir imaj problemi olduğu ve bunun Türkiye ve diğer yerlerde insan hakları durumlarını iyileştirme kabiliyetimizi olumsuz etkileyeceği konusunda diğer kontaklarımızla hemfikir (...)[233]

Evet...

Bugün CHP yöneticisi olan Sezgin Tanrıkulu, Amerikan askerlerinin Irak'taki Ebu Garib cezaevinde yaptığı işkencelerin yeni görüntülerinin yayınlanmasından rahatsızdı.

"Lütfen saklayın" uyarısı

Devam edersek... ADD Diyarbakır Şubesi yöneticileri 12 Haziran 2007'de Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na yaptıkları suç duyurusunda, Mesud Barzani hakkında "terör örgütü PKK'nın işlemekte olduğu suçlara katılarak destek verdiği" iddiasıyla soruşturma başlatılarak, kamu davası açılmasını istemişlerdi.[234]

---

232 https://wikileaks.org/cable/2006/07/06ANKARA3899.html.

233 https://wikileaks.org/cable/2006/03/06ANKARA1042.html.

234 Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, soruşturma başlattığı Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin lideri Mesud Barzani hakkında 2009 yılında takipsizlik kararı verdi.

İşte bu suç duyurusu 21 Haziran 2007 tarihli ABD Büyükelçiliği kriptosuna konu oldu.[235] Kriptoda Sezgin Tanrıkulu'nun ismi şöyle geçiyordu:

> (...) İki Diyarbakır insan hakları avukatı Arif Altunkalem ve Sezgin Tanrıkulu (lütfen saklayın) yasal dayanak olmasa da, Cumhuriyet Savcısı'nın soruşturma açmaya hazırlandığına inandıklarını 19 Haziran'da Adana Konsolosluğu'na ilettiler (...)

Dikkatinizi çekelim: Büyükelçi Wilson geçtiği kriptodaki kaynaklarından Sezgin Tanrıkulu'nun isminin "saklanması", yani deşifre olmaması konusunda Washington'u uyarıyordu.

Kuşkusuz...

Hem Stratfor'daki, hem de kriptolardaki bu ifadeler Tanrıkulu'nun "CIA ajanı" olduğu anlamına gelmiyordu. Ancak her siyasetçinin olduğu gibi, Tanrıkulu'nun da ABD'li misyonlarla bu içli dışlı ilişkisinin ahlaki içeriği tartışılabilir.

Erdoğan'a biçilen ömür

Stratfor belgeleri denilince aklımıza gelen çok şey var...

En çok tartışılanlardan biri de dönemin Başbakan'ı Erdoğan'a biçilen ömürdü.

Şöyle anlatalım...

Stratfor'un haber kaynakları arasında bir isim daha dikkat çekiyordu: Faruk Demir.

10 Aralık 2011 tarihli belgede TR325 koduyla adı geçen Demir, Erdoğan'ın iki yıllık ömrünün kaldığını Stratfor'a bildirerek ortalığı karıştırıyordu.[236]

Stratfor'un Ortadoğu ve Türkiye uzmanı Reva Bhalla, "Erdoğan'ın danışmanı" diye kriptoya not ettiği Demir'den aldığı bilgiyi kriptoya şöyle not ediyordu:

> (...) TR325'in iş ortağının eski bir sınıf arkadaşı, Erdoğan'ın geçirdiği son ameliyatı[237] yapan ekibin başındaki cerrahmış. Bu

---

235 https://wikileaks.org/cable/2007/06/07ANKARA1591.html.

236 https://wikileaks.org/gifiles/docs/55/5509661_fwd-alpha-insight-turkey-syria-az-us-vz-russia-taiwan.html.

237 Recep Tayyip Erdoğan'ın 26 Kasım 2011'deki ilk ameliyatı kastediliyor.

> cerrah Erdoğan'ın kolon kanseri olduğunu, ancak metastaz[238] yapıp yapmadığını görmek için gerekli olan ikinci biyopsi sonuçlarını henüz görmediklerini söyledi. Son ameliyatta, Erdoğan'ın kalın bağırsağından 20 santimetre kesmişler. Bu gerçekten önemli bir ameliyat. Erdoğan bir süre için seyahat edemeyecek ve en az iki üç ay boyunca yanında bir kolonoskopi torbası taşıması gerekecek. Ancak prognoz[239] pek iyi görünmüyor. Cerrah, Erdoğan'ın iki yılı kaldığı tahmininde bulunduklarını söylemiş (...)

Söz konusu iddiayı ilk yalanlayan isim, belgede kastedilen ve Erdoğan'ı ameliyat eden ekibin başında olan Prof. Dr. Dursun Buğra'ydı. "Tamamen dedikodu, ben bu konuda böyle bir mülahazada bulunmadım," diyen doktor Buğra, "külliyen yalan ifadelerdir. Bu ifadeler Başbakan'ın sağlığıyla ilgili gerçeği yansıtmamaktadır ve benim de böyle bir ifadem olmamıştır," açıklamasında bulundu.[240]

Tartışma burada bitmedi.

O dönem başbakan olan Erdoğan kendisine ömür biçen belgelere yer veren *Taraf* gazetesini küstahlıkla nitelendirirken, iddiayı haber yapan *Taraf*'ı da jetonlu müzik kutusu gibi jeton atıldıkça haber yapmakla suçladı. Erdoğan, Yasemin Çongar'ı işaret ederek de şunları söyledi: "28 Şubat sürecinde Washington'da fahri askeri ateşe gibi çalışan gazeteciler bugün demokrasi havarisi olarak, darbe karşıtı olarak arz-ı endam ediyorlar. O zaman neredeydiniz? 28 Şubat sürecinde attığınız manşetler, yaptığınız haberler, altına imzanızı attığınız provokasyonlar hafızalardan silinmedi."

Evet...

Yasemin Çongar *Taraf*'ın kuruluşu için Türkiye'ye dönmeden önce, uzun bir süre *Milliyet*'in Washington temsilcisiydi. 28 Şubat sürecinde Refah-Yol hükümeti karşıtı birçok habere imza attı.

Çongar, 28 Şubat sürecinde "laik" tavrı ile biliniyordu; *Taraf*'ın "darbeci/statükocu" diye yaftalayabileceği haberlere imza atıyordu. Washington'dayken birçok Türk gazeteciyi atlatarak "Dışişleri" kaynaklı özel haberlere imza attı. Bunda eşi

---

238 Metastaz; kanserin kaynağını aldığı organdan daha uzak bir yere yayılmış olduğunu ifade eder. Bu nedenle kanserin daha ileri bir evrede olduğunu göstermesi açısından kötü bir işaret olarak kabul edilir.

239 Prognoz; bir hastalığın süresi, seyri ve sonucunun tahmini anlamına gelir.

240 http://arsiv.taraf.com.tr/haber-stratfor-erdogan-a-omur-bicmis-88054/.

Chris Mason'un da etkisi var mıydı, bilmiyoruz. Zira Erdoğan'ın "fahri askeri ateşe" diye suçladığı Çongar'ın eşi Chris Mason, ABD Dışişleri Bakanlığı'nda görev yapmış bir isimdi. Mason ayrıca CIA'e yakınlığıyla bilinen RAND Corporation'da dersler verdi. Ve en çarpıcısı, CIA'nın Afganistan'daki "Paştun Kızıl Hücresi"nde görev yaptı.[241]

Erdoğan'ın kendisini hedef alan ifadelerine Çongar, başka bir isim üzerinden yanıt verdi. *Taraf* yazarı Cihan Aktaş, Çongar'ın açıklamalarına köşesinde şöyle yer verdi:

"Her ne kadar o bize çok kızsa da, benim hakikaten hâlâ sevdiğim, saydığım, güvenmek istediğim ve bütün tereddütlü, bazen yavaş, bazen farklı fikirlere ve eleştiriye tahammülsüz ve demokrasi özürlü hallerine rağmen temeldeki iyi niyetine ve lider olarak eksikliğinin hissedileceğine inandığım Erdoğan söz konusu olunca, bizim hakkımızda/ benim hakkımda en kalp kırıcı konuştuğu gün bile sağlığı konusunda büsbütün üzülüyorum."[242]

Çongar, Erdoğan'ı hem "demokrasi özürlü" buluyor hem de seviyormuş, zira aslında "iyi niyetliymiş!"

Son sürecin popüler ifadesiyle, "kandırıldılar" demek pek de doğru görünmüyor.

Yine de Ahmet Altan'ın köşesinde Erdoğan'a verdiği cevap Çongar'a göre daha sertti. Stratfor'un Başbakan'ın yakın çevresine kadar ulaşabildiğini yazan Altan şöyle dedi: "Sen ona buna laf yetiştireceğine önce etrafına sahip ol derler adama."[243]

Kim bu Faruk Demir?

Biz bir dönemin canciğerleri *Taraf*-Erdoğan kavgasını bırakıp, konumuza dönelim ve soralım: Kriptolarda kendisini "AKP Hükümeti'ne yakın enerji uzmanı" ya da "Başbakan'ın enerji konularındaki danışmanı" olarak tanıtan ve Erdoğan'ı kızdıran bilgileri Stratfor'a veren Faruk Demir kimdi?

28 Nisan 2011'de Emre Doğru'nun George Friedman'a yazdığı "Hey George, Faruk aylık ödemelerin iyi olacağını söylüyor. Aşağıda onun bankadaki dolar hesabı bilgisi var. Enformasyon toplamak konusunda ben onunla temastayım," notundan ya da

241 http://www.odatv.com/n.php?n=hizmet-boyle-olur-0402101200.
242 Cihan Aktaş, *Taraf*, 12 Mart 2012.
243 Ahmet Altan, *Taraf*, 8 Mart 2012.

12 Mayıs 2011'de Meredith Friedman'ın, Faruk Demir'in Garanti Bankası'ndaki hesap bilgilerinin ardından "Eşit aylık miktarlara bölünecek şekilde 20 bin (dolar)" yazmasından Faruk Demir'in Stratfor'un paralı istihbaratçısı olduğunu anlıyorduk.

23 Aralık 2010 tarihli "Faruk Demir'i kazanmak" başlıklı e-posta'da, Emre Doğru'nun Faruk Demir'le Stratfor ekibinin yediği yemekten sonra Demir hakkında yazdıklarıysa daha da ilginçti:

> (...) Bana arada sırada ABD Büyükelçiliği ve Konsolosluğu için çalıştığını, Erdoğan'a ve anamuhalefet liderine konferanslar verdiğini vs. anlattı. Bana ayrıca geçmişte CIA ajanı olmakla itham edildiğini ve bir süre Erdoğan'la arasının bozulduğunu söyledi. Eve dönünce, açık kaynaklardan onun hakkında bir araştırma yaptım ve bazı gazete makalelerinde adının açıkça eskiden resmî bir görevi olmaksızın Başbakanlık Ofisi'nde çalışan bir CIA ajanı olarak geçtiğini gördüm (...)[244]

Kendi ifadelerine göre, Faruk Demir İmam Hatip mezunuydu. Sağlık Meslek Yüksekokulu'nu bitiren Demir, 1997 yılında Başbakanlık'ta görev yaptı. Wikileaks belgelerinin ortaya çıkmasının ardından, "Ben 2001 yılı Mart ayından beri Tayyip Erdoğan'ın yanında yer aldım. Daha önce de 'Türkiye'de istikrarın anahtarı Başbakan Erdoğan'dır, Abdullah Gül değildir' demiştim. Ben açıkça Erdoğan'dan yana bir tavır içindeyim," diye konuşan Demir'in, 1992-93 arasında Polis Akademisi'nde görev alması hayatının dikkat çeken bir ayrıntısıydı.

Kendisini, "1992-93'te Polis Akademisi'nde öğretim elemanıydım. Sonra Başbakanlık'ta milli güvenlik konularında fikirleri analiz eden bir uzman oldum. Askerlikten sonra Yüksek Strateji Merkezi'nin başkanlığını yaptım. 2005'te bu şirketi kapattım. 2009'a dek enerji güvenliğiyle ilgili çalışmalar yaptım. 2007 Türkiye-İran gaz anlaşmasının mimarı benim. Başbakanlık 'bizde çalışmadı' dedi. İşte kimlik kartım, sicil numaram burada. Ak Parti döneminde Başbakanlık'ta bir çalışmam olmadı," diye tanıtan Faruk Demir'le ilgili başka ayrıntılar da vardı.

---

244 https://wikileaks.org/gifiles/docs/40/401421_gaining-faruk-demir-.html.

Elden ele sahte belgeler

Sızıntı / Wikileaks'te Ünlü Türkler adlı kitabımızda da ABD misyonlarına bilgi verdiğini kriptolarla gösterdiğimiz Faruk Demir'in adı, Ergenekon davasında da ilginç bir şekilde geçti. Eski Jandarma İstihbarat Daire Başkanı Levent Ersöz 16 Ocak 2009 günü tutuklanması talebiyle nöbetçi mahkemenin önündeydi. Ersöz hakime, kendisini "bir araştırma şirketinin başında" olarak tanıtan Faruk Demir'in dört sayfadan ibaret "darbe sunumu" olduğunu iddia ettiği bir belgeyi 2005 yılında tarafına verdiğini söyledi. Levent Ersöz bu "belgeyi" dönemin Jandarma Genel Komutanı Şener Eruygur'a ilettiğini de mahkemede anlattı.

Bir virgül koyalım...

Ve bu tutuklamadan sadece bir yıl sonrasına gidelim.

Emekli Orgeneral Çetin Doğan'ın kızı Pınar Doğan ve damadı Dani Rodrik, ABD'nin eski Türkiye Büyükelçisi Eric Edelman ile görüştüler. Edelman, Rodrik ve Doğan'a herkesi çok şaşırtacak açıklamalarda bulundu. Rodrik ve Doğan bu açıklamaları kendi bloglarında 3 Temmuz 2010 tarihinde kamuoyuyla paylaştı.

Ne miydi o açıklamalar?

Edelman'ın anlattığına göre, 2003-2005 yılları arasında Türkiye Büyükelçisi iken, AKP yanlısı ve ABD ile sıcak ilişkileri olan bazı isimler kendisine önemli belgeler getirdi. Belgeleri ABD Büyükelçisi'ne veren eller, fotokopi belgelerin ordunun darbe hazırlık planları olduğunu iddia etti.

Edelman bu belgeleri alarak ABD'li uzmanlara inceletti. Yapılan teknik çalışmalar sonucunda belgelerin sahte olduğu anlaşıldı. Edelman, bu isimlerin sahte belgeler ile orduda bir darbe hazırlığı izlenimine ABD'yi inandırmaya çalıştığını söyledi.[245]

Peki kimdi bu sahte belge hazırlayıp ABD Elçiliği'ne götürenler? TSK'nın içinde bir cunta olduğuna Büyükelçilik'i inandırmaya çalışanlar?

Edelman merak edilen sorunun yanıtını, gazeteci Aslı Aydıntaşbaş'a "Bu bir hükümet ya da AKP kaynağından gelmemişti," ifadelerini kullanarak verdi.[246]

---

245 http://balyozdavasivegercekler.com/2010/07/03/belge-sahtekarligi-zerine-eric-edelmanin-ilgin-bir-trkiye-hatirasi/.

246 Aslı Aydıntaşbaş, *Milliyet*, 6 Temmuz 2010.

Ve bu açıklamadan da bir yıl sonra...

Büyükelçi Edelman 29 Ocak 2011 tarihinde bu kez söz konusu belgenin kaynağına işaret ediyor ve sözleri yine aynı blogta şöyle yer alıyordu:

"Bu konuda Edelman bize ek bir bilgi verdi ve (gene kendi müsaadesiyle) bu bilgiyi şimdi aktarıyoruz. Kendisine sahte darbe belgelerini veren Gülen Cemaati'yle bağlantılı bir kişi imiş (Edelman'ın sözlerini çarpıtmamak için, İngilizcesini de verelim: "an individual connected to the Gülen movement")."[247]

Konuyu açmaya devam edelim.

Şimdi de sizi Enis Berberoğlu'nun 18 Ocak 2009 tarihli *Hürriyet* yazısına götürelim.

Bakın Berberoğlu "en yetkili ağızdan" diyerek yaşananları nasıl özetliyordu:

"ABD'nin o tarihteki Ankara Büyükelçisi olan Eric Edelman'a iş dünyasını temsil eden bir dernek ziyarete geliyor. Derneğin başkanı, Büyükelçi'ye eski Deniz Kuvvetleri Komutanlarından Özden Örnek'e ait olduğu ileri sürülen günlüklerin birkaç sayfasını takdim ediyor. 'Bu sayfalarda yazılanlar doğruysa Türk ordusu içinde Rusya yanlısı, ABD karşıtı eğilimin nasıl yükseldiğine kanıttır, bilmenizi istedik,' diyor. Büyükelçi, günlükten alındığını iddia ettiği sayfaları siyasi müsteşarı olan J.K.'ya veriyor, araştırmasını istiyor. Ama Amerikalı diplomat, bir Türk dostunu arayarak, bu bilgiyi TSK'ya ulaştırmasını öneriyor. Türk aracı, önce o tarihte Jandarma İstihbarat'tan sorumlu Levent Ersöz'e giderek günlük sayfalarını veriyor. O da komutanı Şener Eruygur'a yazıyor."[248]

Parçalar yavaş yavaş birleşiyor.

Enis Berberoğlu'nun yazısında geçen J.K.'nın ABD'nin Ankara Büyükelçisi Siyasi Müsteşarı John Kunstadter olduğunu söyleyerek devam edelim.

Son olarak...

Geçen yıl yine Rodrik ve Doğan'ın çıkardığı *Yargı, Cemaat ve Bir Darbe Kurgusunun İç Yüzü* kitabında[249] sahte belgenin kaynağı daha da açık ediliyor: "Edelman'ın verdiği ismi afişe etme

---

247 http://balyozdavasivegercekler.com/2011/01/29/cemaat-ve-sahte-darbe-belgeleri/.

248 Enis Berberoğlu, *Hürriyet*, 18 Ocak 2009.

249 Dani Rodrik-Pınar Doğan, *Yargı, Cemaat ve Bir Darbe Kurgusunun İç Yüzü*, Destek Yayınları, Şubat 2014, s. 278.

iznimiz olmadığı için buraya yazamıyoruz, ancak bu kişinin Cemaat'in örgütü TUSKON mensubu olduğunu söyleyelim."

Kısacası...

Sahte belgeler, daha sonra adı TUSKON olan Cemaat'in işadamları örgütünün yöneticisi tarafından Edelman'a verildi.[250] Belge daha sonra Edelman'dan John Kunstadter'e, Kunstadter'den Faruk Demir'e, Demir'den TSK'ya el değiştirmiş gibi görünüyor.

Bu noktada bir hatırlatma daha yapıp, sizi 2004 yılına götürelim.

Fethullah Gülen'in onursal başkanı olduğu Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı tarafından düzenlenen Abant Platformu toplantısına davet edilen Alper Görmüş, toplantıda konuşulanları bakın nasıl aktarıyordu:

"Toplantıda aramızdan biri, belki de askeri vesayeti ortadan kaldırmanın yegâne yolunun, başarısız kalmış bir askeri darbe girişiminin ardından eski ve yeni darbecilerin derdest edilip yargılanmaları olduğunu savundu."[251]

Görmüş'ün *Nokta* dergisinde Eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek'e ait olduğunu iddia ettiği, Örnek'in sahte olduğuna dair somut deliller sunduğu "Darbe Günlükleri"ni yayımladığını hatırlatalım...

Sözün özü... Ortaya çıkan tablo şu:

Cemaat'in Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nda Alper Görmüş'ün ifadesiyle "askeri vesayeti ortadan kaldırmanın yegâne yolunun, başarısız kalmış bir askeri darbe girişiminin ardından eski ve yeni darbecilerin derdest edilip yargılanmaları" olduğu konuşulurken, aynı günlerde Cemaat'in işadamları örgütü ABD Elçiliği'ne "kumpas belgeleri" sunuyordu.

İlginç bir tesadüf mü diyelim?

Stratfor'un gözünden Gülen

Ve konumuza geri dönelim...

Stratfor belgelerinde Cemaat hakkında neler yazdığına bakalım...

---

250 Burada bir not düşelim. Cemaat'in işadamları örgütü TUSKON 2005 yılında kuruldu. Ancak oluşumu daha önceye dayanıyor. Şöyle ki... Cemaat önce tüm illerde işadamları dernekleri kurdu. Bu dernekler 2004 yılında ANFED, ANSİFED, DASİDEF gibi yedi federasyon altında bir araya geldi. Bu federasyonlar da 2005 yılında Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Konfederasyonu'nu (TUSKON) kurdular. Belgenin Edelman'a verildiği tarihin bu dönemlere denk düştüğünü söyleyebiliriz.

251 Alper Görmüş, *Taraf*, 4 Kasım 2011.

18 Kasım 2009 tarihli yazışma "Gülen hareketi: Türkiye'nin üçüncü gücü" adını taşıyordu.[252] İstihbarat notunu yazan Reva Bhalla idi.

Bhalla'nın, Gülen hareketinin önemli faaliyetlerinden kısaca söz ettikten sonra "Laik Türklerin ve ordunun ciddi çekinceleri olsa da, söz konusu hareketin diğer İslamcılarla ilişkileri de son derece karmaşık" notunu düştüğü görülüyordu. Bhalla, "Gülenciler adı verilen yüksek mevkideki çok sayıda takipçisiyle yüksek eşgüdümlü ve merkezi bir hareket olan FGC'yi (Fethullah Gülen Cemaati) hesaba katmayan Türkiye'ye dair her değerlendirme eksik kalacaktır. Kimi Türkler hareketi alaycı bir şekilde 'F Tipi' veya 'Fethullahçılar' olarak anıyor," tespitiyle notuna devam ediyordu.

Bhalla, Cemaat'in gücünü ve yaygınlığını şöyle tarif ediyordu:

> (...) FGC üyelerine göre, Cemaat milyonlarca dolarlık bir ekonomiye ve aralarında dünya geneline yayılmış, FGC kurumlarının kılavuz gemisi işlevine sahip liseler ağının da bulunduğu çok sayıda işletmeye sahip. Buna ek olarak FGC'nin Türkiye ve diğer ülkelerde üniversiteleri, bankaları, sivil toplum kuruluşları ve televizyon ağları bulunuyor. Dahası, FGC'nin Türk Emniyet Teşkilatı ve teşkilatın güçlü iç istihbarat kanadı üzerinde de etkisi olduğu görülüyor. İnsanların Cemaat'ten açık açık bahsetmekten çekindiği Türkiye'de FGC'nin siyasi gücü onu bir tabu haline getiriyor. Türklerin Gülen söz konusu olduğunda kutuplaşmış görüşleri var: Kimileri onu İranlı Ayetullah Humeyni gibi siyasi bir lider olarak değerlendirirken, kimileriyse onu İslam'ın modern, şiddetten uzak, reformcu yüzü olarak görüyor. Bu durum ve FGC'nin siyasi gücü, Cemaat'in örgütsel yapısı, küresel erişim ağı, verdiği mesaj, Türkiye'deki siyasi etkisi ve geleceği hakkında daha yakından bir incelemeye tabi tutmaya değer kılıyor (...)

"Hareket Türkiye'yi muhafazakâr sosyal değerler üzerinden dönüştürmeyi hedefliyor," diyen Bhalla, Fethullah Gülen'den "verdiği röportajlar ve vaazlar sırasında sık sık ağlamasıyla bilinen, ruhani ve karizmatik bir vaiz olan Gülen" ifadeleriyle söz

---

252 https://wikileaks.org/gifiles/docs/15/1532300_gulen-movement-turkey-s-third-power-.html.

ediyordu. Hareketin tarihsel arka planı anlatılırken, "Gülen başlangıçta demokrasiyi araçsallaştıran, ideal Müslüman topluma ulaşmak için 'yalan söylemek de dahil her yol ve yöntem mübahtır' yaklaşımını benimsedi. Gülen, hareketin nihai hedefine ulaşması için 'hareket saflarında verilen hizmetin ağzı sıkı ve sessiz olması gerektiğini' de sözlerine ekledi. Bu yaklaşım o zamandan beri 'hareketin kurucu felsefesini' oluşturageldi," ifadelerini kullanması dikkat çekiyordu.

Gülen'in Clinton'la kurduğu ilişki

Gülen'in Türkiye'de devletle yaşadığı krizi ve ABD'ye gidiş hikâyesini anlatan Reva Bhalla, Gülen'in ABD'de geçirdiği dönüşüme kriptoda şöyle yer veriyordu:

> (...) ABD döneminde, Gülen'in verdiği mesaj önemli bir dönüşüm geçirdi. Laik devleti parçalamak konusundaki eski retoriğini reddetti, bunun yerine vurgusunu İslam'da hoşgörü, Musevilik ve Hıristiyanlıkla dinlerarası diyaloğa ve şiddetin dışlanmasına kaydırdı. Yine 90'ların sonunda takipçilerine eşlerinin başlarını açabileceklerini söyledi. İslami hukukun bir parçası da olsa başörtüsü sorununun füruat sayıldığını vaaz etti. Bu tutumu, Gülen hareketinin İslamcı köktenciliğin daha kabul edilebilir bir versiyonu olduğunu düşünen liberal Türkler arasında ona duyulan ilgiyi artırdı. Gülenci kadınların çoğunluğu başörtüsü takmayı sürdürse de, bu vaazı, Gülen'in dünya genelindeki ağında okuyan öğrencilerini orta sınıf muhafazakârlar gözünde daha çekici kıldı (...)

Gülenciler'in her zaman bir Cemaat olduklarını reddeden tavrı Bhalla'nın da dikkatini çekiyordu. Bhalla, "FGC'nin üye sayısı hakkında kesin bir şey söylemek zor, zira harekete mensup olanların bir kısmı üyeliklerini veya harekete olan yakınlıklarını kamu önünde reddediyor. Fethullah Gülen'in de ismini açıkça dillendirmiyor, kendisinden 'Hocaefendi' diye bahsediyorlar," notunu düşüyordu.

Bhalla, Gülen'in ABD'deki varlığının ardından Cemaat'in Amerikalı politikacılarla kurduğu pragmatik ilişkiyi şöyle aktarıyordu:

> (...) Gülen'in ABD'ye gelişiyle birlikte Cemaat'in birçok ABD'li politikacının seçim kampanyasını desteklediği ve sonrasında bu isimlerden Cemaat'in etkinliklerinde boy göstermelerini talep ettiği ve bu kapsamda Hillary Clinton'ın 2007 Eylül'ünde New York kentinde, Gülenci Türk Kültürü Merkezi'nce düzenlenen Ramazan kahvaltısı da dahil olmak üzere bir dizi FGC etkinliğine katıldığı biliniyor (...)

Peki Gülen'in ABD'yle bu yakınlaşmasına laik kesim, özellikle askerler ne diyordu? Stratfor uzmanı Bhalla'nın notlarından okuyalım:

> (...) FGC'nin ABD'de bulduğu bu yeni taban Türkiye içinde çoğu ordu mensubu olan kimi laik Türkler arasında Washington'a şüpheyle bakılmasına yol açtı. Bu şüphenin merkezinde söz konusu kişilerin hareketin Türkiye'deki laikliği zayıflatmak üzere Washington tarafından Ilımlı İslam'ın bir türevi olarak desteklendiğine dair duydukları inanç vardı. Gülen ve diğer cemaat yöneticilerinin ABD'deki bu kısıtlamalardan uzak varlığı, Türk Ordusu saflarındaki Amerikan karşıtlığının ana kaynağını oluşturuyor (...)

Reva Bhalla, Gülen-ABD ilişkisinin ve Ilımlı İslam projesinin askerler üzerindeki etkisini görüyordu.

11 Eylül sonrası küresel aktör

Bhalla notlarında Samanyolu Koleji'nden FEM Dershanesi'ne, Kimse Yok mu Derneği'nden TUSKON'a, *Zaman*'dan Samanyolu'na kadar Cemaat'in kurumlarının isimlerini vererek Cemaat'in eğitimi, sermayeyi, medyayı kullanma sürecini de analiz ediyordu.

Ve Cemaat'in örgütlenme şemasını şöyle aktarıyordu:

> (...) FGC'nin yapısını sempatizanlar, üyeler ve çalışanlardan meydana gelen eşmerkezli üç daire şeklinde düşünmek mümkün. Dış halkada sempatizanlar, FGC evlerinde düzenlenen haftalık sohbetlere katılanlar ve FGC hizmetlerinden ve hayır faaliyetlerinden yararlananlar yer alıyor. Bir içteki halkada, sempatizanlara yönelik etkinliklerin ve en iç halkadakilerin maaşlarının ödenmesini mümkün kılan bağışları sağlayan işadamları yer

> alıyor. En içteki halkada ise FGC okullarında, düşünce kuruluşlarında, lobi ve iş çevrelerinde, medya kurumlarında çalışanlar yani öğretmenler, gazeteciler, lobiciler ve yöneticiler yer alıyor. Çalışanlar genellikle Cemaat'in adanmış üyeleri oluyorlar. Bu kişilerden bazıları Cemaat'e, Gülen'in Türkiye'de vaizlik yaptığı dönemlerde 1970'ler ve 80'lerde hareketin dershaneleri, liseleri ve yatılı okulları üzerinden katılmış isimler. Altın Nesil olarak tanınan bu grup Gülen'in talebeleri olarak kabul ediliyor (...)

Bhalla, Gülen Cemaati içindeki kurumların örgütlü halini ise şöyle aktarıyordu:

> (...) Bu üç halka birbiriyle iç içe geçmiş durumda. Örneğin, FGC işletmeleri ağırlıkla FGC medyasında reklam verirken, yine FGC'nin sahip olduğu medya kuruluşları FGC sempatizanları, işletmeleri ve okulları hakkında başarı hikâyeleri yayımlıyor. FGC üyeleri ve sempatizanları FGC'nin sahibi olduğu otellerde tatil yapıyor, Cemaat'in sahibi olduğu dükkânlardan alışveriş ediyor ve yine Cemaat'in finansal kurumlarına yatırım yapıyorlar. FGC işletmelerinin desteklediği FGC okullarından mezun olan öğrenciler genellikle denizaşırı ülkelerdeki FGC okullarında öğretmenlik yapıyorlar. Son olarak yine Cemaat işletmeleri tarafından fonlanan FGC medyası Fethullah Gülen'e yönelik eleştire sert tepki gösteriyor (...)

Stratfor yazışmalarına göre Gülen hareketinin önemi 11 Eylül saldırılarının ardından arttı. Kuşkusuz bunda radikal İslam'a karşı Ilımlı İslam projesinin etkisi vardı. Yazışmaya "FGC'nin küresel bir aktör olarak önem kazanması ABD'deki 11 Eylül saldırılarının sonrasına denk geliyor. Hareket, İslam anlayışınca ehli-kitap olarak kabul edilen Hıristiyanlık ve Musevilik ile dinlerarası diyaloğu ve hoşgörüyü teşvik etmekle gururlanıyor," ifadeleriyle giren durum, gerçekten de Gülen'in 11 Eylül sonrası hızlı yükselişi olarak yansıdı.

ABD ve İngiltere'nin hoşlandığı mesajlar

Din adamları arasında, diyalog ya da farklı dinlere gösterilen hoşgörü herhalde tüm dinlerde kendisine taraftar bulabilecek bir fikirdi. Ancak söz konusu proje Cemaat tarafından adeta bir markaya dönüştürüldü. Cemaat'e şüpheyle bakan kesimler din-

lerarası diyalog projesini bir tür İslam'ı ABD ile uyumlulaştırma projesi olarak algılıyordu.

İstihbarat notlarına durum, "FGC kendi hoşgörü ve ekümenik diyalog markasını kendine bağlı olan ve olmayan prestijli kurumlarda düzenlediği konferanslarla olduğu kadar, Gülen ve Musevi-Hıristiyan din adamları arasında gerçekleşen buluşmalar ve FGC medyasındaki yayınları aracılığıyla da pazarlıyor. FGC, Hıristiyanlık ve Musevilik'e yönelik İslam genelinde kendisine yer bulan karakteristik hoşgörü anlayışını harekete mahsus bir marka olarak pazarlıyor," ifadeleriyle yansırken, projenin etkileri şöyle özetleniyordu:

> (...) FGC'nin ekümenizm, dinlerarası diyalog ve hoşgörüden oluşan üç mesajı, Gülen'in olası bir siyasi mahkûmiyetten kaçmak için Türkiye'den ayrılıp ABD'ye gelişinin ardından olgunlaştı. O zamandan bu yana hareket, İslamcı hareketlerin küresel belirleyeni olan Amerikan karşıtlığından açıkça uzak durdu. *Today's Zaman* gibi İngilizce erişim kanalları aracılığıyla iletilen bu üç mesaj ABD ve İngiltere dahil olmak üzere Batı'da hoşnutlukla karşılandı. FGC, kimi zaman şahin kanattan İslamcıların tepkisini çekse de Türkiye'de de dinlerarası diyalog ve ekümenizmin propagandasını yapıyor (...)

Zaman ve *Today's Zaman*'ın haber seçimleri

Reva Bhalla'nın Gülen Cemaati'nin pragmatizmine ilişkin çok ilginç bir tespiti vardı. Buna göre *Zaman* ile *Today's Zaman* arasında önemli bir editoryal farklılık vardı. *Today's Zaman, Zaman*'da çıkan ve Cemaat'in Batı'daki müttefiklerinden tepki görebilecek Yahudilik ya da İsrail'le ilgili haberlere yer vermiyordu. Bunları editoryal bir elekten geçiriyordu. Bhalla'nın istihbarat notunda haber örnekleriyle bu durum şöyle aktarılıyordu:

> (...) Ancak hareketin Batı'ya yayın yapan *Today's Zaman* gibi İngilizce medya kanalları ile Türkiye'de çıkan *Zaman* gazetesi arasında FGC'nin mesajları konusunda editoryal bir farklılık bulunuyor. *Today's Zaman* hareketin bu mesajlarına her zaman sadıkken, *Zaman* sıklıkla sapmalar gösterebiliyor. Örneğin 15 Ekim 2008 tarihinde, *Zaman* gazetesinde küresel ekonomik durgunluğun arkasında Lehman Kardeşler'den İsrail'e 40 milyar dolar

> aktarılması olduğuna dair bir haber çıktı. *Zaman* ve *Today's Zaman* kardeş iki yayın olmasına karşın bu önemli iddia *Today's Zaman* sayfalarında kendine yer bulmadı. Bu açıdan bakıldığında, biri Batı'ya, diğeri Türkiye'ye yönelik olmak üzere iki farklı FGC sesine işaret eden sayısız örnek bulunmakta. 8 Kasım 2008 tarihinde *Zaman* gazetesi İslam'ı kabul eden İstanbullu bir Yahudi ailenin haberini yaptı. Haberde ailenin aforoz edilerek Türk Yahudi cemaatinden acı bir şekilde dışlandığı iddia ediliyor, Yahudi cemaati hoşnutluk uyandırmayacak bir ışık altında resmediliyordu. Bu haber de Batı'da okunan *Today's Zaman*'da yer almadı (...)

Bu çarpıcı farklılık istihbarat notunda ayrıntılı şekilde yer alırken, Bhalla çarpıcı bir örnek daha veriyordu. Buna göre *Today's Zaman*, İsrail'in Gazze müdahalesinde şaşırtıcı bir şekilde İsrail karşıtı haberlere yer vermiyordu. Notlardan aktaralım:

> (...) Benzer bir biçimde her iki gazetenin manşeti 2008-09'daki İsrail-Gazze Savaşı'nda farklılık gösteriyor. 31 Aralık 2008'de *Zaman* manşetten şu haberi verdi: Çöp karıştıran çocuklar füzelerin hedefi oldu. Bu manşet veya haberin devamı, ne söz konusu günün *Today's Zaman* gazetesinde ne de sonraki günlerde yayınlandı (...)

İlginçtir, *Today's Zaman*'a bu suçlama AKP-Cemaat savaşında da sık sık yapıldı. *Today's Zaman*'ın hükümeti kötülerken ya da onun Ortadoğu politikalarını aktarırken pro-İsrail bir dil kullandığı, AKP yanlısı kalemlerin başvurduğu bir iddiaydı. Kuşkusuz *Today's Zaman*'ın dikkat çekici şekilde kullandığı İran karşıtı dil de bu algıyı tamamlıyordu.

Tekrar etmeyelim. Meselenin bu tarafına başka bir bölümde ayrıntılarıyla değindik.

Cemaat'ten AKP'ye para desteği

Birçok kişi AKP ile Cemaat arasındaki ortaklığa rağmen ayrışma noktalarını yakın zamana kadar görmüyordu. Hatta bu çatlağı gösterenlere "fitneci" yaftalamaları havalarda dolaşıyordu. 2009 yılındaki Stratfor yazışmalarına, aradaki çatlak o tarihte görünür bir şekilde yansıyordu:

(...) FGC geleneksel olarak birçok siyasi partiyi desteklemiş ve partizanca yaklaşımlardan uzak durmuştu. Ancak Adalet ve Kalkınma Partisi'nin kurulduğu 2001 yılından bu yana hareket AKP'ye tam desteğini sundu. Bu durum pek çok insanın hareketi AKP ile özdeşleştirmesine yol açtıysa da, doğru olduğu söylenemeyecek bir önerme. Gerek AKP, gerekse de FGC muhafazakâr toplumsal değerleri savunuyor ve İslam'la siyaseti karıştırıyor olsalar da birbirileriyle rekabet içindeler. Dahası, AKP ve FGC arasında en azından ideolojik düzlemde bir ayrışmadan bahsedilebilir. AKP kadroları FGC'nin ekümenizm ve dinlerarası diyaloğa sıkışmış vurgusunu samimiyetsiz bulurken, FGC üyeleri AKP'yi kaba saba, bayağı bir hareket olarak görüyor (...)

Reva Bhalla'nın söz konusu analizinde iki grup arasındaki ilişki tam olarak bir "çıkar ortaklığı" olarak tarif ediliyordu:

(...) Yine de, Türkiye'deki siyasi gücü ellerinde tutma hedefi FGC ve AKP'yi çıkar ortaklığı temelinde birleştiriyor. Bir çözümleme yapacak olursak şu an için AKP ve FGC'nin simbiyotik bir yaşam sürdürdükleri söylenebilir. AKP, iktidar partisi olarak FGC üyelerinin bürokrasideki kilit noktalara atanmasının kolaylaştırarak ve bir çeşit koruma kalkanı sağlayarak Cemaat'e büyük bir kazanç sağladı. Örneğin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, dışişleri bakanı olduğu dönemde yurtdışındaki Türk diplomatik temsilciliklerine bulundukları ülkelerdeki FGC etkinliklerine katılmaları ve benzeri organizasyonlara yardımcı olmalarını teşvik eden bir genelge göndermişti. Diğer taraftan FGC de AKP'ye para, medya desteği ve seçmen kitlesi sağlıyor (...)

Görülüyor ki, Amerikalıların Türkiye'deki iktidar koalisyonunun bileşenlerini görme yeteneği Türkiye'deki bazı yazarların ilerisindeydi.

Örgütlenme ve CIA

Reva Bhalla, Stratfor'a Cemaat'in ruhani bir hareket olarak görünmesine rağmen polis içinde örgütlenmesinin çelişkisini de aktarıyordu. Bhalla, polis içindeki hangi bölümlerin Cemaat'in elinde olduğunu, Cemaat'in bu güçle yaptığı operasyonları da not ediyordu.

Öte yandan...

Bhalla'nın notları, Erdoğan'ın "Ne istediler de vermedik!" sözlerini hatırlatıyordu:

> (...) AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılından bu yana, FGC üyeleri ve sempatizanları, aralarında bakanlıklar ve Türk polisindeki kilit mevkiler olmak üzere, ülke yönetimindeki bir dizi önemli konuma atandılar. Yine de Emniyet içindeki stratejik önem taşımayan düşük rütbeli pozisyonlar Cemaat mensubu olmayanlara bırakıldı. Bu açıdan bakıldığında, Türkiye'de kimileri, polis teşkilatının teknolojik olarak donanımlı istihbarat ayağının, stratejik önem taşıyan personel ve denizaşırı ilişkiler bölümlerinin FGC kontrolünde olduğunu düşünüyor. FGC'nin Emniyet'te ve Türk iç istihbarat teşkilatının önemli bir bölümündeki etkisi tartışmalı bir başlık; ruhani bir örgüt olduğunu söyleyen hareketin iddialarını tartışmaya açıyor. AKP ve FGC'nin karşıtları ve onları eleştirenler, ki içlerinde ordunun yüksek rütbelileri de var, kendilerinin de Türk polisi üzerinden FGC tarafından izlendiğinden korkuyorlar. Bu türden iddiaların itibarını artırırcasına, Türk ordusunu hedef alan istihbarat sızıntıları *Zaman* gibi FGC'ye bağlı gazetelerde yayımlanmaya başladı (...)

Bhalla, bu noktada CIA ile Gülen arasındaki ilişki iddialarını açıyor. Rusya'nın CIA ile adının anılmasından dolayı Gülen'e uyguladığı yaptırımları gündeme getiriyor: "Öte yandan, kimi endişeli laik Türkler herhangi bir kanıta dayanmaksızın CIA'nin Orta Avrasya'da ve Türkiye'de Ilımlı İslam'ı güçlendirmek için FGC'ye para aktardığını iddia ediyorlar. Bu noktada 2007 yılında Rusya'nın, 'köktenci' doğası gereği FGC'nin ülkedeki altyapısını çökertmeye başladığını belirtmekte fayda var."

Cemaat nasıl ordu karşıtı olmuş?

Bhalla'ya göre Türkiye'de o tarihte, yani 2009'da Gülen Cemaati'ne direnen tek kurum TSK idi. Polisi ele geçiren Gülenciler'in ordu içinde istedikleri pozisyonları elde edememesi nedeniyle bir çözüm bulunuyordu: Ergenekon davası. Devamını Stratfor yazışmasından okuyalım:

> (...) FGC'nin Türk Ordusu'yla gerilimli bir ilişki var. Emniyet'teki ve Türk bürokrasisi içindeki kadrolaşmasına karşın FGC, Türk

Silahlı Kuvvetleri içinde temsil sıkıntısı çekiyor. Bunun nedenlerinden biri Türk Ordusu'nun personelini yılda iki defa gözden geçirmesi ve İslami gruplar veya tarikatlarla, özellikle de FGC'yle ilişkisi olanları ihraç etmesi. Ordunun FGC üyelerine yönelik bu sert tutumu Cemaat'i ordu karşıtı bir çizgiye itti.

Cemaat medyası 2007'den bu yana Türk Ordusu'nu topa tutuyor. Söz konusu medya kuruluşları, Emniyet kaynaklı sızıntılarla emekli ve muvazzaf subayların Ergenekon davası (halen Türk mahkemelerinde görülmeye devam eden yasadışı milliyetçi Ergenekon örgütü soruşturması) örneğinde olduğu üzere hükümete karşı bir darbe girişimi içerisine girdikleri suçlamasında bulunuyorlar. 2008 Temmuz'unda, Emniyet'ten sızdırılan istihbarat bilgilerini kullanan *Zaman* ve diğer FGC medyası, ordunun iddia olunan darbe girişiminde parmağı olduğu imasıyla Ergenekon'la ilişkili haberlere geniş yer ayırdı (...)

2009'da Cemaat AKP'den ayrılacak tahmini

Reva Bhalla, AKP ile Cemaat arasındaki Silivri davalarına ilişkin ayrışmayı da o günlerde not ediyordu. Zira Erdoğan orduyu önce hasta eden, ancak ölmek üzereyken kollarına alıp dirilten bir aktör gibi davranıyordu. Cemaat ise Silivri davalarını, sonuna kadar giderek neredeyse tüm generalleri tutuklamayı savunuyordu. Bu ayrışma daha sonra "kumpas" tarifiyle ve Silivri'de tutuklu bulunanların tahliye edilmesiyle daha da görünür oldu. Stratfor o günlerdeki ayrımı özetlemekle beraber, Gülen'in AKP'den ayrı bir aktör olarak kendi başına değerlendirilmesi gerektiğini savunuyordu:

(...) AKP yanlısı gazeteler son zamanlarda orduyu açıkça eleştirmekten kaçınsalar da Cemaat medyası konuyu gündeme taşımaya devam ediyor. Bu durum da AKP ve FGC arasında Türk Ordusu'na bakışları söz konusu olduğunda farklı yaklaşımları olduğunu düşündürüyor. Her ne kadar aklıselim bize Türkiye'yi AKP'nin başını çektiği "İslamcı blok" ve ordunun başını çektiği "laik blok" arasında kutuplaşmış bir ülke olarak düşünmeye itse de, ülkedeki durumu ordu, AKP ve FGC'den oluşan üç ayaklı bir düzlemde değerlendirmek faydalı olacaktır (...)

Yazışmada o günler için şaşırtıcı sayılabilecek bir tahmin de vardı. Daha 2009 tarihli Stratfor belgesinde, Cemaat'in AKP ile yollarını ayıracağından söz ediliyordu:

(...) İktisadi ve siyasi gücün FGC'nin ellerinde konsolide olması, hareketin AKP ve Türk Ordusu'yla geliştirdiği sürekli evrilen ilişkisi böylesi bir analitik yaklaşımı daha ikna edici kılıyor. Kendi gelişen tabanıyla birlikte Cemaat kısa süre zarfında AKP ile yedi yıldır sürdürdüğü simbiyotik yaşamı gözden geçirmeye karar verebilir. FGC Türkiye pastasından daha büyük bir pay kapma peşindeymiş gibi görünüyor. Hareket üyelerini ve sempatizanlarını ordunun içine sokuncaya değin orduyla şiddetli karşı karşıya gelmeleri sürdürecektir (...)

MİT yöneticisinin iddialarını CIA yöneticileri yorumluyor

Stratfor belgelerini okumaya devam edelim...

"Eski Türk İstihbarat Elemanı, Gülen'in CIA'in Orta Asya'daki paravanı olduğunu söylüyor" başlıklı yazışmadaki istihbarat notları Stratfor çalışanı Sean Noonan imzasını taşıyordu.[253]

Yazışmada eski CIA yöneticisi Robert Baer'in *Washington Post*'a yaptığı açıklamaların not edildiği görülüyordu. ABD'de CIA hakkında birçok kitabı olan Baer, 1995-97 yılları arasında CIA'in Orta Asya ve Kafkaslar operasyonlarının başındaki isimdi.

Peki Stratfor yazışmasında adı geçen "eski Türk istihbarat elemanı" kimdi?

O zaman başından anlatalım...

Emekli MİT yöneticisi Osman Nuri Gündeş, kaleme aldığı *İhtilallerin ve Anarşinin Yakın Tanığı*[254] adlı kitabında Fethullah Gülen'e ilişkin çok konuşulacak iddialarda bulunuyordu. Gündeş kitabında, Cemaat okullarının özellikle Orta Asya'da CIA ile yakın ilişkiler sürdürdüğünü ileri sürüyordu.

Gündeş'in kitabı *Washington Post*'ta Jeff Stein'in 5 Ocak 2011 tarihli makalesine şu ifadelerle konu oluyordu: "Türk istihbaratının üst düzey eski yetkililerinden birinin hatıralarında Ilımlı İslam'ı savunan Pensilvanya merkezli uluslararası bir hareketin 1990'ların ortalarından itibaren CIA için paravan işlevi gördüğü iddia ediliyor. Gündeş, Paris merkezli Intelligence Online portalında çarşamba günü yayımlanan anılarında hareketin, 1990'lar boyunca yalnızca Kırgızistan ve Özbekistan'daki okulları va-

---

253 https://wikileaks.org/gifiles/docs/37/379052_fw-ct-former-turk-intel-guy-says-gulen-is-cia-front-in.html.

254 Kendi yayını, 2010.

sıtasıyla 130 CIA ajanını sakladığını iddia ediyor."[255] Gazeteci Stein, Gündeş'in iddialarını bizzat Fethullah Gülen'e de sormak istemişti. Ancak makalesindeki "Konuya ilişkin yorumu için Gülen'e ulaşılamadı," ifadesinden başarısız olduğunu anlıyoruz.

Bunun üzerine Jeff Stein, eski MİT mensubu Gündeş'in yazdıklarını iki eski CIA ajanına soruyordu. Biri CIA'nin eski yöneticisi Graham Fuller, diğeri Robert Baer'di. CIA ajanlarının elbette "Gülen'le birlikteyiz" demesi beklenemezdi.

Gazetecilik soru sormaktı.

Stein de aldığı yanıtları "Orta Asya'da uzun süre görev yapmış iki eski CIA yetkilisi Gündeş'in iddialarına şüpheyle yaklaşıyor," ifadeleriyle özetliyordu.

Ancak Robert Baer, yalnızca CIA-Gülen ilişkisini inkâr etmiyor, işi Orta Asya'da hiç CIA ajanı bulunmadığına kadar vardırıyordu. Gazeteci Stein de *Washington Post*'taki makalesinde Baer'in açıklamalarını, "1995-97 yılları arasında CIA'in Orta Asya ve Kafkaslar operasyonlarının başındaki isim olan eski teşkilat yöneticisi Robert Baer, iddiaların asılsız olduğunu ileri sürerek 'Görevim sırasında CIA'nın Orta Asya'da ajanları yoktu,' dedi" ifadeleriyle aktarıyordu.

Baer'in açıklamaları şöyle sürüyordu: "CIA'in 'kendisinden sonra işlerin yönünü değiştirmiş' olabileceğini söyleyen Baer, ancak bunu sadece gizli servisin teyit edebileceğini ve CIA'in operasyon kaynakları ve yöntemleri hakkında yorumda bulunmadığını belirtti."

Gülen'in ABD'de kalması için kendisine referans olan Graham Fuller de, Gündeş'in iddialarını akla yatkın bulmadığını söylüyordu. "1987 yılında, yani yaklaşık 25 yıl önce CIA'den ayrıldığımı ve bu konu hakkında kişisel herhangi bir bilgiye sahip olmadığımı eklemek isterim. Ancak sezgilerim, bu iddianın büyük olasılıkla ihtimal dışı olduğunu söylüyor," diyen Fuller sözlerini şöyle sürdürüyordu:

"Servis (CIA) içinde böylesi bir senaryonun makul bir şekilde gündeme getirilebileceğini hayal bile edemiyorum. Nuri Gündeş'e gelirsek, ne kendisini tanıyorum ne de yazdıklarını biliyorum. Ancak Türkiye'de bu konuya yönelik çok sayıda tuhaf söylenti ortalıkta dolaşıyor ve Gülen meselesi de gerçekten hassas bir başlık."

---

255 http://voices.washingtonpost.com/spy-talk/2011/01/islamic_group_is_cia_front_ex-.html.

Eski CIA uzmanı Fuller'in Gülen konusunda gerçekten "hassas" olduğu anlaşılıyordu. Gazeteci Stein bu hassasiyeti makalesinde "Gülen, ABD'de oturma iznini ancak 2008 yılında, CIA'in üniversitelerdeki uzantıları olarak tanımlanan Fuller ve George Fidas aracılığıyla elde edebildi," ifadeleriyle aktarıyordu.

Fuller'in devamında söyledikleri daha ilginçti. "Gülen'e oturma izni ya da herhangi başka bir şey konusunda tavsiyede bulunmadım," diyerek kendi Gülen'e referans olduğu iddiasını reddeden Fuller, devamında eski bir CIA ajanı olarak Gülen için FBI'a yazdığı mektubu şöyle aktarıyordu: "Benim yaptığım, 2006 yılının başlarında, düşmanları Gülen'in ABD'den sınırdışı edilip Türkiye'ye gönderilmesi yönünde baskı yaptığında FBI'a bir mektup yazmak oldu. 11 Eylül sonrasında Gülen'in tehlikeli bir radikal olduğuna ilişkin söylemler yayılmaktaydı. FBI'a yazdığım mektupta Gülen'in ABD'ye yönelik herhangi bir tehdit oluşturmadığına dair görüşlerimi ifade ettim. Çağdaş İslam ile ilgilenen birçok akademisyen gibi bugün de öyle düşünüyorum."

Graham Fuller, Gülen Cemaati'ni neden önemsediğini ise devamında şöyle aktarıyordu: "Gülen'i tehlikeli ya da radikal biri olarak görmüyorum. Hatta dünya genelindeki pek çok İslami harekete dair araştırma yapmış birisi olarak, Gülen hareketinin, günümüzde İslami toplumsal ve siyasi düşünüş biçimlerinin yapısının evrim geçirmesini sağlayabilecek en umut verici hareketlerden biri olduğu görüşündeyim."

Fuller'in tanımı özetle Ilımlı İslam içerisinde Cemaat'in işlevini özetliyordu: İslami toplumsal ve siyasi düşünüş biçimlerinin yapısının evrim geçirmesini sağlamak.

Gazeteci Stein, adını sıkça andığımız George Fidas'la da görüşmek istemişti. Ancak başarısız olmakla birlikte yeni şeyler de keşfetti: "Bu arada, görüşlerini almak için Fidas'a ulaşılamadığı gibi, CIA'dan Fidas ile ilgili sorulara cevap alınamadı. Fidas, George Washington Üniversitesi, Elliot Uluslararası İlişkiler Okulu'nda ziyaretçi profesör, 'Analiz ve Üretim için Merkez İstihbarat Bürosu Yardımcılığı'nda direktör olarak görülüyor. Ne var ki, bilgi sahibi bir kaynağın söylediğine göre bahsi geçen bu makam, Ulusal İstihbarat Direktörlüğü'nün kurulmasıyla yıllar önce kaldırılmış."

İşte...

Jeff Stein'ın eski MİT'çi Gündeş'in iddialarını ele alan bu makalesi, Stratfor arşivlerine açık kaynaklardan elde edilmiş bir bilgi olarak giriyordu.

Ancak makaleye Stratfor uzmanı Sean Noonan tarafından bir de not düşülmüştü. Baer'in Orta Asya'da CIA ajanı olmadığına ikna olmayan Noonan şöyle yazdı:

"Bu adamın kim olduğuna dair en ufak bir fikrim yok ama hiç değilse anlattıkları eğlenceli. Baer'in CIA'in 90'lı yıllarda Kırgızistan ve Özbekistan'da hiçbir 'ajan' çalıştırmadığını kabul etmesi de ilginç, tabii 'görevli' kelimesi yerine kasten 'ajan' kelimesini kullanmıyorsa."

Odatv operasyonuyla AKP'yi sıkıştırmak

Straftfor yazışmalarında Cemaat konusunda bir not da Odatv davası tutuklamaları sırasında görülüyordu.

"Türkiye – İki gazeteci daha darbe iddiasıyla cezaevinde" başlıklı yazışmanın içeriğinde Stratfor'un konuya ilişkin önemli tespitleri vardı.[256]

İstihbarat notları Odatv operasyonlarını konu alıyordu. Operasyonların ilk dalgası 14 Şubat 2011'de yapıldı. Bu kitabın yazarlarıyla birlikte, gazeteci Soner Yalçın tutuklandı. 3 Mart 2011'de ise Yalçın Küçük, Doğan Yurdakul, Müyesser Yıldız, Nedim Şener ve Ahmet Şık gibi gazeteciler gözaltına alındı ve 6 Mart'ta tutuklandılar. Konuya ilişkin bilgi akışı o gün başlıyordu.

Reuters'in söz konusu tutuklamaları eleştirel bir dille ele alışının Stratfor arşivine düşmesinin ardından, George Friedman analistlere "AKP'nin bu adımı niye attığını bana açıklayın. Bu adım AKP'yi güçlendirmekten ziyade, muhalefete enerji katmış gibi görünüyor. Kafalarında ne var?" sorusunu soruyordu.

Stratfor Türkiye uzmanı Emre Doğru şunları aktarıyordu:

> (...) Bence bu hamlenin arkasında AKP değil, Gülen hareketi var. AKP, iki hafta önce bazı generaller[257] ve kimi başka gazeteciler tutuklandığında muhalefetin ve ABD'nin eleştirilerine hedef oldu. Bu yüzden, pek çoklarının AKP karşıtı komploya karıştıklarına

256 https://wikileaks.org/gifiles/docs/11/1128807_update-re-g3-s3-turkey-two-more-journalists-jailed-over-coup.html.

257 11 Şubat 2011 tarihinde Balyoz davasında sanık olan askerler hakkında tutuklamalar gerçekleşmişti.

inanmadığı bu iki gazetecinin AKP tarafından tutuklanmış olması anlamlı değil ve seçimler yaklaşırken daha çok tartışmaya yol açıyor. Pragmatik bir adam olan Erdoğan seçimler öncesi AKP'ye karşı halkın korkusunu arttıracak yeni baskılara maruz kalmak istemeyecektir. Gülen hareketi bu adımları atarak AKP'yi sıkıştırmak istiyor. Soru şu: Neden? Yakınlarda Austin'i ziyaret eden Türk dostumuzla bu konu hakkında konuştum. Söylediğine göre Gülenciler Erdoğan'ı daha az sıkıştırmak karşılığında AKP'den 150 milletvekili istiyormuş. Temelde seçim sonrası pazarlıkları ilgilendiren bir durum. (...)

Gerçekten de...

O günlere dönersek:

Soner Yalçın'ın Cemaat'i eleştiren yazılarının yanı sıra, tutuklanmadan önceki son kitabı *Bu Dinciler O Müslümanlara Benzemiyor* da[258] Cemaat'in ABD faaliyetlerini anlattı.

Hükümet'i eleştiren Odatv, Cemaat'in çalışmalarına da en çok odaklanmış yayın organıydı.

Nedim Şener, *Ergenekon Belgelerinde Fethullah Gülen ve Cemaat*[259] kitabını çıkardı.

Ahmet Şık, *İmamın Ordusu* kitabını yazıyordu.

Hanefi Avcı, *Haliç'te Yaşayan Simonlar* kitabıyla Cemaat'in polis içindeki yapılanmalarını yazdı.

Kaşif Kozinoğlu, Cemaat'in Rusya ve Özbekistan faaliyetlerine taş koymuştu.

Yalçın Küçük Cemaat'in siyasi operasyonlarını sekteye uğratacak, Silivri'den milletvekili çıkarma peşindeydi.

Odatv operasyonlarının stratejistinin, uygulayıcısının Cemaat olduğu açıktı. Cemaat medyası operasyonları açıkça üstlenen bir dil kullanıyordu.

Cemaat'in operasyonlarının siyasi destekçisi ise kuşkusuz AKP'ydi. Örneğin, Erdoğan açıkça operasyonun arkasında durdu. Avrupa Parlamentosu'nda yaptığı konuşmada bazı kitapların bomba kadar tehlikeli olduğunu söyleyerek tutuklamaları üstlendi.

Ancak Odatv operasyonu, AKP'nin bir yalandan ibaret olan "demokrat" imajını dış dünyada iyice yerle bir etti. Stratfor uzmanı Emre Doğru'ya göre bu tesadüf değildi.

---

258 Soner Yalçın, *Bu Dinciler O Müslümanlara Benzemiyor*, Doğan Kitap, 2009.
259 Nedim Şener, *Ergenekon Belgelerinde Fethullah Gülen ve Cemaat*, Güncel Yay., 2009.

Stratfor'a istihbarat veren Doğru'nun ileri sürdüğüne göre 12 Haziran 2011 seçimleri yaklaşırken, Cemaat Odatv tutuklamalarını yaparak AKP'yi sıkıştırdı. İddia o ki, AKP'yle pazarlıklar 150 milletvekili istemeye kadar varıyordu.

Stratfor'dan Kamran Bokhari'nin "Mevcut parlamentoda kaç Gülenci milletvekili var?" sorusuna ise Emre Doğru, "Gerçekten bilmiyorum ve bu sayının şu an için hesaplanabileceğini düşünmüyorum. En iyi ihtimalle bakanlar seviyesinde bir sayı verebiliriz. Örneğin, Cumhurbaşkanı Gül ve Dışişleri Bakanı Davutoğlu Gülen'e yakın isimler," yanıtını veriyordu. ABD kriptolarında da sıkça Gül ve Davutoğlu'nun adlarının Gülen ile anıldığını hatırlıyoruz.

Bokhari, "150 (vekil) çok büyük bir rakam. Ben bunu Gülen'in AKP'yi devirmesinin bir yolu olarak görürüm," yanıtını verince, Doğru şöyle diyordu: "Katılıyorum ama şunu unutmayın, bu seçim Gülen'in AKP'yi ele geçirmesi için son büyük fırsat. Erdoğan yeniden başbakanlığa aday olmayacak, cumhurbaşkanı olacak. AKP'nin oyları (Erdoğan'ın liderliği olmadan) sonraki seçimlerde düşme eğilimine girebilir. Ayrıca, Gülen'in bu vekilleri boşa istediğini düşünmeyin. Gülen hareketi de AKP'nin oylarını artıracak. Dolayısıyla kendi payını ve hatta biraz daha da fazlasını talep ediyor."

Artık pazarlık kapısı açıldı

Yazışmalar bitmiyordu.

Bu kez tarih, 11 Mart 2011'di. Odatv operasyonunu gerçekleştiren ve bugünlerde Cemaat'e yapılan soruşturmalarla yargı önüne çıkarılan eski İstanbul İstihbarat Şube Müdürü Ali Fuat Yılınazer henüz görevden alınmıştı. Emre Doğru, gelişmeyi Straftfor'a şöyle aktarıyordu:

> (...) İstanbul'daki Emniyet İstihbaratı'nın başındaki Ali Fuat Yılmazer dün görevden alındı. Erdoğan'a çok yakın bir isimdi. Yılmazer, AKP'nin rakiplerinin hamlelerini sınırlamak için kullandığı Ergenekon gibi davalar kapsamında gazetecilerin, akademisyenlerin ve askerlerin tutuklanmasını yönetiyordu. Ne var ki daha önceki konuşmalarımızda da belirttiğimiz üzere son tutuklamalar AKP'nin otoriterleşmesi karşısında duyulan korkuyu artırıyor; zira kimse bunların sözü edilen darbe planıyla bir ilgisi olduğuna inanmıyor (...)[260]

---

260 https://wikileaks.org/gifiles/docs/11/1128807_update-re-g3-s3-turkey-two-more-journalists-jailed-over-coup.html.

Stratfor uzmanı Doğru'nun, Yılınazer'in Erdoğan'a yakın olduğunu yazması bir eksikle o dönem için doğru sayılabilirdi. Cemaat'e Erdoğan'dan daha yakın olduğu bugün herkesçe kabul gören Yılmazer, yakın zamanda gazetecilere Erdoğan'la sık sık görüştüğünü, yaptığı operasyonları önceden haber verdiğini, hatta Erdoğan'dan operasyon talimatı aldığını açıkladı.

"Ben o dönemde Başbakan'la görüşüyordum ve soruşturmaların başladığı dönemde tüm gelişmeleri de Başbakan'a bizzat kendim arz ediyordum. Bu normal, usule uygun bir ilişki şekli değildir," diyen Yılmazer, "Ergenekon sanıkları hakkında konuşuyorum ve çok net konuşuyorum. Başbakanımızın bilgisi olmadan, verdiği talimatların dışına çıkılarak yapılmış hiçbir uygulamamız olmamıştır," ifadelerini kullanıyordu. Odatv davasının gündemlerinde olmadığını, Başbakan Erdoğan'ın talimatıyla çalışmaya başladıklarını söylerken, eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ'un tutuklanmasını bizzat Erdoğan'ın istediğini de belirtiyordu.[261]

AKP-Cemaat savaşıyla, tarafların birbirleri hakkındaki itiraflarının doğruluk oranının yüksek olduğunu düşünebiliriz.

Ve şu da gerçek ki, Cemaatçi Yılmazer sürekli Erdoğan'a yakın olduğu yolunda bir profil çizdi. Bu durum, belki de Cemaat-Hükümet ortaklığının doğal bir sonucuydu.

Nitekim Stratfor uzmanı Doğru açıklamalarının devamında Yılınazer'in Cemaatçi olduğunu ve görevden alınmasının Cemaat'e karşı bir hamle olduğunu aktarıyordu:

> (...) Pazar günü yöneltmiş olduğun soruna (muhalefeti güçlendiriyorsa AKP bu tutuklamalara neden izin veriyor?) cevaben şunu söyleyebilirim, bunu yapan AKP değil, yaklaşan parlamento seçimlerinden önce Erdoğan'ı sıkıştırmak ve daha fazla milletvekili elde etmek için daha çok gazeteciyi Emniyet İstihbaratı aracılığıyla tutuklatan Gülen hareketi. Emniyet Teşkilatı ve özelde Emniyet İstihbaratı Gülen hareketinin elinde. İstanbul Emniyet İstihbaratı'nın başındaki isim olan Yılmazer'in Başbakan Erdoğan'ın talimatıyla görevden alınması da benim teorimi doğruluyor. Bu, seçimler öncesinde Erdoğan'ın Gülen'e karşı atağa geçtiği ve onun baskısına boyun eğmeyeceğini söylemesi

261 http://www.cihan.com.tr/news/Ali-Fuat-Yilmazer-Basbug-un-tutuklanmasini-Basbakan-istedi_3035-CHMTM4MzAzNS8x.

anlamına geliyor. İki taraf da birbirini tartıyor. Artık pazarlık kapısı açıldı (...)

İktidar için at koşturan oyuncu

Stratfor belgelerine devam edelim...

Stratfor'un 23 Ağustos 2010'da yayımladığı "İslam, Laiklik ve Türkiye'nin Geleceği için Mücadele" başlıklı raporda da Gülen Cemaati'ne geniş bir yer ayrılıyordu.[262] "Türkiye'nin İslamcı Hareketi" başlıklı bölümde Cemaat şöyle tanıtılıyordu:

> (...) AKP İslamcı vizyonun tek unsuru değil. Gülen hareketi olarak bilinen güçlü yapılanma 40 yılı aşkın süredir Kemalist devletin zırhından içeri sızıyor. Pensilvanya'da yaşayan karizmatik imam Fethullah Gülen, uluslararası bu örgütü "akil adamlar" diye adlandırdıkları küçük bir grupla yönetiyor. Türkiye içinde, Gülen hareketi Kemalist elitin yerine geçmek ve Türkiye'yi dinsel açıdan daha muhafazakâr bir topluma dönüştürmek için kararlı bir program izliyor. Türkiye dışında, Gülen kendini iş çevrelerini, dini liderleri, siyasetçileri, gazetecileri ve sıradan vatandaşları bir araya getirmeye çalışan çok dinli bir küresel teşkilat gibi takdim ediyor. Halkla ilişkiler manevraları ne olursa olsun, Gülen hareketi esasen Türkiye'de iktidar için at koşturan oyunculardan sadece bir başkası (...)

"Gölge CIA" Stratfor'un Cemaat'in gücünü tespit ettiği ve bu gücün kaynağının Cemaat'in devlet içindeki örgütlenmesinin olduğunu keşfettiği anlaşılıyor.

Gülen'in stratejisinin, devlet içinde yuvalanmak ve "zamanı gelince" iktidarı ele geçirmek olduğu raporda şöyle anlatılıyordu:

> (...) Kemalistler Gülen hareketini uzun zamandır Türkiye Cumhuriyeti'nin laik tabiatına yönelik kritik bir tehdit olarak algılıyorlar. Fethullah Gülen 1998'de Türkiye'den ayrılıp ABD'ye geldiğinde, aleyhine hazırlanan mahkeme belgelerinde, takipçilerine "Bütün güç merkezlerine ulaşıncaya dek hiç kimse varlığınızı fark

262 http://wikileaks.org/gifiles/attach/5/5717_TURKEY_POWER_STRUGGLE.pdf.

etmeden sistemin can damarlarında ilerleyin," dediği vaazlarına da yer verilmişti. Gülen ayrıca "Zaman henüz uygun değil. Bütün dünyayı omuzlayıp taşıyabileceğimiz zamana dek, tamam olacağınız ve koşulların uygun olacağı zamana dek beklemelisiniz," de demişti (...)

İttifaka rağmen görüş ayrılıkları

Stratfor raporu Cemaat'le ilgili önemli bir tespit daha yapıyordu. Hareketin 2007'den itibaren kullandığı ve en önemli örneğini Silivri davalarında gördüğümüz agresif dil rapora şöyle yansıyordu:

> (...) On yılı aşkın bir zaman sonra, Gülen hareketi fiilen Türkiye'nin bütün güç merkezlerinde var. Önceki yıllarında, hareket ağzını açmadan hareket eder, hissettirmeden "sistemin can damarlarına" girmeye odaklanırdı. Ancak AKP'nin yüzde 47 oy alarak iktidar olduğu 2007'den bu yana koşullar Gülen hareketinin faaliyetleri hakkında çok daha açık davranmasına imkânlı hale geldi. Gülenciler şimdi insanlarla konuşmalarında karşıya güçlü bir özgüven ve kazanım duygusu veriyorlar. Zira hareket artık kendi zamanının geldiğini ve on yıllardır Türk toplumunu dönüştürmek için gösterdiği sessiz gayretin meyvesini verdiğini biliyor (...)

AKP ile Cemaat arasındaki ittifaka rağmen aradaki çizgi Stratfor raporuna da yansıyordu:

> (...) AKP, Gülen hareketiyle birebir uyum içinde hareket etmiyor. Gülenciler'e aşırı bağımlı bir hale gelmek de istemiyor. Parti bir dizi meselede Gülenciler'le tam olarak aynı görüşte değil. Laiklerin AKP'nin İslamcı bir gündeme sahip olduğu suçlamalarından korktuğu için bilinçli olarak bu grupla arasındaki mesafeyi koruyor. Benzer şekilde, Gülenciler de sık olmasa da, yeri geldikçe AKP ile görüş ayrılıklarını dile getiriyor (...)

Raporda aradaki ayrımlar örneklenirken, Mavi Marmara'da AKP ile Cemaat arasındaki tavır farkı da hatırlatılıyordu. Ayrımlara rağmen ortaklığın doğası raporda şöyle aktarılıyordu:

> (...) AKP ile Gülenciler arasında gerilim olduğu açık. Ama iki tarafın da birbirine ihtiyacı ve geleneksel laik elitin yerine geçmek gibi ortak bir niyeti var. Bu hedef, laik sistemden gelen ortak tehditle birleşince, aralarındaki simbiyotik (karşılıklı çıkara dayanan) ilişkinin temelini oluşturuyor: Gülen hareketi AKP'ye toplumsal taban sağlıyor, AKP de Gülenciler'e kendi programlarını sürdürecekleri bir siyasi zemin veriyor (...)

Laik rakiplerinin altını oymak

Raporda Gülen hareketinin orduyla hesaplaşmak için polis içinde izlediği strateji şöyle aktarılıyordu:

> (...) Türkiye'nin İslamcıları, devletteki güç dengesini değiştirme şansları varsa, bunun için Silahlı Kuvvetler'in üzerine gitmeleri gerektiğini biliyorlardı. Bu süreç yavaş, sessiz ve hesaplı bir süreç olacaktı. Ama nihayetinde ordu uzun süredir sahip olduğu dokunulmaz konumunu terk edecekti. Gülen hareketi bu işi Emniyet İstihbarat birimlerinden başlattı (...)

Raporda Cemaat'in, TSK'ya göre girmenin daha kolay olduğu polis teşkilatında çoğalarak örgütlendiği anlatıldıktan sonra, şu ifadeler kullanılıyordu:

> (...) İslamcılar artık laik rakiplerinin altını oymak için güçlü bir araca sahipti. Sadece Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğunu denetleyen güvenlik ağının yaygınlığından ve güvenlik bürokrasisinin içini soruşturmaya yarayan telefon dinleme imkânlarından yararlanmadılar, aynı zamanda AKP'nin varlığında, Derin Devlet'i söküp atmak ve ordunun hükümet üzerindeki elini etkisizleştirmek isteyen kuvvetli bir mekanizma buldular (...)

Stratfor'a göre Ergenekon ve Balyoz davaları işte bu amaçla kullanıldı. Ordu, polis eliyle etkisizleştirildi.

Gülen, Fidan'ı övdü

Ancak raporun en çarpıcı yeri, sonraki hedeflerin açıklandığı kısımdı. Rapor, "Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) içine de dikkat çekici bir şekilde girmeye başladılar," diyerek AKP ve Cemaat'in MİT içine sızdığını aktarırken, konuyu Hakan Fidan'ın MİT Müsteşarı olmasına şöyle getiriyordu:

(...) Fidan, kendisini ordu ve sivil hükümet açısından daha rahat kabul edilebilir kılan hem sivil hem askeri geçmişe sahip. Ancak ağırlıklı biçimde AKP'ye sempatisi var. Bu, İsrail'in de gözünden kaçmadı ve İsrail çeşitli medya organlarında Fidan'ı karalamak için bir kampanya başlattı. Fidan'ın İran gibi ülkelerle istihbarat paylaşmaya yatkın olacağı iddiasını yaydı. Dikkat çekici biçimde, Fethullah Gülen Fidan'ı, yurtdışında Gülen hareketiyle yakın faaliyet yürüten Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı'nda (TİKA) daha önce yaptığı çalışmalardan ötürü kamuoyunun önünde övdü (...)

ABD kriptolarında Hakan Fidan'ı anlattığımız bölümde, Fidan'ın adıyla İran'ı yan yana getirmenin oldukça sistemli bir politika olduğunu aktardık. Ancak Stratfor'a göre Fidan'ı İran yanlısı gösterme projesi bir İsrail projesiydi. Stratfor raporunda Gülen'in Fidan'ı övmesi de dikkat çekici bir ayrıntı olarak yer alıyordu.

Eski Gülenci *Hürriyet* yazarı anlatıyor

Stratfor belgeleriyle anılanlardan biri de gazeteci Eyüp Can'dı. Zira belgelerde adı verilmeden anlatılan bilgi kaynağı, hemen herkese Eyüp Can'ı hatırlatıyordu.

Stratfor çalışanları Reva Bhalla ile Emre Doğru, "Eski Gülenci *Hürriyet* köşe yazarı" olarak tanıttıkları kişiyle Cemaat üzerine konuşuyor ve bu görüşmeyi Stratfor'a bildiriyorlardı. O dönem "*Hürriyet*'te yazan eski Gülenci köşe yazarı" tanımı akıllara Eyüp Can'ı getiriyordu. Konu üzerine yazanlar Eyüp Can'ı işaret ederken, Can kendisine konuya dair ağır suçlamalar yönelten *Yeni Şafak* yazarı Cem Küçük'le mahkemelik oldu.

Peki o yazışmaların içeriğinde ne vardı?

Bhalla, 3 Şubat 2010 tarihli e-postasında konuştukları kişi hakkında bir ayrıntı daha veriyordu:

(...) Hareketin içinde yoğun bir şekilde bulunduktan sonra aslında Gülen'den kaçan bir adam. Şimdi özgürlüğün tadını çıkarıyor, fakat içeride işlerin nasıl yürüdüğü konusunda da tonlarca bilgisi var. Doğal olarak bu da onu epey paranoyak yapıyor (...)[263]

---

263 https://wikileaks.org/gifiles/docs/11/1103399_insight-turkey-gulen-operations-and-nuclear-power-plant-.html.

Emre Doğru ise eski Cemaatçi yazarın anlattıklarını, 18 Ocak 2010 tarihinde şöyle not ediyordu:

> (...) Cemaat bünyesinde hiyerarşinin çok katı olduğunu söylüyor. Hücre örgütlenmesi şeklinde çalışıyorlarmış. Ben beş kişiden sorumluyum. Bir başkası da, benim seviyemde beş kişiden sorumlu vs. Üst düzey Gülenciler de hepsinin "vesayeti altındakilerin" maddi durumu ve sağlığıyla ilgili bilgi alıyor. Onlara kafa tutabilecek buna benzer bir teşkilat yok. Polisin içinde çok güçlüler. Ayrıca (bu sadece kişisel bir görüş) yargı sisteminde de daha fazla Gülenci yargıç olması için çalışıyorlar (...)[264]

Hürriyet yazarı Cemaat'e ilişkin bütün şüpheleri haklı çıkaracak ifadeleri kullanıyordu. Anlatmaya devam ediyordu:

> (...) Gülen ilk defa resmen bir siyasi partiyi destekliyor. Ancak Erdoğan onu sevmiyor (ya da nefret ediyor). Bütün ilişkileri karşılıklı çıkar üstüne kurulu. Gülen'in güçlü bir siyasi partiye ihtiyacı var, AKP'nin ise geniş bir siyasi desteğe. Ergenekon konusunda büyük kavgaları olmuş. Bir noktada, Erdoğan işlerin mahvolabileceğini düşünerek biraz geri adım atmak istemiş. Fakat Gülen davayı genişletmek konusunda ısrarcı davranmış. Eskiden Cemaat'in tüm söylemi "hoşgörü" üzerine kuruluymuş. Ama şimdi, kendilerini desteklemeyene merhamet göstermiyorlar. Hedef gösteriyorlar ve yok ediyorlar. Cemaat daha saldırgan davranıyor (...)

Eski Gülenci, Erdoğan'la Gülen arasında davaları sonuna kadar götürme konusundaki çatlağı aktarıyordu. Gerçekten de yıllar sonra Erdoğan, İlker Başbuğ gibi isimler üzerinden tereddütlerini dile getirirken, Cemaat hem tutuklamaları savundu hem de bu operasyonları daha da ileri götürmeyi önerdi.

TSK'yı yiyip bitirmişler

Aynı isimle görüşmeler devam ediyordu. Reva Bhalla ABD'de yaptıkları görüşmeyi, "Bana çalışınam için Gülen ile ilgili tüm bilgileri ve içeride işlerin nasıl yürüdüğünü anlatmayı kabul etti (çok heyecanlandım)," diyerek şunları not ediyordu:

---

264 https://wikileaks.org/gifiles/docs/15/1521269_re-insight-gulen-dogan-media-group-akp-.html.

(...) Konuştuğumuz en ilginç şeylerden biri İslamcıların orduya nasıl sızdığıydı. Bu çok sık duyduğunuz ve askerlerin sürekli abarttığı düşünülen bir şey. Fakat göründüğü kadarıyla Gülenciler TSK'yı yiyip bitirmişler. Her şey gizli kapaklı devasa bir operasyon gibi işliyor. Bu 80'lerin sonu, 90'ların başından beri olan bir şey. Esasen Gülen örgütçüleri, belli başlı üyelerine, açık bir şekilde dindar görünmeden hayatlarını nasıl idame ettireceklerini ve çocuklarını nasıl büyüteceklerini öğretiyor. Çocuklar büyüdüğünde ve üniversiteye gittiğinde, onların sıradan birileri olduğunu düşünüyorsunuz. Fakat, Gülen Cemaati bünyesinde, rapor vermeleri gereken özel bir görevli olarak nitelenebilecek biri var. Genç Gülenci, genellikle çok iyi bir eğitim almış ve Türkiye'nin Harvard'ına girmeye aday bir genç. Ancak hareket, bunun yerine onu askeri akademiye gönderiyor. Askeri akademilerde genellikle en zekiler olmuyor, bu yüzden bu parlak beyinleri kendilerine çekmek istiyorlar. Sonuçta "gizli" Gülenci er ya da geç orduda yüksek rütbelere gelecek ve o zaman da Gülenciler kendi ajandalarını yürütmek için onlara güvenebilecek. Şu anda ordu kademelerinde bir nesil Gülenci var. Yüzde ile ifade etmek zor, ama kayda değer bir oran. Polis ve istihbaratta olduğundan daha fazla (...)

Türkiye'de son dönemde hemen her kurumda Cemaat tasfiyeleri yaşanırken, bu konuda en ketum kalan kurum kuşkusuz TSK'ydı. Oysa Silivri davaları, en özetle Cemaat'in ordunun içerisine yaptığı sızıntıların bir sonucuydu. Öyle ki Genelkurmay Başkanı'nın kapalı bir toplantıda yaptığı bir konuşma ertesi gün önce internete sızıyor, ardından Cemaat medyasında yer buluyordu. İçinde sahte deliller olduğu anlaşılan bir hard disk, Gölcük'te Donanma'nın kalbinde, döşemenin altından çıkıyordu. Komutanların özel hayatları, günlük çalışmaları bazı sosyal medya hesaplarından anbean yayınlanıyordu. Stratfor'a düştüğü haliyle "TSK'yı yiyip bitirdiler". TSK ise buna rağmen Cemaat hakkında orduda yapılacak bir dizi tasfiyeye uzak durdu.

Kozmik Oda'ya giren, Gülen'i beraat ettirendi

Devam edelim...

"Ergenekon davasını Gülenciler yürütüyor," diyen eski Cemaatçi ismin sözlerini Stratfor uzmanı Bhalla şöyle aktarıyordu:

(...) Erdoğan'ın geri adım atmak istediği dönemler çok olmuş, fakat giderek daha etkili hale gelen Gülenciler onu bazı durum-

larda kenara itmiş; geçenlerde bir AKP yetkilisine yönelik cinayet planlama iddiasıyla suçlanan askerler vakasında gördüğümüz gibi, Türkiye'deki izlenim Başbuğ'un hiç cesareti olmadığı yönünde (...)

Kastedilen olay şuydu:

19 Aralık 2009'da Ankara Çukurambar'da, bölgede operasyon düzenleyen polis ekipleri bir albay ve binbaşıyı, "Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'a suikast hazırlığı" iddiasıyla gözaltına aldı. Özel Yetkili Savcı Mustafa Bilgili'nin yürüttüğü soruşturmada Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı Seferberlik Tetkik Kurulu'ndaki Kozmik Oda'nın aranması kararı alındı. Çok az sayıda TSK personelinin özel şifrelerle girebildiği bu odanın en önemli özelliğiyse, ulusal güvenliği ilgilendiren "çok gizli" bilgi ve belgelerin saklandığı yer olmasıydı. Hakim Kadir Kayan günler süren aramanın ardından Kozmik Oda'dan ayrıldı. Gözaltındaki askerler de serbest bırakıldı.

Ancak çuvallar dolusu devlet sırrı, artık dışarıdaydı...

İlginç mi:

Kozmik Oda'ya giren Kadir Kayan, "Anayasal Düzeni değiştirme" suçlamasıyla açılan davada 2006 yılında Fethullah Gülen'e beraat veren hakimlerden biriydi.

O dönem...

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ mahkeme kararı olsa da Kozmik Oda'ya girilmesine izin verdiği için çok eleştirildi. Başbuğ ise Kozmik Oda'yı açma talimatının hükümetten geldiğini söyledikten sonra, "'Hayır' deseydik, aratmasaydık, bu vahim iddia Silahlı Kuvvetler üzerinde leke gibi duracaktı. Kumpası kuranlar bunu istiyordu," ifadeleriyle suçlamalara yanıt verdi.

Kuşkusuz ne söylenirse söylensin, bir kesimin kafasında "Başbuğ bu sürece direnebilir miydi?" sorusu kalmaya devam edecek.

Bir parantez daha açalım:

"Bülent Arınç'a suikast" gerekçesiyle Kozmik Oda'ya girilmesinden beş yıl sonra...

Bülent Arınç, Habertürk TV'de şöyle diyecekti:

"Ben bunun bir suikast teşebbüsü olmadığına hukukçu kimliğiyle o zaman karar vermiştim. Bazı olayların kumpas olduğu ortaya çıktığı için, içimde şüphe zamanla büyüdü. Acaba bu olay

sebebiyle benim üzerimden operasyon mu yapıldı, diye içimde şüphe büyüyor. Beş yıldır soruşturma sonuçlanmadı."[265]

Ordu içinden sızıntı yapan dostlar

Stratfor yazışmalarında uzmanlar Reva Bhalla'nın ve Emre Doğru'nun Cemaat'in gazetecileriyle yaptığı görüşmelerin notları da vardı.

Zaman gazetesi binasında Cihan Haber Ajansı Genel Müdürü Abdülhamit Bilici ve *Today's Zaman* Genel Yayın Yönetmeni Bülent Keneş ile görüşmesini ele alan 10 Mart 2010 tarihli yazışma, iki ismin Stratfor temsilcileriyle Ergenekon davası üzerine uzun bir konuşma yaptığını gösteriyordu. Bella'nın Stratfor'a geçtiği raporuna göre, her iki isim orduyu çok sert ithamlarla şikâyet etti. Şu satırlarda ise ilginç bir itiraf vardı:

> (...) Ergenekon konusunu da uzun uzun görüştük, bu da onlara, askerleri sorumsuz ve sivil hükümete karşı saygısız olmakla sertçe eleştirme fırsatı verdi. Bizi en çok şaşırtan ise, ordu bünyesinde kurulu düzenden memnun olmayan ve Gülenci gazeteciler ile istihbarat birimlerine darbe iddialarını destekleyen bilgileri sızdırmaya istekli üst düzey yetkililer arasında dostları olduğunu söylemeleriydi (...)[266]

Kamuoyunda kendini "eğitimle ilgilenen bir gönüllü camia" olarak tanıtan Cemaat, "Gölge CIA" olarak bilinen Stratfor'a, kapalı kapılar ardında TSK'dan belgeleri sızdıranların kendi dostları olduğunu söylüyordu.

Stratfor'un Bülent Keneş ve Abdülhamit Bilici'yle ilişkisi iki isme "kaynak kodu" vermeye kadar gidiyordu. Keneş'e TR303, Bilici'ye ise TR304 kodu veriliyordu.[267]

Ta ki o rapora kadar...

Bhalla, "Türkiye'deki İktidar Mücadelesi" başlığı altında Gülen Cemaati'yle ilgili bir rapor hazırlayınca Cemaat'in tepkisini çekiyordu. Abdülhamit Bilici *Zaman*'daki 1 Eylül 2010 tarihli kö-

---

265 http://www.odatv.com/n.php?n=benim-uzerimden-kozmik-odaya-operasyon-yapildi-2812141200.

266 http://wikileaks.org/gifiles/docs/15/1537069_re-insight-turkey-some-notes-so-far-.html.

267 http://wikileaks.org/gifiles/docs/12/1223659_merging-turkey-codes-.html.

şesinde Stratfor'u "tek yanlı rapor hazırlamakla" suçluyordu.[268]

Bülent Keneş ise, Stratfor belgeleri açığa çıkınca meseleye ilişkin *Taraf*'a bir açıklama yaptı.

Bhalla'yı suçlayan Keneş, "Döndükten sonra öyle bir rapor yazdı ki, söylediklerimizi hiç kullanmadan, görüşmeyi raporda yazılanları meşrulaştırmak için kullandı," şeklindeki ifadesinden sonra, kod adı için "Bize kod vermeleri ilginç, Stratfor'un bu istihbarat yönünü bilmiyordum," dedi.[269]

Sonuç olarak...

"Gölge CIA"in Cemaat'i, AKP'yi ve karşıtlarını oldukça yakından takip ettiği, Türkiye'deki kaynaklarına kod adı verdiği ve kimi zaman ise şaşırtıcı öngörülerde bulunduğu görülüyordu.

268 http://www.zaman.com.tr/abdulhamit-bilici/stratejik-karalama_1022484.html.
269 http://arsiv.taraf.com.tr/haber-stratfor-cemaat-e-yaklasmaya-calismis-2-87874/.

CEMAAT'İN BİLGİSAYARIMIZA KOYDUĞU GİZLİ BELGELER

Tarih: 14 Şubat 2011.

O gün yapılan operasyon sonucunda tutuklandık.

Çoğunluğunu gazetecilerin oluşturduğu 14 sanıklı Odatv davasında, sanıkların ortak özelliği, Gülen Cemaati'ne ilişkin eleştirel haberleri, yazıları ve kitaplarıydı.

134 sayfadan oluşan Odatv iddianamesinde 361 kez "haber", 280 kez "kitap", 53 kez "yazı/köşe yazısı", 26 kez "röportaj", 5 kez "makale" ve 111 kez ise "Fethullah Gülen ve Cemaat" kelimeleri geçiyordu.

Suçlamaların tamamı, bilgisayarlarımızda bulunduğu iddia edilen dijital notlara ve belgelere dayanıyordu. Türkiye'deki üniversiteler, uzman bilirkişiler ve uluslararası bilim kuruluşları, söz konusu notların/belgelerin bilgisayarlarımıza virüs yoluyla yüklendiğini ortaya çıkardı.

Tüm sanıklar zaman içinde tahliye olurken, bu kadar şanslı olmayan bir isim vardı: MİT Asya Bölgesi Başmüşaviri Kaşif Kozinoğlu.

Henüz mahkemeye bile çıkmadan, yani kendini savunamadan Silivri Cezaevi'nde şüpheli bir şekilde hayatını kaybeden Kozinoğlu'na yapılan suçlama, MİT ve devletin diğer kurumlarının belgelerini Odatv'ye sızdırdığı iddiasıydı.

MİT, 15 Mart 2011 tarihinde hazırladığı raporda söz konusu belgelerin Kozinoğlu'ndan çıkmadığını açıkladı.[270]

Yani, MİT tutuklanan personeli Kozinoğlu'nu akladı.

Keza, yapılan incelemelerde söz konusu belgeleri kaynak gösteren bir haber bile Odatv sayfalarında bulunamadı.

Bugün artık herkes biliyor ki, Odatv'ye yapılan kumpasın organizatörü Cemaat'ti. O notları ve belgeleri Cemaat'in bizzat kendisi, komplo amacıyla bilgisayarlarımıza yüklemişti.

Kozinoğlu'nun ömrü davanın sonucunu görmeye yetmedi.

Ve...

---

270 Odatv İddianamesi 34. Delil Klasörü, s. 268.

Yaklaşık iki yıllık tutukluluğun ardından...

Kozinoğlu'nu hayatında hiç görmemiş gazeteciler olarak bizim içinse, bilgisayarlarımıza sokulan o belgeler "piyango" oldu.

İşte...

Bu kitapta:

Hayatımızdan yılları çalan...

Bize "terörist" muamelesi yaptıran...

Suçsuz yere hapsedilen bir kişinin hayatını kaybetmesine neden olan...

O belgeleri açıklayacağız.

Yani Kozinoğlu'nun bize verdiği yalarına konu olan, aslında Cemaat'in elinde olup bilgisayarımıza koyduğu belgeleri...

Murat Belge'den Hikmet Çetinkaya'ya gazetecilerin fişlenmesi

Odatv iddianamesinin 71. delil klasöründe, Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdiği bir yanıt vardı.

Buna göre...

Odatv soruşturmasını yürüten savcılık, –sanki gerçek yanıtı bilmiyormuş gibi– "Odatv'den çıkan bu belgeler size mi ait?" diye MİT'e sormuştu.

MİT de 6 Nisan 2011'de savcılığın bu sorusuna ayrıntılı bir yanıt verdi.

MİT'in verdiği yanıtlardan biri, 12 sayfalık bir dokümana dairdi.

Belgenin adı: İntikal Eden Bilgilere Göre Çeşitli Tarihlerde Örgütsel Bağlantıları Sebebiyle Mahkemelerce Yargılanan Basın Mensupları.

Söz konusu gizli belge MİT tarafından hazırlanmıştı. MİT savcılığa yanıtında belgeye dair şu bilgiyi veriyordu:

"Ele geçirilen dokümanın, Genelkurmay Başkanlığı'nın şifahi talebi doğrultusunda hazırlanarak 09/01/2001 tarihinde istek makamına elden iletilen çalışma olduğu, tespit edilmiştir."

Yani MİT diyordu ki:

Genelkurmay istedi, biz de hazırlayıp verdik.

Ve anlaşılan oydu ki, söz konusu belge AKP daha kurulmadan önce hazırlanmıştı.

Soru şu: Cemaat'in eline nasıl geçti de, bilgisayarlarımıza konuldu?

MİT'ten mi, yoksa Genelkurmay'dan mı çalındı?

Yanıt, muamma.

Zira ilginç bir durum söz konusuydu.

Odatv iddianamesinin 1. delil klasöründe, aynı belgenin Genelkurmay Başkanlığı'na da sorulduğunu görüyorduk.

Genelkurmay'ın söz konusu belgeye dair savcılığa verdiği 20 Temmuz 2011 tarihli yanıtı neydi biliyor musunuz: Kayıtlarımızda rastlanmamıştır!

Devam edelim ve soralım:

Peki, ne vardı o belgede?

Adından da anlaşılacağı üzere, o güne kadar "örgüt mensubu" diyerek yargılanan gazetecilerin fişleme dosyasıydı.

28 gazetecinin 1960'lardan 2001'e kadar yargılandığı davalar, isim isim tarih tarih mahkeme sonuçlarına kadar yazıyordu.

Biz burada sadece, MİT tarafından fişlenen ve Genelkurmay'a iletilen o 28 gazetecinin kim olduğunu, belgedeki sırasıyla yazalım:

"Mehmet Murat Kadri Belge, Ali Kırca, Doğu Perinçek, Hasan Yalçın, Hikmet Çetinkaya, Mete Belovacıklı, Nuri Çolakoğlu, Kamil Tekinsürek, Ragıp Zarakoğlu, Veysi Sarısözen, Hikmet Çiçek, Bilal Çetin, Cengiz Kuşçuoğlu, Aydın Engin, Oral Çalışlar, Süalp Çekmeci, Necdet Açan, Ercan Arıklı, Aydın Çubukçu, Cengiz Çandar, Gülay Göktürk, Şahin Alpay, Burhan Kavuncu, Atasay Müftüoğlu, Nurettin Şirin, Mehmet Uğurlu, Mehmet Cevher İlhan, Alişan Satılmış."

Baş-Gülen kavgası MİT belgesinde

Tarih: 24 Mart 2005.

MİT, Genelkurmay Başkanlığı'na iki sayfadan oluşan "Gizli" ibareli bir istihbarat notu gönderdi.

Belgenin aynısı Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı'na da iletildi.

Konu bölümünde; "H. Baş ve F. Gülen grupları arasındaki gerginlik" yazıyordu.

İki grup arasındaki gerginlik belgede şöyle anlatılıyordu:

"Son dönemlerde, F. Gülen grubunu hedef alan, ancak yayın sahibi, yayın sorumlusu ya da eser sahibine ilişkin herhangi bir ibare bulunmayan 3 CD'lik bir propaganda çalışmasının Türkiye genelinde illegal olarak dağıtımının gerçekleştirildiğine ilişkin

bilgiler intikal etmiştir. 'Hıristiyanlığın Truva Atı' isimli söz konusu çalışmanın, H. Baş Grubu Kadiri tarikatının kontrolünde İstanbul'da faaliyet gösteren Meltem Radyo tarafından Aralık 2004 ayı içerisinde hazırlanarak çoğaltıldığı öne sürülmektedir.

Sözkonusu CD'lerde özetle:

'– F. Gülen grubu tarafından yürütülen ve bir Vatikan Projesi olan dinlerarası diyalog çalışmalarının asıl amacının Büyük Ortadoğu Projesi'nin hayata geçirilmesi olduğu,

– F. Gülen'in 1998 yılında Papa ile Vatikan'da yaptığı görüşme sonrasında Ortadoğu'da düğmeye basıldığı,

– F. Gülen'in İslam dininin temel taşlarını tahrip ederek köklerinden koparınayı hedeflediği, içi boşaltılan İslam'ın Hıristiyan altyapı ile doldurulacağı,

– Avrupa Birliği'ne girişi sürecinin, İslam dininin Hıristiyanlığı kabul etmesi halinde yürüyebileceği,

– F. Gülen ve grubunun, ABD ve İngiltere gizli servislerinin kontrolünde olduğu' hususları belirtilmekte olup, mezkur CD'lerin üçüncüsünde arka planda MİT Müsteşarlığı'nın amblemi olduğu halde, 1998 yılında hazırlandığı iddia edilen sözde bir MİT Raporu'ndan alıntılara da yer verilmektedir.

Öte yandan, bahse konu çalışmaya ilave olarak, Mart 2005 ayı içerisinde iki adet yeni CD'nin daha dağıtılmaya başlandığı, söz konusu CD'lerden birinde F. Gülen'in hayatı ve ilişkilerinin konu edildiği, diğerinde ise ABD'nin Irak'ı işgal etmesi sonrasında çekilen görüntülerle birlikte Hükümetin iç ve dış politikadaki uygulamalarına ve ABD'nin Irak'ı işgaline Hükümetin verdiği sözde destek ve yapılan sözde gizli anlaşmalar ile ilgili iddialara yer verildiği, öğrenilmiştir."

Cemaat'ten bel altı yanıt

Söz konusu belgede, Haydar Baş Grubu'nun Gülen Cemaati'ni hedef almasının ardından Cemaat'in karşı atağı şöyle özetleniyordu:

"F. Gülen grubu mensuplarının aleyhlerinde sürdürülen kampanyaya bir süre sessiz kaldıkları ancak, Mart 2005 ayı itibariyle grubun denetimindeki basın yayın organlarını kullanmak suretiyle karşı propaganda çalışmalarına ağırlık verdikleri gözlenmektedir.

Söz konusu çalışmalar çerçevesinde; grubun denetimindeki

'Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı' Başkanı Harun Tokak'ın Mart 2005 ayı içerisinde kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla bir basın açıklaması yapacağı ve 'söz konusu CD'lerin vakfın faaliyetlerini iftira atarak karalama amacıyla elden ele ve bilinçli bir şekilde dağıtıldığı, CD'lerin toplumsal düzeni bozma amacı taşıdığı ve bunun üstü örtülü olarak Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı ve MİT Müsteşarlığı'nın da isimlerinin kullanılarak yapıldığı belirtilerek, CD'leri hazırlayanlar ve dağıtanlar hakkında ilgili kurumların göreve davet edileceği' istihbar olunmuştur."

Ve belgeden, Cemaat'in intikamının bu tehditle sınırlı kalmadığı görülüyordu. Silivri davaları sürecinde sıkça gördüğümüz "belaltı operasyonu" bu kez Haydar Baş Grubu'na karşı işliyordu. Buradan gerisini MİT raporundan okuyalım:

"Mart 2005 ayı içerisinde ise H. Baş'ın özel hayatı ve geçmişi ile ilgili olarak www.haydarbasharemi.com adlı bir internet sitesinin faaliyete geçirildiği öğrenilmiş olup, mezkûr sitede H. Baş hakkında, 'profesör' unvanını nasıl aldığı, çokeşliliği ve aile hayatı, bayan tarikat mensuplarına karşı uygunsuz davranışları, ticari faaliyetleri, misyonu, önemli insanlara küfürleri (kendi sesi ve görüntüleriyle çok yakında ibaresiyle), başlıkları altında çeşitli iddialara yer verilmektedir.

Ayrıca, sözkonu internet sitesinde 'Arkasında kimler var' başlığı altında, 'Kendisini birinci dereceden yönlendiren emekli askerler kimler? Yakında bu siteden öğreneceksiniz' şeklinde ifadeler de yer almaktadır."

Senaryo tanıdık geldi mi?

Cemaat kendisine dokunanı yakarken, kaynağı "belirsiz" bir internet sitesi kuruyor ve ardından belaltı vuruşlara başlıyordu. Bu vuruşlarda Haydar Baş gibi düşmanları hakkında ise topladığı istihbari bilgileri kullanıyordu. Kuşkusuz bu bilgiler Emniyet İstihbarat'taki "hizmet erleri" ile sağlanıyordu.

Şüphesiz, Odatv operasyonu kapsamında Haydar Baş'ın da hedefler arasında olması şaşırtıcı değildi.

MİT'in ajanlarına okuttuğu ders kitabı

Konu edeceğimiz üçüncü belge, 183 sayfadan oluşuyordu. Cemaat'in Odatv bilgisayarlarına koyduğu bu belge, Ocak 1999 tarihini taşıyordu.

Söz konusu belge, MİT'in ajanlarına ya da ajan adaylarına eğitim için çıkardığı bir ders kitabıydı. MİT bünyesindeki Yıkıcı – Bölücü Faaliyetler Eğitimi Bölüm Başkanlığı tarafından hazırlanan kitabın adı İrticai Faaliyetler idi.

Çarpıcı olan...

MİT, 6 Nisan 2011 tarihinde savcılığa verdiği yanıtta belgeye dair şöyle diyordu:

"Ele geçirilen dokümanın, halen MİT Eğitim Merkezi Başkanlığı'nca kursiyerlerin eğitiminde kullanılan ders kitabının orijinalinin fotokopisi yoluyla çoğaltılmış nüshası olduğu, dış makamlara iletilmeyen ve 1999 yılında 85 (seksen beş) adet basılan kitabın tüm orijinal nüshalarının ilgili birimde muhafaza altında tutulduğu, tespit edilmiştir."

Yani...

MİT şunları diyordu:

– Bu ders kitabını hâlâ eğitim amacıyla kullanıyoruz.

– Tüm nüshaları bizde, biri fotokopi çekip sızdırmış. Yani sızdıran MİT içinden...

MİT ve polisin sızmasına önlem

Fethullah Gülen Grubu, MİT'in ders kitabının 89. sayfasında anlatılmaya başlanıyor. Kitapta, 1999 yılında dahi Cemaat için Afrika'dan Orta Asya'ya yayılması anlatılırken "İslamiyet'i ılımlı yorumlayışı nedeniyle bazı büyük ülkelerce radikal İslam'a alternatif olarak desteklendiğinin emaresi olarak değerlendirilmektedir," ifadeleri kullanılıyor. Henüz Gülen ABD'de yerleşik hayata geçmemişken bile, Cemaat'in arkasında ABD'nin olduğu imasının MİT tarafından yapıldığını hatırlatalım.

Söz konusu kitap o dönem, henüz bilgisayar birçok yurttaşın hayatına dahi girmemişken Cemaat örgütlenmesi hakkında bakın hangi tespitlerde bulunuyordu: "Grup, son dönemde Cemaat güvenliğine yönelik olarak; yazışmaları disiplin altına alarak disketlere kaydetme, Cemaat içerisindeki haber ve bilgi akışlarını disketler halinde kuryeler vasıtasıyla gerçekleştirme ve MİT ile polisin Cemaat'e sızma teşebbüslerine karşı, bayanlar ağırlıklı olmak üzere yeni kazanılan şahıslar için tahkikat yapılması gibi tedbirler uygulamaya başlamıştır."

Gülen Cemaati içerisinde 96-97 yılında İsmail Büyükçelebi'nin başını çektiği bir hizip hareketi olduğunun not edildiği kitapta,

Alevi kesimin kazanılması için Cemaat yurtlarında yüzde 10 kontenjan ayrıldığı da anlatılıyordu. Büyükçelebi'nin bugün halen Gülen hareketi içerisinde olduğunu hatırlatalım.

Kitapta Cemaat'in bölge liderleri/imamları olarak ise şu isimler sıralanıyordu:

"Orta Asya Türk Cumhuriyetleri: Naci Tosun

Uzakdoğu: İsmail Büyükçelebi

Afrika: Kemalettin Özdemir

ABD: Lütfi Ünal

şeklinde bir organizasyonun varlığı belirlenmiştir."

Kuşkusuz aradan geçen yıllarda söz konusu isimler güncellendi. Ancak MİT, Cemaat'in örgütsel işleyişi konusunda önemli ipuçlarına erişmiş görünüyordu.

Cemaat'in KKTC'de, öncelikle Türkiye'den gidenlerin iskân edildiği köylerde faaliyet yürüttüğünün anlatıldığı kitapta, Cemaat'in çeşitli ülkelerde çıkardığı yayınlar da yer alıyordu.

Kitapta bugünkü tartışmalarda önemli bir yer tutan Cemaat'in bankası Bank Asya'ya ilişkin de ilginç tespitler de vardı. Bank Asya'nın iki trilyon sermayesiyle o günün en büyük özel finans kuruluşu olduğu anlatılırken, bankayla ilgili şu vurgular dikkat çekiyordu:

"Şirketin esas amacı Avrupa'dan Orta Asya'ya kadar olan alanda Türk ve Müslüman kitleden fon toplamaktır. Şirket bütçesi, yurtiçi ve yurtdışı personel giderleri, yatırım harcamaları, yayınların ve özel eğitim kuruluşlarının bütçelerinin takviyesi, F. Gülen dahil üst istişare heyeti harcamaları, şeklinde pay edilmektedir."

Öyle anlaşılıyor ki; Bank Asya'nın sadece banka olmadığı tespiti MİT tarafından yıllar önce yapılmıştı.

MİT'in MGK'ya sunduğu rapor

Ve gelelim bir diğer belgeye...

24 Haziran 2004 tarihli MGK'ya sunulan MİT raporuna...

AKP hükümeti görevdeydi.

O günkü MGK toplantısı, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer başkanlığında yapılmıştı. Söz konusu MGK toplantısı, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök, Başbakan Yardımcıları, Kuvvet Komutanları ve MGK Genel Sekreteri'nin katılımıyla beş buçuk saat sürdü.

Ve MİT'in yaptığı Gülen Cemaati sunumu MGK'ya damga vurmuştu.

Cemaat'in "nihai hedef olarak dini esaslara dayalı bir devlet düzeni oluşturmak amacını" taşıdığını belirten, Şenkal Atasagun'un müsteşarlığı döneminde hazırlanan MİT raporunun "Giriş" kısmı, şöyle devam ediyordu:

"Kendi İslam anlayışı çerçevesinde yurtiçi ve yurtdışında yoğun bir faaliyet içinde olan Fethullah Gülen grubu, ülkemizdeki en önemli irticai yapılanmalardandır."

Cemaat'in "oluşturulan taban, teşkilatlanma, yaygın eğitim ağı, finansman, imkân ve kabiliyetleri gibi yönlerden irdelendiğini" belirten MİT, Cemaat için "ana doğrultularda devlet benzeri bir yapılanma içinde olduğu görülmekte olup, yarattığı tehdidin boyutu önem arz etmektedir," dedi.

MGK'ya sunulan MİT raporunda, "F. Gülen grubunun, Said Nursi'nin ölümün ardından yaşanan fikir ayrılıkları neticesinde birçok gruba ayrılan Nurculuk hareketi içinde günümüz itibariyle en büyük ve en organize grup olma özelliğini taşıdığı bilinmektedir," deniyordu.

İstihbarat raporunun bazı bölümlerinde "anılan grup" diye adlandırılan Cemaat'in "büyük ölçüde işadamlarından sağlanan finansmanla", "özel eğitim-öğretim kurumları açma ve yaygınlaştırma faaliyetlerini aralıksız sürdürdüğü" vurgulanıyordu.

Fethullah Gülen Grubu'nun "Doğu Bloku'nun dağılmasından sonra, Orta Asya ve Balkanlar'daki Müslüman halklar ile yeni kurulan devletler fırsatını" iyi değerlendirdiğini belirten MİT, Cemaat'in 1990 yılından itibaren dış açılımlarını hızlandırdığını söylüyordu.

11 Eylül ve Cemaat

MGK'ya sunulan raporda "dikkat çekici" ifadesiyle ise şu bilgi veriliyordu:

"Grubun, halihazırda yurtdışında beş kıtada açtığı 276 adet eğitim-öğretim kurumu ile, farklı siyasal rejim ve ülkelere uyum sağlama kabiliyeti dikkat çekici boyuttadır."

Cemaat'in "faaliyet gösterilen yerlerde, bölge ihtiyaçlarına hitap eden modern eğitim müesseseleri açtığını" söyleyen MİT şu gözlemini de paylaşıyordu: "F. Gülen grubunun, potansiyeli ve yürüttüğü strateji ile diğer dini akımlardan farklı oluşunun,

uluslararası alanda çeşitli çevrelerin ilgisini çektiği ve küreselleşme hedefleri bağlamında değerlendirildiği gözlenmektedir."

Bu değerlendirmenin "11 Eylül saldırısından sonra dünyada İslam'ı temsil eden ılımlı bir dini ekol yaratmak arayışlarında gündeme alındığının" söylenebileceğini belirten MİT, raporun devamında Cemaat'i ülke ve faaliyet bazında inceliyordu.

MİT'in Cemaat'in yurtdışı faaliyetlerini incelediği raporunun "Sonuç ve Değerlendirme" bölümü ise şu tespitlerle başlıyordu:

"F. Gülen'in 1960'lı yıllarda, sıradan bir din görevlisi olarak başlattığı Cemaat oluşumunun, bugün uluslararası boyut kazandığı, grubun stratejisiyle, Soğuk Savaş'ın sonunda başlayan küreselleşme akımı arasında paralellik gösteren yaklaşımların mevcut olduğu görülmekte olup, gerek grubun, gerekse küreselleşme akımına öncülük eden güçlerin, birbirlerinden yararlanma arayışında oldukları söylenebilecektir."

Bu durumun Cemaat'in "uluslararası ortamda gördüğü itibar ve destek ile faaliyet alanlarında etki yaratabilecek ortamları artırdığını" belirten MİT, ABD'nin 11 Eylül sonrası politikasıyla Cemaat'in kesişmesini şu sözlerle anlatıyordu:

"Bu çerçevede ABD'nin, özellikle 11 Eylül'den sonra gerek terörizmle mücadele gerekse ulusal çıkarları açısından hayati önem taşıyan bölgelerde 'Ortadoğu kaynaklı ve terör üretmeye meyilli İslam anlayışına' alternatif oluşumlar arama çabalarının, F. Gülen grubu tarafından çok iyi değerlendirildiği düşünülmektedir. Nitekim, F. Gülen 'Ilımlı İslam' ekolünü benimsediği fikrini çeşitli vesilelerle kamuoyuna deklare etmiş, 11 Eylül saldırılarını açıkça kınamış ve 'Dünya'da en nefret ettiğim insanlardan bir tanesi Bin Ladin'dir. Çünkü Müslümanlığın dırahşan (aydınlık) çehresini kirletmiştir,' ifadesiyle tavır almıştır."

"Genişletilmiş Ortadoğu ve Kuzey Afrika Projesi'nin, Müslüman toplumlardan kaynaklanan ve uzun vadeli tehdit olabilecek dinamikleri, 'demokratikleşme' bağlamındaki düzenlemelerle yeniden yapılandırmayı öngördüğünü" söyleyen MİT, Cemaat'in söz konusu politikaya ilişkin tutumuna dair değerlendirmesini şöyle yapıyordu: "Müslüman toplumların mevcut durumlarının ortaya çıkmasında, derin kökleri olan 'inanç' faktörünün önemli bir etmen olduğu bilinmekte olup, anılan projeye gelecek din kaynaklı direncin, yine 'din' ile nötralize edilebileceği teorisinin de öncelikle ABD'nin yönlendirmesi ile 'ılımlı

İslam ve dinlerarası diyalog' kavramlarını sıkça gündeme taşıyacağı beklenmektedir. Bu durumun da, F. Gülen grubunun anılan gündeme uygun tutumu ve global organizasyonuyla, Batılı platformda popülaritesini daha da yükseltmesine yol açacağı değerlendirilmektedir."

MİT raporunda Cemaat'in sürekli genişlediği vurgulanarak, "yetişen kadroların" yabancı kurumlarla ilişkilerinde yarattığı etkinliğin sonucunda "yurtiçi ve yurtdışında siyasi, sosyal, kültürel vasatlarda oynayabileceği roller önem kazanmaktadır," deniyordu.

Cemaat'in ileri gelenlerinin uzun vadedeki planı

"Cemaat'teki gelişmeler ile değişim görüntülerinin yarattığı sonuçların farklı boyutlarda tartışmaları da gündeme getirdiği bilinmektedir," diyen MİT, Cemaat'in devlet içinde kadrolaşmasına dair şu tespiti ekliyordu: "Özellikle Cemaat'le ilişkili eğitimli kadroların yetiştirilmesi, kritik devlet kurumlarında kadrolaşma emareleri ve iddiaları konusunda medyanın da gayretiyle tartışmalar yaratıldığı bu durumun da Cemaat ve Fethullah GÜLEN ile ilgili 'güven' değerlendirmelerinde ciddi şüpheler oluşturduğu, ifade edilebilecektir."

Gülen Cemaati'nin dış açılımlarda diğer dini grupların "göçmen işçi potansiyeline ağırlık vererek faaliyet gösterdiği Avrupa ülkelerinin dışında kalan" ülkeleri tercih ettiğini belirten MİT, şu bilgiyi de veriyordu: "Ayrıca, kayda değer bir Müslüman topluluğun yaşamadığı pek çok Afrika ve Uzakdoğu ülkesinde eğitim alanında yatırımlar yapıldığı, bunların bir çeşit 'İslami misyonerlik' faaliyeti gibi algılanabileceği ve daha çok Cemaat'in güç gösterisi ile finans temini açısından etkin propaganda malzemesi olarak kullanıldığı, tespit edilmiştir."

Söz konusu Cemaat okullarının finansmanına, "mahalli cemaatlerin topladığı bağışların yanısıra, yurtdışı ve içinde açılan küçük ve orta ölçekli şirketlerin de" katkı sağladığını belirten MİT, o şirketlerden bazılarını şöyle listeliyordu: "Yurtdışında öne çıkan eğitim amaçlı şirketler, Sebat A.Ş, Çağ Öğretim Şirketi, Başkent Eğitim Şirketi, Ertuğrulgazi Eğitim Ticaret A.Ş., Gülistan A.Ş. ve Sema Eğitim Şirketi olarak sıralanabilecektir."

Ancak MİT, Cemaat'in ileri gelenlerinin, uzun vadedeki planı, "Yurtdışında açılan okullarının sonsuza kadar Cemaat tarafından

finanse edilemeyeceği, asıl amacın bu okullardan yetişen öğrencilerin kendi ülkelerinde de aynı doğrultuda eğitim verecek özel okullar açmaları ve aynı düşünceyi paylaşanların çoğaltılması olduğu" sözleriyle dile getirdiğini anlatıyordu.

"F. Gülen grubunun kontrolündeki okullarda öğrencilere doğrudan dini inançlara ilişkin bilgiler verildiği yönünde bugüne kadar ciddi bir tespit yapılamadığını" vurgulayan MİT, öğrencilere dini nosyonun verilme şeklini şöyle aktarıyordu: "Cemaat mensubu öğretmenlerin davranış ve uygulamaları ile okul dışında öğrencilerin derslerine yardımcı olan belletmenler vasıtasıyla dolaylı olarak terbiye ve gelenek empozesi suretiyle verildiği, anlaşılmaktadır."

MİT, MGK'ya sunduğu 2004 tarihli raporda, "kayıtlarımıza intikal eden bilgiler çerçevesinde" diyerek, Cemaat'in eğitim ve öğretim kurumlarına dair şu rakamları veriyordu: "F. Gülen grubunun halihazırda dünya üzerinde beş kıtada, 65 ülke ve özerk bölgede, 25 ilkokul, 157 lise, altı üniversite, yedi çeşitli üniversitelere bağlı fakülte ve bölüm, 81 bilgisayar ve dil kursu olmak üzere toplam 276 adet eğitim ve öğretim kurumu bulunmaktadır."

MİT 11 sayfalık raporunda sık sık vurguladığı "Cemaat'in uyum sağlama kabiliyetini" bir kez daha örneklendiriyordu: "Grubun Afganistan'da yapılan tüm baskılara rağmen okullarını, Taliban'ın denetimindeki bölgelerde dahi faal tutma gayretleri, bilahare Taliban'in yönetimden uzaklaştırılmasının hemen ardından ülkedeki okul sayısını artırması, farklı siyasal rejim ve ülkelere uyum sağlama kabiliyetinin belirgin bir örneğidir."

Raporda, Cemaat kurumlarının ülkelerdeki diğer yabancı okullarla karşılaştırılması ise şu ilginç bilgiyle yapılıyordu: "F. Gülen grubunun Balkan ülkelerindeki faaliyetleri çerçevesinde Arnavutluk'taki Cemaat okulları ile Yunan devletinin desteğiyle açılan eğitim kuruluşları arasında ciddi bir rekabetin yaşandığı, bu ülkedeki faaliyetleri organize eden 'Gülistan Şirketi'nin halk nezdinde sağladığı itibar sayesinde, Yunan eğitim kuruluşlarının tüm girişimlerine rağmen, yabancı kökenli okullar arasında üstünlük sağladığı, gözlenmektedir."

MİT raporunda en çarpıcı detaylardan biri ise şu sözlerle anlatılıyordu: "Halihazırda dört adet kolej ve bir üniversite düzeyinde okul ile faaliyet gösterilen ABD'ye, özellikle F. Gülen'in

yerleşmesinin ardından, adı geçenin isteği doğrultusunda ciddi bir kadro transferinin gerçekleştirildiği, belirtilmektedir. Halen anılan ülkedeki üniversitelerde master ve doktora yapan öğrencilerle işadamlarından müteşekkil grup mensuplarının gelecekte, Türk, Boşnak, Arnavut kökenli ve Müslümanlığa müzahir Amerikan vatandaşlarıyla irtibat kurmak suretiyle, ABD'de etkin bir konum elde etmeleri muhtemel görülmektedir."

90 Cemaatçi Uzakdoğulularla evlendi

MİT, Cemaat'in Uzakdoğu'da örgütlenmek için yaptığı girişimlerden ilginç bir iddiayı da istihbarat raporuna şu sözlerle kaydediyordu: "Öte yandan, grubun son yıllarda Uzakdoğu'ya da yöneldiği, özellikle Japonya ve G. Kore'deki çalışmalarını artırdığı, bu kapsamda anılan ülkelerde mevcut dil merkezlerine ilave olarak Japonya'da bir kolejin açıldığı, ayrıca bu ülkelerde görevli Cemaat mensuplarından yaklaşık 90 kişinin yerli halkla evlendiği, bu evliliklerin yaşatılması ve artırılması için gayret gösterildiği yönünde bilgiler alınmıştır."

MGK'ya sunulan MİT raporundaki bölümlerden biri de "Yurtdışı Basın-Yayın Faaliyetleri" başlığını taşıyor. Söz konusu bölümün girişinde; Cemaat'in basın yayın konusundaki etkinliğinin, yurtdışı açılımlarını kolaylaştıran bir unsur olduğu belirtiliyor ve 2004 yılına dair şu rakamlar veriliyordu: "Grubun, yurtiçine paralel bir şekilde yurtdışındaki en önemli yayın organı *Zaman* gazetesidir. Halihazırda Türkiye'de ortalama 400 bin traja sahip olan anılan gazetenin yaklaşık olarak; Azerbaycan'da 8.000, Türkmenistan'da 13.000, Kazakistan'da 13.500, Kırgızistan'da 5.000, Tataristan'da 9.000, Başkırdıstan'da 5.000, Romanya'da 2.500, Makedonya'da 2.500, Bulgaristan'da 6.000, Almanya, Hollanda, Belçika, Fransa, İtalya, Polonya, İşviçre, İsveç, Lüksemburg, Danimarka, Norveç ve Avusturya'da toplam 16.000, ABD'de 3.000, Kanada'da 1.000, Avustralya'da 2.000 tirajla yayın faaliyetlerini sürdürdüğü bilinmektedir. Ayrıca, Samanyolu TV ve Burç FM radyosu da uydu üzerinden pek çok dünya ülkesinde yayın yapmaktadır."

Eyüp Can tespiti

MİT'in Fethullah Gülen Cemaati raporunda tartışma yaratacak bir diğer nokta ise, isim vermeden gazeteci Eyüp Can'a dair

yaptığı tespitti. Eyüp Can'ın 10 yıl boyunca çalıştığı *Zaman* gazetesinden, Doğan Grubu'nun o günlerde yayın hayatına başlattığı *Referans* gazetesinin başına transfer olması, MİT raporunda şöyle yorumlanıyordu: "31.05.2004 tarihinde, Doğan Medya Grubu bünyesinde yayın hayatına başlayan *Referans* gazetesinin başta genel yayın yönetmeni olmak üzere, kadrosunun bir kısmının *Zaman* gazetesinden ayrılan şahıslardan oluştuğu öğrenilmiş olup, bu durum Cemaat'in önemli bir medya grubu ile geliştirilen ilişkileri bağlamında dikkat çekici bulunmuştur."

Gözaltına alınan Cemaatçiler

Raporun "Dinlerarası Diyalog Faaliyetleri" başlıklı bölümünde, 19 Nisan 2004'te Washington'da yapılan Abant Platformu konu ediliyordu. Fethullah Gülen'in "İslam, Laiklik ve Demokrasi – Türk Tecrübesi" konulu toplantıya gönderdiği kutlama mesajından bahseden MİT, Gülen'in yakın çevresine yaptığı değerlendirmeyi ise şöyle anlatıyordu: "Medya organlarında, anılan toplantının, gündemdeki BOP'un dinsel altyapısını oluşturmayı amaçladığı yönünde yoğun eleştiriler yapılmış olup bunun üzerine F. Gülen'in yakın çevresine yaptığı bir değerlendirmede 'Türkiye'nin din anlayışının diğer ülkelere örnek olamayacağını, Türkiye'nin kendi şartlarından kaynaklanan nedenlerle model teşkil edemeyeceğini, her ülkenin kendi özel şartları olduğunu' ifade ettiği, öğrenilmiştir."

AKP döneminde hazırlanan raporda, "F. Gülen Cemaati'nin dinlerarası diyalog kapsamındaki girişimlerinin grubun etkinliğini artırma yönünde somut sonuçlar verdiğini" değerlendiren MİT, tespitini şöyle örneklendiriyordu: "Bu çerçevede; 01 Mayıs 2004 tarihinde Belçika/Gent şehrindeki Belford Kilisesi'nde, cemaat kontrolündeki 'Belçika İslam Diyalog ve Bilgilendirme Merkezi'nin' organizesiyle 'Kutlu Doğum Haftası' nedeniyle düzenlenen 'mevlid' programında Kur'an-ı Kerim okunduğu, Protestan Kilisesi'nden bir başpapazın, 'F. Gülen'in sözlerine atıfta bulunarak Hz. Muhammed'in doğum gününü kutlayan' bir konuşma yaptığı, toplantıya ayrıca F. Gülen ve 'Vatikan Dinlerarası Diyalog Sekreteryası' Başkanı Thomas Michel'in de kutlama mesajları gönderdikleri öğrenilmiştir."

MİT, Nisan 2004'te dört Cemaat mensubunun Filipinler tarafından sınırdışı edildiğini ise şu çarpıcı bilgi eşliğinde anlatı-

yordu: "Aynı zamanda Hıristiyan Cizvit tarikatının da ileri gelenlerinden olan Thomas Michel'in, Filipin güvenlik güçlerince 'Moro İslami Kurtuluş Cephesi' ile ilişkili oldukları iddiasıyla Nisan 2004 ayı içinde sınırdışı edilen dört Cemaat mensubu şahsın, Mayıs 2004 itibariyle yeniden Filipinler'e dönebilmesi için, Cizvit tarikatı kanalıyla Filipin Hükümeti nezdinde yaptığı girişimlerin başarılı olması grubun uluslararası etkinliğine örnek teşkil eden gelişmelerdir."

MİT, MGK'ya sunduğu raporun "Faaliyet Bölgelerindeki Ülkelerin Gruba Yaklaşımı" başlıklı bölümünde ise, Cemaat'in dünya çapında kabul gördüğü ve prestij kazandığını belirtiyor ama ekliyordu: "Grubun, küresel açılımında nüfuz edemediği alanlar, Suudi Arabistan, İran ve Saddam Hüseyin yönetimindeki Irak'tır. Grup mensuplarının, Saddam yönetiminin devrilmesini müteakip süratle Irak'a yönelik açılım için araştırmalar yaptığı, ancak ülkedeki mevcut durum nedeniyle henüz bir sonuç alamadığı bilinmektedir. İran ve S. Arabistan ise kendi din anlayışlarını, aynı zamanda rejimlerinin kaynağı olarak değerlendirdiklerinden, diğer dini akımlara karşı yoğun hassasiyet göstermektedirler."

Cemaat'in Özbekistan ve Rusya Federasyonu'ndaki dini akımlara gösterilen hassasiyetten dolayı sorunlar yaşadığını belirten MİT, tespitlerine şöyle devam ediyordu: "Özellikle RF'nin ülkesindeki geniş Müslüman potansiyelin kontrolüne ve Çeçenistan deneyiminden çıkan derslerle, radikal akımlardan korunmasına yönelik politikaları çerçevesinde, F. Gülen grubuna karşı tutumu dikkat çekicidir."

MİT'in hazırladığı istihbarat raporuna göre, Cemaat, Rusya Federasyonu topraklarındaki okullarında "Turancılık" yapıyordu. Raporda ilgili bölüm şöyleydi: "Önceleri topraklarında Cemaat okullarının açılmasına ve genişlemesine müsamaha eden RF'nin, özellikle bağlı Özerk Cumhuriyetler'deki Nurculuk başta olmak üzere dini akımları incelemeye aldığı, bilahare F. Gülen Cemaati okullarında 'Turancılık' yaptığı iddiasıyla Türkçe derslerinin kısıtlanmasına yöneldiği, bazı okul yöneticilerini sınırdışı ettiği ve okulları tamamen kapattırmaktan çok, okulların bağlı olduğu Cemaat şirketlerini tasfiye edip, kendi kontrolüne alma eğilimine yöneldiğine dair bilgiler mevcuttur."

Rusya'nın bu tavrına karşı, Cemaat'in *Diyalog Avrasya* dergisinde, pek çok Rus akademisyenin yazılarına yer verdiğini belirten

MİT, şu çarpıcı bilgiyi de MGK'ya sunuyordu: "Grup mensuplarınca, RF'de Cemaat aleyhinde oluşan ortamı yumuşatmak için çok çeşitli girişimlerde bulunulmaktadır. Buna en çarpıcı örnek olarak, Mayıs 2001 ayı içerisinde grubun denetimindeki Moskova merkezli Tolerans Vakfı'nın organizesiyle, 'Kursk Denizaltısı'nda hayatını kaybeden Rus denizcilerin eşleri ve çocuklarından oluşan 40 kişinin Antalya'da beş yıldızlı bir otelde ağırlanması ve bu olayın medya organlarında propaganda malzemesi olarak kullanması gösterilebilecektir."

MİT raporunda geçen Kursk faciasının, 12 Ağustos 2000 tarihinde Rusya'nın kuzeyindeki Barents Denizi'nde gerçekleştiğini, Rus Deniz Kuvvetleri'ne bağlı Kursk nükleer denizaltısının batması sonucunda 118 Rus denizcinin hayatını kaybettiğini hatırlatarak devam edelim...

Rusya'nın Cemaat'e yönelik endişelerinin özellikle Fethullah Gülen'in ABD'ye gittiği 1999 yılından itibaren artış gösterdiğini belirten MİT, bunda Cemaat'in kendi dinamikleri dışında stratejik kuşkuların da rol oynadığını belirtiyordu. MİT, Cemaat mensuplarının gözaltına alındığını ve sınırdışı edildiğini ise ülke ismi vererek anlatıyordu: "Malavi, Filipinler ve ABD'de yaşandığı üzere, zaman zaman Radikal dinci gruplarla ilişki kurdukları iddialarıyla, bazı Cemaat mensuplarına yönelik gözaltına alma ve sınırdışı etme gibi münferit uygulamalar yapıldığı yönünde de bilgiler mevcuttur."

"Bazı Batılı ülkelerin Cemaat'in uzak ülkelerdeki imkânlarından, kendi kültürel ve stratejik amaçları doğrultusunda yararlanma eğiliminde olduğunu" söyleyen MİT, bu tespitini şöyle örneklendiriyordu: "Almanya'nın Kırgızistan Büyükelçiliği yetkililerinin, bu ülkede faaliyet gösteren Atatürk Alatoo Üniversitesi'nde Alman filolojisi eğitimi de yapılması için Cemaat unsurlarıyla ilişki kurduğu, ayrıca Almanya'da, Kırgızistan'daki Cemaat okullarını finanse eden 'Yadigar Vakfı'nın da, Orta Asya'ya yönelik çalışmalarında bazı Alman kurumlarıyla işbirliği yaptığı yönünde istihbari tespitler mevcuttur."

Gülen'in talimatıyla ABD'ye intikal

MİT 2004 yılında MGK'ya sunduğu raporda, ABD'nin Cemaat'e yönelik ilgisine dair "önemli" gördüğü şu bilgileri paylaşıyordu: "Washington'da yapılan Abant Toplantısı'na ka-

tılan şahsiyetler arasında, ABD resmi kurumları ve Akademik çevrelerinden önemli isimlerin bulunması, ayrıca 1999 yılından beri ABD'de yaşayan F. Gülen'in sağlık durumu ve mezkûr ülkede ikameti konularında sağlanan kolaylıklar ile özellikle 11 Eylül saldırılarını müteakip, Müslüman ülkelerden ABD'ye yapılan seyahatlere çıkartılan zorluklara rağmen F. Gülen'in, Türkiye ve diğer ülkelerdeki Cemaat ileri gelenleri ile irtibat ve muhaberesinde ciddi bir sorun yaşamaması ve F. Gülen'in talimatları ile Türkiye'den ABD'ye intikal eden yüzlerce Cemaat mensubunun kolaylıkla mezkûr ülkeye giriş yapabilmeleri, ABD'nin Cemaat'e yönelik ilgisini göstermesi açısından önem arz etmektedir."

MİT'in 24 Haziran 2004 tarihli MGK'ya sunulan raporu şu uyarı ve tavsiyeyle bitiyordu: "Yukarıda belirtildiği üzere, yabancı vasatların ilgi alanı içerisine giren anılan Cemaat ve kuruluşlarının, devletimizin demokratik laik yapısı ve vazgeçilmez temel ilkelerinin hedefleri istikametinde, kontrolü ve takibi önem arz etmektedir."

Kayıp 5. sayfa

Raporda yazanları bitirirken şunu da ekleyelim:

Odatv bilgisayarlarından çıkardığımız 11 sayfalık raporun 5. sayfası kayıp. MİT raporunun "İçindekiler" bölümüne göre, kayıp olan 5. sayfada Cemaat'e dair "Yabancı İrtibatları" başlıklı bölüm var.

Cemaat, bu bölümün kamuoyuna ulaşmasının kendisi adına yaratacağı tehlikeden çekinerek mi oradan çıkardı? O 5. sayfayı neden Odatv bilgisayarlarına koymadı?

Bilmiyoruz. Komplo teorilerine dalmadan devam edelim.

Genelkurmay da rapor sundu

24 Haziran 2004 tarihli MGK'dan devam edelim...

Aynı toplantıya yalnız MİT değil, TSK da Gülen Cemaati ile ilgili bir rapor sundu.

"Milli Güvenlik Kurulu'nun 24 Haziran 2004 tarihli toplantısı/Nurculuk faaliyetleri ve Fethullah Gülen konulu gündem maddesi için Genelkurmay Başkanlığı'nın takdim metni" başlığını taşıyan 12 sayfalık sunum-rapor Cumhurbaşkanı Sezer'e hitaben şu ifadelerle başlıyordu:

"Sayın Cumhurbaşkanım; müsaadelerinizle Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün veciz ifadesi ile konuşmama başlamak istiyorum: 'Din lüzumlu bir müessesedir. Dinsiz bir milletin devamına imkân yoktur. Yalnız şurası var ki, din, Allah ile kul arasındaki bağlılıktır. Softa sınıfının din simsarlığına müsaade edilmemelidir.'

"Devletin bekasını tehdit eden her türlü unsur"la mücadele gereğinin anlatıldığı sunumda bu unsurlar arasında Gülen Cemaati şöyle tarif ediliyordu: "Dini esaslara dayalı bir devlet düzeni kurmayı amaçlayan en etkin ve en çok taraftar kitlesine sahip olan F. Gülen İrticai Grubu'dur."

Sunumda Fethullah Gülen'in stratejisi şöyle anlatılıyordu:

"F. Gülen İrticai Grubu devletin bütün kadrolarında, özellikle de Milli Eğitim Bakanlığı, Emniyet Teşkilatı ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nde kadrolaşmayı, bünyesinde bulunan vakıf, okul ve dershanelerde eğittiği gençlerden oluşan bir taban oluşturmayı ve kendisine maddi destek sağlayacak sermayeyi oluşturarak dini esaslara dayalı devlet kurmayı esas alan bir stratejiyi benimsemiştir. Söz konusu grup, bu stratejisi doğrultusunda 'Hoşgörü ve Barış' mesajları vermekte ve hiçbir kuvvet tarafından geri adım atmaya zorlanamayacağı bir duruma ulaştığında, mevcut rejimi yıkarak, yerine dini esaslara dayalı bir rejim kurma amacını ılımlı görünümü altında gizlemektedir. Ayrıca, devlete karşı savaş vererek amaçlarına ulaşmanın yıpratıcı olduğunu bilerek sistemle ters düşmek yerine, onunla barışık ama onu içten içe ele geçirici bir politikayı yeğlemektedir."

Tespitler, Gülen Cemaati'ne ilişkin bugüne kadar devlet raporlarına giren genel yaklaşımı özetliyordu. Sunumun devamında söz konusu tespiti doğrulayan ve daha önce devlet raporlarına da giren Gülen'in "devleti ele geçirme" içerikli konuşmalarından alıntılar vardı.

Erdoğan'ın yüzüne karşı "devlet içinde devlet" sözü

Raporun "Grubun Yurtiçi Yapılanması ve Faaliyetleri" bölümünde Cemaat'in örgütlenme stratejisi şöyle anlatılıyordu: "Söz konusu grubun örgütlenme yapısı, devlete alternatif bir yapılanmadır. Bu yapılanma zirvede Fethullah Gülen olmak üzere silsile yolu ile bireye kadar iner. F. Gülen İrticai Grubu'nun yurt içi teşkilatlanması yansıda görüldüğü gibi kendisini Dünya İmamı,

Türkiye içinde Ülke İmamı, Bölge, Şehir, Esnafları Organize Eden İmamlar, Semt, Ev, Birey İmamları ile ilköğretim ve lise düzeyinde öğrencilerle ilgilenen imamlar ve dershanelerden sorumlu rehberler şeklinde teşkilatlanmıştır.

F. Gülen İrticai Grubu ülke genelinde açmış olduğu 282 okul, 217 dershane, 250 yurt/pansiyon vasıtasıyla eğitim alanındaki faaliyetlerini sürdürmektedir.

Grup örgütlenme ve faaliyetleri ile "devlet içinde devlet" özelliği göstermekte ve özellikle okulları, Milli Eğitime alternatif bir anlayışla yönetilmektedir. Söz konusu okullarda görev yapacak öğretmen ve idareciler grubun önde gelenleri tarafından seçilmekte ve tayin edilmektedir."

Evet, tam anlamıyla bugünkü "paralel devlet" tarifiydi...

Ve 11 yıl önceki MGK'da Başbakan Erdoğan'ın yüzüne, askerler tarafından söyleniyordu.

İlginçtir Erdoğan da "paralel devlet" ifadesinden önce, MİT Müsteşarı'nı ifadeye çağıran yargı için "devlet içinde devlet oldular" ifadesini kullanmıştı. Anlaşılıyor ki Erdoğan'ın tanımı o güne dayanıyordu. Unutmamıştı.

Himmet geliri

TSK raporunda Cemaat'in askeri okullara sızma stratejisine ilişkin tespitler de dikkat çekiyordu. Cemaat'in askeriyeye sızmak için yaptığı gizlenme çalışması raporda şöyle anlatılıyordu: "Askeri okullara giren öğrenciler hakkında yapılan güvenlik soruşturmalarında gruba ait dershanelerin sakınca teşkil etmesi üzerine, grupla özdeşleşmiş dershane isimlerinin değiştirilmesine veya askeri okullara giriş için hazırlanan bu gruba mensup öğrencilerin söz konusu dershanelere kayıtsız olarak devam etmesine karar verildiği tespit edilmiştir."

Raporda Cemaat'in "Legal Yan Kuruluşları" ise şöyle sıralanıyordu: "F. Gülen Nurcu Grubu'nun, başta Genç İşadamları (TUGİAD), Hür Sanayici ve İşadamları (HÜRSİAD), Aktif Sanayici ve İşadamları dernekleri olmak üzere 145 dernek, Türkiye Teknik Elemanlar, Akyazılı Orta ve Yüksek Eğitim, Türkiye Gazeteciler ve Yazarlar, Safa Eğitim Yardımlaşma ve Dayanışma vakıfları olmak üzere 190 vakıf vasıtasıyla legal görünüm altında gerçek amaç ve stratejisine hizmet edecek şekilde faaliyetlerini sürdürdüğü tespit edilmiştir."

Cemaat'in sonraki yıllarda TUSKON'u kurarak işadamlarını burada topladığını, legal anlamda genel örgütlenmesinin ise o günkünün çok ötesine geçtiğini hatırlatalım.

Cemaat'in "basın-yayın faaliyetleri"yse Genelkurmay raporunda şöyle aktarılıyordu: "Başta *Zaman* gazetesi, *Sızıntı* ve *Aksiyon* dergileri, Samanyolu TV, Burç FM. ve Dünya Radyo ile Cihan Haber Ajansı gibi kurum ve kuruluşları olmak üzere yurtiçi ve yurtdışında grubun görüşleri doğrultusunda yayın yaptığı tespit edilebilen beş gazete, 30 dergi, 12 televizyon, 17 radyo..."

TSK raporunda, o günlerde Cemaat'in 695 ticari işletmeye sahip olduğu söylenirken, bunun dışında mensuplarından topladığı "himmet" adı verilen paralarla gelir oluşturduğu anlatılıyordu. Raporda Cemaat sermayesinin yoğunlaştığı sektörler konusundaysa şu tespit yapılıyordu: "Özellikle gıda ve tekstil gibi tüketimi ve sermaye geri dönüşümü hızlı olan sektörleri tercih ettiği..."

TSK da MİT gibi Gülen'in "dinlerarası diyalog" çalışmalarını farklı dinler arasında bir barış arayışından ziyade, dış işbirliği ile içeride egemenlik kurma arayışı olarak değerlendiriyordu.

MGK'ya sunulan raporda şu tespitler yapılıyordu: "F. Gülen semavi dinlerin temsilcileriyle başlattığı diyalog vasıtasıyla 'Dünya Dinler Birliği' adlı bir oluşuma zemin hazırlamakta ve İslam dininin temsilcisi olmayı hedeflemektedir. Grup mensupları bu amaçları doğrultusunda, ekümeniklik iddiası ile Lozan Antlaşması'nın ruhuna aykırı tavırlar sergileyerek, ülkemiz aleyhinde faaliyet gösteren başta Fener Rum Patriki olmak üzere, diğer dinlerin temsilcileri ile çeşitli platformlarda bir araya gelip bu grupların desteğini sağlamaya çalışmaktadırlar."

Cemaat'in Abant Platformu gibi oluşumlarla farklı görüşten insanları kendi amacı doğrultusunda bir araya getirdiği anlatılırken, uluslararası ilişkilerinin ABD eksenli olduğu, ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında Gülen'le yakınlaştığı şu tespitlerle açıklanıyordu:

"Ayrıca ABD'nin, Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında model arayışlarında olduğu malumlarıdır. Bu kapsamda F. Gülen'in *Zaman* gazetesinde yayımlanan röportajında kendisine ABD'li görevlilerce sorulan 'İşgalden sonra Irak'ta nasıl bir idare olsa makûl olur,' sorusuna, 'Irak'ta öyle bir demokrasi kurun ki Türkiye'den ileri olsun, Türkiye'ye imrenmesinler',

Müslümanlara öyle müsamahalı olun ki İran'a imrenmesinler' şeklinde cevap verdiği ve bu düşüncesinin ABD yetkililerine de iletildiği yönündeki sözlerinin dikkat çekici olduğu değerlendirilmektedir."

Humeyni'nin dönüşü gibi

Hem MİT'e hem Genelkurmay'a göre Gülen, ABD'nin politika araçlarından biriydi. Genelkurmay raporunun sonuç kısmı açıkça Gülen'i ABD için çalışmakla, ABD'yi ise Gülen'i kendi çıkarları için kullanmakla itham ediyordu. Raporun sonuç kısmında şu tespitler dikkat çekiyordu:

"ABD'de düzenlediği Abant Platformu benzeri organizasyonlar ile Türkiye'de kabul görmeye, ABD'de ise Büyük Ortadoğu Projesi'nde Ilımlı İslam için kendi Nurculuk hareketlerinin ideal bir örnek olduğunu göstermeye yönelik faaliyetlerini arttırarak sürdüreceği,

Bu çerçevede; 1980'li yıllarla birlikte ABD tarafından 'Yeşil Kuşak' teorisi kapsamında sosyalist bloğun güneyden İslami bir kuşak ile çevrilmeye çalışıldığı, günümüzde ortaya atılan Büyük Orta Doğu Projesi'nin ise bazı Afrika ve Asya ülkelerini de kapsamakla birlikte aynı teori üzerine oturtulduğu göz önüne alındığında, Fethullah Gülen'in bu projenin amaçları doğrultusunda Ilımlı İslam için bir örnek kabul edilerek destekleneceği,

Üst yönetiminin ABD'de düzenlenen Abant Toplantısı'nı başarılı bulup Ilımlı İslam kavramının destek görmesi ve kendilerine diğer radikal dini yaklaşımlara nazaran daha sempatiyle bakılmasını fırsat bilerek bundan sonraki Abant Toplantıları'nın öncelikle Brüksel, müteakiben Moskova'da düzenlenmesi yönünde karar almak suretiyle, ABD'nin yanında Avrupa Birliği ve Rusya'nın da desteğini sağlamaya çalışacağı,

Kendisiyle bağlantılı şirketlerin ekonomik açıdan mutlaka dışa açılmalarını sağlayarak, yabancı ortaklıklar kurmak suretiyle Türkiye'nin dışarıdan kuşatılmasını ve herhangi bir şekilde faaliyetlerinin engellenmesine yönelik gelişmeleri önlemeyi amaçladığı değerlendirilmektedir.

Bunun yanında, özellikle son dönemde ABD ve Avrupa'da Kemalizm'in öldüğü, Türkiye'deki laiklik anlayışının işlevsiz kaldığı, Türkiye için en iyi yönetimin Ilımlı İslam olduğu yönünde gündeme getirilen fikirlere ve ABD Dışişleri Bakanı'nın

bile sonradan yanlış anlaşıldığın belirtse de Türkiye'yi bir İslam devleti olarak nitelendirmesi göz önüne alındığında, Büyük Orta Doğu Projesi kapsamında kilit bir yere sahip olan Türkiye açısından, İran'da şartlar hazırlandıktan sonra Humeyni'nin dönüşünün sağlanmasına benzer bir rolün Fethullah GÜLEN için de planlanmış olabileceği, ABD Dışişleri Bakanı'nın 'Türkiye İslam cumhuriyetidir' yönündeki ifadesinin bir ABD politikası olması durumunda Büyük Ortadoğu Projesi kapsamında Türkiye'ye biçilmeye çalışılan bu rol ile gündeme getirilen Ilımlı İslam anlayışının mevcut din ve devlet anlayışımızla bağdaşmayıp, büyük çelişkiler taşıdığı kıymetlendirilmektedir."

Genelkurmay'ın raporu, Cemaat'in hedefleri doğrultusunda ilerlemesinin önüne geçilmesi uyarılarıyla son buluyordu.

AKP hükümetinin ise MGK toplantısında anlatılanları ciddiye almadığı açıktı.

Ancak öyle görülüyor ki... On yıl aradan sonra bu kez İslami gözlükle benzer perspektifi bizzat AKP ideologları yapıyordu.

Cemaat, Kozinoğlu'nu neden hedef aldığını itiraf etti

Hayatımızda bir kez bile görmediğimiz halde...

Aynı örgütten olmakla yargılandığımız Kaşif Kozinoğlu'na mal edilerek bilgisayarlarımıza gizlice koyulan resmi belgelerin özeti böyle.

Soralım:

Kozinoğlu asıl hedef miydi, yoksa Cemaat'in Odatv'ye ektiği belgelerle MİT'e sıçraması için önemli bir halka mı?

Ya da ikisi de mi?

Şöyle anlatalım:

Cemaat'in gazetesi *Bugün*'ün haber müdürü Erkan Acar *Kod Adı: Köroğlu* adlı bir kitap yazdı.[271]

Mayıs 2014'te yayımlanan kitap, Kaşif Kozinoğlu aleyhine operasyonel bir çalışmaydı.

Ve bakın, Cemaat'in kalemlerinden Acar, kitabının 130. sayfasında Kozinoğlu'na dair neler yazdı:

"O dönemde Afganistan'da bulunan isimlere göre Kozinoğlu,

271 Erkan Acar, *MİT'in Kozmik Odası: Kaşif Kozinoğlu / Kod Adı: Köroğlu*, Ufuk Yayınları, İstanbul, 2014, s. 130.

Türk okulları hakkında Türkiye'ye hep aleyhte rapor geçiyordu. Ancak Afganistan'daki Türk okulları, Kozinoğlu ve ekibine birçok konuda kolaylık sağlıyordu. Kozinoğlu, Afganistan'a ilk geldiğinde Raşid Dostum, ile görüşmekte zorlandı. Raşid Dostum Kozinoğlu ile görüşmekte isteksizdi. Kozinoğlu bu görüşme randevusu için Türk okulu yöneticilerinden bile yardım istedi. Ancak bu şekilde Dostum ile temas kurabildi.

Ancak Kozinoğlu o dönemde Türk okullarının bu yardımlarına karşılık aleyhte raporlar yazarak cevap verdi. O dönemi yaşayanlardan bir tanık şunları anlatıyor:

'Kozinoğlu Afganistan'daki Türk okullarının faaliyetlerine tam tersine hep takoz koydu. Bu okulları hep arkadan vurdu. Bu okulların ülkedeki irtibatlarından rahatsızdı."

Şimdi...

Cemaat'in Kozinoğlu'nu neden Silivri Cezaevi'ne attığını daha iyi anladınız mı?

MGK'ya Cemaat'in yurtdışı faaliyetlerine dair rapor sunan MİT'in o zamanki Müsteşarı Şenkal Atasagun da Cemaat'in hedeflerinden biriydi.

Zira Atasagun, Ergenekon dava dosyasına giren MİT'in Ergenekon şeması raporuna dair yıllar sonra çarpıcı bir açıklama yaptı. Atasagun özetle, "Saçma sapan, ciddiye alınmayacak iddialar bulunuyordu. Ancak raporu tutmadım, tutamazdım. Vermesek şimdi bize de Ergenekoncu, Ergenekon'u korudular diyeceklerdi," demişti.

Dönemin MİT Müsteşarı bu şemayı elinde tutmadı, ama kendisine "Ergenekoncu" denmesinin de önüne geçemedi.

3. Ergenekon iddianamesinin 144. sayfasına, "Yalçın Küçük'ün, MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun'un hocası olduğu" yazıldı.

Peki sadece Kozinoğlu ve Atasagun muydu, Odatv davasında hedefe konan MİT mensupları?

Hayır. Kozinoğlu'nun telefonla görüştüğü MİT Müsteşar Yardımcısı Aydın G. ile MİT Personel Şubesi Mensubu Gökhan G. de Odatv davası dosyalarına girmişlerdi. Ferruh adlı MİT Özbekistan Temsilcisi'nin telefon numarası da açıkça yazıyordu. Yani, güvenlik gereği Özbekistan'da saklı kalması gereken MİT mensubunun kimliği deşifre edilmişti.

Belli ki...

İddianameyi kurgulayan akıl, bir yandan da MİT'e doğru gidecek ve MİT içerisinde bazı isimleri kriminal hale getirerek tasfiye edecekti.

Kozinoğlu bu zincirin önemli bir halkasıydı.

Yaşayacaksın

Savunmasını yapamadan cezaevinde hayatını kaybetti. Onu cezaevine atan polis, savcı ve hakimler ise bugün "devlet içinde illegal örgüt" oldukları gerekçesiyle tasfiye oluyor.

Kozinoğlu'nun cezaevinde kaleme aldığı, belki de hayatında ilk ve son kez yazdığı ilginç bir şiirle bitirelim:

YAŞAYACAKSIN
Güç Sende,
Kudret Sende,
SANIRSIN.
Yalan Dünyada,
NEREYE KADAR.
Uyandığında,
Gerçek Dünya'da,
Bitti sanacaksın.
Hatta yalvaracaksın,
Biraz da Ağlayacaksın,
Tam da kurtuldum derken ...
Ne ektiysen onu biçeceksin.
YAŞAYACAKSIN.
En azından benim yaşadıklarımı,
YAŞAYACAKSIN.

Kaşif Kozinoğlu
19 Mart 2011
İstanbul / Silivri

EKLER

GİZLİ

İNTİKAL EDEN BİLGİLERE GÖRE ÇEŞİTLİ TARİHLERDE ÖRGÜTSEL BAĞLANTILARI SEBEBİYLE MAHKEMELERCE YARGILANAN BASIN MENSUPLARI

GİZLİ

EK: 1.2

GİZLİ

İSİM LİSTESİ

1.	Mehmet Murat Kadri BELGE
2.	Ali KIRCA
3.	Doğu PERİNÇEK
4.	Hasan YALÇIN
5.	Hikmet ÇETİNKAYA
6.	Mete BELOVACIKLI
7.	Nuri ÇOLAKOĞLU
8.	Kamil TEKİNSÜREK
9.	Ragıp ZARAKOĞLU
10.	Veysi SARISÖZEN
11.	Hikmet ÇİÇEK
12.	Bilal ÇETİN
13.	Cengiz KUŞÇUOĞLU
14.	Aydın ENGİN
15.	Oral ÇALIŞLAR
16.	Süalp ÇEKMECİ
17.	Necdet AÇAN
18.	Ercan ARIKLI
19.	Aydın ÇUBUKÇU
20.	Cengiz ÇANDAR
21.	Gülay GÖKTÜRK
22.	Şahin ALPAY
23.	Burhan KAVUNCU
24.	Atasay MÜFTÜOĞLU
25.	Nurettin ŞİRİN
26.	Mehmet UĞURLU
27.	Mehmet Cevher İLHAN
28.	Alişan SATILMIŞ

GİZLİ

3/

GİZLİ

KİŞİYE ÖZEL

KİMDEN : MİT MÜSTEŞARLIĞI'NDAN
KİME : GENELKURMAY BAŞKANLIĞINA

24.03.2005
706

KONU : H.BAŞ ve F.GÜLEN Grupları Arasındaki Gerginlik

Haydar BAŞ grubu Kadiri tarikatı ve Fethullah GÜLEN grubu Nurcu unsurlar arasında yaşanan sürtüşmeye ilişkin hususlar aşağıda sunulmuştur.

1. Son dönemlerde, F.GÜLEN grubunu hedef alan ancak, yayın sahibi, yayın sorumlusu ya da eser sahibine ilişkin herhangi bir ibare bulunmayan 3 CD'lik bir propaganda çalışmasının Türkiye genelinde illegal olarak dağıtımının gerçekleştirildiğine ilişkin bilgiler intikal etmiştir. "Hıristiyanlığın Truva Atı" isimli sözkonusu çalışmanın, H.BAŞ Grubu Kadiri tarikatının kontrolünde İstanbul'da faaliyet gösteren Meltem Radyo tarafından Aralık 2004 ayı içerisinde hazırlanarak çoğaltıldığı öne sürülmektedir.

Sözkonusu CD'lerde özetle;

"-F.GÜLEN grubu tarafından yürütülen ve bir Vatikan Projesi olan dinler arası diyalog çalışmalarının, asıl amacının Büyük Ortadoğu Projesi'nin hayata geçirilmesi olduğu,

-F.GÜLEN'in, 1998 yılında Papa ile Vatikan'da yaptığı görüşme sonrasında Ortadoğu'da düğmeye basıldığı,

-F.GÜLEN'in İslam Dini'nin temel taşlarını tahrip ederek köklerinden koparmayı hedeflediği, içi boşaltılan İslam'ın Hıristiyan alt yapı ile doldurulacağı,

-Avrupa Birliği'ne girişi sürecinin, İslam Dini'nin Hıristiyanlığı kabul etmesi halinde yürüyebileceği,

-F.GÜLEN ve grubunun, ABD ve İngiltere gizli servislerinin kontrolünde olduğu,"

hususları belirtilmekte olup, mezkur CD'lerin üçüncüsünde; arka planda MİT Müsteşarlığı'nın amblemi olduğu halde, 1998 yılında hazırlandığı iddia edilen sözde bir MİT Raporu'ndan alıntılara da yer verilmektedir.

Öte yandan, bahsekonu çalışmaya ilave olarak, Mart 2005 ayı içerisinde iki adet yeni CD'nin daha dağıtılmaya başlandığı, sözkonusu CD'lerden birinde F.GÜLEN'in hayatı ve ilişkilerinin konu edildiği, diğerinde

GİZLİ

GİZLİ

ise ABD'nin Irak'ı işgal etmesi sonrasında çekilen görüntülerle birlikte Hükümetin iç ve dış politikadaki uygulamalarına ve ABD'nin Irak'ı işgaline Hükümetin verdiği sözde destek ve yapılan sözde gizli anlaşmalar ile ilgili iddialara yer verildiği, öğrenilmiştir.

2. F.GÜLEN grubu mensuplarının aleyhlerinde sürdürülen kampanyaya bir süre sessiz kaldıkları ancak, Mart 2005 ayı itibarıyla grubun denetimindeki basın yayın organlarını kullanmak suretiyle karşı propaganda çalışmalarına ağırlık verdikleri gözlenmektedir.

Sözkonusu çalışmalar çerçevesinde; grubun denetimindeki "Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı" Başkanı Harun TOKAK'ın Mart 2005 ayı içerisinde kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla bir basın açıklaması yapacağı ve "sözkonusu CD'lerin vakfın faaliyetlerini iftira atarak karalama amacıyla elden ele ve bilinçli bir şekilde dağıtıldığı, CD'lerin toplumsal düzeni bozma amacı taşıdığı ve bunun üstü örtülü olarak Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı ve MİT Müsteşarlığı'nın da isimlerinin kullanılarak yapıldığı belirtilerek, CD'leri hazırlayanlar ve dağıtanlar hakkında ilgili kurumların göreve davet edileceği" istihbar olunmuştur.

Mart 2005 ayı içerisinde ise H.BAŞ'ın özel hayatı ve geçmişi ile ilgili olarak www.haydarbasharemi.com adlı bir internet sitesinin faaliyete geçirildiği öğrenilmiş olup, mezkur sitede H.BAŞ hakkında, "profesör" unvanını nasıl aldığı, çok eşliliği ve aile hayatı, bayan tarikat mensuplarına karşı uygunsuz davranışları, ticari faaliyetleri, misyonu, önemli insanlara küfürleri (kendi sesi ve görüntüleriyle çok yakında ibaresiyle), başlıkları altında çeşitli iddialara yer verilmektedir.

Ayrıca, sözkonu internet sitesinde "Arkasında kimler var?" başlığı altında, "Kendisini birinci dereceden yönlendiren emekli askerler kimler? Yakında bu siteden öğreneceksiniz" şeklinde ifadeler de yer almaktadır.

DAĞITIM :
Cumhurbaşkanlığı
Başbakanlık
Genelkurmay Başkanlığı
İçişleri Bakanlığı
Dışişleri Bakanlığı

GİZLİ

GİZLİ

T.C.
BAŞBAKANLIK
Milli İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığı
Eğitim Merkezi Başkanlığı
ANKARA

YIKICI - BÖLÜCÜ FAALİYETLER EĞİTİMİ BÖLÜM BAŞKANLIĞI

DERS KİTABI

İRTİCAİ FAALİYETLER

OCAK 1999

GİZLİ

2.6.3.2.3. FETHULLAH GÜLEN GRUBU

2.6.3.2.3.1. Genel Görünümü:

Halen, geniş taraftar itlesine sahip oluşla ı, organizasyonları, maddi güçleri, fikri ve siyasi etkinlik yaratabilme kapasiteleri itibariyle, Nurcu kesimin en büyük ve organize grubudur.

Öğrenci kesimini hedef alan ve öğrenci evleri ile yurtlar açmak suretiyle yavaş ancak, istikrarlı bir hareket tarzı izlemek suretiyle günümüzdeki konumuna gelmiştir.

Bu grubun özellikle, yurtdışında daha ağırlıklı olmak üzere İslamiyeti Türklük şuuru ile birlikte yaymaya matuf bir hareket tarzını benimsediği izlenmektedir.

Fethullah GÜLEN Grubu Nurcuların 1991 yılından itibaren Türk Cumhuriyetleri yanısıra, AFRİKA'da; KENYA, SENEGAL, GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ, TANZANYA ve NİJERYA'ya, UZAKDOĞU'da; GÜNEY KORE, ÇİN, TAYLAND, ENDONEZYA ve AVUSTRALYA'ya da açılım yapmaları, yurtiçinde Asya Finans, Işık Sigorta gibi çok şubeli ve uluslararası huviyetli şirketleri faaliyete geçirmesi, İslamiyeti ılımlı yorumlayışı nedeniyle bazı büyük ülkelerce radikal İslama alternatif olarak desteklendiğinin emaresi olarak değerlendirilmektedir.

2.6.3.2.3.2 Örgütlenme Faaliyetleri :

Anılan grup, sahip olduğu medya kuruluşlarının haber ihtiyacını karşılayacak "Cihan Haber Aj nsı"nın bünyesinde "Görüntülü Haber Servisi" oluşturmuştur.

Ayrıca, cemaatin artan mali gücünü daha akılcı kullanmak ve denetimini sağlamak amacıyla il ve ilçelerde "Mali Komiteler" teşkil edilmiş ve bu meyanda "İtimat A.Ş" isimli bir mali müşavirlik şirketinin kuruluş çalışmaları başlatılmıştır.

Grup, son dönemde, cemaat güvenliğine yönelik olarak; yazışmaları disiplin altına alarak disketlere kaydetme, cemaat içerisindeki haber ve

GİZLİ

MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI TAKDİMİ

"FETHULLAH GÜLEN GRUBU'NUN YURT DIŞI FAALİYETLERİ"

24 HAZİRAN 2004

GİZLİ

İ Ç İ N D E K İ L E R

FETHULLAH GÜLEN GRUBU'NUN YURTDIŞI FAALİYETLERİ

Genelkurmay Başkanlığı ile MİT Müsteşarlığı arasında varılan mutabakat çerçevesinde bu bölümde ağırlıklı olarak Fethullah GÜLEN grubunun yurtdışı faaliyetleri konusunda sunum yapılacaktır.

1. GİRİŞ

Nihai hedef olarak dini esaslara dayalı bir devlet düzeni oluşturmak amacıyla, kendi İslam anlayışı çerçevesinde yurtiçi ve yurtdışında yoğun bir faaliyet içinde olan Fethullah GÜLEN grubu, ülkemizdeki en önemli irticai yapılanmalardandır.

Grubun, oluşturulan taban, teşkilatlanma, yaygın eğitim ağı, finansman, imkan ve kabiliyetleri gibi yönlerden irdelendiğinde, ana doğrultularda devlet benzeri bir yapılanma içinde olduğu görülmekte olup, yarattığı tehdidin boyutu önem arzetmektedir.

Ayrıca, F.GÜLEN grubunun, Said NURSİ'nin ölümün ardından yaşanan fikir ayrılıkları neticesinde birçok gruba ayrılan Nurculuk hareketi içinde günümüz itibarıyla en büyük ve en organize grup olma özelliğini taşıdığı bilinmektedir.

Anılan grup, büyük ölçüde işadamlarından sağladığı finansman ile genç nesli eğitmek stratejisi doğrultusunda kitle oluşturmuş olup, özel eğitim-öğretim kurumları açma ve yaygınlaştırma faaliyetlerini aralıksız sürdürmektedir.

Doğu Bloku'nun dağılmasından sonra, Orta Asya ve Balkanlardaki Müslüman halklar ile yeni kurulan devletler fırsatını iyi değerlendiren F.GÜLEN grubunun, 1990 yılından itibaren dış açılımlarını hızlandırdığı bilinmektedir.

Grubun, halihazırda yurtdışında 5 kıtada açtığı 276 adet eğitim öğretim kurumu ile, farklı siyasal rejim ve ülkelere uyum sağlama kabiliyeti dikkat çekici boyuttadır.

Faaliyet gösterilen yerlerde, bölge ihtiyaçlarına hitap eden modern eğitim müesseseleri açan F.GÜLEN grubunun, potansiyeli ve yürüttüğü strateji ile diğer dini akımlardan farklı oluşunun, uluslararası alanda çeşitli çevrelerin ilgisini çektiği ve küreselleşme hedefleri bağlamında değerlendir ldiği gözlenmektedir.

Nitekim, bu değerlendirmenin 11 Eylül saldırısından sonra dünyada İslam'ı temsil eden ılımlı bir dini ekol yaratmak arayışlarında gündeme

GİZLİ

MİLLİ GÜVENLİK KURULUNUN

24 HAZİRAN 2004 TARİHLİ TOPLANTISI

NURCULUK FAALİYETLERİ

VE

FETHULLAH GÜLEN

KONULU GÜNDEM MADDESİ İÇİN

GENELKURMAY BAŞKANLIĞININ

TAKDİM METNİ

GİZLİ

GİZLİ

Takdim Planı

1. **Giriş**
2. **F.GÜLEN Grubunun Amaç ve Stratejisi**
3. **Yurtiçi Faaliyetleri**
    - a. **Grubun Yurtiçi Yapılanması ve Faaliyetleri**
    - b. **Legal Yan Kuruluşları**
    - c. **Basın Yayın Faaliyetler**
    - ç. **Finans Kaynakları**
4. **Önemli Yurtdışı Faaliyetleri (Dinlerarası Diyalog)**
5. **Sonuç ve Değerlendirme**

GİZLİ

NURCULUK FAALİYETLERİ
VE
FETHULLAH GÜLEN
MGK KONUŞMA NOTU
(24 HAZİRAN 2004)

1. Giriş :

Sayın Cumhurbaşkanım; müsaadelerinizle Ulu önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün veciz ifadesi ile konuşmama başlamak istiyorum.

"Din lüzumlu bir müessesedir. Dinsiz bir milletin devamına imkan yoktur. Yalnız şurası var ki; din, Allah ile kul arasındaki bağlılıktır. Softa sınıfının din simsarlığına müsaade edilmemelidir."

Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik tehdit unsurları sadece terör örgütleri ile sınırlı olmayıp, Devletin bekasını tehdit eden her türlü unsurun yakından takibi ve değerlendirilmesi de önem arz etmektedir. Bu çerçevede dini esaslara dayalı bir devlet düzeni kurmayı amaçlayan en etkin ve en çok taraftar kitlesine sahip olan F.Gülen İrticai Grubudur.

DİZİN

E

F

G

H

GİZLİ BELGELERDE
TÜRKİYE'NİN SIRLARI

Mahrem

- AKP-Cemaat ortaklığı, bir kız çocuğuna tecavüz dosyasını neden ve nasıl kapattı?

- Fethullah Gülen'in Pensilvanya'daki evini kimler, neden bastı?

- Emniyet İstihbarat, ABD Büyükelçiliği'ne Erdoğan'a dair ne söyledi?

- Cemaat'in İmamı, hakkındaki iddiaları ilk kez nasıl yanıtladı?

- Hangi AKP milletvekillerinin özel hayatları Washington'a not edildi?

- Erdoğan'a, hangi AKP'lilerin "cinsel kabahatleri"ne karşı harekete geçmesi için baskı uygulandı?

- Emine Erdoğan'ın Mustafa Sarıgül'e vefasının altında ne vardı?

- Hangi *Zaman* gazetesi yazarı, karısını ABD Başkonsolosu'na şikâyet etti?

- ABD hangi konuda Hakan Fidan'ı esefle karşıladığını söyledi?

- Gülenciler TSK'daki havuz partilerinde neden bikini giyiyor?

- MİT'in istihbaratçı adaylarına okuttuğu ders kitabında neler yazıyor?

- Hangi ünlü gazetecilerin geçmişi isim isim fişlendi?

- 'Çok eşliliği' MİT belgesine konu olan muhalif parti lideri kim?

- Hangi ünlü işadamı ABD'li diplomata kendisini "Ben Amerika'nın avukatıyım" diye tanıttı?

Bu sorular ve daha fazlası... İsim isim, olay olay... İlk kez okuyacağınız gizli belgeler ışığında Türkiye'nin sırları ortaya çıkıyor.

ISBN: 978-605-9908-74-0
₺25
9 786059 908740

KIRMIZIKEDİ